

GEN

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ,

Συνταχθεῖσα μὲν

ὑπὸ Γ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ,

ΚΑΤΑ ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ,

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ,

Διασκευασθεῖσα δὲ νῦν,

Ἄλλοις τε πολλοῖς συμπληρωθεῖσα

καὶ τῇ προσθήκῃ Συντακτικοῦ ἐπαυξηθεῖσα

ὑπὸ Γ. ΠΑΠΑΣΑΙΩΤΟΥ.

Ἐκδίδεται δαπάναις

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΣ.

(Τιμᾶται Δραχ. 3:50)

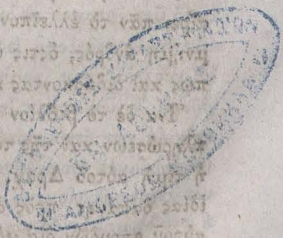
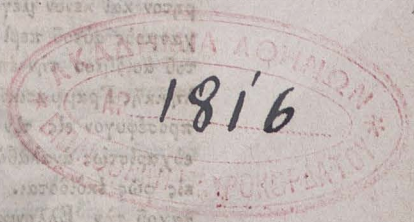

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Ὅλος Ἔρμος Πλατεία Ἀνακτορῶν Ἀρ. 4.)

1857.

Πρὸς τοὺς ἀναγινώσκοντας.

Τοῦ ἀοιδίμου Σεβαστοῦ μοι Γυμνασιάρχου Γ. Γενναδίου ἐπιθυμίαν ἐκπληρῶν, ἐκδίδωμι καὶ νῦν τὸ τέταρτον τὴν Ἑλληνικὴν Γραμματικὴν αὐτοῦ. Ὁ ἀοιδίμος διδάσκαλος Γ. Γεννάδιος, ὁ διδάσκαλος τῶν διδασκάλων καὶ θεμελιωτῆς τῆς ἐν Ἑλλάδι ἑλληνικῆς παιδείας, ὁ διὰ τῆς σοφῆς καὶ νευρώδους διδασκαλίας καὶ τῶν ἐπωφελῶν καὶ ἠθικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῆς ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς Ἑλληνικῆς νεότητος διαπλάσσωσιν καὶ ἀναπτύσσων, ἐμελέτα, ἵνα, συμπληρώσας καὶ διασκευάσας τὴν παρούσαν Ἑλληνικὴν Γραμματικὴν αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἡ πολυχρόνιος διδασκαλία αὐτῆς κατέδειξεν αὐτῷ, ἐκδώσῃ αὐτὴν συμπεπεληρωμένην καὶ διεσκευασμένην πρὸς πληρესτέραν καὶ ἐπιτυχεστέραν διδασκαλίαν· ἀλλ' ἐπελθοῦσα πρὸ δύο ἡδὴ ἐτῶν ἡ ἐπάρατος βροτολογιγὸς χολέρα, ἀφῆρπασε τὸν ἀοιδίμον, ἐγκαταλιποῦσα εἰς ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν φύλιν πένθος ἀπαρηγόρητον καὶ κενὸν μέγα, ματαιώσασα οὕτω συγχρόνως καὶ τοὺς ἐπωφελεῖς στοχασμοὺς αὐτοῦ περὶ τῆς νέας ἐκδόσεως τῆς παρούσης Γραμματικῆς. Ταύτην τοῦ ἀοιδίμου τὴν ἐπιθυμίαν φιλοτιμούμενος νὰ ἐκπληρώσω, καὶ τὴν τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς διδασκαλίαν ἐντελεστέραν καὶ πληρესτέραν καταστήσω, προσέφυγον εἰς τὸν ἀξίον τοῦ ἀοιδίμου μαθητὴν Κ. Γ. Παπασλιώτην, ὅστις, εὐχαριστικῶς ἀναλαβὼν τὸν ἀγῶνα, ἀπεπεράτωσε τὸ ἔργον, καὶ οὕτως ἤδη αὐτὸ εἰς φῶς ἐκδίδεται. Πέποιθα δὲ, ὅτι ἡ φίλη σπουδάζουσα νεότης καὶ οἱ ἀπανταχοῦ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν διδάσκοντες ἐλλόγιμοι διδάσκαλοι, ὧν οἱ πλεῖστοι εἶναι μαθηταὶ τοῦ ἀοιδίμου, συμμεριζόμενοι μετ' ἐμοῦ τὴν ἐκπλήρωσιν ἱερᾶς ἐπιθυμίας τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου αὐτῶν, καὶ σεβόμενοι καὶ ἐκτιμῶντες τὰς μεγάλας ὠφελείας, τῶν ὁποίων ἡ παρούσα Γραμματικὴ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς, ὅπου Ἑλληνικὴ ψυχὴ ὑπάρχει, ἐγένετο πρόξενος, θέλουσιν ἀποδεχθῆ ἀσμένως καὶ τὴν παρούσαν ἐκδοσὴν αὐτῆς, ἄλλως τε καὶ διότι, ὡς αὕτη ἤδη ἔχει, ἀῖρει πᾶν τὸ ἐλλείπον καὶ ἀτελές· οὕτω δὲ, θέλει διαμείνει σεβαστοτέρα καὶ ἡ μνήμη ἀνδρός, ὅστις διῆλθε τὸν βίον αὐτοῦ εὐεργετῶν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως καὶ διδάσκοντας καὶ διδασκόμενους.

Ἴνα δὲ τὸ βιβλίον καταστῆ εὐπόριστον καὶ εὖωνον, ἂν καὶ διὰ πολλῶν συμπληρώσεων καὶ τῆς τοῦ Συντακτικοῦ προσθήκης ὑψήθη ἐπὶ πολὺ, ὠρίσθη ὅμως ἡ τιμὴ αὐτοῦ Δραχ. 3:50· ὥστε ὁ σπουδαστής, ἀπαλλαττόμενος τοῦ λοιποῦ ἰδίας δαπάνης πρὸς ἀγορὰν ἰδίου Συντακτικοῦ, θέλει φθάσει εἰς τὸ τέλος τῶν αὐτοῦ σπουδῶν διὰ μόνης τῆς μικρᾶς ταύτης δαπάνης, κατορθῶν οὕτω διὰ ταύτης ὅ,τι πρότερον κατώρθου διὰ πολὺ μεγαλειτέρως.

Ἡ δὲ μακαρία ψυχὴ τοῦ ἀοιδίμου Συντάκτου εἴη εὐλογοῦσα τὴν σπουδάζουσαν νεότητα, καὶ καθοδηγοῦσα αὐτὴν εἰς πᾶν ὅ,τι καλὸν πρὸς ἠθικὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ἐκδότου, ὅστις οὔτε πόνων, οὔτε χρημάτων φεΐεται ὑπὲρ παντός, τὸ ὁποῖον ὑπόσχεται τὴν πρόδον αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Φεβρουαρίου 1857.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ.

Πρὸς τοὺς τῇ βίβλῳ ταύτῃ χρησομένους.

Πολλοὶ διδάσκαλοι ὁμοφώνως ἐμέμφοντο τὴν γραμματικὴν τοῦ ἀοιδίμου Γ. Γενναδίου, ὅτι δὲν ἦτο συντεταγμένη μετὰ πρακτικὴν μέθοδον, καθ' ἣν νὰ ἐπὼνται τὰ συνθετώτερα τοῖς ἀπλουστέροις, ἀλλ' ὅτι τούναντιον τὰ δυσμάθητα καὶ δυσνόητα ἦσαν προτεταγμένα τῶν ἄλλων. Τούτου οὖν ἕνεκα ἄλλοι τέτινες, ἐπαινιζῶ ζήλω ἀγόμενοι, διεσκεύασαν τὴν βίβλον ἐπὶ τὸ χρησιμώτερον, ἐπιδιορθοῦντές τε ἕνα ἔ συμπληροῦντες αὐτὴν ἐν πολλοῖς· ἔ δὴ ἔ ὁ φιλόκαλος κτήτωρ ἔ κατὰ νόμον ἐκδότης αὐτῆς, ἐπιέμενος νὰ κατασιγάσῃ τὰς μίμψεις ἐκείνας καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ κατὰ τὸ ἐνὸν τὰς ἑλλείψεις, πυθόμενος καὶ ἄλλων ἐμπειρῶν γνώμας, ἀνέθηκεν εἰς ἐμέ ἀπὸ μικροῦ χρόνου τὴν ἐντολὴν ταύτην ἐπὶ τοῖς ἐξῆς δύο κυρίοις ἔροις, οὓς μοι ἔ ἐγγράφους παρ' ἀνδρῶν εἰδημόνων ἐπέδωκεν.

α.) Ν' ἀποχωρίσω εἰς πρῶτον βιβλίον τοὺς τύπους τῶν μερῶν τοῦ λόγου, παρεμβάλλων ἐνταῦθα ὀλίγους, καὶ δὴ τοὺς ἀπλουστάτους, ἐκ τῶν περὶ τύπων κανόνων· καὶ β') νὰ ἐπισυνάψω συντακτικὸν, ἀλλὰ λίαν σύντομον καὶ μὴ καταληφόμενον πλεόν τῶν δύο τυπογραφικῶν ὀκταφύλλων.

Καὶ περὶ τῆς τοιαύτης διασκευῆς καὶ συμπληρώσεως κρῖνω ἀναγκαῖον νὰ εἶπω ἐνταῦθά τινα πρὸς τοὺς τῇ βίβλῳ χρησομένους.

Εἶναι ἀνανεῖρήρητον, ὅτι, ὅποια ἦτο ἡ γραμματικὴ πρὸ τούτου, δὲν ἦτο φρόνιμον οὔτε δυνατόν νὰ διδάσκηται συνεχῶς, ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος, εἰς παιδας μάλιστα, οἵτινες οὐδένα ἄλλων γραμματικῶν σχηματισμῶν γνῶσιν ἔχουσιν· ἐπίσης δ' ὁμολογεῖται, ὅτι οἱ παῖδες εὐχερέστερον ἐκμανθάνουσι τοὺς τύπους ἢ τοὺς μέγα μέτρον σκέψεως προσαπαιτοῦντας κανόνας, τεχνολογικούς τε καὶ ἐτυμολογικούς. Καὶ ὁμοῦ νομίζω, ὅτι ἡ ἔνστασις αὕτη, ὅσον οὐσιώδης καὶ ἀνὴν ἦν, δὲν ἐπέτρεπε νὰ διαταραχθῇ ἡ τάξις, καθ' ἣν ἔ ἐνταῦθα ἕκαστον τοῦ ὅλου μέρος καὶ ἐκάστη παρατήρησις καὶ σημείωσις ἔχει οἰονεὶ ὑποδεειγμένον τὸν οἰκείον τόπον. Διὸ κατ' ἐμέ, εἰ καὶ ἐκ μικρᾶς κρῖνω πείρας, προτιμώτερον ἀνὴν ἦν, ἀντὶ τῆς παραληφθείσης διαχωρίσεως τοῦ τυπικοῦ καὶ κανονικοῦ, ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος ἐλευθερία τοῦ νὰ ὀρίξῃ αὐτὸς κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀντίληψιν τῶν μαθητῶν, ὅποι' ἄττα δύνανται νὰ μανθάνωσιν εὐκολώτερον πρὸ τῶν ἄλλων· ἐπειδὴ ἄλλως ἐμπίπτομεν πάλιν εἰς ἄλλην ἀνακολουθίαν καὶ τὸν τῆς νοήσεως λυμαντικὸν μηχανισμόν, ἀν δὴλ. ἐπιμένωμεν εἰς τὸ νὰ ἐκμανθάνῃ ὁ παις ἅπαντας τοὺς τύπους, ἔ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς τῶν ἑλλιπῶν ῥημάτων, χωρὶς καθ' ὅλον αὐτὸν τὸν χρόνον νὰ ἐμβλέπῃ παροδικῶς καὶ εἰς τινὰς γενικωτάτους κανόνας, οἷον τοὺς ἐκ τῆς διδασκαλίας περὶ τόνων καὶ πνευμάτων, περὶ σχηματισμοῦ τοῦ μέλλοντος διὰ τοῦ σ, περὶ αὐξήσεως, ἀναδιπλασιασμοῦ τοῦ παρακειμένου, καὶ ἄλλους, οἱ ὅποιοι οὐ μόνον διευκολύνουσι τὴν ἐκμάθησιν τῶν τύπων, ἀλλ' ὅπιρ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἐξεγείρουσι τὴν προσοχὴν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ συνδυάζειν καὶ συγκρίνειν.

Αὐτὸς ἐγὼ, εἰ καὶ ἐξ ὀλιγοχρονίου πείρας, πέποιθα, ὅτι εἶναι δύσκολον, ἢ καὶ περιττὸν νὰ γραφῇ γραμματικῇ, μάλιστα Ἑλληνικῇ, καθ' ἣν τάξιν πρέπει καὶ νὰ διδάσκηται κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς ἀρχαίους, καὶ ὅτι τούναντιον πολὺ πλέον συμβάλλει ὑγιῆς καὶ ἀπροκατάληπτος περὶ τοῦτο πείρα καὶ κρίσις τῶν διδασκάλων· καὶ ἰδοὺ ἐπάγω προχείρους τινὰς λόγους, δι' ὧν νὰ γείνωσι τὰνωτέρω εὐληπτότερα.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι, καθ' ἃν χρόνον οἱ παῖδες παρ' ἡμῖν, μεταβαίνοντες εἰς τὰ γυμνάσια, ἢ καὶ τι πρότερον, διδάσκονται τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ἔχουσιν ἤδη τοσαύτην τουλάχιστον ἱκανότητα περὶ τὴν Ἑλληνικῆς γραμματικῆν, ὥστε νὰ μὴ δύνηται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐν ἐπιτόμῳ γραμματικῇ τῆς Λατινικῆς γλώσσης ὑπάρχει τι, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐνοῶσιν, ἢ καὶ ὅτι δυσκολεύονται ποῦ μανθάνοντες αὐτὴν κατὰ συνέχειαν, ὡς δὴ καὶ γίγνεται παρ' ἡμῖν. Καὶ ὅμως νομίζω, ὅτι τοῦ τε διδασκάλου καὶ τῶν μαθητῶν τὸ ἔργον ἤθελε διευκολυνθῆ μεγάλως, ἂν τὸ πρῶτον διάτινων ἀτάκτων πηδημάτων καὶ ἀνακάμψεων εἰσήγοντο οἱ ἀρχαῖοι ἐν μικρῷ χρόνῳ εἰς τὸ νὰ ἐποπτεύωσι τὰ κύρια συστατικὰ μέρη τοῦ Λατινικοῦ λόγου, διδομένων αὐτοῖς εἰς μάθησιν καὶ ἄσκησιν τῶν πρῶτων πέντε μαθημάτων κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν.

α.) Ν' ἀποστηθίσωσι τοὺς τύπους τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κλίσεως, καὶ τοῦ ῥήματος *esse* πρὸς δὲ νὰ μεταγράψωσιν εἰς τὸ Λατινικόν, κατὰ τοὺς τῆς ὀρθογραφίας κανόνας τοῦ πρώτου κεφαλαίου, Ἑλληνικὰ κύρια ὀνόματα, ἀνθρώπων καὶ χωρῶν

β.) ν' ἀποστηθίσωσι τὴν τρίτην κλίσιν καὶ τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα *amare*,

γ.) τὰς δύο ἄλλας κλίσεις καὶ τὸ παθητικὸν *amari*.

δ.) τὰς κατὰ μικρὰ διαφερούσας ἄλλας τρεῖς συζυγίας.

ε.) τὰς ἀντωνυμίας, ἔπειτα τὰ ἐπίθετα, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἀνευρίσκοντες ἐκάστοτε τοῦ διδασκάλου τὰ ἀναγκαϊότερα καὶ εὐκολώτερα· ἐπειδὴ τίς ἀρνεῖται Π. χ. ὅτι τὸ τελευταῖον σύντομον κεφάλαιον ἐν τῇ γραμματικῇ τοῦ Οὐλερίχου ἢ καὶ ταῖς ἄλλαις, τὸ περὶ συνθέσεως καὶ τῶν κατὰ ταύτην μεταβολῶν, εἶναι πολὺ ἀναγκαϊότερον εἰς ἀναζήτησιν τῶν λέξεων ἐν τῷ λεξικῷ ἢ ὅσον οἱ ἐξαιρητικοὶ κανόνες τῆς πρώτης κλίσεως, περὶ τῶν *filiæ* καὶ *fili* καὶ *filiabus*;

Ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς τινὸς διατάξεως θέλουσι προέλθει τὰ ἐξῆς πλεονεκτήματα·

α.) ὅτι κατὰ τὸ δεῦτερον εὐθὺς μάθημα ὁ μαθητὴς δυνήσεται νὰ ἐξηγῇ ἐκ τοῦ προσηρητημένου λεξικοῦ δύο ἢ τρεῖς στίχους ἀπλῶν προτάσεων, καὶ

β.) ὅτι ἐν δέκα μαθήμασιν, ἢ καὶ διπλασίοις, θέλει διαγιγνώσκει ὅσα εὐρίσκει ἐν ἐκάστῳ σχεδὸν στίχῳ τοῦ Λατινικοῦ λόγου. Ἄφοῦ δ' οὕτως ὀδηγούμενος ἐποπτεύσῃ τὰ κύρια, δύναται ἔπειτα, ἐν συνειδήσει καθαρᾷ τῆς σχέσεως τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλον, νὰ διέλθῃ πάλιν ἀνακάμπτων τὴν γραμματικὴν ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος. Τὸν δὲ τρόπον τοῦτον εὔρον εὐκολυντικὸν ὄντα οὐ μόνον περὶ παιδῶν ἀλλὰ καὶ περὶ ἐφήβους καὶ δεδιδαγμένους ἄλλως ἀνθρώπους· τούναντιον δ' ὑπολαμβάνω μὴν ἐπαχθῆς καὶ ἀηδῆς τὸ νὰ βασανίζωνται διμηνίαν ὀλόκληρον περὶ τὰ ὀνόματα μόνον, μῆνα περὶ τὰς ἀντωνυμίας, καὶ τριμηνίαν ἴσως περὶ τὰ

ρήματα ἐνθ' ἄλλως ὁ διδάσκαλος ἔχει εὐθὺς καιρὸν νὰ τοὺς γυμνάξῃ περὶ τὸ τυπικὸν καὶ τὰ κανονικά (*).

Εἰς τοιαύτην τινὰ μέθοδον ἀποβλέπων ἐπεμελήθη νὰ διατάξῃ καὶ τὸ τοῦ ἐπισυνημιμένου Συντακτικοῦ μῆρον ὅσον οἶόν τε πρακτικώτερον· καὶ ὅμως ὁμολογῶ, ὅτι καὶ ἐνταῦθα οἱ διδάσκαλοι, εἰσάγοντες τοὺς παῖδας εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, δύνανται νὰ μεταβάλλωσιν ἐν πολλοῖς τὴν τάξιν. Καθόλου δ' ἐγὼ ἀποβλέπων εἰς τὰς ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις ἰσχυρούσας διατάξεις ἐγκρίνω τὸν ἐξῆς περὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ συντακτικοῦ τρόπον.

α.) Ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου, ἀφ' οὗ ἦδη ἔμαθον οἱ παῖδες τὰ ὁμαλὰ τοῦλάχιστον τοῦ πρώτου μέρους, νὰ τοῖς διδάσκωνται καὶ ἐκ τοῦ βιβλίου μὲν, ἀλλὰ πλεόν διὰ ζώσης φωνῆς, τὰ ὅσα προέταξεν ἐν ταῖς παραγραφαῖς τῶν δύο πρώτων κεφαλαίων 647—646· ἐπειδὴ νομίζω, ὅτι εἰς νόησιν εἶναι πολλῶν ἀναγκαιότεραι αἱ γνώσεις τῶν, τί ἐστὶν ὑποκειμενον, τί ἀντικείμενον κλ., ἢ εἰς ὅσα, ὡς ἀπαραίτητα, βασιάζονται οἱ παῖδες πρὸ τῆς τούτων γνώσεως, ὡς τὰς ἀπίρους ἀνωμαλίας καὶ ἐξαιρέσεις· τὰς ὁποίας εὐθὺς ἔπειτα θέλουσι μὲν μανθάνει ἐπίσης, ἀλλὰ καὶ γινώσκειν τινὰ πρακτικὴν ἤδη κακτημένοι τῶν ἀπλουστέρων κανόνων, καθ' οὓς τίθενται εἰς τὸν λόγον οἱ Ἑλληνικοὶ τύποι.

β.) Ἐν τῇ τρίτῃ, τῇ καὶ ἀνωτάτῃ τοῦ σχολείου τάξει, κρίνω καλὸν νὰ διδάσκωνται κατὰ πρῶτον τὰ ἐν μόναις ταῖς παραγραφαῖς περὶ πτώσεων 647—684 καὶ προσέσεων 703—σελ. 252 συμπεριειλημμένα, τὰ περὶ χρόνων (749—770), καὶ τὰ βραχύτατα ἐδάφια (771—781), ἃ ἐπὶ τούτῳ προετάχθησαν εἰς τὰς μακροτέρας περὶ χρήσεως τῶν ἐγκλίσεων διδασκαλίας. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἀπαρτίζεται, ὥστε ὁ διδάσκαλος νὰ παρεμβάλλῃ ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς διαφώτισιν τῶν μαθητῶν, εὐκαιρῶς συνοπτικῶς καὶ εὐλήπτως ἐκφέρων, λήμματα ἀπαραίτητα καὶ ἐξ ἄλλων κεφαλαίων τῆς συντάξεως ὡς περὶ συμφωνίας, εἰ τύχοι, τῶν ἀπαρσιμωφαικῶν προσδιορισμῶν, ἰδίως δὲ τῶν ἐν ἐκάστῳ σχεδὸν στίχῳ παρουσιαζομένων μετοχικῶν προσδιορισμῶν, τῆς προληπτικῆς τῶν ἀναφορικῶν συμφωνίας, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον (**).

γ.) Ἐπὶ δὲ τούτοις δύνανται ἐν τῇ τελευταίᾳ τοῦ γυμνασίου τάξει νὰ διέρχωνται

(*) Παραλαβὼν δ' ἐνταῦθα εἰς παραδειγματίσιν τὴν τῆς ἑτέρας ἀρχαίας γλώσσης γραμματικὴν ἄς μὴ κατακριθῶ ὅτι δὲν βλέπω τὴν μεγάλην διάστασιν, ἧτις καὶ ἀπολύτως καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἡμετέραν παιδείαν διέχει ἀμφοτέρας· ἐπειδὴ εὐκόλως δύναται τις νὰ κατανοήσῃ πῶς ἔχει νὰ ἐπεκτείνῃ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους κατὰ λόγον τῆς ἄφρου ἡλικίας τῶν τῆν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν μανθανόντων καὶ τῶν πολυπλοκωτέρων ἰδιωμάτων τῆς πατρῆου ἡμῶν γλώσσης. Ἦτοι, δεῖ ἐν τῇ Ἀστικῇ γίνεσθαι ἐν πέντε ἢ δέκα μαθήμασι, τοῦτο ἄς γείνη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐν πενήτηκοντα ἢ ἐξήκοντα. Καθόλου δ' εἰπεῖν, εἰς τὰ ἄπειρα καὶ μὴ δυνάμενα ἐννοίας συνάφια παῖδια δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἢ ἐκμάθησις οὗ ἂν περιέχῃ τὸ βιβλίον κατὰ συνέθειαν, ἀλλὰ νὰ ἐκλέγηται ὅ,τι δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν ἐν μείζονι εὐκόλῳ καὶ ν' ἀπονημονεύσωσι, μετρησὺ τοῦλάχιστον ἕξομεν ἢ χρηστομαθείας συμπεριχοῦσας καὶ τὰ ἀπλουστάτα τῆς γραμματικῆς, ὅσα καὶ ὅπως πρέπει νὰ μανθάνωσιν οἱ παῖδες ἐν τῇ ἐσχάτῃ τοῦ σχολείου τάξει.

(**) Τὰ περὶ ἀντωνυμιῶν καὶ ἄρθρου δὲν κρίνω ἀπαραίτητα εἰς τὴν νόησιν τῆς ἐννοίας τῶν συγγραφέων· διὸ καὶ ὡς δυσνοητότερα δύνανται κατὰ πρῶτον νὰ παραλείπωνται. — Οὕτω δὲ πῶς νομίζω ὅτι ἐβύλαξα μὲν τὸν δεῦτερον ὅρον τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν συμβούλων του, καθ' οὓς τὸ Συντακτικὸν δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπερβαίη τὰ δύο τυπογραφικὰ ὀκτάφυλλα, ἐπισυνῆφα δ' εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ δεῦτερον μέρος ἔχον τὴν προσήκουσαν ὁλοκληρίαν.

συνεχῶς, ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος, τὸ ὅλον σύνταγμα μετὰ τῶν σημειώσεων καὶ παντὸς ἄλλου, ὅ,τι ἔχει νὰ παρεμβάλλῃ ἐκάστοτε ὁ διδάσκαλος καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ.

Καὶ περὶ μὲν τούτων τοιαῦτα ἐγὼ κρίνω, ἄλλοι δ' ἐμπειρότεροι τυγχάνοντες, ὁρθότερα ἢ ἀληθέστερα ἴσως ἔξουσιν εἰπεῖν.—Εἰς δὲ τὴν ἐν πολλοῖς συμπλήρωσιν τῆς ὑπαρχούσης ἤδη βίβλου πλείστα μὲν ἐκαρπώσαμην ἐκ τῆς τοῦ σοφοῦ Κρυγέρου δοκιμωτάτης γραμματικῆς, πολλὰ ἐκ τῆς τοῦ Γεωργίου Κουρτίου, τινὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς τοῦ ἡμετέρου Θερισίου, ἐξ ἧς ἢ τὸ πρῶτον ἡ βίβλος αὕτη σχεδὸν μετεγράφη.

Ἐν δὲ τῇ πρώτῃ βιβλίῳ τοῦ πρώτου τούτου μέρους διετήρησα μὲν καθόλου τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἦσαν ἤδη γεγραμμένοι οἱ τύποι, ἐπηύξησα δὲ αὐτοὺς καὶ ἐν πολλοῖς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, εἴτε γράφων ὀλοσχερῶς σπάνιά τινα ἀνωμάλα, εἴτε προσσημειῶν καὶ σπανιωτέρους, εἴτε ἐγκλειῶν τοὺς σπανίους ἢ ὀλιγοχρήστους ἢ ἀχρήστους τύπους πτωτικῶν καὶ ῥημάτων, ἵνα καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἤδη ἀποστήθισιν γίνηται ἡ διάκρισις γνωριμωτέρα. Παραδείγματα δὲ τριτοκλίτων ὀνομάτων, ὀμαλῶν τε καὶ ἀνωμάλων, παρενέλαβον πλείω ἴσως τοῦ δέοντος, ὑπακούσας ἐν τούτῳ μᾶλλον εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων, ὅσων ἔτυχον ν' ἀκούσω τὴν γνώμην, ἢ εἰς τὴν συνετὴν ἐντολὴν τοῦ σοφοῦ Κρυγέρου, σημειούντος ὅτι τὰ πολλὰ παραδείγματα, ἐν τῇ τρίτῃ μάλιστα κλίσει, συγγέουσι μᾶλλον ἢ διαφωτίζουσι τὴν κεφαλὴν τῶν παιδιῶν.

Τοῦ δὲ συντακτικοῦ βᾶσιν μὲν ὑπέθηκα ἢ ἐγὼ ἔκρινα ἀρμοδιωτέραν εἰς στοίχειώδη διδασκαλίαν, τὴν σύνταξιν τοῦ αὐτοῦ Κουρτίου, διδασκωμένην ταυτῶν ἐν ἅπασιν τοῖς γυμνασίοις τῆς Αὐστριακῆς αυτοκρατορίας, μετὰ τὰς πρὸ ὀλίγων ἐτῶν γενομένας διασκίσεις περὶ τοῦ πῶς ἂν καὶ ἐν ταῖς χώραις ταύταις ἢ περὶ τὰς ἀρχαίας γλώσσας σπουδῇ ἠδύνατο νὰ προσπελασθῇ εἰς τὴν τῆς ἄλλης Γερμανίας μέθοδον· πλὴν δὲ ταύτης εἶχον ἐν χερσὶ διηνεκῶς τὰς τε τοῦ Κρυγέρου δύο συντάξεις, τὴν ἐκτενεστέραν καὶ ἐπιτομωτέραν, καὶ τὴν τοῦ Μαυδιγιου, γεγραμμένην ἐν πολλοῖς κατὰ τὴν τῆς Λατινικῆς γλώσσης μέθοδον.

Τελευτῶν δ' ὑπολαμβάνω ἀναγκαῖον νὰ προσέπω τοῖς ἀναγνώσταις, ὅτι οὔτε πιερεύ οὔτε ἀπαιτῶ νὰ εἴπῃ τις περὶ τῆς δισκευασμένης ταύτης γραμματικῆς, ὅτι ἔχει τὰς πλείστας τῶν τελειοτήτων, δι' ὧν αἱ τελευταῖαι δεκαετηρίδες διεσέφησαν καὶ προήγαγον τὴν ἀνάυσιν τῆς τελειοτήτης τῶν γλωσσῶν· διότι καὶ τὴν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου συγγραφέως ἔπρεπε νὰ σεβασθῶ, ἢ ἡ ἐπιβληθεῖσα διαχωριστικὴ ἐπολλαπλασιάσῃ τὰ ἀπλά, καὶ ὁ προσμετρηθεὶς μοι χρόνος δὲν ἐπέτρεπεν ὡς ἀποελέσας νὰ ἐπιθεωρήσω τὴν βίβλον οὐδὲ κατὰ μέρη πρὶν ἢ τεθῇ ὑπὸ τὰ πιεστήρια· καὶ ὅμως οἱ γινώσκοντες τὰς βίβλους τῶν σοφῶν ἀνδρῶν, ἐξ ὧν ἤρα-νίσθη, εὐδυναίει νὰ κρίνωσιν ἂν μετέγραψα ἀσκέπτως καὶ ἀμεθόδως, ἢ καὶ ἂν, ὅπου ἡ νέα προσέθηκα ἢ καὶ τὰ ἐρανιζόμενα μετέβαλον, ἐποίηον τοῦτο μᾶλλον ἐξ ἰδιοτρόπου φιλοτιμίας, ἢ θέλων νὰ καταστήσω τὴν βίβλον, ὅσον ἐνῆν, χρησιμωτέραν καὶ εὐληπτοτέραν τοῖς ἡμέτεροις παισίν, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ὠφέλειαν ἐγὼ τε καὶ ὁ ἐκδότης ἐπράξαμεν τὸ ἐφ' ἡμῖν, καὶ εὐγνωμόνως θέλομεν ἀποδεχθῆ τὰς κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις τῶν ὅσοι ἤθελον νομίσει ὅτι τὸ ἔργον ἠδύνατο νὰ γείνη χρησιμώτερον καὶ δι' ἄλλων μεταβολῶν, ὧν πολλὰς ἤδη ἐγὼ μετὰ τὴν ἀποτέλεσιν τοῦ ἔργου καὶ αὐτὸς συνορῶ.

Ἐγραψον, τῇ 7 Φεβρουαρίου 1857.

Γ. ΠΑΠΑΣΑΙΩΤΗΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τυπικόν.

	σελ.
Εἰσαγωγή	1
Περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου	3
Περὶ τοῦ ἄρθρου	4
Περὶ ὀνόματος	4
Πρώτη κλίσις	4
Δευτέρα κλίσις	7
Δευτέρα κλίσις Ἀττικῆ	8
Τρίτη κλίσις	9
Ἀνώμαλα ὀνόματα	15
Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν πλαγίων πτώσεων τῶν τριτοκλίτων ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς	20
Περὶ ἐπιθέτου	22
Βαθμοὶ παραθέσεως	25
Ἀριθμητικά	26
Ἄνωνομιαί	29
Περὶ ῥήματος	34
Ῥήμα βαρύτερον	36
Ῥήμα περιστώμενον	44
Ῥήματα εἰς μι	50
Ῥήματα ἑλλειπῆ	58
Περὶ τῶν μορίων	62
Περὶ προθέσεων	—
Περὶ ἐπιρρήματος	63
Παρατηρήσεις εἰς τὰ ἐπιρρήματα	—
Περὶ συνδέσμου	65
Περὶ ἐπιφωνήματος	66

ΒΙΒΛ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Τεχνολογικόν.

Περὶ τῶν γραμμάτων	67
Περὶ συλλαβῆς ἢ προσφθιάς	69
Περὶ συλλαβισμοῦ	70
Περὶ τόνων	—
Ἐγκλίσις τόνων	72
Περὶ Πνευματισμοῦ	73
Περὶ τῶν λοιπῶν γραπτῶν σημείων τοῦ λόγου	74
Περὶ τροπῆς καὶ διπλασιασμοῦ συμφώνων	—
Περὶ συνδρομῆς καὶ τροπῆς ἀφώνων πρὸ ἀφώνων	75
Περὶ τῶν ἀφώνων πρὸ τοῦ Σ	77
Περὶ τοῦ Ν	78

	σελ.
Περὶ τοῦ Σ	79
Ἄλλαι, τινὲς τροπαὶ συμφώνων καὶ φωνηέντων	80
Περὶ συμπτώσεως τριῶν συμφώνων	81
Περὶ συστολῆς συλλαβῆς	—
Περὶ λέξεως ἢ ῥίψεως λέξεως	82
Περὶ πολλαπλῶν ῥιζῶν	—
Περὶ τῶν ἐν ταῖς λέξεσι μεταβολῶν ἐκ συμπτώσεως φωνηέντων	83
Περὶ τῶν εἰδῶν τῶν λέξεων ἢ τῶν με- ρῶν τοῦ λόγου	86
Περὶ κλίσεως	88
Περὶ τῶν πτωτικῶν	89
Παρατηρήσεις περὶ τοῦ ἄρθρου	91
Παρατηρήσεις εἰς τὴν α'. κλίσιν	—
Παρατηρήσεις εἰς τὴν β'. κλίσιν	94
Παρατηρήσεις εἰς τὴν β'. Ἀττικὴν κλίσιν	95
Τρίτη κλίσις	—
Συνηρημένα ὀλοπαθῆ τῆς α'. κλίσεως	96
Συνηρημένα ὀλιγοπαθῆ τῆς γ'. κλίσεως	97
Σχηματισμὸς τῶν πτώσεων τῶν τρι- τοκλίτων	100
Τονισμὸς τῶν τριτοκλίτων	103
Ἀνωμαλῖαι ὀνομάτων	105
Περὶ γένους τῶν οὐσιαστικῶν	109
Περὶ ἐπιθέτου	112
Ἐπίθετα ἀνώμαλα καὶ ἑλλειπτικά	114
Βαθμοὶ παραθέσεως ἐπιθέτων	—
Ἐπιρρήματα ἐξ ἐπιθέτων	118
Ἀριθμητικά	—
Ἄνωνομιαί	121
Περὶ ῥήματος	122
Περὶ αὐξήσεως	126
Περὶ ἀναδιπλασιασμοῦ	129
Χρονικαὶ καταλήξεις . Ῥήματα ἀ- φωλόληκτα	130
Ῥήματα φωνεντόληκτα	131
Ῥήματα ὑγρόληκτα	133
Καταλήξεις διορισμοί	136
Περὶ ἐγκλιτικῶν φωνηέντων	137
Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργη- τικῆς φωνῆς	138
Σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς	—
Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων	139

	σελ.
Περί τῆς παθητικῆς φωνῆς προανα- μνήσεις	141
Προσωπικαὶ καταλήξεις αὐτῆς	142
Σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς	143
Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεω	146
Συνηρημένα ῥήματα	149
Περὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων	151
Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν εἰς μι	152
Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων	153
Σχηματισμὸς τῆς παθητικῆς ἁ μέσης φωνῆς τῶν εἰς μι	155
Ἰδιαιτέρας παρατηρήσεις τῶν εἰς μι	156
Ῥήματα ἑλλειπῆ εἰς μι	157
Περὶ τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας	160
Πίνακες ἀνωμάλων ῥημάτων	163
Κατάλογος ἀνωμάλων ῥημάτων	169

BIBA. TPITON.

Ἑτυμολογικόν.

Περὶ παραγωγῆς	196
Ὀυσιαστικά ἐκ ῥημάτων	197
Ὀυσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων	199
Ῥήματα ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων	200
Παραγωγή ἐπιθέτων	—
Παραγωγή ἐπιρρήματος	203
Ὀυσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν	205
Περὶ συνθέσεως λέξεων	208
Τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος	208
Τὸ ἕξατον συνθετικὸν μέρος	212
Ἔνισμός τῶν συνθέτων ὀνομάτων	214

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

BIBA. TETARTON.

Συντακτικόν.

Εἰσαγωγή	217
Περὶ ἀριθμοῦ καὶ γένους	221

	σελ.
Πτώσεις	222
Α'. Ὀνομαστικὴ	—
Β'. Κλητικὴ	—
Γ'. Αἰτιατικὴ	—
Δ'. Γενικὴ	226
Ε'. Δοτικὴ	233
Ἄρθρον	238
Προθέσεις	242
Ἀντωνυμιαί	253
Διαθέσεις τοῦ ῥήματος	255
Χρόνοι τοῦ ῥήματος	258
Ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος	263
Ἐν ἀπλαῖς προτάσεσιν	—
Ἐν συνδέταις προτάσεσιν	265
Ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν	266
Ἐν ἐξηρητητικαῖς προτάσεσιν καὶ ἐξηρητημέναις ἐρωτήσεσιν	267
Ἐγκλίσεις ἐν ἀναφορικαῖς προ- τάσεσιν	273
Ἐγκλίσεις ἐν χρονικαῖς προτά- σεσιν	274
Ἀπαρέμφατον	275
Μετοχὴ	281
Ῥηματικά ἐπίθετα εἰς τέος	287
Ἰδιώματά τινα τῶν ἀναφορικῶν	288
Ἐρωτηματικαὶ προτάσεις	290
Περὶ ἀρνήσεων	291
Πολλαὶ ἀρνήσεις σύνδετοι	293
Φράσεις τινὲς ἀρνητικαί	294
Μόρια. — Σύνδεσμοι	295
Συμπλεκτικοί	296
Διαζευκτικοί	297
Ὁμοιωματικοί	298
Χρονικοί	—
Αἰτιολογικοί	299
Συλλογιστικοί	300
Τελικοί	301
Ἵποθετικοί	—
Μόρια βεβαιωτικά	302

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

§. α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

1. **Ο**ΣΑ προσβάλλουσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις, ἐναπολείπουσιν εἰς τὸν νοῦν τύπους τινάς, τοὺς ὁποίους ὀνομάζομεν ἰδέας.

2. Ὅταν ὁ νοῦς ἐξετάζη ἐν ἑαυτῷ τὰς ἰδέας, τότε λέγομεν, ὅτι ὁ νοῦς λέγει, φράζεται, διανοεῖται, διαλογίζεται.

3. Ἡ δύναμις αὕτη, δι' ἧς ὁ νοῦς διαλογίζεται, ὀνομάζεται διάνοια, λόγος ἐνδιάθετος.

4. Ἡ κρίσις, τὴν ὁποίαν ὁ νοῦς κάμνει, ὅταν ἐξετάζη τὸ τί εἶνε, τῆ κάμνουσι, τί πάσχουσι τὰ προσβάλλοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις, λέγεται διὰ νόημα, διαλογισμός, ἔννοια.

5. Ὅταν θέλωμεν νὰ ἐκφράσωμεν εἰς ἄλλους ὅσα διαλογίζομεθα, τότε μεταχειρίζομεθα φωνάς τινας, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν λέξεις.

6. Ἡ δύναμις, δι' ἧς ἐκφράζομεν εἰς ἄλλους τὰ διανοήματα ἡμῶν, λέγεται λόγος προφορικός· ἡ δὲ πράξις τοῦ προφορικοῦ λόγου λέγεται λόγος, πρότασις, φράσις.

7. Διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου μόνον πρὸς παρόντας δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν τὰ διανοήματα ἡμῶν. Διὰ νὰ κάμνωμεν δὲ τοῦτο καὶ πρὸς μὴ παρόντας, ἐπενοήθησαν ἄλλα σημεῖα. Παρατηρήθη δηλαδή, ὅτι πᾶσαι λέξεις δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς φωνάς μικροτέρας, καὶ αὗται εἰς ἄλλας μικροτάτας, μὴ δυναμένας πλέον νὰ διαιρεθῶσι. Καὶ αὗται αἱ μικρόταται καὶ ἀδιαίρετοι φωναὶ ὀνομάζονται στοιχεῖα.

8. Τὰ στοιχεῖα εἶνε δύο ειδῶν· ἄλλα μὲν ἀκούονται εὐθύς, ἅμα ἀνοιζήτις τὸ στόμα, καὶ ἐκπέμψη διὰ τοῦ λάρυγγος ἀέρα, καὶ ταῦτα λέγονται φωνήεντα· ἄλλα ὅμως σχεδὸν δὲν ἀκούονται, ἐὰν δὲν συνοδεύωνται ὑπὸ τινος τῶν φωνηέντων, καὶ ταῦτα λέγονται σύμφωνα.

9. Διὰ νὰ γείνωσι δὲ τὰ στοιχεῖα καὶ εἰς τὴν ὄψιν αἰσθητά, ἐπενοήθησαν αὐτῶν σημεῖα ὁρατά, τὰ ὁποῖα λέγονται γράμματα.

10. Αἱ λέξεις δὲ σύμπασαι, καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν συνάπτονται πρὸς ἀλλήλας, καὶ συνδυάζονται πρὸς ἔκφρασιν τῶν διανοημάτων, ὀνομάζονται γλῶσσα.

11. Πάντες, ὅσοι ἔχουσι τὴν αὐτὴν τοῦ γένους καταγωγὴν, καὶ λαλοῦσι τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, λέγονται ἔθνος.

12. Οἱ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους δὲν λαλοῦσι τὴν αὐτὴν γλῶσσαν ὁμοίως, ἀλλὰ κατὰ τόπους ἔχουσι καὶ διαφορὰς τινὰς εἰς τὰς λέξεις ἢ τὴν προφορὰν αὐτῶν. Αἱ τοπικαὶ δὲ αὐταὶ διαφοραὶ τῆς αὐτῆς γλώσσης ἀποτελοῦσι τὰς διαλέκτους.

13. Ἡ τῶν ἡμετέρων προγόνων γλῶσσα λέγεται Ἑλληνική, καὶ κατὰ τόπους εἶχε καὶ τὰς διαλέκτους τῆς. Αἱ δὲ γνωστότεραι τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διάλεκτοι εἶνε ἡ Αἰολικὴ ἢ Αἰολική, Δωρικὴ ἢ Δωρική, Ἰάσις ἢ Ἰωνική, Ἀττικὴ ἢ Ἀττική.

14. Ἐπικρατεστέρα τῶν διαλέκτων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἶνε ἡ Ἀττικὴ, ὄχι μόνον διότι ἔγεινεν ἡ συνηθεστέρα μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν ταύτῃ ἐγράφησαν παντοῖα καὶ περὶ καὶ ποιητικὰ ἀπονήματα, καὶ εἰς ἡμᾶς σώζονται πολλά.

15. Ὅσα ἰδιώματα ἡ Ἀττικὴ ἔχει κοινὰ πρὸς τὰς λοιπὰς διαλέκτους ἀποτελοῦσι τὴν κοινὴν διάλεκτον.

16. Ἡ γλῶσσα, τὴν ὁποῖαν ἡμεῖς λαλοῦμεν, εἶνε διάλεκτος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ λέγεται νέα Ἑλληνική, κοινὴ, λαλουμένη ἢ καθομιλουμένη γλῶσσα. Καὶ οἱ μὲν προγενέστεροι λόγοι τὴν ὠνόμαζον μιξοσόλοικον, μιξοθάραρον· τινὲς ὅμως, παρατήρησαντες πολλοὺς αἰολισμοὺς καὶ δωρισμοὺς ἐν αὐτῇ, τὴν ὠνόμασαν Αἰολοδωρικὴν. Οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι τὴν ὀνομάζουσι Γραικικὴν καὶ Γραικοθάραρον, διότι καὶ ἡμᾶς ὀνομάζουσι Γραικοὺς. Ὁ χυδαῖος λαὸς πρὸ τῆς ἀναφανείσης ἐλευθερίας τὴν ὠνόμαζεν Ῥωμαϊκὴν, καὶ ἑαυτοὺς Ῥωμαίους.

17. Ἡ τέχνη, ἣτις ἐξετάζει τὸν προφορικὸν λόγον, λέγεται γραμματική.

18. Τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει πῶς μεταβάλλονται, πῶς παράγονται, πῶς συνθέτονται καὶ πῶς γράφονται αἱ λέξεις, λέγεται ἑτυμολογικὸν ἢ τεχνολογικόν. Τὸ δὲ μέρος αὐτῆς, τὸ ὁποῖον διδάσκει πῶς συνάπτονται, πῶς συνδυάζονται, πῶς συντάσσονται αἱ λέξεις πρὸς ἀπαρτισμὸν προτάσεως, λέγεται συντακτικόν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΥΠΙΚΟΝ.

§. 6'. *Περὶ τῶν Μερῶν τοῦ λόγου.*

19. Το ἄθροισμα τῶν γραμμάτων, ὅσα ἔθνος τι μεταχειρίζεται, διὰ τὴν γράφην τὰ διανοήματά του, λέγεται ἀλφάβητον.

20. Τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τὸ ἀλφάβητον ἔχει 24 γράμματα, α, β, γ, δ, ε, ζ, κτλ.

21. Τῶν εικοσιτεσσάρων γραμμάτων ἑπτὰ εἶνε φωνήεντα, α, ε, η, ι, ο, υ, ω, καὶ δεκαεπτὰ σύμφωνα (8) β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.

22. Τὰ σύμφωνα συμπλεκόμενα παντοιοτρόπως μὲ τὰ φωνήεντα κάμνουσι τὰς συλλαβάς· οἷον Σω· ἐκ τῶν συλλαβῶν γίνονται αἱ λέξεις· οἷον Σω-κρά-της· ἐκ δὲ τῶν λέξεων ὁ λόγος· οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶ σοφός.

23. Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶνε δέκα: ἄρθρον, ὄνομα, ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα.

24. Διαιροῦνται δὲ τὰ μέρη τοῦ λόγου εἰς κλιτὰ καὶ ἀκλιτὰ. Καὶ κλιτὰ μὲν εἶνε ὅσα μεταβάλλονται κατὰ τὰς περιστάσεις. Τοιαῦτα δ' εἶνε τὰ ἕξ πρῶτα· τὸ ἄρθρον, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετον, ἡ ἀντωνυμία, τὸ ῥῆμα, ἡ μετοχή. Ἀκλιτὰ δὲ λέγονται τὰ τέσσαρα ἄλλα· ἐπειδὴ πανταχοῦ καὶ πάντοτε μένουσιν ἀμετάβλητα.

25. Αἱ περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας μεταβάλλονται τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου, λέγονται παρεπόμενα τούτων.

26. Τὸ ἄρθρον, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετον, ἡ ἀντωνυμία καὶ ἡ μετοχὴ ἔχουσι τρία κοινὰ παρεπόμενα· γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, καὶ λέγονται πτωτικά.

27. Ἰπάρχουσι δὲ γένη μὲν τρία· ἀρσενικόν, οἷον ὁ ἀνὴρ· θηλυκόν, οἷον ἡ γυνή· οὐδέτερον, οἷον τὸ δένδρον. Κοινοῦ δὲ γένους λέγονται ὅσα

ὀνόματα ἄνευ μεταβολῆς τινος εἶνε καὶ ἄρσενικά καὶ θηλυκά· οἶον δὲ καὶ ὁ βοῦς.

28. Ἀριθμοὺς ἔχει ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα τρεῖς· ἐνικόν, ὁ ἀνθρώπος· δυϊκόν, τὸ ἀνθρώπω· πληθυντικόν, οἱ ἀνθρωποι.

29. Πτώσεις δὲ πέντε· ὀνομασικὴν, γενικὴν, δοτικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν.

§. γ'. Περὶ τοῦ ἄρθρου.

30. Ἐθέτομεν κατὰ πρῶτον τὴν κλίσιν τῶν ἄρθρων· διότι, κλίνοντες τὰ πτωτικά, συνοδεύομεν αὐτὰ μετὰ τοῦ ἄρθρου.

	Ἐνικ.	Δυϊκ.	Πληθ.
	ἄρσεν. θηλ. οὐδ.	ἄρ. καὶ οὐδ. θηλ.	ἄρ θηλ.
Ὀν.	ὁ, ἡ, τό,	Ὀν. αἰτ. τῶ, (τά,)	οἱ, αἱ, τὰ.
Γεν.	τοῦ, τῆς, τοῦ,	Γεν. δοτ. τοῖν. (ταῖν.)	τῶν, τῶν, τῶν.
Δοτ.	τῷ, τῇ, τῷ,		τοῖς, ταῖς, τοῖς,
Αἰτ.	τόν, τήν, τό.		τούς, τάς, τὰ.

Σημ. α'. Τὸ ἄρθρον κλητικὴν δὲν ἔχει· ἀντὶ δὲ ἄρθρου προτάσσομεν εἰς τὴν κλητικὴν τῶν ἄλλων πτωτικῶν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ, τὸ ὁποῖον εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν γράφεται ὦ· οἶον ὦ τοῦ θαύματος.

Σημ. β'. Ἀντὶ τῶν δυϊκῶν τοῦ θηλυκοῦ γένους μεταχειρίζονται οἱ πεζογράφοι σχεδὸν πάντοτε τὰ ἄρσενικά τῶ, τοῖν· οἶον τῶ τέχνα, τοῖν χεροῖν.

§. δ'. Περὶ δρόματος.

31. Διὰ τῶν ὀνομάτων προσδιορίζομεν τοὺς ἀνθρώπους, τὰ ζῶα, τὰ πράγματα καὶ ἐν γένει τὰς οὐσίας· οἶον Θεός, Δημήτριος, βοῦς, τράπεζα.

32. Τὰ ὀνόματα, ὡς καὶ τὰ ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαί, ἔχουσι εἰς τὰς αὐτὰς πτώσεις διαφόρους καταλήξεις· ἡ δὲ μεταβολὴ αὕτη λέγεται κλίσις.

33. Εἶνε δὲ αἱ κλίσεις τρεῖς· πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη.

Σημ. Τὸ μεταβαλλόμενον μέρος τῆς λέξεως λέγεται κατάληξις, τὸ δὲ μὴ μεταβαλλόμενον ῥίζα, τὰ ὁποῖα θέλομεν χωρίζει ἐφεξῆς διὰ κεραίας· οἶον θε-ός.

§. ε'. Πρώτη κλίσις.

34. Ἡ πρώτη κλίσις περιέχει ὀνόματα ἀσυναίρετα, καὶ συνηρημένα ὀλοπαθῆ· ἄρσενικά μὲν λήγοντα εἰς ας ἢ εἰς ης, θηλυκά δὲ εἰς α ἢ εἰς η.

Σημ. α'. Συναίρεσις λέγεται ἡ εἰς ἐν συνένωσις δύο φωνηέντων, οἶον γέα γῆ. Καὶ ὀλοπαθὲς μὲν λέγεται τὸ ὄνομα, ὅταν πάσχη ταύτην καθ' ὅλας τὰς πτώσεις τοῦ ὀλιγοπαθὲς δέ, ὅταν εἰς τινος μόνον.

Σημ. β'. Τῶν συναίρεσιν πασχόντων οἱ Ἄττικοι πεζογράφοι μεταχειρίζονται μόνον τοὺς συνηρημένους τύπους· ἔπου δὲ μεταχειρίζονται καὶ ἀσυναίρετους, ἐκεῖ θέλομεν σημειοῖ τοὺς ἀχρήστους ἢ σπανίους διὰ παρενθέσεων ().

Α'. Ἀσυναίρετα.

Παραδείγματα.

α. Ἀρσενικά.

β. Θηλυκά.

Ἀριθμὸς Ἐνικός.

ὄνομ.	δ	μονί-ας,	λησ-ής,	ἡ	μοῦσ-α,	οἰκί-α,	τιμ-ή,
γενικ.	τοῦ	μονί-ου,	λησ-οῦ,	τῆς	μούσ-ης,	οἰκί-ας,	τιμ-ῆς,
δοτικ.	τῷ	μονί-α,	λησ-ῆ,	τῇ	μούσ-ῃ,	οἰκί-α,	τιμ-ῆ,
αἰτιατ.	τόν	μονί-αν,	λησ-ήν,	τὴν	μούσ-αν,	οἰκί-αν,	τιμ-ήν,
κλητ.	ὦ	μονί-α.	λησ-ά.	ὦ	μούσ-α.	οἰκί-α.	τιμ-ή.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	μονί-αι,	λησ-αί,	αἱ	μούσ-αι,	οἰκί-αι,	τιμ-αί,
γενικ.	τῶν	μονι-ῶν,	λησ-ῶν,	τῶν	μουσ-ῶν,	οἰκι-ῶν,	τιμ-ῶν,
δοτικ.	τοῖς	μονί-αις,	λησ-αῖς,	ταῖς	μούσ-αις,	οἰκί-αις,	τιμ-αῖς,
αἰτιατ.	τοὺς	μονί-ας,	λησ-άς,	τάς	μούσ-ας,	οἰκί-ας,	τιμ-άς,
κλητ.	ὦ	μονί-αι.	λησ-αί.	ὦ,	μούσ-αι.	οἰκί-αι.	τιμ-αί.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὸ	μονί-α,	λησ-ά,	τὰ	μού-σα,	οἰκί-α,	τιμ-ά,
γεν. δοτ.	τοῖν	μονι-αίν.	λησ-αῖν,	ταῖν	μούσ-αίν,	οἰκί-αίν,	τιμ-αῖν,
κλητ.	ὦ	μονί-α.	λησ-ά.	ὦ	μούσ-α.	οἰκί-α.	τιμ-ά.

Β'. Συνηρημένα.

α. Ἀρσενικά.

Ἐνικός.

ὄνομ.	δ	Ἐρμέ-ας-Ἐρμῆς,	δ	Ἄπελλέ-ης-Ἄπελλῆς,
γεν.	τοῦ	Ἐρμέ-ου-Ἐρμού,	τοῦ	Ἄπελλέ-ου-Ἄπελλοῦ,
δοτ.	τῷ	Ἐρμέ-α-Ἐρμῆ,	τῷ	Ἄπελλέ-η-Ἄπελλῆ,
αἰτ.	τόν	Ἐρμέ-αν-Ἐρμῆν,	τόν	Ἄπελλέ-ην-Ἄπελλῆν,
κλ.	ὦ	Ἐρμέ-α-Ἐρμῆ.	ὦ	Ἄπελλέ-η-Ἄπελλῆ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	Ἐρμέ-αι-Ἐρμαῖ,	οἱ	Ἄπελλέ-αι-Ἄπελλαῖ,
γεν.	τῶν	Ἐρμε-ῶν-Ἐρμῶν,	τῶν	Ἄπελλε-ῶν-Ἄπελλῶν,
δοτ.	τοῖς	Ἐρμέ-αις-Ἐρμαῖς,	τοῖς	Ἄπελλέ-αις-Ἄπελλαῖς,
αἰτ.	τοὺς	Ἐρμέ-ας-Ἐρμάς,	τοὺς	Ἄπελλέ-ας-Ἄπελλάς,
κλ.	ὦ	Ἐρμέ-αι-Ἐρμαῖ.	ὦ	Ἄπελλέ-αι-Ἄπελλαῖ.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὼ Ἑρμέ α-Ἑρμᾶ,	τὼ Ἀπελλέ α-Ἀπελλᾶ,
γεν. δοτ.	τοῖν Ἑρμέ αιν-Ἑρμαῖν,	τοῖν Ἀπελλέ αιν-Ἀπελλαῖν,
κλητ.	ὦ Ἑρμέ α-Ἑρμᾶ.	ὦ Ἀπελλέ α-Ἀπελλᾶ.

β'. Θηλυκά.

Ἐνικός.

ὄνομ.	ἡ γαλέ η-γαλῆ,	ἡ μνά α-μνᾶ,
γεν.	τῆς γαλέ ης-γαλῆς,	τῆς μνά ας-μνᾶς,
δοτ.	τῇ γαλέ η-γαλῆ,	τῇ μνά α-μνᾶ,
αἰτ.	τὴν γαλέ ην-γαλῆν,	τὴν μνά αν-μνᾶν,
κλ.	ὦ γαλέ η-γαλῆ.	ὦ μνά α-μνᾶ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	αἱ γαλέ αι-γαλαῖ,	αἱ μνά αι-μναῖ,
γεν.	τῶν γαλε ὦν-γαλῶν,	τῶν μνα ὦν-μνῶν,
δοτ.	ταῖς γαλέ αις-γαλαῖς,	ταῖς μνά αις-μναῖς,
αἰτ.	τάς γαλέ ας-γαλαῖς,	τάς μνά ας-μνᾶς,
κλ.	ὦ γαλέ αι-γαλαῖ.	ὦ μνά αι-μναῖ.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὰ γαλέ α-γαλαῖ,	τὰ μνά α-μνᾶ,
γεν. δοτ.	ταῖν γαλέ αιν-γαλαῖν,	ταῖν μνά αιν-μναῖν,
κλ.	ὦ γαλέ α-γαλαῖ.	ὦ μνά α-μνᾶ.

35. Τὰ λήγοντα εἰς α καθαρὸν (ἤγουν ἄμικτον με σύμφωνον, καθὼς οἰκία), ἢ εἰς ρα, καὶ τινα κύρια ὀνόματα (καθὼς τὰ Λήδα, Γέλα, Φιλομήλα, Ἀνδρομέδα, Νέδα, Διοτίμα), προσέτι δὲ τὰ εἰς α ἐκ συναρέσεως γιγνόμενον (καθὼς μνά α μνᾶ), καὶ ἀλαλά φυλάττουσι τὸ α ἄτρεπτον ἐν πάσαις ταῖς πτώσει τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ.

36. Ὡσαύτως δὲ φυλάττουσι καὶ τὰ εἰς ας ἀρσ. τὸ α, πλην τῆς ἐνικ. γενικ. τῶν κοινῶν ὀνομάτων. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα φυλάττουσι πολ- λάκις αὐτὸ εἰς τὴν γενικὴν ὡς ὁ βορέας-βορῆας, τοῦ βορῆα ὁ Πλει- στόλας, τοῦ Πλειστόλα.

37. Ἡ ἐνεκ. κλητ. τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν λήγει εἰς η. Σχηματί- ζουσι δὲ αὐτὴν εἰς ἄ τὰ εἰς τῆς, τὰ εἰς πῆς, τὰ ἐθνικά, καὶ τὰ σύνθετα ὡς ποιητῆς ὦ ποιητᾶ, κυνώπης κυνώπα, Σκύθης Σχύ- θα, οὔτω καὶ βιβλιοπῶλα, παιδοτρίβα, γεωμέτρα, πα- τριάρχα, τελῶνα, εἰδωλολάτρα. Τὸ δεσπότης δὲ ἀναθι- εἶζει καὶ τὸν τόνον ὡς, ὦ δέσποτα.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς εας ἀρσεν. καὶ εα θηλυκά, ἀσυναίρετα ὄντα, λήγουσιν εἰς α μὲν Ἀρικῶς, εἰς η δὲ Ἰωνικῶς ὡς σικέα καὶ σικεή, Ἀπελλας καὶ Ἀπελλῆς.

§. ε. Δευτέρα κλίσις.

38. Ἡ δευτέρα κλίσις περιλαμβάνει ὀνόματα ἀσυναίρετα καὶ συνηρημένα ὀλοπαθῆ ἄρσενικά μὲν ἢ θηλυκὰ λήγοντα εἰς ος, οὐδέτερα δὲ εἰς ον. Πλὴν δὲ τούτων καὶ τινὰ ἄλλα εἰς ὡς καὶ ὡν ἄττικὰ λεγόμενα.

Α'. Ἀσυναίρετα.

Παραδείγματα.

α. Ἀρσενικά.

ὄνομ. δ λόγ-ος,
γενικ. τοῦ λόγ-ου,
δοτικ. τῷ λόγ-ῳ,
αἰτιατ. τὸν λόγ-ον,
κλητ. ὦ λόγ-ε.

β. Θηλυκὰ.

Ἐνικός.

ὄνομ. ἡ ὀδ-ός,
γενικ. τῆς ὀδ-οῦ,
δοτικ. τῇ ὀδ-ῳ,
αἰτιατ. τὴν ὀδ-όν,
κλητ. ὦ ὀδ-έ.

γ. Οὐδέτερα.

τὸ ξύλ-ον,
τοῦ ξύλ-ου,
τῷ ξύλ-ῳ,
τὸ ξύλ-ον,
ὦ ξύλ-ον.

Πληθυντικός.

ὄνομ. οἱ λόγ-οι,
γενικ. τῶν λόγ-ων,
δοτικ. τοῖς λόγ-οις,
αἰτιατ. τοὺς λόγ-ους,
κλητ. ὦ λόγ-οι.

αἱ ὀδ-αί,
τῶν ὀδ-ῶν,
ταῖς ὀδ-οῖς,
τάς ὀδ-ούς,
ὦ ὀδ-αί.

τὰ ξύλ-α,
τῶν ξύλ-ων,
τοῖς ξύλ-οις,
τὰ ξύλ-α,
ὦ ξύλ-α.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ. τῷ λόγ-ῳ,
γεν. δοτ. τοῖν λόγ-οιν,
κλητ. ὦ λόγ-ῶ.

τὰ ὀδ-ῶ,
ταῖν ὀδ-οῖν,
ὦ ὀδ-οί.

τῷ ξύλ-ῳ,
τοῖν ξύλ-οιν,
ὦ ξύλ-ῶ.

39. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ἄρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἄττικῶς εἶνε ἐνίοτε ὁμοία τῆς ὀνομαστικῆς οἷον, ὁ λόγος, ὦ λόγε καὶ ὦ λόγος. Τοῦτο συμβαίνει πολλάκις καὶ εἰς τὰς ἄλλας κλίσεις, καὶ ὁσάκις ἡ κλητικὴ ἔχει ἰδίαν κατάληξιν.

Β'. Συνηρημένα.

40. Τὰ πτωτικά τῆς δευτέρας κλίσεως συναίρουσιν πολλάκις, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἡ ῥίζα λήγῃ εἰς ε ἢ ο· οἷον, ὅς ἐον-οῦν, ν ὀος-οῦς.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

ὄνομ.	δ πλό ος-πλοῦς,	περίπλο ος-περίπλους,	τὸ ὀσέ ον-ὀσοῦν,
γεν.	τοῦ πλό ου-πλοῦ,	περιπλό ου-περίπλου,	τοῦ ὀσέ ου-ὀσοῦ,
δοτ.	τῷ πλό ω-πλωῖ,	περιπλό ω-περίπλω,	τῷ ὀσέ ω-ὀσῶ,
αἰτιατ.	τὸν πλό ον-πλοῦν,	περίπλο ον-περίπλου,	τὸ ὀσέ ον-ὀσοῦν,
κλητ.	ὦ πλό ε-πλοῦ.	περίπλο ε-περίπλου.	ὦ ὀσέ ον-ὀσοῦν.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ πλό οι-πλοῖ,	περίπλο οι-περίπλοι,	τὰ ὀσέ α-ὀσα,
γεν.	τῶν πλό ων-πλώων,	περιπλό ων-περίπλων,	τῶν ὀσέ ων-ὀσῶν,
δοτ.	τοῖς πλό οις-πλοῖς,	περιπλό οις-περίπλοις,	τοῖς ὀσέ οις-ὀσοῖς,
αἰτιατ.	τοὺς πλό ους-πλοῦς,	περιπλό ους-περίπλους,	τὰ ὀσέ α-ὀσα,
κλητ.	ὦ πλό οι-πλοῖ.	περίπλο οι-περίπλοι.	ὦ ὀσέ α-ὀσα.

Δυϊκός

ὄν. αἰτ.	τὸ πλό ω-πλώ,	περιπλό ω-περίπλω,	τὸ ὀσέ ω-ὀσώ,
γεν. δοτ.	τοῖν πλό οιιν-πλοῖν,	περιπλό οιιν-περίπλοιιν.	τοῖν ὀσέ οιιν-ὀσοῖν,
ζητ.	ὦ πλό ω-πλώ.	περιπλό ω-περίπλω.	ὦ ὀσέ ω-ὀσώ.

§. 5'. Δευτέρα κλίσις Ἀττικῆ.

Γ. ὠς, ὠν.

41. Εἰς τὴν δευτέραν κλίσειν ἀνάγουσι τὰ εἰς ὡς ἄρσενικά καὶ θηλυκά, καὶ τὰ εἰς ὠν οὐδέτερα, οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα, τὰ ὅποια ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι φυλάττουσι τὸ ὡ, ὑπὸ τὸ ὅποσον καὶ ὑπογράφουσι τὸ ι, ὡσάντι κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν ἢ προσγράφεται ἢ ὑπογράφεται.

Παραδείγματα.

Ἄρσενικά.

Θηλυκά.

Οὐδέτερα.

ὄνομ.	ὁ λε ὠς,	ἡ κάλ ὠς,	τὸ ἀνώγε ὠν,
γενικ.	τοῦ λε ὠ,	τῆς κάλ ὠ,	τοῦ ἀνώγε ὠ
δοτικ.	τῷ λε ὦ,	τῇ κάλ ὠ,	τῷ ἀνώγε ὠ,
αἰτιατ.	τὸν λε ὠν,	τὴν κάλ ὠν,	τὸ ἀνώγε ὠν,
κλητ.	ὦ λε ὠς.	ὦ κάλ ὠς.	ὦ ἀνώγε ὠν

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ λε ὠ,	αἱ κάλ ὠ,	τὰ ἀνώγε ὠ,
γενικ.	τῶν λε ὠν,	τῶν κάλ ὠν,	τῶν ἀνώγε ὠν,
δοτικ.	τοῖς λε ὦς,	ταῖς κάλ ὠς,	τοῖς ἀνώγε ὠς,
αἰτιατ.	τοὺς λε ὠς,	τάς κάλ ὠς,	τὰ ἀνώγε ὠ,
κλητ.	ὦ λε ὠ.	ὦ κάλ ὠ.	ὦ ἀνώγε ὠ.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὸ λε ὠ,	τὰ κάλ ὠ,	τὸ ἀνώγε ὠ,
γεν. δοτ.	τοῖν λε ὦν,	ταῖν κάλ ὠν,	τοῖν ἀνώγε ὠν,
ζητ.	ὦ λε ὠ.	ὦ κάλ ὠ.	ὦ ἀνώγε ὠ.

Ένικός.

ὄνομ.	ὁ, ἡ	εὔγε ως,	τὸ	εὔγε ων,
γενικ.	τοῦ, τῆς	εὔγε ω,	τοῦ	εὔγε ω,
δοτικ.	τῷ, τῇ	εὔγε φ,	τῷ	εὔγε φ,
αἰτιατ.	τόν, τήν	εὔγε ων,	τὸ	εὔγε ων
κλητ.	ὦ	εὔγε ως.	ὦ	εὔγε ων.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ, αἱ	εὔγε ω,	τὰ	εὔγε ω,
γενικ.	τῶν	εὔγε ων,	τῶν	εὔγε ων,
δοτικ.	τοῖς, ταῖς	εὔγε φς,	τοῖς	εὔγε φς,
αἰτιατ.	τούς, τὰς	εὔγε ως,	τὰ	εὔγε ω,
κλητ.	ὦ	εὔγε φ.	ὦ	εὔγε ω,

Δυϊκός.

ὄνομ. αἰτ.	τῶ,	τὰ	εὔγε ω,	τῶ	εὔγε ω,
γεν. δοτ.	τοῖν, ταῖν	εὔγε ων,	τοῖν	εὔγε ων,	τοῖν
κλητ.	ὦ	εὔγε ω.	ὦ	εὔγε ω.	ὦ

42. Κατὰ τὸν τύπον τοῦτον κλίνονται μάλιστα τὰ ἐξῆς

1) Τὰ ἐκ τοῦ γέα, γῆρας, κέρας, κρέας σύνθετα.

2) Τὰ ἐπίθετα ἀνεως, ἀξιόχρωσ, πλέωσ, σῶσ, καὶ τὰ οὐσιαστικά ἢ γάλωσ καὶ γαλώωσ, ἢ ἔωσ, ὀλαγώσ, ὀρφώσ.

3) Τὰ κύρια ὀνόματα, ὅσα μάλιστα κατὰ τὸν κοινὸν τύπον καταλήγουσιν εἰς αοσ ἢ εἰοσ, καθὼς Μενέλεωσ-Μενέλαοσ, Ἀμφιάρωσ-Ἀμφιάρωσ, Ἀνδρόγεωσ-Ἀνδρόγειοσ, πλὴν τῶν εἰς μαοσ ὄιον Οἰνόμαοσ.

43. Τῆσ αἰτιατικῆσ τὸ ν ἐνίοτε παραλείπεται, καὶ μάλιστα τῶν κυρίων ὀνομάτων ὄιον, ἢ ἔωσ-τὴν ἔω, ὁ ἀγήρωσ-τὸν ἀγήρω, ἢ Κέωσ-τὴν Κέω, ἢ Κῶσ-τὴν Κῶ, ὁ Ἄθωσ-τὸν Ἄθω.

ζ'. Τρίτη κλίσις.

44. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα λήγοντα εἰς τὰ φωνήεντα α, κ, υ, ω, καὶ εἰς τὰ σύμφωνα ν, ρ, σ (ξ, ψ). Ταῦτα δὲ ἔχουσιν ἐν ταῖς ἄλλαισ πτώσεσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν ἢ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ· διὸ καὶ περιττοσύλλαβα λέγονται. Τὰ δ' εἰς ταύτην τὴν κλίσιν ἀναγόμενα συνηρημένα εἶνε ὀλοπαθῆ καὶ ὀλιγοπαθῆ (§. 34. σημ. α').

Σημῶ. Τὴν βίβαν τῶν τριτοκλίτων εὐρίσκεισ, ἐὰν ἀφαιρήσῃσ τὴν οσ (ἢ ωσ) κατέληξιν ἀπὸ τῆσ ἐνικῆσ γενικῆσ.

Α'. Ἀσυναίρετα.

		Ἐνικός.		
		Ἄ.	Ἑ.	Ἰ.
ὄνομ.	ὁ	ἄραψ,	ἡ πλάξ,	ἡ πατρίς,
γενικ.	τοῦ	ἄραβ ος,	τῆς πλακ ός,	τῆς πατρίδ ος,
δοτ.	τῷ	ἄραβ ι,	τῇ πλακ ί,	τῇ πατρίδ ι,
αἰτιατ.	τόν	ἄραβ α,	τῆν πλάκ α,	τῆν πατρίδ α,
κλητ.	ὦ	ἄραψ.	ὦ πλάξ.	ὦ πατρίς.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	ἄραβες,	αἱ πλάκες,	αἱ πατρίδες,
γεν.	τῶν	ἄραβων,	τῶν πλακ ῶν,	τῶν πατρίδων,
δοτ.	τοῖς	ἄραβι(ν)	ταῖς πλαξι(ν),	ταῖς πατρίσι(ν),
αἰτιατ.	τούς	ἄραβας,	τάς πλάκας,	τάς πατρίδας,
κλητ.	ὦ	ἄραβες.	ὦ πλάκες.	ὦ πατρίδες,

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὸ	ἄραβ ε,	τὰ πλάκ ε,	τὰ πατρίδ ε
γεν. δοτ.	τοῖν	ἄραβ οῖν,	ταῖν πλακ οῖν,	ταῖν πατρίδ οῖν,
κλητ.	ὦ	ἄραβ ε.	ὦ πλάκ ε.	ὦ πατρίδ ε.

Ἐνικά.

		δ'.	έ.	ς'.
ὄνομ.	ἡ	ὥψ,	ἡ νύξ,	τὸ γράμμα,
γεν.	τῆς	ὥπ ός,	τῆς νυκτ ός,	τοῦ γράμματ ος,
δοτ.	τῇ	ὥπ ι,	τῇ νυκτ ί,	τῷ γράμματ ι,
αἰτ.	τῆν	ὥπ α,	τῆν νύκτ α,	τὸ γράμμα,
κλητ.	ὦ	ὥψ.	ὦ νύξ.	ὦ γράμμα.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	αἱ	ὥπες,	αἱ νύκτες,	τὰ γράμματ α,
γεν.	τῶν	ὥπ ῶν,	τῶν νυκτ ῶν,	τῶν γραμματ ῶν,
δοτ.	ταῖς	ὥψι(ν),	ταῖς νυξι(ν),	τοῖς γράμμασι(ν),
αἰτιατ.	τάς	ὥπας,	τάς νύκτ ας,	τὰ γράμματ α,
κλητ.	ὦ	ὥπες.	ὦ νύκτ ες.	ὦ γράμματ α.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὰ	ὥπ ε,	τὰ νύκτ ε,	τὸ γράμματ ε,
γεν. δοτ.	ταῖν	ὥπ οῖν,	ταῖν νυκτ οῖν,	τοῖν γραμματ οῖν,
κλητ.	ὦ	ὥπ ε.	ὦ νύκτ ε.	ὦ γράμματ ε.

Ἐνικός.

	ζ'.	η'.	θ'.	ι'.
ὄνομ.	ὁ ποιμήν,	μήν,	αιθήρ,	λέων,
γενικ.	τοῦ ποιμένος,	μήνος,	αιθέρος,	λέοντος,
δοτικ.	τῷ ποιμένι,	μῆνι,	αιθέρι,	λέοντι,
αἰτιατ.	τὸν ποιμένα,	μῆνα,	αἰθέρα,	λέοντα,
κλητ.	ὦ ποιμήν.	μῆν.	αιθήρ.	λέων. κ. λέον

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ ποιμένες,	μῆνες,	αιθέρες,	λέοντες,
γενικ.	τῶν ποιμένων,	μηνῶν,	αιθέρων,	λεόντων,
δοτικ.	τοῖς ποιμέσι(ν),	μησί(ν),	αιθέρσι(ν),	λέουσι(ν),
αἰτιατ.	τούς ποιμένας,	μῆνας,	αιθέρας,	λέοντας
κλητ.	ὦ ποιμένες.	μῆνες.	αιθέρες.	λέοντες.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τῷ ποιμένε,	μῆνε	αιθέρε,	λέοντε,
γεν. δοτ.	τοῖν ποιμένοιν,	μηνοῖν,	αιθέροιν,	λέοντοιν,
κλητ.	ὦ ποιμένε.	μῆνε.	αιθέρε,	λέοντε,

Ἐνικός.

	κ'.	λ'.	μ'.	ν'.
ὄνομ.	ὁ γίγας,	ὀδούς,	ἦρως,	κίς,
γεν.	τοῦ γίγαντος,	ὀδόντος,	ἦρωος,	κιός,
δοτ.	τῷ γίγαντι,	ὀδόντι,	ἦρωι,	κιί,
αἰτ.	τὸν γίγαντα,	ὀδόντα,	ἦρωα,	κίην,
κλ.	ὦ γίγας.	ὀδούς.	ἦρως.	κίς.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ γίγαντες,	ὀδόντες,	ἦρωες,	κίες,
γεν.	τῶν γιγάντων,	ὀδόντων,	ἠρώων,	κιῶν,
δοτ.	τοῖς γίγασιν(ν),	ὀδοῦσι(ν),	ἦρωσι(ν),	κισί(ν),
αἰτιατ.	τούς γίγαντας,	ὀδόντας,	ἦρωας,	κίας,
κλ.	ὦ γίγαντες.	ὀδόντες.	ἦρωες.	κίες.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τῷ γίγαντε,	ὀδόντε,	ἦρωε,	κίε,
γεν. δοτ.	τοῖν γιγάντεσιν,	ὀδόντεσιν,	ἠρώοσιν,	κιῶσιν,
κλ.	ὦ γίγαντε.	ὀδόντε.	ἦρωε.	κίε.

Β'. Συνηρημένα δλοπαθῆ.

Ἐνικός.

ζ.		β'.	
ὄνομ.	ὁ Ξενοφάων-ῶν,	ὁ	Θράϊξ-Θράξ,
γεν.	τοῦ Ξενοφάοντος-ῶντος,	τοῦ	Θράϊκ ὄς-Θρακ ὄς,
δοτ.	τῶ Ξενοφάοντι-ῶντι,	τῶ	Θράϊκ ι-Θρακ ι,
αἰτ.	τὸν Ξενοφάοντα-ῶντα,	τὸν	Θράϊκ α-Θρακ α,
κλ.	ῶ Ξενοφάων- ῶν.	ῶ	Θράϊξ-Θράξ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ Ξενοφάοντες-ῶντες,	οἱ	Θράϊκ ἐς-Θρακ ἐς,
γεν.	τῶν Ξενοφαόντων-ῶντων,	τῶν	Θραϊκ ὠν-Θρακ ὠν,
δοτ.	τοῖς Ξενοφάουσι-ῶσι(ν),	τοῖς	Θράϊξ ι-Θραξ ι(ν),
αἰτ.	τούς Ξενοφάοντας-ῶντας,	τούς	Θράϊκ ας-Θρακ ας,
κλ.	ῶ Ξενοφάοντες-ῶντες.	ῶ	Θράϊκ ἐς-Θρακ ἐς.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τῶ Ξενοφάοντε-ῶντε,	τῶ	Θράϊκ ἐ-Θρακ ἐ,
γεν. δοτ.	τοῖν Ξενοφαόντοι-ῶντοιιν,	τοῖν	Θραϊκ οῖν-Θρακ οῖν,
κλιτ.	ῶ Ξενοφάοντε-ῶντε.	ῶ	Θράϊκ ἐ-Θρακ ἐ.

γ'.

Ἐνικός.

δ'.

ὄνομ.	ὁ πλακόεις-οῦς,	ὁ	τιμήεις-ῆς,
γεν.	τοῦ πλακόεντος-οῦντος,	τοῦ	τιμήεντος-ῆντος,
δοτ.	τῶ πλακόεντι-οῦντι,	τῶ	τιμήεντι-ῆντι,
αἰτ.	τὸν πλακόεντα-οῦντα,	τὸν	τιμήεντα-ῆντα,
κλ.	ῶ πλακόει-οῦ,	ῶ	τιμήεις-ῆς,
καὶ	ῶ πλακόεις-οῦς.	καὶ ῶ	τιμήεν-ῆν.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ πλακόεντες-οῦντες,	οἱ	τιμήεντες-ῆντες,
γεν.	τῶν πλακοέντων-οῦντων,	τῶν	τιμήέντων-ῆντων,
δοτ.	τοῖς πλακόεσι-οῦσι(ν),	τοῖς	τιμήεσι-ῆσι(ν),
αἰτ.	τούς πλακόεντας-οῦντας,	τούς	τιμήέντας-ῆντας,
κλ.	ῶ πλακόεντες-οῦντες.	ῶ	τιμήέντες-ῆντες.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τῶ πλακόεντε-οῦντε,	τῶ	τιμήέντε-ῆντε,
γεν. δοτ.	τοῖν πλακοέντοι-οῦντοιιν,	τοῖν	τιμήέντοι-ῆντοιιν,
κλιτ.	ῶ πλακόεντε-οῦντε.	ῶ	τιμήέντε-ῆντε.

Γ'. Συνηρημέτα ὀλιγοπαθῆ.

α.		Ἐνικός.	β'.		
ὄνομ.	τὸ	κέρα ς, (οὕτω καὶ τὸ κρέας)	ὄνομ.	ὁ	ἰχθύ ς,
γεν.	τοῦ	κέρατ ος (κέραος)-ως,	γεν.	τοῦ	ἰχθύ ος,
δοτ.	τῷ	κέρατ ι (κέραϊ)-κέρα,	δοτ.	τῷ	ἰχθύ ῖ,
αἰτ.	τὸ	κέρα ς,	αἰτ.	τὸν	ἰχθύ ν,
κλιτ.	ᾧ	κέρα ς.	κλ.	ᾧ	ἰχθύ καὶ ἰχθύ ς

Πληθυντικός.

ὄνομ.	τὰ	κέρατ α (κέραα)-κέρα,	ὄν.	οἱ	ἰχθύες-(ῦς),
γεν.	τῶν	κεράτ ων (κεράων)-ῶν,	γεν.	τῶν	ἰχθύ ων,
δοτ.	τοῖς	κέρασ ι(ν),	δοτ.	τοῖς	ἰχθύ σι(ν),
αἰτ.	τὰ	κέρατ α (κέραα)-κέρα,	αἰτ.	τοὺς	(ἰχθύ ας)-ῦς,
κλ.	ᾧ	κέρατ α (κέραα)-κέρα.	κλ.	ᾧ	ἰχθύες-(ῦς).

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὴν	κεράτ ε (κέραε)-κέρα,	ὄν. αἰτ.	τὸν	(ἰχθύ ε)-ἰχθύ,
γεν. δοτ.	τοῖν	κεράτ οιν (κεράοιν)-ῶν,	γεν. δ.	τοῖν	ἰχθύ οιν,
κλ.	ᾧ	κέρατ ε (κέραε)-κέρα.	κλ.	ᾧ	(ἰχθύ ε)-ῦ.

γ'.

Ἐνικός.

γ'.		Ἐνικός.	δ'.		
ὄνομ.	ὁ	βασιλεύ ς,	ὄνομ.	ὁ	χοεύ ς,
γεν.	τοῦ	βασιλέ ως,	γεν.	τοῦ	χοέ ως)-χοῶς,
δοτ.	τῷ	(βασιλέϊ)-εῖ,	δοτ.	τῷ	χοέ ῖ)-χοεῖ,
αἰτ.	τὸν	βασιλέ α,	αἰτ.	τὸν	χοέ α)-χοᾶ,
κλ.	ᾧ	βασιλεῦ.	κλ.	ᾧ	χοεῦ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	(βασιλέες)-εἶς καὶ-ῆς,	ὄνομ.	οἱ	(χοέες)-χοεῖς,
γεν.	τῶν	βασιλέ ων,	γεν.	τῶν	χοέ ων)-χοῶν,
δοτ.	τοῖς	βασιλεῦ σι(ν),	δοτ.	τοῖς	χοεῦ σι(ν),
αἰτ.	τοὺς	βασιλέ ας-(εἶς),	αἰτ.	τοὺς	χοέ ας)-χοᾶς,
κλ.	ᾧ	βασιλέ ες-εῖς.	κλ.	ᾧ	(χοέ ες)-χοεῖς.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὴν	βασιλέ ε,	ὄν. αἰτ.	τὸν	χοέ ε,
γεν. δοτ.	τοῖν	βασιλέ οιν,	γεν. δοτ.	τοῖν	χοέ οιν)-οῖν,
κλ.	ᾧ	βασιλέ ε.	κλ.	ᾧ	χοέ ε.

ε'.

Ἐνικός.

ς'.

ὄνομ.	ἡ	τριήρη ς,	ὄνομ.	τὸ	τείχο ς,
γεν.	τῆς	(τριήρεος)τριήρους,	γεν.	τοῦ	(τείχεος)-τείχους
δοτ.	τῇ	(τριήρεϊ)τριήρει,	δοτ.	τῇ	(τείχεϊ)τείχει,
αἰτ.	τὴν	(τριήρεα)τριήρη,	αἰτ.	τὸ	τείχο ς,
κλ.	ᾧ	τρίηρε ς,	κλ.	ᾧ	τείχο ς.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	αἱ (τριήρε ες)-τριήρεις,	ὄνομ.	τὰ (τείχε α)-τείχῃ,
γεν.	τῶν (τριηρέων)-τριηρῶν (τριηρῶν)	γεν.	τῶν τειχέων-ῶν,
δοτ.	ταῖς τριήρεσι(ν),	δοτ.	τοῖς τείχεσι(ν),
αἰτ.	τάς (τριήρε ας)-τριήρεις,	αἰτ.	τὰ (τείχε α)-τείχῃ,
κλ.	ᾧ (τριήρε ες)-τριήρεις.	κλ.	ᾧ (τείχε α)-τείχῃ.

Δυϊκός

ὄν. αἰτ.	τὰ τριήρε ε-(τριήρη),	ὄν. αἰτ.	τὴν (τείχε ε)-τείχῃ,
γεν.δοτ.	ταῖν τριηρέων-(τριηροῖν),	γεν.δοτ.	τοῖν τειχέων-οῖν,
κλ.	ᾧ τριήρε ε-(τριήρη).	κλ.	ᾧ (τείχε ε)-τείχῃ.

ζ.

Ἐνικός.

ή.

θ'.

ὄνομ.	ἡ λεχώ,	ἡ αἰδώς,	ἡ πόλις,
γεν.	τῆς (λεχός ος)-λεχοῦς,	τῆς (αἰδό ος)-οῦς,	τῆς πόλεως,
δοτ.	τῇ (λεχό ῖ)-λεχοῖ,	τῇ (αἰδό ῖ)-αἰδοῖ	τῇ (πόλε ῖ)-πόλει,
αἰτ.	τὴν (λεχό α)-λεχώ,	τὴν (αἰδό α)-αἰδῶ,	τὴν πόλιν,
κλ.	ᾧ λεχοῖ.	ᾧ αἰδοῖ.	ᾧ πόλι καὶ πόλις.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	αἱ λεχοί,	αἱ αἰδοί,	αἱ (πόλε ες)-πόλεις
γεν.	τῶν λεχῶν,	τῶν αἰδῶν,	τῶν πόλεων,
δοτ.	ταῖς λεχοῖς,	ταῖς αἰδοῖς,	ταῖς πόλεσι,
αἰτ.	τάς λεχοῦς,	τάς αἰδοῦς,	τάς (πόλε ας)-πόλεις
κλ.	ᾧ λεχοί.	ᾧ αἰδοί.	ᾧ (πόλε ες)-πόλεις.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὰ λεχώ,	τὰ αἰδῶ,	τὰ (πόλε ε)-η,
γεν.δοτ.	ταῖν λεχῶν,	ταῖν αἰδῶν,	ταῖν πόλεων,
κλ.	ᾧ λεχώ.	ᾧ αἰδῶ.	ᾧ πόλε ε-η.

ζ.

Ἐνικός.

κ'.

λ'.

ὄνομ.	τὸ ἄστν,	ὁ ἡδύς,	τὸ ἡδύ,
γεν.	τοῦ ἄστεος-(εως),	τοῦ ἡδέος,	τοῦ ἡδέος,
δοτ.	τῷ (ἄστε ῖ)-ἄστει,	τῷ (ἡδέ ῖ)-ἡδεῖ,	τῷ ἡδέ ῖ-εῖ,
αἰτ.	τὸ ἄστν,	τὸν ἡδύν,	τὸ ἡδύ,
κλ.	ᾧ ἄστν,	ᾧ ἡδύ καὶ ἡδύς.	ᾧ ἡδύ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	τὰ (ἄστε α)-ἄστη,	οἱ (ἡδέ ες)-ἡδεῖς,	τὰ ἡδέ α,
γεν.	τῶν ἄστεων,	τῶν ἡδέων,	τῶν ἡδέων,
δοτ.	τοῖς ἄστεσι(ν),	τοῖς ἡδέσι(ν),	τοῖς ἡδέσι(ν),
αἰτ.	τὰ (ἄστε α)-ἄστη,	τοὺς (ἡδέ ας)-ἡδεῖς,	τὰ ἡδέ α,
κλ.	ᾧ (ἄστε α)-ἄστη,	ᾧ ἡδέ ες-ἡδεῖς.	ᾧ ἡδέ α,

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τῷ (ἄστε ε-η),	τῷ	ἡδέ ε,	τῷ	ἡδέ ε,
γεν. δοτ. τοῖν	(ἄστε οἰν),	τοῖν	ἡδέ οἰν,	τοῖν	ἡδέ οἰν,
κλ.	ῶ (ἄστε ε-η).	ῶ	ἡδέ ε.	ῶ	ἡδέ ε.

Δ'. Τὰ εἰς ἡρ πάσχοῦτα συγκοπήν.

Ἐνικός.

ὄνομ.	ὁ πατήρ,	ὁ ἀνήρ,	ὁ ἀμνός-(ἡ ἀμνή)
γεν.	τοῦ (πατέρ ος)-πατρός	τοῦ (ἀνέρ ος)-ἀνδρός,	τοῦ τῆς ἀρνός, (ἀρέ
δοτ.	τῷ (πατέρ ι)-πατρί,	τῷ (ἀνέρ ι)-ἀνδρί,	τῷ τῆ ἀρν ί, [νος)
αἰτ.	τὸν πατέρ α,	τὸν (ἀνέρ α)-ἀνδρα,	τὸν τὴν ἀρνα,
κλ.	ῶ πάτερ.	ῶ ἄνερ.	ῶ ἀμνέ καὶ ὄς.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ πατέρες,	οἱ (ἀνέρ ες)-ἄνδρες,	οἱ αἱ ἄρνες,
γεν.	τῶν πατέρων,	τῶν (ἀνέρων)-ἀνδρῶν,	τῶν ἀρῶν,
δοτ.	τοῖς πατράσι(ν),	τοῖς ἀνδράσι(ν),	τοῖς ταῖς ἀρνάσι(ν),
αἰτ.	τούς πατέρας,	τούς (ἀνέρ ας)-ἀνδρας,	τούς τὰς ἄρνας,
κλ.	ῶ πατέρες,	ῶ (ἀνέρ ες)-ἄνδρες.	ῶ ἄρνες.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τῷ πατέρ ε,	τῷ (ἀνέρ ε)-ἄνδρε,	τῷ τὰ ἄρνε,
γεν. δοτ. τοῖν	πατέρ οἰν.	τοῖν (ἀνέρ οἰν)-ἀνδροῖν	τοῖν ταῖν ἀρνοῖν,
κλ.	ῶ πατέρ ε.	ῶ (ἀνέρ ε)-ἄνδρε.	ῶ ἄρνε.

§. η. Ἄνωμαλα ὀνόματα.

45. Ἀκριβεστέρως ὀδηγίας περὶ τούτων καὶ ἄλλων ζήτει εἰς τὸν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ὀνομάτων ἐνταῦθα δὲ ἀναγράφομεν τὰ εὐχρηστότερα τούτων.

ἀ. β'. Ἐνικός. γ'. δ'.

ὄνομ.	ὁ πούς,	ἡ μάρτυς,	κτεῖς,	ἡ θρίξ,
γεν.	τοῦ ποδός,	ἡ μάρτυρος,	κτενός,	τῆς τριχός,
δοτ.	τῷ ποδί,	ἡ μάρτυρι,	κτενί,	τῷ τριχί,
αἰτ.	τὸν πόδα,	ἡ μάρτυρα καὶ μάρτυν,	κτένας,	τὴν τριχά,
κλιητ.	ῶ ποῦ.	ἡ μάρτυρις,	κτεῖς.	ῶ θρίξι.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ πόδες,	οἱ μάρτυρες,	κτένες,	αἱ τρίξες,
γεν.	τῶν ποδῶν,	οἱ μαρτύρων,	κτενῶν,	τῶν τριχῶν,
δοτ.	τοῖς ποσίν(ν),	οἱ μάρτυσι(ν),	κτεσίν(ν),	ταῖς θρίξι(ν),
αἰτ.	τούς πόδας,	οἱ μάρτυρας,	κτένας,	τὰς τριχάς,
κλιητ.	ῶ πόδες.	οἱ μάρτυρες.	κτένες.	ῶ τρίξες.

Δυϊκός.

όν. κ. αἰτ.	τῷ πόδ ε,	μάρτυρ ε,	κτέν ε,	τὰ τρίχ ε,
γεν. δοτ.	τοῖν ποδ οῖν	μαρτύρ οῖν,	κτεν οῖν,	ταῖν τριχ οῖν
κλητ.	ὦ πόδ ε.	μάρτυρ ε.	κτέν ε.	

έ.

Ἐνικός.

ς'.

ζ'.

ὄνομ.	ὁ ἡ	βοῦ ς,	ἡ	γραῦς,	ἡ	ναῦ ς,
γεν.	τοῦ τῆς	βο ὀς,	τῆς	γρα ὀς,	τῆς	νε ὀς,
δοτ.	τῷ τῇ	βο ῖ,	τῇ	γρα ῖ,	τῇ	νη ῖ,
αἰτ.	τόν τήν	βοῦ ν,	τήν	γραῦ ν,	τήν	ναῦ ν,
κλητ.	ὦ	(βοῦ).	ὦ	γραῦ.	ὦ	ναῦ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ αἱ	βό ες [βοῦς],	αἱ	γραῖ ες [γραῦς],	αἱ	νη ες,
γεν.	τῶν	βο ὦν,	τῶν	γρα ὦν,	τῶν	νε ὦν,
δοτ.	τοῖς	ταῖς βου σί(ν),	ταῖς	γραυ σί(ν),	ταῖς	ναυ σί(ν),
αἰτ.	τούς	τάς (βό ας) βοῦς,	τάς	[γραῖ ας] γραῦς,	τάς	ναῦ ς.
κλητ.	ὦ	βό ες (βοῦς).	ὦ	γραῖ ες [γραῦς].	ὦ	ναῦ ς.

Δυϊκός.

όν. αἰτ. κλητ.	τῷ, τὰ	βό ε,	τὰ	γραῖ ε,	τὰ	νε ε,
γεν. δοτ.	τοῖν, ταῖν	βο οῖν,	ταῖν	γρα οῖν.	ταῖν	νε οῖν

ἡ.

Ἐνικός.

θ'.

ι.

ὄνομ.	τὸ οὔ ς,	ἡ	γυνή,	τὸ	δόρυ (οὔτω καὶ τὸ
γεν.	τοῦ ὄτ ὀς,	τῆς	γυναῖκ ὀς,	τοῦ	δόρατ ὀς, [γόνυ],
δοτ.	τῷ ὄτ ἰ,	τῇ	γυναῖκ ἰ,	τῷ	δόρατ ἰ,
αἰτ.	τὸ οὔ ς,	τήν	γυναῖκ α,	τὸ	δόρυ,
κλ.	ὦ οὔ ς	ὦ	γύναι.	ὦ	δόρυ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	τὰ ὄτ α,	αἱ	γυναῖκ ες,	τὰ	δόρατ α,
γεν.	τῶν ὄτ ων,	τῶν	γυναῖκ ὦν,	τῶν	δοράτ ων,
δοτ.	τοῖς ὄτ σί(ν),	ταῖς	γυναῖξ ἰ(ν),	τοῖς	δόρατ ἰ(ν),
αἰτ.	τὰ ὄτ α,	τάς	γυναῖκ ας,	τὰ	δόρατ α,
κλητ.	ὦ ὄτ α.	ὦ	γυναῖκ ες.	ὦ	δόρατ α.

Δυϊκός.

όν. γ. κλ.	τῷ ὄτ ε,	τὰ	γυναῖκ ε,	τὸ	δόρατ ε,
γεν. δοτ.	τοῖν ὄτ οῖν.	ταῖν	γυναῖκ οῖν.	τοῖν	δοράτ οῖν

	κ'.	λ'.	Ἐνικός.	μ'.
ὄνομ.	ὁ ἡ κύων,	τὸ	γάλα,	τὸ ὕδωρ,
γεν.	τοῦ τῆς κυνός,	τοῦ	γάλακτος,	τοῦ ὕδατος,
δοτ.	τῷ τῇ κυνί,	τῷ	γάλακτι,	τῷ ὕδατι,
αἰτ.	τὸν τὴν κύνα,	τὸ	γάλα,	τὸ ὕδωρ,
κλητ.	ὦ κύων.	ὦ	γάλα.	ὦ ὕδωρ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ αἱ κύνες,	τὰ	γάλακτα,	τὰ ὕδατα,
γεν.	τῶν κυνῶν,	τῶν	γαλάκτων,	τῶν ὑδάτων
δοτ.	τοῖς ταῖς κυσί(ν)	τοῖς	γάλαξι(ν),	τοῖς ὑδασι(ν),
αἰτ.	τούς τὰς κύνας,	τὰ	γάλακτα,	τὰ ὕδατα,
κλητ.	ὦ κύνες.	ὦ	γάλακτα.	ὦ ὕδατα.

Δυϊκός.

ὄνομ. αἰτ.	τὼ τὰ κύνε,	τὼ	γάλακτε,	τὼ ὕδατε,
γεν δ.	τοῖν ταῖν κυνοῖν,	τοῖν	γαλάκτιν,	τοῖν ὑδάτιν,
κλ.	ὦ κύνε.	ὦ	γάλακτε.	ὦ ὕδατε.

ν'.

Ἐνικός.

ξ'.

ο'.

ὄνομ.	τὸ φρέαρ,	ὁ	πρέσβυς (γέρων),	πρεσβευτής(ἀπεσταλ-
γεν.	τοῦ φρέατος-(φρητός),	τοῦ	πρεσβύτου,	πρέσβως, [μένος],
δοτ.	τῷ φρέατι-(φρητί),	τῷ	πρεσβύτῃ,	πρέσβει-πρέσβει,
αἰτ.	τὸ φρέαρ,	τὸν	πρέσβυν,	πρεσβευτήν,
κλ.	ὦ φρέαρ.	ὦ	πρέσβυ.	πρεσβευτά.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	τὰ φρέατα,	οἱ	πρεσβῦται,	πρέσβες-πρέσβεις,
γεν.	τῶν φρεάτων,	τῶν	πρεσβῦτων,	πρέσβων,
δοτ.	τοῖς φρέασι(ν),	τοῖς	πρεσβύταις,	πρέσβεισι(ν),
αἰτ.	τὰ φρέατα,	τούς	πρεσβύτας,	πρέσβεις-πρέσβεις,
κλητ.	ὦ φρέατα.	ὦ	πρεσβῦται.	πρέσβες-πρέσβεις.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ.	τὼ φρέατε,	τὼ	πρεσβῦτα,	πρέσβετε,
γ. δοτ.	τοῖν φρεάτιν,	τοῖν	πρεσβῦτιν,	πρεσβέτιν,
κλ.	ὦ φρέατε.	ὦ	πρεσβῦτα.	πρέσβετε.

π'.

Ἐνικός.

ρ'.

σ'.

ὄνομ.	ὁ υἱός,	ὁ	Ζεὺς,	ἡ χεῖρ,
γεν.	τοῦ υἱοῦ καὶ υἱέος,	Διὸς (καὶ Ζηνός),		(χερὸς καὶ) χεῖρ δέ,
δοτ.	τῷ υἱῷ καὶ υἱεῖ,	Διτ' (καὶ Ζηνί),		(χερὶ καὶ) χεῖρ ἰ,
αἰτ.	τὸν υἱὸν καὶ υἱέα,	Δία (καὶ Ζῆνα),		(χέρω καὶ) χεῖρ α,
κλητ.	ὦ υἱέ.	Ζεῦ.		χεῖρ.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	οἱ καὶ οἱ εἰς,	(χέρες καὶ) χεῖρες, (χερῶν καὶ) χερῶν, χερσί(ν), χεῖρας.
γεν.	τῶν	οἱ καὶ οἱ εἰς,	
δοτ.	τοῖσι	οἱ καὶ οἱ εἰς(ν)	
αἰτ.	τοὺς	οἱ καὶ οἱ εἰς.	

Δυϊκός.

ὄνομ. αἰτ. κλ.	οἱ	ὡ,	(χέρε καὶ) χεῖρε, χεροῖν (καὶ) χερῶν
γεν. δοτ.	οἱ	οἶν.	

46. Ὅσα ἐκ τῶν εἰς ἡς κυρίων ὀνομάτων κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην κλίσειν, σχηματίζουσι τὸν πληθυντικόν, ἐὰν τύχη, κατὰ τὴν πρώτην (πλὴν τῶν εἰς κλέης). Λέγονται δὲ τὰ τοιαῦτα ἑτερόκλητα ὄιον,

ὄνομ.	ὁ	Σωκράτης,	ὁ	Ἀριστοφάνης,
γεν.	τοῦ	(Σωκράτεος)-ους (καὶ [Σωκράτου]),		τοῦ
δοτ.	τῷ	(Σωκράτεϊ)-ει,	τῷ	(Ἀριστοφάνεϊ)-ει,
αἰτ.	τὸν	(Σωκράτεα)-η(ν),	τὸν	(Ἀριστοφάνεα)-η(ν),
κλητ.	ὦ	Σώκρατεε.	ὦ	Ἀριστόφανεε.

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	Σωκράται,	οἱ	Ἀριστοφάναι,	
γεν.	(τῶν	Σωκρατῶν),		(τῶν	Ἀριστοφανῶν),
δοτ.	τοῖς	Σωκράταις,		τοῖς	Ἀριστοφάναις,
αἰτ.	τοὺς	Σωκράτας,		τοὺς	Ἀριστοφάνας,
κλητ.	ὦ	Σωκράται.		ὦ	Ἀριστοφάναι.

Ἐνικός.

ὄνομ.	ὁ	(Ἡρακλῆς)-Ἡρακλῆς,	ὁ	Ἡρακλῆς,	
γεν.	τοῦ	(Ἡρακλέεος)-Ἡρακλέους,		τοῦ	(Ἡρακλέεος)-Ἡρακλέους,
δοτ.	τῷ	(Ἡρακλέεϊ)-Ἡρακλεῖ,		τῷ	(Ἡρακλέεϊ)-Ἡρακλεῖ,
αἰτ.	τὸν	(Ἡρακλέα)-Ἡρακλέα (καὶ ποιητ. Ἡρακλή(ν)),		τὸν	(Ἡρακλέα)-Ἡρακλέα (καὶ ποιητ. Ἡρακλή(ν)),
κλητ.	ὦ	(Ἡράκλεε)-Ἡράκλει (οἱ μεταγενέστεροι καὶ Ἡρακλεε, ἀλλ' ὡς ἐπιφώνημα.)		ὦ	(Ἡράκλεε)-Ἡράκλει (οἱ μεταγενέστεροι καὶ Ἡρακλεε, ἀλλ' ὡς ἐπιφώνημα.)

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οἱ	Ἡρακλέες,
αἰτ.	τοὺς	Ἡρακλέας.

47. Ὡσαύτως ἄλλα τινὰ ἑτερόκλητα παραλλάσσουσι κατὰ τὴν κλίσειν καὶ τὸ γένος ὄιον.

ὄνομ.	ὁ	σκότος καὶ τὸ σκότος,
γεν.	τοῦ	σκότου καὶ τοῦ σκότους,

δοτ. τῷ σκότῳ καὶ τῷ σκότει, ἄνθ. ντροβ
 αἰτ. τὸν σκότον καὶ τὸ σκότος, εμ-(ροβισμ)-ρο νοβισμ μονδ
 Οὕτω καὶ ὁ σκύφος καὶ τὸ σκύφος.

48. Ἄλλα πάλιν κλινόμενα κατὰ τὴν β'. κλίσιν ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ εἶνε γένους ἀρσενικοῦ, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ, οὐδέτερου. Τοιαῦτα εἶνε

ὁ σίτος τὰ σίτα καὶ σίτια.

ὁ σταθμός τὰ σταθμᾶ

ὁ δεσμός τὰ δεσμᾶ

καὶ τὸ στάδιον πληθ. οἱ στάδιοι καὶ (σπανιώτερον) τὰ στάδια.

49. Πολλὰ ἄλλα πάσχουσιν εἰς τινὰς πτώσεις συγκοπὴν (ἦτοι ἀποβολὴν ἐνὸς γράμματος ἐν τῷ μέσῳ) καὶ συναίρεσιν, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρῳ καὶ εἰς τὸ κέρας (44, Γ', α'). Τοιαῦτα εἶνε.

Ἐνικός.

ὄνομ. ἡ κλεις (κλής),
 γεν. τῆς κλειδός,
 δοτ. τῇ κλειδί,
 αἰτ. τὴν κλειδα καὶ κλειν,
 κλ. ᾧ κλεις.

ὄνομ. ὁ ἦ ὄρνις,
 γεν. τοῦ τῆς ὄρνιθός,
 δοτ. τῷ τῆ ὄρνιθί,
 αἰτ. τὸν τὴν ὄρνιθα καὶ ὄρνιν,
 κλητ. ᾧ ὄρνις.

Πληθυντικός.

ὄνομ. αἱ κλειδές καὶ κλεις.
 γεν. τῶν κλειδῶν,
 δοτ. ταῖς κλεισί(ν),
 αἰτ. τὰς κλειδάς καὶ κλεις,
 κλ. ᾧ κλειδές.

ὄνομ. οἱ αἱ ὄρνιθες καὶ ὄρνεις,
 γεν. τῶν ὄρνιθῶν,
 δοτ. ταῖς ταῖς ὄρνισι(ν),
 αἰτ. τοὺς τὰς ὄρνιθας καὶ ὄρνεις
 κλητ. ᾧ ὄρνιθες καὶ ὄρνεις.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ. τὰ κλειδέε,
 γεν. δοτ. ταῖν κλειδοῖν,
 κλ. ᾧ κλειδέε.

ὄν. αἰτ. τὼ τὰ ὄρνιθε,
 γεν. δοτ. τοῖν ταῖν ὄρνιθῶν,
 κλ. ᾧ ὄρνιθε.

50. Συγκριτικὰ τινὰ ἐπίθετα (5—6), λήγοντα ἐν μὲν τῷ ἀρσενικῷ καὶ θηλυκῷ εἰς ὦν, ἐν δὲ τῷ οὐδέτερῳ εἰς ον, συγκόπτουσι τὸ ν καὶ συναίρουσι τὰς πτώσεις, ὅσαι λήγουσιν εἰς ὦνα, ὦνε, ὦνας· ἔχουσιν ὁμῶς ἀμφοτέρους τοὺς τύπους ἐπίσης εὐχρήστους.

ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν οὐδέτερον

Ἐνικός.

ὄνομ. μεῖζων,
 γεν. μεῖζονος,
 δοτ. μεῖζονί,
 αἰτ. μεῖζονα-(μεῖζονα)-μεῖζώ,
 κλητ. μεῖζῶν.

ὄνομ. μεῖζον,
 γεν. μεῖζονος,
 δοτ. μεῖζονί,
 αἰτ. μεῖζονα,
 κλ. μεῖζον.

ἀρσεν. Ἑθλ. Πληθυντικός οὐδέτερον

ὄνομ.	μείζον ες-(μείζοες)-μείζους,	ὄνομ.	μείζον α-μείζω,
γεν.	μείζόν ων,	γεν.	μείζόν ων,
δοτ.	μείζο σι(ν),	δοτ.	μείζο σι,
αἰτ.	μείζον ας-(μείζοας)-μείζους,	αἰτ.	μείζον α-(μείζοα) μείζω,
κλ.	μείζον ες-(μείζοες)-μείζους,	κλ.	μείζον α-(μείζοα)-μείζω.

Δυϊκός.

ὄν. αἰτ. κλ. τῶ, τὰ μείζον ε,
γεν και δοτ. τοῖν, ταῖν μείζόν ων,

Οὕτω και εἰς τὸ ὁ Ἀπόλλων τοῦ Ἀπόλλωνος κλ. ἢ αἰτ. τὸν Ἀπόλ-
λωνα-Ἀπόλλω, ὡς και Ποσειδῶνα-Ποσειδῶ.

51. Ἄλλα ὀνόματα εἶνε ἡ ἰδιόκλιτα ἤτοι κλίνονται κατ' ἴδιον
τρόπον, ὡς εἶνε τὰ ξένα οἶον

Ὁ Θωμάς,	τοῦ Θωμά,	τῷ Θωμά,	τὸν Θωμᾶν,	ὦ Θωμᾶ
Φιλῆς,	Φιλῆ,	Φιλῆ,	Φιλῆν,	Φιλῆ.
Διονῦς,	Διονῦ,	Διονῦ,	Διονῦν,	Διονῦ.
Ἰησοῦς,	Ἰησοῦ,	Ἰησοῦ,	Ἰησοῦν,	Ἰησοῦ.

β'. Ἡ ἐλλειπτικά, ὅσα κλίνονται καθ' ἓνα μόνον ἀριθμόν· οἶα εἶνε
κα κύρια ὀνόματα, και τινα ἄλλα. τὰ Διονύσια, τὰ Ὀλύμπια, ὁ αἰθέρ, αἰ
δυσμαί, οἱ ἐτῆσαι, ἡ γῆ ἢ ὅσα εὐρίσκονται εἰς τινας μόνον πτώσεις·
ὄναρ, ὕπαρ, ὄφελος, μάλη εἰς τὸ ὑπὸ μάλης, εἰς νέωτα. Περὶ ὧν ἴδε εἰς
τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ὀνομάτων.

γ'. Ἡ ἄκλιτα, ὅσα δὲν μεταβάλλονται εἰς τὰς διαφόρους πτώσεις.
οἶον ξένα ὀνόματα, ὁ Ἄδαμ. ὁ Νῶε, τὸ Πάσχα κλ. οἱ πέντε τῶν πέντε
(57), τὸ ἄλφα τοῦ ἄλφα και τὰ λοιπὰ ὀνόματα τῶν γραμμάτων.

§. θ'. Περὶ σχηματισμοῦ τῶν πλαγίων πτώσεων τῶν τριτο-
κλιτῶν ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς.

52. Εἰς εὐκόλον ἐποψιν τοῦ πῶς ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς σχηματίζουσι
τὰ τριτόκλιτα τὴν γενικήν, ἐπομένως και τὰς ἄλλας πλαγίας πτώσεις,
διὰ τῆς ἐπισυνάψεως τῶν πτωτικῶν καταλήξεων ος, ι, α, (ν), ες, ων, σι,
ας, ἀς χρησιμύση διὰ τοὺς πρωτοπείρους ὁ ἐξῆς πίναξ.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ δευτέρῃ βιβλίῳ θέλομεν ἴδει πῶς τὰνάπαλιν ἐκ τῆς ῥίξης (τῆς γε-
νικῆς 44, σημ) σχηματίζεται ἡ ὀνομαστική.

ὀνομαστ.	ῥίξης κατάληξις.		
(μ)α	ατ (ος)	τὸ σῶμα	—σώματος,
αις	{ αιδ	ὁ παῖς	—παιδός,
	{ αιτ	ἡ δαίς	—δαιτός,

ὄνομαστ.	ρίζης κατάλ.				
ἄν Ἄρσ.	{ αν (ος)	· · · · ·	Πάν	— Πανός,	
ἄν Οὐδ.	{ αντ	· · · · ·	τὸ πᾶν	— παντός,	
	Μετοχ.		παιδεῦσαν	— παιδεύσαντος,	
αρ	{ αρ	· · · · ·	τὸ ἔαρ	— ἔαρος,	
	{ α(ρ)τ	· · · · ·	τὸ φρέαρ	— φρέατος,	
ἄς Θηλ.	{ αδ	· · · · ·	ἡ λαμπάς	— λαμπάδος,	
ἄς Οὐδ.	{ α(τ)	· · · · ·	τὸ κρέας	— κρέατος-ως,	
ἄς Ἄρσ.	{ αντ	· · · · ·	ὁ γίγας	— γίγαντος,	
	{ αν	Ἐπίθ.	· · · · ·	μέλας	— μέλανος,
αυς Θηλ.	{ α(υ)	· · · · ·	γραῦς	— γράός,	
ειρ	{ ειρ	· · · · ·	χειρ	— χειρός,	
εις Ἄρσ.	{ εντ Μετοχ.	· · · · ·	λυθεις	— λυθέντος,	
	{ εν	· · · · ·	εἷς	— ἐνός,	
Θηλ.	{ ειδ	· · · · ·	κλεις	— κλειδος,	
εν Οὐδ.	{ εντ Μετοχ.	· · · · ·	λυθην	— λυθέντος,	
	{ εν	Ἐπίθ.	· · · · ·	ἄρρεν	— ἄρρενος,
ες Οὐδ.	{ ε	Ἐπίθ.	· · · · ·	σαφές	— σαφέως-οῦς
εὺς Ἄρσεν.	{ ε(υ)	· · · · ·	ὁ φονεύς	— φονέως,	
ην Ἄρσεν.	{ εν	· · · · ·	ὁ λιμὴν	— λιμένος,	
	{ ην	· · · · ·	ὁ Ἕλλην	— Ἕλληνος,	
τηρ	{ ηρ	· · · · ·	ὁ αἰθήρ	— αἰθήρος,	
	{ ηρ	· · · · ·	ὁ θήρ	— θηρός,	
ης	{ ητ	· · · · ·	ἡ βαρύτης	— βαρύτητος,	
	{ ε	· · · · ·	ὁ τριήρης	— τριήρεως-οῦς,	
ι Οὐδ.	{ ι	Ἐπίθ.	· · · · ·	ἴδρι	— ἴδριος,
	{ ιτ	· · · · ·	τὸ μέλι	— μέλιτος,	
εν (ις)	{ εν	· · · · ·	ὁ δελφίν	— δελφίνος,	
	{ ι	· · · · ·	ἡ πόλις	— πόλιος-εως.	
	{ ιδ	· · · · ·	ἡ ἐλπίς	— ἐλπίδος,	
ις	{ ιτ	· · · · ·	ἡ χάρις	— χάριτος	
	{ ιθ	· · · · ·	ὁ ἡ ὄρνις	— ὄρνιθος,	
	{ ιν	· · · · ·	ὁ δελφίς	— δελφίνος,	
ον Οὐδ.	{ ον	Ἐπίθ.	· · · · ·	εὐδαίμον	— εὐδαίμονος,
	{ οντ	Μετοχ.	· · · · ·	λύον	— λύοντος,
ος Οὐδ.	{ ε	· · · · ·	τὸ γένος	— γένεως-οῦς,	
	{ οτ	Μετοχ.	· · · · ·	πεφυκός	— πεφυκόςτος,
ους	{ οντ.	· · · · ·	ὁ ὀδούς	— ὀδόντος,	
	{ οδ	· · · · ·	ὁ πούς	— ποδός.	
	{ ο(υ)	· · · · ·	ὁ ἡ βοῦς	— βούς,	

υ	Οὐδ.	ε	· · · · ·	τὸ ἄστυ	— ἄστεος
ον	Ἄρσεν.	{	υν · · · · ·	ὁ μόσυν	— μόσυνος,
	Οὐδ.	{	υντ Μετοχ.	δεικνύν	— δεικνύντος,
	Μετοχ.	{	υντ · · · · ·	δεικνύς	— δεικνύντος,
υς		{	υ · · · · ·	ὁ ἰχθύς	— ἰχθύος,
		{	ε · · · · ·	ὁ πῆχυς	— πῆχεως,
	Θηλ.	{	υδ · · · · ·	ἡ χλαμύς	— χλαμύδος,
ω	Θηλ.	{	ο · · · · ·	ἡ πειθῶ	— πειθῶος-οῦς,
ων		{	ον · · · · ·	ἡ ἀηδών	— ἀηδόνος,
		{	ων · · · · ·	ὁ ἀγών	— ἀγώνος,
	Ἄρσεν.	{	οντ · · · · ·	ὁ λέων	— λέοντος,
		{	ωρ · · · · ·	ὁ φῶρ	— φῶρος,
ωρ		{	ορ · · · · ·	ὁ ῥήτωρ	— ῥήτορος,
		{	ατ · · · · ·	τὸ ὕδωρ	— ὕδατος,
		{	ω · · · · ·	ὁ ἥρως	— ἥρωος,
ως		{	ο · · · · ·	ἡ αἰδῶς	— αἰδῶος-οῦς,
		{	οτ Μετοχ.	ὁ πεφυκῶς	— πεφυκῶτος,
		{	ωτ · · · · ·	ὁ ἔρως	— ἔρωτος,
		{	π · · · · ·	ὁ γῦψ	— γῦψος,
ψ		{	β · · · · ·	ὁ χάλυψ	— χάλυβος,
		{	φ · · · · ·	ἡ κατῆλυψ	— κατῆλύφος,
		{	κ · · · · ·	ὁ φύλαξ	— φύλακος,
ξ		{	γ · · · · ·	ἡ φλόξ	— φλογός,
		{	χ · · · · ·	ὁ ὄνυξ	— ὄνυχος,
		{	κτ · · · · ·	ὁ ἀναξ	— ἀνακτος.

§. θ'. Περὶ ἐπιθέτου.

53. Τὸ ἐπίθετον σημαίνει ιδιότητά τινα τοῦ οὐσιαστικοῦ. Κλίονται δὲ τὰ ἐπίθετα, ὡς καὶ αἱ μετοχαί, ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν, πλὴν ὅτι τὰ ἐπίθετα εἶνε ὡς ἐπιτοπλεῖστον τριγενῆ. Δύνανται δὲ νὰ ἔχωσι καὶ διὰ τὰ τρία γένη ἰδιαιτέρας καταλήξεως, καὶ τότε λέγονται τρικατάληκτα. Ἐὰν δὲ ἔχωσι μίαν κατάληξιν κοινήν διὰ τὸ ἄρσενικόν καὶ θηλυκόν, λέγονται δικατάληκτα· ἔάν δὲ δὲν ἔχωσι κανονικόν ἢ καὶ οὐδόλωσ οὐδέτερον, λέγονται μονοκατάληκτα, ὡς δεικνύει ὁ ἐξῆς πίναξ (53).

Σημ. Αἱ μετοχαί εἶνε πάντοτε τρικατάληκτοι.

54. Ἐν τῷ προκειμένῳ πίνακι τῶν ἐπιθετικῶν καταλήξεων τὸ ἐπισημειούμενον Ε σημαίνει ἐπίθετον, καὶ τὸ Μ. μετοχήν.

Α. Τρικατάληκτα.

1 { ὄν. ἄς, αἶνα, ἄν, { μέλ ας-αἶνα-αν, } Ε.
 { γεν. ἄνος, αἶνης, ἄνος. { μέλανος-αἶνης-ανος. }

2	ὄν. ᾱς, ᾱσα, ᾶν,	} πείσ ας-ασα-αν, πείσ αντος-άσης-αντος.	} M.
	γεν. αντος. ασης. αντος.		
	ὄν. ᾱς, ᾱσα, ᾶν,	} πᾶς-πάσα-πᾶν, παντός-άσης-αντός.	} E.
	γεν. αντος. ασης. αντός.		
3	ὄν. εις, εσσα, εν,	} χαρί εις-εσσα-εν, χαρί εντος-έσης-εντος.	} E.
	γεν. εντος, εσης. εντός.		
4	ὄν. εῖς, εῖσα, ἐν,	} λυθ εις-εῖσα-ἐν, λυθ εντος-εῖσης-ἐντος.	} M.
	γεν. ἐντος. εῖσης. ἐντός.		
5	ὄν. ην, εινα, εν,	} τέρ ην-εινα-εν, τέρ ενος-εῖνης-ενος.	} E.
	γεν. ενος, εῖνης. ενος.		
6	ὄν. ος, η, ον,	} ἀγαθ ὄς-ἡ-ὄν, ἀγαθ οὔ-ῆς-οὔ, λυόμεν ος-η-ον, λυομέν ου-ης-ου.	} E. M.
	γεν. ου. ης, ου.		
7	ὄν. ος, α, ον,	} ἐχθρ ὄς-ᾶ-ὄν, ἐχθρ οὔ-ᾶς-οὔ.	} E.
	γεν. ου, ας. ου.		
8	ὄν. υς, εῖα, υ,	} γλυκ ὑς-εῖα-ύ, γλυκ ἑός-εῖας-ἑός.	} E.
	γεν. εος. εῖας. εος.		
9	ὄν. υς, ὕσα, ὕν,	} δεικν ὑς-ὑσα-ὕν, δεικν ὕντος-ύσης-ὕντος.	} M.
	γεν. ὕντος. ύσης. ὕντος.		
10	ὄν. οὺς, οὔσα, ὄν,	} διδ οὺς-οὔσα-ὄν, διδ ὄντος-ούσης-ὄντος.	} M.
	γεν. ὄντος. ούσης. ὄντος.		
11	ὄν. ων. ουσα, ον,	} λείπ ων-ουσα-ον, λείπ οντος-ούσης-οντος.	} M.
	γεν. οντος. ούσης. οντος.		
12	ὄν. ὤς, υῖα, ὄς,	} τετυφ ὤς-υῖα-ὄς. τετυφ ὄτος-υῖας-ότος.	} M.
	γεν. ὄτος. υῖας. ὄτος.		

B'. Δικατάληκτα.

13	ὄν. ος ον,	} ὁ, ἡ κόσμιος, τὸ κόσμιον, τοῦ, τῆς, τοῦ κοσμιου.	} E.
	γεν. ου.		
14	ὄν. ων, ον,	} ὁ, ἡ εὐδαίμων, τὸ εὐδαίμων, τοῦ, τῆς, τοῦ εὐδαίμονος.	} E.
	γεν. ονος.		
15	ὄν. ης, ῆς,	} ὁ, ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές, τοῦ, τῆς, τοῦ ἀληθοῦς.	} E.
	γεν. ους.		
16	ὄν. ην, εν,	} ὁ, ἡ ἄρσην, τὸ ἄρσεν, τοῦ, τῆς, τοῦ ἄρσενος.	} E.
	γεν. ενος.		
17	ὄν. ις, ῖς,	} ὁ, ἡ ἴδρις, τὸ ἴδρι, τοῦ, τῆς, τοῦ ἴδριος.	} E.
	γεν. ιος.		

18	όν. υς, υ,	{ ό, ή άδακρυς, τό άδακρυ,	} R.
	γεν. υος.	{ τού, τής, τού άδάκρυος.	
19	{ όν. ους, ουν,	{ ό, ή πολύπους, τό πολύπουν,	} E.
	{ γεν. οδος.	{ τού, τής, τού πολύποδος.	
	{ όν. ους, ουν,	{ ό, ή καρχαρόδους, τό καρχαρόδουν,	
	{ γεν. οντος.	{ τού, τής, τού καρχαρόδοντος.	

Γ'. Μονοκατάληκτα.

20 αξ-αγος. ό, ή άρπαξ-άρπαγος.

21 ας-αδος. φυγας-φυγάδος.

22 ις-ιδος. άναλκισ-άνάλκιδος.

53 υς-υδος. έπηλυσ-έπήλυδος.

24 υξ-υχος. μώνυξ-μώνυχος.

Δ'. Επίθετα άνώμαλα.

	άρσεν.	θηλ.	ουδ.	άρσ.	θηλ.	ουδ.
Έν.	μέγας,	μεγάλη,	μέγα,	πολύς,	πολλή,	πολύ,
	μεγάλου,	μεγάλης,	μεγάλου,	πολλού,	πολλής,	πολλού,
	μεγάλω,	μεγάλη,	μεγάλω,	πολλῶ,	πολλῆ,	πολλῶ,
	μέγαν.	μεγάλην.	μέγα.	πολύν.	πολλήν.	πολύ.
Πλ.	μεγάλοι,	μεγάλαι,	μεγαλα,	πολλοί,	πολλαι,	πολλά,
	και έξής όμαλώς, κατὰ τήν ά τὰ θηλ. και κατὰ τήν β'. τὰ άρσ. και ουδ.					
	ένικ.			πληθ.		

	άρσεν.	θηλ.	ουδ.	άρσ.	θηλ.	ουδ.
όν.	πράος,	πραεΐα,	πραύ,	πράοι,	πραεΐαι,	πραέα,
				ή πραεΐς,		
γεν.	πράου,	πραεΐας,	πράου,	πραέων,	πραεΐων,	πραέων,
δοτ.	πράω,	πραεΐα,	πράω,	πράοις,	πραεΐαις,	πραέσι,
				ή πραεΐσι(ν)		
αίτ.	πράον.	πραεΐαν.	πράον.	πράους,	πραεΐαις,	πραέα.

	άρσεν.	θηλ.	ουδ.
όνομ.	ό σῶος και σῶς.	ή σῶα και σῶς (και αᾶ),	τό σῶον και σῶν,
γεν.	τοῦ σῶου,	τῆς σῶας,	τοῦ σῶου,
δοτ.	τῷ σῶω,	τῷ σῶα,	τῷ σῶω,
αίτ.	τόν σῶον και σῶν.	τήν σῶαν και σῶν.	τό σῶον και σῶν.

Πληθυντικός.

	άρσεν.	θηλ.	ουδέτ.
όνομ.	οἱ σῶοι,	αἱ σῶαι,	τά σῶα (και αᾶ),
γεν.	τῶν σῶων,	τῶν σῶων,	τῶν σῶων,
δοτ.	τοῖς σῶοις,	ταῖς σῶαις,	τοῖς σῶοις,
αίτ.	τούς σῶους και σῶς,	τάς σῶας,	τά σῶα (και αᾶ).

Σημ. Τινὲς δὲν ἐπογράφουσι τὸ πρῶς, καὶ ἄλλοι πάλιν ὑπογράφουσι τὸ ἑλπι-
κὸν σῶμα.

§. ιά. Βαθμοὶ παραθέσεως.

55. Ἡ αὐτὴ ιδιότης δύναται νὰ ἐνυπάρχη εἰς ἓν πρόσωπον ἢ πρά-
γμα εἰς ἀνώτερον βαθμὸν παρ' ὅτι εἰς ἄλλα. Τοῦτο σημαίνεται διὰ τῶν
ἐπιθετῶν προσλαβόντων τὰς καταλήξεις τεροσ καὶ τατος, (ῖων, ιστος)·
καὶ τὰ μὲν εἰς τεροσ (ῖων) λήγοντα λέγονται συγκριτικά, τὰ δὲ εἰς
τατος (ῆ ιστος), ὑπερθετικά. Ἀμφότερα δ' ὁμοῦ λέγονται παραθετικά.

Α'. Ὁμαλὰ παραθετικά.

θετικά,	συγκριτικά,	ὑπερθετικά.
σοφός,	σοφώτερος,	σοφώτατος.
κλεινός,	κλεινότερος,	κλεινότατος.
εὐχροός,	εὐχροώτερος,	εὐχροώτατος.
ἀπλοῦς,	ἀπλούστερος,	ἀπλούστατος.
παλαιός,	παλαιότερος,	παλαιότατος.
φίλος,	φίλτερος,	φίλιτατος.
μέλας,	μελάντερος,	μελάντατος.
μάκαρ,	μακάρτερος,	μακάρτατος.
χαρίεις	χαριέστερος,	χαριέστατος.
ἀληθής,	ἀληθέστερος,	ἀληθέστατος.
σώφρων,	σωφρονέστερος,	σωφρονέστατος.
ἀφῆλιξ,	ἀφηλικέστερος,	ἀφηλικέστατος.
ἄρπαξ,	ἄρπαγίστερος,	ἄρπαγίστατος.
εὐρύς,	εὐρύτερος,	εὐρύτατος.
ἡδύς,	ἡδίω,	ἡδίωτος.
	καὶ ἡδύτερος,	ἡδύτατος.
ταχύς,	θάσσων οὐδ. θάσσον,	τάχιτος.
αἰσχρός,	αἰσχίων, οὐδ. αἰσχίον,	αἰσχίωτος.
ἐχθρός,	ἐχθρότερος,	ἐχθρότατος.
	ἐχθίω,	ἐχθίωτος.

Β'. Ἀνώμαλα.

56. Τούτων τὰ περισσώτερα, μὴ ἔχοντα εὐχρηστον θετικὸν σύστοιχον,
ὕπαγονται εἰς θετικὸν ταυτόσημον, ἢ καὶ σύστοιχον οὐσιαστικὸν εἰς ος.

1. ἀγαθός,	συγκρ. ἀμείνων, ὑπερθ.	ἄριστος,
	βελτίων,	βέλτιστος,
	κρείσσω,	κράτιστος
(λωίων)	λῶων,	λῶστος,

2. κακός,	κακίων,	κάκιστος,
	χείρων,	χείριστος,
3. καλός, (κάλλος),	καλλίων,	κάλλιστος,
4. μακρός,	μακρότερος,	μακρότατος,
(μαῖκος, μακίων),	(μάσσων)	μήκιστος,
5. μέγας, (μεγίων)	μείζων,	μέγιστος,
6. μικρός,	μικρότερος,	μικρότατος,
	μείων,	(ελάχιων) ελάσσων, (ελάπτων) ελάχιστος,
7. ὀλίγος,		ὀλίγιστος,
(ήκίς ήκίων)	ήσσων (ήττων)	ήκιστα (επίρρημα).
	(ελάχιων)	ελάσσων, (ελάπτων) ελάχιστος,
8. πολός,	πλείων πλέων,	πλείστος,
9. ῥάδιος,	ῥάων, (οὐδ. ῥᾶον),	ῥᾶστος,
10. ἀλγεινός,	ἀλγεινότερος.	ἀλγεινότατος.
(ἀλγος)	ἀλγίων	ἀλγιστος,
11. πίων,	(πιότερος,	πιότατος)
12. πέπων.	(πεπαίτερος,	πεπαίτατος).

§. ιβ'. Ἀριθμητικά.

57. α—β'. Τὰ ἀριθμητικά ἐπίθετα εἶνε ἢ ἀπόλυτα, ἢ τακτικά ὡς δεικνύει ὁ ἐξῆς πίναξ.

ΣΗΜ. Οἱ Ἕλληνες ἐσημεῖουν τοὺς ἀριθμοὺς διὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου, θέτοντες γραμμὴν ἄνωθεν μὲν αὐτῶν, ὅπως σημάνωσι τοὺς μέχρι χιλίων, κάτωθεν δέ, ὅπως σημειώωσι τοὺς ἐπέκεινα τῶν χιλίων, ὡς σημειοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ ἐξῆς πίνακι.

Ἀπόλυτα.

Τακτικά.

1, α, εἷς, μιά, ἐν	(ὁ) πρῶτος, η, ον
2, β, δύο	δεύτερος, α, ον
3, γ, τρεῖς, τρία	τρίτος, η, ον
4, δ, τέσσαρες, τέσσαρα	τέταρτος
5, ε, πέντε	πέμπτος
6, ς, ἕξ	ἕκτος
7, ζ, ἐπτά	ἕβδομος
8, η, ὀκτώ	ὀγδοος
9, θ, ἐννέα	ἐνάτος (ἐννατος)
10, ι, δέκα	δέκατος
11, ια, ἐνδέκα	ἐνδέκατος
12, ιβ, δώδεκα	δωδέκατος

13, ιγ',	τρεις, τρία και δέκα	τρικαιδέκατος	00002
	τρικαιδέκα		00004
14, ιδ',	τέσσαρες, τέσσαρα και	τεσσαραικάδέκατος	00005
	τεσσαραικάδεκα [δέκα		00009
15, ιε',	πεντεκαιδέκα	πεντεκαιδέκατος	00007
16, ις',	έκκαιδέκα [έξκαιδέκα]	έκκαιδέκατος	00008
17, ιζ',	έπτακαιδέκα	έπτακαιδέκατος	00009
18, ιη',	όκτωκαιδέκα	όκτωκαιδέκατος	000001
19, ιθ',	έννεακαιδέκα	έννεακαιδέκατος	00001
20, κ',	είκοσι(ν)	είκοστος	
30, λ',	τριάκοντα	τριακοστος	
40, μ',	τεσσαράκοντα	τεσσαρακοστος	
50, ν',	πεντήκοντα	πεντηκοστος	
60, ξ',	έξήκοντα	έξηκοστος	
70, ς',	έβδομήκοντα	έβδομηκοστος	
80, π',	όγδοήκοντα	όγδοηκοστος	
90, ς',	ένενήκοντα	έννηκοστος	
100, ρ',	έκατόν	έκατοστος	
200, σ',	διακόσιοι, αι, α,	διακοσιοστος	
300, τ',	τριακόσιοι	τριακοσιοστος	
400, υ',	τετρακόσιοι [τεσσαράκ]	τετρακοσιοστος	
500, φ',	πεντάκόσιοι	πεντακοσιοστος	
600, χ',	έξάκόσιοι	έξακοσιοστος	
700, ψ',	έπτάκόσιοι	έπτακοσιοστος	
800, ω',	όκτάκόσιοι	όκτακοσιοστος	
900, θ',	ένάκόσιοι (έννακόσιοι)	ένακοσιοστος (έννακ.)	
1000, α,	χίλιοι, αι, α	χιλιοστος	
2000, β,	δισχίλιοι	δισχιλιοστος	
3000, γ,	τρισχίλιοι	τρισχιλιοστος	
4000, δ,	τετρακισχίλιοι	τετρακισχιλιοστος	
5000, ε,	πεντάκισχίλιοι	πεντακισχιλιοστος	
6000, ς,	έξακισχίλιοι	έξακισχιλιοστος	
7000, η,	έπτάκισχίλιοι	έπτακισχιλιοστος	
8000, θ,	όκτάκισχίλιοι	όκτακισχιλιοστος	
9000, ς,	ένάκισχίλιοι	ένακισχιλιοστος (έννακ.)	
10000, ι,	μύριοι	μυριοστος	
20000, κ,	δισμύριοι	δισμυριοστος	

30000, λ, τρισμύριοι	τρισημυριοστός
40000, μ, τετρακισμύρια	τετράκισμυριοστός
50000, ν, πεντακισμύριοι	πεντάκισμυριοστός
60000, ξ, εξακισμύριοι	εξακισμυριοστός
70000, ο, επτακισμύριοι	επτακισμυριοστός
80000, π, οκτακισμύριοι	οκτακισμυριοστός
90000, ς, εν(ν)ακισμύριοι	εν(ν)ακισμυριοστός
100000, ρ, δεκακισμύριοι	δεκακισμυριοστός

γ'. Ἐκ τῶν τακτικῶν τούτων γίνονται ἄλλα χρονικά, λήγοντα εἰς αἰος· προτεραῖος αἰά, αἰων· δευτεραῖος, τριταῖος, δεκαταῖος κλ.

δ'. Τὰ πολλαπλασιαστικά. ἀπλοῦς, ἦ, οὖν· διπλοῦς, ἦ-οὖν, καὶ διπλάσιος, αἰά, αἰαιον· τριπλοῦς καὶ τριπλάσιος, κλινόμενα κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν, τὰ μὲν εἰς αἰσιος ἀσυναιρέτως, τὰ δὲ εἰς ους συνηρημένως ἐκ τοῦ οος (διπλός διπλοῦς).

ε'. Τὰ ἀφηρημένα ἀριθμητικά οὐσιαστικά εἶναι θηλυκοῦ, γένους καὶ λήγουσιν εἰς ἄς γεν. ἄδος, καὶ ὑς ὕος (κατὰ 44, Γ, β') ὅϊον ἐνάς καὶ μονάς, δύοάς, τρίαίς καὶ πριτ(τ)ύς, τετράς καὶ τετρακτύς, πεμπάς (καὶ πεμπτάς καὶ πεντάς), ἐξάς, ἑβδομάς, ὄγδοάς, ἐννεάς, δεκάς, ἐνδεκάς, δωδεκάς, εἰκάς, τριακάς, τεσσαρακοντάς, ἑκατοντάς καὶ ἑκατοστύς, χιλιάς καὶ χιλιοστύς, μυριάς.

58. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατῶν εἶνε ἄκλιτα (51, γ'), τὰ ἐπέκεινα δὲ κλίνονται ὡς τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ἐπίθετα (52)· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τῶν τεσσάρων κλίνονται οὕτως·

α.) ἀρσ. εἰς-ἐνός-ἐνί-ἐνα.

οὐδ. ἐν-ἐνός-ἐνί-ἐν.

θηλ. μιά-μιάς-μιά-μίαν.

β'). Δύο· ὡς ἄκλιτον δύναται νὰ τεθῆ ἀντὶ πασῶν τῶν πτώσεων τοῦ δυϊκοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· ἔχει ὅμως γεν. καὶ δοτ. δυοῖν (τὸ σπᾶνιον δυεῖν λέγεται ὅτι τίθεται μόνον ἀντὶ γενικῆς· ἡ δὲ δοτικὴ δυσι δὲν εἶνε ἀττική).

γ.) ἀρσ. θηλ. { τρεῖς, τρεῖς.

τριῶν, τρισί(ν),

οὐδ. { τρία, τρία.

δ.) ἀρσ. θηλ. { τέσσαρες, τέσσαρας.

τεσσάρων, τέσσαρσι(ν),

οὐδ. { τέσσαρα, τέσσαρα.

59. Τὰ εἰς-μία-ἐν συνθετόμενα μετὰ τοῦ οὐ καὶ μή, παράγουσι τὰ ἀρνητικά καὶ ἀπαγορευτικά οὐδεῖς-οὐδεμία-οὐδέν, μηδεῖς-μηδεμία-μηδέν. Τὰ δὲ διηρημένα οὐδὲ εἰς-οὐδὲ μία-οὐδὲ ἐν, μηδὲ εἰς-μηδὲ μία-μηδὲ ἐν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐνίοτε παρνεύεται ὁ ἄν, ἢ πρόθεσις συντασσομένη μετ' αὐτῶν, χρησιμεύουσι εἰς ἐπίτασιν τῆς ἀρνήσεως καὶ ἀπαγορεύσεως· οἷον οὐδὲ παρ' ἐνόσ ξμαθον ταῦτα· (πρβ. 73). Κλίνονται δὲ ταῦτα καὶ πληθυντικῶς ἐνίοτε· οἷον, οὐδένες-οὐδένων-οὐδέσιν-οὐδένας, μηδένες-μηδέων-μηδέσι-μηδένας.

§. ιγ'. Ἀντωνυμία.

60. Τὴν ἀντωνυμίαν, καθὼς φανερώνει καὶ ἡ λέξις αὐτῇ, μεταχειρίζομεθα ἀντὶ ὀνόματος, ἤγουν ὅταν δὲν θέλωμεν νὰ εἰπώμεν ἢ νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐν ὀνομα.

Σημ. Ἄντωνυμον ἤθελεν εἶσθαι ἀρμοδιωτέρα ὀνομασία διὰ τὰς λέξεις· ἐπειδὴ ἀντωνυμία εἶναι μᾶλλον ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως, ἢ τὸ λεκτικὸν σχῆμα.

61. Διαιροῦνται δ' αἱ ἀντωνυμιαί εἰς τὰ ἐξῆς εἶδη.

62. Εἶνε προσωπικαί, διὰ τῶν ὁποίων ὀρίζομεν τὰ πρόσωπα. Κλίνονται δ' ὡς ἐξῆς.

ἀ. προσ.

ἐγώ,
ἐμοῦ καὶ μου,
ἐμοί καὶ μοι,
ἐμὲ καὶ με.

ἡμεῖς,
ἡμῶν,
ἡμῖν,
ἡμᾶς.

(γῶϊ καὶ) νῶ,
(γῶϊν καὶ) νῶν.

β'. προσ.

Ἐνικ.

σύ,
σοῦ,
σοί,
σέ.

Πληθ.

ὑμεῖς,
ὑμῶν,
ὑμῖν,
ὑμᾶς.

Δυϊκ.

(σφῶϊ καὶ) σφῶ,
(σφῶϊν καὶ) σφῶν.

γ'. προσ.

(αὐτός),
(οὗ),
οἱ,
(ἐ).

σφεῖς, (οὐδ. σφέα),
σφῶν,
σφίσιν,
σφᾶς, (οὐδ. σφέα).

(σφῶε),
σφῶϊν.

ΣΗΜ. Αὗται εἰς ἔμφασιν προσλαβοῦσαι τὸ μῦρον γε κλίνονται ἐγῶγε, ἐμοῦγε, ἐμοίγε, ἐμεγε, ἡμεῖς γε κλ. οὕτω καὶ σύγε κλ.

63. Κτητικαί, διὰ τῶν ὁποίων φανερώνομεν, ὅτι ἀντικείμενόν τι εἶνε κτῆμα προσώπου τινός· εἶνε δὲ ἐπίθετα καὶ σχηματίζομεν αὐτὰς ἐκ τῶν προσωπικῶν ἐπισυνάπτοντες εἰς μὲν τὰς ἐνικὰς τὴν κατάληξιν

ός, εις δὲ τὰς δυϊκὰς καὶ τὰς ἀσυναίρετους πληθυντικὰς τῆν τερος, ἀφοῦ ἀποκόψωμεν ἐκείνων τὴν ἐδικήντων ὄιον, κίτταρογορπὸ ἰακ κίττινοῦ ἔτ	
ἐνικ. ἐμοῦ-ἐμ ὄς-ἡ-όν.	} πρώτοπρόσωποι
δυϊκ. (νώϊν-νωί τερος-τέρα-τερον.)	
πληθ. ἡμέων-ἡμέ τερος-τέρα-τερον.	} δευτεροπρόσωποι
ἐνικ. σοῦ-σός-σή-σόν.	
δυϊκ. (σφῶϊν-σφῶί τερος-τέρα-τερον.)	} τριτοπρόσωπα.
πληθ. ὑμέων-ὑμέ τερος-τέρα-τερον.	
ἐνικ. (οὔ (ἔο)-έός-ἐή-έόν.)	
πληθ. σφέων-σφέ τερος-τέρα-τερον.	

64. Δεικτικαί, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα εἰς δεῖξιν τῶν προσώπων ἢ τῶν πραγμάτων. Εἶνε δὲ τρεῖς· οὗτος, ἐκεῖνος, ὅδε, καὶ κλίνονται οὕτως.

	Ἐνικός.		
	ἀρσενικ.	θηλυκ.	οὐδέτ.
1) ὄνομ.	οὗτος,	αὕτη,	τοῦτο,
γεν.	τούτου,	ταύτης,	τούτου,
δοτ.	τούτῳ,	ταύτῃ,	τούτῳ,
αἰτ.	τούτῳ,	ταύτῃ,	τούτο.
κλιτ. ὦ	οὗτος.	αὕτη.	

Πληθυντικός.

ὄνομ.	οὗτοι,	αὗται,	ταῦτα,
γεν.	τούτων,	τούτων,	τούτων,
δοτ.	τούτοις,	ταύταις,	τούτοις,
αἰτ.	τούτους,	ταύτας,	ταῦτα.
κλιτ. ὦ	οὗτοι.	αὗται.	

Δυϊκός.

ὄνομ. αἰτ.	τούτῳ,	[ταῦτα],	τούτῳ,
γεν. δοτ.	τούτοιιν.	ταύταιιν.	τούτοιιν.

2) Ἐκείνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο· κλίνεται ὁμαλῶς, τὸ μὲν θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην, τὸ δὲ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν.

3) Ὅδε, ἤδε, τόδε· σύνθετοι ἐκ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ δε. Κλίνονται δ' ὡς τὰ ἄρθρα, καὶ τὸ δε μένει ἀμετάβλητον· οἶον ὅδε, τοῦδε, τῷδε κλ.

65. Ἀναφορικὴ ὄς, ἡ, ὄ, ἥτις ἐπιτείνεται καὶ διὰ τοῦ μορίου περ·

ἐνικός

πληθυντικός.

Ἐνικός.

ἄρσεν. θηλ. οὐδέτ.

ἄρσεν. θηλ. οὐδέτ.

ὄνομ.	ῥς(περ)	ῥ(περ)	ὄ(περ)	οῖ(περ)	αῖ(περ)	ᾶ(περ)
γεν.	οῦ(περ)	ῥς(περ)	οῦ(περ)	ῶν(περ)	ᾶν(περ)	ᾶν(περ)
δοτ.	ῶ(περ)	ῥ(περ)	ῶ(περ)	οῖς(περ)	αῖς(περ)	οῖς(περ)
αἰτ.	ὄν(περ)	ῥν(περ)	ὄ(περ)	οῦς(περ)	ᾶς(περ)	ᾶπερ)

Δυϊκός.

ἄρσεν. οὐδ.

ᾶ(περ) οῖν(περ)

θηλ.

ᾶ(περ) αῖν(περ).

66. Ἐπαναληπτική. Αὐτός, αὐτή, αὐτό· ἥτις λαμβάνουσα καὶ τὸ ἄρθρον κλίνεται ὁ αὐτός, ταυτοῦ, ταυτῶ, ταυτῆ· οὐδ. ταυτὸ καὶ ταυτόν.

67. Αὐτοπαθ εἷς. Αὔται γίνονται συναπτομένης τῆς ἐπαναληπτικῆς εἰς τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν τῶν προσωπικῶν· εἶνε δὲ αἱ μὲν τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου γένους ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, αἱ δὲ τοῦ τρίτου ἔχουσι καὶ οὐδέτερον. Στερούμεναι δ' ὀνομαστικῆς κλίνονται ὁμαλῶς.

Ἐνικός.

ἀ. πρόσ.

β'. πρόσ.

γ'. πρόσ.

γεν. ἑμαυτ οὔ-ῆς,
δοτ. ἑμαυτ ῶ-ῆ,
αἰτ. ἑμαυτ ὄν-ῆν.

σ(ε)αυτ οὔ-ῆς,
σ(ε)αυτ ῶ-ῆ
σ(ε)αυτ ὄν-ῆν.

(ἐ)αὐτ οὔ-ῆς-οῦ
(ἐ)αὐτ ῶ-ῆ-ῶ
(ἐ)αὐτ ὄν-ῆν-ό.

Πληθυντικός.

γεν. ἡμῶν αὐτῶν,
δοτ. ἡμῖν αὐτοῖς αἰς,
αἰτ. ἡμᾶς αὐτοὺς ἄς.

ὑμῶν αὐτῶν·
ὑμῖν αὐτοῖς, αἰς·
ὑμᾶς αὐτοὺς, ἄς.

σφῶν αὐτῶν.
σφῖσιν αὐτοῖς, αἰς.
σφᾶς αὐτοὺς, ἄς.

Ἄντι τοῦ τρίτου πληθ. προσώπου σφῶν αὐτῶν εὐρήται καὶ ἕτερος πληθ. διὰ τὰ τρία γένη.

γεν. (ἐ)αὐτῶν· δοτ. (ἐ)αὐτοῖς-αἰς-οῖς· αἰτ. (ἐ)αὐτοὺς-ἄς-ἄ.

68. Ἐρωτηματικὴ καὶ Ἀόριστος τίς.

Ἐνικός.

ἐρωτηματικὴ

ἀόριστος.

ἄρσεν. καὶ θηλ.

οὐδ.

ἄρσεν. καὶ θηλ.

οὐδ.

ὄνομ.	τίς;	τί;	τίς,	τί,
γεν.	τίνος καὶ τοῦ;	τίνος καὶ τοῦ;	τινὸς καὶ του,	τινὸς καὶ του,
δοτ.	τίνι καὶ τῶ;	τίνι καὶ τῶ;	τινὶ καὶ τῷ,	τινὶ καὶ τῷ,
αἰτ.	τίνα;	τί;	τινά.	τί.

Πληθυντικός.

ἀρσ. θηλ. οὐδ.	ἀρσεν. θηλ. οὐδ.
ὄνομ. τίνες;	τίνες, τινά και ἄττα,
γεν. τίνων;	τινῶν, τινῶν,
δοτ. τίσιν(ν);	τισίν(ν),
αἰτ. τίνας;	τινά και ἄττα.

Δυϊκός.

ἀρσεν. θηλ. οὐδ.	ἀρσεν. θηλ. οὐδ.
ὄνομ. αἰτ. τίνε;	τινέ,
γεν. δοτ. τίνοιν;	τινοῖν.

69. Ἐκ τῆς ἀναφορικῆς δε και τῆς ἀορίστου τῆς σχηματίζεται ἄλλη ἀναφορικῆ σύνθετος, ἡ ὅστις, κλινομένη οὕτως.

ὄνομ. ὅστις,	ἧτις,	ὅ τι,
γεν. οὐτινος και ὄτου,	ἧστινος,	οὐτινος και ὄτου,
δοτ. ὄτινι και ὄτω,	ἧτινι,	ὄτινι και ὄτω,
αἰτ. ὄντινα.	ἧντινα.	ὄ τι.

Πληθυντικός.

ὄνομ. οἵτινες,	αἵτινες,	ἄτινα,
γεν. ὧν τινων και ὄτων,	ὧν τινων και ὄτων,	ὧν τινων και ὄτων,
δοτ. οἷς τισιν(ν) και ὄτοισιν, αἷς τισιν(ν)		οἷς τισιν(ν) και ὄτοισιν,
αἰτ. οὓς τίνας.	ἄς τίνας.	ἄτινα και ἄττα.

Δυϊκός.

ἀρσεν. και οὐδέτ.	θηλ.
ὄνομ. αἰτ. ὄτινε, γεν. και δοτ. οἷντινοι.	ἄτινε, αἷντινοι

70. Ἄλλαι ἀόριστοι εἶνε αἱ ἔνιοι, ἔνια, ἔνια, κλινομένοι ὁμαλῶς κατὰ μόνον τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἢ πᾶς, πᾶσα, πᾶν, ἢ ἄπας, ἄπασα, ἄπαν' και ἡ δεῖνα, ἧτις εἶνε ἐνίοτε ἀκλιτος εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα, τοῦ δεῖνα κτλ. ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμοῦς κλίνεται οὕτως.

ὄνομ. δεῖνα,	δεῖνες,
γεν. δεῖνος,	δεῖνων,
δοτ. δεῖνι,	(δεῖσι),
αἰτ. δεῖνα.	δεῖνας.

71. Ἡ μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων ἀμοιβαία ἐνέργεια λέγεται ἄλλη

λοπάθεια, καὶ δηλοῦται διὰ τῆς ἀλληλοπαθοῦς λεγομένης ἀντωνυμίας, ἣτις κλίνεται οὕτω.

Πληθυντικός.

ἄρσ. ἀλλήλων-ἀλλήλοις-ἀλλήλους.

θηλ. ἀλλήλων-ἀλλήλαις-ἀλλήλας.

οὐδ. ἀλλήλων-ἀλλήλοις-ἀλλήλα.

Δυϊκός.

ἄρσ. καὶ οὐδ. γεν. καὶ δοτ. ἀλλήλων, αἰτ. ἀλλήλω.

θηλ.

ἀλλήλαιν,

ἀλλήλα.

ΣΗΜ. Ἄυτη γίνεται ἀπὸ τῆς ἐπιμεριστικῆς ἄλλος, κατὰ παρένθεσιν τῆς συλλαβῆς λη, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἄλλοι ἄλλων, καὶ καθεξῆς.

72). Ἐπιμεριστικάι· ἕτερος, ἕτερα, ἕτερον· ἐκάτερος, α-ον· ἕκαστος, η, ον· ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο· καὶ ἡ ἀμφοτέρος, ἣτις σχηματίζει ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ μόνον τὴν ὀνομαστ. καὶ αἰτιατικὴν τοῦ οὐδετέρου, ἀμφοτέρον· ἐν δὲ τῷ δυϊκῷ καὶ πληθυντικῷ ὁμαλῶς ἀμφοτέρω, ἀμφοτέροι, αι, α, ἐξ ὧν πάλιν εὐχρηστότερα εἶναι τὰ πληθυντικά· ἐπειδὴ ἀντὶ τῶν δυϊκῶν μεταχειρίζονται καὶ τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. ἀμφο· γεν. δοτ. ἀμφοῖν (ὡς τὸ δύο 58, β').

ΣΗΜ. Ἡ ἕτερος προσλαμβάνουσα καὶ τὸ ἄρθρον ἐνόνη (συγκριτῆ) τὸ τελευταῖον τοῦ ἄρθρου φωνῆεν μὲ τὸ ε καὶ τρέπει τὸ τ τοῦ ἄρθρου εἰς θ οἶον ἕτερος, θατέρου, θατέρω, θάτερον, θάτερα.

73. Παρὰ τὰς προσημειωθείσας (59) ἀρνητικὰς καὶ ἀπαγορευτικὰς ἀντωνυμίας ὑπάρχουσι καὶ αἱ ἐκ τοῦ οὐδὲ ἢ μηδὲ καὶ τῆς μεριστικῆς ἕτερος σύνθετοι· οἶον, οὐδέτερος, μηδέτερος, α, ον· αἵτινες ἐπίσης δύνανται καὶ νὰ χωρισθῶσι διὰ προθέσεως· οἶον, οὐδὲ μὲν ἕτερον. Κλίνουσι δὲ αὗται μόνον τὸ τελευταῖον συνθετικὸν μέρος κατὰ τὰ ἀπλά.

74. Αἱ συσχετικάι εἶνε ἐρωτηματικάι, δεικτικάι, ἀναφορικάι, καὶ ἄορίστοι, καὶ πᾶσαι κλίνονται ὁμαλῶς. Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἡ συσχετικὴ δεικτικὴ προσλαμβάνει καὶ τὸν προσχηματισμὸν δε εἰς τὸ τέλος (64,)

Ἐρωτ.

Ἄορ.

Δεικτ.

Ἀναφ.

τίς;

τίς,

ὅδε,

ὅς,

οὗτος.

ὅστις.

πόσος;

πόσός,

τόσος,

ὅσος.

τοσόςδε,

ὀπόσος.

τοσοῦτος.

οἶος,

ποῖος;

ποῖός,

τοιόςδε,

ὀποῖος.

τοιούτος.

πηλίκος;

ήλικος,

τηλίκος,

ήλικος.

τηλ:κόσδε,

τηλικούτος.

πότερος;

πότερος,

έτερος,

όπότερος.

ΣΗΜ. α. Αί διὰ τοῦ τις ἢ περ ἐπιτεταμέναί ἀναφορικαί (65 καὶ 69), καὶ τῶν συσχετικῶν αἱ ἀναφορικαί, προσλαμβάνουσι τὰ μέρια οὖν, δὴ, ποτέ, δὴ ποτε, θηποτοῦν, καὶ τότε αὐτὰ τονίζονται· οἶον, ὁ ποιοσοῦν, ὁ ποιοσδὴ ποτε, ὁ ποιοσδηποτοῦν, ὁ σπεροῦν, ὁ σπερδὴ ποτε, ὁ ποσοσοῦν, ὁ ποσδὴ ποτε, κτλ. Αἱ δὲ εἰς τὸ τέλος προσαρτῶμεναι αὐταὶ συλλαβαὶ λέγονται προσχηματισμοί· (62, σημ. 74).

ΣΗΜ. β'. Αἱ δεικτικαὶ οὔτος, ὅδε, ἐκεῖνος (τοιούτος, τσοοῦτος, καὶ τηλικούτος), πρὸς μεγαλειτέραν ἔντασιν τῆς δείξεως λαμβάνουσι καὶ ἔνι, τὸ ὁποῖον πάντοτε τονίζεται καὶ ἐκβάλλει τὸ ληκτικὸν τῆς ἀντωνυμίας φωνήν, ἐάν ᾖνε α, ε, ο· καὶ κλίνονται οὕτως· οὔτος(ν), τουτουί, τουτωί, τουτονί· οὔτοιί, τουτωνί, τουτοισί(ν) τουτουσί(ν). θηλ. αὐτηί, ταυτησί(ν) κλ. οὐδ. τουτί, τουτουί, τουτωί, τουτί. πληθ. ταυτί· κλ. ὀδί, τουδί, κλ. ἐκ τοῦ ὅδε.

ΣΗΜ. γ'. Αἱ δεικτικαὶ τσοοῦτος, τσαούτη, τσοοῦτο(ν)· τοιούτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν)· τηλικούτος, τηλικαύτη, τηλικούτο(ν)· κλίνονται κατὰ τὸ οὔτος, αὐτή, τοῦτο· (64).

ΣΗΜ. δ'. Τὰ οὐδέτερα τῶν οὔτος, ἄλλος, ἐκεῖνος, αὐτός, ὅς, ὁ· δὲν λαμβάνουσι ἢ εἰς τὸ τέλος· τοῦτο, ἄλλο, ἐκεῖνο, αὐτό, ὅ, τό· τὰ δὲ τῶν συσχετικῶν δύνανται νὰ τὸ ἔχωσι καὶ νὰ μὴ τὸ ἔχωσι· τσοοῦτο(ν), τοιοῦτο(ν), τηλικούτο(ν), καὶ ταῦτο(ν), οὐδ. τοῦ ὁ αὐτός. Τὸ δὲ νὸ δύναται νὰ τεθῆ πρὸ φωνήεντος καὶ εἰς τὸν προσχηματισμὸν ι, (σημ. β'.) ἐάν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχη σ.

§. ιδ'. Περὶ Ῥήματος.

75. Καὶ τὸ ῥῆμα, ὡς κλιτὸν μέρος λόγου, ἔχει παρεπόμενα (25)· εἶνε, δὲ ταῦτα ἕξ· διάθεσις, ἔγκλισις, χρόνος, ἀριθμὸς, πρόσωπον καὶ συζυγία.

76. Διαθέσεις εἶνε πέντε· ἐνεργητικὴ, τύπτω· παθητικὴ, τύπτομαι· οὐδέτερα, ὑγιαίνω· μέση, λούομαι· ἀποθετικὴ (ἢ ἔχουσα μόνον παθητικὸν σχηματισμὸν) μάχομαι.

ΣΗΜ. Ἐκ τούτων ἡ ἐνεργητικὴ καὶ οὐδέτερα ἔχουσι μίαν κοινὴν φωνὴν τὴν λεγομένην ἐνεργητικὴν· αἱ δὲ ἄλλαι (παθητικὴ, μέση καὶ ἀποθετικὴ), ὑπάγονται εἰς τὴν παθητικὴν φωνήν, ὅπου ὅμως διακρίνονται πάλιν ἀόριστοι καὶ μέλλοντες μίσοι ἀπὸ τῶν παθητικῶν.

77. Ἐγκλίσεις εἶνε πέντε· ὀριστικὴ, προστακτικὴ, εὐκτικὴ, ὑποτακτικὴ, ἀπαρέμφατος.

78. Χρόνοι ἕξ· ἐνεστώς, παρατατικός, μέλλων, ἀόριστος, παρακείμενος, ὑπερσυντελικός.

ΣΗΜ. Πλὴν τῆς ὀριστικῆς αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις δὲν ἔχουσι παρατατικὸν καὶ ὑπερσυντελικόν, ἐκπληροῦσιν ὅμως τούτους· οἱ συγγενεῖς τῶν ἐνεστώς καὶ παρακείμενος· Ὡσαύτως ἡ προστακτικὴ καὶ ὑποτακτικὴ δὲν ἔχουσι μέλλοντας· ἀναπληροῦσι δὲ καὶ τούτους οἱ ἀόριστοι.

79. Ἀριθμοὶ εἶνε τρεῖς ἐνικός, γράφω· δυϊκός, γράφεται· πληθ. γράφομεν.

ΣΗΜ. Καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς τὰ πτωτικά, κατατάσσομεν πρῶτον τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν, δευτέρου τὸν πληθυντικόν, καὶ τελευταῖον ὡς σπανιώτερον τὸν δυϊκόν.

80. Πρόσωπα εἶνε τρία· πρῶτον, γράφω· δεύτερον, γράφεις· τρίτον, γράφει.

ΣΗΜ. Ἄ. Οἱ χρόνοι τοῦ ἐνεργητικοῦ σχηματισμοῦ καὶ οἱ ἀόριστοι ἄ. καὶ β'. τῶν παθητικῶν δὲν ἔχουσιν ἴδιον ἄ. πρόσωπον τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο ταυτίζεται μὲ τὸ ἄ. πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἄ. πρόσωπον τοῦ δυϊκοῦ τῶν παθητικῶν μεταχειρίζονται οἱ Ἄττικοι τὸ ἄ. πληθυντικόν· ὅπου δὲ τὸ γ'. πληθ. πρόσωπον λήγει εἰς ι ἢ αι, ἐκεῖ πάλιν ταυτίζονται τὸ β'. ζ γ'. πρόσωπον τοῦ δυϊκοῦ.

ΣΗΜ. β'. Ἡ ἀπαρέμφατος δὲν ἔχει καταλήξεις διαφόρους διὰ τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς ἀριθμούς, ἀλλὰ μίαν κοινήν. Ἡ δὲ προστακτικὴ στερεῖται πρώτου προσώπου.

81. Συζυγίαι εἶναι ὀκτώ· μία τῶν βαρυτόνων, τρεῖς τῶν περισπωμένων καὶ τέσσαρες τῶν εἰς μι. Διακρίνομεν δὲ τὴν συζυγίαν εὐκόλως ἀπὸ τὸν τονισμὸν ἢ τὴν κατάληξιν τοῦ ἄ. προσώπου τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο λέγεται καὶ θέμα τοῦ ῥήματος.

ΣΗΜ. Αἱ εἰς μι τέσσαρες συζυγίαι παράγονται ἀπὸ τὰς τέσσαρας ἄλλας καὶ διὰ τοῦτο ἰδιαιτέρως χρόνους ἔχουσι μόνον ἐνεστώτα παρατατικὸν καὶ ἀόρ. β', τοὺς δ' ἄλλους σχηματίζουσιν ὁμαλῶς κατὰ τὰς ἄλλας συζυγίας καὶ ἐκ τῶν βαρυτόνων ἢ περισπωμένων ῥημάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα παράγονται.

82. Ἡ μετοχὴ κλίνεται μὲν, ὡς εἶδομεν (53), κατὰ τὰ πτωτικά οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα, σχηματίζεται δὲ καὶ κατὰ τὰ ῥήματα· ὀνομάζεται δ' οὕτως· ἐπειδὴ μετέχει καὶ ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ ἀπὸ τὸ ῥῆμα, ἔχουσα ἀμφοτέρων τὰ παρεπόμενα.

83. Ἐφεξῆς ἀναγράφομεν εἰς γύμνασιν ὀλόκληρα, τρία μὲν ῥήματα τῶν βαρυτόνων (λείπω, λύω, ἀγγέλλω)· τρία δὲ τῶν περισπωμένων (τιμᾶω, ποιῶ, δηλόω), καὶ τέσσαρα τῶν εἰς μι (ἴσθημι, τίθημι, δίδωμι καὶ δείκνυμι), καὶ ἐφεξῆς τὰ κοινότερα τῶν εἰς μι ἀνωμάτων· ἐπειδὴ περὶ τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων καθόλου θέλομεν διαλάβει εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐκθέσωμεν τοὺς κανόνας, καθ' οὓς σχηματίζονται οἱ χρόνοι τῶν ὁμαλῶν.

ΣΗΜ. ἄ. Τὰ ἐφεξῆς ἐκτιθέμενα ῥήματα ἀποτελοῦσιν ἕκαστον ἰδίαν συζυγίαν (82), πλὴν τῶν λύω καὶ ἀγγέλλω, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν εἰς γύμνασιν μεγαλειτέραν, τὸ δὲ ἀγγέλλω καὶ ὡς ἔχον ἰκανὰς ἰδιοτροπίας, ὡς καὶ πάντα τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ ω τοῦ ἐνεστώτος λ, μ, ν, ρ, (ἀμετάβολον), τῶν ὁποίων μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ τοῦτο ὡς παράδειγμα.

ΣΗΜ. β'. Οὐδὲν σχεδὸν ῥῆμα ἔχει εὐχρηστούς ὄλους τοὺς χρόνους καὶ ὅλα τὰ πρόσωπα. Εἰς δὲ τὰ ἐπόμενα παραδείγματα ἐγκλείομεν εἰς παρενθέσεις τοὺς τύπους, ὅσους ἢ οὐδόλους ἢ σπανιώτατα μεταχειρίζονται οἱ Ἄττικοι πεζογράφοι.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚ.
ἐνεστ.	ω, εις, ει. λείπ ομεν, ετε, ουσι(ν). ομεν, ετον, ετον.	ω, ης, η. λείπ ομεν, ητε, ωσι(ν). ομεν, ητον, ητον.	ε, έτω. λείπ ετε, έτωσαν και όντων. ετον έτων.
παρ. α.	ον, ες, ε(ν). έλειπ ομεν, ετε, ον. ομεν, ετον, έτην.	ω, ης, η. λείπ ομεν, ητε, ωσι(ν). ομεν, ητον, ητον.	ε, έτω. λείπ ετε, έτωσαν ετον, έτων.
παρ. β.	α, ας, ε(ν). λέλειψ αμεν, ατε, ασι(ν). αμεν, ατον, ατον.	ω, ης, η. λέλειψ ομεν, ητε, ωσι(ν). ομεν, ητον, ητον.	ε, έτω. λέλειψ ετε, έτωσαν ετον, έτων.
π. β.	α, ας, ε(ν), κτλ. ως ό ά.	ω, ης, η. λέλοιπ κτλ.	ε, έτω. λέλειπ ε, έτω. κτλ.
ὑπερ. α.	ειν, εις, ει. έλελειψ ειμεν, ειτε, εισαν και εσαν. ειμεν, ειτον, ειτην.	ω, ης, η. λέλειψ ομεν, ητε, ωσι(ν). ομεν, ητον, ητον.	ε, έτω. λέλειψ ετε, έτωσαν και άντων. ατον, άτων.
ὑπερ. β.	ειν, εις, ει. έλελοιπ κτλ. ως ό ά.	ω, ης, η. λέλοιπ κτλ.	ε, έτω. λέλειπ ε, έτω. κτλ.
μέλ. α.	ω, εις, ει. λείψ ομεν, ετε, ουσι(ν) ομεν, ετον, ετον.	ω, ης, η. λείψ ομεν, ητε, ωσι(ν) ομεν, ητον, ητον.	ον, άτω. λείψ ατε, άτωσαν και άντων. ατον, άτων.
μέλ. β.	ω, εις, ει. λίπ ομεν, ετε, ουσι(ν) ομεν, ειτον, ειτον.	ω, ης, η. λίπ ομεν, ητε, ωσι(ν) ομεν, ητον, ητον.	ε, έτω. λίπ ετε, έτωσαν. ετον, έτων. και όντων.
αόρ. α.	α, ας, ε(ν). έλειψ αμεν, ατε, αν. αμεν, ατον, άτην.	ω, ης, η. λείψ ομεν, ητε, ωσι(ν) ομεν, ητον, ητον.	ον, άτω. λείψ ατε, άτωσαν και άντων. ατον, άτων.
αόρ. β.	ον, ες, ε(ν). έλιπ ομεν, ετε, ον. ομεν, εταν, έτην.	ω, ης, η. λίπ ομεν, ητε, ωσι(ν). ομεν, ητον, ητον.	ε, έτω. λίπ ετε, έτωσαν. ετον, έτων. και όντων.

τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

ΛΥΠΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
λείπ	οἶμι, οἷς οἶμεν, οἷτε, οἶμεν, οἷτον, οἷτην.	λείπ εἶν.	ἀρσ. ὦν, -οντος. θηλ. λείπ οὔσα, -ούσης. οὔδ. ὄν, -οντος.

λελειφ	οἶμι, οἷς, οἷ. οἶμεν, οἷτε, οἷεν. οἶμεν, οἷτον, οἷτην.	λελειφ εἶναι.	ἀρσ. ὤς, -ότος. θηλ. λελειφ οὔσα, -ούσης. οὔδ. ὄς, -ότος.
--------	--	---------------	---

λελοιπ	οἶμι, οἷς, οἷ. κτλ.	λελοιπ εἶναι.	λελοιπ ὤς, -ότος. κτλ.
--------	------------------------	---------------	---------------------------

λείψ	οἶμι, οἷς, οἷ. οἶμεν, οἷτε, οἷεν. οἶμεν, οἷτον, οἷτην.	λείψ εἶν.	ἀρσ. ὦν, -οντος. θηλ. λείψ. οὔσα, -ούσης. οὔδ. ὄν, -οντος.
------	--	-----------	--

λιπ.	οἶμι, οἷς, οἷ. οἶμεν, οἷτε, οἷεν. οἶμεν, οἷτον, οἷτην.	λιπ εἶν.	ἀρσ. ὦν, -οντος. θηλ. λιπ οὔσα, -ούσης. οὔδ. ὄν, -οντος.
------	--	----------	--

λείψ	οἶμι, οἷς, οἷ. οἶμεν, οἷτε, οἷεν. οἶμεν, οἷτον, οἷτην(*)	λείψ αἶ.	ἀρσ. ας, -αντος. θηλ. λείψ ασα, -άσης. οὔδ. αν, -αντος.
------	--	----------	--

λιπ	οἶμι, οἷς, οἷ. οἶμεν, οἷτε, οἷεν. οἶμεν, οἷτον, οἷτην.	λιπ εἶν.	ἀρσ. ὦν, -όντος. θηλ. λιπ οὔσα, -ούσης. οὔδ. ὄν, -όντος.
-----	--	----------	--

(*) Καὶ Διολοκίδος ἀόριστος
(εἶα), εἶας εἶε(ν),
λείψ (εἶαμεν εἶατε), εἶαν.
(εἶαμεν, εἶατον, εἶατην).

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΗ.
ἐνεστ.	λείπ ομαι, ἦ(ει), εται. όμεθα, εσθε, ονται. (όμεθον), εσθον, εσθον.	λείπ ομαι, ἦ, όμεθα, ἦσθε, ονται. (όμεθον), ἦσθον, ἦσθον.	λείπ οίμην, οίμεθα, (οίμεθον).
παρ.	ἔλειπ όμεν, ου, ετο. όμεθα, εσθε, οντο, (όμεθον), εσθον, ἐσθην.		
μ.ἄ.δ.	λείφθῃς ομαι, ἦ, εται, κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		λείφθῃς οίμην, κτλ. ὡς
μ.ἄ.β.	λιπῆς ομαι, ἦ, εται, κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		λιπῆς οίμην, κτλ. ὡς
ἀορ. α.	ἔλειφ οην, οης, οθη, οημεν, οητε, οθησαν. οημεν, οητον, οῆτην.	λείφ οῶ, οῆς, οῆ. οῶμεν, οῆτε, οῶσι(ν). οῶμεν, οῆτον, οῆτον.	λείφ οείην, οείημεν, οείημεν,
ἀορ. β.	ἔλιπ. ην, ης, ἦ. κτλ. ὡς ὁ α.	λιπ ὦ, ῆς, ῆ. κτλ. ὡς ὁ α.	λιπ είην, κτλ.
παρ.	λέλει ομαι, ψαι, πται. ομεθα, φθε, φαται. (ομεθον), φθον, φθον.	λέλειμ. μένος(η, ον), οῶ, ῆς, ῆ. όμεν, ῆτε, ὡσι(ν). μένω(α). όμεν, ῆτον, ῆτον,	λέλειμ. μένους μένοι μένω
ὑπερ.	ἔλελει ομένη, ψο, πτο. ομεθα, φθε, φατο. (ομεθον) φθον, φθην.		
μ.μ.α.	λείψ ομαι, ἦ, εται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		λείψ οίμην, κτλ. ὡς
μετ' ὀνόμ.	λελείψ ομαι, ἦ, εται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		λελείψ οίμην, κτλ. ὡς
μ.μ.β.	λιπ οῦμαι, ῆ, εῖται. οῦμεθα, εῖσθε, οῦνται. (οῦμεθον), εῖσθον, εῖσθον.		λιπ οίμην, οίμεθα, (οίμεθον).
μ.α.α.	ἔλειψ οίμην, ω, ατο. οίμεθα, ασθε, αντο. (οίμεθον), ασθον, ασθην.	λείψ ομαι, ἦ, ἦται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.	λείψ οίμην, οίμεθα, (οίμεθον).
μ.α.β.	ἔλιπ οίμην, ου, ετο. κτλ. ὡς ὁ παρ.	λίπ ομαι, ἦ, ἦται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.	λίπ. οίμην, κτλ. ὡς

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οιο, οιοτο. οισθε, οιντο. οισθον, οισθην.	λείπ ου, έσθω. εσθε, έσθωσαν και έσθων εσθον, έσθων.	λείπ εσθαι.	λείπ όμενος. ομένη. όμενον.
οιο, οιοτο. ό ένεστ.		λειφθήσ εσθαι.	λειφθησ όμενος. ομένη. όμενον.
οιο, οιοτο. ό ένεστ.		λιπησ εσθαι.	λιπησ όμενος, κτλ.
θειης, θειη, θειητε, θειησαν(*). θειητον, θειητην.	λείφ θητι, θήτω. θητε, θήτωσαν. και θέντων θητον, θήτων.	λειφ θῆναι.	λειφ θεις. θεισα θέν.
είης, είη.	λίπ. ητι, ήτω.	λιπ ἦναι.	λιπ εις. εισα. έν.
είην, είης, είη. είημεν,είητε, είησαν είημεν,είητον είητην	ψο, φθω, λέλει φθε, φθωσαν. και φθων φθον, φθων.	λελειφ φθαι.	λελειμ μένος. μένη. μένον.
οιο, οιοτο. ό ένεστ.		λείψ εσθαι.	λείψ όμενος. κτλ.
οιο, οιοτο. ό ένεστ.		λελειψ εσθαι.	λελειψ όμενος. κτλ.
οϊο, οϊτο. οϊσθε, οϊντο. οϊσθον, οϊσθην.		λιπ εισθαι.	λιπ ούμενος. ουμένη. ούμενον.
αιο, αιτο. αισθε, αιντο. αισθον, αισθην.	λείψ αι, άσθω. ασθε, άσθωσαν. και άσθων. ασθον, άσθων.	λείψ. ασθαι.	λείψ άμενος. αμένη. άμενον.
οιο, οιοτο, ό ένεστ.	λιπ οϋ, έσθω, κτλ.ός ό ένεστ.	λιπ έσθαι	λιπ όμενος. κτλ.

(*) πληθ. και δυϊκ. και λειφ θεΐμεν, θεΐτε, θεΐεν,
θεΐτον, θεΐτην.

	ΠΡΟΣΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚ
ἐνεστ.	ὦ, εἰς, εἰ. λύομεν, εἴτε, οὐσι(ν). οἴμεν, εἶτον, εἶτον.	ὦ, ἦς, ἦ. λύομεν, ἦτε, ὠσι(ν). ᾠμεν, ἦτον, ἦτον.	οἴμι, λύοιμεν, οἴμεν,
π.	ἐλύον, ες, ε(ν). οἴμεν, εἴτε, ὠν. οἴμεν, εἶτον, ἔτην.		
παραι.	κα, κας, κε(ν). λέλυκαμεν, κατε, κασι(ν). καμεν, κατον, κατον.	κω, κης, κη. λέλυκωμεν, κητε, κωσι(ν). κητον, κητον, κητον.	κοίμι, λέλυκοίμεν, κοίμεν,
ὑπερσ.	κειν, κεις, κει. ἐλελύκειμεν, κειτε, κεισαν καὶ εσαν. κειμεν, κειτον, κείτην.		
μέλ. ἀ.	σω, σεις, σει. λύσομεν, σετε, σουσι(ν). σομεν, σετον, σετον.		σοίμι, λύσοίμεν, σοίμεν,
ἀόρ. ἀ.	σα, σας, σε(ν). ἐλύσαμεν, σατε, σαν. σαμεν, σατον, σάτην.	σω, σης, ση. λύσωμεν, σητε, σωσι(ν). σωμεν, σητον, σητον.	σαιμι, λύσαιμεν, σαιμεν,

ἐνεστ.	οἶμαι, ἦ (εἰ), εἶται. λύομαι, εσθε, ὄνται. (ὀμεθον), εσθον, εσθον.	οἶμαι, ἦ, ἦται. λύομαι, ἦσθε, ὄνται. ὀμεθον, ἦσθον, ἦσθον.	οἶμην, λυοίμεθα, οἶμεθον,
π.	ἐλύομαι, ου, ετο. ὀμεθα, εσθε, ὄντο. (ὀμεθον), εσθον, ἐσθον.		
μέλ. ἀ.	θήσομαι, ἦ, εἶται. λύομαι κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		λυθήσομαι κτλ. ὡς ὁ
ἀόρ. ἀ.	θην, θης, θη. ἐλύθημεν, θήτε, θησαν. θημεν, θητον, θήτην.	θῶ, θῆς, θῆ. λυθῶμεν, θήτε, θῶσι(ν). θῶμεν, θῆτον, θῆτον.	θειμην, λυθείμεν, θειμεν,
παραι.	μαι, σαι, ται, λέλυμαι, σθες, νται. (μεθον), σθον, σθον.	μένος, ᾧ, ῆς, ῆ. λέλυμένοι, ᾧμεν, ῆτε, ᾧσι(ν). μένω, ᾧμεν, ῆτον, ῆτον.	μένος λέλυμένοι μένω
ὑπερσ.	ἐλελύμην, σο, το. μεθα, σθες, ντο. μεθον, σθον, σθην.		
μέλ. ἀ.	λύσομαι, ἦ, εἶται, κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		λυσοίμην, κτλ. ὡς ὁ
μ. ἀ. μ.	λέλυσομαι, ἦ, σεται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		λελυσοίμην, κτλ. ὡς ὁ
μ. ἀ. ἀ.	σάμην, σω, σατο. ἐλύσαμεθα, σασθε, σαντο. (σάμεθον), σασθον, σάστην.	λύσομαι, ἦ, ἦται, κτλ.	σαιμην, λυσαιμεθα, (αἶμεθον),

φωτή.

ΤΙΚΗ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

ΑΠΑΡΕΜ.

ΜΕΤΟΧΗ.

οις, οι.

οιμεν, οίτε, οίεν.

οιτον, οίτην.

ε, έτω.
 λῦ ετε, έτωσαν.
 και όντων.
 ετον έτων.

λύειν.

άρσ. ων, οντος,
 θηλ. λύουσα, ούσης.
 ούδ. ον, οντος

κοις, κοι.

κοίτε, κοίεν.

κοιτον, κοίτην.

κε, κέτω,
 λῦ κετε, κέτωσαν.
 κετον, κέτων.

λέλυκται.

άρσ. κως, κότες,
 θηλ. λελυκυία, κυία.
 ούδ. κός, κότες.

σοις, σοι.

σοίτε, σοίεν.

σοιτον, σοίτην.

σον, σάτω,
 λῦ σατε, σάτωσαν,
 και άντων.
 σατον, σάτων.

λύσειν.

άρσ. σων, σοντος,
 θηλ. λύσουσα, σούσης.
 ούδ. σον, σοντος.

σαις, sai.

σαιτε, saiεν.

σαιτον, σαιτήν (*).

σον, σάτω,
 λῦ σατε, σάτωσαν,
 και άντων.
 σατον, σάτων.

λύσαι.

άρσ. σας, σαντος,
 θηλ. λύσασα, σάσης.
 ούδ. σαν, σαντος.

ΦΩΝΗ.

οιο, οίτο.

οίσθε, οίγτο.

οίσθον, οίσθην.

ου, έσθω.
 λύ εσθε, έσθωσαν
 και έσθων,
 εσθον, έσθων.

λύεσθαι.

όμενος.
 λυομένη,
 όμενον.

σοιο, σοίτο.

ένεστ.

οητι, θήτω.
 λῦ θητε, θήτωσαν.
 και θέντων.
 θητον, θήτων.

λυθήσεσθαι.

θησόμενος,
 λυθησομένη,
 θησόμενον.

θεις, θείη.

θειητε, θείησαν (**).

θειητον, θειήτην.

οητι, θήτω.
 λῦ θητε, θήτωσαν.
 και θέντων.
 θητον, θήτων.

λυθῆναι.

θεις,
 λυθεισα,
 θέν.

εἴην, εἴης, εἴη.

εἴημεν, εἴητε, εἴησαν.

εἴημεν, εἴηγον, εἴητην

σο, σθω,
 λῦ σαθε, σθωσαν.
 και σθων.
 σθον, σθων.

λελύσθαι.

μένος,
 λελυμένη,
 μένον.

σοιο, σοίτο.

ένεστ.

σαι, σάσθω.
 λῦ σασθε, σάσθωσαν.
 και ασθων.
 σασθον, σάσθων.

λύσεσθαι.

λύόμενος,
 κτλ.

σοιο, σοίτο.

ένεστ.

σαι, σάσθω.
 λῦ σασθε, σάσθωσαν.
 και ασθων.
 σασθον, σάσθων.

λελύσεσθαι.

λελυόμενος,
 κτλ.

αιο, αιτο.

αίσθε, αιγτο.

αίσθον, αίσθην.

σαι, σάσθω.
 λῦ σασθε, σάσθωσαν.
 και ασθων.
 σασθον, σάσθων.

λύσασθαι.

σάμενος,
 λυσαμένη,
 σάμενον.

(*) Καὶ Διολ. ἀόρ. (λύσ-εια), ας, εν· (εἶαμεν, εἶατε), εἶαν.

(**) Καὶ λυθ-εἴμεν, εἴτε, εἴεν· εἴτον, εἴτην.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚ.
ἐνεστ.	ὦ, εἰς, εἰ. ἀγγέλλομεν, ἐτε, οὔσι(ν). οἰμεν, ἐτον, ἐτον.	ὦ, ἦς, ἦ. ἀγγέλλομεν, ἦτε, ὡσι(ν). ὠμεν, ἦτον, ἦτον.	οἰμι, οἰς, ἀγγέλλοιμεν, οἰτε, οἰμεν, οἰτον
π.	ἡγγέλλον, ἐς, ἐ(ν). οἰμεν, ἐτε, ον. οἰμεν ἐτον ἐτην.		
παρτα.	κα, κας, κε(ν). ἡγγέλλοκαμεν, κατε, κασι(ν). καμεν, κατον, κατον.	κω, κῆς, κῆ. ἡγγέλλοκωμεν, κῆτε, κῶσι(ν). κῶμεν, κῆτον, κῆτον.	κοιμι, κοις, ἡγγέλλοκοιμεν, κοιτε, κοιμεν, κοιτον
ὑπ.	ἡγγέλλοκειν, κεις, κει. κειμεν, κειτε, κε(ι)σαν. κειμεν, κειτον, κειτην.		
Μ. β.	ᾠ, εἶς, εἶ. ἀγγέλλοῦμεν, εἶτε, οὔσι(ν). οὔμεν, εἶτον, εἶτον.		ἀγγέλλοῦμι, οῖς, οῦμεν, οῖτε, οῖμεν, οῖτον
ἀόρ. ἀ.	α, ας, ἐ(ν). ἡγγέλλοαμεν, ατε, αν. αμεν, ατον, ἀτην.	ὦ, ἦς, ἦ. ἀγγέλλοῦμεν, ἦτε, ὡσι(ν). ῶμεν, ἦτον, ἦτον.	αἰμι, αἰς, ἀγγέλλοαἰμεν, αἰτε, αἰμεν, αἰτον
ἀόρ. β.	ον, ἐς, ἐ(ν). ἡγγέλλομεν, ἐτε, ον. οἰμεν, ἐτον ἐτην.	ὦ, ἦς, ἦ. ἀγγέλλοῦμεν, ἦτε, ἦτον. ῶμεν, ἦτον, ἦτον	οἰμι, οἰς, οἰ κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ. Ἄττικῶς ἀγγέλλοιτην

ἐνεστ.	οἰμι, ἦ(ει), εἶται. ἀγγέλλοἰμεθα, εἶσθε, οὔνται. (ὀμεθον), εἶσθον, εἶσθον,	ὠμαι, ἦ, ἦται. ἀγγέλλοῦμαι, ἦσθε, ὠνται. (ὠμεθον), ἦσθον, ἦσθον.	οἰμῆν, οἰο, ἀγγέλλοἰμεθα, οἰσθε, οἰμεθον, οἰσθον
π.	ἡγγέλλοἰμῆν, ου, ἐτο. ὀμεθα, εἶσθε, οντο. (ὀμεθον), εἶσθον, ἐσθον.		
μ. ἀ.	ἀγγέλλοθήσομαι, θήσῃ, θήσεται κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		ἀγγέλλοθήσοίμην, θήσοίσοι κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.
μ. β.	ἀγγέλλοῦθῆσομαι, ἦ, εἶται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.		ἀγγέλλοῦθῆσοίμην, σοίσοι, κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.
ἀόρ. ἀ.	θην, θῆς, θῆ. ἡγγέλλοθήμεν, θῆτε, θῆσαν. θήμεν, θῆτον, θῆτην.	θῶ, θῆς, θῆ. ἡγγέλλοθήμεν, θῆτε, θῶσι(ν). θῶμεν, θῆτον, θῆτον.	θειῆν, θείης, ἡγγέλλοθειῆμεν, θείησθε, θειῆμεν, θείησθον
ἀόρ. β.	ἡγγέλλοῦθῆν, ἦς, ἦ, κτλ. ὡς ὁ ἀόρ. ἀ.	ᾠ, ῆς, ῆ. ἡγγέλλοῦθῶ, ῆς, ῆ.	ἡγγέλλοεἶην, εἶης, κτλ. ὡς ὁ ἀόρ. ἀ.
παρτα.	μαι, σαι, ται. ἡγγέλλομέθα, θε, μένοι εἰσι(ν). (μεθον), θον, θον.	μένος, ᾠ, ἦς, ῆ. ἡγγέλλομένοι, ᾠμεν, ῆτε, ᾠσι(ν). μένω, ᾠμεν, ῆτον, ῆτον	μένος, εἶην, ἡγγέλλομένοι, εἶμεν, μένω, εἶημαι
ὑπ.	ἡγγέλλομῆν, σο, το. μέθα, θε, μένοι ῆσθον. (μεθον), θον, θην.		
μ. μ. β.	οὔμαι, ἦ (εἶ), εἶται. ἀγγέλλοοὔμεθα, εἶσθε, οὔνται. (οὔμεθον), εἶσθον, εἶσθον.		οἰμῆν, οἰο, ἀγγέλλοοἰμεθα, οἰσθε, (οἰμεθον), οἰσθον
μ. ἀ. ἀ.	ἀίμην, ὠ, ἀτο. ἡγγέλλοαίμεθα, ἀσθε, ἀντο. (ἀμεθον), ἀσθον, ἀσθην.	ἀγγέλλοῦμαι, ἦ, ἦται. κτλ.	αἰμῆν, αἰο, ἡγγέλλοαίμεθα, αἰσθε, αἰμεθον, αἰσθον
μ. β. β.	ἡγγέλλοἰμῆν, ου, ἐτο. κτλ. ὡς ὁ παρτα.	ἀγγέλλοῦμαι, ἦ, ἦται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.	ἡγγέλλοοἰμῆν, οἰο, κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.

(ὁρθόληκτον)

φωνή. ἡ ἀγγελία καὶ ἡ ἀγγελία καὶ ἡ ἀγγελία

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οι. οιεν. οίτον.	ἄγγελλ ^ε ετε, ἔτω, ἔτωσαν καὶ ὄντων ετον, ἔτων,	ἄγγελλ ^{ειν} ειν.	ἄρσ. ὄν, ὄντος. θηλ. ἄγγελλ ^{ουσα} , ούσης. οὐδ. ὄν ^{ον} ὄντος.
κοι. κοιεν. κοίτην.	(ἀχρηστος.)	ἄγγελ ^{κέναι}	ἄρσ. κῶς, κῶτος. θηλ. ἄγγελ ^{κυία} , κυίας. οὐδ. κῶς, κῶτος.
οἱ. οιεν. οίτην.		ἄγγελλ ^{εῖν} εῖν.	ἄρσ. ὄν, οὔτος. θηλ. ἄγγελλ ^{οὔσα} , ούσης. οὐδ. οὔν, οὔτος.
αι. αιεν. αίτην.	ἄγγειλ ^{ον} , ἄτω. ατε, ἄτωσαν. καὶ ἄντων. ατον, ἄτων.	ἄγγειλ ^{αι} αι.	ἄρσ. ας, ατος. θηλ. ἄγγειλ ^{ασα} , άσης. οὐδ. ὄν, ατος.
οἷς, οἷη, κτλ.	ἄγγελ ^ε , ἔτω, κλ. ὡς ὀ ἔνεσ.	ἄγγελλ ^{εῖν} εῖν.	ἄρσ. ὄν, ὄντος. θηλ. ἄγγελλ ^{οὔσα} , ούσης. οὐδ. ὄν, ὄντος.
ΦΩΝΗ.			
οἶτο. οἶντο. οἶσθην.	ἄγγελλ ^{ου} , ἔσθω. εσθε, ἔσθωσαν. εσθον, ἔσθων.	ἄγγελλ ^{εσθαι} εσθαι.	ὀμενος, οἰμένη, ὀμενον.
θήσοιτο. ἔνεστ.		ἄγγελ ^{θήσεσθαι} ἡσεσθαι.	ἄγγελ ^{θησόμενος} , κλ.
σοιτο. ἔνεστ.		ἄγγελ ^{ἡσεσθαι} ἡσεσθαι.	ἄγγελ ^{ησόμενος} , κλ.
θειη. θεισαν. θειήτην.	ἄγγελλ ^{θητι} , θήτω. θητε, θήτωσαν. θητον, θήτων.	ἄγγελλ ^{θῆναι} θῆναι.	ἄγγελ ^{θεις} , θεισα, θέν.
ειήτην.	ἄγγελλ ^{ητι} , ἦτω.	ἄγγελλ ^{ῆναι} ῆναι.	ἄγγελ ^{εἰς} , κτλ.
εἷης, εἷη. εἷητε, εἷησαν. εἷητον, εἷήτην.	ἄγγελλ ^{σο} , θω. θε, θωσαν. θον, θων.	ἄγγελλ ^{θαί} θαί.	ἄγγελλ ^{μένος} , μένη- μένον.
οἶτο. οἶντο. οἶσθην.		ἄγγελλ ^{εἶσθαι} εἶσθαι.	ὀμενος, οἰμένη, ὀμενον.
αἶτο. αἶντο. αἶτην.	ἄγγειλλ ^{αι} , ἄσθω. ασθε, ἄσθωσαν. ασθον, ἄσθων.	ἄγγειλλ ^{ασθαι} ασθαι.	ἄγγειλλ ^{ἄμενος} , αμένη, ἄμενον.
	ἄγγελλ ^{οὔ} , ἔσθω, κτλ. ὡς ὀ ἔνεστ.	ἄγγελλ ^{εσθαι} εσθαι.	ἄγγελλ ^{ὀμενος} κτλ.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚ.	ΕΥΚΤΗ
ένεστ. τιμ. άω -ώ, άεις -είς, άει -ει, άομεν -όμεν, άετε -άτε, άουσι -ούσι(ν), άομεν -όμεν, άετον -άτον.	τιμ. άω -ώ, άης -είς, άη -ει, άομεν -όμεν, άητε -ήτε, άωσι -ώσι(ν), άομεν -όμεν, άητον -ήτον.	τιμ. άω -ώ, άης -είς, άη -ει, άομεν -όμεν, άητε -ήτε, άωσι -ώσι(ν), άομεν -όμεν, άητον -ήτον.	άοιμι -ήμι, άοις -ής, άοι -ή, άοιμεν -ήμεν, άοιτε -ήτε, άοιεν -ήεν, άοιμεν -ήμεν, άοιτον -ήτον.

παρ. ενικ. έτιμ. αον-ων, αεσ-ας αε-α.	πληθ. έτιμ. άομεν-όμεν-άετε-άτε, αον-ων.	δουικ. έτιμ. άομεν-όμεν, άετον-άτον, αήτην-ήτην.	
μέλ. τιμή σω, σεις, σει.	άόρ. έτιμή σα, σας, σε(ν).	παρ. τετιμή κα, κας, κε(ν).	υπερσ. έτετιμή κειν, κεις, κει.
τιμή σοιμι,	τιμή σαιμι,	τετιμή κοιμι,	

91.

Παθητική φωνή τής

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚ.	ΕΥΚΤΗ
ένεστ. τιμ. άομαι -όμεν, άη(άει) -ήει, άεται -άται, άόμεθα -όμεθα, άεσθε -άσθε, άονται -ώνται, (άόμεθον-όμεθον), άεσθον -άσθον, άεσθον -άσθον.	τιμ. άομαι -όμεν, άη -ήει, άηται -ήται, άόμεθα -όμεθα, άησθε -ήσθε, άώνται -ώνται, (άόμεθον-όμεθον), άησθον -ήσθον, άησθον -ήσθον.	άοιμην -ήμην, άοιο -ήοι, άοιτο -ήοιτο, άοιμεθα -ήοιμεθα, άοισθε -ήοισθε, άοιτο -ήοιτο, άοισθον -ήοισθον.

παρ. ενικ. έτιμ. αόμην-όμην, αού-ώ, άετο-άτο.	πληθ. έτιμ. αόμεθα-όμεθα, άεσθε-άσθε, άοντο-όντο.	δουικ. έτιμ. (άόμεθον-όμεθον), άεσθον-άσθον, αέσθην-ήσθην.	
μέλ. τιμή θήσομαι, θήση, θήσεται.	άόρ. έτιμή θην, της, θη.	παρ. τετιμή ηαι, ηαι, ηαι.	υπερσ. έτετιμή ηην, σο, το.
μέσ. μ. τιμή σομαι, ση, σεται.	μετ. όλ. τετιμή σομαι, ση, σεται.	μεσ. ά. έτιμή σάμην, σω, σατο.	
τιμή θησοίμην.	τιμή θείην.	τιμή σοίμην, σοίμην, σάίμην.	

Του Παρακειμένου τον υποτακτικόν και ευκτικόν

ρήμάτων. Ἑνεργητικὴ φωνὴ τῆς ἀ. συζύγιας.

ΚΗ. ΤΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
φῆν, φῆς, φῆ- (φῆμεν), (φῆτε), (φῆσαν), (φῆμεν), (φῆτον), (φῆτην).	τιμ. αε -α αέτω -άτω, άετε -άτε, αέτωσαν-άτωσαν, και αόντων-ώντων. άετον -άτον, αέτων -άτων.	τιμ. αειν -αιν. τειμ αειν -αιν. τειμ αειν -αιν.	άων -ών άουσα -άσα άον -ών.

σοίς, σοι.	τίμη σου, -άτω.	τιμή -σειν, -σαι.	τιμή σου. -σαι.
σαις, σαι. (*)	τίμη κε, -άτω.	τιμή -σαι, -κείναι.	τιμή -σαι. -κείναι.
κοίς, κοι.	τίμη -άτω.	τετιμη -κείναι.	τετιμη -κείναι.

ἀ. συζύγιας

ΚΗ. ΤΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
φῆν, φῆς, φῆ- (φῆμεν), (φῆτε), (φῆσαν), (φῆμεν), (φῆτον), (φῆτην).	τιμ. άου -ά, άέσω -άσω. άεσθε -άσθε. άεσθωσαν-άσθωσαν και -άσθων. άεσθον -άσθον, άεσθων -άσθων.	τιμ. άεσθαι -άσθαι. τειμ άεσθαι -άσθαι. τειμ άεσθαι -άσθαι.	άόμενος -όμενος. άομένη -ομένη. άόμενον -όμενον.

θήσοιο, θήσοιτο.	τιμή θητι, θήτω. τετίμη σο, σω.	τιμή θήσθαι, θήναι. τετιμή θθαι.	τιμή θησόμε- νος. θεις. μένος.
θείης, θειη- σοιο, σοιτο. σοιο, σοιτο. σοιο, σοιτο.	τιμή σοι, άσω.	τιμή σεσθαι. τετιμή σεσθαι. τιμή σεσθαι.	τιμή σόμενος. τετιμη σόμενος. τιμή σόμενος.

σχηματισμόν ἰδε βιβλ. β΄.

(*) και Αἰολ. άόρ.
 τιμή (σαι), σαιας, σαιε(ν), καλ. ώς ἔμπροσθεν. σελ. 37, ὑπασημ.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚΤΗ		
ἐνεστ.	ἔω	-ῶ,	ἔω	-ῶ,	ἔοιμι	- (οἶμι),		
ποι	ἔεις	-εῖς,	ἔης	-ῆς,	ἔοις	- (οῖς),		
	ἔει	-εῖ.	ἔη	-ῆ.	ἔοι	-οῖ.		
	ἔομεν	-οῦμεν,	ἔωμεν	-ῶμεν,	ἔοιμεν	-οῖμεν,		
ποι	ἔετε	-εῖτε,	ἔητε	-ῆτε,	ἔοιτε	-οῖτε,		
	ἔουσι	-οῦσι(ν).	ἔωσι	-ῶσι(ν).	ἔοισιν	-οῖσιν,		
	ἔομεν	-οῦμεν,	ἔωμεν	-ῶμεν,	ἔοιμεν	-οῖμεν,		
	ἔετον	-εῖτον,	ἔητον	-ῆτον,	ἔοιτον	-οῖτον,		
ποι	ἔετον	-εῖτον.	ποι	ἔητον	-ῆτον.	ποι	ἔοίτην	

παρατ. ἐνικ. ἐποί εον-ουν, εες-εις, -εε-ει.

πληθ. ἐποί ἔομεν-οῦμεν, ἔετε-εῖτε, εον-ουν.

δυϊκ. ἐποί ἔομεν-οῦμεν, ἔετον-εῖτον, εέτην-εῖτην.

μέλ.	ποιή	σω, σεῖς, σεῖ.	ποιή	σω, σης, ση.	ποιή	σοίμι,
ἀόρ.	ἐποίη	σα, σας, σε(ν)	ποιή	σα, σης, ση.	ποιή	σαιμι,
παρακ.	πεποίη	κα, κας, κε(ν)	πεποίη	κω, κης, κη.	πεποίη	κοίμι,
ὑπερσ.	ἐπεποίη	κειν, κεις, κει.				

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚΤΗ		
ἐνεστ.	ποι	ἐρμαι	-οῦμαι,	ποι	ἐρμαι	-ῶμαι,	ποι	εοίμην
		ἔη, (ἔει)	-ῆ,		ἔη	-ῆ,		έοια
		ἔεται	-εῖται.		ἔηται	-ῆται.		έοιτο
	ποι	εόμεθα	-οὔμεθα,	ποι	εόμεθα	-ῶμεθα,	ποι	εοίμεθα
		ἔεσθε	-εῖσθε,		ἔησθε	-ῆσθε,		έοισθε
		έονται	-οῦνται.		έωνται	-ῶνται.		έοιντο
	ποι	(εόμεθον	-οὔμεθον),	ποι	(εόμεθον	-ῶμεθον),	ποι	(εοίμεθον
		ἔεσθον	-εῖσθον,		ἔησθον	-ῆσθον.		έοισθον
		εεσθον	-εῖσθον.		ἔησθον	-ῆσθον.		εοίστην

παρατ. ἐνικ. ἐποί εόμεν-οὔμεν, έου-οῦ, έετο-εῖτο.

πληθ. ἐποί εόμεθα-οὔμεθα, έεσθε-εῖσθε, έοντο-οῦντο.

δυϊκ. (ἐποί εόμεθον-οὔμεθον), έεσθον-εῖσθον, έεσθην-εῖσθην.

μέλ.	ποιη	θήσομαι, θήση,		ποιη	θησοίμην,	
		θήσεται.				
ἀόρ.	ἐποίη	θην, θης, θη.	ποιη	θῶ	θῆς, θῆ.	
παρακ.	πεποίη	μαι, σαι, ται.				
ὑπερσ.	ἐπεποίη	μην, σο, το.				
μέσ. μ.	ποιή	σομαι, ση, σεται		ποιη	σοίμην,	
μετ' ὄλ.	πεποίη	σομαι, ση, σεται		πεποιη	σοίμην,	
μέσ. ἀόρ.	ἐποίη	σάμην, σω, σατο	ποιή	σώμαι, ση, σηται.	ποιη	σαιμην,

τοῦ παθ. παρακ. τὸν ὑποτακτ. καὶ εὐκτ.

τῆς β'. συζυγίας

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οίην οίης οίη (οίημεν) (οίητε) (οίησαν). (οίημεν) (οίητε) (οιήτην).	ποί εε -ει, εέτω -είτω έετε -είτε. ποί εέτωσαν -είτωσαν και -ούτων. ποί έετον -είτον εετων -είτων	ποί έειν -εῖν.	έων -ών, ποί έουσα -ούσα, έον -ούν.

σοις, σοι.		ποιή σειν.	ποιή σων.
σαις, sai.	ποίη σον, σάτω	ποιή sai.	ποίη saiς.
κοις, κοι.	πεποίη κε, κέτω.	πεποίη κέναι.	πεποίη κώς.

τῆς β'. συζυγίας.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οίμην, οῖο, οῖτο. οίμεθα, οῖσθε, οῖντο. οίμεθον), οῖσθον, οῖσθην.	ποί έου -ού, εέσθω -εῖσθω. ποί έεσθε -εῖσθε, εέσθωσαν -εῖσθωσαν και -εῖσθων. ποί έεσθον -εῖσθον, εέσθων -εῖσθων.	ποί -έεσθαι -εῖσθαι.	ποί εόμενος -ούμενος. ποί εομένη -ουμένη. ποί εόμενον -ούμενον.

θήσιο, θήσοιτο.		ποιη θήσεσθαι.	ποιη θησόμενος
θεις, θεῖη.	ποιή θητι, θήτω. πεποίη σο, σθω.	ποιη θήναι. πεποιήσθαι.	ποιη θεις. πεποιη μένος.
σοιο, σοιτο.		ποιή σεσθαι.	ποιη σόμενος
σοιο, σοιτο.		πεποιή σεσθαι.	πεποιη σόμενος
σαιο, saiτο.	ποίη sai, σάσθω.	ποιή σασθαι.	ποιη σάμενος

σχηματισμόν ιδὲ ἐν βιβλ. β'. σελ. 140

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚ
ἐνεστ.	δηλ ὦ - ὦ, ὄεις - οἷς, ὄει - οἷ.	δηλ ὦ - ὦ, ὄης - οἷς, ὄη - οἷ.	δηλ ὄοιμι - οἰμι, ὄοις - οἷς, ὄοι - οἷ
	δηλ ὄομεν - οὔμεν, ὄετε - οὔτε, ὄουσι - οὔσι(ν).	δηλ ὄωμεν - ὴμεν, ὄητε - ἠτε, ὄωσι - ᾠσι(ν),	δηλ ὄοιμεν - οἰμεν, ὄοιτε - οἰτε, ὄοιεν - οἰεν.
	δηλ ὄομεν - οὔμεν, ὄετον - οὔτον. ὄετον - οὔτον.	δηλ ὄωμεν - ἠμεν, ὄητον - ᾠτον, ὄητον - ᾠτον.	δηλ ὄοιμεν - οἰμεν, ὄοιτον - οἰτον, οοίτην - οἰτήν.

παρατ. ἐνικ.	ἐδήλ ὀον-οον, ὀες-οους, ὀε-οου.		
πληθ.	ἐδήλ ὄομεν-οὔμεν, ὄετε-οὔτε, ὀον-οον.		
δυϊκ.	ἐδήλ ὄομεν-οὔμεν, ὄετον-οὔτον, οἰτήν-οἰτήν		

μέλ.	δηλώ σω, σεις, σει.		δηλώ σοιμι.
ἀόρ.	ἐδήλω σα, σας, σε.	δηλώ σω, σης, ση.	δηλώσαιμι.
παρακ.	δεδήλω κα, κας, κε.	δεδηλώ κω, κης, κη.	δεδηλώκοιμι
ὑπερσ.	ἐδεδήλω κειν, κεις, κει.		

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚ
ἐνεστ.	δηλ ὀομαι - οὔμαι, ὀή(οει), -οἷ, ὀεται - οὔται.	δηλ ὀομαι - ὴμαι, ὀή - οἷ, ὀηται - ᾠται.	δηλ ὀοίμην - ὀοιο - ὀοίτο -
	δηλ ὀόμεθα - οὔμεθα, ὀεσθε - οὔσθε, ὀονται - οὔνται.	δηλ ὀόμεθα - ᾠμεθα, ὀησθε - ᾠσθε, ὀώνται - ᾠνται.	δηλ ὀοίμεθα - ὀοίσθε - ὀοίντο. -
	δηλ (ὀόμεθον - οὔμεθον), ὀεσθον - οὔσθον. ὀεσθον - οὔσθον.	δηλ ὀόμεθον - ᾠμεθον, ὀησθον - ᾠσθον. ὀησθον - ᾠσθον.	δηλ (οἰόμεθον) - οἰοίσθον - οοίσθην -

παρατ. ἐνικ.	ἐδήλ ὀομην-οὔμην, ὀου-οὔ, ὀετο-οὔτο.		
πληθ.	ἐδήλ ὀόμεθα-οὔμεθα, ὀεσθε-οὔσθε, ὀοντο-οὔντο.		
δυϊκ.	ἐδήλ ὀόμεθον-οὔμεθον, ὀεσθον-οὔσθον, οἰσθην-οὔσθην.		

μέλ.	δηλω θήσομαι θήσῃ, θήσεται.		δηλω θησοίμην
ἀόρ.	ἐδήλω θην, θης, θη.	δηλω θῶ, θῆς, θῆ.	δηλω θείην,
παρακ.	δεδήλωμαι,σαι,ται.		
ὑπερσ.	ἐδεδήλωμην, σα,το.		
μέσ. μέλ.	δηλώσομαι,ση,σεται.		δηλω σοίμην,
μετ' ἄλ. μ.	δεδηλώσομαι,ση,σεται		δεδηλω σοίμην.
ἀόρ.	ἐδήλωσάμην,σω,σατο.	δηλώσομαι,ση,σεται	δηλωσάιμην,

τῆς γ'. συζυγίας.

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οίην,			δηλ ὄων -ῶν,
οίης,	δήλ σε -ου,	δηλ ὀειν-οῦν.	όουσα-οῦσα,
οίη.	οέτω -ούτω.		όον -οῦν.
(οίημεν),			
(οίητε),	δηλ ὀετε -οὔτε,		
(οίησαν).	οέτωσαν -ούτωσαν		
(οίημεν),	καὶ -οῦντων.		
(οίητον),	δηλ ὀετον -οὔτον.		
(οίητην).	οέτῶν -οὔτῶν.		

σοις, σοι.		δηλῶ σειν.	δηλῶ σων.
σαις, σαι.	δήλω σον, σάτω.	δηλῶ σαι.	δηλῶ σας.
κοις, κοι.	δεδήλω κε, κέτω.	δεδηλω κέναι.	δεδηλω κώς.

τῆς τρίτης συζυγίας.

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οίμην,		δηλ ὀεσθαι	δηλ οόμενος
οῖο,	δηλ ὀου -οῦ,	-οῦσθαι.	-οόμενος,
οῖτο.	οέσθω -οῦσθω.		δηλ οομένη
οίμεθα,			-οομένη,
γῖσθε,	δηλ ὀεσθε -οὔσθε,		δηλ οόμενον
οῖντο.	δηλ ὀεσθωσαν-οῦσθωσαν		-οόμενον.
(οίμεθον),	καὶ -οῦσθων.		
οῖσθον,	δηλ ὀεσθον -οῦσθον,		
οῖσθην.	οέσθων -οῦσθων.		

θήσοιο, θή- σοιτο.		δηλῶ θήσε- σθαι.	δηλῶ θησόμενος.
θειῆς, θείη.	δηλῶ θητι, θήτω.	δηλῶ θῆναι.	δηλῶ θείζ.
	δεδήλω σο, σθω.	δεδηλῶ σθαι.	δεδηλω μένος.
σοιο, σοιτο.		δηλῶ σεσθαι.	δηλῶ σόμενος.
σοιο, σοιτο.		δεδηλῶ σεσθαι.	δεδηλω σόμενος.
σαιο, σαιτο.	δήλω σαι, σάσθω.	δηλῶ σασθαι.	δηλῶ σάμενος.

κτικὸν σχηματισμὸν ζῆτει ἐν τῷ β'. βιβλίῳ.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ένεστ. ἴστ ημι,-ης,-ησι(ν). ἄμεν,-άτε,-άσι(ν). ἄμεν,-άτον,-ατον.	ἴστ ὦ,-ῆς,-ῆ, ὦμεν,-ῆτε,-ῶσι(ν), ὦμεν,-ῆτον,-ῆτον.
Παρατατ. ἴστ ην,-ης,-η. ἄμεν,-άτε,-άσαν. ἄμεν,-άτον,-άτην.	
Ἀόρ. 6'. ἔστ ην,-ης,-η. ημεν,-ητε,-ησαν. ημεν,-ητον,-ήτην.	στ ὦ,-ῆς,-ῆ. ὦμεν,-ῆτε,-ῶσι(ν). ὦμεν,-ῆτον,-ῆτον.
Μέλ. α. στή σω,-εις,-ει.	λείπει.
Ἀόρ. α. ἔστη σα,-σας,-σε(ν).	στή σω,-σῆς,-ῆ.
Παρακ. ἔστη κα,-κας,-κε(ν). Ἰπερσ. ἐ(ι)στή κειν,-κεις,-κει.	περι τοῦ πληθ. καὶ δυνικοῦ καὶ τῶν ἄλ

Ένεστ. ἴστ αμαι,-ασαι,-αται. ἀμεθα,-ασθε,-ανται. (ἀμεθον)-ασθον,-ασθον.	ἴστ ὦμαι,-ῆ,-ῆται. ὦμεθα,-ῆσθε,-ῶνται. (ὦμεθον)-ῆσθον,-ῆσθον.
Παρατ. ἴστ ἀμην,-ασο,-ατο. ἀμεθα,-ασθε,-αντο. (ἀμεθον)-ασθον,-άσθην.	
Παθ. μέλ. στα θήσομαι,-ση,-σεται κτλ.	
Παθ. άόρ. ἐστά θην,-θης,-θη κτλ.	
Παρακ. (ἔστα μαι,-σαι,-ται κτλ.)	
Ἰπερσ. (ἔστά μην,-σο,-το κτλ.)	
Μέσ. μέλ. στή σομαι,-ση,-σεται κτλ.	
Μέσ. άόρ. α. ἔστη σάμην,-σω,-σατο κτλ.	

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
<p>εἰς αἰήν,-αίης,-αίη. αἰήμεν,-αίητε,(αἰήσαν) καὶ αἰμεν,-αἶτε,-αἶεν. αἰήμεν,-αἰήτον,αἰήτην καὶ αἰμεν,-αἶτον,-αἶτην.</p>	<p>εἰς (αθι)ή,-ἄτω. εἰς ἄτε,(ἄτωσαν) καὶ ἄντων. ατον, ἄτων,</p>	<p>εἰς ἄναι.</p>	<p>εἰς ἄς-ἄντος. ἄσα-ἄσης. ἄν-ἄντος.</p>
<p>ς αἰήν,-αίης,-αίη. αἰήμεν,-αἰήτε,-αἰήσαν καὶ αἰμεν,-αἶτε,-αἶεν. αἰήμεν,-αἰήτον,-αἰήτην καὶ αἰμεν,αἶτον,-αἶτην.</p>	<p>ς ἦθι,-ήτω. ἦτε,-ήτωσαν καὶ ἄντων. ἦτον,-ήτων.</p>	<p>ς ἦναι.</p>	<p>ς ἄς-ἄντος. ς ἄσα-ἄσης. ς ἄν-ἄντος.</p>
<p>ς ἡ σομι,-σοις,-σοι.</p>	<p>λείπει.</p>	<p>ς ἡ σειν.</p>	<p>ς ἡ σων,-σουσα,-σον</p>
<p>ς ἡσαιμι,-σαις,-σαι. (*)</p>	<p>ς ἡ σον,-σάτω.</p>	<p>ς ἡσαι.</p>	<p>ς ἡ σας,-σασα,-σαν.</p>

λων ἐγκλίσεων καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακ. καὶ ὑπερσ. ἰδὲ εἰς τὸ β'. βιβλ.

ΤΙΚΑ ΚΚΙ ΜΕΣΑ.

<p>εἰς αἰμην,-αἶο,-αἶτο. αἰμεθα,-αἶσθε,-αἶντο. (αἰμεθον),αἶσθον,αἶσθην</p>	<p>εἰς ασο (καὶ ω),-ἄσθω ασθε,-ἄσθωσαν καὶ ἄσθων. ασθον,-ἄσθων.</p>	<p>εἰς ασθαί.</p>	<p>εἰς ἄμενος. ἀμένη. ἀμενον.</p>
--	---	-------------------	---

(*) καὶ Διολ. στήσια, σειας, σειε(ν) κλ.

ΠΡΟΤΟΧΗ ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἐνεστ.	τίθ ημι,-ης,-ησι(ν). εμεν,-ετε,-εασι(ν) εμεν,-ετον,-ετον.	τιθ ὦ,-ῆς,-ῆ. ὦμεν,-ῆτε,-ῶσι(ν) ὦμεν,-ῆτον,-ῆτον.
Παρατ.	ἐτίθ ἦν, (ῆς, ἦ, καί)εις,-ει. εμεν,-ετε,-εσαν. εμεν,-ετον,-έτην.	
Ἄόρ. θ'.	ἔθ(ἦν,-ης,-ἦ). εμεν,-ετε,-εσαν. εμεν,-ετον,-έτην.	θ ὦ,-ῆς,-ῆ. ὦμεν,-ῆτε,-ῶσι(ν). ὦμεν,-ῆτον,-ῆτον.
Μέλ. α.	θή σω.	
Ἄόρ. α.	ἔθη κα.	
Παρακ.	τέθει κα.	
Ἕπερσ.	έτεθει κειν.	

Ἐνεστ.	τίθ εμαι,-εσαι,-εται. έμεθα,-εσθε,-ενται. (έμεθον),-εσθον,-εσθον.	τιθ ὦμαι,-ῆ,-ῆται. ὦμεθα,-ῆσθε,-ῶνται. (ὦμεθον),-ῆσθον,-ῆσθον.
Παρατ.	ἐτιθ έμην,-εσο,-ετο. έμεθα,-εσθε,-εντο. (έμεθον),-εσθον,-έσθην.	
Ἄόρ. θ'.	ἔθ έμην,-(εσο) ου,-ετο. έμεθα,-εσθε,-εντο. έμεθον,-εσθον,-έσθην.	θ ὦμαι,-ῆ,-ῆται. ὦμεθα,-ῆσθε,-ῶνται. (ὦμεθον),-ῆσθον,-ῆσθον.

Παθ. μέλ. τε θήσομαι.

Ἄόρ. α. έτέ θην.

Παρακ. τέθειμαι.

Ἕπερσ. έτεθειμην.

Μέσ. μέλ. θήσομαι.

Μέσ. άόρ. α. [έθη κάμην].

Μέσ. άόρ. θ'. έθέμην, έθου, έθετο.

συζυγίας τῶν εἰς μί.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιθ εἶην,-εἶης,-εἶη. εἶημεν,-εἶητε,-(εἶησαν) εἶημεν,-εἶητον,-εἶητην καὶ συγκοπῆ εἶμεν,-εἶτε,-εἶεν. εἶμεν,-εἶτον,-εἶτην	τιθ(ετι)ει,-έτω. ετε,-[έτωσαν] καὶ έντων. ετον,-έτων.	τιθ έναι.	τιθ εἶς,-εἶσα,-έν.
θ εἶην,-εἶης,-εἶη. κτλ. ὡς ὁ ένεστώς.	θ (έτι) ές,-έτω. κτλ. ὡς ὁ ένες.	θ εἶναι.	θ εἶς,-εἶσα,-έν.

ΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

τιθ εἶμην,-εἶο,-εἶτο. εἶμεθα,-εἶσθε,-εἶντο. (εἶμεθον),-εἶσθον,εἶσθην.	τιθ εσο,-έστω. εσθε,-έσθωσαν καὶ -έσθων, εσθον,-έσθων.	τιθ εσθαι.	τιθ έμενος. εμένη. έμενον.
θ εἶμην,-εἶο,-εἶτο. εἶμεθα,-εἶσθε,-εἶντο. (εἶμεθον),-εἶσθον,εἶσθην.	θ [έσο]οὔ,-έστω. έσθε,-έσθωσαν καὶ-έσθων. έσθον,-έσθων.	θ έσθαι.	θ έμενος, εμένη. έμενον.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
<p>Ένεστ. δίδωμι, -ως, -ωσι(ν). ομεν, -οτε, -(ούσι και) -όασι(ν). ομεν, -οτον, -οτον.</p>	<p>διδῶ, -ῶς, -ῶ. ῶμεν, -ῶτε, -ῶσι(ν). ῶμεν, -ῶτον, -ῶτον.</p>
<p>Παρ. ἐδίδω(ν), -ως, -ω, και ουν, ους, ου ομεν, -οτε, -οσαν. ομεν, -οτον, -ότην.</p>	
<p>Άόρ. έδω(ν), -ως, -ω. ομεν, -οτε, -οσαν. ομεν, -οτον, -ότην.</p>	<p>δῶ, -ῶς, -ῶ. ῶμεν, -ῶτε, -ῶσι(ν). ῶμεν, -ῶτον, -ῶτον.</p>

Μέλ. δώσω.
Άόρ. ά. έδωκα.
Παρακ. δέδωκα.
Ύπερσ. έδεδώκειν.

101.

ΠΑΘΗΤΙΚΑ

<p>Ένεστ. δίδωμαι, -οσαι, -οται. όμεθα, -οσθε, -ονται. (όμεθον), -οσθον, -οσθον.</p>	<p>διδῶμαι, -ῶ, -ῶται. ῶμεθα, -ῶσθε, -ῶνται. (ῶμεθον), -ῶσθον, -ῶσθον.</p>
<p>Παρατ, ἐδίδω(ν), -οσην, -οσο(ου), -οτο. όμεθα, -οσθε, -οντο. (όμεθον), -οσθον, -όσθην.</p>	
<p>Μέσ. άόρ. έδω(ν), -οσην, (οσο)ου, -οτο. όμεθα, -οσθε, -οντο. όμεθον, -οσθον, -όσθην.</p>	<p>δῶμαι, -ῶ, -ῶται. ῶμεθα, -ῶσθε, -ῶνται. (ῶμεθον), -ῶσθον, -ῶσθον.</p>

Παθ. μέλ. δοθήσομαι.
Παθ. άόρ. ά. έδόθην.
Παρακ. δέδομαι.
Ύπερσ. έδεδόμην.

συλλυγίας τῶν εἰς μ.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤ.

ΑΠΑΡ.

ΜΕΤΟΧΗ.

διδ οἶνν,-οίης,-οίη.

οἶμην,-οίητε,-(οἶησαν).

οἶμην,-οἶητον,-οἶήτην

καὶ

οἶμην,-οἶτε,-οἶεν.

οἶμην,-οἶτον,-οἶτην.

δίδ (οἶν)ου-ότω.

ότε,-ότωσαν

καὶ όντων.

οτον,-ότων.

διδ όναι.

διδ ούς,-οὔσα,-όν.

δ οἶνν,-οἶνν,-οἶη.

οἶμην,-οἶητε,-(οἶησαν)

οἶμην,-οἶητον,-οἶήτην,

καὶ

οἶμην,-οἶτε,-οἶεν.

οἶμην,-οἶτον,-οἶτην.

δ (οἶν)ός,-ότω.

ότε,-ότωσαν

καὶ όντων.

ότον,-ότων.

δ οὔναι.

δ οὔς,-οὔσα,-όν.

ΑΚΙΤΗΘΑΙ

ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

διδ οἶμην,-οἶο,-οἶτο.

οἶμεθα,-οἶσθε,-οἶντο.

(οἶμεθον),-οἶσθον,-οἶσθην.

διδ οσο[ου]-όσθαι.

οσθε,-όσθωσαν

καὶ -όσθων.

οσθον,-όσθων.

διδ οσθαι.

διδ όμενος.

ομένη.

όμενον.

δ οἶμην,-οἶο,-οἶτο.

οἶμεθα,-οἶσθε,-οἶντο.

(οἶμεθον),-οἶσθον,-οἶσθην.

δ (όσο) οὔ,-όσθαι.

όσθε,-όσθωσαν

καὶ -όσθων.

όσθον,-όσθων.

δ όσθαι.

δ όμενος.

ομένη.

όμενον.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἔνεστ.	δείκν ὄμι,-ὄς,-ὄσι(ν). ὄμεν,-ὄτε, (ὄσι καὶ) ὄσι(ν). ὄμεν,-ὄτον,-ὄτον.	δεικνύ ω-ης,-η.κκ κτλ. κατὰ τὰ βαρύτερα
Παρατ.	έδεικν ὄν,-ὄς,-ὄ. ὄμεν,-ὄτε,-ὄσαν. ὄμεν,-ὄτον,-ὄτην.	
Μέλ.	δει ξω,-εις,-ει.	
Ἄόρ.	έδει ξα,-ας,-ε(ν).	
Παρακ.	δέδει χα,-ας,-ε(ν).	
Ἰπερσ.	έδειξει χειν, εις,-ει. κτλ. κατὰ τὰ βαρύτερα.	

103.

ΠΑΘΗΤΙΚΑ

Ἔνεστ.	δείκν ὄμαι,-ὄσαι,-ὄται. ὄμεθα,-ὄσθε,-ὄνται. ὄμεθον,-ὄσθον,-ὄσθον.	δεικνύ ὄμαι,-η,-ηται. ὄμεθα,-ησθε,-ωνται. ὄμεθον,-ησθον,-ησθον.
Παρατ.	έδεικν ὄμην,-ὄσο,-ὄτο. ὄμεθα,-ὄσθε,-ὄντο. ὄμεθον,-ὄσθον,-ὄσθην.	
Παθ. μέλ.	δειχθ ἴσομαι,-ήση,-ήσεται.	
Παθ. άόρ.	έδειχθ ἦν,-ης,-η.	
Παρακ.	δέδει γμαι,-ξαι,-κται.	
Ἰπερσ.	έδειξει γμην,-ξο,-κτο.	
Μέσ. μέλ.	δειξ ὄμαι,-η,-εται.	
Μέσ. άόρ.	έδειξ ἄμην,-ω,-ατο κτλ. κατὰ τὰ βαρύτερα.	

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δεικνύομαι, -οις, -οι. κτλ. ὡς τὰ βαρύτερα.	δείκνυ(ῦθι)τε, -ύτωσαν. καὶ -ύτων. υτοῖν, -ύτων.	δείκνυται.	δείκνυς. ῦσα. ῦν.

ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

δείκνυομαι, -οις, -οις. οἰμεθα, οἰσθε, -οἰντο. οἰμεθον, -οἰσθον, -οἰσθη.	δείκνυσο, -ύσθη. ύσθε, -ύσθησαν καὶ -ύσθων. ύσθηον, -ύσθων.	δείκνυσθαι.	δείκνυμενος. ύμενη. ύμενον.
--	--	-------------	-----------------------------------

§. ἡ. Ἑλληνικὰ τινὰ ῥήματα εἰς μι.

104. Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀνωμάτων εἰς μι ῥημάτων εἶνε καὶ τινὰ πολὺ-
χρησά, τὰ ὅποια ἔχουσιν ἀνωμαλωτάτους σχηματισμούς. Τοιαῦτα δὲ εἶνε.

Α'. Εἶμι (εἶμαι). Β'. εἶμι (πορεύομαι). Γ'. ἴημι (πέμπω, ῥίπτω).
Δ'. φημι (λέγω). Ε'. κεῖμαι (κείτομαι). Σ'. οἶδα (γιγνώσκω).

105. Α. Εἶμι.

		Ἐνεστώς.		
Ὅριστ.	ἐνικ.	εἶμι, [εἶς]	εἶ,	ἐστὶ(ν).
	πληθ.	ἐσμέν, ἐστε,		εἰσὶ(ν).
	δυϊκ.	ἐσμέν, ἐστόν,		ἐστόν.
Ἰποτ.	ἐνικ.	ῶ, ῆς,		ῆ.
	πληθ.	ῶμεν, ῆτε,		ῶσι(ν).
	δυϊκ.	ῶμεν, ῆτον,		ῆτον.
Εὐκτικ.	ἐνικ.	εἶην, εἶης,		εἶη.
	πληθ.	εἶμεν, εἶητε,		εἶσαν ἢ εἶμεν, [εἶτε], εἶεν.
	δυϊκ.	εἶμεν, [εἶητον, εἶτον]		εἶήτην, εἶτην.
Προστ.	ἐνικ.	ἴσθι (ἢ ἔσο),		ἔστω ἢ ἦτω.
		ἔστον,		ἔστων.
		ἔστε,		ἔστωσαν, ἔστων (καὶ ὄντων).
Ἀπαρέμφ.		εἶναι.		
Μετοχή.		ὢν, οὔσα, ὄν,		
		Ἐνικός.	Πληθ.	Δυϊκ.
Παρατ.	1.	ῆν (ῆ),	ῆμεν,	ῆμεν,
	2.	ῆσθα	ῆτε (ῆστε),	(ῆτον) ῆστον,
	3.	ῆν.	ῆσαν.	(ῆτην) ῆστην.

Μέλ. ἔσομαι, ἔση, ἔσται (καὶ ποιητικῶς ἔσεται) κτλ. Εὐκτ. ἐσομένη,
ἔσοιο, ἔσοιτο κτλ. Ἀπαρέμφ. ἔσεσθαι. Μετοχ. ἐσόμενος.

106. Εἶμι.

		Ὅριστικῆ.	
Ἐνεσ.	ἐνικ.	εἶμι, [εἶς]	εἶ, εἶσι(ν).
	πληθ.	ἴμεν, ἴτε,	ἴασι(ν).
	δυϊκ.	ἴμεν, ἴτον,	ἴτον.
Ἰποτ.		ἴω, ἴης,	ἴη, κτλ.
Εὐκτ.		(τοίμι καὶ) ἰοίην, ἰοίς, ἰοί.	κτλ.
Προστ.		ἴθι,	ἴτω.
		ἴτε,	ἴτωσαν καὶ ἰόντων.
		ἴτον,	ἴτων.

Ἀπαρ.	ιέναι.	Μετ. ἰών.
Παρατ.	ένικ. ἕειν	ἤ ἤα.
	ἕεις	ἤ ἕισθα.
	ἕει	ἤ ἕειν.
πληθ.	ἕιμεν	ἤ ἤμεν.
	ἕειτε	ἤ ἤτε.
		ἕεσαν.
δυϊκ.	ἕιμεν	ἤ ἤμεν.
	ἕιτον	ἤ ἤτον.
	ἕίτην	ἤ ἤτην.

107. Γ'. Ἰημι (πέμπω, ῥίπτω) κλίνεται καθὼς τὸ τίθημι, καὶ σπανιώτατα μὲν ἀπαντᾶται ἀπλοῦν, συχνότατα δὲ σύνθετον· οἶον, ἀφήμι, ἐφήμι, μεθήμι, ξυνήμι, προθήμι, κτλ. Τούτου ἐκθέτομεν τοὺς σχηματισμοὺς, ὅσοι διαφέρουσιν ὡπωςοῦν τῶν τοῦ τίθημι.

Ἐνεργητικὴ φωνή.

Ἔνες.	Ὄριστ. ἴημι, ἴης κτλ. πλ. γ'. ἰᾶσι(ν).
	Ἰποτ. ἰῶ. Εὐκτ. ἰεῖην. Προστ. ἰεθι καὶ συνηθέστερον ἰει.
	Ἀπαρ. ιέναι. Μετοχ. εἰς, εἶσα, ἰέν.
Παρατ.	ἴην ἴης, ἴη· καὶ ἰειν, εἰς, ἰει (σύνθ. ἠφίουιν, εἰς, εἰ, πληθ. γ'· πρόσ. ἠφίεσαν καὶ ἀφίεσαν).
Παρακ.	εἶκα Ἰπερσ. εἶκειν. Μ. ἦσω. Ἀόρ. ἀ. ἦκα.
Ἀόρ. β'.	(ένικ. ἀχρηστα).
	πληθ. ἔμεν, ἔτε, ἔσαν.
	δυϊκ. ἔμεν, ἔτον, ἔτην.
	καὶ συνήθως μετ' αὐξήσεως.
	εἶμεν, εἶτε, εἶσαν.
	εἶμεν, εἶτον, εἶτην.
Ἰποτ.	ῶ, ἦς, ἦ, κτλ.
Εὐκτ.	εἶειν, εἶης, εἶη. κτλ.
Προστ.	ἔς, ἔτω. Ἀπαρ. εἶναι. Μετοχ. εἰς, εἶσα, ἔν.

Παθητικὴ φωνή.

Ἔνεστ.	ἴεμαι. Παρατ. ἰέμην, Παρακ. εἶμαι, τούτου πληθ. γ'· πρόσ. τῆς ὑποτακτικῆς εἶνε τὸ ἀφ' ὧν ται (πάντη ἀγνωστος σχηματισμὸς παρὰ τοῖς δοκίμοις). Ἰπερσ. εἶμην.
Μέλ.	ἐθήσομαι, ἀόρ. ἐθην καὶ συνήθως (μετ' αὐξήσ.) εἶθην· προς. ἐθητι, εὐκτ. ἐθέϊν· ὑποτ. ἐθῶ. ἀπαρ. ἐθήναι, μετ. ἐθείς.

Μέση φωνή.

Μέλ. ἦσομαι. Ἄορ. ἄ. ἠκάμην, καὶ πλέον οὖ.
 Ἄορ. ἔμην (καὶ μετ' αὐξήσ.) εἴμην. Ἰποτ. ὄμαι. Εὐκτ. εἴμην.
 Προς. οὖ, Ἄπαρ. ἔσθαι, Μετοχ. ἔμενος.

108. Τοῦ ἴημι ὁ παθ. παρακείμενος ἔχει καὶ τὸν σχηματισμὸν ἡμαι, ὅστις σημαίνει ἔστειλα ἢ ἔβαλα ἑμαυτὸν κάτω, ἡγουν κάθημαι.

Παράδειγμα.

Παρακ. ἡμαι, ἦσαι, ἦσται κτλ. πληθ. γ'. ἦνται.

Ἰπερσ. ἦμην, ἦσο, ἦστο κτλ. πληθ. γ'. ἦντο.

ἦσο. ἦσθω, κτλ. Ἄπαρέμφ. ἦσθαι Μετ. ἦμενος.

109. Ὁ σχηματισμὸς οὗτος εὐχρηστότερος εἶνε σύνθετος, καὶ τότε οὐδὲ τὸ γ'. πρόσωπον προσλαμβάνει τὸ σ τὸ τοῦ Ἰπερσυντ. ὅμως τὸ προσλαμβάνει, ἐὰν προφέρηται ἀναυξήτως· οἶον,

κάθημαι, κάθησαι, κάθηται κτλ.

ἐκαθήμην, ἐκάθησο, ἐκάθητο.

καὶ

καθήμην, καθῆσο, καθῆστο (καὶ καθῆτο).

πληθ. ἐκαθήμεθα. γ'. πληθ. ἐκάθηντο καὶ καθῆντο.

Ἰποτακτ. κάθωμαι, καὶ ὀρθότερον καθῶμαι. γ'. καθῆται· πληθ. ἄ. καθώμεθα καὶ γ' καθῆνται. Εὐκτ. καθήμεν καὶ ὀρθότερον καθοήμεν. Προς. κάθησο (καὶ κάθου), καθῆσθω. Ἄπαρέμφ. καθῆσθαι. Μετοχ. καθήμενος. — Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληρώνονται ἀπὸ τοῦ καθέζομαι.

110. Δ'. Τὸ φημί γίνεται ἀπὸ τῆς ρίζης φα, κλίνεται κατὰ τὸ ἴσημι, καὶ ἔχει εὐχρηστους τοὺς ἐξῆς σχηματισμούς.

Ἔνεστ.

Ὄριστ. ἐνικ. φημί (ἢ ἡμί), φῆς, φησί(ν).

πληθ. φαμέν, φατέ, φασί(ν).

δυϊκ. φαμέν, φατόν, φατόν.

Ἰποτ. φῶ. φῆς, φῆ, κτλ.

Εὐκτ. φαίην, φαίης, φαίη, κτλ.

Προστ. φαθί ἢ φάθι, φάτω, κτλ.

Ἄπαρέμφ. φάιναι.

Μετοχ. φάς, φᾶσα, φάν (ἄχρηστος εἰς τοὺς Ἀττικοὺς πεζογράφους· οἱτινες μεταχειρίζονται τὴν ἐκ τοῦ φάσκω).

Παρατ. καὶ ἄορ. ἔ'.
 ἐνικ. ἔφην (ἢ ἦν), ἔφης ἢ ἔφησθα, ἔφη (ἢ ἦ).

πληθ. ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

δυϊκ. ἔφαμεν, ἔφατον, ἔφάτην.

Μέλ. φήσω, ἄορ. ἔφησα.

Μέσον.

Ἔνεστ. Ἄπαρ. φάσθαι. Μετοχ. φάμενος.

Παρατ. Ἐφάμην· μόνον γ'. πληθ. ἔφραγτο εἶναι εὐχρηστον.

Παθητ.

Παρακ. Προς. πεφάσθω (ἔστω εἰρημένον).

111. Ε. Τὸ κείμαι κλίνεται κατὰ τὸ τίθεμαι, καὶ ἔχει εὐχρηστους τοὺς ἐξῆς σχηματισμοὺς· ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ ἐγκλίσει ἔχει μόνον τὸ ἐνικὸν καὶ πληθ. γ'. πρόσωπον.

Ὄριστ. Κεῖμαι, κείσαι, κείται, κτλ.

Ἰποτ. κήηται.

κέωνται.

Εὐκτ. κέοιτο.

κέοιντο.

Προστ. κείσο, κείσθω, κτλ.

Ἄπαρ. κείσθαι.

Μετοχ. κείμενος, κειμένη, κείμενον.

Παρατ. ἐκείμην, ἔκεισο, ἔκειτο, κτλ.

Μέλ. κείσομαι, κείση, κείσεται, κτλ.

Σύνθ. κατάκειμαι, κατάκεισο, ἀλλ' ἄπαρ. κατακεισθαι.

112. ΣΤ'. Οἶδα (τὸ γινώσκω).

Ὄριστικά.

Ἔνεστώς. οἶδα, οἶσθα, οἶδε(ν).

ἴσμεν ἴστον ἴστον.

ἴσμεν ἴστε ἴσασιν.

Παρατακικός. ἀ. πρόσ. ἦδειν καὶ ἀπτικῶς ἦδη, β'. πρόσ. ἦδεισθα καὶ ἀπτ. ἦδησθα, ἦ ἦδεις καὶ ἦδης. γ' πρόσ. ἦδει καὶ ἀπτικῶς ἦδειν ἦ ἦδη· Πληθ. ἦδειμεν καὶ (παρὰ ποιηταῖς) ἦσαμεν, ἦδεите καὶ ἦστε, ἦδεσαν καὶ ἦσαν· Δυϊκός ἦδειτον καὶ ἦστον, ἦδείτην καὶ ἦστην.

Μέλλων. εἶσομαι καὶ εἰδήσω (μόνον εἰδήσεις εἰς τὸ δεύτερον ἐν πρόσωπον ἀντὶ τοῦ κακοφώνου εἴσει)· παρὰ δὲ τοῖς μεταγενετέροις καὶ εἶσω.

Ἔνεστὸς τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων.

Προστακτ. Ἐνικ. ἴσθι, ἴτω· ἴστε ἴστωσαν· ἴστον, ἴστων·

Εὐκτ. εἰδείην κλ. Ἰποτ. εἰδῶ. Ἀπαρέμφ. εἰδέναι. Μετοχ. εἰδῶς, υἶα, ὄς.

§. ιθ'. Περὶ τῶν μορίων.

113. Ὅσαι ἄλλαι παρὰ τὰ πτωτικά καὶ τὰ ῥήματα λέξεις ὑπάρχουσιν ἐν τῇ γλώσσῃ, χρησιμεύουσαι εἰς συντομίαν, ἀκριβείαν καὶ συνάφειαν τοῦ λόγου, ὀνομάζονται μόρια, καὶ δὲν ἀπαντῶνται εἰμὴ κατὰ ἓνα μόνον σχηματισμόν, οὐδὲ μεταβολὴν οὐδεμίαν ἐπιδέχονται, καθὼς ἐκεῖνα. Διὸ λέγονται ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, καὶ εἶνε ἐπὶ ῥῆμα πρόθεσις, σύνδεσμος, ἐπιφώνημα (24).

114. Ἡ χρῆσις καὶ σημασία τούτων δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἀκριβῶς ἐν τῷ συντακτικῷ· ἐνταῦθα δὲ μόνον οἱ κυριότατοι σχηματισμοὶ αὐτῶν ἀριθμοῦνται, καὶ μικραὶ τινες παρατηρήσεις περὶ τῆς παραγωγῆς αὐτῶν γίνονται.

§. κ'. Περὶ προθέσεων.

115. Προθέσεις οἱ Ἕλληνες γραμματικοὶ ἔχουσι μόνον τὰς δεκαοκτὼ ταύτας, διαιροῦντες αὐτὰς εἰς μονοσυλλάβους καὶ δισυλλάβους· οἶον, ἐν, εἰς καὶ ἐς, ἐκ καὶ ἐξ, σὺν καὶ ζύν, πρὸς, πρό· ἀνά, κατὰ, διά, μετὰ, παρά, ἀντί, ἐπί, περί, ἀμφί, ἀπό, ὑπό, ὑπέρ. Διότι αὗται μόνον εὐκολώτατα καὶ συνθέτονται μετὰ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων, καὶ πρὸ τῶν πλαγιῶν πτώσεων τάσσονται· πρὸς δὴλώσιν τῆς σχέσεως, τὴν ὁποίαν ἔχει τι πρὸς ἄλλο.

Συντάσσονται δὲ

μὲ γεν. αἰ ἐκ, πρό, ἀντί, ἀπό.

μὲ δοτ. αἰ ἐν, σὺν.

μὲ αἰτιατ. αἰ εἰς ἀνά.

μὲ γεν. καὶ αἰτιατ. αἰ διά, κατὰ, ὑπέρ, μετὰ.

μὲ γεν. δοτ. καὶ αἰτ. αἰ πρὸς, ἀμφί, περί, ἐπί, ὑπό, παρά.

Σημ. Ἄνευ πτώσεως εὔρηται παρὰ τοῖς ἀττικαῖς πελογράφουσι μόνον ἡ πρὸς εἰς τὰς φράσεις, πρὸς δέ· καὶ πρὸς.

116. Οἱ νεώτεροι Ἕλληνισταὶ συγκαταλέγουσι μετὰ τῶν προθέσεων καὶ τὰ μόρια ταῦτα.

1) Ἄνευ, ἔνεκα (εἶνεκα καὶ ἔνεκεν), ἄχρι, μέχρι, πλήν, χωρὶς, ἕως, ὡς, νή, μά. Ταῦτα συντάσσονται μετὰ γενικῆς, τὰ δὲ ὡς, νή, μά, μετὰ αἰτιατικῆς. Δὲν συνθέτονται ὅμως μετ' ἄλλων λέξεων, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐξαιρετικῆς πλήν, τὸ ὅποῖον συνθέτεται μετὰ μέλους, καὶ οὕτω παράγει τὸ πλημμελής, πλημμέλεια, πλημμελῶ.

2) Ὅσα παράγονται ἀπὸ προθέσεων, σημαίνουσι τόπον ἢ χρόνον, καὶ οἱ Ἕλληνες γραμματικοὶ συγκαταλέγουσιν αὐτὰ μετὰ τῶν ἐπιρρημάτων· οἶον, ἐν-ἐνδον-ἐνδοθεν-ἐντός, ἐξ-ἐξω-ἐξωθεν-ἐκτός, ἐς-ἔσω-ἔσωθεν, εἰς-εἴσω.

πρός-πρόσω-πρόσθεν, πρό-πόρρω-πόρρωθεν, ἀνά-ἄνω-ἄνωθεν, κατὰ-κάτω-κάτωθεν, μετὰ-μεταξύ, παρά-πάρεξ-παρεκτός, ἀντι-ἀντικρύ, ἐπι-ὀπίσω, ὀπισθεν, περί-πέριξ, ἀμφι-ἀμφίς, ἀπό-ἄποθεν, ὑπέρ-ὑπερθεν.

3) Τὰ λεγόμενα ἀχώριστα μόρια, τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκονται ποτὲ κατὰ σύνταξιν, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ σύνθεσιν μετὰ ῥημάτων ἢ ἐπιθέτων καὶ διαθέτουσιν αὐτὰ ὄιον, ἀ-ἀδικος-ἀδικῶ, ἀτενης, δυσ-δυστυχῆς-δυστυχῶ, νη-νήμενος-νηνεμῶ, ἀρι-ἀρίδηνλος, ἐρι-ἐρίγδουπος, βου-βούλιμος βουλμιᾶω, δα-δαφονίος, ζα-ζάπλουτος.

§. κα. Περὶ ἐπιρρήματος.

117. Αἱ σχέσεις ἢ περιστάσεις, τὰς ὁποίας σημαίνουν τὰ ἐπιρρήματα, προσθετόμενα εἰς ῥήματα ἢ ἐπίθετα, ὀνομάζονται τρόποι, καὶ εἶνε

α.) Καίρος· οἶον, σήμερον, αὔριον, ἔχθες ἢ χθές, νῦν, τότε, πρῶτ, ὀφέ, πάλαι, ἄρτι, αἰεὶ, πρὶν, τέως, εἶτα, νεωστί, κτλ

β.) Τόπος· οἶον, χαμαί, ἐκεῖ, δεῦρο, ἐνταῦθα, πανταχοῦ, πανταχόθεν, πανταχόσε, πανταχοῖ, κτλ.

γ.) Ποιότης, τρόπος, ἔθος· οἶον, καλῶς, κυνηδόν, πανδημεί, ἑλληνισί, ὀδᾶξ, ἐξῆς, ἡσυχῆ, κρύβδην, κτλ.

δ.) Ποσότης· οἶον, ἄπαξ, δις, πολλάκις, ἄλις, κτλ.

ε.) Ἐρώτησις· οἶον, τί, ἄρα, μῶν, κτλ.

ς.) Βεβαίωσις· οἶον, ναί, δὴ, ῥά, τοί, γέ, ἀμέλει.

ζ.) Ἄρνησις, ἀπαγόρευσις· οἶον οὐ, οὐκ, οὐχί, οὐδαμῶς, μή, μηδαμῶς.

η.) Δισταγμός, εἰκασμός· οἶον, ἴσως, τάχα, τυχόν, πού, δῆθεν, κτλ.

θ.) Σύγκρισις· οἶον, μᾶλλον, ἥττον, κτλ.

ι.) Ἐπίτασις· οἶον, λίαν, ἄγαν, πάνυ, μάλιστα, ἥκιστα, σφόδρα.

κ.) Ἀθροισις· οἶον, συλλήβδην, ἅμα, ἀθρόως.

§. κβ'. Παρατηρήσεις εἰς τὰ ἐπιρρήματα.

118. Τῶν ἐπιρρημάτων πολλὰ ἔχουσι ρίζαν ἰδίαν, καὶ ὀνομάζονται πρῶτότυπα οἶον, οὐ, μή, ἔτι, αἰεὶ, ποτέ, ἄγχι, πάλιν.

119. Πολλὰ παράγονται ἐκ τῆς γεν. πληθ. τῶν ἐπιθέτων κατὰ τροπὴν τοῦ καταληκτικοῦ ν εἰς ς οἶον, σοφός-σοφῶν-σοφῶς, χαρῆεις-χαριέντων-χαριέντως, ἡδύς-ἡδέων-ἡδέως. Τὰ τοιαῦτα πάντα ποιότητος σημαντικὰ ἐπιρρήματα ὀνομάζονται καὶ μεσότητος, ὡς παραγόμενα ἐκ τῆς γεν. πληθ. ἥτις διὰ τὴν κατάληξίν της λέγεται μέση. Τινὰ δὲ τόπου σημαντικὰ ἀποβαλόντα καὶ τὸ ς λήγουσι μόνον εἰς ω· οἶον, ἄνω, κάτω, ἰτόρρω, πρόσω.

120. Καὶ ἡ γενική, ἡ δοτ. καὶ ἡ αἰτ. οὐσιαστικῶν, ἔτι δὲ καὶ ἐπιθέ-

των κατ' ἔλλειψιν οὐσιαστικοῦ λαμβάνεται ὡς ἐπίρρημα πολλάκις, τὸ ὁποῖον διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὀνομάζεται γενικοφανές, δοτικοφανές, αἰτιατικοφανές· οἶον, οὐδαμοῦ, πανταχοῦ, ἰδίᾳ κομιδῆ, ἀκμήν, ἀρχήν, μακράν, κτλ.

121. Τὰ ἐπίρρηματα, ὅσα εἶνε ἐπιδεκτικὰ τοῦ περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον, καθὼς τὰ ἐπιθέτα (55), ἔχουσι καταλ. παραθετικάς· καὶ ὡς συγκριτικὴν μὲν τὴν ἐν. αἰτιατικὴν τοῦ οὐδετέρου συγκριτικοῦ ἐπιθέτου, ὡς ὑπερθετ. δὲ τὴν πληθυντικὴν αἰτιατ. τοῦ οὐδ. ὑπερθετικοῦ ἐπιθέτου. Ἀνάγονται δὲ καὶ ταῦτα εἰς τὰ ποιότητος ἐπίρρηματα.

θετ.	συγκριτ.	ὑπερθ.
καλῶς	— κάλλιον	— κάλλιστα.
σωφρονῶς	— σωφρονέστερον	— σωφρονέστατα.
ἔγγις	— ἔγγυτέρω	— ἔγγυτάτω.
	ἔγγιον	— ἔγγιστα.
ἄνω	— ἀνωτέρω	— ἀνωτάτω,
ἄγχι	— ἄσσον	— ἄγχιστα.
ταχύ	— θάττον	— τάχιστα.
μάλα	— μᾶλλον	— μάλιστα.
μικρόν (ἡκίς)	— ἥσσον	— ἥκιστα.

122. Καὶ πτώσεις δὲ τινων πτωτικῶν, μετὰ προθέσεων ὑφ' ἐν γραφόμεναι, λαμβάνονται ἐπίρρηματικῶς· οἶον, παραχρήμα=παρὰ χρήμα, καθά=καθ' ἂ, καθάπερ=καθ' ἅπερ, διὸ=δι' ὃ, προὔργου=πρὸ ἔργου, ἐξαίφνης=ἐξ αἴφνης, ἐκποδῶν=ἐκ ποδῶν, ἐμποδῶν=ἐν ποδῶν.

123. Καὶ ῥηματικοὶ τινες σχηματισμοὶ μετέπεσαν εἰς ἐπίρρηματικὴν χρῆσιν. Τοιοῦτοι δὲ εἶνε τὰ λεγόμενα ἐπίρρηματα.

1) παρακελευσματικά· οἶον, ἄγε, φέρε, ἴθι, δεῦτε.

2) δεικτικά· οἶον, ἰδοῦ, ἴδε, ἡνίδε, ἡνί.

3) συγκαταθετικόν· οἶον, εἶεν.

4) εὐκτικόν· οἶον, ὦφελον.

124. Αἱ συλλαβαὶ θεν, σε, δε, θι, σι, προσαρτῶμεναι εἰς τὴν ῥίζαν ἢ τὴν κατάληξιν ἀντωνυμιῶν, ὀνομάτων καὶ τοπικῶν ἐπίρρημάτων, σχηματίζουσιν ἐπίρρηματα τοπικά. Σημαίνουσι δέ.

1) τὰ μὲν εἰς θεν κίνησιν ἀπὸ τόπον· οἶον, αὐτόθεν, ἄλλοθεν, πανταχόθεν, ἐντεῦθεν, οὐρανόθεν.

2) τὰ δὲ εἰς δε ἢ σε κίνησιν εἰς τόπον· οἶον, αὐτόσε, ἄλλοσε, ἐκεῖσε, οὐρανόνδε, οὐκιδε, Ἀθήναζε=Ἀθήνας δε, Θήβαζε=Θήβας δε, Μέγαράδε.

3) τὰ δὲ εἰς θεῖ ἢ σι (ν), γάσιν ἐν τόπω: οἶον, ἄλλοθι, αὐτόθι, ἀγρόθι. Ἀθήνησι, Πλαταιαῖσιν, Ὀλυμπιάσι, θύρασιν.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς σι παραλήγουσιν εἰς ᾧ, ἐὰν προηγῆται φωνῆν ἢ ρ· καὶ εἰς η, ἐὰν σύμφωνον. Τὸ δὲ η τοῦτο ὑπογράφουσι τινες, νομίζοντες, ὅτι εἶνε δοτική πληθυντική ἰωνική· τὰ εἰς ᾧσιν ὅμως ἐξελέγχουσιν τὴν ἀπάτην αὐτῶν. Τὸ δὲ Ὀλυμπιάσιν εἶνε δοτ. πληθ. τοῦ Ὀλυμπιάς, ἄδος, καὶ ἐπομένως διάφορον τοῦ ἐπιρρήματος Ὀλυμπιάσιν.

125. Τὰ τοπικὰ καὶ χρονικὰ ἐπιρρήματα ἔχουσι πρὸς ἄλληλα ἀναφορὰν ἀνάλογον τῆς τῶν συσχετικῶν ἀντωνυμιῶν (73).

Ἐρωτημ.	ἀόριστα.	δεικτικά.	ἀναφορικά	καὶ ἀόρ.	ἀναφορικά.
ποῦ;	ποῦ,	ἐκεῖ,	οἶ,	ὅπου,	
πῆ;	πῆ,	(τῆ),	ἦ,	ὅπῃ.	
ποῖ;	ποῖ,	ἐκεῖσε,	οἶ,	ὅποι.	
πόθεν;	ποθεν,	ἐκεῖθεν,	ὅθεν,	ὁπόθεν.	
πῶς;	πῶς,	οὕτως (ὡς).	ὡς,	ὅπως.	
πότε;	ποτέ,	τότε,	ὅτε,	ὁπότε.	
πηνίκα;		τότε,	ἠνίκα,	ὁπηνίκα.	

§. κγ'. Περὶ συνδέσμου.

126. Οἱ σύνδεσμοι εἶνε πολυειδεῖς κατὰ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν σημασίαν, ἀλλ' ἐνταῦθα μόνον οἱ κυριώτεροι ἀναφέρονται· ἦγουν,

- 1) συμπλεκτικοί· οἶον, καί, τέ, οὔτε, μήτε, οὐδέ, μηδέ.
- 2) διαζευκτικοί· οἶον, (ἢτοι-)ἦ, εἴτε-εἴτε, ἐάν τε-ἐάν τε.
- 3) Ἰποθετικοί· οἶον εἰ, ἂν, ἐάν, ἦν, ὅτε, ὁπότε, ἐπεὶ, ἐπειδή, πρὶν, ἔστω, ἔως, ἄχρι καὶ μέχρι.
- 4) Διτιλογικοί· οἶον, ὡς, ὅτι (ὅτε, ὁπότε), ἐπεὶ, γὰρ, ἄτε.
- 5) Τελικοί· οἶον, ἵνα, ὅφρα, ὡς, ὅπως, μή, (ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή).
- 6) Συλλογιστικοί· οἶον, ὡς, ὥστε, ἄρα, δῆ, οὖν, τοίνυν,
- 7) Ἐναντιωματικοί· οἶον, μὲν, δὲ, μέντοι, ἀλλὰ, ἀλλ' ἢ καίτοι, καίπερ, ὅμως, αὖ, αὔτε.
- 8) Ἀπορηματικοί· οἶον, ἄρα, ἄρ' οὐ, ἄρα μή, ἦ, μή, μῶν, μή, εἰ, (καὶ εἰς δευτέραν ἐρώτησιν ἦ), πύτερον, πότερα.
- 9) Ἐλαττωτικοί· οἶον, γέ, (γοῦν).
- 10) Δυνητικός· οἶον, ἂν· ὁ ὁποῖος προσαρτώμενος καὶ εἰς ἄλλους συνδέσμους κάμνει τούς, ἐάν (ἂν) καὶ ἦν, ὅταν, ἐπὶ, ἐπὶν, ἐπειδάν κλ.
- 11) Παραπληρωματικοί καταχρηστικῶς λεγόμενοι· οἶον δῆ, πέρ, τοί, μήν.

127. Ἐκ τῶν ἐξῆς συνδέσμων δὲν δύναται νὰ ἀρχηται ὁ λόγος, γέ, τέ, τοί, ἀν (δυνητικός), ἄρα, αὖ, γάρ, δαί, δέ, δή, δήπου(θεν), δῆτα, μὲν, μέντοι, μήν, οὖν, τοίνυν.

§. κδ'. Περὶ ἐπιφωνήματος.

128. Τὰ ἐπιφωνήματα εἶνε

- 1) Κλητικόν' οἶον, ὦ.
- 2) Σχετλιαστικά' οἶον, ἰού, ἰαῦ, οὐαί, αἶ, οἶ, οἶμοι, ἰῶ, ἰάβαλα, ἰατταταί, ἰατταταιᾶζ.
- 3) Θαυμαστικά' οἶον, ὦ, βαβαί, παπαί, φεῦ.
- 4) Ἐκπληκτικόν' οἶον, ἄ.
- 5) Θειαστικά' οἶον, εὐοί, εὐά, εὐγε.
- 6) Γελαστικά' οἶον, ἄ, ἀά.

128. Οἱ ἐπιφωνήματα εἶνε

1) Κλητικόν' οἶον, ὦ.

2) Σχετλιαστικά' οἶον, ἰού, ἰαῦ, οὐαί, αἶ, οἶ, οἶμοι, ἰῶ, ἰάβαλα, ἰατταταί, ἰατταταιᾶζ.

3) Θαυμαστικά' οἶον, ὦ, βαβαί, παπαί, φεῦ.

4) Ἐκπληκτικόν' οἶον, ἄ.

5) Θειαστικά' οἶον, εὐοί, εὐά, εὐγε.

6) Γελαστικά' οἶον, ἄ, ἀά.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ.

§. κέ. Περὶ τῶν γραμμάτων.

129. **Τ**α γράμματα λέγονται καὶ στοιχεῖα· ἐπειδὴ ὡς ἀπλᾶ συστατικά μέρη συναποτελοῦσι τὸν λόγον (22).

130. Τῶν ἐπτὰ φωνηέντων (21) τὸ μὲν η καὶ ω λέγονται μακρά, διότι οἱ ἀρχαῖοι προφέροντες αὐτὰ ἐχρειαζόντο περισσοτέραν ὥραν· τὸ δὲ α, ι, υ δίχρονα, διότι ἐπροφέροντο ἄλλοτε μὲν ὡς μακρά, καὶ ἄλλοτε ὡς βραχεία. Ὅσακις δὲ θέλομεν νὰ σημειώσωμεν τῶν διχρόνων τὴν μακρότητα ἢ βραχύτητα (τὸν λεγόμενον χρόνον ἢ προσωδίαν) γράφομεν ἐπ' αὐτῶν τὸν μακρὸν χρόνον (-) ἢ τὸν βραχύν (·) οἷον τίμῖος.

131. Δύο φωνήεντα μονοφώνως προφερόμενα, λέγονται δίφθογγοι. Εἶνε δὲ δίφθογγοι δύο εἰδῶν· ἤγουν

αἰ, αυ, ει, ευ, οι, ου, αἰ ὅποια ἔχουσι τὸ πρῶτον φωνῆεν βραχύ, καὶ λέγονται κύρια· β) α, η, φ, ω, ηυ, υι· αἰ ὅποια πλὴν τῆς υἱ ἔχουσι τὸ πρῶτον φωνῆεν μακρὸν, καὶ λέγονται καταχρηστικά.

ΣΗΜ. Αἱ ηυ καὶ ω γίνονται κατατροπήν, ἢ μὲν ηυ ἀπὸ τῆς αυ εἰς τὰς αὐξήσεις τῶν ῥημάτων, ἢ ὡς ἔω ἢ ὡς ἔον, ἢ δὲ ω ἀπὸ τῆς αυ κατὰ τροπήν Ἰωνικήν οἷον θαῦμα-θῶμα. Ἡ δὲ υ εἰρίσκεται μόνον πρὸ φωνηέντων οἷον μυτα.

132. Τὸ πρῶτον φωνῆεν τῶν διφθόγγων λέγεται προτακτικόν, καὶ τὸ δεύτερον (πάντοτε ι ἢ υ) ἐπιτακτικόν. Τὸ δὲ ι τὸ ὑπὸ τὸ α, η, ω, λέγεται ὑπογεγραμμένον, καὶ τὸ παρὰ τῷ υ προσγεγραμμένον, τὸ ὅποσον εἰς τὰ κεφαλαῖα πάντοτε προσγράφεται, καθὼς **ΤΩΙ ΥΙΩΙ ΤΗΙ ΚΩΜΩΔΙΑΙ.**

133. Τὸ ἐπιτακτικὸν υ τῆς αυ καὶ ευ καὶ ηυ πρὸ φωνηέντων μὲν, καὶ ἀμεταβόλων, καὶ μέσων, καὶ πρὸ τοῦ ζ, προφέρεται ὡς β' οἷον, αἶος, εὐήλιος, αὐλός, εὐρωστος εὐωνος (ἄβος, ἐβήλιος, ἀβλός, ἐβρωστος, ἐβζωνος), πρὸ δὲ τῶν λοιπῶν συμφώνων ὡς φ' οἷον, αὐτός, εὐτυχής, αὐξάνω, εὐξυστος (ἀφτός, ἐφτυχής, ἀφζάνω, ἐφζυστος).

134. Τῶν δεκαεπτὰ συμφώνων (21) τὰ μὲν ἑννέα (κ, π, τ, γ, β, δ, χ, φ, θ) λέγονται ἄφωνα· διότι δὲν ἀκούεται σχεδὸν ὁ ἦχος αὐτῶν, ἐὰν δὲν συναφθῶσι μετὰ τινος τῶν τελείων φωνῶν· τὰ δὲ ὀκτώ (ξ, ψ, ζ, λ, μ, ν, ρ, σ) ὀνομάζονται ἡμίφωνα· διότι καὶ ἐὰν δὲν συναφθῶσι μετὰ τελείας φωνῆς, πάλιν ἀκούεται ὁ ἦχος αὐτῶν ὀπωςοῦν.

135. Τὰ ἄφωνα μοιράζονται εἰς τρεῖς συζυγίας·

φιλά,	μέσα,	δασέα.	
κ.	γ.	χ.	οὐρανισκόφωνα
π.	β.	φ.	χειλεόφωνα
τ.	δ.	θ.	ὀδοντόφωνα ἢ γλωσσόφωνα.

Ταῦτα ὀρίζονταίως μὲν (κ-γ-χ) συγγενεῦσαι κατὰ τὰ φωνητήρια ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται, καὶ λέγονται, ἀντιστοιχία· καθέτως δὲ (κ-π-τ) συγγενεῦσαι κατὰ τὸν πνευματισμόν, ὅστις συνοδεύει αὐτὰ προφερόμενα, καὶ εἶνε λεπτότατος μὲν εἰς τὰ φιλά, παχύτατος δὲ εἰς τὰ δασέα, καὶ μέσος εἰς τὰ μέσα· λέγονται δὲ σύσπαιχα. Εἰς δὲ τὰς λέξεις πολλάκις ἀντικατασταίνονται· οἶον, ἔπειτά, ἔσδαμος, ἔφθ ἡμερος· ὀκτώ, ὀγδωρος, ὀκτώ ἡμερον.

136. Τὰ ἡμίφωνα μοιράζονται εἰς
3 διπλά, 4 ἀμετάβολα καὶ τὸ συριστικόν
ξ, ψ, ζ. λ, μ, ν, ρ.

137. Τὰ διπλά ἔχουσι τὸ ὄνομα τοῦτο, διότι γίνονται ἐκ δύο συμφώνων ἦχου, ἐὰν τὸ συριστικόν σ ἐπιταχθῆ εἰς τὴν α'. ἀντιστοιχίαν τῶν ἀφώνων (κ, γ, χ), γίνεται τὸ ξ· ἐὰν δὲ εἰς τὴν β' (π, β, φ), γίνεται τὸ ψ· ἐὰν ὅμως αὐτὸ προταχθῆ τοῦ δ τῆς γ'· συζυγίας, γίνεται τὸ ζ. Διὸ καὶ ἐκ τῶν πρώτων συστατικῶν γραμμάτων δύναται τὸ ξ νὰ καταταχθῆ καὶ εἰς τὰ οὐρανισκόφωνα, τὸ ψ εἰς τὰ χειλεόφωνα, καὶ τὸ ζ εἰς τὰ ὀδοντόφωνα.

138. Ὡσαύτως καὶ ἐκ τῶν ἀμεταβόλων τὸ μὲν μ εἶνε χειλεόφωνον, τὰ δὲ ἄλλα τρία καὶ τὸ σ ὀδοντόφωνα.

139. Τὸ γ πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων (γ, κ, χ, ξ) προφέρεται διὰ τῆς ῥινός καὶ ὡς ν διὸ καὶ ἔνρινον λέγεται.

140. Τὰ ἀμετάβολα λέγονται οὕτω, διότι εἰς τὴν κλίσην τῶν λέξεων δὲν μεταβάλλονται· οἶον, ῥήτωρ, ῥήτορος, ῥήτορι, ῥήτορα. Ἔτι δὲ καὶ ὑγρά ὀνομάζονται τὰ αὐτὰ διὰ τὴν εὐκολίαν, μὲ τὴν ὁποίαν συνδυάζονται καὶ συμπεφέρονται μετ' ἄλλων γραμμάτων.

141. Τὸ σ λέγεται συριστικόν, διότι ἡ προφορά του συνοδεύεται ὑπὸ συριγμοῦ τινος. Αὐτὸ πρὸ τῶν μέσων καὶ τῶν ἀμεταβόλων προφέρεται

ὡς ζ· οἶον, πρέσβυς, πρόσγειος, προσδέχομαι, προσλαλιά, προσμένω, προσνέμω, πρόσρημα.

142. Πᾶσα ἑλληνικὴ λέξις τελειώνει ἢ εἰς φωνῆεν ἢ εἰς ἓν ἐκ τῶν συμφώνων ν, ρ, σ (ξ, ψ). Μόνην δὲ φαινόμενην ἐξαιρέσειν ἀποτελοῦσιν αἱ λέξεις ἐκ καὶ οὐκ ἢ οὐχ, αἱ τινες ὅμως πρέπει νὰ νοηθῶσιν ὅτι κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν συγχωνεύονται μὲ τὴν ἐπομένην λέξιν· διὸ οὐδὲ τόνον ἐπιδέχονται (156).

§. κς'. Περὶ συλλαβῆς καὶ προσωδίας

143. Ὅταν σύμφωνον ἢ σύμφωνα συνέρχονται μετὰ φωνήεντος ἢ διφθόγγου καὶ προφέρονται μονοφώνως, τότε λέγεται κυρία συλλαβὴ (22). Ἀλλὰ καὶ ἐν μόνον φωνῆεν ἢ μιᾷ διφθογγῷ ἀποτελεῖ συλλαβὴν καταχρηστικὴν οἶον, αἰ-ώ-νιος.

144. Ἡ συλλαβὴ λέγεται λήγουσα μὲν, ἐὰν ᾖ εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως· π.α.ρ.α λήγουσα δέ, ἐὰν ᾖ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς λέξεως· π.α.ρ.α λήγουσα, ἐὰν ᾖ ἐν τῇ μεσότητι τῆς λέξεως· π.α.ρ.α λήγουσα, ἐὰν ᾖ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς λέξεως· π.α.ρ.α λήγουσα, ἐὰν ᾖ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς λέξεως.

145. Ἡ συλλαβὴ, κυρία ἢ καταχρηστικὴ, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἀρκτικὸν σύμφωνον, λέγεται καθαρά· οἶον, ἄ-γι-ος, ἄ-γι-α.

146. Ἡ συλλαβὴ κατὰ τὸ φωνῆεν, τὸ ὁποῖον τὴν συγκροτεῖ, ὀνομάζεται α.) φύσει μακρά, ἐὰν ἔχῃ φωνῆεν μακρὸν ἢ διφθογγον· οἶον, ὄρᾱ, μοῖρᾱ.

β.) βραχεῖα, ἐὰν ἔχῃ βραχὺ φωνῆεν· οἶον, λέγῳ, ἔμῃ.

γ.) θέσει μακρά, ἐὰν ἔχῃ βραχὺ φωνῆεν πρὸ δύο συμφώνων ἢ πρὸ διπλοῦ· οἶον, ἔσπευε.

147. Τὰ δίχρονα φωνήεντα (130) σπανίως συμβαίνει νὰ ἐκλαμβάνωνται ἐν τῇ αὐτῇ λέξει ἄλλοτε ὡς βραχεῖα καὶ ἄλλοτε ὡς μακρά· τοῦναντίον σπάντως εἶνε εἰς ἐκάστην λέξιν ὀρισμένη ἡ προσωδία των, ἥτις καὶ διὰ τοῦτο εἶνε πάντοτε σημειωμένη εἰς τὰ λεξικά, καθὼς καὶ ἡ γραμματικὴ δίδει πολλοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους νὰ διακρίνωμεν, ποῦ τὰ δίχρονα εἶνε μακρά καὶ ποῦ βραχεῖα.

ΣΗΜ. Τὴν ποσότητα τῶν βραχέων συλλαβῶν, μὲ δίχρονον γραφομένων, διακρίνομεν τὴν σήμερον, ὅτε ἀπολέσθη ἀπὸ τῆς γλώσσης τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τοὺς ποιητάς.

148. Ἐὰν ὅμως μετὰ τὸ βραχὺ φωνῆεν ἀκολουθῶσι δύο σύμφωνα, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶνε ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ἀμετάβολον, τότε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φυλάττει τὸ φωνῆεν τὴν βραχύτητά του. Πολλάκις δὲ καὶ ἐκτείνεται κατὰ 146 γ'.

§. κβ'. Περὶ συλλαβισμού.

149. Συλλαβισμὸς εἶνε ἡ ἐκφώνησις ἐκάστης συλλαβῆς μιᾶς τινος λέξεως ἰδιαιτέρως. Διὰ τὸ συλλαβίζωμεν δὲ ὀρθῶς, χρειάζεται να ἔχωμεν τοὺς γενικοὺς τούτους κανόνας.

α.) Πᾶν φωνῆεν εὐρισκόμενον πρὸ ἄλλου φωνήεντος καὶ μὴ συναποτελοῦν μὲ αὐτὸ δίφθογγον (131) συλλαβίζεται μόνον τοῦ ὀιον, ἄ-υλος, ἐν ᾧ τούναντιον συλλαβίζωμεν αὐ-λός.

β.) Σύμφωνον μετὰξὺ δύο φωνήεντων ἐν μέσῳ λέξεως εὐρισκόμενον, συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ ὀιον, ἄ-γι-ος.

γ.) Δύω ἢ καὶ τρία σύμφωνα συλλαβίζονται μὲ τὸ ἐπόμενον φωνῆεν ὀιον ἄ-πλοῦς, ἄ-ρι-στε-ρός, ἐ-χθρός, ἄ-σθμα, παί-ζω.

δ.) Χωρίζονται δὲ παρὰ τὸν κανόνα τούτον καὶ συλλαβίζονται μὲ τὸ προηγούμενον φωνῆεν

1) Τὰ ἀμετάβολα καὶ τὸ ἔνρινον γ (139), προηγούμενα ἄλλων συμφώνων ὀιον, ἄρ-μα, ἀδελ-φός, καγ-χάζω, ἐν-δον, ἀμ-φω· πλὴν τῶν μν, τὰ ὁποῖα ἀχώριστα συλλαβίζονται πάντοτε μὲ τὴν ἐπομένην συλλαβὴν ὀιον, κά-μνω.

2) Δύο ὅμοια σύμφωνα ὀιον, ἱπ-πος, βάλ-λω, Πύρ-ρος· Κατὰ δὲ ταῦτα χωρίζονται καὶ ἐὰν συμπέση ψιλὸν μὲ τὸ ἀντίστοιχόν του δασύ ὀιον, Πιτ-θεύς, Βάκ-χος, Σαπ-φώ (178).

ε.) Τὰ σύνθετα χωρίζονται εἰς τὰ μέρη των ὀιον, ἐξ-ἤλθον, συν-εκ-δέχομαι, Διός-κουροι.

ς.) Ἐν τοῖς κατ' ἐκθλιψιν συνθέτοις καὶ τοῖς ἀποστρεφόμενοις τὸ τοῦ ἐκθλιβέντος ἢ ἀποστρεφέντος φωνήεντος σύμφωνον συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνήεντος ὀιον πα-ρέ-χω, κα-τ' ἐ-μοῦ.

§. κγ'. Περὶ τόνων.

150. Ἐπειδὴ δὲ πάσας τὰς συλλαβὰς τῆς αὐτῆς λέξεως δὲν προφέρουσι ἐπίσης δυνατὰ, ἀλλὰ μόνον μίαν ἐξ αὐτῶν δυνατώτερον παρὰ τὰς ἄλλας, διὰ τοῦτο ἐπενόησαν σημεῖα τινα, διὰ τὸ ἐπιθέτωσιν ἐν ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῆς δυνατώτερα προφερομένης συλλαβῆς.

151. Τὰ σημεῖα ταῦτα ὀνομάζονται κοινῶς μὲν τόνοι ἢ τάσεις· ἰδιαιτέρως δὲ τὸ μὲν (´) τόνος ὀξύς ἢ ὀξεῖα προσφωδία (129), τὸ δὲ (˘), τόνος βαρὺς ἢ βαρεῖα, τὸ δὲ (ˆ), τόνος περισπώμενος ἢ περισπωμένη.

152. Ἡ ὀξεῖα θέτεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, παραληγούσης καὶ προπαραληγούσης, ἡ δὲ λέξις ὀνομάζεται

Ὄξυτόνος, ἐὰν ὀξύνηται· οἶον, καλός.

Παροξύτονος, ἐὰν παροξύνηται· οἶον, λόγος.

Προπαροξύτονος, ἐὰν προπαροξύνηται· οἶον ἄγγελος.

153. Ἡ βαρεία θέτεται μόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὅταν ἡ ὀξύτονος λέξις δὲν χωρίζηται ἀπὸ τῆς ἀκολουθοῦ διὰ στιγμῆς, ἀλλὰ προφέρηται κατὰ συνέχειαν δίχως νὰ στηριχθῆ πολὺ ἐπὶ τῆς ληγούσης ὁ προφέρων· οἶον, αὐτὸς ἐαυτὸν βλάπτει ὁ ἄσωτος.

154. Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς καὶ τί πάντοτε ὀξύνεται.

155. Ἡ περισπωμένη θέτεται μόνον ἐπὶ μακρᾶς ληγούσης ἢ παραληγούσης, καὶ ἡ λέξις ὀνομάζεται

Περισπωμένη, ἐὰν περισπᾶται ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἶον, ἀγαπῶ.

Προπερισπωμένη ἐὰν περισπᾶται ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἶον, ἀγαπῶμεν.

156. Πᾶσα λέξις ἔχει ἓνα τῶν εἰρημένων τόνων. Δὲν ἐπιδέχονται δὲ οὐδένα μόνον τὰ μονοσύλλαβα ταῦτα· ὀ, οἰ, ἦ, αἰ· εἰς (ἐς), ἐκ (ἐξ), ἐν· οὐ, ὡς, εἰ.

Ἐκ τῶν ἀτόνων ὅμως τὸ εἰ, συνθετόμενον μετὰ τοῦ ὡς, τονίζεται· οἶον, ὡσεὶ· τονίζεται δὲ καὶ τὸ οὐ ἐν τέλει περιόδου θετούμενον· οἶον, πῶς γὰρ οὐ; καθὼς καὶ τὸ ὡς, ἐὰν ἦναι ἀντὶ τοῦ οὕτως· οἶον, οὐδ' ὡς=οὐδ' οὕτως, καὶ ὡς=καὶ οὕτως.

157. Ὄξειαν δέχεται

1) Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ· οἶον, καλός, λόγος.

2) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μικρᾶς ληγούσης· οἶον, ἐκτείνω.

3) Ἡ προπαραλήγουσα πάντοτε· οἶον, ἥλιος.

158. Περισπωμένην δέχεται

1) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης· οἶον, οἰκεῖος.

ΣΗΜ· Φαινόμεναι ἐξαιρέσεις εἶνε τά, ναίχι, εἴθε, ὤστε, εἴτε, οὔτε, ὥσπερ, τήνδε ὄντινων κτλ. ἐπειδὴ ταῦτα συνίστανται ἐκ δύο λέξεων (167 σημ.).

2) Πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς εὐ καὶ οὐ· οἶον, εὐ, ποῦ· πλὴν τοῦ ἰδοῦ, ἰοῦ, οὐ.

159. Ἡ αἰ καὶ οἰ, ὅταν ἦνε εἰς λήγουσαν δίχως ληκτικὸν σύμφωνον, λογίζονται βραχεῖαι ὡς πρὸς τὸν τονισμὸν· οἶον μοῦσαι, βῶλοι. Δὲν λογίζονται βραχεῖαι μόνον ὅταν ἦνε καταληκτικαὶ τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τῶν ῥημάτων καὶ τοῦ ἐπιρρήματος οἴκοι, ὅθεν εὐκτ. γ'· πρὸς. ἀορ. παιδεύσαι· ἀορ. ἀπαρέμφ. παιδεῦσαι καὶ μέσ. ἀορ. ἀ. πρὸς. παιδεύσαι.

161). Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ (146, γ') τονίζεται πάντοτε ὡς βραχεῖα· οἶον, λέξις.

161. Όταν ἡ λήγουσα ἦνε μακρά, ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται, ἐκτός εἰς τὰ Ἄττικὰ ὀνόματα Μενέλαος καὶ τὰς, εἰς εως, εων, γενικὰς τῶν εἰς ις καὶ υς πριτοκλίτων, πόλεως, πήχεων· ἐπειδὴ τὸ πρὸ τοῦ ω εὐριστόμενον ε δὲν λογιζεται ὡς ἰδιαίτερα συλλαβή, ἀλλὰ συγχωνεύεται μετὰ τοῦ ω εἰς μίαν.

162. Οἱ τόνοι πάντοτε θέτονται ἐπὶ τοῦ ἐπιτακτικοῦ (132) φωνήεντος τῶν διφθόγγων οἶον, μοῖρα.

163. Τῶν ἀρχικῶν καὶ πρωτοτύπων καὶ ἀμεταπονήτων λέξεων τονίζεται πάντοτε ἡ ῥιζικὴ συλλαβή· οἶον, φίλος. Τῶν παραγῶγων ὁμως τονίζεται πάντοτε ἡ προσδιορίζουσα συλλαβή· οἶον, φιλιζός, ἀφιλος. Διὸ πρὸς τοῦτο χρησιμεύουσι οἱ ἐξῆς κανόνες.

α.) Ὄταν ἡ λέξις αὐξάνῃ ἐν τῇ ἀρχῇ, τότε ὁ τόνος μεταβιβάζεται πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ τι· οἶον, ὀδός, σύνοδος· γράφω, ἔγραφον.

β.) Ἐὰν ὁμως ἡ λήγουσα ἦνε ὀθέσει μακρά, δύναται νὰ περισπαθῇ μὲν ἡ παραλήγουσα, οὐχὶ ὁμως καὶ νὰ ὀζυνηθῇ ἡ προπαραλήγουσα· οἶον, ἤλιξ, ὄμηλιξ.

γ.) Ὄταν ἡ λέξις αὐξάνῃ ἐν τέλει, τότε, ὅσον ἀναγκάζεται ὑπὸ τῆς προσλαμβανομένης αὐξήσεως, καταβιβάζει τὸν τόνον τῆς οἶον, ἐφιλεον, ἐφιλέοντο, ἐφιλεέσθην.

§. κθ'. Ἐγκλισις τόνου.

164. Πολλάκις μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι τινες λέξεις συμπροφέρονται τόσον σφικτὰ μετὰ τῶν προηγουμένων, ὥστε φαίνονται ὡς συννωμένοι μετ' ἐκείνων κατὰ τὸν τόνον· οἶον, πατήρ μου, φίλος τις. Τοιαῦται δὲ εἶνε αἱ ἐξῆς· μου, μοί, μέ σοῦ, σοί, σε ὄδ, οἶ, ἐσφωίν, σφίσιν· ἡ ἀόρ. ἀντωνυμία καθ' ὅλας τὰς πτώσεις τίς· ὁ ἐνεστικῶς τοῦ εἰμί καὶ φημί (πλὴν τοῦ εἶ καὶ φής)· ἐτι δὲ τὰ ἐπιρρήματα πῶς, πού, ποί, πῆ, ποθί, ποθέν, ποτέ, (τὰ ὁποῖα ἔμωσ ὡς ἐρωτηματικὰ πάντοτε τονίζονται)· τὸ τοπικόν δε, (73. 124) καὶ οἱ σύνδεσμοι τέ, τοί, γέ, νύν, πέρ, (καὶ οἱ ποιητικοὶ κέν ἢ κε, νύ, ῥά, καὶ θήν).

165. Αἱ λέξεις αὗται ἐγκλίνουσι ἢ μεταβιβάζουσι τὸν ἴδιον ἐαυτῶν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης ὡς ὀξεῖαν, ὅταν ἐκεῖνη ἦνε προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη. Διὸ αἱ μὲν λέγονται ἐγκλιτικά, ἡ δὲ ἐγκλινομένη· οἶον, σῶμά μου, ἄνθρωπός τις, παῖδες τινες.

ΣΗΜ. Ἐὰν ἐγκλιτικὴ προπερισπωμένη λέξις λήγῃ εἰς ἑ ἢ ψ, τότε μονοσύλλαβον μὲν ἐγκλινόμενον ἀποβάλλει τὸν τόνον του, δισύλλαβον δὲ τὸν φυλάττει· οἶον, φοῖνιξις τις, λατῖλαψ ἐστίν.

166. Αἱ ἐγκλινόμεναι ἀποβάλλουσι τὸν ἴδιον τόνον, ὅταν αἱ ἐγκλιτικαὶ ὀξύνονται ἢ περισπῶνται· οἶον, καλός τις, καλοῦ τινος.

ΣΗΜ. β'. Αἱ (156) ἄνοιαι λέξεις δέχονται ἐπίσης τὸν τόνον τῶν ἐγκλινομένων οὐ φημι, εἴ τις.

167. Ἐὰν τὸ ἐγκλιτικὸν παροξύνηται, τὸ μὲν μονοσύλλαβον ἐγκλινόμενον ἀποβάλλει ἐπίσης τὸν τόνον του, τὸ δὲ δισύλλαβον δὲν ἐγκλίνεται· οἶον, φίλος μου, ἦν λόγος ποτέ:

ΣΗΜ. Ἐκ τῆς ἐγκλίσεως τοῦ τόνου προήλθε καὶ τοῦ νὰ γράφονται μὲν λέξεις τινες, ἐν φ' ἦνε δύο ὡς μία, νὰ τονίζονται δὲ ὡς νὰ ἦνε δύο χωρισταί (158, 1, σημ.)

168. Αἱ ἀντωνυμιαὶ μετὰ τῶν προθέσεων, ἀντιθετικῶς ἢ ἐμφαντικῶς προφερόμεναι, ὀρθοτονοῦνται· οἶον, ἀντί σου, μετ' ἐμοῦ, παρὰ σοῦ· ἐμὲ μὲν, ἀλλ' οὐ σέ· ἢ ἐὰν ἦνε ἐν ἀρχῇ λόγου (τὸ ὅποιον εἶνε σπάνιον)· οἶον, τινὲς λέγουσι· σὲ λέγω· ἔστι Θεός.

ΣΗΜ. Πότε ἄλλοτε τονίζεται τὸ ἐστὶ εἰς τὴν παραλήγουσαν ζήτει κατωτέρω εἰς τὰ περὶ ἀποστροφῆς καὶ τὰς περὶ τοῦ εἰμι παρατηρήσεις.

169. Ὅταν πολλά ἐγκλινόμενα ἀκολουθῶσιν ἀλλεπάλληλα, τότε συνεγκλίνονται, ὥστε τὸ ἔσχατον μόνον μένει ἄτονον· οἶον, εἴ τις τινὰ φησί μοι παρῆναι. Τοῦτο ὅμως δὲν γίγνεται, ἐὰν τὸ πρότερον ἐγκλινόμενον ἐνωθῆ μετὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ εἰς μίαν λέξιν (167. Σημ.)· ὥστε τότε πρόπει νὰ γράφωμεν οὕτως· εἴτε τις, εἴτε τινὰ.

§. λ'. Περὶ πνευματισμοῦ.

170. Φωνῆν ἢ διφθογγον ἐν ἀρχῇ λέξεως δὲν προφέρεται δίχως νὰ συνοδεύηται ὑπὸ λεπτοῦ ἢ παχέος πνεύματος, ἐξερχομένου ἀπὸ τοῦ λάρυγγος. Διὸ ἐπὶ τῶν ἀρκτικῶν τῶν λέξεων φωνηέντων σημειώνεται τοῦτο. Σημεῖον δὲ τοῦ μὲν λεπτοῦ εἶναι ἡ ψιλὴ ('), τοῦ δὲ παχέος ἡ δασεῖα (').

171. Πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχίζουσα, δασύνεται ἢ ψιλοῦται.

172. Τῶν διφθόγγων τὸ ἐπιτακτικὸν φωνῆν πνευματίζεται· οἶον, αὐτός.

173. Τὸ ἀρκτικὸν λέξεως ὑ δασύνεται· οἶον, ὕπνος.

174. Τὸ ρ ἐν ἀρχῇ λέξεως δασύνεται· οἶον, ῥῆμα· φιλοῦται δὲ ἐὰν καὶ ἡ ἐπομένη συλλαβὴ ἀρχηται ἀπὸ ρ· οἶον, Ῥάριος.

175. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ, ἐὰν εὐρεθῶσι δύο, τὸ πρῶτον φιλοῦται, καὶ τὸ δεῦτερον δασύνεται· οἶον, ἀρρητος, ἐπίρρημα.

ΣΗΜ. α'. Οἱ Αἰολεῖς δὲν ἐπρόφερον ποτὲ τὴν δασεῖαν οὔτε τὴν ἔγραφον. ἡμεῖς δὲ οἱ αἰολοθερίζοντες τὴν γράφομεν, ἀλλὰ δὲν τὴν προφέρομεν.

ΣΗΜ. β'. Ἐκτὸς δὲ τῶν δύο πνευμάτων τούτων οἱ ἀρχαιότεροι εἶχον καὶ τρίτον, σχηματιζόμενον μετὰ τῶν χειλέων. Σημεῖον δὲ τούτου εἶνε τὸ F, τὸ ὅποιον ὡς ἀπὸ τοῦ σχήματος μὲν ὀνομάζεται διγαμμα· ὡς ἀπὸ τῶν Αἰολέων ὅμως, ὅτινες, καὶ Ἐρ' οὐ οἱ ἄλλοι· Ἕλληνες ἔπαυσαν νὰ τὸ μεταχειρίζονται, μετεχειρίζοντο αὐτὸ, λέ-

γεται Αἰολικὸν δίγαμμα. Ἐπροφέρετο δὲ ὡς β. οἶον, Γέαρ, ὄΓις, ἀντί Ἐαρ, εἶς (λατινιστὶ onis.) Τοῦτα καὶ ἡ κοινὴ ἡμῶν γλῶσσα προφέρει ὡς δ ἢ γ, ὅμως δὲν γράφει· οἶον γ αἶμα, βαβύζει, (αἶμα, βαύζει), καὶ τὸ ἀναδιπλασιάζει ἐν μέσῳ λέξεως· οἶον, καύγω, κέβγω (κάω, κώ—κόπτω).

§. 14. Περὶ τῶν λοιπῶν γραπτῶν σημείων τοῦ λόγου.

176. Ἐκτὸς τῶν 24 γραμμάτων, τῶν χρόνων, τῶν τόνων καὶ τῶν πνευμάτων, ἔχομεν καὶ ἄλλα σημεία ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ.

α.) Τὰς στιγμάς, ἄγουσιν τὴν ὑποστιγμὴν ἢ τὸ κόμμα (,) τὴν μέσσην ἢ ἄνω στιγμὴν ἢ κῶλον (·) καὶ τὴν τελείαν στιγμὴν (.) .

β.) Τὸ ἐρωτηματικὸν (;), τὸ ὁποῖον γράφομεν μετὰ τὰς ἐρωτηματικὰς φράσεις.

γ.) Τὸ ἐπιφωνηματικὸν (!), τὸ ὁποῖον γράφεται ὑπὸ τῶν νεωτέρων μετὰ τὰς θαυμαστικὰς, ἀπορηματικὰς καὶ σχελιαστικὰς φράσεις.

δ.) Τὴν παρένθεσιν (), δι' ἧς κλείομεν λέξιν ἢ φράσιν ἐξηγητικὴν προηγουμένου τινός.

ε.) Τὸ διαλυτικὸν (..), τὸ ὁποῖον γράφομεν ἐπὶ τοῦ ι καὶ υ, ὅταν ᾖ μετὰ τὸ α, ε, ο, η, υ, ω, καὶ προφέρονται χωριστά· οἶον, αἰ-διος κτλ.

ς.) Τὸ διαιρητικὸν (-), τὸ ὁποῖον γράφομεν μεταξὺ συλλαβῶν τῆς αὐτῆς λέξεως, ὅταν τὴν διαιρῶμεν· οἶον, ἀν-θρῶ-πος.

ζ.) Τὴν ἀπόστροφον ('), τὴν ὁποῖαν γράφομεν ἀντὶ ἀποστραφέντος φωνήεντος τελικοῦ λέξεως πρὸ ἄλλου φωνήεντος ἀρχτικοῦ ἐπιφερομένης λέξεως· οἶον, ἀλλ' ἐγὼ ἀντὶ ἀλλὰ ἐγὼ.

η.) Τὴν κορωνίδα ('), τὴν ὁποῖαν γράφομεν ἐπὶ τοῦ κατὰ κράσιν γινόμενου φωνήεντος· οἶον, κάκεινος ἀντὶ τοῦ καὶ ἐκ εἵνος.

θ.) Τὴν παῦλαν (—), τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζονται, ὅταν κόπτωσι τὸν λόγον, ἀντικοπτόμενοι ὑπ' ἄλλων, ἢ συλλογιζόμενοι ὀλίγον.

ι.) Τὸ ἀποσιωπητικὸν (...), τὸ ὁποῖον γράφουσιν ὅταν δὲν θέλωσι ν' ἀπρτελειώσωσι τὸν λόγον.

ιά.) Τὴν παράγραφον (§), τὴν ὁποῖαν γράφουσιν, ὅταν λόγον ἐκτετα- μένον διαιρῶσιν εἰς μικρότερα μέρη.

ιβ.) Τὸ εἰσαγωγικὸν (α — β), δι' οὗ σημειώνομεν λόγον ἄλλου τινός, ἀναφερόμενον αὐτολεξεί.

§. 16'. Περὶ τροπῆς καὶ διπλασιασμοῦ συμφώνων.

177. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν ἀνέχεται γλωσσόφωνον ἄφωνον πρὸ χει- λιοφώνου ἢ οὐρανισκοφώνου, οὔτε χειλοφώνον πρὸ οὐρανισκοφώνου, οὔτε

οὐρανισκόφωνον πρὸ χειλεσφώνου, οἶον πείθω, παρακ. πέπεικα, ὅπου ἀπεβλήθη τὸ θ.

ΣΗΜ. Μόνης τῆς ἐκ προθέσεως τὸ κ μένει ἀμετάβλητον πρὸ παντὸς συμφώνου.

178. Οὐδέποτε διπλασιάζονται τὰ δασέα ἢ μέσα, πλὴν τῶν γγ, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ κακοφωνία μετριάσσεται διὰ τῆς ἐνρίνου προφορᾶς (138), ἐκ δὲ δύο συμπιπτόντων δασέων τρέπεται τὸ πρότερον εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν· οἶον Πι π θε ὑς, Βά κ χ ος, Ἀ τ θίς, Σα π φῶ, ἀντι Πι θ θε ὑς, Βά χ χ ος, Ἀ θ θίς.

179. Σπανίως διπλασιάζονται τὰ π καὶ κ (ἵππος λέκκος) καὶ συνηθέστερον τὰ τ, σ; καὶ τὰ ἀμετάβολα.

180. Ἐκ τῶν ἀμεταβόλων διπλασιάζεται τὸ ρ καὶ ὅταν εἰς λέξιν ἀπ' αὐτοῦ ἀρχομένην προστιθῆται, εἴτε ἐκ σχηματισμοῦ εἴτε ἐκ συνθέσεως, ἄλλη καταλήγουσα εἰς βραχὺ φωνῆν· οἶον, ῥί π τ ω, ἔρ ῥι π τ ον· ῥυθμός, ἄρ ῥυθμός καὶ εὐρυθμός.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῶν ῥβ, ἀν δὲν προῆλθον ἐκ συνθέσεως, λέγουσιν εἰς τινὰς περιπτώσεις καὶ ρσ, τὸ ὅποιον ὅμως εἶναι μᾶλλον Ἰωνικόν· οἶον ἄρ ῥη ν, θαρῖν καὶ θαρ σ ε ἴ ν· ἐκ δὲ τῶν Ἁττικῶν μεταχειρίζονται μάλιστα τὰ ρσ ὁ Θουκυδίδης καὶ οἱ τραγικοὶ ποιηταί.

181. Ἀντὶ τῶν σσ, ἀν ταῦτα δὲν προῆλθον ἐκ συνθέσεως (ὡς σύσσιτος), γράφονται αἱ αὐταὶ λέξεις καὶ διὰ ττ (θάλασσα καὶ θάλαττα, πράσσα καὶ πράττω).

ΣΗΜ. Τὰ σσ εἶνε μᾶλλον τῶν Ἰωνῶν καὶ Ἁττικῶν ἴδια. Μὲ σσ δὲ μόνον γράφονται τὰ κύρια ὀνόματα, τὰ ὅποια ὅμως πολλάκις, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, γράφονται καὶ μετ' ἀπλουίν· οἶον Πα ρ ν α σ (σ) ὄς, Κ η φ ι σ (σ) ὄς κτλ. Ὡσαύτως οὐδέποτε γράφονται ζ μετ' αἱ λέξεις, ευσσός, αἰσσός, βασιλίσσα, σάρισσα, πάσσω, πτήσσω, πτίσσω, πύσσω, πτώσσω, αἰθύσσω, ἀφύσσω, ἐρέσσω (ἀδόκιμον εἶνε τὸ ἐρέτω)· τὸ δὲ σφάττω οὐδέποτε λέγεται καὶ σφάσσω.

§. λγ'. Περὶ συνδρομῆς καὶ τροπῆς ἀφώνων πρὸ ἀφώνων.

182. Ὅταν χειλεσφώνον ἢ οὐρανισκόφωνον συμπέσῃ πρὸ ὀδοντοφώνου, συμπνευματίζεται μετ' αὐτοῦ· οἶον.

τρίβ ω,	τέτρι πτ αι,	ἐτρί φθ η	ἀντὶ τέτρι θτ αι,	ἐτρί θθ η.
γράφ ω,	γέγρα πτ αι,	ἐγρά φθ η	ἀντὶ γέγρα φτ αι	—
βλέπ ω,	βεβλέ πτ αι,	ἐβλέ φθ η	ἀντι —	ἐβλέ πθ η.
πλέχ ω,	πέπλε κτ αι,	ἐπλέ χθ η	ἀντι —	ἐπλέ κθ η.
λέγ ω,	λέλε κτ αι,	ἐλέ χθ η	ἀντὶ λέλε γτ αι,	ἐλέ γθ η.
βρέχ ω,	βέβρε κτ αι,	ἐβρέ χθ η	ἀντὶ βέβρε χτ αι,	—
ἐ πτ ἀ,	ἐ βδ ὁμος,	ἐ φθ ἡμερος	ἀντὶ ἐ πτ ὁμος,	ἐ πτ ἡμερος.
ὁ κτ ῶ	ὁ γδ οος,		ἀντὶ ὁ κτ οος.	

183. Ἦταν ὀδοντόφωνον συμπέση πρὸ ὀδοντοφάνου, τρέπεται συνήθως εἰς σ' οἶον,

πλήθω, πέπλησται, ἐπλήσθη ἀντιπέπληθται, ἐπλήθθη.
 φράσσει, πέφρασται, ἐφράσθη ἀντιπέφρασται, ἐφράσθη.

184. Καὶ ὅταν δύο ἀλεπαλλήλων συλλαβῶν τῆς αὐτῆς λέξεως (τὰ ἀρχικὰ φωνήεντα) ᾖ διασέα, τρέπεται τὸ ἕτερον εἰς τὸ ἀντίστοιχον αὐτοῦ ψιλόν οἶον,

185. α.) Ἐν τοῖς ἀναδιπλασιασμοῖς τρέπεται τὸ πρῶτον
 θεωρέω — τεθεώρηκα ἀντιθεθεώρηκα
 φονεύω — πεφόνευκα ἀντιπεφόνευκα
 χωνεύω — κεχώνευκα ἀντικεχώνευκα
 @ E — τίθημι ἀντιθήθημι

186. β.) Ἐν τοῖς παθητικοῖς πρώτοις ἀορίστοις τοῦ τίθημι (ρίζ. θέ-) καὶ θύω τρέπεται ἐπίσης τὸ πρῶτον ἐτέθη, ἐτύθη.

187. γ.) Οἱ ἀορίστοι α. τῆς προστακτικῆς τρέπουσι τὰνάπαλιν τὸ δεῦτερον οἶον, σώθητι ἀντισώθηθι, ἀγγέληθι ἀντιἀγγέληθι. οὔτω καὶ ἐκ τῶν εἰς μιτὰ τίθηται, θέται, ἀντιτίθηται, θέθι.

ΣΗΜ. Εἰς τὸν δὲ παθητὸν ἀορίστον μὴ ὑπάρχοντα τοῦ πρώτου διασέας ἀναφαίνεται τὸ δεῦτερον φάνηθι, ἀγγέληθι.

188. δ.) Ἐν τισιν ἀπὸ τοῦ τ ἀρχομέναις λέξεσιν ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ δασύ (θ), εἴαν κατὰ τοὺς τῆς εὐφωνίας κανόνας ἐκλήπη τὸ δεῦτερον τῆς ρίζης δασύ. — Συμβαίνει δὲ τοῦτο

1.) Ἐν τῇ ρίζῃ τοῦ ὀνόματος τριχί, τοῦ ὁποῦο ἡ μὲν ἐνική ὀνομαστική καὶ πληθυντ. δοτικὴ εἶναι θριξί, θριξίν, αἱ δ' ἄλλαι πτώσεις σχηματίζονται κανονικῶς ἐκ τῆς ρίζης (τριχός, τριχί, τριχες κτλ.).

2.) Ἐν τῷ ἐπιθέτῳ ταχύς, τὸ ὁποῖον ἔχει συγκριτικὸν θάσσω ἀντιταχίων (213).

3.) Ἐν ταῖς ρίζαις τῶν ἐξῆς ῥημάτων.

τρέφω	—	μέλλων	θρέψω	ὄν.	θρέμμα
θάπτω	»		θάψω	ἀόρ. β.	ἐτάφην
τρέχω	»		θρέξομαι		
τρύφω	»		φρύψω	(θρούπτω)	
τύφω	»		θύψω.		

ΣΗΜ. Ἀνάλογόν τι ἐπαθε καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἔχω τοῦ ὁποῦο δ μέλλων ἔξω δασύεται, ἐπειδὴ ἐξέλιπε τὸ δεῦτερον δασύ (χ).

189. Ἐν τῷ ἀ. παθητικῷ ᾠορ. καὶ τῷ παρακειμένῳ τοῦ παθητικοῦ ἀπαρεμφάτου μένει μὲν τὸ δασύ τῆς ρίζης (φ) ἀμετάβλητον ἐπειδὴ ὅμως διὰ τὸ ἐπόμενον θ δύναται νὰ φανῆ καὶ ὡς μὴ ἀρχῆθεν ἐν τῇ ρίζῃ τῆς λέξεως ὑπάρχον, ἀλλ' ὡς ἀπὸ φιλοῦ κατὰ τροπὴν προσελθόν (ὡς ἐτέλχθην ἐκ τοῦ τέλγω), διὰ τοῦτο δασύνεται καὶ τὸ πρῶτον τῆς ρίζης φιλόν· οἶον, ἐθρέφθην, τεθάφθαι.

190. Ἐν πάσῃ ἄλλῃ περιπτώσει δύνανται νὰ συνυπάρξωσι δασέα ἐκ σχηματισμοῦ προσελθόντα οἶον, ὀρθώθην, χυθῆναι, πάνταχθεῖν.

191. Ἰσασύτως μένουσιν ἄτρεπτα καὶ τὰ ἐκ συνθέσεως προερχόμενα, λιθοφόρος, ὄρνιθοθήρας.—Καὶ ὅμως ἐν ὀλίγαις τισὶ συνθέτοις λέξεσιν ὑπάρχουσι τροπαὶ τινες παραμεινάσαι ἐκ τῆς ἰωνικῆς διαλέκτου οἶον, ἀμπέχω ἀντὶ ἀμρέχω (ἐκ τοῦ ἐμφιέχω), ἐκεχειρία ἀντὶ ἐχειρία (ἐχω—χειρ, κατ' ἄλλους ὅμως ἐκ τοῦ ἐκάς χειρ), ἐπαφή ἀντὶ ἐπαφή (ἐπι—ἄπτω—ἀφή), ἄπεφθος ἀντὶ ἀφεφθος (ἀπὸ—ἐψω, ἐξ οὗ ἐπιθετ. ῥηματικὸν ἐφθός).

§ 189. περὶ τῶν ἀφώνων πρὸ τοῦ Σ.

192. Ὄταν συμπέσῃ χειλεόφωνον πρὸ τοῦ σ, τότε σμίγονται καὶ τὰ δύο εἰς ψ (137) οἶον,

βλέ π ω, τρί β ω, γρά φ ω,

βλέ ψ ω, τρί ψ ω, γρά ψ ω.

193. Ὄταν οὐρανισκόφωνον συμπέσῃ πρὸ τοῦ σ, τότε σμίγονται καὶ τὰ δύο εἰς ξ (137) οἶον,

λέ γ ω, πλέ κ ω, βρέ χ ω,

λέ ξ ω, πλέ ξ ω, βρέ ξ ω.

194. Ὄταν συμπέσῃ ὀδοντόφωνον πρὸ τοῦ σ, τότε ἀποβάλλεται οἶον,

ερεί δ ω, πεί θ ω, ἀνύ τ ω,

ερεί σ ω, πεί σ ω, ἀνύ σ ω.

ΣΗΜ. Τὴν συμπέσειν τοῦ θσ καὶ τσ δὲν ἀποφεύγει ἡ χυδαία γλῶσσα· διότι λέγει καθσε, τσακίζω κτλ.

(§ 190. περὶ τῶν ἀφώνων πρὸ τοῦ Μ.

195. Χειλεόφωνον, ὅταν συμπέσῃ πρὸ τοῦ μ, τρέπεται εἰς μ' οἶον,

βλέ π ω, τρί β ω, γρά φ ω,

βέβλε μ μαι, τέτρι μ μαι, γέγρα μ μαι.

196. Οὐρανισκόφωνον ὅταν συμπέσῃ πρὸ τοῦ μ, τρέπεται εἰς γ' οἶον,

λέ γ ω, πλέ κ ω, βρέ χ ω,

λέλε γ μαι, πέπλε γ μαι, βέβρε γ μαι.

197. Ὄδοντόφωνον, ὅταν συμπέσῃ πρὸ τοῦ μ, τρέπεται εἰς σ' οἶον, ἔρει δ' ω, πεί θ ω, ἀνύ τ ω, ἤρει σ μαί. πέπει σ μαί. ἤνυ σ μαί.

ΣΗΜ. Οὐρανισκόφωνα κ, χ, καὶ ὀδοντόφωνα εὐρίσκονται πρὸ τοῦ μ εἰς τινὰς λέξεις· οἶον, ἀκμή αἰχμή, ἀτμός, πυθμήν, φράδμων, ἄσθμα, καὶ ἄλ-

§. 25'. Περὶ τοῦ Ν.

198. Τὸ ν πρὸ τῶν χειλειοφώνων (καὶ τοῦ ψ) τρέπεται εἰς μ' οἶον, σύμβουλος, συμπολίτης, συμφοιτητής, σύμφηφος.

199. Τὸ ν πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων (καὶ τοῦ ξ) τρέπεται εἰς γ' οἶον, συγγενής, συγκοινωνός, συγγέω, συγγέω.

200. Τὸ ν πρὸ τῶν ὀδοντοφώνων μένει ἀμετάβλητον· οἶον, συνδέω, συνθέω, συντείνω.

201. Τὸ ν πρὸ τῶν ἀμεταβόλων τρέπεται εἰς αὐτὰ ταῦτα· οἶον, συλλέγω, συρράπτω, συμμένω.

202. Τὸ ν πρὸ τοῦ σ καὶ πρὸ τοῦ ζ ἀποβάλλεται συνήθως· οἶον, δαίμοσι, συζυγία, ἀντὶ τοῦ δαίμονσι, συζυγία.

203. Τὸ ν τῆς ἐν προθέσεως δὲν ἀποβάλλεται οὐδὲ τρέπεται πρὸ τοῦ σ καὶ λ' οἶον ἐνσειώ, ἐνζυμος. Τὸ δὲ τῆς σὺν, πρὸ μὲν τοῦ ζ πάντοτε ἀποβάλλεται· οἶον, συζῶ· πρὸ δὲ τοῦ σ, εἰ μὲν τοῦτο εἶνε συμπεπλεγμένον μετ' ἄλλου συμφώνου, ἀποβάλλεται, εἰ δὲ μόνον, τρέπεται εἰς αὐτὸ τοῦτο· οἶον, συστέλλω, σύσσιτος.

204. Λέξεις τινὲς εἰς σι(ν) καὶ ε(ν) λήγουσαι προσλαμβάνουσι δι' εὐφωνίαν ν, τὸ λεγόμενον ἐφελκυστικόν, ἐὰν ἔπηται λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη, ἢ ἐὰν εὐρίσκωνται ἐν τέλει λόγου. — Τοιαῦται δ' εἶναι

α.) Αἰ εἰς σι (ξι, ψι) λήγουσαι δοτικαὶ πληθυντικαὶ τῆς γ'. κλίσεως· πᾶσι δίδωμι, ἀλλὰ πᾶσιν ἕδεκα.

β.) Τὰ εἰς σι λήγοντα τοπικὰ ἐπιρρήματα (124,3) Ἀθήνησιν ἦν, ἀλλὰ Ἀθήνησι ταῦτο ἐγένοντο.

γ.) Αἰ λέξεις, εἴκοσι(ν), πέρυσι(ν), παντάπασι(ν).

δ.) Τὰ εἰς ε λήγοντα τρίτα ἐνικά τῶν ῥημάτων πρόσωπα καὶ τὰ εἰς σι λήγοντα τρίτα ἐνικά καὶ πληθυντικά· ἔσωσεν ἐμέ. — ἔσωσε τὴν πόλιν. — λέγουσιν οὔτοι, δείκνυσιν ἐκείσε. — Κατὰ δὲ ταῦτα καὶ τὸ ἔστι· οἶον, ἔστι Θεός. — οὐκ ἔστιν ἄλλος.

205. Τὸ ἐφελκυστικὸν ν παρεμβάλλεται καὶ μετὰ τὸ στερητικὸν α, ὅταν συνθέτῃται μετὰ λέξεων ἀρχίζουσῶν ἀπὸ φωνήεντος οἶον, ἀνάξιος, ἀνίκανος, ἀνήκουστος, ἀνύποπτος, ἀνωφελής. Πολλάκις ὅμως καὶ δὲν τὸ προσλαμβάνει ἤγουν, ἀόματος, ἀέκων, ἀήττητος, εἰς τὰ ὅποια φαίνεται ὅτι ἀρχῆθεν παρενετίθετο τὸ δίγαμμα (174, Σημ. β').

ΣΗΜ. Τὸ ν δὲν εἶνε σταθερὸν ἕως εἰς τὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα πρόσθεν ἔμπροσθεν ἐπειδὴ λέγουσι καὶ πρόσθε ἔμπροσθε· παρὰ δὲ τοῖς ποιηταῖς εὐρηταὶ καὶ σπισθε, πάροιθε. Τὸ δὲ πέραν εἶναι καθαρῶς τοπικὸν (εἰς τὸ ἀντικρυ μέρος· πέραν θαλάσσης, πέραν διαπλεῖν), ἐν ᾧ τὸ πέρα ἢ σημαίνει περαιτέρω (κατὰ χρόνον καὶ τόπον), ἢ τίθεται μεταφορικῶς (πέρα τοῦ δέοντος, τοῦ καιροῦ κλ.)—Τὸ δὲ ἀντιπέραν καὶ ἀντιπέρασ εἶναι ταυτόσημα.

206. Εὐφωνικὸν ἢ ἐφελκυστικὸν εἶνε καὶ τὸ ς εἰς τὰ ἐπιρρήματα οὐ ἄχρι, μέχρι.

ΣΗΜ. Τὰ δύο ὅμως τελευταῖα εὐρηταὶ καὶ πρὸ φωνήεντος, μάλιστα κυρίου δνόματος, ἄνευ ς, οἶον μέχρι οὐ, ἄχρι Ἀλεξάνδρου. Ἄσφατον εἶναι τὸ ς καὶ εἰς τὰ ἀντικρυ καὶ εὐθὺς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν Ὅμηρος λέγει ἀνικρὸν, καὶ οἱ Ἄτικοι ἀνικρυς ἐπὶ πάσης σημασίας· ἐν ᾧ τὸ εὐθὺς εἶναι χρονικὸν ἢ καὶ τοπικὸν ἐπὶ πλησίον κειμένων πραγμάτων· οἶον, τὸ χωρίον εὐθὺς κεῖται (Θουκυδ. ς', 91)· τὸ δὲ εὐθὺ σημαίνει κατ' εὐθείαν· οἶον ἐπορεύομένην εὐθὺ Δουκείου.

207. Ὁμοίως μεταβολὰς πάσχει καὶ τὸ κ τοῦ οὐ ἐπιρρήματος, τὸ ὁποῖον λέγεται οὐ πρὸ συμφώνου, οὐκ πρὸ φωνήεντος ψιλομένου, καὶ οὐχ πρὸ φωνήεντος δασυνομένου· οἶον, οὐ θέλω, οὐκ ἔχω, οὐχ ἡμεῖς. Ὡσαύτως καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ οὐκ ἔτι· τὸ δὲ μηκέτι ἢ εἶνε κατ' ἀναλογίαν τοῦ οὐκέτι, ἢ προῆθεν ἐκ τοῦ μὴ καὶ ἔτι.

ΣΗΜ. Ἐν τέλει λόγου ἢ προτάσεως λέγουσιν οὐ οἶον προσεῖπε μὲν οὐ, Ἐρμογέντη δέ· ἴδει μὲν οὐ ἦτις ἔστιν ἡ γραμμὴ· ἀλλὰ καὶ οὕτως λέγουσιν οὐκ, ἐὰν ἐπωνται ὁ ἀλλὰ ἢ ὁ εἶ· οἶον, οὐκ, ἀλλὰ.

§. λ'. Περὶ τοῦ Σ.

208. Τὸ σ ὅταν συμπέσῃ μετὰξὺ δύο συμφώνων ἀποβάλλεται· οἶον, τρίβομαι—τέτριφθε ἀντὶ τοῦ τέτριπσθε, τετρίφθαι ἀντὶ τοῦ τετρίπσθαι (63), ἢ γγελθε ἀντὶ τοῦ ἡγγελσθε.

ΣΗΜ. Καὶ ἐκ τοῦ μέσου δύο φωνήεντων ἀποβάλλεται εἰς τοὺς παθητικὸς σχηματισμούς· οἶον λείπομαι λείπε(σ)αι, λείπη· ἐλειπόμην ἐλείπε(σ)ου· ὡς πολλάκις καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς τῶν λέξεων· σῦς, ὕς. Εὐκόλως δὲ προέρχεται τὸ ς κατὰ τροπὴν ἐκ τοῦ τ (ἢ θ)· οἶον ἀναίσθητος, ἀναίσθησις, φαντί, φασι· δόθι, δός.

209. Ὅταν πρὸ τοῦ σ ἀποβάλληται μόνον ὀδοντόφωνον (194) ἢ ν μόνον (202), τότε τὸ πρὸ αὐτοῦ φωνῆεν μεταβολὴν δὲν πάσχει οὐδεμίαν· οἶον, ἐλπίδσι, ἐλπῖσι· σώματσι, σώμασι· κόρυθσι, κόρυσι· μερίζονσι, μερίζοσι.

210. Ὅταν ὅμως πρὸ τοῦ σ ἀποβληθῇ ν μετὰ ὀδοντοφώνου, τότε τὰ

θρώσκω ἐκ τῆς ρίζης θόρ (ἀόρ. Ḳ. ἔθορον).

βέβληκα ὦ βάλ-

τέθηκα ὦ θάν-

τμήσις ὦ τέμ-

ΣΗΜ. Εἰς τὰ τέσσαρα τελευταῖα παραδείγματα τὸ μετατεθὲν φωνήεν καὶ ἔξετάθη.

§. 18'. Περὶ συμπτώσεως τριῶν συμφώνων.

216. Τρία ἄφωνα, ἢ δύο καὶ σ ὁμοῦ, εὔρηται μόνον εἰς ὀλίγας συνθέσεις· ἐκπτήσσω, δύσφθογγος, ἐκξύλω, ἐκψηγμα.

217. Συνηθεστάτη δ' εἶναι τούναντίον ἢ σύμπτωσις τριῶν συμφώνων, ἐξ ὧν τὸ μέσον εἶνε ἄφωνον, τὸ δὲ πρῶτον, ἢ τὸ τελευταῖον, ἢ καὶ τὰ δύο εἶνε ἀμετάβολα· οἶον, στρέφω, ἐνστάζω, ἀνδρία· τὸ δὲ πρῶτον δυνατὸν νὰ ᾔηεν καὶ γ ἔνρινον· συγκτιζω.

ΣΗΜ. Εἴς τινὰς περιστάσεις παρεπιθέμενον ἄφωνον μεταξὺ δύο ἀμεταβόλων διευκολύνει τὴν ἐκφώνησιν· οἶον ἀν(ἐ)ρ ο ς-ἀνδρ ὀ ς, μεσημε(ρ)ί α-μεσημε(ρ)ία.

218. Ὄπου ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ συνέπιπτον τρία σύμφωνα, ἐκεῖ ἀπεβάλλετο τὸ μέσον· οἶον φλέγγομαι, κάμπτω (195)·

παρακ. ἔφθεγμα ἂντὶ ἔφθεγμα.

ὦ κέκαμμαι ὦ κέκαμμαι.

ΣΗΜ. α. Περὶ ἀποβολῆς τοῦ σ ἐκ τοῦ μέσου δύο φωνήεντων ἴδε (208).

ΣΗΜ. β'. Τέσσαρα σύμφωνα συμπίπτουσιν, ἐὰν τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον ᾔηεν ἀμετάβολα, τὸ δὲ δεύτερον χειλεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον· κάμπτρα, θέλκτρον.

§. μ'. Περὶ συστολῆς συλλαβῆς.

219. Δὲν συστέλλεται συλλαβή, ἀν ἐξ ἀρχῆς δὲν ᾔητον βραχεῖα. ὅθεν ἢ μακρὰ συστελλομένη ἐπανέρχεται εἰς τὴν πρώτην μορφήν της.

220. Τὰ μακρὰ φωνήεντα καὶ τὰ διπλασιαζόμενα σύμφωνα, ὡς ἐκ δύο ὁμοίων μερῶν, ἀποβάλλουσι τὸ ἐν ἡγουν, τὰ ἦθελον, ἱκον, βάλλον, ὁππότε, συστέλλονται εἰς τὰ ἔθελον, ἱκόν, βάλον, ὁππότε.

ΣΗΜ. Τὸ η, ἂν ἔγενε κατ' ἔκτασιν ἀπὸ τὸ α, εἰς τοῦτο συστέλλεται· οἶον, ἀκούω, ἡκούσα, ἀκούσα.

221. Ἐν γένει δέ, ὡσάντις χρειάζεται νὰ γείνη συστολή, πάντοτε ἀποβάλλεται τὸ δεύτερον γράμμα, πλὴν τῆς ευ, ἣτις ἀποβάλλει πάντοτε τὸ πρῶτον, καὶ τῆς ει, ἣτις πρὸ ἀφώνου οὔσα ἀποβάλλει ὡσαύτως τὸ πρῶτον, καὶ τοῦ ζ, ἀποβάλλοντος τὸ σ.

αἱ συλλαβαὶ πνει, τειν, πνει, ἀκου, αἶρ, τέμν, τύπτ συστέλλονται εἰς τὰς πνε, τεν, πνο, ἀκο, ἀρ, τερ, τυπ.

ΣΗΜ. Ἀπὸ ἐδαφίου 128· 215 αἱ παραπομπαὶ εἶνε ἐσφαλμέναι καθ' ἑνὴ ἀριθμὸν διό, ὅπου εἶνε σημειωμένος ἀριθ. 128, ἐκεῖ ζητεῖ 129 καὶ ἐφεξῆς, μέχρι τοῦ 215.

αί δὲ συλλαβαὶ πειθ, πευθ, φευγ, φραζ, στειχ, συστέλλονται εἰς τὰς πιθ, πυθ, φυγ, φραδ, στιχ.

§. μά. *Περὶ λέξεως καὶ ῥίζης λέξεων.*

222. Μία ἢ περισσότεραι συλλαβαί, προσδιωρισμένοι ὡς σημεῖον ἰδέας, λέγονται λέξεις (5). Πᾶσα λέξις εἶνε ἢ μονοσύλλαβος ἢ πολυσύλλαβος. Γίνεται δὲ ἡ λέξις πολυσύλλαβος διὰ κλίσεως ἢ παραγωγῆς ἤγουν, θήρ, θηρός, θηρί, θῆρα, κτλ. ἴς, ἰσχύς, ἰσχυρός, ἰσχυρίζομαι.

223. Καθὼς εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν δύο τινὲς ἰδέαι πολλάκις συγχωνεύονται, παρομοίως καὶ εἰς τὸν προφορικὸν λόγον αἱ λέξεις, δι' ὧν αὐταὶ σημαίνονται, συνθέτονται, καὶ οὕτω προκύπτουσιν αἱ σύνθετοι· οἶον, νομοθέτης, συνδρομή.

224. Πᾶσα ἰδέα θεωρεῖται σχετικῶς πρὸς ἄλλην, ὡς συνηνωμένη μετ' ἐκείνης, ἤγουν μετ' ἀριθμοῦ, προσώπου, ἢ σχέσεως πρὸς ἄλλην ἰδέαν. Διὰ τοῦτο ἡ λέξις προσλαμβάνει ἢ γράμματα ἢ συλλαβάς, διὰ νὰ συσημαίνῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν, τὸ πρόσωπον, ἢ τὴν σχέσιν.

225. Ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς λέξεως, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν ἰδέαν ἀπλῶς καὶ ἀπολύτως, δὲν ἐπιδέχεται ἀλλοίωσιν, καὶ λέγεται ῥίζα. Αἱ συλλαβαὶ δὲ ἢ τὰ γράμματα, ὅσα προσλαμβάνει ἡ ῥίζα, διὰ νὰ συσημαίνῃ τὰς εἰρημένους (224) σχέσεις, λέγονται κατὰ λήξεις μὲν ἐὰν τὰς προσλαμβάνῃ κατὰ τὸ τέλος, αὐξήσις· δὲ καὶ ἀναδιπλασιασμός, ἐὰν κατὰ τὴν ἀρχήν· οἶον, θήρ, θηρός, θηρί, θῆρα· γράφω, ἔγραφον, γέγραφα. Αἱ συλλαβαὶ θηρ-καὶ γράφ- εἶνε ῥίζαι, καὶ μένουσιν ἀμεταποίητοι· αἱ δὲ συλλαβαὶ ος, ι, α· ω, ον, α, εἶνε καταλήξεις καὶ ἐπιδέχονται μεταβολήν· καὶ αἱ συλλαβαὶ ἐ, γε, εἶνε αὐξήσις καὶ ἀναδιπλασιασμός.

ΣΗΜ. α'. Τῶν ἐλπίδος, ἐλπίδες, ἐλπίδας ῥίζα εἶνε τὸ ἐλπίδ-. Ὅταν λοιπὸν ἀπαντῶμεν ἐλπίς, ἐλπίσι, τότε γνωρίζομεν ὅτι ἀρχικοὶ τύποι αὐτῶν ἦσαν τὰ ἐλπίδς, ἐλπίδσι, καὶ ἀπεβλήθη ἐξ αὐτῶν τὸ δ πρὸ τοῦ σ (194).

ΣΗΜ. β'. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω βλέπομεν, ὅτι αἱ ῥίζαι τῶν λέξεων ποτὲ σχεδὸν καθαραὶ δὲν ἀπαντῶνται, ἀλλ', ἀφ' οὗ ἀποβληθῶσιν ὅσα προσέλαβον, τότε διακρίνονται. Ὅθεν δὲν πρέπει νὰ ὑπολαμβάνωμεν ὡς ἀβῆπαρκτόν τι, οὐδ' ὡς ἐντελεῖς λέξεις τοὺς τύπους ἐλπίδ-γράφ- ἀλλ' ὅμως πρέπει νὰ συνεθίσωμεν, ὅταν ἀπαντῶμεν πολλοὺς τύπους, νὰ ἐξάγωμεν τὴν ῥίζαν, ὡς βᾶσιν πάντων τῶν τύπων, ὑπὸ τοὺς ὁποίους μᾶς ἐμφανίζεται λέξις ὁποιαδήποτε.

§. μβ'. *Περὶ πολλαπλῶν ῥιζῶν.*

226. Πολλάκις ἀπαντῶμεν ῥίζας τῆς αὐτῆς λέξεως πολλαπλᾶς ἤγουν, ἀπαντῶμεν χερρός, χερῖ καὶ χειρός, χειρί· ἔτι νηός καὶ νεώς, φαίνω καὶ φανῶ, ἀκούω καὶ ἀκήκοα. Ὅθεν πρέπει νὰ δεχθῶμεν

διττὰς ρίζας χερ- και χειρ-, νη- και νε-, φαιν- και φαν-, σκου- και ακο-.

227. Όταν λέξις ἔχη δύο ρίζας, τότε ὀνομάζομεν μακρὰν μὲν τὴν ἔχουσαν μακρὰν λήγουσαν, βραχεῖαν δὲ τὴν ἔχουσαν βραχεῖαν λήγουσαν.

228. Αἱ βραχεῖαι ρίζαι εἶναι πάντοτε αἱ πρωτότυποι, και ἀπ' αὐτῶν ἔγειναι αἱ μακρὰι κατὰ διπλασιασμὸν ἢ ἔκτασιν.

229. Ἡ μακρὰ ρίζα τότε δύναται νὰ συσταλῆ, ὅταν ἡ λήγουσά της ἐπιδέχεται συστολήν. Ἡ δὲ συστολή γίνεται κατὰ τὸ 221 ἐδάφιον.

§. μγ'. Περὶ τῶν ἐν ταῖς λέξεσι μεταβολῶν ἐκ συμπτώσεως φωνηέντων.

230. Όταν συμπέσωσιν ἀλλεπαλλήλως δύο φωνήεντα ἐν τῇ αὐτῇ λέξει ἢ ἐν τῷ τέλει μιᾶς και ἐν τῇ ἀρχῇ ἄλλης ἐκ δύο ἀλλεπαλλήλων λέξεων, τότε αὐτὰ τὰ διεστῶτα φωνήεντα συγχωνεύονται ποικιλοτρόπως.

231. Όταν ἐν τῇ αὐτῇ λέξει δύο ἀλλεπαλλήλα φωνήεντα συνάπτωνται εἰς ἓν, τότε ἡ συνάρεια αὐτῶν ὀνομάζεται συναίρεσις· οἶον, αἰοῖδ ἢ ᾠδ ἢ, τιμ. ᾠω-τιμ. ᾠ.

ΣΗΜ. Τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προκύπτον φωνῆεν εἶνε μακρὸν, και τοιζόμενον περιπαταται γέα-γῆ. Δὲν περιπαταται δέ, ὅταν τυχαῖν πρὸ μακρᾶς ληγουσῆς, ἢ ἐν τῇ προπαραληγούσῃ (185). ἔτι ἐέ, και ὅταν ἐκ τῶν συναιρετέων φωνηέντων ὀξύνηται τὸ δευτέρον ἐν τέλει· οἶον, ἐς αἰός-ἔστώς (πρβλ. και 292).

232. Ἡ συναίρεσις λέγεται

1) κυρία μὲν, ὅταν δύο διεστῶτα φωνήεντα συνάπτωνται εἰς ἓν, ἀλλὰ τοῦτο συμπεριλαμβάνῃ ἐν ἑαυτῷ ἀμφοτέρα· οἶον Χίϊος-Χίϊος, δέελος δῆλος, τεῖχ εἰ-τεῖχ ει, ἦχ οῖ-ἦχοῖ.

2) Καταχρηστικὴ δέ, ὅταν ἐκ τῶν συναπτομένων φωνηέντων τὸ ἐν ὑπερισχύῃ, και αὐτὸ τότε πολλακίς μεταβάλλει και τὴν μορφήν του και τὴν ποσότητά του· οἶον, φιλ εἰειν-φιλ εἶν, τιμ. αἰειν-τιμ. ᾠν, λείπει αι-λείπη, πόλ εας-πόλεις, τιμ. αἰοιμι-τιμ. ᾠμι.

233. Περὶ συναίρεσεως ἀκριβέστερον γίνεται λόγος κατωτέρω ἐν τῷ περὶ κλίσεως και σχηματισμοῦ, ἀλλ' ἐνταῦθα σημειωτέον ταῦτο μάλισα.

α.) Όταν συμπέσωσιν οἱ φθόγγοι Α και Ε, τότε ὑπερισχύει ὁ προηγούμενος φθόγγος, οἶον λείπει αι-λείπη, τιμ. αε-τιμ. α, τεῖχεα-τεῖχη.

β.) Ὄπου τύχη ὁ φθόγγος Ο, μένει ἐπικρατέστερος μετὰ τὴν συναίρεσιν αὐτός, οἱ δὲ φθόγγοι Α και Ε, εἴτε πρὸ αὐτοῦ, εἴτε μετ' αὐτὸν τύχουσιν, ἀποβάλλονται· οἶον, ὄστ εον-ὄστ οῦν, βόας-βούς, τιμ. αἰοιμι-τιμ. ᾠμι, φιλ εοῦσι-φιλ οῦσι.

ΣΗΜ. Τὸ ση και σα ἐν τοῖς ἐπιθέτοις συναιροῦνται εἰς η και α· οἶον, ἀπλ ὁ η-ἀπλ ἦ, ἀπλ ὁ α-ἀπλ ᾠ. Τὸ δὲ εα τῶν θηλυκῶν, συνήθως μὲν εἰς ἦ· οἶον χρυσέα-ἦ εἶν δὲ πρὸ τοῦ ε α ὑπάρχη φωνῆεν ἢ ρ, εἰς ᾠ· οἶον, ἐρε εἶα-ἐρε ᾠ, ἀργυρέα-ᾠ.

γ') Όταν εἰς μακρὸν φωνῆεν, μάλιστα, τὸ η και ω, ἀκολουθῆ ἄλλο βραχὺ, μάλιστα α, ε, ο, τοῦτο μὲν ἀποβάλλεται, τὸ δὲ μακρὸν μένει ἀμεταποίητον· οἶον, ἤρωα-ἤρω, ὑλήεσσα-ὑλήεσσα. Ἐπίσης τὰ α, ι, υ καταστρέφουσιν ἐπόμενον βραχὺ φωνῆεν πλὴν τοῦ ο· οἶον, ἀέθλον-ἄθλον, ἰχθύας-ἰχθύς.

234. Ἐὰν τὸ δευτέρον συναϊρετέον φωνῆεν ᾖνε δίφθογγος ἔχουσα ἢ προσγεγραμμένον ἢ ὑπογεγραμμένον, τότε συναϊροῦνται κανόνικῶς τὰ δύο φωνήεντα, καὶ ἐὰν μὲν ἐκ τῆς συναϊρέσεως προκύψῃ α, η, ω, ὑπογράφεται τὸ ι (132)· ἄλλως δ' ἀποβάλλεται· οἶον, αἰδῶ-ἄδω, τιμάοιμι-τιμῶμι, τιμάει-τιμᾶ, ὀπόεις-ὀποῦς, μισθόειν-μισθοῦν.

ΣΗΜ. Διπλῆν συναϊρεσιν πάσχοσι ἄ.) ἡ ἐν. δοτ. τῶν εἰς κλέης-κλής κυρίων ὀνομάτων. Περι κλέε ἰ-εἴ, εἴ. β'.) τὸ β'. ἐνικὸν πρόσωπον τῶν περισπωμένων ῥημάτων εἰς τὴν ὀριστικὴν καὶ ὑποτακτικὴν μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ (208, Σημ.)· οἶον, τιμάεσαι-ἄσαι-ἄει-ᾶ· ποιέησαι-ἐηαι-ἐη-ῆ.

235. Ὅταν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας δύο ἄλλεπαλλήλων λέξεων διεστῶτα φωνήεντα συνάπτωνται εἰς ἓν, τότε τοῦτο λέγεται συναλοιφή. Τῆς δὲ συναλοιφῆς εἶδη εἶνε ἡ κρᾶσις, ἡ ἐκθλιψις καὶ ἡ ἀφαίρεσις.

236. Κρᾶσις εἶνε ὅταν τὸ τελικὸν φωνῆεν προηγουμένης καὶ τὸ ἀρχικὸν ἀμέσως ἐπιφερομένης λέξεως συγκιρνώσονται εἰς ἓν, καὶ οὕτως αἱ λέξεις ἐκεῖναι γίνονται τρόπον τινὰ μία. Σημεῖον δὲ τῆς κράσεως εἶνε ἡ κορωνίς ('), ἥτις ἐπιτίθεται ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντος φωνήεντος· οἶον, καὶ ἐκεῖνος-κἀκεῖνος, τὸ ἐλάχιστον-τούλάχιστον, ἐγὼ οἶδα-ἐγῶδα, ἐγὼ οἶμαι-ἐγῶμαι.

ΣΗΜ. Συνηθεῖζουσι νὰ παραλίπωσι τὴν κορωνίδα ἐὰν συμπίπτῃ μετὰ δασεῖαν· οἶον δ ἄν ἡρ-ἄν ἡρ.

237. Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον φωνῆεν εἶνε μακρὸν, καὶ τὰ προηγούμενα ψιλὰ σύμφωνα δασύνονται, ἂν τὸ ἀκόλουθον φωνῆεν ἐδασύνετο· οἶον, καὶ εἶτα-κᾶτα, τὸ ἱμάτιον-θοιμάτιον, τὰ ἱμάτια-θαίματια.

ΣΗΜ. ἄ. Διὰ τῆς κράσεως συγχωνεύονται συνηθέστατα τὸ ἄρθρον (μετὰ τοῦ κλητικῶ ὦ), ἐκ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς τὰ θ καὶ ἄ, ἡ πρόθεσις πρὸ καὶ ὁ σύνδεσμος κα ἰ· ἡ δὲ δασεῖα τοῦ συγκιρνωμένου φωνήεντος μεταβαίνει εἰς τὸ συγκραθέν· οἶον, τ ἄ γ α θ ἄ, τ ἄ κ ε ἴ, ο ὕ μ ός, τ ο ὕ ρ γ ο ν, τ ο ὕ ν ο μ α, ὦ ν α ξ (ὦ ἄναξ), ὠ γ α θ έ, ἄ ν ἡ ρ, ο ὕ γ ὠ (ὀ ἐγῶ), ἄ γ ὠ (ἄ ἐγῶ), ἄ ν (ἄ ἄν)· οὕτω καὶ τὰ μικρὰ τῶν ἄρθρων φωνήεντα τ ἄ ν δ ρ ός, τ ἄ ν δ ρ ι, ἄ ν δ ρ ες, τ α ὕ τ ο ὕ, τ α ὕ τ ῶ, καὶ εἰς τινα ἄλλα. Τὸ δὲ ἕτερος μετὰ τὴν κρᾶσιν λαμβάνει ἄ καὶ δὲν φυλάττει τὴν κορωνίδα· οἶον, ἄτερος, ἄτεροι, θάτερον, θάτερα, θατέρου, θατέρω.

ΣΗΜ. β'. Ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον α, η, ω, ὑπογράφεται τὸ ι μόνον, ὅταν αὐτὸ εὐρίσκηται ἐν τῇ ἐπιφερομένῃ συλλαβῇ· οἶον, καὶ εἶτα-κᾶτα, καὶ εἶ-

πειτα-καπειτα. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες γραμματικοί, εἴτε ἐν τῇ προηγουμένῃ εἴτε ἐν τῇ ἐπιφερομένῃ συλλαβῇ εἶνε τὸ ι, τὸ ὑπέγραφον πάντοτε.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ δασεῖα ἐμποδίζει ἐνίοτε τὴν κρᾶσιν· οἶον, προέχω-προῦχω, ἀλλὰ μόνον προέξω, προέξην-προῦξην, ἀλλὰ προέξηκα, πρόοπος-προῦπτος, ἀλλὰ προορῶ· ἐν γένει δὲ ἡ κρᾶσις δὲν εἶναι πολλὰ συνήθης εἰς τὸν πεζὸν λόγον, καὶ συνηθέστερον ἴσως ἐπροφέρετο χωρὶς νὰ γράφηται, τὸ ὁποῖον λέγεται συνίζησις· ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ποιητῶν, μάλιστα εἰς τὰ, μὴ ἀλλὰ, μὴ οὐ, μὴ εἰδέναι, ἐπεὶ οὐ, ἡ οὐ, ἡ ὄχομαι, ἐγὼ φχόμην.

ΣΗΜ. δ'. Ὁ τόνος τῆς προτέρας συλλαβῆς ἀφανίζεται, τὸ ἰμάτιον-βοιμάτιον· μόνον δὲ εἰς δισύλλαβους λέξεις, ἐὰν τονίζεται μακρὸν πρὸ βραχέος, μεταβάλλονται οἱ δύο τόνοι εἰς περισπωμένην, οἶον τᾶλλα, τοῦργον (158, 1).

238. Ἐκθλιψις εἶνε, ὅταν τῆς προηγουμένης λέξεως τὸ τελικὸν βραχὺ (ἄ, ε, ι, ο καὶ οὐδέποτε ὕ) ἀποστρέφηται πρὸ τοῦ ἀρκτικού τῆς ἐπιφερομένης, καὶ ἀντ' αὐτοῦ θέτεται ἡ ἀπόστροφος (')· οἶον, ὁ δὲ ἀγαθός-δ' ἀγαθός.

239. Τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος τὸ ψιλὸν σύμφωνον τρέπεται εἰς δασύ, ἐὰν τὸ ἐπιφερόμενον φωνῆεν δασύνηται· οἶον, μετὰ ἡμῶν-μεθ' ἡμῶν, νύκτα-δ' ἡν-νύχθ' ὄλην· οὐδ' ἐμποδίζει ἐνταῦθα ἡ σύμπτωσις δύο δασέων· οἶον, θέσφαθ' ᾶ (185).

240. Ἐκθλιβονται δὲ εἰς τὸν πεζὸν λόγον συνηθέστατα

ἀ.) Αἰ εἰς ᾶ, ὀ, ἰ, λήγουσαι δισύλλαβοι προθέσεις, πλὴν τῆς περὶ, (ἄχρι, μέχρι), τῆς ἐπί, εἰς τὰ ἐπίορκος (ἐπιορκῶ) καὶ ἐπιεικῆς· καὶ τῆς ἀμφὶ εἰς τὸ ἀμφιέννυμι.

β.) Τὰ μόρια, ἀλλά, ἄρα, ἄρα, γέ, δέ, τέ, οὐδέ, μηδέ, οὔτε, μήτε, εἴτε, ὅτε, τότε, ποτέ, ὁπότε, ἴνα, ὥστε.

γ.) Τὰ ἐπιρρήματα ἔτι καὶ οὐκέτι, ἅμα, εἶτα, ἔπειτα, μάλα, τάχα, ὡς καὶ τὰ ἐπιρρηματικῶς ἐκλαμβανόμενα οὐδέτερα τῶν ὑπερθετικῶν (122).

ΣΗΜ. ἀ. Ἄλλ' ὅμως εὐρίσκονται εἰς τὸν πεζὸν λόγον ἐκτεθλιμμένα ἢ τὰ τελικὰ βραχέα φωνήεντα τῶν ὀνομάτων (μάλιστα τὰ α τῆς β'. καὶ γ'. κλίσεως), ἀνωθυμῶν καὶ ῥημάτων· οἶον χρῆμα α' εἰσφέρει. οἱ δ' ὅτι, ἀκῆκο' αὐτόν, τὰ κράτις α' ἔσσειθ' ἐψηρισμένοι, ἡ δὶ κηχ' ἡμᾶς, ἔχοι μ' ἄν, ἀπηγγέλεθ' ἡμῖν, προσηθάνεθ' ὡς εἰκεν.

ΣΗΜ. β'. Ὡσαύτως πολλάκις ἐκθλιβονται καὶ αἱ τὸ εὐφωνικὸν ν προσλαμβάνουσαι καταλήξεις πλὴν τῶν δοτικῶν πληθυντικῶν τῶν τριτοκλιτῶν (204)· ἐνταῦθα ὅμως δυνάμεθα καὶ ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἐκθλιψιν διὰ τοῦ εὐφωνικοῦ ν· οἶον, ἔστιν ὄστις, ἔστι τις· καὶ, ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας, εἴπερ ἔστ' ἔτι.

241. Ὁ τόνος τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος, τῶν μὲν προθέσεων καὶ συνδέσμων ἀποβάλλεται, τῶν δὲ κλιτῶν ἀναβιβάζεται ὡς ὄξυς εἰς τὴν παραλήγουσαν μετὰ ἡμῶν-μεθ' ἡμῶν, ἀλλὰ ἐγὼ-ἀλλ' ἐγὼ καὶ καὶ ἐπη-καὶ κ'-ἐπη, δεινὰ ἔπαθον-δειν' ἔπαθον.

ΣΗΜ. Μονοσύλλαβα ἐγκλιόμενα ἐγκλίνουσι τὸν τόνον των καὶ μετὰ τὴν ἐκθλιψιν· οἷον ἡ γ' ἐμοί, ἄγουσί' αὐτόν. Τὸ δὲ ἐστὶ παροξύνεται· οἷον εοὔτ' ἔστι (168, σημ.)

242. Ἀφαιρέσεις εἶνε ἀποβολὴ τοῦ ἀρκτικοῦ βραχέος φωνήεντος τῆς ἐπιφερομένης λέξεως, ἐὰν τὸ τῆς προηγουμένης τελικὸν ᾖ μακρόν. Σημεῖον δὲ καὶ ταύτης εἶνε ἡ ἀπόστροφος· οἷον, ποῦ ἔσιν, ποῦ ᾖσιν, Συνειθίζουσι δὲ ταύτην οἱ ποιηταὶ μάλιστα, οἱ δὲ πεζογράφοι σπαγίως, καὶ μάλιστα ἀφαιροῦσι τὸ ε τῆς ἐκείνος· οἷον, ἡμῖν μάλλον ἢ κείνῳ (Δημ. Φιλ. Α'. 4) οὔτω ῥᾶον ἢ κείνως (Πλάτ. Πολιτ. σελ. 370, α.)

§. μδ'. Περὶ τῶν εἰδῶν τῶν λέξεων ἢ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

243. Ἡ πρὸς ἄλλους ἔκφρασις τοῦ τί διανοούμεθα λέγεται λόγος. Πρὸς τοῦτο δὲ μεταχειρίζομεθα λέξεις (5). Διὸ αἱ λέξεις λέγονται μέρη τοῦ λόγου (22).

244. Εἰς τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἀνθρώπου προσβάλλουσι τὰ ἐκτὸς αὐτοῦ διάφορα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα λέγονται ὄντα, οὐσίαι· τὰ δὲ ἀκουσὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται διὰ τὴν ἐκφράσιν αὐτὰ πρὸς ἄλλους, λέγονται ὀνόματα οὐσιαστικά.

245. Τὸ οὐσιαστικὸν ἀρμόζει

α.) εἰς οὐσίαν ἰδίαν, ἦγουν εἰς ἓν μόνον ἄτομον, καὶ λέγεται κύριον· οἷον Παῦλος, Ἑλλάς, Κόρινθος, Κηφισός, Ὀλυνθος.

β.) εἰς οὐσίαν κοινήν, ἦγουν εἰς πάντα τὰ ὁμοειδῆ ἄτομα, καὶ τότε λέγεται προσηγορικόν· οἷον, ἄνθρωπος, χώρα, πόλις, ποταμός, ὄρος.

246. Αἱ οὐσῖαι, ὅσαι προσβάλλουσι εἰς τὰς αἰσθήσεις, ἔχουσι καὶ ποιότητος ἢ ιδιότητάς τινας. Ὅταν λοιπὸν θέλῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐκφράσιν καὶ ποῖαν ποιότητα ἔχει ἡ δεῖνα οὐσία, τότε μεταχειρίζεται ἄλλα σημεῖα ἀκουστά, τὰ ὁποῖα λέγονται ὀνόματα ἐπίθετα· οἷον, ῥόδον κόκκινον, εὖοσμον, ἀνθηρόν, ξηρόν, χλωρόν, κτλ.

247. Διὰ τὴν φανερώσωμεν δὲ, ὅτι ἡ δεῖνα οὐσία ἔχει τὴν δεῖνα ποιότητα ἢ ιδιότητα, συνδέομεν τὸ οὐσιαστικὸν μετὰ τοῦ ἐπιθέτου διὰ τοῦ ἐστί, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο λέγεται κατ' ἐξοχὴν σύνδεσμος· οἷον, τὸ ῥόδον ἐστὶν εὐῶδες.

248. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ οὐσῖαι δὲν ἔχουσι αἰωνίως τὰς αὐτὰς ποιότητας, ἀλλὰ τὰς ἀλλάζουσι, καὶ μεταβαίνουσιν ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην, διὰ τοῦτο ἔχουσι καὶ ἄλλον σύνδεσμον μεταξὺ οὐσίας καὶ ποιότητος, τὸ γίνεταί, καθίσταται, καταντᾷ· οἷον, τὸ ῥόδον γίνεταί ξηρόν.

249. Πολλάκις τὸ ἐπίθετον καὶ ὁ σύνδεσμος συγχωνεύονται εἰς μίαν

λέξιν· οἶον, τὸ ῥόδον ἐστίν· εὐῶδες=τὸ ῥόδον εὐωδιάζει, τὸ ῥόδον γίνεται ξηρόν=τὸ ῥόδον ξηραίνεται. Δι' λέξεις εὐωδιάζει καὶ ξηραίνεται λέγονται ῥήματα.

250. Διὰ τῶν ῥημάτων φανερώμενον ὄχι μόνον τὸ τί εἶνε ἢ γίνεται ὁποιοδήποτε ἀντικείμενον, ἀλλὰ καὶ τὸ τί κάμνει, ἢ πάσχει, ἢ πῶς εὐρίσκεται· οἶον, ὁ Πέτρος γράφει, γράφεται, κοιτῆται, κοιμάται, ὑγιαίνει, νοσεῖ.

251. Τὸ μὲν εἶνε, γίνεται, καθίσταται, καταντᾶ, λέγονται ῥήματα οὐσιαστικά ἢ ὑπαρκτικά· ἐπειδὴ ἐκφράζουσι τὸ τί εἶνε ἢ ὑπάρχει ἀντικείμενόν τι. Τὰ λοιπὰ λέγονται ῥήματα ἐπιθετικά ἢ κατηγορηματικά· ἐπειδὴ συμπεριλαμβάνουσιν ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ ἐπιθετὰ ἢ τὰ κατηγορήματα, ἡγουν τὰς ποιότητας ἢ τὰς διαθέσεις, δηλαδή τὰς ἐνεργείας καὶ τὰ πάθη, τὰ ὁποῖα λέγομεν ὅτι ἔχει ἀντικείμενόν τι.

252. Ὄταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν, ὅτι ἀντικείμενόν τι εἶνε ἤδη γνωστόν, ὠρισμένον, τότε μεταχειρίζομεθα τὰς μονοσυλλάβους λέξεις ὁ, ἡ, τό. Αὗται προτάσσονται τῶν ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα προσδιορίζομεν, καὶ λέγονται ἄρθρα· οἶον, ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν διαφέρει τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου.

253. Ὄταν θέλωμεν νὰ ὀρίσωμεν τὸ πρόσωπον ἢ τὸ ἀντικείμενον δίχως νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ ὄνομά του, τότε ἀντὶ τοῦ ὀνόματος μεταχειρίζομεθα λέξεις τινάς, τὰς ὁποίας ὀνομάζουσιν ἀντωνυμίας· οἶον, ἐγώ, σύ, ἐκεῖνος, οὗτος, αὐτός, ἐμός, ὅς, ἐμαυτόν, σεαυτόν, ἀλλήλους, τίς κτλ.

254. Ὄταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν τὰς ποιότητας ἢ τὰς διαθέσεις, ἐπιθετιμένας ἢ ἐφηρμοσμένας εἰς τὰ ἀντικείμενα, καὶ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν εὐρίσκονται ἐν αὐτοῖς, τότε μεταχειρίζομεθα τὰ ῥήματα μετὰ καταλήξεως ἐπιθετικῆς, καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται μετοχαί· οἶον, ὁ Πέτρος ὁ γράφων, ὁ γραφόμενος, ὁ κοιτόμενος, ὁ ὑγιαίνων, ὁ νοσῶν.

255. Ὄταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν τὴν μεταξὺ δύο τινῶν ἀντικείμενων σχέσιν, τότε τάσσομεν πρὸ τοῦ ὀνόματος ἐνὸς ἐξ αὐτῶν λέξιν σημαντικὴν τῆς σχέσεως ταύτης, καὶ ἡ τοιαύτη λέγεται πρόθεσις· οἶον, διατρίβω ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἔρχομαι πρὸς ἐσέ.

256. Ὄταν τὰς ιδιότητας, τὰς ὁποίας παρατηροῦμεν ἐν τοῖς ῥήμασιν ἢ ἐν τοῖς ἐπιθέτοις, θέλωμεν νὰ προσδιορίσωμεν κατὰ τόπον, ἢ χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ ἄλλως πως, τὸ ὁποῖον αἱ καταλήξεις, καὶ λοιπαὶ μεταβολαί, ὄσας ταῦτα δέχονται, δὲν ἐξαρκούσι νὰ φανερώσωσι, τότε μεταχειρίζομε-

θα λέξεις τινάς, τὰς ὁποίας ὀνομάζουσιν ἐπιρρήματα· οἶον, ὁ πολλὰ καλὸς ἄνθρωπος· ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ γρήγορα· ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ σήμερον· ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται ἐδῶ.

257. Ὅταν θέλωμεν νὰ συνδέσωμεν λέξιν μετ' ἄλλης λέξεως, ἢ φράσιν μετ' ἄλλης φράσεως, τότε μεταχειρίζομεθα λέξεις τινάς, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν συνδέσμους· οἶον, ἐγὼ καὶ σὺ τρώγομεν· ὁ μὲν διδάσκαλος ὑπαγορεύει, ὁ δὲ μαθητὴς γράφει.

258. Ὅταν θέλωμεν νὰ ἐκφράσωμεν πάθος ψυχῆς σφοδρὸν, προερχόμενον ἐκ θαυμασμοῦ, λύπης, χαρᾶς ἐκπλήξεως, τότε προφέρομεν λέξεις τινάς ἐκφραστικὰς τούτου. Αὐτὰς ὀνομάζουσιν ἐπιφωνήματα· οἶον, φεῦ τῶν κακῶν! βαβαὶ τῆς κακίας! ὦ τῆς ἀπληστίας!

259. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων συνάγεται, ὅτι τὰ μέρη τοῦ λόγου (23) εἶνε δέκα· ἦγουν, ὄνομα οὐσιαστικόν, ὄνομα ἐπίθετον, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον, ἀντωνυμία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος, ἐπιφώνημα.

ΣΗΜ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες γραμματικοί, συγκαταλέγοντες τὸ ἐπίθετον εἰς τὸ οὐσιαστικόν, καὶ τὸ ἐπιφώνημα εἰς τὸ ἐπίρρημα, ἀριθμοῦσιν οὕτω τὰ μέρη τοῦ λόγου.

§. μέ. Περὶ κλίσεως.

260. Τὸ ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν, καὶ γίνεται ὑποκείμενον καὶ τοῦ ἐνδιαθέτου καὶ τοῦ προφορικοῦ λόγου (2. 3).

α.) εἶναι ἓν, ἢ δύο, ἢ ὑπὲρ τὰ δύο· τοῦτο ἐκφράζεται διὰ καταλήξεως, ἥτις λέγεται ἀριθμός.

β.) ἔχει σχέσιν καὶ συνάφειαν πρὸς ἄλλο, καὶ τοῦτο φανερώνεται διὰ καταλήξεως, ἥτις λέγεται πτώσις.

γ.) εἶναι ἀρσενικόν, θηλυκόν, ἢ οὐδέτερον (δηλαδὴ οὔτε ἀρσενικόν οὔτε θηλυκόν)· καὶ τοῦτο φανερώνεται ὡσαύτως διὰ καταλήξεως, ἥτις λέγεται γένος.

δ.) ἐνεργεῖ, πάσχει, ἢ εἶναι τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον, καὶ τὸ τοιοῦτον φανερώνεται διὰ καταλήξεως, ἥτις λέγεται διάθεσις.

ε.) ἔχει, εἶχε, θὰ ἔχη τοιαύτην ἢ τοιαύτην διάθεσιν. Τοῦτο φανερώνεται καὶ διὰ καταλήξεως καὶ διὰ τινος μεταβολῆς τῆς ῥίζης (225 καὶ 228)· καὶ αὐτὸ λέγεται χρόνος.

261. Ὅσαι λέξεις διὰ τῆς καταλήξεώς των δύνανται νὰ φανερώσωσιν τὰ ἀνωτέρω πέντε, δέχονται μεταβολὰς τινὰς, ἦγουν κλίνονται, καὶ δι' αὐτὸ λέγονται κλιταί.

262. Ὅσαι λέξεις φανερώνουσι τὰς σχέσεις ἀντικειμένου πρὸς ἀντικείμενον (255), συνδέουσιν ἀντικείμενον μετὰ ἀντικειμένου καὶ φράσιν μετὰ

φράσεως (257), ἢ προσδιορίζουσι τόπον, χρόνον, τρόπον ἢ ἄλλην τινὰ περιστασιν οὐσίας ἢ καὶ ποιότητος (256), ἢ πάθος ψυχῆς σφοδρόν (258), δὲν ἐπιδέχονται οὐδεμίαν μεταβολήν, δὲν κλίνονται, καὶ δι' αὐτὸ λέγονται ἀκλιτοί.

263. Τὰ μέρη τοῦ λόγου λοιπὸν διαιροῦνται εἰς κλιτὰ καὶ εἰς ἀκλιτὰ. Καὶ κλιτὰ μὲν εἶνε οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον καὶ ἀντωνυμία· ἀκλιτὰ δὲ πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα.

264. Καὶ τὰ μὲν οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ἄρθρα, ἀντωνυμιαί, ἐπιδέχονται μόνον ἐν τῇ καταλήξει μεταβολήν διὰ τὴν φανερώσωσι τὰς πρὸς ἄλληλα τῶν ἀντικειμένων σχέσεις, τὰς ὁποίας ἡ γραμματικὴ ὀνομάζει πτώσεις, ὅθεν καὶ ταῦτα λέγονται πτωτικά· τὰ ῥήματα δὲ καὶ αἱ μετοχαὶ δέχονται μεταβολὰς καὶ ἐν τῷ τέλει καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ (225 καὶ 260 ε.).

§. μς'. Περὶ τῶν πτωτικῶν.

265. Τὰ παρεπόμενα τῶν πτωτικῶν εἶνε γένος, ἀριθμός, πτώσις, τὰ ὁποῖα εἶδομεν εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον (25)· ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν μόνον·

α. Ὅτι πολλὰ ὀνόματα ἀψύχων ἔχουσι κατάληξιν ἀρσενικὴν ἢ θηλυκὴν, ἐνῶ τὰ σημαινόμενά των εἶνε οὐδέτερα. Ταῦτα λέγονται κατὰ φωνὴν ἀρσενικά ἢ θηλυκά, κατὰ σημασίαν ὅμως οὐδέτερα, ἤγουν μηδέτερον γένος ἔχοντα· διὸ καὶ τὸ οὐδέτερον καταχρηστικῶς μόνον λέγεται γένος, ἡ δὲ γραμματικὴ μόνον τὸ κατὰ φωνὴν γένος ἐξετάζει.

β. Ὁ πληθυντικὸς φανεράνει τὸ ἀντικείμενον πολλάκις λαμβανόμενον, καὶ ὄχι ὠρισμένως τοςάκις, καθὼς ὁ ἐνικός καὶ διυικός. Διὰ τὴν προσδιορίζεται δὲ καὶ τοῦτο ἀκριβῶς, ἐπενοήθησαν τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα τρεῖς, τέσσαρες, πέντε κτλ.

γ. Ὅτι ἐκ τῶν πέντε πτώσεων ἡ γενικὴ, δοτικὴ καὶ αἰτιατικὴ λέγονται κυρίως πτώσεις, ὡς μεταπεσοῦσαι ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς, ἡ ὁποία, ὡς καὶ ἡ ὁμοία μετὰ ταύτην κλητικὴ, καταχρηστικῶς μόνον ἐπεκράτησε νὰ λέγωνται ὡσαύτως πτώσεις· διὸ καὶ πρὸς διάκρισιν αἱ μὲν δύο αὗται (ὀνομας. καὶ κλητικ.) λέγονται ὀρθαὶ ἢ εὐθεῖαι, αἱ δ' ἄλλαι τρεῖς, πλάγια.

266. Τὰ πτωτικά ἔχουσι διαφόρους καταλήξεις, ἐπομένως καὶ διαφόρως μεταβάλλουσιν αὐτάς. Πάντες δὲ οἱ τρόποι, καθ' οὓς μεταβάλλονται αἱ πτωτικαὶ καταλήξεις τῶν πτωτικῶν, εἶνε τρεῖς, καὶ λέγονται κλίσεις. Αἱ δὲ πτωτικαὶ καταλήξεις τῶν κλίσεων εἶνε αὗται.

Α'. ΚΛΙΣΙΣ.

	Ἐνικ.	Δουϊκ.	Πληθ.
	ἄρσεν.	θηλ.	
Ὄνομ.	ᾱς, ης,	α, η.	ᾱ, αι,
Γενικ.	ου, ου,	ᾱς, ης,	αιν, ων,
Δοτικ.	α, η,	α, η,	αιν, αις,
Αίτιατ.	ᾱν, ην,	αν, ην,	ᾱ, ᾱς.
Κλητικ.	ᾱ. ᾶ (η).	α. η.	ᾱ. αι.

Β'. ΚΛΙΣΙΣ.

	ἄρσ. θηλ.	οὐδ.		ἄρσ. θηλ.	οὐδ.
Ὄνομ.	ος, ον.		ω,	οι,	ᾶ,
Γενικ.	ου, ου,		οιν,	ων,	ων,
Δοτικ.	φ, φ,		οιν,	οις,	οις,
Αίτιατ.	ον, ον,		ω,	ους,	ᾶ,
Κλητικ.	ε. ον.		ω.	οι.	ᾶ.

Γ'. ΚΛΙΣΙΣ.

	ἄρσεν. θηλ.	οὐδ.		ἄρσ. θηλ.	οὐδ.
Ὄνομ.	—	—	ε,	ες,	ᾶ,
Γενικ.	ος, ος,		οιν,	ων,	ων,
Δοτικ.	ῖ, ῖ,		οιν,	σί(ν),	σί(ν),
Αίτιατ.	α, —		ε,	ᾶς,	ᾶ,
Κλητικ.	—	—	ε.	ες.	ᾶ.

267. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω πινάκων των πτωτικῶν καταλήξεων συνάγομεν ταῦτα.

α.) Ὁ δουϊκὸς ἀριθμὸς ἔχει δύο μόνον καταλήξεις, μίαν διὰ τὴν ὀνομαστικὴν αἰτιατ. καὶ κλητικ., καὶ ἄλλην διὰ τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν.

β.) Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς ἔχει τέσσαρας καταλήξεις, μίαν διὰ τὴν ὀνομ. καὶ κλητ., καὶ τρεῖς διὰ τὰς ἄλλας τρεῖς πτώσεις.

γ.) Ἡ γενικὴ πληθ. πασῶν τῶν κλίσεων λήγει εἰς ων, καὶ δι' αὐτὸ λέγεται μέση.

δ.) Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὁμοίας, τὴν ὀνομαστ. αἰτιατ. καὶ κλητικὴν.

ε.) Τῶν οὐδετ. ἡ πληθ. ὀνομ. αἰτιατ. καὶ κλητικὴ λήγει εἰς α βραχύ.

ς.) Ἡ ἐνικὴ δοτ. πασῶν τῶν κλίσεων ἔχει τελικὸν ι, τὸ ὅποιον ἐν τῇ α. καὶ β. ὑπογράφεται, ἐν δὲ τῇ γ. προσγράφεται καὶ εἶνε βραχύ.

ζ.) Τῆς α. καὶ β. κλίσεως ἡ ἐνικὴ γενικὴ καὶ δοτικὴ, ἅπας ὁ δουϊκὸς ἀριθμὸς, ἡ γεν. δοτ. καὶ αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ, μακροκαταληκτοῦσιν.

ή.) Αἱ καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων ι, α, ας τῆς γ'. κλίσεως εἶνε βραχεῖαι, ἐὰν δὲν προκύπτωσιν ἐκ συναίρέσεως.

θ'.) Τὰ δίχρονα ἐν τῷ τέλει τῶν οὐδετέρων, ἐὰν δὲν προκύπτωσιν ἐκ συναίρέσεως, εἶνε βραχεῖα.

ι.) Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῆς ᾶ. καὶ β'. κλίσεως ἔχει καὶ τὸν τόνον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς.

268. Περὶ τονισμοῦ τῶν πτώσεων ἔχομεν τοὺς γενικοὺς τούτους κανόνας.

α.) Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομασ. καὶ αἰτιατ., τονίζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης, δξύνεται, καὶ μακρὰν ἐὰν ἔχη αὐτὴν οἷον ἡ τιμή, τῆς τιμῆς (πρὸς. 292).

β'.) Ἡ μακροκατάληκτος γενικὴ καὶ δοτικὴ, τονίζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπᾶται οἷον τῆς τιμῆς, τῆ τιμῆ, (πλὴν 293 καὶ 298.).

§. μζ'. Παρατηρήσεις περὶ τοῦ ἄρθρου. (§. γ'.)

269. Τὸ ἄρσ. καὶ οὐδέτερον κλίνεται κατὰ τὴν δευτέραν κλίσειν, τὸ θηλυκὸν δὲ κατὰ τὴν πρώτην.

270. Τὸ ἄρθρον κλητικὴν δὲν ἔχει τῆς δὲ κλητικῆς τῶν ἄλλων πτωτικῶν προτάσσομεν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ᾧ. (30, σημ. β'.)

271. Τὰ ἀπὸ φωνήετος ἀρχόμενα ἄρθρα δασύνονται καὶ δὲν τονίζονται.

272. Τοῦ ἄρσ. ἡ ἐνικὴ ὀνομαστ. δὲν ἔχει τελικὸν ς, καὶ τοῦ οὐδετέρου δὲν ἔχει ν (73, σημ. δ'.)

§. μη. Παρατηρήσεις εἰς τὴν πρώτην κλίσειν (§. δ'.)

273. Ἐκ τῶν θηλυκῶν ὀνομάτων τῆς ᾶ. κλίσεως τὰ λήγοντα εἰς α καθαρὸν ἢ εἰς ρα, καὶ τινα κύρια ὀνόματα φυλάττουσι τὸ α εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ.

274. Τὴν γενικὴν εἰς ᾶ (δωρικῶς, 36), ἀντὶ οὐ ἔχουσιν εἰς τὴν κοινήν τῶν Ἀττικῶν γλῶσσαν τὰ Πλειστόλας-α, βόρρᾶς-ᾶ, Ὀρόντας-α, μητραλοίας-α, πατραλοίας-α, ὄρνιθοθήρας-α.

275. Ποῖα ἐκ τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν εἰς ᾶ ἰδέ (37).

ΣΗΜ. Κατὰ τὸν Θείρισιον σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν εἰς ᾶ ἅπαντα τὰ εἰς ης πρωτόκλιτα πλὴν τῶν εἰς θ η ς.

276. Ἡ ἐνικ. αἰτ. γίνεται ἀπὸ τῆς ἐνικ. ὀνομαστικῆς τῶν μὲν ἀρσεν. κατὰ τροπὴν τοῦ σ εἰς ν, τῶν δὲ θηλυκῶν κατὰ πρόσληψιν τοῦ ν.

277. Ἡ ἐνικ. κλητ. τῶν θηλυκ. εἶνε ὁμοία καὶ ὁμόχρονος τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς.

278. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν μὲν οὐσιαστικῶν τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, πλὴν τῶν ἀρσενικῶν χρήστων, (χλοῦνων), ἐτησίων καὶ

τοῦ θηλυκοῦ ἀφύων· τῶν δὲ ἐπιθέτων περισπᾶται μὲν, ἐὰν ἔχῃσι τὸ ἀρσενικὸν τριτόκλιτον· οἶον, ὁ τυφθεῖς, ἢ τυφθεῖσα-τῶν τυφθεισῶν ὁμοτονεῖ δὲ τῇ γενικῇ πληθυντικῇ τοῦ ἰδίου ἀρσενικοῦ, ἐὰν ἔχῃσιν αὐτὸ δευτερόκλιτον· οἶον, ὁ ἅγιος-οἱ ἅγιοι-τῶν ἁγίων, ἢ ἁγία-αἱ ἁγίαι-τῶν ἁγίων.

ΣΗΜ. Κατὰ τινὰ παράδοσιν πολλάκις περιέσπων καὶ τὰ θηλυκὰ τῶν δευτεροκλίτων ἀρσεν. ἐπιθέτων εἰς τὴν λήγουσαν, διὰ τὰ διακρίνωσι τὴν γενικὴν πληθυντικὴν τῶν θηλυκῶν ἀπὸ τῆς τοῦ ἀρσενικοῦ· οἶον Ῥοδίωv (ἀρσεν.) καὶ Ῥοδιῶ (θηλ. διὰ τὰς γυναῖκας τῶν Ῥοδίων).

279. Ἐκ τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν εἶνε τῆς ἁ κλίσεως·

α.) Τὰ εἰς δης πατρωνυμικά ἢ πατρωνυμικοσχημάτιστα κύρια· οἶον, Ἀτρεΐδης, Νεστορίδης, Ἀριστείδης, Μιλτιάδης.

β.) Τὰ εἰς της προσηγορικά· οἶον, πολίτης, ληστής.

γ.) Τὰ ἀπὸ ῥημάτων σύνθετα προσηγορικά ἢ κύρια· οἶον· βιβλιοπώλης, γεωμέτρης. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπὸ τοῦ φαίνομαι σύνθετα· οἶον, Ἀριστοφάνης, Δεξιφάνης.

δ.) Τὰ ἀπὸ θηλυκῶν ὀνομάτων τῆς ἁ. κλίσεως σύνθετα· οἶον, ὀλυμπιονίκης (νίκη), ἀρχιδίκης (δίκη).

280. Τὰ εἰς ας τῆς πρώτης κλίσεως μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον, Αἰνείας· τὸ ἀν τῆς αἰτ. ἀρσεν. καὶ θηλυκῶν ὁμοχρονεῖ μὲ τὸ τῆς ὀνομαστικῆς· Αἰνείας-ᾶν, μοῦσα-ᾶν.

281. Τὸ α τῆς κλητ. ἔχουσι τὰ μὲν εἰς ας μακρὸν ἦτοι ὁμόχρονον μὲ τὸ τῆς ὀνομαστικῆς· οἶον Αἰνείτας-Αἰνεία· τὰ δὲ εἰς ης βραχὺ (37) βιβλιοπώλης-βιβλιοπῶλα· διὸ καὶ ἐκθλίβεται τοῦτο (240, σημ. α), ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ. Τὸ δὲ τῶν θηλυκῶν ὁμοχρονεῖ μετὰ τῆς ὀνομαστικῆς ὡς, καὶ τὸ τῆς αἰτιατικῆς· οἶον μοῦσα-ᾶν-ᾶ.

282. Αἱ καταλήξεις ας, α, γεν. δοτ. καὶ αἰτ. πληθ. καὶ τὸ α τοῦ δυϊκοῦ εἶναι μακρά.

283. Ἐκ τῶν εἰς α θηλυκῶν ἔχουσι τὸ ληκτικὸν α τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς μακρόν.

α.) Τὰ ἐπίθετα, ὧσων τὸ ἀρσενικὸν εἶνε δευτερόκλιτον· οἶον, ἅγιος, ἁγιά· ἐξαιροῦνται τὸ πέπειρος-πέπειρα καὶ τὰ πάσχοντα κυρίαν συναίρεσιν ἐν τῇ παραληγούσῃ· οἶον δίτιος-δίτος-δίᾶ, Χίτιος-Χίτος-Χιᾶ.

β.) Τὰ εἰς ἰα παροξύτονα οὐσιαστικά· οἶον, κακία, σοφία.

γ.) Τὰ εἰς εἰα δισύλλαβα, καὶ τὰ εἰς εἰα παραγόμενα ἀπὸ ῥημάτων εἰς εὐα ληγόντων· οἶον μνεία, βασιλεία (βασιλεύω).

δ.) Πάντα τὰ ὀξύτονα· οἶον χαρά, λαλιά.

έ.) Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα παραλήγοντα εἰς φωνῆεν ἢ τὴν αὐ διφθογγον· οἶον, ὦρα, ἔδρα, πῆρα, αὔρα. Πλὴν τοῦ πρῶρα, χύτρα, σφύρα.

ς.) Τὰ εἰς οα καὶ εα παροξύτονα· οἶον, χροῶ, πόα, μηλέα, Τεγέα.

ζ.) Τὰ εἰς αἰα ὑπερδισύλλαβα· οἶον ἐλαῖα, κεραῖα. Ἐξαιροῦνται πόλεων τινων ὀνόματα· οἶον, Φώκαια, Πλάταια.

ἢ. Ὅσα ἐκ τῶν εἰς α κυρίων ὀνομάτων φυλλάττουσι τὸ α, ἄτρεπτον εἰς τὴν γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ (35).

284. Ἔχουσι δὲ τὸ α βραχύ.

α.) Ὅσα θηλυκὰ ἐπιθέτα ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν τριτόκλιτον (οἶον εἰς ας, υς, εἰς, ους, ως, ων), οἶον, πᾶς-πᾶσα, παιδεύων-ουσα, φύς-ῦσα, ἡδύς, ἡδέια· πεπαιδευκώς, πεπαιδευκυῖα· τέρην, τέρεινα.

β.) Ὅσα δισύλλαβα καταλήγουσιν εἰς αἰα· οἶον, μαῖα, γραῖα.

γ.) Τὰ εἰς εἰα προσηγορικά, γινόμενα ἀπὸ τῶν εἰς εὐς προσηγορικῶν· οἶον, ἱερεύς-ἱερεῖα, Ἀλεξανδρεύς-Ἀλεξανδρεῖα, βασιλεὺς-βασίλεια (ἢ βασίλισσα).

δ.) Τὰ εἰς εἰα ἀφρημένα γινόμενα ἀπὸ τῶν εἰς ης γεν. ἐὸς τριτοκλιτων ἐπιθέτων· οἶον εὐγενής-εὐγένεια· ὡς καὶ πάντα τὰ εἰς εἰα ὑπερδισύλλαβα πλὴν τῶν ἐν 283, γ· οἶον, ὠφέλεια, μεσόγεια (καὶ μεσόγαια), ἀκρόρεια.

έ.) Τὰ εἰς οἰα ἀφρημένα γινόμενα ἀπὸ τῶν εἰς οος-ους ἐπιθέτων καὶ τοῦ βοῦς· οἶον, εὔνοος-εὔνοος-εὔνοια, Εὐβοία.

ς.) Τὰ εἰς υἰα οὐσιαστικά· οἶον μυῖα· ἔτι καὶ τὰ ὀξύτονα ὄργυια, ἄγυια.

ζ.) Πάντα τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ τρέποντα τὸ α εἰς η· οἶον μοῦσα, γλῶσσα.

ἢ.) Τὰ εἰς ρα, παραλήγοντα εἰς διφθογγον πλὴν τῆς αὐ 283, έ· οἶον μοῖρα, σφαῖρα, πεῖρα, πλὴν τινων κυρίων ὀνομάτων ἐκ τοῦ Ἴωνικοῦ ἢ προσερχομένων, Αἴθρα, Φαῖδρα.

ΣΗΜ. Ἐπίσης βραχὺ ἔχουσι τὸ α πάντα τὰ εἰς υ μακρὸν παραλήγοντα υρα, οἶον, Κέρκυρα, γέφυρα, κτλ.

θ.) Τὰ εἰς τρια καὶ τετρα, γινόμενα ἀπὸ τῶν τῆς καὶ τῆρ, καὶ πάντα τὰ προπαροξύτονα· οἶον, ποιητής-ποιήτρια, σωτήρ-σωτήρια, τράπεζα, θάλασσα.

285. Ἐκ τῶν συνηρημένων τῆς πρώτης κλίσεως τὸ βορέας συναι-

ρούμενον διπλασιάζει τὸ ρ διὰ νὰ κάμῃ τὸ ο θέσει μακρὸν καὶ ἰσοδύναμον μὲ τὰ δύο βραχέα, ο καὶ ε, τοῦ ἀσυναϊρέτου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ στερρός-στερρός.

ΣΗΜ. Οὔτε ἅπαντα τὰ εἰς ε α ε κύρια ὀνόματι συναϊροῦσιν· οἶον, Ἀνδρέας, βροτέας· οὔτε ἅπαντα τὰ εἰς ε α δένδρων ἢ ἄλλα ὀνόματα (κατὰ τὸ συκέα-ῆ)· οἶον, μηλέα, μορέα, πτελέα, Τεγέα.

§. μβ'. Παρατηρήσεις εἰς τὴν δευτέραν κλίσειν (§. ε.)

286. Πολλὰ ὀνόματα ἀλλάσσοντα τὸ γένος ἀλλάσσουν καὶ τὴν σημασίαν· οἶον, ὁ ζυγὸς (ζυγός), ἡ ζυγὸς (ζυγαριά), ὁ ἵππος (ἄλογον), ἡ ἵππος (ἡ φοράδα καὶ τὸ ἵππικόν).

287. Πολλὰ ὀνόματα, ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἀρσενικὰ ἢ θηλυκὰ ὄντα, ἐν τῷ πληθυντικῷ γίνονται οὐδέτερα· οἶον, ὁ δεσμὸς-τὰ δεσμά (48).

288. Τὰ πτωτικά τῆς δευτέρας κλίσεως συναϊροῦνται πολλακίς, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἡ ρίζα λήγῃ εἰς ε ἢ ο· οἶον, ὄστ-έον-οῦν, ν ὀος-νοῦς, καὶ τότε ὄχι πάντοτε.

289. Τὰ μὲν εο καὶ οο συναϊροῦνται εἰς ου, τὰ δὲ εα καὶ οα συναϊροῦνται εἰς α. Τὸ ε ὅμως καὶ ο πρὸ τῶν μακρῶν φωνηέντων καὶ διφθόγων ἀποβάλλεται ἢ μᾶλλον καταπίνεται ὑπ' αὐτῶν. Περὶ τῶν εἰς εα θηλ. ζῆται 233, β'. σημ.

290. Κατὰ ταῦτα κλίνονται τὰ οὐσιαστικά· α.) νοῦς, ῥοῦς, θροῦς, (χοῦς), χροῦς· β.) τὰ εἰς ους λήγοντα καὶ συγγένειαν σημαίνοντα, ἀδελφοῦς.

291. Ἐκ δὲ τῶν ἐπιθέτων α.) τὰ εἰς εὸς μετουσιαστικά, χρύσεος-οῦς· β.) τὰ εἰς οος ἀριθμητικά ἐπίθετα 58, δ'. ἀπλόος-οῦς· γ.) τὰ ἐκ τοῦ νόος καὶ πλόος σύνθετα.

292. Τοῦ δυϊκοῦ ἢ ὀνομαστικῆ, αἰτιατικῆ καὶ κλητικῆ δὲν περισπᾶται ἐναντίον τοῦ κανόνος (231 Σημ.).

293. Τὰ ἀπὸ τοῦ νόος καὶ πλόος σύνθετα καὶ συναϊρούμενα παροξύνονται πάντοτε· οἶον, περίπλοος-περίπλους, περιπλόου-περίπλου, εὔνοος-εὔνοος, εὔνοου-εὔνου. Ἡ δὲ πληθ. ὀνομ. καὶ προπερισπᾶται παρὰ τὸν κανόνα (231, σημ. πρβ. 157, 2)· οἶον, εὔνοοι-εὔνοι, εὔπλοοι-εὔπλοι· ἐπειδὴ ἡ οἰ λογιζέται ὡς βραχεῖα (159).

294. Τὸ κάνεον καὶ τὰ εἰς εος καὶ εον μετουσιαστικά, συναϊρούμενα, καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὸ ἐκ συναϊρέσεως προκύπτον, καὶ ὅταν οὐδέτερον τῶν συναϊρετέων φωνηέντων δὲν τονίζηται· οἶον, κάνεον-κανοῦν, χρύσεος-χρυσοῦς.

295. Ἀντὶ τῶν συνηρημένων τύπων μεταχειρίζονται παλλάκις καὶ τοὺς

ἀσυναίρετους πλόων, δύσνοοι, εὐνόων, κακονόοις, κρυψίνδους, πάντοτε ὅμως μένουσιν ἀσυναίρετα τὰ εἰς οα οὐδέτερα τῶν ἐκ του νόος καὶ πλόος συνθέτων· οἶον, ἀνοα, ἑτερόπλοα. Τὰ δ' ἄγδοος καὶ λιθοξόος δὲν συναίρουσιν ποτέ. Τὰ δὲ ἀντίξοος, δορυξόος καὶ πρόχοος συναίρουσιν· οἶον, ἀντίξοος-ἀντίξους, ἀντιξόου-ἀντίξου, προχόου-πρόχου (τονιζόμενα κατὰ τὰ 293), δορυξόος-δορυξοῦς κτλ. Ἀλλὰ ταῦτα ἐνίοτε συγκόπτουσι τὸ ο τῆς ῥίζης· οἶον ἀντιξοος, δόρυξος καὶ δορυξός. Οὕτω συγκόπτουσι τὸ ο καὶ πολλὰ κύρια ὀνόματα σύνθετα ἀπὸ τοῦ νόος· ἀλλὰ τότε ταῦτα ἐκτείνουσι τὸ προηγούμενον δίχρονον· οἶον, Εὐθύνοος, Καλλίνοος, ἀντὶ Εὐθύνοος-Εὐθύνοους, Καλλίνοος-Καλλίνους.

ΣΗΜ. α'. Ἡ Αἰολοδορικὴ γλῶσσα τὰ εἰς οος πολλαπλασιαστικά καὶ τὰ εἰς εος μετουσιαστικά σχηματίζει ἀσυναίρετως καὶ ὀξυτόνως, ἀποβάλλουσα τὸ ληκτικὸν τῆς ῥίζης ε καὶ ο· οἶον, ὀξυπλόος, ὀξυχρυσός.

ΣΗΜ. β'. Ἐπιστημονικῶς θεωρουμένου τοῦ πράγματος ῥίζα καὶ κατάληξις τῆς α. καὶ β'. κλίσεως δὲν χωρίζονται, ὡς ἐσημειώθη εἰς τοὺς τύπους (μονί-ας, λόγ-ος) καὶ τοὺς πίνακας (266), ἀλλὰ τὸ α καὶ ο ἀνήκουσιν εἰς τὴν ῥίζαν καὶ ἀρχικῶς ἐφυλάττοντο εἰς ὅλας τὰς πτώσεις· οἶον, γεν. μονία-ο, δοτ. μονία-ι, αἰτ. μονίαν κλ. λόγο-ο, λόγο-ο, κτλ. ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰι πτώσεις καὶ σώζονται ἔτι εἰς τὰς διαλέκτους.

§. γ'. Παρατηρήσεις εἰς τὴν β'. Ἀττικὴν κλίσιν (§. β').

296. Λέγεται ὁ σχηματισμὸς οὔτος Ἀττικὸς, ἐπειδὴ οἱ Ἀττικοὶ προτιμῶσι νὰ μεταχειρίζωνται τοῦτον ἀντὶ τοῦ κοινοῦ οἶον, ναὸς καὶ νεὼς, λαὸς καὶ λεὼς.

ΣΗΜ. α'. Ὀνόματά τινα κλίνονται καὶ κατὰ ταύτην καὶ κατὰ τὴν γ'. κλίσιν· οἶον, Μίνωος, γεν. Μίνωος καὶ Μίνω· ἄλωος, γεν. ἄλωνος· γέλωος, αἴτιας. γέλωτα καὶ παρὰ ποιηταῖς γέλω· καὶ τὰ ἐκ τοῦ γέλωος καὶ κέρας σύνθετα ἐπίθετα, φιλόγελωος, φιλογέλωτος καὶ φιλόγελω.

ΣΗΜ. β'. Ἐκ δὲ τῶν ἐνταῦθα ἀναγομένων ἐπιθέτων μεταχειρίζονται καὶ τύποι τῆς κοινῆς β'. κλίσεως· οἶον, οἱ ἔμπεσοι ἀντὶ οἱ ἔμπεψ, τὸ ἔμπεσον, τὰ ἔπεα, τὰ πλέα, τὰ ἔμπελα καὶ ἔμπεω, περίπεα.

297. Ὅσα κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν προπαροξύνονται, καὶ κατὰ τὸν Ἀττικὸν προπαροξύνεται ἐναντίον τοῦ κανόνα (161)· ὅχι ὅμως ἐὰν παραλήγωσιν εἰς μακρὸν· οἶον ἀγήρωος, ὑπεργήρωος. (Δισχύλ. Ἀγαμ. 79). Κατὰ δὲ τὰ Ἀττικὰ τονίζεται καὶ τὸ δύσερωος.

298. Τὰ ὀξύτονα δὲν περισπῶσι τὴν ἐνικὴν γενικὴν παρὰ τὸν κανόνα (268, β').

§. γα. Τρίτη κλίσις (§. ζ').

299. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα λήγοντα εἰς φωνήεντα α, ι, υ, ω, καὶ εἰς τὰ σύμφωνα ν, ρ, σ (ξ, ψ). Ταῦτα δὲ περιττεύουσι τῆς ἐνικῆς

ὀνομαστικῆς κατὰ μίαν συλλαβὴν ἐν ταῖς ἄλλαις πτώσεσι. Διὸ καὶ περιττοσύλλαβα λέγονται.

300. Τὰ πτωτικὰ τῆς γ'. κλίσεως κλίνονται, προσλαμβάνοντα τὴν πτωτικὴν κατάληξιν πρὸς τὴν ῥίζαν· θήρ, θηρ ὄς, θηρ ί, θῆρ α, θῆρ ες, θηρ ὦν, θηρ σί(ν), θῆρ ας.

301. Ἡ ῥίζα τῶν τριτοκλίτων διακρίνεται μάλιστα, ἐὰν ἐκ τῆς γενικῆς ἢ ἄλλης πτώσεως ἀποβληθῇ ἡ πτωτικὴ κατάληξις· π. χ. τοῦ ἄρπαγος, Αἶαντος, λέοντος, ἀληθέος ῥίζα εἶνε τὸ ἄρπαγ- Αἶαντ- λέοντ- ἀληθέ-.

302. Τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως γράμμα λέγεται χαρακτηρ.

303. Τὰ τριτόκλιτα δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς ἀφωνόληκτα, ὑγρόληκτα, φωνηεντόληκτα· καθότι ὁ χαρακτηρ αὐτῶν εἶνε
α.) Ἄφωνον οἶον, κύκλωψ-κύκλωπος, ἄρπαξ-ἄρπαγος, πατρίς-πατριδός.

β.) Ὑγρὸν ἢ ἀμέταβολον (ν, ρ) οἶον, Ἕλλην-Ἕλληνας, σωτήρ-σωτήρος, (ἄλς-άλος μοναδικόν).

γ.) Φωνῆεν οἶον σέλας-σέλας, κίς-κίος, ἰχθύς-ἰχθύος, ἀληθής-ἀληθές, αἰδώς-αἰδός, θώς-θός.

δ'. Πολλάκις εὐρίσκεται χαρακτηρ ὑγρὸν πρὸ ἀφώνου, καθὼς ντ, γγ (=γγ), ρκ' ἢ καὶ κτ' οἶον, λέων-λέοντος, σάλπιγξ-σάλπιγγος, σάρξ-σάρκος, νύξ-νυκτός.

304. Τῶν φωνηεντολήκτων μόνον ὀλίγα ἔχουσι χαρακτηρὰ ὡς ἢ ᾠ· οἶον Τρῶς-Τρῶς, γράυς-γράός· τᾶλλα δὲ πάντα ἔχουσιν ἢ βραχὺ δίχρονον, ἢ φύσει βραχὺ φωνῆεν. Ταῦτα πάντα πάσχουσιν ἐν τισὶ πτώσεσι συναίρεσιν, ἤγουν ὁ χαρακτηρ μετὰ τοῦ ἀρκτικού φωνηέντος τῆς καταλήξεως συναίρουνται καὶ ὀνομάζονται ὀλιγοπαθῆ, διὰ νὰ διαστέλλωνται ἀπὸ ἄλλων, πασχόντων συναίρεσιν ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι, καὶ λεγομένων ὀλιγοπαθῶν, καθὼς εἶνε πάντα τὰ συνηρημένα τῆς α. καὶ β'. κλίσεως.

§. ρβ'. Συνηρημένα ὀλοπαθῆ τῆς γ'. κλίσεως. (§. ζ', Β').

305. Τὰ τριτόκλιτα ὀλοπαθῆ συνηρημένα πάσχουσι τὴν συναίρεσιν ἐντὸς τῆς ῥίζης.

306. Ἡ ἐντὸς τῆς ῥίζης συναίρεσις μεταβαίνει ἀπὸ τῆς γενικῆς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πτώσεις πάσας. Ὡστε κλίνονται τὰ τοιαῦτα κατὰ τὰ ὑπὸ τὸ §. ζ', Α. ἐδάφιον παραδείγματα· συναίρεται δὲ

α.) Τὸ αω καὶ αο εἰς ὦ οἶον, Ξενοφάων-ῶν, Ξενοφάοντος-ῶντος· τὸ τιμάων-ῶν, τιμάοντος-ῶντος.

β'.) Τὸ αἶ εἰς α'. Θράϊξ-Θράξ, Θρακός, Θρακί· δαίς-δάς, δαδός κτλ.

γ'.) Τὸ οἶ εἰς οἰ· οἶον, οἷς-οἷς, οἷος-οἷός (ιδὲ κατάλ. ἀνωμ. ἰνομάτων).

δ'.) Τὸ εα εἰς η' οἶον· ἔαρ-ἦρ, ἔαρος-ἦρος ἔαρι-ἦρι· δέλεαρ ἰονομαστικῆ ἄσυναίρετος πάντοτε), δέλεατος-δέλητος, στέαρ-στῆρ, στέατος-στητός· φρέαρ (ἄσυναίρετος πάντοτε), φρέατος-φρητός. Τῶν δὲ τελευταίων δύο καὶ ὁ τόνος καταβιβάζεται.

ε'.) Τὸ οει καὶ οε εἰς οὐ· οἶον πλακόεις-οὔς, πλακόντος-οὔντος, καὶ τὰ τῶν πόλεων ὀνόματα Ἄμαθόεις-οὔς, Ἄμαθόντος-οὔντος, Ῥαμνοῦς, Φλιοῦς, Ἄνθεμοῦς, Σελινοῦς, Ὀποῦς.

ς'.) Τὸ ηεις εἰς ης καὶ τὸ ηε εἰς η' οἶον, τιμῆεις-ῆς, τιμῆεντος-ῆντος, φωνήεις-ῆς, φωνήεντος-ῆντος καὶ τὰ τούτων θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα φωνήεσσα-ῆσσα, γεν. φωνήεσσης-ῆσσης κατὰ τὴν ἀκλίσειν· οὐδ. φωνῆεν-ῆν, φωνήεντος-ῆντος.

§. γγ'. Συνηρημέγα ὀλιγοπαθῆ τῆς γ'. κλίσεως. (§. ζ', Γ'. σελ. 13).

307. Τριτόκλιτα ὀλιγοπαθῆ συνηρημέγα εἶνε ὅσα πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξων ἔχουσιν ἢ βραχὺ δίχρονον ἢ φύσει βραχὺ φωνῆεν, καὶ αὐτὰ συναίρουσι μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξεως κατὰ τὰ ἐδάφια 233—4.

ἀ.) Τὸ αε	} εἰς	} οἶον,	κέρ αε-α.
αο			κέρ αος-ως.
αω			κερ ἄων-ῶν.
αοι			κερ ἄοιν-ῶν.

β'.) Τὸ εα	} εἰς	} οἶον,	ἀληθ εἶα-ῆ. (ὕγι εἶα-ῆ).
εε			ἀληθ εἶε-ῆ.
εες			ἀληθ εἶεσ-εῖς.
εας			ἀληθ εἶας-εῖς.
εο			ἀληθ εἶος-οὔς.
εω			ἀληθ εἶων-ῶν.
εοι	οἶ	ἀληθ εἶοιν-οῖν.	

γ'.) Τὸ οα	} εἰς	} οἶον,	Λητ ὄα-ῶ.
οο			Λητ ὄος-οὔς.
οἶ			Λητ ὄοι-οῖ.

δ'.) Τὸ υεσ	} εἰς	} οἶον,	ἰχθ ὕεσ-ῦς, ἰχθ ὕας-ῦς.
υας			

308. ἀ.) ας οὐδέτερα. Ταῦτα ἀποβάλλουσι τὸ τ τῆς ῥίζης καὶ συναίρουσι τὸ πρὸ αὐτοῦ φωνῆεν α μετὰ τὴν πτωτικὴν κατάληξιν. Κλίνονται (ΓΡΑΜΜ. ΓΕΝΝΑΔ.).

δ' ὁμαλῶς κατὰ τὸ κέρασ, τὰ γέρασ, γῆρασ, κρέασ καὶ τέρασ ἔχοντα ἀμφοτέρους τοὺς τύπους, κρέατος - κρέωσ, εὐχρήστους, τὸ δὲ πέρασ ἔχει μόνον τοὺς ἀσυναίρετους τύπους (πέρατος κτλ.) εὐχρήστους.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ἐκ συναίρεσεως γινόμενον α τῆς ὀνομαστικῆς πληθ. τοῦ κρέασ, τὰ κρέα, εἶνε βραχὺ παρὰ τὸν κανόνα (231, σημ. α'), ἄλλοτε δὲ βραχὺ καὶ ἄλλοτε μακρόν εἰς τὴν τοῦ γέρασ, τὰ γέρα. Τοῦ δὲ κέρασ ὁ μὲν Θουκυδίδης μεταχειρίζεται τοὺς συνηρημένους τύπους (κέρατα δὲ μόνον σ', 71), ὁ δὲ Ξενοφῶν καὶ ἄλλοι ἀμφοτέρους (κέρατος - κέρωσ κτλ.). Ἡ συνηρημένη μάλιστα κέρωσ εἶνε ἀποκλειστικῶς ἐν χρήσει εἰς τὴν φράσιν, ἐπὶ κέρωσ. Τοῦ δὲ κνέφασ Ἄττικῶς εἶνε πληθ. τούτου τοῦ τύπου καὶ ἡ δοτ. κνέφα, γεν. κνέφατος (Πολύβ.), καὶ κνέφους (Ἀριστοφ.)

ΣΗΜ. β'. Ὅμοιόν τι πάσχουσι καὶ τὰ συγκριτικὰ ὦν, ον, μείζων, μείζονα μείζοα - μείζω κτλ. (πρόβ. 50), πῶν ὁποῖων ὁ Πλάτων καὶ Δημοσθένης προτιμῶσι τοὺς συνηρημένους τύπους, ὁ δ' Ἰσοκράτης ἴσως καὶ μεταχειρίζεται αὐτοὺς μόνους.

309. Κατὰ τὸ ἰχθύς - ὕος, κλίνονται καὶ θηλυκὰ εἰς υς· οἶον ἡ πλῆθύς, τετρακτύς, ἑκατοστύς κτλ. (57, ε'). Ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐπίθετα, τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ δάκρυ καὶ ἰχθύς· ἄδακρυς, πολυῖχθους.

310. Εὐς - ἔως. (σελ. 43. γ'). Οἱ ἀρχαῖοι Ἄττικοὶ τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν συνήρουν εἰς ἡς ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς καταλήξεως ης· διὸ καὶ ἄνευ ὑπογεγραμμένου ι. — Ἡ ἀσυναίρετος αἰτιατ. πληθ. βασιλέας εἶνε πολὺ συνηθεστέρα καὶ ἄττικωτέρα τῆς συνηρημένης βασιλεῖς. Μοναδικῆ δ' εἶνε ἡ ἀσυναίρετος ὄνομ. Θησέες (Πλάτων. Θεαίτ. 169). — β'. Τὰ δὲ εἰς εὐς καθαρὸλόγητα συναιροῦσι συνήθως τὴν γεν. ἔως εἰς ὦσ, καὶ τὴν αἰτ. ἔα εἰς ἄ, σπανίως δὲ καὶ ἔας εἰς ἄς· οἶον Πειραιεύς, Πειραιέως καὶ Πειραιῶς, Πειραιέα καὶ ἄ, (πρόβ. χροεύς δ'). Ἐνίοτε δὲ συναίρεται καὶ ἡ γεν. πληθυντ. εἰς ὦν Ἐρετριέων καὶ Ἐρετριῶν, Δωριέων καὶ Δωριῶν.

ΣΗΜ. Τὸ α τῆς ἐν. αἰτ., καὶ μὴ ἐκ συναίρεσεως ποσὺψαν, εἶνε ὡς ἐπιτοπλεῖστον μακρόν· ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ας τῆς αἰτ. πληθ. (Εὐριπ. Ἡλέκτρα 270).

311. ης-εος-ους καὶ ος-εος-ους. Κατὰ τὸ τριήρης καὶ τεῖχος κλίνονται καὶ τὰ εἰς ἡς καὶ ες ἐπίθετα (ἀληθής, ἔς)· διαφέρουσι δὲ τὰ εἰς ες οὐδέτερα ἀπὸ τῶν ἀρσενικῶν κατὰ μόνον τὴν ἐν. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. Ὁ δὲ τονισμὸς τῶν πτώσεων γίγνεται κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν οἶον, ἀληθές-ἀληθέος-οὔσων, εὐήθης-εὐήθους-ήθων (336).

α.) Ἡ καθαρὰ κατάληξις εα εἰς τὸν ἐν. τοῦ ἀρσεν. καὶ τὸν πληθυντικῶν τοῦ οὐδετέρου συναίρεται Ἄττικῶς εἰς α' οἶον χρέος, χρέα-χρέα· ὕγιής, ὕγιέα-ὕγιᾶ (καὶ ὕγιῆ). Διφοροῦνται δὲ τὰ ἐκ τοῦ φύειν σύνθετα· εὐφυᾶ καὶ εὐφυῆ.

β.) Τῶν δὲ εἰς ος οὐδετέρων εὔρηται καὶ παρὰ τοῖς Ἄττικοῖς πεζο-

γράφους ἢ γενική πληθυντ. καὶ ἀσυναίρετος οἶον, τειχέων καὶ τειχῶν, ὀρέων καὶ ὀρῶν· πάντοτε δὲ ἀνθέων, ἐκ τοῦ ἀνθος.

312. Κατὰ τὸ τριήρης κλίνεται καὶ ὁ ἐνικός κυρίων ὀνομάτων, ὅσα σύνθετα παράγονται ἐξ οὐδετέρων εἰς ὅς ληγόντων (σθένος, κράτος, μῆδος), ἢ τοῦ ῥήματος φαίνομαι Ἰπποκράτης, Ἀριστοφάνης. Τὰ δὲ ἐκ τοῦ κλέος συναίρουσι καὶ τὴν ἐνικ. ὀνομαστικὴν, τὴν δὲ δοτ. δις (235, σημ.).

ΣΗΜ. Ταῦτα (μάλιστα τὰ εἰς ν ης) ἔχουσι συνηθετέραν τὴν αἰτιατ. μετὰ τοῦ ν· Σωκράτην, Δημοσθένην.—Τῶν δὲ εἰς κλέης ἢ εἰς ἡ αἰτιατικὴ ἰδιάξει εἰς τοὺς ποιητάς· Ἡρακλῆ δὲ ἀντὶ Ἡρακλέα εὐθρῆται μόνον παρὰ Πλάτωνι ἐν Φαίδωνι 89· αἱ δὲ μετὰ τοῦ ν (Σοφοκλῆν, Φιλοκλῆν) ἀπαντῶνται εἰς τὰς ἐπιγραφάς. Τὴν δὲ πληθυντικ. ὀνομαστικὴν Ἡρακλέες ἔχει ἐπίσης ὁ Πλάτων (Θεαίτ. 169 β'.) καὶ Ἡρακλέας ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρ 841) ἀσυναίρετους.—Τὰ ἐξ οὐδετέρων ἀπλῶς παραγόμενα καὶ μὴ σύνθετα κλίνονται ἀσυναίρετως οἶον, Κράτης-Κράτητος, Φάνης-Φάνητος.

313. ὦ καὶ ὡς θηλυκὰ (ἡχώ, αἰδώς), τῶν ὁποίων ὁ πληθυντικός ἀριθμὸς, ἐὰν τύχη, κλίνεται κατὰ τὴν β'. κλίσειν. Παρὰ δὲ τὸν κανόνα (231 Σημ.) ὄξυτονεῖται ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς ὦ, ὁμοφωνοῦσα μὲ τὴν ὀνομαστικὴν.

314. Τὰ εἰς ις, υς (πόλις, πῆχυς, πέλεκυς, καὶ ἐν μέρει ἔγγχευς ἴδε κατάλ. ἀνωμ. ὄνομ.) ἀνώμαλα οὐσιαστικὰ ἔχουσιν ἀττικῶς τὴν γενικὴν εἰς εως καὶ τονίζουσιν αὐτὴν παρὰ τὸν κανόνα (263, Σημ.)· τὰ δὲ ἐπίθετα εἰς υς ἀρσενικὰ καὶ υ οὐδέτερα (ἡδύς, ἡδύ) ἔχουσι γεν. εος, τὴν ὁποίαν, ὡς καὶ τὰς εἰς εα πτώσεις τοῦ οὐδετέρου, δὲν συναίρουσιν ἡ δύς, ἡδέος, γεν. πληθ. ἡδέων, ἡδέα.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ἡμίσι συναιρεῖ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις γεν. τοῦ ἡμίσιος, καὶ τὰ ἡμίση (τοῦτο καὶ παρὰ Δημοσθ.), ἀμφότερα μὲ σημασίαν οὐσιαστικῆς. Κανονικῶς ὅμως συναιρεῖται τὸ εα εἰς ἡ εἰς τὰ ἐκ τοῦ πῆχυς σύνθετα ἐπίθετα. Ἡ δὲ πληθ. αἰτ. εας ὑπάρχει παρὰ τῶ Ξενοφῶντι καὶ Πλουτ. (τραχέας τόπους). Πηχῶν δὲ ἀντὶ πῆχεων ἔλεγον μόνον οἱ μεταγενέστεροι.

ΣΗΜ. β'. Ἀμφίβολον εἶνε, ἂν αἱ τοῦ δυϊκοῦ καταλήξεις εε καὶ εδιν συναίρουσιν εἰς ἡ καὶ εφν (πῆλη, πόλεψν).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ἄστυ ἔχει γενικὴν ἄστεος καὶ ἄστεως· ἐπίθετα δὲ τίνα εἰς υς ἔχουσιν ἐνίστη παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ γεν. εἰς εως οἶον, ἡμίσεος καὶ εως βραχέος καὶ έως.

ΣΗΜ. δ'. Κύρια τίνα ὀνόματα εἰς ις ἔχουσι καὶ γεν. εἰς ιος καὶ ιδος οἶον, Κρεῦσις, Κρεύσιος καὶ Κρεύσιδος· Θεσπις, Θεσπιος καὶ Θεσπιδος, Ἀναχάρσις, Ἀναχάρσιος, Ἀναχάρσιδος καὶ Ἀναχάρσεως.

315. Τὰ εἰς ἦρ, ἔρος (σελ. 15, Δ') συγκόπτουσι τὸ εε εἰς τὴν γεν. καὶ δοτικ. τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Εἰς δὲ τὴν δοτ. πληθυντικὴν ἀντ' αὐτοῦ παρεμβάλλουσι τονιζόμενον α. Ὁ τόνος τίθεται ἐπὶ τοῦ ε' ὅπου τοῦτο ὑπάρχει ὅπου δὲ συγκοπῆ τονίζεται ἢ λήγουσα παροξυτονοῦνται δὲ καὶ

αί κλητικά. πάτερ, μήτερ, (Δήμητερ), θύγατερ, ἐξ ὧν τὸ Δημήτηρ ἔχει συνηθεστέραν αἰτίατ. μετὰ τοῦ ν, Δήμητραν.

316. Κανονικῶς σχηματίζονται καὶ τὰ βοῦς, βοός· γραῦς, γραός. Μόνον δὲ τὸ γραῦς ἔχει ἐν τῇ αἰτιατικῇ, (ἴσως δὲ καὶ τῇ ὀνομαστικῇ καὶ κλητικῇ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ) ἀκανόνιστον συναίρεσιν· γράας-γραῦς. Οἱ δὲ τύποι οἱ βοῦς τοὺς βόας, καὶ αἱ γραῦς τὰς γράας δὲν ἀπαντῶνται εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κεκριμένων συγγραφέων.

§. ρδ'. Σχηματισμὸς τῶν πτώσεων τῶν τριτοκλίτων

317. Ὁ ἐν 55 ἀναγραφεὶς πίναξ μᾶς διδάσκει πῶς ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν τὰς ἄλλας πτώσεις ἐπισυνάπτοντες εἰς αὐτὴν τὰς πτωτικὰς καταλήξεις· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ρίζα εἶνε μεταβεβλημένη εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ὡς ἐπιτοπλεῖστον, καὶ φαίνεται καθαρῶς εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις, Π. χ. τὴν γενικὴν, ἐὰν παραλειφθῇ ἡ κατάληξις ος, διὰ τοῦτο θέλομεν ἐνταῦθα τοὺς γενικωτέρους κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἀνευρίσκεται ἡ ὀνομαστικὴ ἐκ τῆς ρίζης.

318. Ἡ ρίζα μεταβάλλεται εἰς τὴν ὀνομαστικὴν· α.) Δι' ἐκτάσεως τοῦ ληκτικοῦ φωνήεντος, ῥήτορ-ος, ῥήτωρ. β.) Δι' ἀποβολῆς συμφώνου, σῶματ-ος, σῶμα. γ.) Διὰ προσλήψεως· οἶον, ἀλ-ός, ἄλξ. δ.) Διὰ τῆς συνδρομῆς δύο ἢ καὶ τῶν τριῶν τούτων περιπτώσεων· οἶον, αἰδ-ός, αἰδ-ό-ος (ἀ καὶ γ'), ὀδ-ούς, ὀδ-όντ-ος (ἀ, β', γ').

319. Τὰ ἀφωνόληκτα σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν των, ἀφ' οὗ εἰς τὴν ρίζαν προσλάβωσι· οἶον ὀπός (ὄπς) ὄψ (137), βηχός (βήχς) βήξ, νυκτός (νύκτς) νύξ (194)· ἐλπιδός (ἐλπιδς) ἐλπίς.

320. Ὅταν συμπέσῃ ντς, τότε πλὴν τῆς ἀποβολῆς τῶν ντ ἐκτείνεται καὶ τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆεν (210)· ὀδόντος-ὀδούς· τυθέντος-τυθείς· τύψαντος-τύψας. Ἀντὶ ὅμως τοῦ ος εἰς πολλὰς περιστάσεις, (τὰς εἰς ὧν μετοχὰς), εἶνε ἡ κατάληξις ὧν εὐχρηστος· γέροντος-γέρων· τύπτοντος-τύπτων.

Σημ. Ἐνίοτε ἐκτείνεται τὸ βραχὺ, καὶ ἐὰν μόνον ν ἢ δ ἀποβληθῇ πρὸ τοῦ ς· (209, Σημ.) Μόνα τὰ ἔλμινθος-ἔλμινς, Τίρυνθος-Τίρυνς καὶ πείρινθος-πείρινς φυλάττουσι τὸ ν πρὸ τοῦ ς. Τὰ δὲ ἐκ τοῦ Λατινικοῦ ἐκτείνουσι τὸ ε τῆς ρίζης μετὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν ντ ὅχι εἰς εἰ, ἀλλ' εἰς η· Κλήμεντος-Κλήμης· Οὐάλεντος-Οὐάλης.

321. Τὰ εἰς τ λήγοντα οὐδέτερα καὶ τὸ ποιητικὸν δάμαρτος· δάμαρ, μὴ προσλαμβάνοντα τὸ ς, ἀποβάλλουσι καὶ τὸ τ (142) καὶ φυλάττουσι τὴν βραχύτητα τοῦ φωνήεντος· ἄων, σῶματ-ος-σῶμα· τυθέντ-ος-τιθέν· διδόντ-ος-διδόν.

ΣΗΜ. Τὰ πρὸ τῶν ἀφώνων βραχέα φωνήεντα καὶ μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ σ δὲν ἐκτείνονται· οἶον, φλόγος - φλόξ, φλεβός - φλέψ· ἐξαιροῦνται τὰ ἀλώπεκος (ἀλώπεκος) ἀλώπηξ, καὶ αἱ εἰς ὄς-ότος ἀρσ. μετοχαί· τεθνηχότος - τεθνηκώς· οὐδὲ τὰ δίχρονα ἐκτείνονται· οἶον, βώλαχος - βώλαξ, κατήλιφος - κατηλιψ· — Ἀλλὰ πολλὰ ἔχουσι μακρὸν τὸ δίχρονον ἐν τῇ ῥίζῃ αὐτῇ· οἶον, ἰέρακος - ἰεράξ, θώρακος - θώραξ, οἶακος - οἶαξ, Φαίακος - Φαίαξ, πέρδικος - πέρδιξ, Φοίνικος - Φοίνιξ, ψιχός - ψιξ, ῥιπός - ῥιψ· — Ἐτι δὲ καὶ πολλὰ τῶν ἐχόντων χαρακτηῖρα ὀδοντόφωνον, τὰ ὅποια πάντα σχεδὸν εἶνε θηλυκὰ δέξυτονα· οἶον, βαλεῖδος - βαλεῖς, κηλῖδος - κηλῖς, κνημῖδος - κνημῖς· — Παροξύνονται δὲ ἐκ τούτων μόνον τὸ ὄρνιθος - ὄρνις, ἄγλιθος - ἄγλις, μέρμιθος - μέρμις· — Ἐτι δὲ τὸ υ εἶνε μακρὸν· οἶον, βόμβυχος - βόμβυξ, δοῖδυκος - δοῖδυξ, κόκκυγος - κόκκυξ.

322. Τῶν εἰς ν καὶ ρ ὑγρολήκτων ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τὰ μὲν οὐδέτερον φυλάττουσι τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς ῥιζικῆς καταλήξεως (321)· οἶον, τοῦ ἤτορος - τὸ ἤτορ, τοῦ ἄρρενος - τὸ ἄρρεν· τὰ ἀρσενικὰ δὲ καὶ θηλυκὰ ἐκτείνουσι τὸ φύσει βραχὺ φωνῆεν· οἶον, ποιμένους - ποιμήν, δαίμονος - δαίμων.

ΣΗΜ Β ἐκτείνεται εἰς εἰς εἰς τὰ μονοσύλλαβα ἐν ὄς-εἰς κτενός - κτεῖς.

323. Τὰ δὲ δίχρονα ἐκτείνονται μόνον ἐν τοῖς τρισι τούτοις τάλανος - τάλας, μέλανος - μέλας, πύρρος - πύρ. Τὰ δὲ λοιπὰ ἔχουσι μακρὸν τὸ δίχρονον ἐν τῇ ῥίζῃ αὐτῇ· οἶον, παιᾶνος - παιᾶν, Πᾶνός - Πᾶν, ψᾶρός - ψᾶρ, Καρός - Κάρ, πλὴν τοῦ τίνος - τίς (τί). Τὰ ἔχοντα τὴν ῥίζαν εἰς εν, υν, συνήθως σχηματίζουσι τὴν ὀνομαστικὴν, προσλαμβάνοντα τὸς καὶ ἀποβάλλοντα τὸν (202)· οἶον, ἀκτῖνος - ἀκτίς, θινός - θίς, ἰνός - ἴς. Σαλαμῖνος - Σαλαμίς, Ἐλευσῖνος - Ἐλευσίς, Φόρκυνος - Φόρκυς, Γόρτυνος - Γόρτυς. Ἡ ὀνομ. θινός - θίν, καὶ δελφίνος - δελφίν εἶνε παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις εὐχρηστος. Ἡ δὲ υν ἰδιάζει εἰς τὰ οὐδέτερα τῶν εἰς υς μετοχῶν· φύς, φύν· — Εἰς τὸ λ προσαρτᾶται ἐνίοτες, ἀλός - ἄλς.

324. Τὰ καθαροκατάληκτα ἔχουσι χαρακτηῖρα ε, ο ἢ α, ι, υ. Διό α.) Τὸ ε μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦς ἐκτείνεται ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ θηλυκοῖς· οἶον, τριήρεος - τριήρης, ἀληθέος - ἀληθής· τῶν οὐδετέρων ὁμοῦς τὰ μὲν ἐπιθετα φυλάττουσιν αὐτό, τὰ δὲ οὐσιαστικὰ τὸ τρέπουσιν εἰς ο οἶον, τοῦ ἀληθέος - τὸ ἀληθές, τοῦ τείχεος - τὸ τεῖχος·.

β.) Τὸ ο ἐκτείνεται εἰς ω, εἴτε ἐπισυνάπτεται τὸς, εἴτε ὄχι· οἶον, Λητός - Λητώ, πειθός - πειθώ, αἰδός - αἰδώς, ἠός - ἠώς. Τὸ δὲ βοός - βοῦς, νοός - νοῦς καὶ χός - χοῦς εἶνε ἀνώμαλα.

γ.) Τὸ α ἐν τοῖς οὐδετέροις, τοῖς προσλαμβάνουσι τὸς, εἶνε βραχὺ· οἶον, σέλαος - σέλας.

δ.) Τὸ ι μετὰ τοῦς εἶνε μακρὸν μὲν ἐν τοῖς μονοσυλλάβοις, βραχὺ δὲ ἐν τοῖς πολυσυλλάβοις· οἶον, κῖς - κῖός - κῖν, πόλις, ἰδῆκ, ὄφις.

έ.) Τὸ υ μετὰ τοῦ ς μακρὸν μὲν εἶνε ἐν τοῖς φυλάττουσιν αὐτὸ πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων, βραχὺ δὲ ἐν τοῖς τρέπουσιν αὐτὸ εἰς ε' οἶον, δρυός-δρῦς, μυός-μῦς, ἰχθύος-ἰχθύς, ἠδέος-ἠδύς. Τὰ οὐδέτερα δὲν προσλαμβάνουσι τὸ ς, καὶ ἔχουσι τὸ υ βραχὺ οἶον, δάκρυος-δάκρυ.

325. Γενικὴ. Τὰ περισσώτερα τῶν εἰς ις καθαρολήκτων ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ καὶ ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τῶν ἄλλων ἀριθμῶν τρέπουσι τὸ ι εἰς ε, καθὼς καὶ πολλὰ τῶν εἰς υς καὶ υ' οἶον, πόλις-πόλεος-πόλεϊ-πόλεε-πολέοιν-πόλεεος κτλ. πῆχυς-πήχεος-πήχεϊ-πήχεε-πηχέοιν. Ἐν τοῖς τοιούτοις ὀνόμασι καὶ τὸ ο τῆς γενικῆς παντὸς ἀριθμοῦ ἀπτικῶς ἐκτείνεται, καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ ε οὐδὲ μετρεῖται ὡς συλλαβὴ διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ βραχυτέτα. Διὸ προπαροξύνονται αἱ τοιαῦται μακροκατάληκτοι γενικαὶ παρὰ τὸν κανόνα (161) οἶον, πόλεως-πόλεων-πόλεων, πήχεως-ψην-ων. Καὶ τὰ εἰς ε υς δὲ ἐκτείνουσι τὸ ο τῆς ἐνικῆς γενικῆς οἶον, βασιλέως-βασιλέως, Πειραιεύς-Πειραιέως καὶ Πειραιῶς (310).

326. Αἰτιατικὴ. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς ις, υς, α υς καὶ ους φωνηεντοκλήτων λήγει εἰς ν' οἶον, πόλις-πόλεως-πόλιν, βότρως-βότρους-βότρυν, βοῦς-βούς-βοῦν, ναῦς-νηός-ναῦν. Τῶν δὲ ἀφωνοκλήτων μὴ ὄξυτόνων λήγει εἰς ν καὶ α' οἶον, χάρις-χάριτος-χάριν καὶ χάριτα, ἔρις-ἔριδος-ἔριν καὶ ἔριδα, ὄρνις-ὄρνιθος-ὄρνιν καὶ ὄρνιθα, κόρυς-κόρυθος-κόρυν καὶ κόρυθα, πολύπους-πολύποδος-πολύπουν καὶ πολύποδα, κλεις-κλειδός-κλειν καὶ κλειδα.

ΣΗΜ. α'. Οἱ δόκιμοι πεζογράφοι μεταχειρίζονται καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων σχεδὸν πάντοτε τὴν εἰς ν αἰτιατικὴν οἶον, τριπόους-τριποῦν (ἀλλὰ μόνον τριπόδα ἔλεγον περὶ τοῦ ἱεροῦ σκεύους). Δίποδα ἀγέλην εὑρηται παρὰ Πλάτωνι Πολιτ. 266. Οὕτω προτιμῶνται καὶ αἰτιατ. κλεῖν, ἔριν, χάριν καὶ εὔελπιν. — Τὴν αἰτιατ. Χάριτα μεταχειρίζοντο περὶ τῆς θεᾶς (ἀλλὰ καὶ Χάριν Λουκιαν. νεκρ. διάλ. ΙΕ', α, 2. Πausan. Θ, λέ, 1). Τάπειδα δὲ αἰτιατικὴν ἔχει ὁ Ξενοφῶν Ἀνάβ. Ζ, γ', 26.

ΣΗΜ. β'. Τὴν ἀποβολὴν τοῦ γλωσσοφώνου πάσχοσι τινα καὶ εἰς ἄλλας πτώσεις οἶον, τὰ κλεις, χρώς, ὄρνις κτλ. τὰ ὁποῖα ζῆται εἰς τὸν κατάλ. τῶν ἀνωμ. ὀνομάτων.

§. 327. Ἡ Κλητικὴ τῶν τριτοκλήτων εἰς τὰ φωνηεντόληκτα καὶ ὑγράληκτα εἶνε αὐτὴ τοῦ ὀνόματος ἢ ρίζα οἶον βότρους-βότρου, τάλανος-τάλαν, μητέρος-μητὲρ, δαίμονος-δαίμον.

328. Παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον

α.) Τὰ εἰς ης γεν. εός-ους προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν ρίζαν καὶ ε' οἶον, Σωκράτης-εος-Σώκρατες· τὸ δὲ Τισσαφέρνης-ους ὡς ξένον ἔχει τὴν κλητ. εἰς η.

β.) Τὰ Ἀπόλλων, Ποσειδῶν, σωτήρ συσέλλουσι τὸ βραχὺ τῆς ρίζης φωνῆν Ἀπόλλον, Ποσειδον, Σῶτερ.

γ'). Ταυτίζεται ἡ κλητική μὲ τὴν ὀνομαστικήν, ἐὰν αὐτὴ ἐκτείνασα τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς ρίζης τονίζεται εἰς τὴν λήγουσαν· οἶον, ποιμένος—ποιμήν. Πλὴν τῶν ἀνερ, πάτερ, ἐκ τῶν ἀνὴρ, πατήρ.

δ.) Τὰ θηλυκὰ εἰς ὧ καὶ ὡς ἔχουσι κλητικὴν εἰς οἶ· Σαπφοῖ, αἰδοῖ.

ε.) Τὰ εἰς ις, υς, εὺς, καὶ αὐς σχηματίζουν τὴν κλητ. ἀποβάλλοντα τὸ ς τῆς ὀνομαστικῆς, τὰ δὲ εἰς εὺς καὶ τονίζουν αὐτήν· οἶον πόλις ἡδύ, βασιλεῦ, βοῦ, γραῦ.

329. Τὰ ἀφωνόληκτα σχηματίζουν τὴν κλητικὴν ἀποβάλλοντα τὸ ἀφωνον τῆς ρίζης (141), παιδός-παῖ, Αἴαντος-Αἴαν, χαρίεντος-χαρίεν, λέοντος-λέον.

ΣΗΜ. Κύρια τινὰ ὀνόματα εἰς ας γεν. αντος ἀποβάλλοντα καὶ τὸ ν μετὰ τοῦ τ καταλήγουσιν εἰς μακρὸν α. "Ατλαντος—"Ατλᾶ, Πολυδάμαντος—Πολυδάμα—εἰς δὲ τὰς τριτοκλίτους μετοχὰς ταυτίζεται ἡ κλητικὴ μὲ τὴν ὀνομαστικήν.

330. Δοτικὴ πληθυντικὴ. Αὕτη σχηματίζεται προσαρτηθείσης εἰς τὴν ρίζαν τῆς καταλήξεως σι(ν), καὶ πάσχει τὰς (209—10) προσημιωθείσας μεταβολὰς· οἶον ἀληθές-ἀληθεῖσι, κτενός-κτεσὶ (ὄνομ. κτεῖς), ποδός-ποσὶ, τιθέντος-τιθεῖσι, λέοντος-λέουσιν.

Σημ. Περὶ τῆς δοτικῆς τῶν εἰς εἰς (φωνήεις-φωνήεσιν) ἐπιθέτων ἴδε (210 Σημ. 6').

331. Λίφωνηεντόληκτοι ρίζαι, ἐὰν ἔχωσι δίφθογον, φυλάττουσι ταύτην καὶ εἰς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν· οἶον, γραυσί, βουσί, βασιλεῦσιν.

332. Τὰ εἰς ἦρ συγχοπτόμενα ἔχουσι δοτικὴν εἰς ἀσιν, ἀνδράσι, πατράσι, γαστράσιν, μητράσιν, θυγατράσιν. Ζήτει εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ὀνομάτων γαστήρ, ἀρνός καὶ ἀστήρ.

§. γέ. Τορισμός τῶν τριτοκλίτων.

333. Τὰ μονοσύλλαβον ρίζαν καὶ ὀνομαστικὴν ἔχοντα ὀξύνονται· οἶον, μὴν, θῆρ, χεῖρ. Ὅσα ὅμως ἐκτείνουσι τὸ ριζικὸν φωνῆεν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ἢ συναίρουσιν ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας, περισπῶνται· οἶον μύος-μῦς, πυρός-πῦρ, πάϊς-παῖς, φάος-φῶς, (ἄαπς-ᾶς) οὔς. Τὸ φῶς δὲ καὶ δᾶς ὀξύνεται ὡς ἐκ τοῦ φωῖς καὶ δαῖς (231. Σημ.).

334. Πάντα τὰ μονοσύλλαβα ταῦτα τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς παντός ἀριθμοῦ τονίζουν τὴν πτωτικὴν κατάληξιν, τῶν δὲ ἄλλων πτώσεων τὴν ριζικὴν συλλαβὴν· οἶον, μὴν-μηνός-μηνί-μῆνα· μῆνες-μηνῶν-μῆσι-μῆνας· μῆνε-μνηοῖν. Ἐξαιροῦνται

α.) Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, ὡς τονίζουσαι πάντοτε τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν· οἶον, θεῖς-θέντος-θέντι-θέντοι-θέντων-θεῖσιν.

β.) Γενικαὶ τινες καὶ δοτικαὶ, αἵτινες διὰ συναίρεσως ἔγειναν δυσύλλαβοι ἔαρ-ἔαρος-ἦρος, ἦρι· ἀλλὰ οἷς-οἰός, Θραξ-Θρακός κτλ.

γ.) Ἡ ἐρωτηματικὴ τίς (τί), τίνος, τίνι, τίνοιν, τίνων, τίσιν;

δ.) Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πληθυντικὴ τοῦ πᾶς καὶ πᾶν· οἶον, πᾶντων πᾶσι (καὶ τῶν ἐκ τοῦ εἰς συνθέτων μηδεῖς, οὐδεῖς, οὐδένων, οὐδέσιν).

ε.) Αἱ δυοὶ καὶ πληθυντ. γενικαὶ τῶν ἐξῆς ὀνομάτων· παῖς-παίδοιν-παίδων, δᾶς-δᾶδων, φῶς-φῶδων, κρᾶς (ἄχρ. ὀνομαστ.) κράτων, οὔς-ῶτοι-ῶτων, δμῶς-δμῶων, Τρώς-Τρώων, φῶς-φῶτων, θῶς-θῶων, σῆς-σέων. Τὸ δὲ φωτῶν (ἀνδρῶν) γίνεται ἀπὸ τοῦ ὀφῶς-τοῦ φωτός.

335. Ἡ κλητικὴ, βραχυσίας οὔσης τῆς ληγούσης, ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὅσον ἐνδέχεται· οἶον, ἄνερ, πάτερ, σῶτερ, (δᾶερ), Ἄπολλον, Πόσειδον (328, β'—γ'), θύγατερ, Σώκρατες. Μένει ὁμοῦ ἐνίοτε εἰς τὴν ἀρχικὴν τοῦ θέσιν ὁ τόνος· ὡς, χαρίεις κλητικ. χαρίεν, καὶ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς τὰ ἀπλά καὶ τὰ ἐκ τοῦ φρήν σύνθετα· οἶον, Ἰᾶσον, Εὐθύφρον.

ΣΗΜ. Οὐδέποτε τονίζονται αἱ πτωικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς καὶ τῆς ὀνομ. αἰτιατ. καὶ κλητ. τοῦ δυϊκοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, πλην τῆς ἀορίστου τίς. τινά, τινές, τινάς.

336. Τὰ εἰς ἡς σύνθετα ἐπίθετα, ὅσα προπαροξύνουσι τὸ οὐδέτερον, παροξύνουσι τὴν γενικ. πληθ. οἶον, ὁ καὶ ἡ ἀνάντης-τὸ ἀναντες-τῶν ἀνάντων, ὁ καὶ ἡ αὐτάρκης-τὸ αὐταρκες-τῶν αὐτάρκων ὁ καὶ ἡ ἀήθης-τῆ ἀηθες-τῶν ἀήθων. Οὕτω τονίζουσι συνήθως καὶ τριήρων, ἐπειδὴ εὔρηται δυϊκ. τριήροιν (Ξενοφ. Ἑλλην. Α, ε, 19· Ε, δ', 56).

337. Ἐκ τῶν πολυσυλλάβων πάντα τὰ οὐδέτερα οὐσιαστικὰ τονίζονται ὅσον ἐνδέχεται ἀνωτέρω τῆς ληγούσης· οἶον, σῶμα-σώματος-σωμάτων, ἀγγελμα-ἀγγέλματος-ἀγγελμάτων.

338. Ἐκ τῶν ἀφωολήκτων μονοσυλλάβων ἀρσενικῶν ἢ θηλυκῶν τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα χειλεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἶον, ἰέραξ, κῆρυξ, φοῖνιξ, Ἄραψ, λαῖλαψ. — Τὰ δὲ ἔχοντα τ ἢ θ τονίζονται συνήθως ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἶον, ὄρνις-ὄρνιθος, φιλότης-φιλότητος. Δύο τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα τ ἢ διαφορῶνται· οἶον, ταχύτης καὶ Ἀττικῶς ταχυτής· βραδύτης καὶ βραδυτής· ἄλλα ὀξύνονται μόνον· οἶον, δηϊότης-δηϊότητος, ποτής-ποτητής, ἰδρώς-ἰδρωτός. — Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα δ ὀξύνονται· οἶον,

λαμπάς-λαμπάδος, ἐλπίς-ἐλπίδος, κνημίς-κνημίδος. Ἐξαιρούνται τὸ ἔρις-ἔριδος καὶ τὰ εἰς τις θηλ. προσηγορικά, ἔχοντα ἄρσεν. εἰς τῆς οἶον, ὁ Σπαρτιάτης-ἡ Σπαρτιάτις, ὁ προφήτης-ἡ προφήτις.

339. Τὰ ὑγρόληκτα οὐσιαστικά τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον· οἶον, ποιμήν, ἀκτίς, ἀλγηδών. Ἐξαιρούνται τὸ Ἕλλην, θυγάτηρ, μήτηρ, εἰνάτηρ· ἔτι καὶ τὰ εἰς ἰων, ὠρ' οἶον, Κρονίων, ῥήτωρ.

340. Τὰ φωνηεντόληκτα οὐσιαστικά τονίζονται διαφόρως· ἤγουν,

α.) Τὰ εἰς εὐς, ὡς καὶ ὠ καὶ πολλὰ τῶν εἰς υς ἐπὶ τῆς ληγούσης οἶον, βασιλεύς, αἰδώς, ἠχώ, ἰσχύς.

β.) Τὰ εἰς ις καὶ πολλὰ τῶν υς ἀνωτέρω τῆς ληγούσης· οἶον, πόλις, δύναμις, γένυς, πέλεκυς.

§. γς'. Ἄνωμαλαι ὀνομάτων.

341. Ἐνταῦθα εἰς εὐκολωτέραν ἔποψιν συμπεριλαμβάνομεν τὰς κυριωτέρας ἀνωμαλίας τῶν ὀνομάτων, ἐξ ὧν πολλὰς ἐσημειώσαμεν καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσι κατὰ τόπους.

342. Πολλὰ ὀνόματα σχηματίζονται διαφόρως ἐκ τῆς αὐτῆς ὀνομαστικῆς. Ἰδίως μάλιστα ταλαντεύονται τινα μεταξὺ δύο κλίσεων· ἐπειδὴ ἡ κατάληξις τῆς ὀνομαστικῆς ἀπαντᾶται εἰς ἀμφοτέρας τὰς κλίσεις, καὶ τοῦτο ὀνομάζεται ἑτεροκλισία· οἶον· ὁ σκότος καὶ τὸ σκότος (47)· ὁ Οἰδίπους γεν. Οἰδίποδος καὶ Οἰδίπου, αἰτ. Οἰδίποδα καὶ Οἰδίπουν, δοτ. μόνον Οἰδίποδι.

ΣΗΜ. α. Τὰ ἐκ τοῦ γέλως, κέρας, σύνθετα ἔχουσι τινὰς πτώσεις καὶ κατὰ τὴν τρίτην· ὁ πολύγελος, γεν. πολύγελω καὶ πολυγέλωτος.

ΣΗΜ. β. Τὰ εἰς ἠς γεν. ε ο ς ο υ ς κύρια ὀνόματα σχηματίζουσι τὸν πληθ. κατὰ τὴν α. κλίσιν (46). Περὶ τοῦ ν τῆς αἰτιατ. ἰδὲ 312, σημ.

343. Μεταπλασμὸς κλίσεως λέγεται, ἐὰν πλὴν τῶν ὀμαλῶν τύπων ἀπαντῶνται καὶ ἄλλοι ἐξ ἀνυπάρκτου ἢ ἀχρήστου ὀνομαστικῆς· οἶον, ὀνομ. δάκρυον, δοτ. πληθ. δάκρυσιν (Θουκυδ. Ζ, 75, καὶ Δημ.) ἐκ τοῦ ποιητικοῦ δάκρυ· οὕτω δένδρον δοτ. πληθ. δένδροις (Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ, ζ', 9. ἢ, 2), καὶ δένδρεσιν (Ξενοφ. Οἰκονομ. Δ, ιδ', Θουκ. Β, 75). ἐκ τῆς μὴ ἀττικῆς ὀνομαστικῆς τὸ δένδρος (Ἡρόδ. ζ', 79).

ΣΗΜ. α. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ ἐν 48 σημειωθέντα, εἰς τὰ ὁποῖα προσθέτομεν καὶ τὰ ἐξῆς· ὁ σταθμὸς (ἡ ζυγαρὰ) ἔχει πληθυντ. τὰ σταθμά· ἀλλ' ὁ σταθμὸς (ὁ σταυλὸς) ἔχει οἱ σταθμοὶ καὶ ἐνίοτε τὰ σταθμά. Τὰ δεσμά ἐκ τοῦ ὁ δεσμὸς εἶνε μᾶλλον ποιητικόν.

ΣΗΜ. β. Πολλὰ εἰς ὧν γεν. ὀνο ς λήγοντα θηλυκὰ ἔχουσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον παρὰ ποιηταῖς, καὶ τύπους τινάς, οἱ ὁποῖοι προϋποθέτουσιν ὀνομαστικὴν εἰς ὧ οἶον,

εἰ κ ὰ ν γεν. εἰ κ ὰ ν ο ς, αἰτ. εἰ κ ὰ ν α καὶ (Ἰωνικῶς καὶ ποιητικῶς) εἰ κ ὰ ὄττω καὶ ἁ ἠ ὀ ὰ ν - ὀ ν ο ς κλητ. ἁ ἠ ὀ ὄ τ' (Ἄριστοφ. "Ορνιθες 679) καὶ χ ε λ ι ὀ ὄ τ' ἐκ τοῦ χ ε λ ι ὀ ὰ ν - ὀ ν ο ς.

ΣΗΜ. γ'. Πολλὰ οὐσιαστικὰ ἔχουσι καὶ ὀνομαστικῆς διπλοῦν τύπον χωρὶς διαφορᾶς τῆς σημασίας· οἶον. ἡ ὄ χ θ η καὶ ὀ ὄ χ θ ο ς, ἡ ν ἄ π η καὶ τὸ ν ἄ π ο ς, ἡ δ ἰ ψ α καὶ τὸ δ ἰ ψ ο ς, ὁ ν ὠ τ ο ς καὶ (συνηθέστερον) τὸ ν ὠ τ ο ν, ὁ, ἡ ν α ὕ λ ο ς καὶ (σπανιώτερον) τὸ ναῦλον.

344. Ἰδιόκλητα εἶνε ὀνόματά τινα, κύρια ἢ προσηγορικά, τὰ ὅποια ἔγειναν κατ' ἀποκοπὴν, καὶ ἐδίδοντο εἰς τινὰς ὑποκοριστικῶς ἢ σκωπτικῶς· οἶον. Θευδᾶς, Ἀλεξᾶς, Ἄρποκρᾶς, Δημᾶς, Ἐπαφρᾶς, Ἐρμᾶς, Μητρᾶς, Φιλᾶς, ἀντὶ Θεόδωρον, Ἀλέξανδρος, Ἄρποκράτης, Δημήτριος, Ἐπαφρόδιτος, Ἐρμόδωρος, Μητροδωρος, Φιλόδημος. Ἐπι Διονῦς, ἀπφῦς ἀντὶ Διονύσιος, πάπας. Ἐπι δακνᾶς, τρεσαῖς, κατωφαγᾶς ἀπὸ τοῦ δάκνω. τρέω, κάτω-τρώγω.

345. Μετὰ τούτων συναριθμοῦνται καὶ ξενικά τινα κύρια ὀνόματα, καταλήγοντα εἰς φωνῆν μακρὸν μετὰ ληκτικῶς, καὶ τονιζόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἶον, Θωμᾶς, Ἰησοῦς, Μανασῆς, τὰ ὅποια κλίνονται κατὰ τὰ ἐν 51 παραδείγματα.

346. Ἐλλειπτικά δὲ εἶνε

α.) Ὅσα ἀπαντῶνται κατὰ ἓνα μόνον ἀριθμὸν, καὶ τοιαῦτα εἶνε·

1) Ὁ αἰθέρ, ἡ γῆ (παρὰ τοῖς Ἄττικοῖς δὲν ἔχει πληθυντικόν), τὰ ἔγκατα, οἱ ἐτῆσιαί, αἱ δυσμαί.

ΣΗΜ. Καὶ πολλὰ ἄλλα κατὰ σημασίαν εἶνε ἓνὸς ἀριθμοῦ· οἶον, νύκτες σημαίνει μίαν μόνον νύκτα· διὸ μέσαι νύκτες = μέση νύξ· ὡς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὰ νῦν ἔτι λέγει μὲν μεσημέριον, οὐχὶ ὅμως καὶ μεσονύκτιον, ὡς οἱ λογιώτατοι, ἀλλὰ τὰ μέσανυκτα· οὕτω λογισμοὶ (καὶ λογισμὸς) σημαίνει τὴν ἀριθμητικὴν, καὶ ἄλλα.

2) Τὰ τῶν ἑορτῶν ὀνόματα· οἶον, τὰ Διονύσια, τὰ Ὀλύμπια κλ.

3) Τὰ ἀριθμητικά· οἶον, εἰς, δύο, τρεῖς (58).

4) Τὰ τόπων, πόλεων, ποταμῶν, ὄρεων, ὀνόματα· οἶον, Κόρινθος, Ἀθῆναι, Κηφισός, Ὀλυμπος, κτλ.

β.) Ὅσα ἀπαντῶνται μόνον ἐν τισὶ φράσεσι, καὶ ἐπομένως δὲν ἔχουσι πάσας τὰς πτώσεις εὐχρηστοῦς. Ταῦτα δὲ εἶνε

1) Τὰ οὐδέτερα ὄναρ, ὕπαρ, ὄφελος, τὰ ὅποια εἶνε ὀνομαστικῆ καὶ αἰτιατικῆ.

2) Μάλη, τοῦ ὀποίου μόνον ἡ γενικὴ εὐρίσκεται (ὑπὸ μάλης), νέωτα (ἐς νέωτα).

3) Πολλά, τὰ ὅποια ἐξέπεσαν εἰς ἐπιρρηματικὴν σημασίαν καὶ ἀπαντῶνται κατὰ μίαν πτῶσιν μόνον ἢ καὶ μετὰ προθέσεως σύνθετα· οἶον, ἔναγχος, αἴφνης-ἐξαίφνης, ἐπίκλην, πανταχοῦ, οὐδαμοῦ, κτλ.

347. Ἄκλιτα λέγονται ὅσα κατὰ διαφορούς πτώσεις μετὰ τῆς αὐτῆς ταλήξεως ἀπαντῶνται. Ταῦτα εἶνε·

1) Ὄνόματά τινα ξένων γλωσσῶν παραδεχθέντα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ δίχως μεταβολῆς καταλήξεως· οἷον, τὸ πάσχα, ὁ Ἀδάμ, ὁ Δαβίδ, ὁ Ἴωσήφ.

2) Τὰ τῶν γραμμάτων ὀνόματα, ὡς ξένα καὶ αὐτά· οἷον, τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα.

3) Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἀπὸ τῶν πέντε ἕως τῶν ἑκατόν.

4) Τὸ χρεῶν, τοῦ χρεῶν (Εὐριπ.) καὶ πλέον οὔ. Θέμις, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται καὶ ὡς αἰτιατική.

348. Ὁ ἐξῆς ἀλφαριθμητικὸς πίναξ ὁδηγεῖ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν κυριωτέρων ἀνωμάτων ὀνομάτων, ὡς ταῦτα ἀπαντῶνται εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς.

Ἄλς· παρὰ τοῖς δοκίμοις πεζογράφοις μόνον πληθυντικῶς, οἱ ἄλεις, τῶν ἄλων κτλ.

Ἄλως· συνήθως κατὰ τὰ ἄττικὰ τῆς β'. κλίσι. εὔρηται δὲ καὶ αἰτ. ἄλω. Κλίνεται δὲ καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἄλωνος, ἄλωνι κλ.

Ἀπόλλων. αἰτιατ. καὶ Ἀπόλλω, κλητ. Ἄπολλον.

Ἄρης γεν. Ἄρεως (Ἄρεος, παρὰ ποιητ.), αἰτιατ. Ἄρην καὶ Ἄρη, κλητ. Ἄρες. ἄρνός (τοῦ καὶ τῆς ἢ ὄνομ. ἄρνός), δοτ. ἄρνι, (σελ. 15, Δ'), δοτικ. πληθ. ἄρνάσιν (ἄρνασιν) (322).

ἄστῆρ· δοτ. πληθ. καὶ ἀστράσιν (ἄστρασιν).

γάλα, γάλακτος, γάλακτι· ἐκ τοῦ πληθυντ. εὔρηται δοτικ. γάλαξι (Πλάτ. νόμ. 887).

γαστήρ, γαστέρος, δοτ. πληθ. γαστράσιν καὶ γαστήρσιν.

γέλως, αἰτ. γέλωτα καὶ σπανίως γέλων.

γόνυ. γεν. γόνατος. δοτ. πληθ. γόνασιν.

γυνή. γυναικός, κλητ. γύναι. (σελ. 16, θ').

δάκρυον. δοτ. πληθ. δάκρυσιν (ἐκ τοῦ δάκρυ).

Δημήτηρ, Δήμητρος, Δήμητρι, Δήμητραν. (καὶ Δήμητρα), Δήμητρο-

Εὔρηται δὲ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ Δήμητρα, ας κλ.

Διός. ζῆτει Ζεὺς.

Δόρυ ὡς γόνυ· ἢ δὲ δοτ. καὶ δορί. (Θουκ. α, 128, δ', 98).

ἔαρ. γεν. ἔαρος δοτ. ἔαρι, καὶ συνηρ. ἦρος, ἦρι (306.δ').

ἔγγελυς, υος· πληθ. παρὰ τοῖς Ἄττικοῖς αἰ καὶ τὰς ἐγγέλεις, τῶν ἐγγέλεων.

εἰκῶν. αἰτ. καὶ εἰκῶ (343, σημ. σ').

Ζεὺς. Διὸς, Διῖ, Δία, Ζεῦ και ποιητ. Ζηνός, Ζηνί, Ζήνα. (σελ. 17, ρ').

ἦρωσ ωοσ· ἀλλὰ και αἰτ. ἦρω, δοτ. ἦρωσ; πληθ. οἱ και τοὺς ἦρωσ.

Θαλῆσ, Θαλεω, Θαλῆ, Θαλῆν παρὰ δὲ τοὺς μεταγενεστέροισ και Θαλου, και Θαλητοσ, ητι, ητα.

θέμισ, ἰδοσ και ἰτοσ, αἰτ. θέμιν· εὖρηται δὲ και ἀκλιτον, ὡσ, α φασί θέμισ εἶναι η.

θριξ, τριχόσ κλ. δοτ. πληθ. θριξίν (188).

κλεισ, κλειδόσ. αἰτ. κλειν και παρὰ τοῖς μεταγενεστέροισ κλειδα· πληθ. κλειδέσ, κλειδασ και κλεισ· οἱ δ' ἀρχαιότεροισ τῶν Ἀττικῶν και κλῆσ, κληδόσ, κληδί, κληδα, κληδασ.

κοινωνόσ. πληθ. και κοιῶνεσ, ασ. (Ξενοφ.)

κύων. (ό, ή), κλητ. κύον. Τὰ δ' ἄλλα ἐκ τῆσ ρίζησ κυν-γεν. κυνόσ κλ. (σελ. 17, κ').

λίπα. αἰτιατ. Εὕρισκεται δὲ πάντοτε μετὰ τοῦ ρήματοσ ἀλείφειν.

μάλη. μόνον ὑπὸ μάλησ.

μάρτυσ. μάρτυροσ κλ. αἰτ. σπανίωσ μάρτυν· δοτική δὲ πληθ. μάρτυσιν.

μόσ(σ)υν, υνοσ δοτ. πληθ. μοσύνοισ.

ναῦσ, νεώσ, νηί, ναῦν, δυϊκ. γεν. και δοτ. νεοῖν (ἴσωσ δὲ και ὄνομ. και αἰτ. νέσ)· πληθ. νῆεσ, νεῶν, ναυσίν, ναῦσ· παρὰ δὲ τοῖς ἀττικοῖς ποιηταῖσ και μεταγενεστέροισ λογογράφοισ εὖρηται και νηόσ (ναόσ) κλ. και νεῶν και αἰ ναῦσ.

Οἰδίπουσ. Ζήτει 342.

οἶσ (πρόβατον) οἰόσ, οἰί, οἶν· οἶεσ (και οἶσ), οἶων, οἶσιν, (οἶασ και) οἶσ.

ὄναρ, ὡσ ὄνομαστ. και αἰτιατ. αἰ ἄλλαἰ πτώσεισ ἐκ τοῦ

ὄνειροσ, ὄνειροῦ κλ. συνήθωσ κατὰ μεταπλασμοῦν ὄνειρατοσ, τι· πληθ. ὄνειρατα, ὄνειράτων, ὄνειρασιν.

οῦσ, ὠτόσ, ὦτοιν και ὦτων (334, ε').

ὄρνισ (49) δοτ. ὄρνιθι και ὄρνι (Λουκιαν.) πληθ. και ὄρνεισ, ὄρνεων, αἰτιατ. και ὄρνισ.

Πνύξ (ἡ χωρίον ἐν Ἀθήναισ) συνήθωσ ἐκ τῆσ ρίζησ πυκν—Πυκνόσ.

Ποσειδῶν. Αἰτιατ. και Πόσειδῶ· κλητ. Πόσειδον (388, β').

Πρεσβευτήσ οὔ κλ. σχηματίζει ἐκ τοῦ πρέσβυσ τοὺς ἐξῆσ συνθεστέροισ τύποισ· εἰ και τοὺς πρέσβεισ, τῶν πρέσβεων, τοῖς πρέσβεσιν. (σελ. 17, δ.)

πρόχοοσ (ἡ) ἀττικῶσ πρόχουσ, τῆσ πρόχου κλ. δοτ. πληθ. πρόχοουσιν. πῦρ (τό), πῦρόσ κλ. πληθ. τὰ πυρά, τοῖς πυροῖσ.

σῆς (ὁ.) σεὸς κλ. γεν. πλ. σέων· παρὰ δὲ τοῖς μεταγεν. καὶ ὁμαλῶς σῆτος, τί κλ.

σκῶρ, (τὸ) σκατὸς κλ. εὔρηται δὲ καὶ γενικ. τοῦ σκάτους (πρὸς ὕδωρ σελ. 17, μ').

Τάν, ὦ τάν, ἢ κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικούς ὦ τᾶν, σημαίνει ὦ φίλε καὶ σπανίως πληθ. ὦ φίλοι.

Ταῶς, κατὰ τὰ ἀττικὰ τῆς δευτέρας· ἀλλ' εὔρηται καὶ κατὰ τὴν τρίτην, ταῶνι, ταῶνες, ταῶσιν.

Τριχός. ἴδε θριξ.

ὕδωρ (τὸ) ὕδατος κλ. πληθ. δοτ. ὕδασιν. (σελ. 17, μ').

υἱὸς υἱοῦ κλ. Προσέτι δὲ παρὰ τοῖς δοκιμωτέροις τῶν πεζογράφων καὶ γεν. υἱέος δοτ. υἱεῖ, (αἰτ. υἱέα σπανιώτατα), δυῖκ. υἱέε, υἱεῖον· πληθ. υἱεῖς, υἱέων, υἱέσιν, υἱεῖς, τὰ ὅποια προτιμῶσι τῶν ὁμαλῶν ὁ Θουκιδίδης Πλάτων καὶ οἱ ῥήτορες.

ὑπαρ. ὄνομ. καὶ αἰτ. μόνον ὡς ὄναρ.

φρέαρ, φρέατος κλ. εὔρηται δὲ καὶ συνηρημένως φρητὸς κλ.

χείρ, εἰρὸς κλ. ἀποβάλλει τὸ ι παρὰ τοῖς ἀττικοῖς ἐν τοῖς χεροῖν καὶ καὶ χερσίν. (σελ. 17, σ').

χοῦς κατὰ τὸ βούς· χοός, χοῖ, χοῦν, χόες, χουσίν, χόας· ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ χοεὺς, γεν. χοῶς, αἰτ. ἐνικ. χοᾶ καὶ πληθ. χοᾶς (ἄλλοι δὲ τονίζουσιν χοῶς, χόα, χόας). Διάφορον δ' εἶνε χοῦς (σωρὸς χώματος), γενικ. χοὸς καὶ χοῦς, αἰτιατ. χοῦν.

χρέως (τὸ), κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματ. εἶνε γενικὴ τοῦ χρέως· ἔχει δ' ὄνομασι. συνήθη χρέος, γεν. χρέους. πληθ. χρέα, χρεῶν, δοτ. καὶ δυῖκ. δὲν ὑπάρχουσιν.

χρῶς (ὁ, τὸ δέσμα), χρωτὸς κλ. Εὔρηται δὲ καὶ δοτ. χρῶ, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τῆς προθέσεως ἐν.

§. γ'. Περὶ γένους τῶν οὐσιαστικῶν.

349. Τὸ γένος προσδιορίζει ἄλλοτε μὲν ἡ σημασία καὶ ἄλλοτε ἡ κατάληξις. Ἡ σημασία Π. χ. ὅταν τὸ γραμματικὸν γένος συμφωνῇ μὲ τὸ κατὰ φύσιν· ὁ ἀνὴρ, ἡ γυνή. ὁ λέων, ἡ λέαινα.

350. Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα ἔχουσιν ἰδιαιτέρους τύπους διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκόν· ὁ κωμήτης, ἡ κωμητίς· ὁ ποιητής, ἡ ποιήτρια· ὁ κάπηλος, ἡ καπηλίς· ὁ σωτήρ ἡ σώτειρα (ἐκ τῆς βραχείας ῥίζης σωτερωτήρια καὶ κατὰ μετάθεσιν σώτειρα 210)· ὁ βασιλεὺς, ἡ βασίλεια (καὶ βασιλισσα).—Ἄλλα πάλιν ἔχουσι κοινὸν γένος· ἤτοι ἀρκεῖ ὁ αὐτὸς τύπος

νά δηλώσῃ διὰ μόνου τοῦ ἄρθρου καὶ τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκὸν γένος· οἶον ὁ, ἡ δαίμων, ὁ, ἡ ἄνθρωπος, ὁ, ἡ τύραννος, ὁ, ἡ ἡγεμών, ὁ, ἡ φονεὺς, ὁ ἡ φύλαξ (καὶ ἡ φυλακίς), ὁ, ἡ μάντις, ὁ ἡ παῖς, ὁ ἡ μάρτυς, ὁ, ἡ θεός (καὶ σπανιώτατα παρὰ τοῖς δοκίμοις· ἡ θεά, ἡ ἐν τῇ συνδέσει ὀμνυμι θεοῦ καὶ θεάς, ἡ μετὰ οὐσιαστικοῦ Ἄρτεμις ἡ θεά).

351. Ὅταν θέλωμεν νὰ ἀναφέρωμεν γέννη ζῶων ἀπλῶς, τότε μεταχειρίζομεθα διὰ μὲν τὰ λογικὰ τὸ ἀρσενικὸν γένος· ὁ ἄνθρωπος, οἱ ἄνθρωποι· θεός, θεοί· διὰ δὲ τὰ ἄλογα, ἄλλοτε τὸ ἀρσενικὸν γένος καὶ ἄλλοτε τὸ θηλυκὸν· οἶον, ὁ ἀστὸς, ὁ λύκος, ἡ αἰξ, ἡ ἀλώπηξ· τὸ δὲ γένος τοῦτο ὀνομάζεται ἐπίκοινον.

ΣΗΜ. α. Τὰ ζῶα εἶνε ὡς ἐπιτοπλεῖστον γένους ἐπίκοινοῦ· ἐπειδὴ οἱ ἄθρωποι ἀργότερον ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ προσέχωιν καὶ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν γενῶν διὰ τοῦτο λέγουσι μόνον, ὁ λύκος, ἡ ἀλώπηξ, ἡ ἄρκτος, ἡ κάμηλος, καὶ (συνηθέστερον) ἡ κύων, ἡ ἔλαφος. Ἄλλοτε πάλιν ὡς ἐπίκοινοῦ ἐπὶ μὲν τοῦ πληθυντικοῦ μεταχειρίζονται τὸ θηλυκὸν αἱ βόες, αἱ ἵπποι, αἱ κύνες· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐνικοῦ τὸ ἀρσενικὸν· ὁ βοῦς, ὁ ἵππος· ἐπειδὴ ἡ ἵππος σημαίνει τὸ ἵππικόν. Εὐρηται ὁμως ὡς ἐπίκοινα καὶ οἱ βόες, οἱ ἵπποι.

ΣΗΜ. β. Ὅταν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀναγκάζωνται νὰ διακρίνωσι τὸ γένος, προσθέτουσι τὰ ἄρσην καὶ θήλειαν ἵππος· περὶ δὲ λογικῶν τίθεται τὸ θῆλυς μετὰ ἀρσενικοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ ἄνευ τούτου· οἶον, θεός θῆλυς· ἄρῆν ἡ θῆλυς, (= ἀνήρ ἡ γυνή, θεός ἡ θεά).

352. Διὰ τῆς σημασίας ὀρίζεται περαιτέρω τὸ γένος, ἢ, ἐὰν νοῶνται πράγματα ὡς πρόσωπα, ἢ ἐὰν ᾖνε προσηγορικὰ ἄλλου γενικωτέρου ὀνόματος· οἶον

α.) Ἀρσενικὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν (ἐξαιρεῖται ἡ Λήθη), καὶ ἀνέμων, ἐπειδὴ ταῦτα ἐνόουν οἱ ἀρχαῖοι ὡς θεοὺς· τῶν μηνῶν· ἐπειδὴ καὶ μὴν εἶνε γένους ἀρσενικοῦ.

β.) Ἐπιθετικὰ εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν δένδρων (ὡς νυμφῶν ἢ θεῶν), τῶν χωρῶν (διὰ τὸ γῆ), τῶν νήσων (ἢ νῆσος) καὶ τῶν πλείστων πόλεων (διὰ τὸ πόλις).

ΣΗΜ. α. Δένδρων ὀνόματα εἶνε ἀρσενικά· α.) ὁ φοῖνιξ, ὁ κέρασος, ὁ λῶτος, ὁ ἐρινεός, ὁ φελλός, καὶ τινά κοινῶς γένους ὄντα· β.) ἡ κότινος, δ, ἡ σχοῖνος, δ, ἡ πάπυρος.

ΣΗΜ. β. Πόλεων δ' ὀνόματα εἶνε ἀρσενικά· Τὰ εἰς οἱ κατὰ τὴν β' κλίσειν· Δελφοί· τὰ εἰς εὐς γεν. ἑω ς, α ς γεν. α ν ο ς, ο ὤ ς, ο ὤ ν τ ο ς· ὁ Ἄταρνεύς, ὁ Ἀκράγας (ὁ Πίνδαρος, ἡ), ὁ Φλιοῦς. οὐδέτερα δὲ τὰ εἰς ον καὶ α' τὸ Δῆλιον, τὰ Μέγαρα καὶ τὸ Ἄργος.

ΣΗΜ. γ. Ἐκ δὲ τῶν εἰς ο ς καὶ ων γεν. ων ο ς ἀρσενικά ἢ ἐπίκοινα εἶνε· δ, ἡ Σηστός, δ, ἡ Ὀρχομενός, ὁ Μαραθῶν (ἡ, ὁ Πίνδαρος), ὁ Σικυῶν (ἡ, ὁ Στράβων).

353. Διὰ ἐκτεταμένη εἶναι ἡ ἐκ τῶν καταλήξεων προσδιόρισις τοῦ γένους (ὡς δεικνύουσιν αἱ σημ. β' καὶ γ')· παραλείποντες ὁμως τὰ πολυλά εἰς ἰδίαν ἐκ τῶν λεξικῶν μελέτην, σημειοῦμεν μόνον ὅτι τὰ εἰς ον

εἶνε πάντα οὐδέτερα, καὶ ἂν ἤθελον σημαίνει φύσει ἄρσενικά ἢ θηλυκά ὄντα· οἶον, τὸ ἀνδράποδον (ὁ δούλος), τὸ γύναιον, τὸ μειράκιον· ὀνόματα δέ τινα γυναικῶν, ὑποκοριστικά εἰς ἰον, λαμβάνουσι πρὸ τῆς οὐδετέρας καταλήξεως τὸ θηλυκὸν ἄρθρον· ἢ Γλυκέριον, ἢ Λεόντιον.

§. 77. Περὶ ἐπιθέτου.

354. Τὸ ἐπίθετον, ὡς σημαῖνον ποιότητα ἢ ιδιότητα ἐπιτεθειμένη εἰς οὐσίαν (246), ἔχει τὰ αὐτὰ παρεπόμενα, καθὼς καὶ τὸ οὐσιαστικόν (265).

355. Ἐπειδὴ δὲ τὸ γένος τῶν οὐσιῶν δηλοῦται διὰ καταλήξεως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐπίθετον ἔχει τριπλῆν κατάληξιν ἐν τῇ αὐτῇ ῥίζῃ· οἶον, ὁ καλὸς Γεώργιος, ἢ καλὴ Ἑλένη, τὸ καλὸν δένδρον.

356. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μετοχὴ σημαίνει ὄχι μόνον τὴν ποιότητα ἢ ιδιότητα ἐπιτεθειμένη ἐπὶ οὐσίας τινός, ἀλλὰ συσσημαίνει καὶ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἡ ποιότης εὐρίσκεται ἐν τῇ οὐσίᾳ (254), διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ εἶνε ἐπίθετον, τὸ ὅποιον μετέχει τοῦ ῥήματος· δηλαδή ἐκ τῶν παρεπομένων τοῦ ῥήματος ἔχει τὸν χρόνον, ἤγουν, τύπον ἢ σχηματισμὸν ἐπιτήδειον νὰ φανερώσῃ τὸν καιρὸν· οἶον, ὁ γράψας ἀνὴρ, ἢ γράψασα γυνή, τὸ γράψαν παιδίον. Ἐδῶ ἡ μετοχὴ φανερώνει ὄχι μόνον τὴν ιδιότητα, ἀλλὰ καὶ ὅτι δὲν ἔχει πλέον ταύτην ὁ ἀνὴρ, ἢ γυνή, τὸ παιδίον, ἀλλὰ τὴν εἶχε ποτε καιροῦ.

357. Αἱ μετοχαὶ εἶνε τρικατάληκτοι, ἤγουν ἔχουσι ἰδιαίτερον κατάληξιν πρὸς δὴλωσιν ἐνὸς ἐκάστου τῶν τριῶν γενῶν. Τὰ δὲ λοιπὰ ἐπίθετα εἶνε τρικατάληκτα, ἢ δικατάληκτα, ἢ μονοκατάληκτα ὡς δεικνύει ὁ ἐν 54 πίναξ.

ΣΗΜ. α'. Ἄπασαι αἱ εἰς α λήγουσαι θηλυκαὶ μετοχαὶ ἔχουσι τὸ ληκτικόν των α βραχὺ (284), καὶ τὴν παραλήγουσαν μακρὰν ὡς πάσχουσαι (πλὴν τῶν Α', 12 ὡς, υἷα, καὶ ὡς, ὦσα,) τὴν κατὰ τὸ 210 ἐδάφιον τροπήν.

ΣΗΜ. β'. Μετοχικὰς καταλήξεις ἔχουσι καὶ τὰ ἐπίθετα, ἐκῶν-ἐκοῦσα-ἐκόν, ἄκων, (ἀ-ἐκῶν) ἄκουσα-ἄκων, πᾶς-πᾶσα-πᾶν, ἄπας-ἄπασα-ἄπαν.

ΣΗΜ. γ'. Οἱ εἰς ὦν ἀόρ. δευτέροι τονίζουσι τοῦ ἄρσεν, καὶ οὐδετέρου τὴν βριζικὴν κατάληξιν.

358. Τὰ εἰς ος τρικατάληκτα σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν

α.) Εἰς η, ὅσα δὲν καθαροληκτοῦσι, καὶ τὰ εἰς οος· οἶον, ἀγαθὸς -ἀγαθή, ὄγδ οος-ὄγδ ὄη.

β.) Εἰς α, ὅσα λήγουσιν εἰς ος καθαρὸν, τὰ εἰς ρος, καὶ ροος· οἶον, ἅγιος-ἅγια, καθαρὸς,-καθαρά, ἀθρόος-ἀθρόα.

359. Τὰ εἰς ος ἐπιθέτα ἔχουσι τὸ οὐδέτερον εἰς ον οἶον, καλ ὄς-κα-
λή-καλ ὄν, ἀγι ος-ἀγία-ἀγιον.

ΣΗΜ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐν 74, σημ. δ', σημειωθέντα οὐδέτερα των ἀντωνυμιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν οὐδόπως ἔχουσι τὸ τελικὸν ν, καὶ ἄλλα διαφοροῦνται.

360. Ἐκ τῶν εἰς ος ἐπιθέτων τρικατάληκτα εἶνε

α.) Τὰ εἰς τος καὶ τέος ῥηματικά οἶον, λεκ τός-τή-τόν.

β.) Τὰ εἰς ικος κτητικά, ἀπλᾶ καὶ παρασύνθετα οἶον, νομ ικός-ική-
ικόν, ἐπιδεικτ ικός-ική-όν.

γ.) Τὰ παρώνυμα, λήγοντα εἰς λος, νος, ρος, λέος οἶον, σιγή, σι-
γη λός-λή-λόν, δέος, δεῖ νός-νή-νόν, αἰσχος, αἰσχ ρός-ρά-ρόν, δίψα, διψα-
λέος-λέα-λέον.

δ.) Τὰ συγκριτικά καὶ ὑπερθετικά οἶον, λυπηρότερος-οτέρα-ότε-
ρον λυπηρ ὄτατος-οτάτη-ότατον. Ἐξαιροῦνται ὑπερθετικά τινα, τὰ ὁποῖα
μόνον παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ Ἀττικισταῖς ἀπαντῶνται δικα-
τάληκτα οἶον, δυσσεβολώτατος ἢ Λοκρῖς (Θουκ. γ', 101), τὴν ὕπατον
ἀρχὴν (Διονύς. Ἄλικ. Ῥωμ. ἀρχ. σ' 1), ὀλωτάτος ὁδμή (Ὀδυσ. Δ, 442).

361. Τῶν εἰς ος ἐπιθέτων δικατάληκτα εἶνε τὰ σύνθετα καὶ εἰς μό-
νον ος λήγοντα (οἶον, ὄχι τὰ εἰς κος, λος κλ. 360, α—γ'), καὶ ὅσα ἐκ
συνθέτων ῥημάτων παράγονται οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄσχοπος-τὸ ἄσχοπον, ὁ καὶ
ἡ διάφορος-τὸ διάφορον· οὕτω ὁ καὶ ἡ φιλότεκνος, πάγκακος, ἄ-
λογος, ἄνους, δύσβουλος, εὐκαιρος διάλευκος, ἐπαγωγός.

362. Πολλὰ τῶν εἰς ιος, εἰος, αἰος, καὶ ιμος ληγόντων παρα-
γῶγων ἐπιθέτων εἶνε

α.) δικατάληκτα οἶον, φίλιος, γνήσιος καὶ ἄλλα.

β.) συνηθέστερον δικατάληκτα καὶ σπανιώτερον τρικατάλη-
κτα οἶον, αἴσιος, ἐλευθέριος, σωτήριος, ἀίδιος, αἰφνίδιος, βασιλείος.

γ.) ἄλλα διαφοροῦνται οἶον, πάτριος, κύριος, κρύφιος, χρόνιος,
(σπανίως ἢ ἄθλιος, ἴδιος, καιρίος, κόσμιος, ῥάδιος καὶ τὰ ἐκ κυρίων ὀνο-
μάτων παράγωγα, Ὀμήρειος κλ.) αὐλείος (συνήθως δικατάλ.), γυναικεῖος,
θήρειος, τέλειος, ἐπιτήδειος (τοῦτο συνήθως τρικατάληκτον), χρήσιμος,
ὠφέλιμος.

δ.) Τὰ εἰς ιμος συνήθως εἶνε δικατάληκτα, καὶ τὰ εἰς αἰος τρι-
κατάληκτα.

ΣΗΜ. α. Παραβαίνεισι δὲ τὸν κανόνα πολλάκις οἱ ποιηταί, ὅτινες καὶ ἄλλως
μεταχειρίζονται ὡς δικατάληκτα, ἐπιθέτα, τὰ ὁποῖα παρὰ τοῖς πεζογράφοις εἶνε
τρικατάληκτα.

ΣΗΜ. β. Δικατάληκτα εἶνε συνήθως καὶ τὰ εἰς ιος (εἰος, αἰος, οἰος) σύνθετα
(361). Πολλὰ ὅμως καὶ τούτων εἶνε τρικατάληκτα· εἶον, ἐναντίος, ἀνόμιος,

παρόμοιος (πλὴν τοῦ παρὰ Θουκυβ. α, 80· παρόμοιος ἢ ἀλκή). Τινὰ δὲ καὶ ταλαντευόμενα μεταξύ τοῦ δικατάληκτου καὶ τρικατάληκτου (β'—γ')· οἶον, ἀκούσιος, ἐνιαύσιος, ἡμιόλιος, ὑπερόριος, ἐπι-καὶ παραθαλάσσιος, ἐπι-καὶ παραθλασσιδίος, παράλιος καὶ τὰ ἐκ τοῦ αἴτιος σύνθετα, ἀναίτιος, συναίτιος· διπλάσιος καὶ παραπλήσιος. Τὰ δὲ ἀνάξια καὶ ἀνόσιος εἶνε συνήθως τρικατάληκτα.

ΣΗΜ. γ'. Ἐπίθετα μεταπεσόντα εἰς οὐσιαστικά εἶνε· ἡ μεθορία, ἡ ὑπερορία (καὶ ἡ ὑπερόριος), ἡ παραλία (καὶ ἡ παράλιος Ἀρβίαν· ἐν Ἀναβ. Α, κδ', 3, Ζ, κ', 2 καὶ ἄλλοι). Ἐντελῶς δ' οὐσιαστικά εἶνε, ἡ μεσόγεια καὶ μεσόγαια (Θουκυβ.)· ἀλλὰ καὶ ἡ μεσόγειος (Διόδ. Κ, 60, καὶ ἀλλαχοῦ.)

ΣΗΜ. δ'. Τὰ εἰς κ ὁς ἐπίθετα, ἐὰν παράγονται ἐκ συνθέτων ῥημάτων (361), εἶνε τρικατάληκτα ὀξύτονα· οἶον, ἐγκλιτικός, ἡ, ὄν (ἐγκλίνω)· ἐκτός ἂν ἦνε σύνθετα ἐξ ἀπλῶν εἰς κ ὁς ληγόντων ἐπιθέτων· οἶον, ψευδάττικος, ὑπερσυντέλικος.

ΣΗΜ. ε'. Τὰ ἐξῆς σύνθετα εἶνε τρικατάληκτα παρὰ τὸν κανόνα (361). Ἀθρόος-δα, αὐτόματος-αὐτομάτη, πάμπολυς-παμπόλλη, παντοδαπός-ἡ· ὁ καὶ ἡ πάγκαλος καὶ ἡ παγκάλῃ. Μοναδικὰ δ' εἶνε εἰς τοὺς πεζογράφους, ἡ ἀθανάτη (Ἰσοκρ.), ἀπελευθέρα (Ἰσαίος), διαδόχη (Δημοσθ.).

ΣΗΜ. ς'. Τὰ ἄλλα σύνθετα ῥηματικά, τὰ ἔχοντα τὰς ἐν 360 α—γ'. μνημονουθεύσας καταλήξεις, εἶνε ὡς ἐπιτοπλεῖστον δικατάληκτα· ὑπέρβεινος-ον ἐκ τοῦ δεινός-ἡ-όν, ἀπαίδευτος-ον ἐκ τοῦ παιδευτός-ἡ-όν.

ΣΗΜ. ζ'. Ἄστατος εἶνε ἡ κατάληξις καὶ ὁ τονισμὸς τῶν ἐκ προθέσεως συνθέτων ῥηματικῶν εἰς τ ὁς. Κανονικῶς ὅμως τρικατάληκτοῦσι καὶ ὀξύνονται, ἐὰν σημαίνωσι τὸ πρέπον εἰς γείνη· οἶον, ἐξαιρετός-ἡ-όν, ἐν ᾧ ἐξαιρετός-ον (= ὁ ἐξηρημένος). Ἀλλὰ καὶ οὕτως τὰ διπλῆν ἔχοντα σύνθεσις εἶνε δικατάληκτα· οἶον, ἀναφαίρετός-ον.

363. Διγενῆ εἶναι καὶ τὰ εἰς ὡς ἄττικὰ ἐπίθετα (296) ἴλωος-ων, ἀξιόχρεως-ων, εὐγείως-ων.

ΣΗΜ. Τὸ πλέως, ἀπλοῦν μὲν σχηματίζει θηλ. πλέα, σύνθετον δὲ πλέως· εὐρηται ὅμως καὶ ἀναπλέα (Πλάτ. Φαίδ. 83, δ.) Πρβ. καὶ 296 σημ. α.

364. Τὰ τρικατάληκτα ὑς-εἶα-ὺ (ἡ δὲ ὑς-ἡ δὲ εἶα-ἡ δὲ), σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν προσλαμβάνοντα εἰς τὴν ῥίζαν (ἡδέ-) τὴν κατάληξιν ἰα (ἡδε-ια).

ΣΗΜ. Τοῦτων τὰ μὲν ἀρσενικά καὶ οὐδ. ὀξύνονται, τὰ δὲ θηλ. προπερισπῶνται· πλὴν τῶν ἡμισυς-υ-ἡμίσεια καὶ θήλυς-υ-θήλεια· τὸ δὲ θήλυς ἔχει καὶ θηλυκὸν θήλυς (351, σημ. β'). Ἰσως δὲ ἔλεγον καὶ ἡ ἡμισυς.

365. Τὰ θηλ. τῶν εἰς εἰς-εσσα-εν (54, 3) ἐπεκτείνουσι τὸ προηγούμενον φωνῆν (210) διὰ διπλασιάζσεως τοῦ σ. Ἐν δὲ οὐδέτερον ἐτόνζον οἱ Ἄττικοί, κατὰ τοὺς γραμματικούς, εἰς τὴν προπαραλ., τὸ χάριεν.

366. Τὰ εἰς ὑγρὸν ῥιζικὸν σύμφωνον λήγοντα (54, Α καὶ Β) ἐπίθετα καὶ προσηγορικά σχηματίζουσι τὸ θηλ. προσαρτῶντα εἰς τὴν βραχεῖαν ῥίζαν τὸ ἰα καὶ πάσχοντα τὴν ἐν 210 μετάθεσιν· μέλας (μελανία) μέλαινα, τάλας (ταλινία) τάλαινα, τέρην (τερηνία) τέρεινα, τὸ ποιητικὸν μάκαρ (μακαρία) μάκαιρα· οὕτω καὶ τὰ προσηγορικά, σωτήρ (σωτερία) σώτειρα· δοτήρ (δοτερία) δότεира κλ.

367. Περί δὲ τῶν δικαταλήκτων ἐπιθέτων (54, Β') σημειοῦμεν ἅ) Τὰ ἀπλᾶ εἰς ἦς, ἐς (σελ. 23, 15) τονίζονται εἰς τὴν λήγουσαν πλὴν τοῦ πλήρης, πλήρες· β'.) Τὰ εἰς ὦν (14) συγκριτικὰ πάσχουσι καὶ συναϊρέσεις τινάς (50). γ') Ταῦτα καὶ τὰ εἰς ἡμῶν καὶ αἰμῶν προπαροξύνουσι τὸ οὐδέτ. δ'.) Τὸ ἄρβην(ἄρσην)-εν (16) εἶνε μοναδικόν. ε'.) Δικατάληκτα εἶνε τὰ ἐπιθετα, τὰ ἐκ τοῦ χάρις, πόλις, ἐλπίς, (καὶ τὸ νῆσις-ι, γεν. νήσιδος), δάκρυ, πούς, πατήρ καὶ φρήν σύνθετα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τελευταῖα τρέπουσι καὶ τὸ η εἰς ὦ· ὁ, ἡ ἀπάτωρ, τὸ ἄπατορ· ὁ, ἡ σῶφρων, τὸ σῶφρον.

368. Μονοκατάληκτα (54, Γ') εἶνε ὅσα ἐπιθετα, σύνθετα ἐξ οὐσιαστικῶν, ἔχουσιν αὐτὰ ἀμετάβλητα καὶ μετὰ τὴν σύνθεσιν· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄπαις, μακρόχειρ, εὖρις καὶ εὖριν, ἦλιξ, φυγάς, λεύκασπις, γυμνής, ἀγνώς. Τῶν τοιούτων διγενῶν μόνον αἱ γενικαὶ καὶ δοτ. ἀπαντῶνται καὶ κατ' οὐδέτερον γένος, καὶ τοῦτο παρὰ ποιηταῖς. Συνήθως δὲ τὰ εἰς ας -άδος καὶ ις-ιδος ἀπλᾶ εἶνε θηλυκὰ μόνον, καὶ μετέπεσαν εἰς οὐσιαστικά, κατ' ἔλλειψιν οὐσιαστικοῦ· οἶον μαινάς (γυνή), πατρὶς (χώρα).— Ἐξ ἐναντίας ἐπιθετὰ τινα εἶνε μόνον ἀρσενικά· οἶον, γέρων-γέροντος, πένης-πένητος (πένησσα δὲν εἶνε δόκιμον), πρέσβυς-πρεσβύτου (κατὰ τὴν ἀκλίσιν)· ἔτι δὲ τὰ πρωτόκλιτα γεννάδας, ἐθελοντής, ἐκτροπίας, ἐκτομίας, μονίας, ἀνθοσμίας.

ΣΗΜ. Τῶν πλείστων ἐκ τούτων τῶν ἐπιθέτων οὐδ' εἶνε ἀνάγκη οὐδετέρου· ὅπου ὅμως εἶνε χρεῖα τοιούτου, σχηματίζεται διὰ παραγωγῆς· οἶον, βλακικόν, μώνυχον, ἀρπακτικόν κτλ.

§. γθ'. Ἐπιθετα ἀνώμαλα καὶ ἑλλειπτικά.

369. Περί τῆς κλίσεως τῶν ἀνωμάτων ἐπιθέτων, μέγας, πολυς, πρᾶος καὶ σῶς ἰδὲ 54, Δ'. σελ. 24. — Τὰς καταλήξεις ὁ, ἡ σῶς· τὸν, τὴν, τὸ σῶν, τοὺς σῶς, μεταχειρίζονται οἱ Ἄττικοὶ πολὺ συνηθέστερον τῶν ὁμαλῶν σῶος, σώου. Οἱ δὲ τύποι ἡ σᾶ καὶ τὰ σᾶ εἶνε ποιητικοὶ (Πλάτων Κριτ. σελ. 111 τὰ σᾶ).

370. Ἐλλειπτικά εἶνε ὅσων ἀπαντῶνται εὐχρηστοὶ μόνον τινὲς πτώσεις ἢ ἀριθμοί. Τοιαῦτα δὲ εἶνε

1) Τὰ ἀριθμητικά· ἐπειδὴ τούτων τὰ σημαίνοντα ἐν κλίνονται ἐνικῶς, τὰ δὲ δύο δυϊκῶς, καὶ τὰ περαιτέρω πληθυντικῶς.

2) Αἱ αὐτοπαθεῖς καὶ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίαι (πρὸς. 391, σημ. γ').

3) Τὸ φροῦδος, η, ον, τοῦ ὁποίου εἶνε εὐχρηστος μόνον ἡ ὀνομαστικὴ παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ (γεν. φροῦδου μόνον Σοφ. Λίας 264).

§. ξ'. Βαθμοὶ παραθέσεως τῶν ἐπιθέτων. (§. ια')

371. Ἀντιπαραβάλλοντες δύο τινα ἀντικείμενα, ἔχοντα τὴν αὐτὴν

ποιότητα, διὰ τὸ νὰ ἴδωμεν ἂν εὑρίσκεται ἐν ἀμφοτέροις ἡ ποιότης ἔχουσα τὸν αὐτὸν βαθμὸν, δὲν συγκρίνομεν τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ τὴν ποιότητα· διὸ τὰ μὲν οὐσιαστικά τότε δὲν πάσχουσι μεταβολὴν οὐδεμίαν, ἀλλὰ τὰ ἐπίθετα, ὡς σημαντικά τῆς ἐπιτεθειμένης εἰς αὐτὰ ποιότητος.

372. Τὸ ἐπίθετον λοιπὸν λέγεται.

1) Θετικόν, ὅταν φανερῶνῃ τὴν ποιότητα ἐνὸς ἀντικειμένου ἀνευ παραθέσεως πρὸς ἄλλο.

2) Συγκριτικόν, ὅταν φανερῶνῃ, ὅτι μία τις ποιότης εὑρίσκεται ἐν τισιν ἀντικειμένοις περισσοτέρα παρὰ ἐν ἄλλαις ὁμοφύσειν.

3) Ὑπερθετικόν, ὅταν φανερῶνῃ, ὅτι ἡ ἐν τισιν ἀντικειμένοις ποιότης εἶνε εἰς ἀνώτατον βαθμὸν· οἷον, σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δ' ἀπάντων σοφώτατος Σωκράτης.

373. Τὰ συγκριτικά καὶ ὑπερθετικά λέγονται κοινῶς παραθετικά, ὡς χρησιμεύοντα εἰς τὸ νὰ παραθέτῳνται τὰ τὴν αὐτὴν ποιότητα ἔχοντα ἀντικείμενα διὰ τὸ νὰ γνωρισθῇ ὁ βαθμὸς τῆς ἐν αὐτοῖς ποιότητος.

374. Συνηθεστέρα κατάληξις εἶνε τοῦ μὲν συγκριτικοῦ τερος, τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ τατος, αἱ ὁποῖαι ἐπισυνάπτονται εἰς τοῦ θετικοῦ τὴν ρίζαν. Ἦγουν τοῦ κλεινός, μέλας, μάκαρ, ἡδύς, χαρίεις, ἀληθής, ρίζα εἶνε τὸ κλεινο, μέλαν, μάκαρ, ἡδύ, ἀληθε, χαρίεντ. Ὅθεν, ἐπισυναπτομένων εἰς ταύτας τῶν παραθετικῶν καταλήξεων, γίνονται

Συγκρ. κλεινότερος, μελάντερος, μακάρτερος, ἡδύτερος, χαριέντερος, ἀληθέτερος.

Ἵπερθ. κλεινότατος, μελάντατος, μακάρτατος, ἡδύτατος, χαριέντατος, ἀληθέτατος.

375. Ὅταν ὁ ριζικός χαρακτήρ τῶν εἰς ὅς ἔχη βραχεῖαν τὴν πρὸ ἑαυτοῦ συλλαβὴν, τότε ἐκτείνεται εἰς ὧ ὅταν ὅμως μακρὰν κατὰ φύσιν ἢ κατὰ θέσιν, τότε μένει βραχύς· οἷον, σοφός-σοφώτερος-σοφώτατος, ξηρός-ξηρότερος-ξηρότατος, ἐνδοξός-ἐνδοξότερος-ἐνδοξότατος.

ΣΗΜ. ἄ. Κατὰ τινα παράδοσιν ἐξαίρουνται τὰ παραθετικά τοῦ γενέος καὶ κενός, γραφόμενα στενότερος-ότατος, ἀλλ' ὁ Ἄρέσιος λέγει τοῦτο μόνον διαλεκτικῶν ἰδιωτισμῶν.

ΣΗΜ. β'. Καὶ ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου ἐὰν ἐπῆται, πάλιν λογίζεται ἡ προτέρα συλλαβὴ ὡς μακρὰ θέσει (148)· οἷον, πικρότερος, δυσποτμότερος, εὐποτμότερος,

[ΣΗΜ. γ'. Τὸν κανόνα τοῦτον ἀκολουθοῦσι καὶ τὰ εἰς ὀσύνῃ ἀφρημένα δνόματα· οἷον, σφροσύνη, ἀφροσύνη, ἀγισσύνη].

376. Ὅταν ἡ ρίζα λήγῃ εἰς ντ, τότε τὸ μὲν τ (κατὰ τὸ 183) τρέπε-

ται εἰς σ, τὸ δὲ ν (κατὰ τὸ 202) ἀποβάλλεται· οἶον, χαριεντ (χαριένστερος) χαριέστερος-χαριέστατος· καὶ οὗτος ὁ σχηματισμὸς μόνος εἶνε εὐχρηστος. Ὅταν δὲ ἡ ρίζα ᾗνε ε, τότε μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν παραθετικῶν καταλήξεων παρενθέτεται σ· οἶον, ἀληθε (ἀληθέστερος) ἀληθέστερος-ἀληθέστατος· καὶ οὗτος ὁ σχηματισμὸς εἶνε μόνον εὐχρηστος. Τὸ πένης μὲ συζολὴν τῆς ρίζης πενέστερος (ἐκ τοῦ πενήττερος).

377. Τὰ εἰς ων καὶ τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα οὐρανισκόφωνον τριτόκλιτα, προσλαμβάνοντα εἰς τὴν ρίζαν τὰς παραθετ. καταλήξεις, παρενθέτουσι μεταξὺ τὴν συλλαβὴν εσ καὶ σπανίως τὴν ισ· οἶον, σῶφρων-σῶσῶφρονος-σῶφρονέστερος-σῶφρονέστατος, ἀφῆλιξ-ἀφῆλικος-ἀφῆλικέστερος-ἀφῆλικέστατος, ἄρπαξ-ἄρπαγος-ἄρπαγέστερος-ἄρπαγέστατος.

ΣΗΜ. Τῶν εἰς ων ἐξαιροῦνται τὰ πίων-πιότερος-πιότατος· καὶ πέπων-πεπαίτερος-πεπαίτατος.

378. Τὰ εἰς οος-ους δευτερόκλιτα, προσλαμβάνοντα τὰς ἐπιτεταμένας παραθετικὰς καταλήξεις ἐστερος, ἐστατος, ἀποβάλλουσι τὸ καταληκτικὸν ος, καὶ συναίρουσι τὸ οε εἰς ου· οἶον, ἀπλόος (ἀπλόεστερος) ἀπλούστερος (ἀπλούστατος)-ἀπλούστατος. Πολλάκις ὅμως δὲ ἔχουσι τὴν παρενθῆκην εσ, οὐδ' ἀποβάλλουσι τὸ καταληκτικὸν οἶον, εὔροος-εὔρωότερος-ώτατος, εὐχρως (ἐκ τοῦ εὐχροος), εὐχρόωτερος-ώτατος, τὸ ὅποῖον καὶ εὐχρούστερος-εὐχρούστατος λέγεται, ἀπλωότερος, εὐπνωότερος. Ἀνάλογως δὲ καὶ τὸ ἀξιόχρεως-ἀξιοχρεώτερος.

379. Τὰ εἰς εος μετουσιαστικά, μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν παραθετικῶν καταλήξεων, συναίρουσι τὸ εο εἰς ω· οἶον, πορφύρεος-πορφυρέωτερος-πορφυρέωτατος-πορφυρώτατος.

380. Τῶν εἰς αἰος τινὰ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν παραθετικῶν καταλήξεων συγκόπτουσι τὸ καταληκτικὸν ο· οἶον, γεραῖός-γεραῖότερος-γεραῖτατος, ἀλλὰ σχολαῖος-σχολαῖτερος-σχολαῖτατος καὶ ὄτερος-ότατος· παλαιός-παλαιότερος-αἶτατος καὶ παλαιότερος παλαιότατος. Ταῦτα ἠκολούθησαν καὶ τὰ μέσος, ἴσος, ἤσυχος, εὐδῖος, ὄψιος, πρῶιος, ἀλλὰ τὸ ἤσυχος ἔχει καὶ συγκριτ. ἠσυχώτερος ἀντὶ τοῦ ἠσυχάτερος.—Τὸ φίλος σχηματίζει φίλτερος-φίλτατος, καὶ φιλαίτερος (ἢ συνηθέστερον μᾶλλον φίλος) φιλαίτατος. Τὸ ἴδιος παρὰ μὲν τοῖς Ἀττικοῖς ἰδιώτερος-ώτατος, παρὰ δὲ ἄλλοις ἰδιαίτερος-αἶτατος.—Ἐκ τοῦ πρῶιος (πρωῖ ἢ ὀρθότερον πρῶ) σχηματίζονται τὰ ἐπιρρήματα πρωϊάτερον-πρωϊαίτατα, ἀλλὰ παρὰ Θουκυδ. καὶ πρωῖτερον-πρωῖτατα.

381. Εἶνε καὶ ἄλλαι παραθετικαὶ καταλήξεις, τοῦ μὲν συγκριτικοῦ ἰστος, τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ ἰστος. Ἐπισυνάπτονται δὲ αὐταὶ εἰς τὴν ῥίζαν τῶν εἰς υς ἢ τῶν εἰς ρος μετ' ἐπιπλοκῆς συμφώνου ἐπιθέτων, ἀφοῦ ἀφαιρηθῶσιν αἱ καταλήξεις αὐταί· οἶον, ἡδύς-ἡδίων-ἡδιστος, αἰσχρὸς-αἰσχιῶν-αἰσχιστος.

ΣΗΜ. α'. Ἐχουσι δὲ τὰ τοιοῦτότροπα παραθετικὰ ἐκ μὲν τῶν εἰς υς μόνον τῆ δὲ καὶ ταχύς συνήθως, τὰ ἄλλα ὅμως συνηθίζουσι περισσότερον τὸν εἰς υτερος καὶ υατος σχηματισμόν· ἐκ δὲ τῶν εἰς ρος μόνον τὸ αἰσχρὸς, (αἰσχροτέρος οἱ μεταγενέστεροι) καὶ ἐχθρὸς, (ἐχθρότερος-τατος ὁ Δημοσθ.) Τὸ οἰκτιστος καὶ ἄλλα ὅμοια εἶνε ποιητικά, ἐπεὶ δὲ ὁ Δημοσθένης ἔχει· οἰκτρότατος.

ΣΗΜ. β'. Πρὸς χρῆσιν τῶν διαφορῶν τούτων παραθετικῶν καταλήξεων ἔχει μεγάλην ἐλευθερίαν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα· ἐπεὶ δὲ τὸ λάλος ἔχει παρ. λαλίστερος-ίστατος, τὸ δὲ τερπνὸς ἔχει συγκριτικὸν μὲν τερπνότερος, ὑπερδῆτέρπιστος· ἔτι τὸ ἀφθονὸς ἔχει καὶ ἀφθονέστερος, καὶ ἀφθονέστατος, συνηθέστερον δὲ ἀφθονώτερος-ώτατος· ἄκρατος-ἀκρατέστερος-έστατος, καὶ (παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις) ἀκρατώτερος-ώτατος· ἄσμενος-ἀσμενέστερος-έστατος· ἐρῶμενος-έστερος-έστατος· τὸ δὲ ἐπίπεδος ἔχει καὶ συγκριτ. ἐπίπεδέστερος (Ξενοφ. Ἑλλην. Ζ', δ', 13).

382. Πολλὰ παραθετικά, μὴ ἔχοντα εὐχρηστον θετικὸν σύστοιχον, ὑπάγονται εἰς θετικὸν ταυτόσημον, καὶ ταῦτα ὀνομάζονται ἀνώμαλα. Τοιαῦτα δὲ εἶνε τὰ ἐν 56 σημειωθέντα.

383. Ἐκ δὲ τούτων τινὰ ὑποθέτουσιν ὡς βᾶσιν τῆς παραγωγῆς τῶν οὐσιαστικά· οἶον, κάλλος-καλλίων-κάλλιστος, ἄλγος-ἀλγιῶν-ἀλγιστος. Ἐξ οὐσιαστικῶν παραθετικά εἶνε καὶ τὰ ποιητικά κερδιῶν-κέρδιστος, ῥιγιῶν-ῥίγιστος, βασιλεύς-βασιλεύτερος, κύων-κυνός-κύντερος, μυχός-μυχαίτερος. Ἄλλα πάλιν προὑποθέτουσι θετικὸν εἰς ὑ ἴγουν, κρατύς, ελαχύς, μακύς (Διολοδωρ. μακρύς). Ἡ δὲ κατάληξις σσων γίνεται κατὰ τροπὴν τοῦ ι καὶ τοῦ ῥιζικοῦ χαρακτῆρος εἰς σσ (213)· οἶον, παχύς-παχιῶν-πάσσων, βαθύς-βαθίων-βάσσων, ταχύς-ταχιῶν-θάσσων (ρίζα τοῦ ταχύς εἶνε τὸ θαχ, καὶ τὸ δασὺ ἐτράπη κατὰ 188, σημ.). Τὸ δὲ μέγας ἔχει μεζίων ἐκ τοῦ μεγίων ὡς καὶ ὀλίγος-ὀλιγιῶν-ὀλιζών (Ἴων.) (214).

ΣΗΜ. α'. Σπανίως γίνονται καὶ ἐκ παραθετικῶν παραθετικά· οἶον, χειρῶν-χεριότερος (ἐξ οὗ κατὰ συγκοπὴν τὸ τῆς σημερινῆς γλώσσης χειρότερος), ἀρείων-ἀρειότερος (Θεογν. 543). Ἐκ δὲ τῶν παραθετικῶν τοῦ ἀγαθὸς τὸ μὲν ἀμείνων προήλθεν ἐκ τοῦ ἀμείνων κατὰ τὴν ἐν 211 μετάθεσιν· τὸ δὲ θετικὸν του ἐσώθη εἰς τὴν λατινικὴν amoenus (χαριεῖς)· τὸ συγκριτικὸν τοῦ ἀριστος ἐσώθη παρ' Ὀμήρου ἀρείων (ἐκ τοῦ ἀρεῖς). — Ἐκ τῶν συγκριτικῶν τοῦ πολλὸς οἱ Ἀττικοὶ προτιμῶσι τὸ πλείων διὰ τὸ ἀρσεν. ἀντὶ τοῦ πλείων, καὶ πλείον διὰ τὸ οὐδέτερον. Ἄντ' δὲ τοῦ πλέον ἔλεγον καὶ πλεῖν ἐπὶ ἀριθμῶν, μετὰ τοῦ διαζευκτικοῦ ἢ, λεγομένου ἢ ἐξυπικουμένου· οἶον, πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, πλεῖν ἑξακοσίους.

ΣΗΜ. β'. Γίνονται παραθετικά καὶ ἐκ προθέσεων καὶ ἐπιρρήματων· οἶον, πρό-πρό-

τερὸς-(πρότατος-πράτος)-πρῶτος καὶ πρώτιστος, ὑπέρ-ὑπέρτερος-ὑπέρτατος (καὶ κατὰ συγκοπὴν ὑπατος). ἐξ-ἔσχατος καὶ ἐσχατώτερος-ώτατος, (ἴσως δὲ καὶ) ὑπὸ-ὑστερος ὕστατος καὶ πανύστατος, ἄνω-ἀνώτερος-ἀνώτατος, ἔνδον-ἐνδότερος-ἐνδοτάτος, πλησίον-πλησιαίτερος-πλησιαίτατος, προῦργου-προυγιάτερος-προυργιάτατος.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ Διολοδικὴ γλῶσσα ἔχει τέσσαρα συγκριτικὰ σημεῖώσεως ἄξια διὰ τὴν ὀρθογραφίαν. 1) τὸ ἀρχήτερος καὶ πρωτήτερος, τὰ ὅποια γίνονται κατὰ τροπὴν τῆς αἰεὶς ἅπὸ τῶν συγκεκριμένων πρωταίτερος καὶ ἀρχαίτερος. 2) τὸ καλλίτερος καὶ μεγαλείτερος κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ καλλιώτερος καὶ μεγαλειώτερος, τὰ ὅποια καὶ ἀσύγκοπτα μεταχειρίζεται ὄχι ὀλιγάκις.

§. ξά. Ἐπιρρήματα ἐξ ἐπιθέτων.

384. Θετικὰ καὶ (σπανιώτερον) συγκριτικὰ ἐπιρρήματα σχηματίζονται ἐκ τῆς γενικ. πληθ. τῶν ἐπιθέτων, τροπῇ τοῦ ν εἰς ς' οἷον σοφῶς, σοφρώνως, δικαίως, πάντως, βεβαιότερος, καλλιόνως, μειζόνως, βελτιόνως, ἔλασσόνως, ἐχθιόνως.

ΣΗΜ. α'. Ἐπιρρήματα εἰς τάτους εἶνε σχεδὸν ἄγνωστα εἰς τὸν πεζὸν λόγον.

ΣΗΜ. β'. Κατὰ τὸν τονισμὸν καὶ τὴν συναίρεσιν ἀκολουθοῦσι τὰ εἰς ὡς ἐπιρρήματα τὴν γεν. πληθ. τῶν ἐπιθέτων οἷον, ἡδέως, ἀήθως, πάντως, εὐτυχῶς. (311. 336).

385. Συνθέστερον μεταχειρίζονται ἐπιρρήματικῶς τὰ ἐνικά τῶν συγκριτικῶν καὶ τὰ πληθυντικὰ τῶν οὐδετέρων ἐπιθέτων οἷον, βεβαιότερον, κάλλιον, βεβαιότατα κάλλιστα.

ΣΗΜ. Μοναδικόν εἶνε τὸ εὐ ὡς θετικὸν τοῦ ἄμεινον-ἄριστα.

386. Τὰ εἰς ὡ ἐπιρρήματα ἄνω κάτω, ἔσω, ἔξω, ἔχουσι παραθετικὰ λήγοντα ἐπίσης εἰς ὠτέρω ἀνωτέρω-ἀνωτάτω. Οὕτω καὶ πέρα ἢ πέρα-περαιτέρω-ἀπωτέρω-ἀπωτάτω ἐκ τῆς ἀπό· πόρρω-πορρώτέρω (πορρώτερον (Ἄρισ.)-τάτω.

ΣΗΜ. Ἀνώμαλα εἶνε τὰ ἐγγύς-ἐγγύτερον-ἐγγύτατα καὶ σπανίως (παρὰ τοῖς Ἀττικῶς) ἔγγιον-ἔγγιστα· μάλα-μᾶλλον (241)-μάλιστα, μακρὰν-μακρότερον-μακρότατα, (σπανίως μικρότερον, μήκιστον καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις μακροτάτω)· τὸ ἦ σον-ἦκιστα δὲν ἔχει θετικόν.

§. ξβ'. Ἀριθμητικὰ σημεῖα. (§. ιβ'.)

387. Οἱ Ἕλληνες σημεῖα τῶν ἀριθμῶν δὲν εἶχον τοὺς σήμερον παρὰ τοῖς Εὐρωπαίους ἐν χρήσει ἀραβικοὺς ἀριθμούς, τοὺς λεγομένους κίφρας, ἀλλὰ τὰ τοῦ ἀλφαβήτου γράμματα, διαιροῦντες αὐτὰ εἰς τρεῖς τάξεις. Ἐκ τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη περιέχει α—θ, καὶ σημαίνει τὰς μονάδας ἢ δευτέρα δὲ, περιλαμβάνουσα ι—π, σημαίνει τὰς δεκάδας· καὶ ἡ τρίτη, περιέχουσα ρ—ω, σημαίνει τὰς ἑκατοντάδας.

388. Ἐκάστη δὲ τάξις περιέχει ὀκτώ μόνον γράμματα, ἐνῶ χρειάζονται σημεῖα ἀριθμητικὰ ἑνέα. Διὸ προσέθηκαν εἰς μὲν τὴν τῶν μονάδων τὸ **ι'**, τὸ ὁποῖον κατ' ὀλίγον παρεμορφώθη εἰς τὸ στίγμα ς (στ), καὶ σημαίνει τὸν ἑξ ἀριθμὸν· εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὸ Φοινικικὸν κόππ **η'** (κάππα),

τὸ ὅποσον σημαίνει ἐνεήκοντα καὶ εἰς τὴν τρίτην τὸ Φοινικικὸν σαμπὶ
 𐤆 (σπ), τὸ ὅποσον σημαίνει τὸν ἀριθμὸν ἐννεακόςιοι.

389. Διὰ νὰ φαίνηται δέ, ὅτι τὰ σημεῖα ταῦτα σημαίνουνσι τὸν ἀριθμὸν,
 οὕζονται μὲν, ὅταν φανερώωσι μονάδας, δεκάδας, ἑκατοντάδας· δέχονται
 δὲ κεραϊὰν ὑπογεγραμμένην ἀριστερόθεν, διὰ νὰ φανερώσωσι τὰς χιλιάδας.

390. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀριθμητικὰ σημεῖα εἶχον τὰ ἐξ ταῦτα γράμματα,
 Ι, Π, Δ, Η, Χ, Μ. Σημαίνει δὲ τὸ μὲν Ι ἓν, τὸ δὲ Π πέντε, τὸ δὲ Δ
 δέκα, τὸ δὲ Η ἑκατόν, τὸ δὲ Χ χίλια, τὸ δὲ Μ μύρια. Ἐμπερικλειόμενα
 δὲ τὸ Δ, Η, Χ καὶ Μ. εἰς τὸ Π, σημαίνουνσι τὸν διὰ πέντε πολλαπλασια-
 σμὸν αὐτῶν. Ἐκθέτονται δὲ ἐνταῦθα τὰ ἀριθμητικὰ ταῦτα σημεῖα τῶν Ἑλ-
 λήνων καὶ Ἀθηναίων μετὰ τῶν ἀντιστοιχούντων ἀραβικῶν.

10—ι—Δ.

1—ἀ—Ι

11—ιά—ΔΙ.

20—κ'—ΔΔ.

2—β'—Π

12—ιβ'—ΔΠ

30—λ'—ΔΔΔ

3—γ'—ΠΠ

13—ιβ'—ΔΠΠ

40—μ'—ΔΔΔΔ

4—δ'—ΠΠΠ

14—ιδ'—ΔΠΠΠ

50—ν'—ΠΔ

5—ε'—Π

15—ιε'—ΔΠ

60—ξ'—ΠΔΔ

6—ς'—ΠΠ

16—ισ'—ΔΠΠ

70—ο'—ΠΔΔΔ

7—ζ'—ΠΠΠ

17—ιζ'—ΔΠΠΠ

80—π'—ΠΔΔΔΔ

8—η'—ΠΠΠΠ

18—ιη'—ΔΠΠΠΠ

90—ι'—ΠΔΔΔΔΔ

9—θ'—ΠΠΠΠ

19—ιθ'—ΔΠΠΠΠ

100—ρ'—Η

200—σ'—ΗΗΗ

300—τ'—ΗΗΗΗ

400—ύ'—ΗΗΗΗΗ

500—φ'—ΠΠΠ

600—χ'—ΠΠΠΠ

700—ψ'—ΠΠΠΠΠ

800—ω'—ΠΠΠΠΠΠ

900—Ϟ'—ΠΠΠΠΠΠΠ

1000—α'—Χ

2000—β'—ΧΧ

5000—ε'—ΧΧΧ

6000—ς'—ΧΧΧΧ

10000—ι'—Μ

20000—κ'—ΜΜ

30000—λ'—ΜΜΜ

391. Ἐν τῇ συνθέσει τῶν ἀριθμῶν προτάσσεται ὁ μικρότερος, καὶ ἐπι-
 φέρεται ὁ μεγαλειότερος διὰ τοῦ καὶ (σπαγιώτατα πλὴν τοῦ Ἡροδότου
 διὰ τοῦ τε καὶ), ἢ προτάσσεται ὁ μεγαλειότερος καὶ δίχως νὰ μεσολαβῇ
 πολλάκις ὁ καὶ· ἤγουν, πέντε καὶ εἴκοσιν, εἴκοσιπέντε, εἴκοσι
 καὶ πέντε.—Οἱ ἀπὸ τοῦ δέκα σύνθετοι ἀριθμοί, καὶ προτασσόμενοι,
 καὶ ἐπιτασσόμενοι συνθέτως γράφονται· οἶον, ἐνδεκα, δώδεκα ἢ δυο-
 καίδεκα (τοῦτο μόνον ὁ Πολύβ.) τρεσκαίδεκα-τριακαίδεκα-
 τεσσαρεςκαίδεκα-τεσσαρακαίδεκα (οἱ μεταγενέστεροι καὶ δεκα-
 τρεῖς-δεκατρία-δεκατριῶν, δεκατέσσαρες-δεκατέσσαρα-δεκατεσσάρων)
 πεντεκαίδεκα, ἑκκαίδεκα, ἐπτακαίδεκα, ὀκτωκαίδεκα, ἐν-
 νεακαίδεκα, (καὶ οὐδέποτε δεκαπέντε, δεκαεξί, δεκαεπτά, δεκαοκτώ,
 δεκαεννέα).

ΣΗΜ. α. Τὰ ἐκ τῶν τρεῖς τέσσαρες καὶ δέκα σύνθετα οἱ Ἄττικοι γράφουσιν ὡς ἐπιτοπλεῖστον χωριστὰ, κλίνοντες καὶ τὸ πρῶτον μέρος· οἶον, τρεῖς καὶ δέκα, τριῶν καὶ δέκα κτλ. Εὐρηνται ὅμως καὶ ἄκλιτα, τρισκαίδεκα ναυσίν, τεσσαρακαίδεκα τοῦς ἐλευθέρους· (ὁ δ' Ἡρόδοτος ἔχει καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἔτη). Τὰ δὲ ἐκκαίδεκα χωρίζονται μόνον εἰς τὸν συνδυασμὸν, ἐξ ἢ ἐπτὰ καὶ δέκα (δεκαεξὲς ἕως δεκαεπτὰ), πέμπτος ἢ ἕκτος καὶ δέκατος.

ΣΗΜ. β'. Ἀντὶ τοῦ καὶ μεταχειρίζοντο τὰς προθέσεις, πρὸς, ἐπί, (σπανιώτατα οἱ Ἄττικοι ποιηταὶ, καὶ οἱ πεζοὶ μόνον ἐπὶ τῆς ἡμερομηνίας ἐνάτη ἐπὶ δέκα) οἶον, ἐπτὰ πρὸς τοῖς εἴκοσιν. — Ἀντὶ δὲ τῶν ὀκτώ, ἐννέα καὶ δεκάδος ἔλεγον συνήθως, ἐνός (μῖας) ἢ δυοῖν δέων (καὶ σπανίως ἀποδέων) οἶον, ἀπέπλευσε ναυσὶ μῖας δεούσαις πενήτηκοντα. (Ἀντὶ δὲ τοῦ δεῖν ὁ Ἄριστοτέλ. Πολιτ. Γ, κβ', 2 λέγει καὶ, λείπειν δυοῖν)

ΣΗΜ. γ'. Καὶ τὰ διακόσιοι, τριακόσιοι κλ., χίλιοι, μύριοι, ἔχουσιν ἐνικὸν ἀριθμὸν (58), ἐὰν ᾖ με οὐσιαστικόν, τὸ ὁποῖον ἔχει περιληπτικὴν ἔννοιαν· οἶον, ἀσπίς μυρία καὶ τετρακοσία, ἀντὶ ἀσπισταί· ἔπος χιλία τετρακοσία, ἀντὶ ἱππεῖς. Ἐπίσης· καὶ τὸ μυριοῖ (ἀναριθμηταί), μυριοῖς χρόνος.

ΣΗΜ. δ. Τὰ διανεμητικὰ ἀ νὰ δ ὄ ο ἢ (συνήθ.) κα τὰ δ ὄ ο ἐκφράζουσι καὶ διὰ τῆς σ ὄ ν· οἶον, σύνδυο, σύντριες, συνδώδεκα, συνεκκαίδεκα. Μεμπτόν δὲ καὶ ἀποφευκτέον εἶνε τὸ τοῦ Εὐαγγελίου (Ἀποκάλ. κá, 21) ἀ νὰ εἶς ἕκαστος, τοῦ ὁποῖου ἀνάλογον εἶνε τὸ κοινὸν καθ' εἷς.

ΣΗΜ. ε'. Οἱ αἰολοδιωρίζοντες ἐν τῇ συνθέσει μετὰ τοῦ εἰς μεταχειρίζονται καὶ τὸ κ α ν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε τὸ κ ἄ ν, κατὰ κράσιν τοῦ καὶ ἄ ν, ἀλλὰ τὸ κ α καὶ πρὸ φωνήεντος κ α ν, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ Ἄωριεῖς περιοριστικῶς καὶ ἐλαττωτικῶς. Διὸ δὲν χρειάζεται ὑπογεγραμμένον τὸ ι, οὐδὲ κορωνίδα τὸ κ α ν ἑ ν α ς (— οὐδεὶς) κ α μ μ ι α - κ α ν ἑ ν α ς. Θέλοντες δὲ νὰ ἐπιτείνωμεν τοῦτο, ἀναδιπλασιαζόμεν τὸ κ α ν, καὶ λέγομεν κ α γ κ α ν ἑ ν α ς - κ α γ κ α μ μ ι α - κ α γ κ α ν ἑ ν α ς. — Τὴν δ' ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν προσέγγισιν λέγομεν χυδαίικως καμμῖά ἑκατοσί, πεντακοσαριά, τὸ ὁποῖον οἱ ἀρχαῖοι ἐξέφραζον διὰ τῆς ἀορ. ἀντωνυμ. τις· οἶον, ἡμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινας (Θουκυδ., Ζ, 87. πρὸ Κορ. Ἄτακτα Τόμ. á, σελ. 110, καὶ περὶ τοῦ κἀν σελ. 173—4).

392. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα πλὴν τοῦ ἅπαξ (ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων ἄς=εἷς), τοῦ δις καὶ τρίς, λήγουσιν εἰς ἄκις· τετραίκις, πεντάκις, ὀκτάκις, ἐν(ν)άκις, εικοσάκις, χιλιάκις, μυριάκις.

ΣΗΜ. á. Κατὰ ταῦτα σχηματίζονται καὶ ποσωτικῶν ἐπιθέτων ἐπιρρήματα προσθέσει τῆς καταλήξεως ἄ κ ι ς εἰς τὰ οὐδέτερα πληθυντικὰ· οἶον, ὀλιγάκις, ἐλαττονάκις, πολλάκις, πλειστάκις, ἰσάκις, ἑκατεράκις, τσαυτάκις, ὀσάκις, ὀποσάκις.

ΣΗΜ. β'. Ἐκ τῶν ἐπιρρημάτων κατ' ἀποβολὴν τῶν καταλήξεων παξ, ς, κις, σχηματίζονται τὰ εἰς οὐς καὶ ἄσις πολλαπλασιαστικὰ· οἶον, ἀπλοῦς, διπλοῦς καὶ διπλάσιος (β', δ'), τετραπλάσιος, πολλαπλάσιος. Σπάνια παρὰ τοῖς Ἄττικοις εἶνε τὰ εἰς πλάσιον ἐπίθετα (Ξενοφ. Οἰκονομ Β', 3. Ἰσοκρ. ἐξ, 177). Συνθέστερον δ' ἀπαντῶνται τὰ περιφραστικὰ δις δύο, δις τρεῖς, δις τοσοῦτοι, δις τόσοι. Τὰ ἰδιότροπα δις σ ὄ δ ς καὶ τρις σ ὄ δ ς εὐρηνται ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν οἶον, δισσαί Ἀφροδίται, δισσῶ στρατηγῶ, δισσὸν γένος, εἶδος.

393. Ἄλλα ἐπιρρήματα ἀριθμητικὰ εἶνε τὰ εἰς χῆ καὶ χα' οἶον, μοναχῆ (ἐκ τοῦ μόνος, τὸ ὁποῖον ἀντὶ τοῦ ἅπαξ τίθεται πάντοτε καὶ εἰς τὰς συνθέσεις· οἶον, μονόφθαλμος), διχῆ καὶ δίχα καὶ διχόθεν, τριχῆ καὶ

τρίχα, τέτραχα καὶ τετραχῆ, ἕξαχῆ, ὄσαχῆ καὶ τὰ ἐκ τῶν πολλαπλασιαστικῶν ἐπιθέτων γιγνόμενα διπλῆ, τριπλῆ, τετραπλῆ.

394. Κλάσματα ἐκφέρονται ἐὰν εἰς τὸν ἀπόλυτον ἀριθμὸν τοῦ ἀριθμητοῦ προστεθῆ ὁ παρονομαστής κατὰ γενικὴν καὶ εἰς τὸν ἕτερον ἀριθμὸν προστεθῆ τό, μέρος ἢ μοῖρα οἶον, τῶν πέντε μερῶν τὰ δύο, ἢ τῶν πέντε αἱ δύο μοῖραι ἢ παραλείπεται ὁ παρονομαστής, ἐὰν οὗτος ὑπερέχη τὸν ἀριθμητὴν κατὰ μίαν μονάδα οἶον, τὰ δύο μέρη. (= $\frac{2}{3}$).

ΣΗΜ. α'. Οὔτε ἀριθμητῆς οὔτε παρονομαστής δύναται ποτε νὰ τεθῶσιν ἀνθρώπως.

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἡμισυ ἐκφέρουσι συνθέτοντες μὲ τὸ ἡμι, ἐὰν τὸ ὅλον διαιρῆται εἰς δύο μόνον μέρη οἶον, ἡμιτάλαντον, ἡμίδραχμον, ἡμίπλεθρον· τὸ δὲ ἐν καὶ ἡμισυ ($1\frac{1}{2}$) διὰ τοῦ ἡμιόλιος, ἢ καὶ διὰ τοῦ ἡμι-, διαιρουμένου τοῦ ὅλου(τρία) εἰ, δύο ἴσα μέρη οἶον, δαρκεῖου ἡμιόλιον=δαρκεῖου τρία ἡμιδαρκεῖα. Οὕτως ἔλεγον καὶ πέντε, ἑπτὰ ἡμιτάλαντα= $2\frac{1}{2}$, $3\frac{1}{2}$ · καὶ τριημιπόδιος, πενθημιπόδιος= $1\frac{1}{2}$, $2\frac{1}{2}$ πόδας.—Ἐπὶ μεγάλων ἀριθμῶν ἔλεγον ὁμαλῶς, πεντασάγγας πεντεκαίδεκα (ἕξ καὶ πεντήκοντα) καὶ ἡμισυ Ἡρόδ. ἐ, 52.—Τὰ δὲ $1\frac{1}{3}$, $1\frac{1}{4}$ ἐξέφραζον οἱ Ἄττικοι διὰ τῶν, ἐπίτριτος, ἐπίτεταρτος κτλ.

§. Ξγ'. Ἀντωνυμιαί. (§. ιγ').

395. Ἐν πάσῃ ὀμιλίᾳ τρία τινὰ θεωροῦνται, ὁ λαλῶν, ὁ πρὸς ὃν ἀποτείνεται ὁ λαλῶν, καὶ ὁ περὶ οὗ γίνεται ὁ λόγος. Τὰ τρία ταῦτα ὀνομάζονται πρόσωπα, ἤγουν, πρῶτον ὁ λαλῶν, δεῦτερον ὁ πρὸς ὃν ἀποτείνεται τὸ πρῶτον, καὶ τρίτον τὸ ἀντικείμενον τοῦ λόγου.

396. Αἱ λέξεις, δι' ὧν ὀρίζονται τὰ πρόσωπα, λέγονται ἀντωνυμιαί (60, σημ.) προσωπικαί, αἵτινες εἶνε οὐσιαστικά ἰδιόκλιτα, καὶ δὲν ἔχουσι κατάληξιν διακριτικὴν γένους, ἐκτὸς τῆς τοῦ γ'. προσώπου, ἣτις ἔχει ἰδιαιτέραν πληθ. ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν τοῦ οὐδετέρου, ὅμως καὶ αὐτὴν σπανίως ἀπαντωμένην. Ὅλαι δὲ αἱ ἄλλαι ἀντωνυμιαί πλην τῶν προσωπικῶν καὶ αὐτοπαθῶν εἶνε ἐπίθετα τρικατάληκτα.

ΣΗΜ. α'. Τῆς τριτοπροσώπου τὴν γεν. οὐ σχεδὸν οὐδέποτε μεταχειρίζονται οἱ πεζογράφοι, τὴν δ' αἰτ. ἔνιοτε μόνον οἱ μεταγενέστεροι. Ἄντ' αὐτῶν δὲ μεταχειρίζονται τοὺς ἀγαλόγους τύπους τῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἐαυτοῦ· καὶ διὰ τὰ εὐκῆ (σφῶς καὶ σφῶν) τὰς ἐκάτερος, ἀμφω καὶ ἀμφοτέρω.

ΣΗΜ. β'. Περὶ τῆς ἐγκλίσεως τοῦ τόνου ἴδε §. κθ', 164. Τὰ ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμὲ θέτουσιν ἀντὶ τῶν μου, μοι, με, ὅπου εἶνε ἔμφασις ἢ διαστολὴ, καὶ μετὰ τὰς προθέσεις, ὅπου οὔτε αὐται, οὔτε αἱ τοῦ δευτέρου προσώπου (σοῦ, σοί, σέ) ἐγκλίνουσι τὸν τόνον, ἐκτὸς ἐὰν ἔχη ἔμφασιν ἢ προθέσει, τὸ ὅποιον εἶνε σπάνιον οἶον, πολὺ ἐν προθυμότερον ἴοιεν ἐπίσει ἢ νῦν σὺν σοί· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εὐρηναί καὶ περὶ μου, ἔκ μου, εἴς με κτλ.

397. Παρατηρήσεις τινὲς εἰς τὰς ἄλλας ἀντωνυμιαί.

ΣΗΜ. α'. Κτητικαί. Τῶν ἀρσενικῶν εἶνε ἄχρηστος ἡ κλητικὴ. Τὴν δὲ τριτοπροσώπων ἐνικὴν (ὄς, ἡ, ὅν) σπανιώτατα ἔχουσιν οἱ τραγικοὶ ποιηταί. Ἄντ' ἐδὲ ταύτης μεταχειρίζονται οἱ πεζογράφοι τὴν αὐτοπαθῆ τριτοπροσώπων.

ΣΗΜ. β'. Αὐτοπαθῆς. Αὕτη δηλοῖ ὅτι αὐτὸς ὁ ἐνεργῶν καὶ πάσχει οἶον παι-

δεῦο ἑμαυτὸν· καὶ παιδεύω σέ, παιδεύεις στυτόν, καὶ παιδεύεις ἐμέ. Διὸ δὲν πρέπει νὰ συγγέωμεν ταύτας μὲ τὰς καθαρῶς προσωπικὰς, ἐπιτεινομένας διὰ τῆς αὐτὸς· οἷον ἐμοῦ αὐτοῦ, σοῦ αὐτοῦ, ἐμοὶ αὐτῶ, σοὶ αὐτῶ, ἐμὲ αὐτὸν (καὶ αὐτὸν με, καὶ αὐτὸν ἐμὲ), τῶν ὁποίων ὀνομαστικὰ εἶνε αἱ, ἐγὼ αὐτός, (καὶ αὐτός ἐγὼ), σὺ αὐτός· διότι αὗται δὲν ἔχουσιν αὐτοπάθειαν· οἷον. κατήσχυνε τοὺς παῖδας καὶ ἐμὲ αὐτόν,

398. Προσχηματισμός. 1) Τὸ ἰ προστίθεται εἰς ἐμφανισμὸν τῆς ἐπιτάσεως εἰς τὰς δεικτικὰς (73 σημ. 6') καὶ τινα ἐπιρρήματα (οὐτωσί(ν), ἐντευθενί, ἐνταυθί, ἐνθαδί, δευρί, νυνί, νυνμενί, νυνδι). Τοῦτο δὲ 1) εἶνε πάντοτε μακρόν· 2) Τονίζεται δι' ὀξείας ἢ βαρείας. 3) ἐκθλίβει τὰ βραχέα ληκτικὰ φωνήεντα. 4) βραχύνει τὸ προηγούμενον μακρόν φωνῆεν ἢ δίφθογγον, ἐὰν δὲν παρεμπίπτῃ σύμφωνον. 5) Δαμβάνει καὶ τὸ ἐφελκυστικὸν ν, ἐὰν ἔχη πρὸ αὐτοῦ σ.

6.) Τὸ τοπικὸν δε (24) εἶνε ἄτονον, ἀλλὰ καταδιβάξει τὸν τόνον τῶν δεικτικῶν ἐκ τῆς παραληγούσης εἰς τὴν λήγουσαν· οἷον, τοιόςδε, τοιοῦδε, τοιῶδε, τοσόςδε, τηλικόςδε, ἐνθάδε. Περὶ ἄλλων προσχηματισμῶν ἴδε 63 Σημ. καὶ 73 Σημ. α.

ΣΗΜ. Ἐὰν τὸ δε προσρηθῇ εἰς κύρια ὀνόματα (124), τότε εἶνε ἐντελῶς ἐγκλινόμενον· οἷον, Μέγαράδε, Ἐλευσινάδε· οὕτω καὶ τὸ ποιητικὸν οἶκόνδε· τοῦναντίον δὲ (πεζογραφικῶς) οἶκαδε.

§. ξδ'. Περὶ ῥήματος.

399. Πρὸς ἀπαρτισμὸν πάσης προτάσεως (5) χρειάζονται τρεῖς μάλιστα λέξεις·

1) Ὑποκειμένον, πρόσωπον δηλαδὴ ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ νοῦς.

2) Κατηγορούμενον, δηλ. ποιότης ἢ ιδιότης, τὴν ὁποῖαν ὀνοῦς κατηγορεῖ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου, ἤγουν, λέγει ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ ὑποκειμένῳ.

3) Σύνδεσμος, ῥῆμα, δηλαδὴ οὐσιαστικὸν ἢ ὑπαρκτικόν, διὰ τοῦ ὁποῖου ὀνοῦς συνδέει τὴν ποιότητα ἢ ιδιότητα μετὰ τοῦ ὑποκειμένου· οἷον, τὸ ῥόδον ἐστὶν εὐώδες (247).

400. Τὸ κατηγορούμενον καὶ ὁ σύνδεσμος συγχωνεύονται εἰς μίαν λέξιν, καὶ οὕτω προκύπτει τὸ λεγόμενον κατηγορηματικὸν ῥῆμα· οἷον, τὸ δένδρον εὐωδιάζει (249).

401. Τὸ κατηγορηματικὸν ῥῆμα φανερώνει, ὅτι τὸ ὑποκείμενον·

1) Ἐνεργεῖ ἢ μεταδιβάξει τὴν ἐνεργειάν του εἰς ἀντικείμενόν τι, ἤγουν εἰς ἄλλο τι ἐκτὸς ἑαυτοῦ, καὶ λέγεται ἐνεργητικὸν ἢ μεταβατικόν.

2) Δέχεται εἰς ἑαυτὸ τὴν ἐξ ἄλλου ἀντικείμενου προερχομένην ἐνέργειαν, ἤγουν πάσχει, καὶ λέγεται παθητικόν.

3) Ἐπίσκειται ἐν τινι καταστάσει, καὶ ἐπομένως δὲν εἶνε οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο ἐκ τῶν δύο προηγούμενων, καὶ δι' αὐτὸ λέγεται οὐδέτερον.

4) Αὐτὸ ἐνεργεῖ καὶ αὐτὸ πάσχει, καὶ δι' αὐτὸ λέγεται μέσον ἦγουν.

ὁ δίκαιος τιμᾶ τὴν ἀρετὴν.

ἡ ἀρετὴ τιμᾶται ὑπὸ τοῦ δικαίου.

ὁ δίκαιος τιμᾶται διὰ τὴν ἀρετὴν.

ὁ δίκαιος ζῆ μετὰ συνειδήσεως ἡσύχου.

402. Τοῦ ῥήματος ἡ τοιαύτη ιδιότης λέγεται διάθεσις (252). Ἐπομένως τῶν ῥημάτων αἱ διαθέσεις εἶνε τέσσαρες, ἐνεργητικὴ, παθητικὴ, οὐδετέρη καὶ μέση, ὡς πέμπτην δὲ δυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν καὶ τὴν ἀποθετικὴν, ἥτις σημαίνει ἐπίσης ἐνεργεῖαν ἐν φωνῇ παθητικῇ.

403. Τὸ ῥῆμα, διὰ νὰ ἐκφράζῃ τὰς διαθέσεις ταύτας τοῦ ὑποκειμένου, ἔχει καταλήξεις διαφόρους, τὰς ὁποίας συμπεριλαμβάνοντες ὀνομάζουσι φωνάς ἦγουν,

φωνὴν ἐνεργητικὴν· οἶον, γράφω, δίδωμι.

φωνὴν παθητικὴν· οἶον, γράφομαι, δίδομαι.

ΣΗΜ. Τὴν μέσην διάθεσιν ἐκφράζουσι τὰ ῥήματα διὰ τῆς παθητικῆς φωνῆς, τὴν δὲ οὐδετέραν διὰ τῆς ἐνεργητικῆς, ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τῆς παθητικῆς.

404. Τὸ ῥῆμα διὰ καταλήξεων ἐκφράζει προσέτι·

1) Τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑποκειμένου (260, ἀ.)· οἶον, γράφεις, γράφουσιν, γράφετον.

2) Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ (280)· οἶον, γράφω, γράφεις, γράφει.

3) Τὸν χρόνον (260, ἐ.) ἢ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν τὸ ὑποκείμενον ἔχει τὴν δεῖνα διάθεσιν· οἶον, γράφω, γέγραφα, γράψω.

405. Οἱ ἐξ τοῦ ῥήματος χρόνοι (78) ἔχουσι τὰς ἐξῆς σημασίας·

1) Ὁ Ἐνεστὼς φανερώνει, ὅτι τὸ ὑποκείμενον τώρα ἔχει τὴν δεῖνα διάθεσιν· οἶον, γράφω.

2) Ὁ Μέλλων φανερώνει, ὅτι τὸ ὑποκείμενον μέλλει νὰ ἔχῃ τὴν δεῖνα διάθεσιν· οἶον, γράψω (θα γράψω).

3) Ὁ Παρακείμενος φανερώνει, ὅτι τὸ ὑποκείμενον δὲν ἔχει πλέον τὴν δεῖνα διάθεσιν, πλὴν τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς παράκειται εἰς τὸν παρόντα· οἶον, γέγραφα (ἔχω γράψει).

4) Ὁ Παρατατικός φανερώνει, ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶχε τὴν δεῖνα διάθεσιν, καθ' ὃν καιρὸν ἐγένεεν ἢ ἐγένετό τι· οἶον, ἔγραφα.

5) Ὁ Ὑπερσυντελικὸς φανερώνει, ὅτι τοῦ ὑποκειμένου ἡ διάθεσις παρῆλθε πρὸ ἄλλου πράγματος, τὸ ὁποῖον εἶνε ἤδη περασμένον· οἶον, ἐγγράφειν (εἶχα γράψει).

6) Ὁ Ἀόριστος φανερώνει, ἀπολύτως καὶ ἀσχετῶς, ὅτι τοῦ ὑποκειμένου ἡ διάθεσις συνέβη ἐν καιρῷ, ὅστις παρῆλθεν ἤδη· οἶον, ἔγραψα.

406. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διαιροῦνται εἰς ἀρχικούς καὶ παραγομέ-

νους. Ἐκαστος δὲ παραγόμενος γίνεται ἀπὸ ἀρχικοῦ, τοῦ ὁποίου ἔχει καὶ τὴν χρονικὴν ρίζαν οἶον,

Ἐνεστ. γράφω, Παρακ. γέγραφα, Μέλ. γράψω.

Παρατ. ἔγραφον, Ἰπερσ. ἔγεγραφεῖν, Ἀόρ. ἔγραψα.

ΣΗΜ. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει τοῦ μέλλοντος καὶ ἀορ. καὶ ἄλλον τύπον, ὅστις λέγεται δεῦτερος, ἀλλὰ δὲν διαφέρει τοῦ πρώτου κατὰ τὴν σημασίαν. — Ἐν δὲ τῇ παθητικῇ φωνῇ ἔχει πολλάκις καὶ τρίτον μέλλοντα, ὅστις λέγεται Μετ' ὀλίγου μέλλον.

407. Ἡ διάθεσις τοῦ ῥήματος ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς καὶ χρόνοις καὶ προσώποις ἐκφράζεται κατὰ διαφόρους τρόπους, οἵτινες ἐν τῇ γραμματικῇ ὀνομάζονται ἐγκλίσεις. Ἐκ τούτων δὲ

1) Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὠρισμένως· οἶον, Ὁ σοφὸς νοῦς, ὥσπερ χρυσός, βᾶρος ἔχει μέγιστον.

2) Ἡ προστακτικὴ ἐκφράζει τὴν διάθεσιν προστακτικῶς ἐκ τοῦ λαλοῦντος οἶον, τοὺς μὲν γονεῖς σέβου, τὸν δὲ θεὸν τίμα. — Μηδένα πρὸ τελευτῆς μακάριζε.

3) Ἡ εὐκτικὴ ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὡς ἐπιθυμητὴν εἰς τὸν λαλοῦντα ἢ καὶ δυνατὴν νὰ γένη· οἶον, Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἀνεύξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.

4) Ἡ ὑποτακτικὴ ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὡς ὑποτασσομένην εἰς τι προηγούμενον ἢ ἐπιφερόμενον, δίχως τοῦ ὁποίου ὁ λόγος εἶνε ἀτελής· οἶον, Ἄριστα χρῆση τοῖς φίλοις, ἂν μὴ περιμένης τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς.

5) Ἡ ἀπαρέμφατος ἐκφράζει ἀπλῶς τὴν διάθεσιν, μὴ παρεμφαίνουσα πρόσωπον μηδὲ ἀριθμὸν οἶον, Ὁμοίως αἰσχρὸν νόμιζε τὸν μηδένα φίλον ἔχειν, καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν.

ΣΗΜ. Μετὰ τῶν ἐγκλίσεων ἐχρειάζετο νὰ συγκαταλέγηται καὶ ἡ μετοχή (53), ὡς ῥῆμα μετὰ ἐπιθετικῆς καταλήξεως (53. 357). Διὸ ἕκαστος τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος λαμβάνει καὶ τὴν ἐπιθετικὴν κατάληξιν, καὶ σχηματίζει μετοχὴν.

408. Ἐκαστον ῥῆμα ἔχει δύο συστατικὰ μέρη, τὴν ρίζαν, ἢ ὁποία ἐκφράζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος, καὶ τὴν κατάληξιν, ἢ ὁποία ἐκφράζει τὴν διάθεσιν, τὸ πρόσωπον, τὸν ἀριθμὸν, τὴν ἐγκλίσιν, τὸν χρόνον· ἦγον τοῦ λύω καὶ λυθησοίμεθα τὸ μὲν λυ εἶνε ρίζα, τὸ δὲ ω καὶ θησοίμεθα εἶνε καταλήξεις.

409. Ὅταν συζεύγωμεν τὰς καταλήξεις μετὰ τῆς ρίζης, καὶ ἀπαγγέλλωμεν αὐτὰς κατὰ σειρὰν, τότε κλίνομεν ἢ σχηματίζομεν τὸ ῥῆμα. Ὡς βάσιν δὲ τῶν καταληκτικῶν μεταβολῶν, ὅσων εἶνε τὸ ῥῆμα ἐπίδεικτι-

κόν, θέτεται τὸ ἄ. πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ γραμματικῇ ὀνομάζεται θέμα.

410. Τὸ θέμα λέγεται βαρύτονον, ἐὰν ᾖ ὡς ἄτονον· οἶον, λέγω· συνηρημένον ἢ περισπώμενον, ἐὰν ᾖ ὡς ἐκ συναίρεσεως καὶ πειωσπᾶται· οἶον, ἀγαπάω - ῶ· εἰς μι, ἐὰν ᾖ ὡς μι· οἶον, τίθημι.

411. Τὰ βαρύτερα ἔχουσι μίαν συζυγίαν, τὰ περισπώμενα τρεῖς, καὶ τὰ εἰς μι τέσσαρας.

412. Ἡ ἔγκλισις, ἡ διάθεσις, ὁ ἀριθμὸς, τὸ πρόσωπον, ὁ χρόνος, τὸ θέμα καὶ ἡ συζυγία λέγονται παρεπόμενα τοῦ ῥήματος.

413. Διὰ τὰ σχηματίζωμεν δὲ (409) ῥήμα ὁποιοῦνδήποτε, χρειάζεται να ἐξεύρωμεν τὴν ῥίζαν, τὴν κατάληξιν, τὸν χαρακτήρα, τὴν αὐξῆσιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. Καὶ ἡ μὲν ῥίζα καὶ κατάληξις ἐξηγήθη ἥδη (408)· χαρακτήρ δὲ εἶνε τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως γράμμα.

414. Ὅσα ῥήματα ἔχουσι χαρακτήρα δύο σύμφωνα, ὅχι ἀμετάβολον πρὸ ἀφάνου, καθὼς ρχ, λκ, μπ, ἐκεῖνα δὲν ἔχουσιν αὐτὸν πρωτόθετον, ἀλλὰ μεταβεβλημένον, ἤγουν τὰ μὲν

ἄρχ	ω	ἔλκ	ω		κλάγγ	ω	
ἀμέλγ	ω	ἔρπ	ω	θέλγ	ω	λάμπ	ω
εἶργ	ω	θάλπ	ω	κάρφ	ω	μέλπ	ω

ἔχουσι χαρακτήρα πρωτόθετον, καὶ εἶνε ὀμαλά. Τὰ δὲ

πράσσ	ω	τύπτ	ω	τέμν	ω	γῆράσκ	ω	κτλ.
κράζ	ω	τίκτ	ω	ἀγγέλλ	ω	φράζ	ω	

δὲν τὸν ἔχουσι πρωτόθετον, καὶ ἐπομένως εἶνε ἀνόμαλα· ὅμως εὐκόλως διὰ συστολῆς (221) ἀνευρίσκεται αὐτός, καὶ οὕτω συγκαταλέγονται μετὰ τῶν ὀμαλῶν· οἶον,

πράσσ	ω	τύπτ	ω	τέμν	ω	γῆράσκ	ω
πράγ	ω	τύπ	ω	τέμ	ω	γῆρά	ω
κράζ	ω	τίκτ	ω	ἀγγέλλ	ω	φράζ	ω
κράγ	ω	τέκ	ω	ἀγγέλ	ω	φράδ	ω

ΣΗΜ. ἄ. Εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ πρωτοθέτου χαρακτήρος τῶν τοιούτων συντείνουσι μάλιστα τὰ σύστοιχα αὐτῶν ὀνόματα, οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα· οἶον, εὐπραγία-πράγω (ἀπὸ τοῦ αἰολικοῦ κραύγω) κραυγή-κραύγω, τύπος-τύπω, τέκνον (κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ τέκενον)-τέκω, γῆρας-γῆρας-γῆράω, εὐφραδής-φραδῶ, τομῆ-τέμω, ἄγγελος-ἀγγέλλω.

ΣΗΜ. β'. Ὁ πρωτόθετος χαρακτήρ φαίνεται καὶ εἰς τοὺς δευτέρους χρόνους. Ἐκ δὲ τῶν εἰς π τ ω, ὅσα ἔχουσι δευτέρους χρόνους, ἔχουσιν ἀντὶ π χαρακτήρα β τὰ βλάπτω, κρύπτω· φ δὲ τὰ βάπτω, θάπτω, ράπτω, σκάπτω, ρίπτω, (θρύπτω).

ΣΗΜ. γ'. Τὰ εἰς σσω (ττω) ἔχουσι πρωτόθετον χαρακτήρα οὐρανίσκοφον (μάλιστα γ)· κ δὲ μόνον τὸ φρίσσω παρακ. β'. πέφρικα.—Πολλὰ δὲ τούτων καὶ χειλικόν οἶον, πάσσω, πλάσσω, βράσσω, ἐρέσσω, πτίσσω, βλίπτω. Ζῆτει καὶ ἀρμόσσω, νάσσω, εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

ΣΗΜ. δ'. Τὰ εἰς ζω ἔχουσιν ὡς ἐπιτοπλεῖστον δ· οἶον, κομίζω (κομίδ-)· γ δὲ ἔχουσι τὰ ἡχητικά ἢ φωνητικά κράζω, στενάζω, οἰμώζω, ἀλαλάζω καὶ τὰ στάζω, στίζω, στηρίζω, μαστίζω, σφύζω, ἀλαπάζω· γγ δὲ τὰ κλάζω, σαλπίζω, (πλάζω)· θθεν μέλ. κλάγζω, ἀόρ. ἐπλάγγθη, σαλπίζγαι κλ.— Τὰ δὲ παιζω ἀρπάζω, βαστάζω, νυστάζω, ταλαντεύονται μεταξύ τῶν πρωτοθέτων χαρακτήρων γ καὶ δ· ἰδὲ κατάλογον ἀνωμάτων ῥημάτων.

ΣΗΜ. ε'. Τὰ πρὸ τῶν καταλήξεων ζω καὶ σσω δίχρονα εἶνε ὡς ἐπιτοπλεῖστον βραχέα.

ΣΗΜ. ς'. Περὶ τῶν πρωτοθέτων χαρακτήρων τῶν ὑγρολήκτων χαρακτήρων καὶ ἄλλων, θέλει γέινει λόγος ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

415. Τὰ ῥήματα ὡς ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρός των ὀνομάζονται·

1) Ἄφωνα ἢ ἀφωνόληκτα, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα ἀφώνον· οἶον, λείπω, ἄδω, λέγω.

2) Ὑγρά ἢ ὑγρόληκτα, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα ὑγρόν· οἶον, νέμω, στέλλω, κρίνω, σπείρω.

3) Καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα φωνῆεν· οἶον, λύω, φιλέω, τιμάω, χρυσόω.

§. ξέ. Περὶ αὐξήσεως.

416. Ὁ παρατατικός, παρακείμενος, ὑπερσυντελικὸς καὶ ἀόριστος λέγονται παρῳχημένοι, διότι φανερώουσι τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος παρελθούσαν, καὶ ἱστορικοί, διότι αὐτοὺς μεταχειρίζομεθα ἱστοροῦντες τὰ ὅσα ἔγειναν.

417. Οἱ ἱστορικοὶ χρόνοι τῆς ὀριστικῆς ἐγγλίσεως προσλαμβάνουσι ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης αὐξήσιν.

418. Ἡ αὐξήσις λέγεται

1) συλλαβική, ἥτις εἶνε ε, τὸ ὅποῖον προσθέτεται εἰς τὰ ἀπὸ συμφώνου ἀρχίζοντα ῥήματα· οἶον, στέλλω, ἔστελλον, ἔσταλλα, ἐστάλλειν, ἔστειλα.

2) χρονική, ἥτις εἶνε τροπὴ τοῦ ἀρκτικεῦ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν· τρέπεται δὲ τὸ

α	}	εἰς	}	η	}	οἶον	}	ἀκούω-ἤκουον
ε				η				ἐλεῶ-ἤλεον.
ο				ω				ὀρύσσω-ὄρυσσον.
αι				η				αἰρῶ-ἤρουν.
αυ				ηυ				αὐχῶ-ηύχουν.
ευ				ηυ				εὐχομαι-πύχουμην.
οι				φ				οἰχῶ-ὄφκουν.
ῖ				ῖ				ἰξεύω-ἰξευον.
ῦ	ῦ	ὑβρίζω-ὑβρίζον.						

ΣΗΜ. α'. Δὲν αὐξάνουσι 1) Τὰ ἀρχίζοντα ἀπὸ η, ω, ου, ει (καὶ εὐ ὡς ἐπιτοπλαῖστον)· οἶον· ἡχῶ-ἡχουν· ὠθῶ-ὠθουν, οὐρῶ-οὐρουν, εἴκω-εἴκον· τὸ δὲ εἰκάζω-εἰκάζον καὶ ἡκάζον, εὐχομαι-εὐξάμην, εὐρίσκω-εὐρίσκα. 2) Τέσσαρα ἀρχίζοντα ἀπὸ α βραχέος· οἶον, ἄω-ἄον, αἴω-αἴον, ἀηθίζομαι-ἀηθίζομην, ἀηθέσσω-ἀηθέσον, αὐλίνω-αὐλῖνον. 3) Τὸ οἰδαίνω-οἰδαίνων, οἰκουρῶ-οἰκούρουν. 4) Τὰ ἐκ τοῦ οἶνος, οἰστρος, οἰωνός, αἶαξ σύνθετα ἢ παράγωγα, καὶ τινα ποιητικὰ.

ΣΗΜ. β'. Τρέπεται εἰς ει τὸ ἀρκτικὸν ε τῶν ἐξῆς· ἔχω-εἶχον, εἶω-εἶαον, εἶρω-εἶρηκα, εἶθω-εἶθθα, εἶθίζω-εἶθίζον, εἶλισσω-εἶλισσον, εἶλω-εἶλον (Ζῆτει αἶρέω), εἶλκῶ-εἶλκουν, εἶλκω-εἶλκον, εἶπω-εἶπον καὶ εἶπομαι-εἶπόμεν, εἶρω-εἶρπον, εἶρπύζω-εἶρπυζον, εἶργάζομαι-εἶργαζομην, εἶστιάω-εἶστίαον.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ἐορτάζω καὶ οἱ ὑπερσυντελικοὶ τῶν ἀπὸ τοῦ εο ἀρχομένων παρακειμένων τρέπουσι τὸ ο εἰς ω, καὶ φυλάττουσι τὸ ἀρκτικὸν ε· οἶον, ἐορτάζω-ἐώρταζον, ἔολπα-ἐώλωπειν, ἔοικα-ἐώκειν.

ΣΗΜ. δ'. Ῥήματά τινα ἐν τισι χρόνοις ἀντὶ τῆς χρονικῆς λαμβάνουσι τὴν συλλαβικὴν αὐξησιν, εἰς τὴν ὅποίαν μεταβαίνει καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος· οἶον, ἀλίσκομαι-ἐάλων-ἐάλωκα, ἄγγυμι-ἐάγγην-ἔαξα-ἔαγα. — Ἔτι ὁ παρακείμενος, ἔοικα καὶ οἱ ποιητικοί, ἔοργα, ἔολπα, ἀπὸ τοῦ εἴκω (ὁμοιάζω), ἔργω, ἔλπω. — Ἔτι καὶ τὸ ὠνέομαι, ὠθέω, οὐρέω, συνηθέστερον μὲν σχηματίζουσι ἐώθουν, ἔωσα, ἐωνούμην, ἐούρηκα, καὶ σπανίως ἀναυξήτως, ὦθουν, ὦσθην, ὠνούμην, ὠνησάμην.

ΣΗΜ. ε'. Τὸ ὄραω, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ οἰνοχοεῶ καὶ ἀνοίγω ἔχουσι καὶ τὰς δύο αὐξήσεις συγχρόνως· οἶον ἐώραον, ἐφονόχουν, ἀνέφωγον, ἀνέφωξα, ἀνέφωθην (ἀπαρέμ. ἀνοίχθησαι) ἀνέφωχα, καὶ μετ' ὀλίγ. μέλ. ἀνεφξομαι. Τὸ βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλω πολλάκις τὴν συλλαβικὴν τρέπουσιν εἰς χρονικὴν αὐξησιν· οἶον, ἐβουλόμην-ἠβουλόμην, ἐδυνάμην-ἠδυνάμην, ἐμελλον-ἠμελλον. Ἄλλ' ὁμως εὐρηνται ἄρ. μόνον ἐδυνάσθην καὶ ἐμέλλησα — Εἰς δὲ τὸν παρατατικὸν τοῦ ἀπροσώπου χρ ἢ δύναται νὰ παραλειφθῇ καὶ μὴ ἢ αὐξήσεις· οἶον, χρ ῆ ν καὶ ἐχρηῖν.

ΣΗΜ. ς'. Τὸ ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως διπλασιάζεται· οἶον, ῥέω-ῥῥέον (180).

419. Τὰ ἀπὸ προθέσεων σύνθετα ῥήματα αὐξάνουσι ἔσωθεν, ἦγουν μετὰ τὴν πρόθεσιν, ἢ ἐὰν ᾖεν δύο, καὶ μετὰ τὰς δύο, ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης τοῦ ῥήματος, τὸ δὲ ληκτικὸν φωνῆεν τῶν προθέσεων ἐκθλίβεται (240, α'). οἶον, παραλαμβάνω-παραλαμβάνων, ἀφοπλίζω-ἀφώπλιζον, (ἀπὸ-ὀπλίζω) συγκαταναυμαχῶ-συγκατεναυμάχουν.

ΣΗΜ. Ἡ πρὸ καὶ περὶ δὲν ἐκθλίβουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν φωνῆεν· οἶον, περιέχω-περιεἶχον, περιλαμβάνω-περιελάμβανον, προάγω-προῆγον. Τῆς δὲ πρὸ τὸ ο συγκρινᾶται μετὰ τῆς αὐξήσεως εἰς ου. (237, σημ. γ').

420. Ὅσα ῥήματα παράγονται ἀπὸ ὀνομάτων συνθέτων μετὰ προθέσεως, ἢ παραγόμενα ἀπὸ ἀπλῶν, συνθέτονται μετὰ προθέσεως, ταῦτα αὐξάνουσι διττῶς.

1) Ἐσωθεν, ἦγουν ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης τοῦ ῥήματος μετὰ τὴν πρόθεσιν· οἶον, προφήτης-προφητεύω-προεφήτευον, ἐγκώμιον-ἐγκωμιάζω-ἐνεκωμιάζον, (ἐπι-θυμός)-ἐπιθυμῶ-ἐπεθύμουν, (ἐν-χσιρ)

ἐγχειρῶ-ἐνεχειρίζουν, συνεργός-συνεργῶ-συνήργουν, ὑποπτος-ὑποπτεῶ-ὑπώπτειον, ἐμφανής-ἐμφανίζω-ἐνεφάνιζον, (ἐπι-τηδές)-ἐπιτηδεύω-ἐπετήδευσα, καὶ τὸ κατήγορος-κατηγορῶ-κατηγόρουν.

2) Ἐξωθεν, ἦγουν ἐν ἀρχῇ τῆς προθέσεως, αὐξάνουσι ὀλίγα, εἰς τὰ ὁποῖα ἢ πρόθεσις ἀπώλεσε τὴν ἀρχικὴν τῆς ἔννοιας οἶον, παρρησιαζομαι-ἐπαρρησιαζόμεν, ἀντιβολῶ-ἀντιβόλουν, ἐμπεδῶ-ἡμπεδῶν, ἐμπολῶ-ἡμπόλουν, ἐναντιοῦμαι-ἐναντιούμην.

ΣΗΜ. α'. Διφορεῖται ἡ αὐξήσις τοῦ ἐγγυάω· ἡγγύων-ἡσα-ἡκα· καὶ ἐνεγύων-ἡσα-ἐγγεγύηκα. Μόνον δὲ ἔξωθεν αὐξάνουσι τὰ διτλῆν σύνθεσιν ἔχοντα· οἶον, παρηγγύων κτλ. — Τὸ δὲ ἐκ κλησιαζω-ἐξεκλησιαζον-ἐξεκλησιασα· ἀλλ' ὁ Δημοσθένης (περὶ Στεφ. 266 καὶ ἀλλαχοῦ) λέγει καὶ ἡκκλησιαζον.

ΣΗΜ. β'. Τινὰ, σύνθετα ἐκ προθέσεων, τῶν ὁποίων τὸ ἀπλοῦν εἶνε ἀπρηχαιωμένον. ἢ μόνον παρὰ ποιηταῖς εὐρηστον, αὐξάνουσι μετὰ τὴν πρῶθ. (419)· οἶον, τὰ σύνθετα τοῦ διδράσκω καὶ τὰ ἀπαντάω-ἀπήντων, ἐξέταζω-ἐξήτασα, ἀπολαύω-ἀπέλαυσα καὶ παρακ. ἀπολέλαυκα (οἱ μεταγενέστεροι ἔλεγον καὶ ἀπήλαυον-ἀπέλαυσα), παρανομῶ (ἐκ τοῦ παρά-νόμος) παρηνόμουν (ὡσεὶ ἦτο ἐκ τοῦ παρά-ἄνομος)· διὸ καὶ πολλαχοῦ τῶν συγγραφέων ἔγραψαν οἱ ἐκδόται παρενόμουν (κατὰ 1)· ἐπειδὴ καὶ εἰς τὸν παρακαίμενον ἔλεγον οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς παρανενομήκα, καὶ μόνοι οἱ μεταγενέστεροι παρηνόμηκα.

421. Τινὰ τῶν ἐκ προθέσεως συνθέτων, ἔχοντα ἐν τῇ ρίζῃ ἀρκτικὸν βραχὺ φωνῆεν, αὐξάνουσι ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν οἶον, ἀνέχομαι-ἠνειχόμεν, ἀμπέχομαι-ἡμπειχόμεν-ἡμπεσχόμεν, ἀνορθῶ-ἠνώρθουν, ἐνοχλῶ-ἠνώχλουν, παροινῶ-ἐπαρῶνουν.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ἀνέχω αὐξάνει ὁμαλῶς ἔσωθεν. — Τὰ ἀντιδικῶ, ἀμφιγνοῶ, καὶ ἀμφισθετῶ αὐξάνουσι ἢ μόνον ἔξωθεν ἠντιδίκου κλ., ἢ καὶ διττῶς, ἠντεδίκου κλ. Τὰ δὲ ἀνόμαλα ἔχω, εὔδω, ἴζω, ἴημι, ἐννυμι, ἦμαι, ζῆται εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμ. ῥημάτων,

ΣΗΜ. β'. Κατ' ἀναλογίαν αὐξάνουσι ἐνίοτε διττῶς καὶ τινὲς μὴ ἐκ προθέσεων σύνθετα ῥήματα· οἶον, διαίτῳ ἐδιήτησι καὶ διήτησι. Τὸ δὲ διακονῶ μόνον ἐδικακόνουν παρὰ τοῖς Ἀστικοῖς.

422. Τὰ ἀπὸ τοῦ εὐ καὶ δυς σύνθετα εἶνε κυρίως παρασύνθετα, καὶ αὐξάνουσι τὸ ἀρκτικὸν βραχὺ φωνῆεν τῆς ρίζης· οἶον, εὐεργέτης-εὐεργετῶ-εὐηργέτου (καὶ εὐεργέτου)· δυσάρεστος-δυσαρεστῶ-δυσηρέστου. Ὅταν ὁμοίως ἀρκτικὸν τῆς ρίζης ἦεν φωνῆεν μακρὸν ἢ σύμφωνον, τότε μόνον τὰ ἀπὸ τοῦ δυς αὐξάνουσι ἐξωθεν συλλαβικῶς, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ εὐ μένουσι ἀνακλιτὰ, ἢ πρὸ συμφώνου τρέπουσι τὸ εὐ εἰς ηὐ· οἶον, δυσήμερῶ-ἐδυσήμερον, δυστυχῶ-ἐδυστύχουν, εὐήμερῶ-εὐήμερον, εὐτυχῶ-εὐτύχουν καὶ ηὐτύχουν.

423. Εἰς πάσαν δὲ ἄλλην σύνθεσιν ἢ αὐξήσις γίγνεται ἔξωθεν·

ἄθυμῶ-ἠθύμου, οἰκοδομῶ-ὠκοδόμου, σωφρονῶ-ἐσωφρόνου.

ΣΗΜ. Ὁ τόνος τῶν συνθέτων ἀναβιβάζεται (163, α.). ὅσα ὁμοῦ αὐξάνουσι, δὲν δύνανται ἐν τῇ ὀριστικῇ νὰ τονισθῶσι πρὸ τῆς αὐξήσεως· οἶον, ἄγω-πρ ο σ η γ ε (γ'. πρόσωπον παρατατικού)· πρόσαγε (β'. πρόσωπον προστακτικῆς)· εἰργω-ἀπείργε (γ'. πρόσωπον παρατ.), ἀπειργε (β'. πρόσ. προς.), περιέχον-πυρέχον (ὄχι πάρεσχον).

§. ζς'. Περὶ ἀναδιπλασιασμοῦ.

424. Ἀναδιπλασιασμοὶς λέγεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμφωνοῦ τῆς ρίζης πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως. Γίνεται δὲ ἐν τῷ παρακειμένῳ, μετ' ὀλίγον μέλλοντι καὶ τῷ ὑπερσυντελικῷ, ὅστις πρὸ αὐτοῦ πάλιν αὐξάνει, ἀλλ' ὄχι πάντοτε, συλλαβικῶς.

1) Ὄταν ἀρκτικὸν τῆς ρίζης ᾖ ἐν ἀπλοῦν σύμφωνον· οἶον, λέγω-ἐ-λεγον-λ-ἐ-λεχα-λέλεγμαι, λελέξομαι-ἐ-λ-ε-λέχειν, (ἐ)λελέγμην.

ΣΗΜ. Πλὴν τῶν ἀπὸ ρ ἀρχομένων· ρίπτω-ἐρρίψι-ἐρρίφα-ἐρρίμμαι-ἐρρίψομαι (418. Σημ. ς').

2) Ὄταν ἀρκτικὸν τῆς ρίζης ᾖ ἀφωνον πρὸ ἀμεταβόλου· οἶον, γράφω-ἐ-γραφον-γ-ἐ-γραφα-γ-ε-γράφομαι-ἐ-γ-ε-γράφειν.

ΣΗΜ. α. Δὲν ἀναδιπλασιάζεται ὁ παρακειμένος καὶ ὑπερσυντ. 1) τῶν ἐχόντων ἀρκτικὸν γν· οἶον, γνωρίζω-ἐγνωρίζα-ἐγνωρίκειν. 2) τοῦ γρηγορέω-ἐγρηγόρηκα.—Τὰ ἔχοντα ἀρκτικὰ γλ ἢ βλ, διαφοροῦνται· οἶον, διαγλύφομαι-διέγλυπται καὶ διαγέλυπται· βλάπτω-βέβλαφα-βέβλαμμαι· βλαστάνω-(β)έβλαστήκα· καὶ (ἐβ)έβλαστήκειν· βλασφημῶ-(β)εβλασφήμηκα.

ΣΗΜ. β'. Τινὰ ῥήματα ἀρχόμενα ἀπὸ λ ἢ μ, ἀντὶ ν' ἀναδιπλασιασθῶσι, ἐκτείνουσι τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν εἰς εἰ, οἶον, λαμβάνω (λήθω)-λέληφα-εἴληφα-εἴλημμαι-εἴληφειν-εἴλημμην, μέιρομαι-μέμαρμαι-εἴμαρμαι. Οὕτω καὶ τὰ λαγγάνω, διαλέγομαι καὶ τὰ ἄλλα σύνθετα τοῦ λέγω, ὅσα σημαίνουσι συναθροίζω· προσέτι δὲ εἴρηκα ἐκ τῆς ρίζης ρε-, ἣτις ἀνάγεται εἰς τὸ εἰπεῖν.

425. Ὄταν ἀρκτικὰ τῆς ρίζης ᾖ ἐν διπλοῦν σύμφωνον, ἢ δύο σύμφωνα, ὄχι ὁμοῦ ἀφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, τότε ἀναδιπλασιασμοὶς δὲν γίνεται· οἶον, ψάλλω-ἐψάλλα-ἐψάλλειν, φθείρω-ἐφθαρκα-ἐφθάρκειν.

ΣΗΜ. Ἀναδιπλασιάζουσι τὸν παρακ. παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον τὰ ἐξῆς· κτώμαι-κέκτημαι (τὸ ἰωνικὸν ἔκτημαι ἔχει καὶ ὁ Πλάτων), μῶμαι-μέμνημαι, πίπτω (πέτω)-πέπτωκα, πτάω-πέπταμαι (ζήτ. ἴπτωμαι).

426. Τινὰ ῥήματα, ἔχοντα μονοσύλλαβον ἢ δισύλλαβον ρίζαν, καὶ ἀρχόμενα ἀπὸ α, ε, ο, ἐπαναλαμβάνουσι ἐν ἀρχῇ τοῦ παρακειμένου τὰ δύο ἀρκτικὰ γράμματα, καὶ συστέλλουσι τὴν λήγουσαν αὐτῆς· οἶον, ἀγείρω (ἤγερκα)-ἀγήγερκα-ἀγήγερμαι, ἐμέω (ἤμεκα)-ἐμήμεκα, ὀρύττω (ὠρυχα)-ὀρύρωχα, ὄζω (ὠδα)-ὀδωδα, ἀλείφω (ἤλειφα)-ἀλήλιφα-ἀλήλιμμαι, ἀκούω (ἤκουα)-ἀκήκωα.

ΣΗΜ. Δὲν συστέλλει τὴν λήγουσαν τῆς ρίζης τὸ ἐρεῖδω-ἐρήρεικα πρὸς διαφορὰν τοῦ ἐρήρικα ἀπὸ τοῦ ἐρίζω.—Τὸν τοιοῦτον ἀναδιπλασιασμόν ἑνομάζουσι (ΓΡΑΜΜ. ΓΕΝΝΑΔ.).

Ἀττικόν, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ πολλοὶ δ'. ἀόριστοι παρὰ ποιηταῖς, ἐξ ὧν εὖα χρῆστοι παρὰ τοῖς πεζοῖς εἶνε μόνου ὁ ἤ γ α γ ο ν (ἄγω), ὅστις μεταθέτει καὶ τὴν αὐξησιν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ὁ ἤ ν ε γ κ ο ν, κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ ἠνέκεον (βίξ- ἐνεκ- εἰς τὸ φέρω).

ΣΗΜ. β'. Τὸν ἀναδιπλασιασμὸν τοῦτον ἔχουσι τὰ ἐξῆς, ὡς ἐπιτοπιεῖστον ἀνώμα- λα ῥήματα· ἀγείρω, ἀκούω, ἀλείφω, ἀλέω, ἀρώ, ἐγείρω, αἱ ρίζαι ἐδο- ἢ ἐδέ- (ζῆτει ἐσθίω), ἐλαύνω, ἐλέγχω, ἐλεύθ- (ἔρχομαι), ἐμέω, ἐνέκ- (φέρω), ἐρείδω, δρύσσω, ἔλλυμι, ἔμυμι (ὀμῶ) καὶ ἄγω.

ΣΗΜ. γ'. Ὁ ἐκ τοιούτων παρακειμένων γινόμενος ὑπερσυντελικὸς ἔχει καὶ τὴν συλλαβικὴν αὐξησιν ἐν ἀρχῇ· ἀκήκω-ἀκηκέειν-καὶ ἀκηκέσαν· οὕτως εὔρηται ὀρώ- ρει καὶ ὀρώρει σπανιώτατα ὅμως εὔρηται ἢ αὐξησις εἰς τὰ ἐκ τοῦ ε καὶ ὁ ἀρχόμενα ῥήματα.

427. Τὰ ἐκ προθέσεως σύνθετα ἀκολουθοῦσι ὡς πρὸς τὸν ἀνα- διπλασιασμὸν τοὺς τῆς αὐξήσεως κανόνας· ἴθουν ἐάν ἢ αὐξησις γίγνεται ἔξωθεν ἢ ἔσωθεν τῆς συνθέσεως, οὕτω γίγνεται ὁ ἀναδιπλασιασμός· οἶον, προσβάλλω-προσέβαλλον-προσέβληκα-προσέβληκειν, συνεγείρω-συνήγει- ρον-συνήγερα-συνεγήγερμαι· συνάγω-συνήγαγον· ἀθυμῶ-ἠθύμηκα, σωφρο- νῶ-σεσωφρόνηκα.

ΣΗΜ. δ'. Οὕτω καὶ τὰ ἀνωμάλως αὐξάνοντα· ἀπολαύω-ἀπολέλαυκα, παρβή- σι-ἀζομαι-πεπαρβήσιαμαι, πεπαρβήνηκα, ἠναντίωμαι· δεδιήκηκα-δεδιηκόνηκα, δεδυστήχηκα, εὐηργέτηκα,

ΣΗΜ. ε'. Διπλὴν αὐξησιν ἔχει τὸ ὁ δ ο π ο ι εῖ ν-ὀδοποποιῆσθαι (Ξενοφ. Ἀνάβ. Β, 3, 1. καὶ ὁ μιμητὴς τούτου Ἄβριανὸς Ἀνάβ. Ἀλεξ. Α, κς', 1. Γ, ιγ', 2) καὶ ὠδο- ποιημένος (Ξενοφ. Ἑλλ. Β, 8', 39). Ὅμοίως ἵπποτετρόφηκα (Λυκούργ. κατὰ Λεωκρ. 139) διὸ ἀδίκως κατηγορεῖται καὶ ὁ Κρατῆς ἐν τινι δημοτικῇ γραμματικῇ, ὅτι ἔγρα- ψεν ὀνοματοποιημένος.

428. Τὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ τὴν αὐξησιν, συλλαβικὴν ἢ χρονικὴν, μόνου ὁ παρακειμένος καὶ μετ' ὀλίγον μέλλων ἔχουσιν ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσει καὶ ἐν τῇ μετοχῇ· οἶον, γέγραφα-γέγραφε-γεγράφοιμι-γεγράφοι γεγραφέναι-γεγραφώς· παθ. γέγραφο-γεγράφθαι-γεγραμμένος· μετ' ὀλίγον μέλ. γεγράφομαι-γεγραφοίμην-γεγράψεσθαι· αἰρῶ-ἤρηκα-ἤρηκειν-ἤρημαι-ἤρησομαι· προστ. ἤρησο, ἤρησθαι, ἤρημένος.

ΣΗΜ. Οὕτω καὶ τὸ εἰ (424, σημ. β'), καὶ ὁ Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός (426) εἰληφε- εἰληφώς· ἀκηκῶ-ἀκηκέοιμι-ἀκηκέομαι· ἤγαγον-ἄγαγε-ἀγάγω-ἀγαγεῖν· ἠνεγκον- ἐνεγκεῖν-ἐνεγκών.

§. ζζ'. Χρονικὰ καταλήξεις.

429. Αἱ προθετόμεναι εἰς τὴν ρίζαν καταλήξεις πρὸς σχηματισμὸν τῶν χρόνων εἶνε αὗται·

	Ἐνεργ.	Παθητ.	Μέσ.
Ἐνεστ.	ω.	ομαι.	ομαι.
Παρατ.	ον.	ομην.	ομήν.

	Ἐνεργ.	Παθητ.	Μέσ.
Παρακ.	α.	μαι.	μαι.
Ἰπερσ.	ειν.	μην	μην.
Μέλ. α.	σω.	θήσομαι.	σομαι.
Μέλ. β.	έω-ώ.	ήσομαι.	εομαι-οῦμαι.
Ἄορ. α.	σα.	θην.	σαμην.
Ἄορ. β.	ον.	ην.	ομην.

430. Οἱ δεῦτεροι λεγόμενοι χρόνοι ἔχουσι πάντοτε τὸν πρωτόθετον χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστώτος (414, σημ. β').

431. Οἱ β'. μέλλοντες καὶ ἀόριστοι, ὁσάκις εἶνε ἐν χρήσει, σχηματίζονται πάντοτε ἀπὸ τῆς βραχείας ρίζης (219—221).

432. Ὅσας ἄλλας ιδιότητας ἔχει ἡ γλῶσσα ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν χρόνων κατὰ τὰς τρεῖς τάξεις τῶν ῥημάτων (415), σημειώνονται ἐν ταῖς ἐξῆς τρισὶ παραγράφοις.

§. ξη. Χαρακτῆρ τῶν χρόνων. Ῥήματα ἀφωλόληκτα. (σελ. 38 λείπω).

433. Χρόνοι τινὲς λαμβάνουσι σταθερῶς εὐθὺς μετὰ τὴν πρωτόθετον ρίζαν σύμφωνόν τι, τὸ ὁποῖον λέγεται χαρακτῆρ τῶν χρόνων.

ΣΗΜ. Δὲν ἔχουσιν ἴδιον χρονικὸν χαρακτῆρα πάντες οἱ δεῦτεροι χρόνοι (431), ὁ ἐνεστώσ, ὁ παρατ. καὶ ὁ παθ. παρακ. καὶ ὑπερσυντελικός (487).

434. Συνηθέστατα ἔχουσι χαρακτῆρα χρονικὸν τὸ σ 1) οἱ α. μέλλοντες καὶ ὁ παθητ. β'. καὶ γ'. μέλλων οἶον, λύσω, λύσομαι, λυθήσομαι, κοπήσομαι, λελύσομαι· 2) ὁ α. ἀόρις. ἐνεργητικὸς τε καὶ μέσος, ἔλυσα, ἔλυσάμην.

435. Πρὸ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ, ἐὰν συμπέσῃ ἀφωνον, πᾶσχει τὰς ἐν 192—4 σημειωθείσας μεταβολάς· γράφω-γράφω-ἔγραψα, λέγω-λέξω-ἔλεξα· ἄδω-ἄσω-ἤσα.

ΣΗΜ. α. Τὸ σπέ δω ἔχει μέλλοντα σπείσω, τὸ πάσχω-πείσομαι ἐκ τοῦ πένθω κατὰ τὸ ἐδάφιον 210.

ΣΗΜ. β. Ὁ α. ἀορ. ἐνεργ. (καὶ μέσος) τῶν ῥημάτων τίθημι, δίδωμι, ἴστημι, ἔχουσι χρονικὸν χαρακτῆρα κ ἀντὶ σ· ἔθηκα, ἔδωκα, ἤκα-ἤκάμην. Ἐκ δὲ τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων δὲν ἔχουσι σ εἰς τὸν ἀόριστον α. τὰ εἶπα, ἤνεγκα (φέρω), ἔχεα (χέω).

436. Αἱ εἰς ιζ=ιδ δισύλλαβοι ρίζαι ἐν τῷ ἐνεργητικῷ καὶ μέσῳ μέλλοντι δευτέρῳ ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦτον κατὰ τοὺς Ἄττικούς, καὶ σχηματίζουν μελλόντα κατὰ τὰ περισπώμενα· οἶον, κομίζω (ρίζα κομίδ-κομιδέω) κομιέω ὦ, βαδίζω-βαδιέομαι-οῦμαι.

ΣΗΜ. Πλὴν τούτων ἔχουσι καὶ ἄλλα ῥήματα δεύτερον μέλλοντα, ἧτοι περισπώμενον καὶ ἄνευ σ, τὰ ὅποια ζήτει 431 καὶ 433. — Τὸ ἐσθίω ὅμως ἔχει μέλλοντα ἔδομαι, τὸ πίνω-πίομαι, τὸ χέω-χέομαι. — Τινὰ δὲ ῥήματα ἔχουσι τὸν Δωρικὸν λεγόμενον μέλλοντα, ὅστις εἶνε περισπώμενος ἢ ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ πρώτου μέλ-

λοντος· οἶον, πίπτω-πεσοῦμαι· εὐρηνται δὲ καὶ νέω-νευσοῦμαι, πλέω-πλευσοῦμαι, φεύγω-φευξοῦμαι, τνίγω-πνιξοῦμαι, κλαίω-κλαυσοῦμαι, παίζω-παιξοῦμαι.

437. Ὁ ἐνεργητικὸς παρακειμένος ἔχει χαρακτηῖρα

1) φ, ὅταν ὁ τοῦ ἐνεστῶτος ᾖνε χειλεόφωνον· οἶον, τρίβω-τέτρι-
ρα, πέμπω-πέπομφα, γράφω-γέγραφα.

2) χ, ὅταν ὁ ἐνεστῶς ἔχη οὐρανισκόφωνον· οἶον, λέγω-λέλεχα,
πλέκω-πέπλεχα, βρέχω-βέβρεχα.

3) κ, ὅταν ὁ ἐνεστῶς ἔχει χαρακτηῖρα ἄλλο τι ἢ χειλεόφωνον καὶ οὐ-
ρανισκόφωνον· οἶον, ἄδω-ἤκα, πείθω-πέπεικα, ἀνύτω-ἤνυκα,
(177), λύω-λέλυκα, ἀγγέλλω-ἤγγελλα, κομίζω-κεκόμικα.

438. Ὁ ἐνεργητικὸς παρακειμένος τὸ ρίζικόν ε πολλάκις τρέπει εἰς ο·
οἶον, λέγω-λέλοχα, πέμπω-πέπομφα. Ὁ τοιοῦτος παρακειμένος
λέγεται Ἄττικός.

439. Ὁ β'. παρακειμένος τὸ ρίζικόν ε καὶ εἰ τρέπει εἰς ο καὶ οἰ, τὸ
δὲ ἄ εἰς η, ἀλλ' ἐὰν δὲν προηγῆται φωνῆεν ἢ ρ· οἶον, λείπω-λέλοιπα,
λέγω-λέλογα, τίκτω (τέκ-)-τέτοκα, θάλλω-τέθηλα, φαίνω-
πέφηνα, φρίσσω (φρίκω)-πέφρικα, φεύγω-πέφευγα.

ΣΗΜ. α. Τὰ εἰ ἔχοντα ὑγρόληκτα τρέπουσι τοῦτο εἰς ο καὶ ὄχι εἰς οἰ· οἶον
κτείνω-ἐκτονα.

ΣΗΜ. β. Τὴν τοῦ φθόγγου ο ἐπικράτησιν εἰς τὸν χρόνον τοῦτον δεικνύουσι καὶ οἱ
ἀνώμαλοι παρακ. οἶδα, εἶκα (εἶκω), ἔβρωγα (ῥήγνυμι), εἴωθα (εἴθω).

ΣΗΜ. γ. Ὁ β'. ὑπερσυντελικός, σπάνιος ὢν, ἀπαντᾷται μόνον ἐκ ῥημάτων πρω-
τοτύπων, μάλιστα ἀφωολήκτων καὶ ὑγρολήκτων.

440. Ὁ παθητικὸς παροκειμένος τὸ ρίζικόν εὐ συστέλλει εἰς υ, οἶον,
τεύχω-τέτυγμα.

441. Ὁ χρονικὸς χαρακτηῖρ τοῦ α. παθ. ἀορίστου (καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ
παραγομένου α. παθητ. μέλλοντος) εἶνε θ, πρὸ τοῦ ὁποῖου πάσχει τὰ
ἄφωνα τὰς ἐν 182—3 μεταβολάς· τρίβω-ἐτρίβην, λέγω-ἐλέχην, πεί-
θω-ἐπέισθην-πεισθήσομαι.

442. Τῶν ἐχόντων ρίζαν μονοσύλλαβον κλε, πλε, περ, βρε οἱ β'.
μέλλοντες καὶ ἀορίστοι τρέπουσι τὸ ε εἰς α' οἶον, πλέκω-ἐπλάκην
(καὶ ἐπλέκην ὁ Πλάτων), κλέπτω-ἐκλάπην, πέρθω-ἐπαρθόν, βρέ-
χω-ἐβράχην.

443. Μακρὸν δὲ φωνῆεν συστέλλουσιν· οἶον, τὸ η καὶ αἰ εἰς ἄ, εἰ καὶ
εἰς ἰ, εὐ εἰς ὕ, λήθω-ἐλαθον, λείπω-ἐλιπον, τρίβω-ἐτρίβην, χαίρω-ἐχάρην,
φεύγω-ἐφυγον.

ΣΗΜ. Τὸ τέμνω ἔχει ἀόρ. β'. ἔτεμον, καὶ σπανιώτερον ἔταμον, τὸ λέγομαι-ἐλέγην,
κλίνομαι-ἐκλίην, γράφομαι-ἐγράφην. ἀλλάσσω-ἤλλάγην. Δὲν σχηματίζεται δὲ ὅπου
δὲν ἤθελε διακρίνεσθαι τοῦ παρατατικῆς εἰμὴ κατὰ τὴν χρονικὴν ποσότητα· οἶον, ἐκ

οῖον, ἀμφιέννυμι-ἀμφιέω-ἀμφιέσω, σθέννυμι-σθέω-σθέσω, στορέν-
νυμι στορέω-στορέσω.

δ'.) Ἐκ τῶν εἰς οὖ τὸ ἀρώ, ὁμόω, (ζήτει ὄννυμι κατάλ. ἀνωμάτων
ρημ.) καὶ τὸ ποιητικὸν ὄνω.

ε'.) Ἐκ τῶν εἰς υῶ τὰ ἀνώω, ἀρώ, μεθύω, πτύω, τὸ ὁποῖον ὅμως καὶ
εἰς τὸν ἐνεσ. καὶ παρατατικὸν συνήθως μακρὸν ἔχει τὸ υ. Τὰ ἐλ-
κύω καὶ μύω ζήτει εἰς τὰ ἀνώμαλα.

448. Πολλὰ τῶν τοιούτων ῥημάτων ἐν ἄλλοις μὲν χρόνοις ἐκτείνουσι
τὸ ῥιζικόν, ἐν ἄλλοις ὅμως τὸ ἔχουσι βραχύ· ἴγουν,

α.) Ἐκ τῶν εἰς εὖ ταῦτα·

αἰνέω-αἰνέσω-ἤνεσα-ἤνημαι-ἤνεθην-αἰνεθήσομαι.

αἰρέω-αἰρήσω-ἤρημα-ἤρεθην-αἰρεθήσομαι.

δέω-δήσω-ἔδησα-δέδεκα-δέδεμαι-δεθήσομαι-ἐδέθην-δεδήσομαι.

ποθέω-ποθέσομαι καὶ ποθήσω-ἐποθέσθην-ἐπόθησα-πεπόθημαι.

ῥέ-(εἰπεῖν) ἄρ. α. παθ. ἐρρήθην καὶ ἐρρέθην.

β'.) Ἐκ τῶν εἰς υῶ ταῦτα.

δύω-δύσω-ἔδυσα-ἐδύθην.

θύω-θύσω-ἔθυσα-ἐτύθην.

λύω-λύσω-ἔλυσα-λέλυκα-λέλυμαι-ἐλύθην (ῦ).

μύω-ἔμυσα-μέμυκα.

γ'.) Ἐκ τῶν εἰς οὖ ταῦτα.

δίδωμι (δόω) δώσω-ἔδωκα-δέδωκα-δέδομαι-δοθήσομαι-ἐδόθην.

πίνω (πόω)-πέπωκα-πέπομαι-ἐπόθην.

449. Πολλὰ ῥήματα παρεμβάλλουσι μεταξύ τῆς ῥίζης καὶ τῆς κατα-
λήξεως τοῦ παθ. παρακειμένου, ἄρ. παθ. καὶ τῶν ἐκ τούτων παραγομέ-
νων χρόνων (ὑπερσυντελ. καὶ μέλ. παθ.) σ' τοιαῦτα δ' εἶνε

α.) Ἄπαντα τὰ ἐν §. 447 φυλάττοντα βραχύ τὸ φωνῆεν τῆς ῥίζης,
πλὴν τῶν ἐλάω (ἐλαύνω), αἰνέω, αἰρέω, δέω, θύω, ἀρώ, λύω, καὶ χέω.

β'.) Προσέτι λαμβάνουσι τὸ σ, τὰ χράω (χρησιμοδοτῶ), πλέω, χόω,
πρίω, χρίω, κυλίω (κυλίνδω), ὕω, βύω (βυνέω), ξύω, παίω, πταίω, πα-
λαίω, ψαίω, σείω, λεύω, κελεύω, ἀκούω.

γ'.) Τὰ δράω, θραύω, κλείω, κρούω, καὶ χρίω λαμβάνουσιν μὲν σ,
ἀλλ' ὄχι πάντοτε εἰς τὸν παρακειμένον. Ζήτει προσέτι εἰς τὰ ἀνώμαλα
τὰ νέω, πνέω, (κλάω) κλαίω, γεύω, κολούω, ψάω, παύω, μιμνήσκω.

ΣΗΜ. Εἰς τὰ τοιαῦτα ῥήματα τὸ ε' πρόσωπον τοῦ παθ. παρακ. γράφεται μὲν ἐν
σ, τετέλεσμαι-τετέλεσαι, ἀλλὰ τετέλεσται.

450. Τῶν εἰς αῶ, εῶ, καὶ οὖ ῥημάτων, ὅσα φυλάττουσι τὸν χαρα-

κτῆρα βραχύν, καὶ τινων ἄλλων ἐχόντων μέλλοντα *ά*. εἰς *άσω* καὶ *έσω*, ὁ *ά*. μέλλων ἀποβάλλει ἐνίοτε τὸ *σ*, καὶ σχηματίζεται ὁμόφωνος τῷ ἐνεστώτι, Ἄττικος ὡς λεγόμενος μέλλων ὄϊον, καλέω-καλέσω καὶ καλῶ· οὕτω ὁ μέλλων τοῦ βιβάζω εἶνε βιβῶ, βιβᾶς, κλ. τελέσω-τελεῶ, σκεδάνωμι-σκεδάσω-σκεδῶ, ἐλάω-ἐλάσω-ἐλεῶ, κτλ. Οὕτω καὶ ἐξετώ (= ἐξετάσω Ἰσοκρ.), κολῶ (κολάσω), στασιῶ, καταπονῶ, κατασιῶ (Ἄριστοφ. καὶ Σοφ.). Κατὰ δὲ τὴν ἀναλογίαν ταύτην ἐσχηματίσθησαν καὶ οἱ μέλλοντες τοῦ μάχομαι καὶ ἔξομαι, μαχοῦμαι καὶ ἐδοῦμαι.

ΣΗΜ. Τῶν εἰς *ω* μεταχειρίζονται οἱ Ἄττικοι τὸ *υ* μακρὸν καθ' ὅλους τοὺς χρόνους διὸ προστ. λῦε, μετοχ. οὐδετ. λῦον, ἀπαρ. ἀόρ. λῦσαι, ἰδρῦσθαι. Ἐκ δὲ τῶν εἰς *ω* μακρὸν *ι* ἔχουσιν ὀλίγα ὄϊον, πρίω, χρίω· χρίον, χρίσαι, κεχρίσθαι.

§. δ. Ῥήματα ὑγρά ἢ ὑγρόληκτα. (σελ. 42 ἀγγέλλω).

451. Τὰ ὑγρόληκτα σχηματίζουν τοὺς χρόνους πάντας, πλὴν τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ, ἀπὸ τῆς βραχείας ρίζης.

ΣΗΜ. Ὁ *ε'*. παρακείμενος καὶ τῶν ὑγρόληκτων τρέπει τὰ φωνήεντα τῆς ρίζης (439, σημ. *ά*).

452. Τὰ ὑγρόληκτα τὸν μέλλοντα *β'*. ἔχουσι περισπώμενον μετὰ τοῦ ριζικοῦ φωνήεντος βραχέος, καὶ τὸν ἐνεργητικὸν καὶ μέσον ἀόρ. σχηματίζουν διχως *σ*, καὶ ἐκτείνουσι εἰς τὸν ἀόρισ. τὸ φωνήεν τῆς ρίζης, ἤγουν τὸ *ε* εἰς *ει*, τὸ *α* εἰς *η*, τὸ *ι* καὶ *υ* εἰς *ι* καὶ *υ* ὄϊον, φαίνω-φανῶ-ἐφηνάμην· τείνω-τενώ-ἔτεινα-ἐτεινάμην· κρίνω-κρίνῶ-ἐκρίνα-ἐκρίνάμην· πλύνω-πλύνῶ-ἐπλῦνα-ἐπλυνάμην.

453. Τῶν εἰς *ι* αἰνώ καὶ ραίνω ὁ ἐνεργητικὸς καὶ μέσος *ά*. ἀόριστος δὲν τρέπουσι τὸ ριζικὸν *α* εἰς *η*, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐκτείνουσι ὄϊον, μαινώ-εμίῶνα, μαραινῶ-ἐμάρῶνα.—Ταῦτα ἠκολούθησαν καὶ τὰ ἰσχναίνω, κερδαίνω, λευκαίνω, σαίνω, ὀργαίνω, πεπαίνω· ἀπαρέμφ. ἰσχνᾶναι, κερδᾶναι κλ. Τινὰ δὲ τῶν εἰς *αινω* καὶ *αιρω* διαφοροῦνται ὄϊον, τὰ σημαίνω, καθαίρω, ἔχουσιν ἐσήμῶνα καὶ ἐσήμῶνα, καθῆραι καὶ (ὀρθότερον) καθῆραι. Τῶν δὲ *α* ἴρω, καὶ ἄλλομαι ὁ ἀόριστος τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τρέπει τὸ *α* εἰς *η* διὰ τὴν αὐξῆσιν· ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσι τὸ ἔχει μακρὸν ὄϊον, ἦρα, προστακτικῆ ἄρον, ἀπαρέμφατος ἄραι· ἠλάμην, μετοχ. ἀλάμενος.

ΣΗΜ. Οἱ ποιηταὶ σχηματίζουν μέλλοντα εἰς *σω* ἔκ τινων ὑγρόληκτων εἰς *λω* καὶ *ρω* ὄϊον, κέλλω-κέλσω-ἐκελσα, κυρῶ-κύρσω-ἐκυρσα. Εὐρίσκονται δὲ τινες τοιοῦτοι σχηματισμοὶ καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις πεζογράφοις.

454. Ὁ ἐνεργητικὸς καὶ παθητικὸς παρακείμενος, ὁ παθητικὸς *ά*. καὶ *β'*. μέλλων καὶ ἀόριστος τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα *λ*, *γ*, *ρ*, τῆς μὲν μονοσυλλάβου ρίζης τὸ *ε* καὶ *ει* τρέπουσιν εἰς *α*, τῆς δὲ δισυλλάβου εἰς *ε*,

οῖον, στέλλω-ἔσταλκα-ἔστάλκειν-ἔσταλμαι-σταλθήσομαι-σταλήσομαι-ἔ-
στάλθην-ἔστάλην, τείνω-τέτακα-τέταμαι-ταθήσομαι-ἐτάθην, σπείρω-ἔ-
σπαρκα-ἔσπάρκειν-ἔσπαρμαι-ἔσπάρμην-σπαρθήσομαι-σπαρήσομαι-ἔσπάρ-
θην-ἔσπάρην· ἀγγέλλω-ἤγγελκα-ἤγγέλκειν-ἤγγέλμαι-ἤγγέλην-ἀγγελή-
σομαι-ἤγγέθην, ἐγείρω-ἤγερκα-ἤγερμαι-ἐγερθήσομαι-ἤγέρθην.

455. Ὁ χαρακτήρ λ καὶ ρ φυλάττεται πρὸ τῶν συμφώνων τῶν χρο-
νικῶν καταλήξεων, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ν, τὸ ὁποῖον μόνον πρὸ τοῦ κ τοῦ
ἐνεργητικοῦ παρακ. (437, 3) τρέπεται ἐνίοτε εἰς γ, καὶ εἰς μ ἢ σ πρὸ
τοῦ μ· οῖον, στέλλω-ἔσταλκα-ἔσταλμαι-(σταλθήσομαι), σπείρω-ἔσπαρκα-
ἔσπαρμαι-σπαρθήσομαι.

ΣΗΜ. α'. Παρακείμενοι ἐνεργ. ἐκ ῥημάτων εἰς νω εὔρηται παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς
μόνοι οἱ κέκρικα, τέτικα καὶ τέτακα· παρὰ δὲ τοῖς μεταγενετέροις καὶ οἱ φαίνω-
πέφαγκα (καὶ πρὸς τῷ ῥήτορι Δεινάρχῳ)· δξύνω-ῶξυγκα, ὑφαίνω-ὑφαγκα, μαιίνω-
μεμίανγκα· οἱ δὲ τραχύνω-τετράχυκα ἔθερμαίνω-τεθέρμακα, ἀποβάλλουσι καὶ τὸ ν.

ΣΗΜ. β'. Τὰ εἰς ι ν ω, υ ν ω, εἰ ν ω ἀποβάλλουσι τὸ ν πρὸ συμφώνου· οῖον, κρίνω-
κέκρικα-κέκριμαι-κρίθῃσομαι-ἐκρίθην, πλύνω-πέπλυμαι-ἐπλύθην-πληθύσομαι, κτείνω-
ἔκτακα-ἔκταμαι-ἐκτάθην-κταθήσομαι, κλίνω-κέκλιμαι-ἐκλίθην, τείνω-τέτακα-τέτα-
μαι-ἐτάθην.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ χαρακτηριστικὸν ν μετατρέπεται συνήθως εἰς σ· οῖον, εἰς τὰ ῥήματα
σημαίνω, ἡδύνω, φαίνω, λυμαίνω, μαιίνω, ὑφαίνω, περαίνω, πιαίνω, λεπύνω, δξύ-
νω, προσέτι δὲ καὶ τὰ μαρίνω καὶ μολύνω· παρακ. σεσθήμασαι, ἡδυσμαίειν. — Σπα-
νίως τρέπεται εἰς μ· οῖον, δῖνω-ῶξυμαι καὶ ῶξυμαι, ἴσως δὲ καὶ ἡσχυμαι (Ἰλιάδ.
σ, 180). — Οἱ μετὰ τὸν Ἀριστοτέλην συγγραφεῖς ἀπέβαλλον τὸ ν τοῦτο ἐντελῶς καὶ
ἐξέτεινον τὸ προηγούμενον φωνῆν· οῖον, ἐξήραμαι (καὶ ἐξήρασμαι· Προδ. καὶ ἐξή-
ραμμαι), τεθλήμαι, τετράχυμαι. — Τὴν δὲ σύμπτωσιν τοῦ νσ ἐπροσπάθουν νὰ ἀπο-
φύγωσι διὰ περιφράσεως· οῖον, πεφασμένοι εἰ=πέφανσαι (πρὸς. 480, σημ. β'). Εἰς
δὲ τὰ σεσημάνθαι, ῶξύνθαι, ἀπεβλήθη σ ἐκ τοῦ μέσου (208).

ΣΗΜ. δ'. Πολὺ συνηθέστερον εἶνε εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα τὸ ν πρὸ τοῦ θ ἢ τ· οῖον,
ἐσημάνθην, βαρυνθῆναι, πέφανται, ὤξυνται.

ΣΗΜ. ε'. Ἀριστοῦς β'. ἐνεργητικούς ἔχουσι τὰ βάλλω-ἔβαλον (καὶ ἐβαλόμην),
καίνω ἔκανον, παίρω (συνήθ. πτάρνυμαι) ἔπαρον. — Ἀμφίβολον εἶνε ἂν εὐρίσκεται εἰς
τοὺς πεζοὺς συγγραφεῖς καὶ ὁ κτείνω-ἔκτανον. Ὡσαύτως ἔχουσι ἀορ. β', καὶ τὰ
ἔλλομαι, ἐγείρω, ἐρέσθαι, θνήσκω, κάμνω, μολεῖν, ὄλλυμι, ὄσφραϊνομαι, ὄφειλω,
τέμνω. (413, σημ.)

ΣΗΜ. ζ'. Ἄορ. β'. παθητ. ἔχουσι τὰ μονοσύλλαβα ἔχοντα ῥίζαν· οῖον, στέλλω,
αφάλλω, μαινώ, δέρω, σπείρω, φθείρω, πείρω, κείρω, φαίνω ἅπαντα μὲ ἀ· ἐστάλην
κτλ. Προσέτι καὶ κλίνω-ἐκλίνην καὶ ἀγγέλλω-ἤγγέλην.

§. οά. Καταλήξεως διορισμοί.

456. Ἀφοῦ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνας σχηματισθῆ τὸ ἐνικὸν ἀ. πρόσ-
ωπον τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τοῦ χρόνου, τότε, διὰ νὰ κλιθῆ κατὰ τὰ
ἄλλα πρόσωπα καὶ ἀριθμούς καὶ ἐγκλίσεις, μεταβάλλομεν μόνον τὴν
κατάληξιν.

457. Διακρίνομεν λοιπὸν τὰ κατὰ πρόσωπον καὶ ἔγκλισιν μεταβάλλόμενα μέρη τῆς καταλήξεως ἐκάστου χρόνου. Καὶ τὸ μὲν καθ' ἕκαστον πρόσωπον μεταβαλλόμενον μέρος τῆς χρονικῆς καταλήξεως ὀνομάζεται προσωπικὴ κατὰ λέξεις, τὸ δὲ κατ' ἔγκλισιν μεταβαλλόμενον φωνῆεν λέγεται ἐγκλιτικὸν φωνῆεν. Ἦγουν ἐν τῷ λειφθήσομαι καὶ ἐλειψάμην τὰ ομαι καὶ αμην εἶνε χρονικαὶ καταλήξεις, καὶ τούτων πάλιν τὰ μὲν μαι καὶ μην εἶνε προσωπικαὶ καταλήξεις, τὸ δὲ ο καὶ α ἐγκλιτικά φωνήεντα, καὶ τὸ χρονικὸς χαρακτήρ (434). Τὸ λειφθησ καὶ ἐλειψ λέγεται χρονικὴ ρίζα καθότι ὁ χρόνος ἔχει αὐτὸ ἀμετάβλητον ἐν πᾶσι τοῖς προσώποις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσιν.

458. Πολλάκις τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ ἡ προσωπικὴ κατάληξις εἶνε συγκεχωνευμένα εἰς τὸ αὐτό· ἤγουν τὸ λείψης, ἐὰν διαλυθῆ, εἶνε λείψ-ης.

ΣΗΜ. Χρειαζεται πολλὴν προσοχὴν ὁ μαθητὴς νὰ διακρίνῃ τὴν ῥηματικὴν ἀπὸ τῆς χρονικῆς ρίζης. Ἡ ῥηματικὴ ρίζα εἶνε βᾶσις πάντων τῶν χρόνων, ἡ δὲ χρονικὴ, σχηματιζομένη ἐξ ἐκείνης κατὰ πρόσληψιν φωνηέντων καὶ συμφώνων, χρησιμεύει ὡς βᾶσις μόνον τῶν εἰς χρόνον τινὰ ἀνηκόντων σχηματισμῶν. Ὅταν δὲ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἐγκλιτικοῦ φωνηέντος καὶ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως δὲν μένη οὔτε φωνῆεν οὔτε συμφώνον ὑπόλοιπον ἐν τῇ χρονικῇ ρίζῃ, τότε αὕτη ταυτίζεται μετὰ τῆς ῥηματικῆς, (434, σημ.). Ἀνάγκη πᾶσα λοιπὸν νὰ διακρίνῃ τις ἐν παντὶ σχηματισμῷ τὰ τέσσαρα ταῦτα· 1) τὴν ῥηματικὴν ρίζαν, ἣτις εἶνε βᾶσις καὶ πηγὴ πάντων τῶν σχηματισμῶν τῶν χρόνων· 2) τὴν χρονικὴν ρίζαν μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος, ἣτις δεικνύει τὸν χρόνον· 3) τὴν προσωπικὴν κατάληξιν, ἣτις φανερώνει τὸ πρόσωπον· 4) τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τὴν ἐγκλιν.

§. οβ'. Περὶ ἐγκλιτικῶν φωνηέντων.

459. Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, ἐὰν γείνωσί τινες ἐξαιρέσεις, ἐν τῇ ὀριστικῇ τὰ μὲν ἁ. πρόσωπα καὶ τὸ πληθυντικὸν γ'. ἔχουσι τὸ ο, τὰ λοιπὰ δὲ τὸ ε· ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ ἔχουσι τὰ αὐτὰ διπλασιασμένα, ἤγουν ω καὶ η' ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ πάντα ἔχουσι οἰ, ἐν τῇ προστακτικῇ καὶ ἀπαρεμφάτῳ ἔχουσι ε, καὶ ἐν τῇ μετοχῇ ο.

460. Τὰ ἐγκλιτικά φωνήεντα συνοψίζονται ἐν τῷ προκειμένῳ πίνακι

	Ὄριστ.	Ἰπὸτ.	Εὐκτ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχ.
Ἐνικ.	1 ο	ω	οἰ	ε	ο
	2 ε	η	οἰ		
	3 ε	η	οἰ		
Πληθ.	1 ο	ω	οἰ		
	2 ε	η	οἰ		
	3 ο	ω	οἰ		
Δυϊκ.	1 ο	ω	οἰ		
	2 ε	η	οἰ		
	3 ε	η	οἰ		

§. ογ'. Περὶ προσωπικῶν καταλήξεων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

461. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις ἐπισυνάπτονται εἰς τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα, καὶ ἐκτός τινων ἐξαιρέσεων (470), εἶνε τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως αὐταί.

	Ἀρχικοὶ χρόνοι.		
	1	2	3
Ἐνικ.	ο,	ις,	ι.
Πληθ.	μεν,	τε,	ντσι.
Δυϊκ.	μεν,	τον,	τον.

	Παραγόμενοι χρόνοι.		
	1	2	3
Ἐνικ.	ν,	ς,	—
Πληθ.	μεν,	τε,	ν.
Δυϊκ.	μεν,	τον,	την.

462. Οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως ἔχουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν ἀρχικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς.

463. Οἱ τῆς εὐκτικῆς χρόνοι ἔχουσιν ὡς ἐπιτοπλεῖστον τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως (473).

464. Τῆς προστακτικῆς προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αὐταί.

	2	3
Ἐνικ.	θι,	τω.
Πληθ.	τε,	τῶσαν.
Δυϊκ.	τον,	των.

ΣΗΜ. Ἐπὶ παντὸς ἀριθμοῦ ἡ προστακτικὴ ἔχει μόνον β' καὶ γ' πρόσωπον. Ἐπειδὴ καὶ ὁ ἑαυτὸν προστάζων θεωρεῖται ὡς β' πρόσωπον.

465. Τῆς ἀπαρεμφάτου κατάληξις εἶνε ἰν ἐπὶ πάντων τῶν προσώπων καὶ ἀριθμῶν.

466. Τῆς μετοχῆς κατάληξις εἶνε ον, ντσα, ν.

§. οδ'. Σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς.

467. Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι ἔχουσιν ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικὰς καταλήξεις τὰ ἐξῆς.

	διηρημένως.			συνημμένως.		
	1	2	3.	1	2	3
Ἐνικ.	ο-ο,	ε-ις,	ε-ι.	ω,	εις,	ει.
Πληθ.	ο-μεν,	ε-τε,	ο-ντσι.	ομεν,	ετε,	ουσι.
Δυϊκ.	ο-μεν,	ε-τον,	ε-τον.	ομεν,	ετον,	ετον.

468. Οἱ παραγόμενοι χρόνοι ἔχουσιν ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικὰς καταλήξεις τὰ ἐξῆς.

	διηρημένως.			συνημμένως.		
	1	2	3.	1	2	3
Ἐνικ.	ο-ν,	ε-ς,	ε.	ον,	ες,	ε.
Πληθ.	ο-μεν,	ε-τε,	ο-ν.	ομεν,	ετε,	ον.
Δυϊκ.	ο-μεν,	ε-τον,	ε-την.	ομεν,	ετον,	ετην.

469. Παραδείγματα τῆς ὁμαλῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως εἶνε τὰ ἐπιφε-
ρόμενα:

1) Ἀρχικοί χρόνοι.

Ἔνεσ.	λείπ	ω,	εις,	ει.
Μέλ. ἄ.	λείψ	ομεν,	ετε,	ουσι.
Μέλ. β'.	λιπέ	ομεν,	ετον,	ετον.

2) Παραγόμενοι χρόνοι.

Παρατ.	ἔλειπ	ον,	ες,	ε.
Ἀόρ. β'.	ἔλιπ	ομεν,	ετε,	ον.
		ομεν,	ετον,	έτην.

470. Λι ἐν τῷ 461 ἑδαφίῳ μνημονευθεῖσαι ἑξαίρεσεις εἶνε αὐταὶ ἐκ
τῶν ἀρχικῶν χρόνων ὁ παρακείμενος, καὶ ἐκ τῶν παραγομένων ὁ ἄ. ἀό-
ριστος ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ἔχουσιν α' ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς ἔχει φωνῆεν
ἐγκλιτικὸν ει, καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ γ' προσώπῳ κατάληξιν προσωπικὴν
σαν, πρὸ τῆς ὁποίας ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ἀπτικῶς εἶνε ε.

471. Παραδείγματα.

Παρακ.	λέλοιπ	α,	ας,	ε.
		αμεν,	ατε,	ασι.
		αμεν,	ατον,	ατον.

Ἀόρ. ἄ.	ἔλειψ	α,	ας,	ε.
		αμεν,	ατε,	αν.
		αμεν,	ατον,	άτην.

Ἵπερσ.	ἔλελοίπ	ειν,	εις,	ει.
		ειμεν,	ειτε,	εισαν καὶ εσαν.
		ειμεν,	ειτον,	είτην.

§. σέ. Σχηματισμοὶ τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων.

472. Ἵποτακτικὴ ἐγκλίσις.

1) Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴν κατάληξιν

	διηρημένως.			συνημμένως.		
	1	2	3.	1	2	3.
Ἐνικ.	ω-ο,	η-ις,	η-ι.	ω,	ης,	η.
Πληθ.	ω-μεν,	η-τε,	ω-σι.	ωμεν,	ητε,	ωσι.
Δυϊκ.	ω-μεν,	η-τον,	η-τον.	ωμεν,	ητον,	ητον.

Παράδειγμα.

Ένεστ.	λείπ	} ω, ης, η. ωμεν, ητε, ωσι. ωμεν, ητον, ητον.
Παρακ.	λελοίπ	
Άορισ. ά.	λείψ	
Άορ. β'.	λίπ	

473. Εὐκτική ἔγκλισις, Ταύτης τὸ ἐνικὸν ά. πρόσωπον κατάληγει εἰς μι, τὸ πληθυντικὸν γ'. εἰς εν. Κατὰ δὲ τὰ ἄλλα ἀκολουθεῖ τοὺς παραγομένους τῆς ὀριστικῆς. Ὁ ἀόριστος ά. ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν αι.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.

διηρημένως.

συνημμένως.

	1	2	3.		1	2	3.
Ἐνικ.	οι-μι,	οι-ς,	οι.		οιμι,	οις,	οι.
Πληθ	οι-μεν,	οι-τε,	οι-εν.		οιμεν,	οιτε,	οιεν.
Δυϊκ.	οι-μεν,	οι-τον,	οί-την,		οιμεν,	οιτον,	οίτην,

Παράδειγμα.

Ένεστ.	λείπ	} οιμι, οἰς, οἰ, οιμεν, οἰτε, οἰεν. οιμεν, οἰτον, οἰτην.	Άοριστ. ά.
Παρακ.	λελοίπ		αιμι αις, αι.
Μέλ. ά.	λείψ		λείψαιμεν, αιτε, αιεν.
Μέλ. β'.	λιπέ		αιμεν, αιτον, αίτην.
Άορ. β'.	λίπ		

ΣΗΜ. Οἱ Ἄττικοὶ ἔχουσι καὶ ἄλλον σχηματισμὸν τοῦ ά. ἀορίστου, Αἰολικὸν ὀνομαζόμενον, τοῦ ὁποίου εὐχρηστα εἶνε μόνον τὸ ἐνικὸν β'. καὶ γ'. πρόσωπον καὶ τὸ πληθ. γ'. οἶον, ἐνικ. β'. λείψ εἰας, γ'. λείψ εἰς-πληθ. γ'. λείψ εἰαν.

474. Προστακτικὴ. Ἡ κατάληξις τοῦ ἐνικοῦ β'. προσώπου (464) συνήθως ἀποκόπτεται. Ὁ ἀόριστος ά. καὶ ταύτης ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ἔχει α, τὸ δὲ ἐνικὸν β'. πρόσωπον αὐτοῦ εἶνε ον.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις

διηρημένως.

συνημμένως.

	2	3		2	3
Ἐνικ.	ε-,	ε-τω,		ε-,	έτω.
Πληθ.	ε-τε,	έ-τωσαν,		ετέ,	έτωσαν.
Δυϊκ.	ε-τον,	έ-των.		ετον.	έτων.

Παράδειγμα.

Ένεστ.	λείπ	} ε-, έτω. ετε, έτωσαν. ετον, έτων.	ον,	άτω.
Παρακ.	λελοίπ		Άορ. ά. λείψ ατε,	άτωσαν.
Άορ. β'.	λίπ		ατον,	άτων.

ΣΗΜ. α. Τὸ πληθ. γ'. πρόσωπον σχηματίζεται καὶ ὁμοίοσχημον τῇ γεν. πληθ. τῆς ἰδίας μετοχῆς· οἶον, λειπόντων-λιπόντων, λειψάντων.

ΣΗΜ. β'. Τοῦ ἀόριστου β'. τὸ ἐνικὸν β'. πρόσωπον τονίζεται ἐπὶ τῆς ῥίζης· ἐπὶ τῆς καταλήξεως τονίζονται τὰ τρία τ. ὕτν, ἐλθέ, εὔρε, εἰπέ, πρὸ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς πάντοτε καὶ λαθεῖ, καὶ ἰδέ.

475. Ἡ ἀπαρέμφατος ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ἔχει ε καὶ κατάληξιν ιν, συνημμένως δὲ ἀμρότερα εἰν· οἶον, ἐνεστ. λείπειν, μέλ. β'. λιπεῖν. Ἐξαιρεῖται ὁ παρακείμενος, ὅστις ἔχει ε-ναι, καὶ ὁ α. ἀόρ. ὅστις ἔχει α-ι· οἶον, λελοιπέναι, λειψαῖ.

476. Ἡ μετοχὴ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴν κατάληξιν ἔχει τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ οον, τοῦ δὲ θηλυκοῦ οντσα, τοῦ δὲ οὐδετέρου ον, καὶ συνημμένως ων, οуса, ον· οἶον·

Ἐνεστ. λείπ	}	ων, οуса, ον.
Μέλ. α. λείψ		
Μέλ. β'. λιπέ		
Ἀόρ. β'. λιπ		

Ἐξαιροῦνται

1) Ὁ παρακ. ὡς-υῖα-ός. λελοιπώς, υῖα, ός.

2) Ὁ ἀόρ. α. ᾱς-ᾱσα-ᾱν. λείψας, ασα, αν.

ΣΗΜ. 'Ο β'. ἀόρ. τῆς μετοχῆς τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως· οἶον, λιπών-όντος λιπ οὔσα-ούσης, λιπ ὄν-όντος.

§. ος'. Περὶ τῆς παθητικῆς φωνῆς προαναμνήσεις.

477. Ὁ α. καὶ β'. ἀόριστος τῆς παθητικῆς φωνῆς εἶνε ὁμόφωνοι ἐν μὲν τῇ ὀριστικῇ τῷ ἐνεργητικῷ παρατατικῷ, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσι τῷ ἐνεργ. ἐνεστῶτι τῶν εἰς μ. ι, καὶ δι' αὐτὸ ἐκεῖ γίνεται λόγος περὶ τῆς παραγωγῆς τούτων. Ἐν τῷ παραδείγματι ὅμως τῆς παθητικῆς φωνῆς συνεκτίθεται καὶ ὁ σχηματισμὸς αὐτῶν.

478. Οἱ μέσοι μέλλοντες καὶ ἀόριστοι ἔχουσιν ἐντελῆ παθητικὸν σχηματισμὸν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων, καὶ διὰ τοῦτο συμπεριλαμβάνονται ἐν τῷ παραδείγματι τῆς παθητικῆς φωνῆς.

479. Ἐγκλιτικὰ φωνήεντα ἔχει πανταχοῦ τὰ αὐτὰ ἡ παθητικὴ φωνὴ καὶ ἡ ἐνεργητικὴ ὁ δὲ μέσος ἀόριστος καὶ ταύτης ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν τὸ α πανταχοῦ, ἐκτὸς τῆς ὑποτακτικῆς, ὅπου ἔχει τὰ ἐγκλιτικὰ τοῦ ἐνεστῶτος.

480. Ὁ παρακ. καὶ ὑπερσ. ἐπισυνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις εἰς τὴν χρονικὴν ῥίζαν ἀμέσως, δίχως νὰ μεσολαβῇ φωνῆεν ἐγκλιτικόν.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ ἀπαντᾶται καὶ ἄλλος τις σχηματισμὸς, ὅστις ἔχει τὴν χρονικὴν ῥίζαν τοῦ παρακειμένου καὶ τὴν κατάληξιν τοῦ μέσου μέλλοντος.

Ἐπισημασμός οὗτος ἐκφράζει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὀσονούπω θὰ ἦγε τετελεσμένον, καὶ λέγεται ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων γραμματικῶν μετ' ὀλίγον μέλλων, ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλληνιστῶν τρίτος ἢ συντελεσμένος μέλλων.

ΣΗΜ. 6'. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων μονολεκτικῶς ἀπαντᾷται συνήθως ὅταν ὁ παρακ. ἐπιδέχεται ἀναδιπλασιασμόν· οἷον λέλειμαι-λελείψομαι, λέλεγμαι-λελέξομαι, οὐδέποτε ὅμως εἰς τὰ ὑγρόληκτα, καὶ ἐκ τῶν εἰς μι εἰς μόνον τὸ μι γ νυ μι-μέμγμαι-μεμίξομαι. Σπανίως εὐρηται εἰς ῥήματα χρονικῶς αὐξάνοντα· οἷον, εἰρήσομαι, ἤτιμώσομαι (ἀτιμῶ), ἤρῃσομαι (αἰρέω). Ὡσχύτως, ὅταν αὐξάνῃ μὲν τὸ ῥήμα συλλαβικῶς, δὲν ἀναδιπλασιάζεται· δὲ ὁ παρακείμ., εὐρίσκονται οἱ ἐξῆς· ἐψέυσομαι(ς), ἐσκέψομαι, ἐρρίψομαι, ἐστήξομαι (ἐκ τοῦ ἴστημι). Ἐκτείνει δὲ τὸ ῥιζικόν φωνῆν καὶ ἐάν ὁ παρακείμενος τὸ ἔχῃ βραχύ· οἷον, λέλυμαι-λελύσομαι, δέδεμαι-δέδησομαι. Ἄλλως σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς τοῦ παρακείμενου μετοχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ συνδετικοῦ ἢ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος· οἷον, ἀπήλλαγμα-ἀπηλλαγμένος ἔσομαι. Περιφραστικῶς σχηματίζεται μετ' ὀλίγ. μέλλ. καὶ τῆς ἐνεργ. φωνῆς· οἷον, γέγραφα-γεγραφώς ἔσομαι.

§. οζ'. Προσωπικὰ καταλήξεις τῆς παθητικῆς φωνῆς.

481. Προσωπικὰς καταλήξεις ἔχουσιν

1) Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι τῆς ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς ὑποτακτικῆς.

	1	2	3
Ἐνικ.	μαι,	σαι,	ται.
Πληθ.	μεθα,	σθε,	νται.
Δυϊκ.	μεθα,	σθον,	σθον.

2) Οἱ παραγόμενοι τῆς ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς εὐκτικῆς.

	1	2	3
Ἐνικ.	μην,	σο,	το.
Πληθ.	μεθα,	σθε,	ντο.
Δυϊκ.	μεθον,	σθον,	σθην.

3) Ἡ προστακτικῆ.

	2	3
Ἐνικ.	σο,	σθω.
Πληθ.	σθε,	σθωσαν.
Δυϊκ.	σθον	σθων.

4) Τὸ ἀπαρέμφατον σθαι.

5) Ἡ μετοχὴ μενος, μενη, μενον.

482. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τῶν ἀρχικῶν χρόνων καὶ τῆς ἐνεργητικῆς καὶ τῆς παθητικῆς φωνῆς διαφέρουσι τῶν καταλήξεων τῶν παραγομένων κατὰ τοῦτο.

1) Ὅτι τὰ δυϊκὰ 6' καὶ γ' πρόσωπα ἐκεῖνων μὲν βραχυκαταληκτοῦσι τον, (σθον), τούτων δὲ τὰ γ'. μακροκαταληκτοῦσι (την, σθην).

ΣΗΜ. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀττικοῖς ἡ τὴν κατάληξις εἶνε καὶ δευτέρου προσώπου, ἡ δὲ παθ. μεθ' ὃν ἀπαντᾷται τρεῖς μόνον παρὰ τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσι, καί τινες τὴν θεωροῦσιν ὑποπτον.

2) Ὅτι τὰ πληθυντικά γ'. προσώπα ἐκείνων μὲν καταλήγουσιν εἰς ντσι, νται, τούτων δὲ εἰς ν, ντο.

483. Τὰ πληθυντικά γ'. πρόσωπα τῆς προστακτικῆς ἀπαντῶνται συγχρότερον μετὰ καταλήξεως συγκεκομμένῃς, καὶ ἐπομένως ὁμόφωνα τοῖς δυϊκοῖς τρίτοις, εἰς ἄσθων. Ἰσως δὲ ἀπηντῶντο καὶ τὰ τοῦ ἀορ. ἀ. παθητ. εἰς ἔντων ἀντι ἡτῶσαν, ὡς τεθέντων ἀντι τεθήτῶσαν (474, σημ. α')

§. σθ. Σχηματισμός τῆς ὀριστικῆς.

484. 1) Τῶν ἀρχικῶν χρόνων ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴν κατάληξις εἶνε τὰ ἑξῆς:

	διηρημένως.				συνημμένως.		
	1	2	3		1	2	3
Ἐνικ.	ο-μαι,	ε-σαι,	ε-ται.		ομαι,	εσαι(εαι-η),	εται.
Πληθ.	ο-μεθα,	ε-σθε,	ο-νται.		ομεθα,	εσθαι,	ονται.
Δυϊκ.	ο-μεθον.	ε-σθον,	ε-σθον.		ομεθον,	εσθον,	εσθον.

2) Τῶν παραγομένων χρόνων ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴν κατάληξις εἶνε ταῦτα:

	διηρημένως.				συνημμένως.		
	1	2	3		1	2	3
Ἐνικ.	ο-μην,	ε-σο,	ε-το.		ὄμην,	εσο(εο-ου),	ετο.
Πληθ.	ο-μεθα,	ε-σθε,	ο-ντο.		ὄμεθα,	εσθε.	οντο.
Δυϊκ.	ο-μεθον,	ε-σθον,	ε-σθην.		ὄμεθον,	εσθον,	εσθην.

485. Τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ἐνικοῦ β'. προσώπου τῆς παθητικῆς φωνῆς πανταχοῦ ἀποβάλλεται τὸ σ, ὅταν ἔχη πρὸ αὐτοῦ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν, ε, η, α, καὶ τότε τὰ μένοντα διεστῶτα ληκτικά φωνήεντα συναίρουσιν, ἤγουν τὸ μὲν εαι καὶ ηαι εἰς η (234, σημ.), τὸ δὲ εο εἰς ου, τὸ δὲ αο εἰς ω.

ΣΗΜ. Τὸ εαι οἱ ἀρχαῖοι Ἀττικοὶ συναίρουσι καὶ εἰς εἰ. Τὴν δὲ τοιαύτην συναίρουσιν ἔχουσι πάντοτε μόνον τέσσαρα τῆς κοινῆς διελόκτου ὀλομαι, ὃ εσαι-εαι-εἰ βούλομαι, βούλομαι εσαι-εαι-εἰ. ὄψομαι, ὄψ εσαι-εαι-εἰ εἶμι (ἔμμι), εσαι-εαι-εἰ.

486. Ἐάν εἰς τὴν χρονικὴν ρίζαν ἐπισυναφῆ τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν συνημμένον μετὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως, σχηματίζονται οἱ χρόνοι τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως πάντες ἐκτὸς τοῦ παρακ. καὶ ὑπερσυντελικοῦ.

Παραδείγματα.

Ἄρχικοὶ χρόνοι.

Ἔνεστ	λείπ	} ομαι, (εσαι-σαι) η, εται.
Μέσ. Μέλ. ἄ.	λείψ	
Μετ' ὄλ. Μέλ.	λελειψ	} ὄμεθα, εσθε, ονται.
Μέσ. Μέλ. β'.	λιπέ	
Παθ. Μέλ. ἄ.	λειφθήσ	} ὄμεθον, εσθον, εσθον.
Παθ. Μέλ. β'.	λιπήσ	

Παραγόμενοι χρόνοι.

Παρατ.	ἔλειπ	} ὄμην, (εσο-εσ)-ου, ετο.	
Μέσ, ἀόρ. β'.	έλιπ		} ὄμεθα, εσθε, οντο.
		} ὄμεθον, εσθον, εσθην.	
Μέσ. ἀόρ. ἄ.	ἔλειψ		} ἄμην, (ασο-αο)-ω, ατο.
		} ἄμεθα, ασθε, αγτο.	

Σχηματισμὸς τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ.

487. Διὰ τὴν σχηματισθῆ ὁ παθητικὸς παρακειμένος καὶ ὑπερσυντελικός, ἐπισυνάπτεται ἡ προσωπικὴ κατάληξις ἀμέσως εἰς τὸν χαρακτήρα.

488. Ἐὰν ὁ χαρακτήρ ἦνε φωνῆεν, λαμβάνει τὰς κανονισθείσας (446) μεταβολάς. Ἐὰν ὁμοῦς ὁ χαρακτήρ ἦνε ἄφωνον ἢ ὑγρόν, τότε ἐπισυναπτομένων τῶν προσωπικῶν καταλήξεων, συνεπισφραβεύονται σύμφωνα, τὰ ὅποια τρέπονται ἢ ἀποβάλλονται κατὰ τοὺς κανόνας (195—7).

Παραδείγματα.

Α.) Ῥήματα καθαρὸληκτα.

Ἐνικ	πεφίλη μαι, σαι, ται.
Πληθ.	πεφιλῆ μεθα, σθε, ονται.
Δουκ.	πεφιλῆ μεθον, σθον, σθον.

Ἵπερσυντελικός.

Ἐνικ.	ἔπεφιλῆ μην, σο, το.
Πληθ.	ἔπεφιλῆ μεθα, σθε, ντο.
Δουκ.	ἔπεφιλῆ μεθον, σθον, σθην.

Β.) Ἄφωνόληκτα.

α.) Τὰ ἔχοντα χαρακτήρα χειλεόφωνον.

Παρακειμένος.

Ἐνικ.	λέλει πμαι=μμαι, -πσαι=ψαι, -πται.
Πληθ.	λελεί πμεθα=μμεθα, -πσθε=πθε=φθε, -πνται=πται (*).
Δουκ.	λελεί πμεθον—μμεθον, -πσθον=φθον, -πσθον-πθον=φθον.

Ἰπερσυντελικός.

Ἐνικ. ἐλελεί πμην=μμην, -πσο=ψο, -πτο.

Πληθ. ἐλελεί πμεθα=μμεθα, -πσθε=πθε=φθε, -πντο=πτο (*).

Δυϊκ. ἐλελεί πμεθον=μμεθον, -πσθον=πθον=φθον, -πσθην=πθην=φθην

β'.) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα οὐρανισκόφωνον.

Παρακειμένος (ἀπὸ τοῦ βρέχω).

Ἐνικ. βεβρέχμαι=γμαι, -χσαι=ξαι, -χται=κται.

Πληθ. βεβρέχμεθα=γμεθα, -χσθε=χθε, χνται=χται=κται (*).

Δυϊκ. βεβρέχμεθον=γμεθον, -χσθον=χθον, -χσθον=χθον.

Ἰπερσυντελικός (ἀπὸ τοῦ λέγω).

Ἐνικ. ἐλελέγμην, -γσο=ξο, -γτο=κτο.

Πληθ. ἐλελέγμεθα, -γσθε=γθε=χθε, -γντο=γτο=κτο.

Δυϊκ. ἐλελέγμεθον, -γσθον=γθον=χθον, -γσθην=γθην=χθην.

γ'.) Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα γλωσσόφωνον.

Παρακειμένος (ἀπὸ τοῦ ἀνύτω).

Ἐνικ. ἦνυ τμαι=σμαι, τσαι=σαι, -τται=σται.

Πληθ. ἦνύ τμεθα=σμεθα, τσθε=τθε=σθε, -τνται=τται=σται (*).

Δυϊκ. ἦνύ τμεθον=σμεθον, -τσθον=τθον=σθον, τσθον=τθον=σθον.

Ἰπερσυντελικός (ἀπὸ τοῦ ἐρείδω).

Ἐνικ. ἦρείδμην=σμην, -δσο=σο, δτο=στο.

Πληθ. ἦρείδμεθα=σμεθα, δσθε=δθε=σθε, δντο=δτο=στο (*).

Δυϊκ. ἦρείδμεθον=σμεθον, -δσθον=δθον=σθον, δσθην=δθην=σθην.

Γ'.) ῥήματα ὑγρόληκτα.

Παρακειμένος (ἀπὸ τοῦ ψάλλω).

Ἐνικ. ἔψαλμαι, -λσαι, -λται.

Πληθ. ἐψάλμεθα, -λσθε=λθε, -λνται=λται (*).

Δυϊκ. ἐψάλμεθον, -λσθον=λθον, -λσθον=λθον.

Ἰπερσυντελικός (ἀπὸ τοῦ μολύνω).

Ἐνικ. ἐμεμολύνμην=μμην ἢ -σμην, νσο, -ντο.

Πληθ. ἐμεμολύνμεθα=μμεθα ἢ -σμεθα, -νσθε=νθε, -νντο=ντο.

Δυϊκ. ἐμεμολύνμεθον=μμεθον ἢ -σμεθον=νσθον=νθον, -νσθην=νθην.

ΣΗΜ. α. Τὰ μετὰ ἀστερίσκου σεσημειωμένα πληθ. γ'. πρόσωπα, καθαριζόμενα ἀπὸ τῶν ἐπισεσωρευμένων δυσπροφέρων συμφώνων, γίνονται ὁμόφωνα τοῖς ἐνικοῖς τρίτοις προσώποις. Ἀποφεύγοντες λοιπὸν τὴν ἀμφιβολίαν οἱ Ἕλληνες, σχηματίζουσι ἄλλο πληθ. γ'. πρόσωπον τῶν τοιούτων πολυσυμφώνων παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν, τρέποντες μὲν τὸ ν τῆς προσωπικῆς καταλήξεως εἰς α, δασύνοντες δὲ τοὺς χειλεσοφῶνους καὶ οὐρανισκοφῶνους χαρακτηῖρας, φυλλάττοντες δὲ τοὺς γλωσσοφῶνους καὶ ὑγροῦς ὄσον, τύπτω-τέτυπνται-τετύφαται, λέγω-λέλε-

γνται-λελέχεται-έλελέγατο, πείθω-πέπειθονται-πεπείθεται, κεχώριδνται-κεχώριδαται, ξφθαρνται-έφθάραται. 'Ο τοιοῦτος σχηματισμός εἶνε ἰωνικός, εὐχρηστος δὲ καὶ πρὸς τοὺς Ἄττικοις.

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις ὅμως ἀντὶ τοῦ ἰωνικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ πληθ. γ'. προσώπου τοῦ παθ. παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ, σχηματίζουσιν αὐτὸ περιφραστικῶς διὰ τῆς πληθ. μετοχῆς καὶ τοῦ πληθ. γ'. προσώπου τοῦ ὑπαρκτικοῦ βήματος· οἶον, τετύφαται καὶ τετυμμένοι-αι-α εἰσίν, έλελέγατο καὶ λελεγεμένοι-αι-α ἦσαν.

§. οθ'. Σχηματισμοὶ τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων.

489. Ὑποτακτική.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.

	διηρημένως.			συνημμένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἐνικ.	ω-μαι,	η-σαι,	η-ται.	ωμαι, (ησαι-ηαι) η,		ηται.
Πληθ.	ώ-μεθα,	η-σθαι,	ω-νται.	ώμεθα, ησθε,		ωνται.
Δυϊκ.	ώμεθον,	η-σθον,	η-σθον.	ώμεθον, ησθον,		ησθον.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λειπ	ωμαι,	η,	ηται.
Μέσ. ἀόρ. ἀ.	λειψ	ώμεθα,	ησθε,	ωνται.
Μέσ. ἀόρ. β'.	λιπ	ώμεθον,	ησθον,	ησθον.

490. Εὐκτική.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.

	διηρημένως.			συνημμένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἐνικ.	οί-μην,	οι-σο,	οι-το.	οίμην, (οισο) οιο,		οιτο.
Πληθ.	οί-μεθα,	οι-σθε,	οι-ντο.	οίμεθα, οισθε,		οιντο.
Δυϊκ.	οί-μεθον,	οι-σθον,	οι-σθην.	οίμεθον, οισθον,		οίσθην.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λειπ	} οίμην, οιο, οιτο.	
Μέσ. μέλ. ἀ.	λειψ		
Μετ' ὀλίγ. μέλ.	λελειψ		
Μέσ. μέλ. β'.	λιπε		
Μέσ. ἀόρ. β'.	λιπ		
Μέλ. ἀ. παθ.	λειφθησ		οίμεθον, οισθον, οίσθην.
Μέλ. β'. παθ.	λιπησ		
Μέσ. ἀόρ. ἀ.	λειψ	} αίμην, (αισο) αιο, αιτο.	
			αίμεθα, αισθε, αιντο.
			αίμεθον, αισθον, αίσθην.

491. Προστακτική.

Ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.

διηρημένως.

συνημμένως.

1

2

1

2

Ἐνικ. ε-σο, ε-σθω.
 Πληθ. ε-σθε, ε-σθωσαν.
 Δυϊκ. ε-σθον, ε-σθων.

(εσο-εσ) ου, έσθω.
 εσθε, έσθωσαν.
 εσθον, έσθων.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.

λείπ

ου,

έσθω

Μέσ. ἀόρ. β'.

λιπ

εσθε,

έσθωσαν καὶ έσθων (483).

εσθον,

έσθων.

Μέσ. ἀόρ. α'.

λείψ

αι,

άσθω.

ασθε,

άσθωσαν καὶ άσθων (483).

ασθον,

άσθων.

ΣΗΜ. α'. Τοῦ μέσ. ἀορ. α' τὸ ἐνικ. β' πρόσ. καταλήγει εἰς αι, καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς ρίζης οἶον, φύλαξαι, ποιῆσαι. Ἐκ τούτου δὲ διακρίνεται ἀπὸ τοῦ γ' προσώπου τῆς εὐκτικ. ἐγκλίσεως τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φύλαξαι, ποιῆσαι, καὶ τοῦ ἐνεργ. ἀορίστου τῆς ἀπαρεμφάτου οἶον, φύλαξαι, ποιῆσαι.

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἐνικ. β' πρόσωπον τοῦ μέσ. ἀορ. β' τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως οἶον, γενοῦ, τυποῦ, πλὴν τοῦ τράπου, καὶ τούτου ἐνίστα. Τὰ ἄλλα ὅμως αὐτοῦ τονίζονται ἐπὶ τῆς ρίζης, ὅταν δὲ ἐμποίῃ μακρὰ λήγουσα οἶον, τύπεσθον-τυπέσθων. Ἐκ δὲ τῶν συνθέτων ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ὅσοι μονοσύλλαβοι ὄντες συντίθενται μὲ προθέσεις μονοσυλλάβους οἶον, παρὰσχοῦ, ἐπίθοῦ τὰ δ' ἄλλα πάντα φάνεται ὅτι οἱ Ἀττικοὶ πάντοτε περιέσπων ἀναβαλοῦ, ἀφικοῦ ἐπειδὴ ἀφίκου, ἐπιλάθου δὲν μαρτυροῦνται ἐκ δοκίμων συγγραφέων.

492. Τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ε (479) καὶ προσωπικὴν κατάληξιν σθαι, συνημμένως εσθαι, καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς ρίζης πλὴν τοῦ μέσου ἀορίστου δευτέρου, ὅστις τονίζεται ἐπὶ τοῦ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος.

Παράδειγμα.

Ἔνεστώσ

λείπ

εσθαι.

Μέσ. μέλ. α'.

λείψ

εσθαι.

Μετ' ὀλ. μέλ.

λελείψ

εσθαι.

Μέσ. μέλ. β'.

λιπέ

εσθαι=λιπ εἶσθαι.

Μέσ. ἀόρ. β'.

λιπ

έσθαι.

Μέλ. α' παθ.

λειφθήσ

εσθαι.

Μέλ. β' παθ.

λιπήσ

εσθαι.

Μέσ. ἀόρ. α'.

λείψ

εσθαι.

493. Ἡ μετοχή ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ο καὶ προσπικὴν κατάληξιν

μενος, μένη, μενον, και συνημμένως όμενος, ομένη, όμενον. Ο δὲ μέσος άόριστος ά. έχει έγκλιτικόν φωνήεν α και κατάληξιν μενος, μένη, μενον, και συνημμένως άμενος, αμένη, άμενον (479).

Ένεστώς	λειπ	όμενος,	ομένη,	όμενον.
Μέσ. μέλ. ά.	λειψ	όμενος,	ομένη,	όμενον.
Μετ' όλ. μέλ.	λελειψ	όμενος,	ομένη,	όμενον.
Μέσ. μέλ. έ.	λιπε	όμενος,	ομένη,	όμενον=ούμενος, ουμένη, ού-
— άόρ. έ.	λιπ	όμενος,	ομένη,	όμενον. μενον.
Παθ. μέλ. ά.	λειφθησ	όμενος,	ομένη,	όμενον.
Παθ. μέλ. έ.	λιπησ	όμενος,	ομένη,	όμενον.
Μέσ. άόρ. ά.	λειψ	άμενος,	αμένη,	άμενον.

494. Ο παρακείμενος σχηματίζεται ούτως:

ά) Έν μὲν τῇ ύποτακτικῇ και εὐκτικῇ όχι μονολεκτικῶς διά τὴν συσώρευσιν τῶν συμφώνων, αλλά περιφραστικῶς διά τῆς μετοχῆς και τοῦ ύπαρκτικοῦ ρήματος.

Παράδειγμα.

Ύποτακτικῆ.

				ω,	ῆς,	ῆ.
				ωμεν,	ῆτε,	ῆσι.
Ένικ.		ος,	η,	ον	ωμεν,	ῆτον,
						ῆτον.
Πληθ.	λελειμμέν	οι,	αι,	α	Εὐκτικῆ.	
Δυϊκ.		ω,	α,	ω	εἶην,	εἶης,
					εἶμεν,	εἶτε,
					εἶεν.	
					εἶμεν,	εἶτον,
					εἶτην.	

β.) Έν δὲ τῇ προστακτικῇ, άπαρεμφάτω και μετοχῇ, καθὼς έν τῇ όριστικῇ, δι' άποβολῆς και μεταβολῆς συμφώνων (388).

Παράδειγμα.

Προστακτικῆ.

Ένικ.	λέλει	πσο=ψο,	λελεί	πσθώ-πθω=φθω.
Πληθ.	λέλει	πσθε-πθε=φθε,	λελεί	πσθωσαν-πθωσαν=φθωσαν.
Δυϊκ.	λέλει	πσθον-πθον=φθον,	λελεί	πσθων-πθων=φθων.

Άπαρέμφατος.

λελεί πσθαι=πθαι=φθαι.

Μετοχῆ.

λελει πμένος-πμένη-πμένον=μμένος-μμένη-μμένον.

ΣΗΜ. Ο παρακείμενος τοῦ άπαρεμφάτου και τῆς μετοχῆς τονίζεται ἐπὶ τῆς

παρληγοῦσης.—Ὁ παθητικὸς παρακείμενος τῶν συνηρημένων συνηθέστατα σχηματίζεται ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ ἐγκλίσει (ἐνίστε δὲ καὶ ἐν τῇ προστακτ. οἶον, πεπεράνω ἡμῖν ἢ ἐυλογῆ καὶ ἡ καθαρότης αὐτῆς ἔστω ξυμβεθηκυῖα Πλάτ.) καθὼς καὶ τῶν βαρυτόνων διὰ τῆς συστοίχου μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος οἶον,

Ἰποτακτικῆ.

Εὐκτικῆ.

τετιμημέν	ος-η-ον	ω,	ῆς,	ῆ.	εἶην,	εἶης,	εἶη.
δεδηλωμέν	οι-αι-α	ῶμεν,	ῆτε,	ῶσι.	εἶημεν,	εἶητε,	εἶεν.
πεποιημέν	ω-α-ω	ῶμεν,	ῆτον,	ῆτον.	εἶημεν,	εἶητον,	εἴητην.

Ἀλλὰ καὶ μονολεκτικῶς σχηματίζεται, ὅτι τὸ ληκτικὸν τῆς ρίζης φωνῆεν δύνηται νὰ μεταβληθῇ εἰς τὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλιτικά (η, ω), καὶ νὰ συναيرهθῇ μετὰ τοῦ τῆς εὐκτικῆς ἐγκλιτικοῦ οἰ, ὑπογράφον τὸ ι. Εἶνε δ' οἱ σχηματισμοὶ οὔτοι βέβαιοι εἰς τὰ κτάομαι, μινῆσχω καὶ καλέω.

κεκτ ᾧμαι

-ῆ,

-ῆται.

ᾧμεθ, -ῆσθε,

-ῶνται.

ᾧμεθον,

-ῆσθον,

-ῆσθον.

κεκτ ἤμην,

-ῆο,

-ῆτο.

ἤμεθα,

-ῆσθε,

-ῆντο.

ἤμεθον.

-ῆσθον,

-ῆσθην.

καὶ κεκτ ᾤμην,

-ῶο,

-ῶτο ὡς συναيرهόμενον ἀπὸ τοῦ

σοῖμην-ᾤμην κτλ.

Ἐξ ὧν ὁ πρῶτος τύπος τῆς εὐκτικῆς ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὸ κέκλημαι καὶ εἶνε βεβαίωτος καὶ εἰς τὰ μέμνημαι καὶ κέκτημαι ἢ ὁ εἰς ᾤμην, τοῦ ὁποίου τὰ δ' καὶ γ' πρόσσωπ οὐδ' εὐρηγνται. (Ζῆτει ἐν καταλ. ἀνωμάτων ῥημάτων, βάλλω, τέμνω).

§. π'. Συνηρημέτρα ῥήματα.

495. Συναيروῦνται τὰ ῥήματα, ὅταν μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν τῆς ρίζης ἀκολουθῇ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν διακεκριμένον ἢ καὶ συγκεχωρευμένον μετὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως.

496. Συναيروῦνται δὲ συνήθως ἐκ μὲν τῶν καθαρολήκτων ὅσα ἔχουσι χαρακτηριστῆρα α, ε, ο τῶν δὲ λοιπῶν ῥημάτων μόνον οἱ ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι μέλλοντες δεύτεροι.

497. Τῶν καθαρολήκτων συναيرهῖται ὁ ἐνεστώς καὶ παρατακτικὸς μόνον· διότι αὐτοὶ μόνοι εὐθὺς μετὰ τὴν ρίζαν ἔχουσιν ἐγκλιτικὸν φωνῆεν, οἱ δὲ λοιποὶ σύμφωνον.

498. Οἱ χαρακτῆρες α, ε, ο τῶν εἰς αω, εω, οω, ῥημάτων συμπίπτουσιν ἐν μὲν τῇ ὀριστικῇ ἐγκλίσει μετὰ τῶν ἐγκλιτικῶν φωνήεντων ο, ε (τὰ ὅποια, προσλαβόντα τὰς προσωπικὰς καταλήξεις, ἔγειναν ἐπὶ μὲν τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς ω, εἰ, οἰ ἐπὶ δὲ τῆς παθητικῆς η). Ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ μετὰ τῶν ω, η, ἠ ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ μετὰ τοῦ οἰ ἐν τῇ προστακτικῇ μετὰ τῶν ε, ο, ου ἐν δὲ τῇ ἀπαρεμφάτῳ μετὰ τῶν ε, εἰ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ μετὰ τῶν ω, ου, ο. Πάντα λοιπὸν τὰ ἐγκλιτικά φωνήεντα;

μετὰ τῶν ὁποίων συμπίπτουσιν οἱ χαρακτῆρες α, ε, ο, εἶνε ταῦτα· ω, ει, ο, ε, ου, ω, η, ε, ει, ου, ω, ου, ο, η, ου.

499. Τῆς ει καὶ η τὸ ι δὲν προξενεῖ σύγχυσιν ἐν τῇ συναίρεσει, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τὸ ἐκ συναίρεσεως προκύπτον α, η, ω ὑπογράφεται.

500. Λοιπὸν, ἐὰν μὲν ἀφαιρέσωμεν τὸ ει καὶ η καὶ τὰ ἐπανερχόμενα φωνήεντα, θέσωμεν δὲ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν ἀνήκουσαν τάξιν, τότε ἔχομεν τὰ ἐξῆς, ε, ο, η, ω, οι, ου, μετὰ τῶν ὁποίων συμπίπτοντες οἱ χαρακτῆρες α, ε, ο, συναίρουνται, καὶ οὕτω συγκροτοῦνται αἱ τρεῖς συζυγίαι τῶν ῥημάτων, τὰ ὁποία ὀνομαζόνται συνηρημένα μὲν, διότι συναίρουνται, περισπώμενα δὲ, διότι δέχονται περισπωμένην ἐπὶ τοῦ ἐκ συναίρεσεως προκύπτοντος φωνήεντος, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ ἡ θέσις του.

501. Τὰ συναιρετέα φωνήεντα εἶνε ταῦτα ἐν συνόψει·

τῆς α'. συζυγίας αε, αο, αη, αω, αοι, αου.

τῆς β'. συζυγίας εε, εο, εη, εω, εοι, εου.

τῆς γ'. συζυγίας οε, οο, οη, οω, οοι, οου.

502. Τὸ α μετὰ τῆς τελείας φωνῆς Ε (ε, η) συναίρεται εἰς α, καὶ μετὰ τῆς Ο (ο, ω, οι, ου) συναίρεται εἰς ω· οἶον, τίμια-α, τιμάης-ᾶς, τιμάομαι-ῶμαι, τιμάω-ῶ, τιμάοι-ῶ, τιμάουσι-ῶσι.

503. Τὸ ε μετὰ τοῦ ε συναίρεται εἰς ει, μετὰ δὲ τοῦ ο συναίρεται εἰς ου, ὅταν δὲ συμπέσῃ πρὸ τῶν μακρῶν φωνηέντων καὶ τῶν διφθόγγων, τότε ἀποβάλλεται ἢ καταπίνεται· οἶον, φιλέετε-εἶτε, φιλέομεν-οῦμεν, φιλέηται-ῆται, φιλέω-ῶ, φιλέοιντο-οῖντο, φιλέουσι-οῦσι.

504. Τὸ ο μετὰ τῶν βραχέων ε καὶ ο συναίρεται εἰς ου, μετὰ δὲ τῶν μακρῶν η καὶ ω εἰς ω, καὶ πρὸ τῶν διφθόγγων οι καὶ ου ἀποβάλλεται ἢ καταπίνεται· οἶον, χρυσοέσθε-οῦσθε, χρυσοόμεν-οῦμεν, χρυσοήτε-οῦτε, χρυσοῶ-ῶ, χρυσοόμεν-οῦμεν, χρυσοοῦσι-οῦσι.

ΣΗΜ. α'. Ἡ εὐκτική παρὰ τὰς συνήθεις προσωπικὰς καταλήξεις ἔχει καὶ τὰς Ἀττικὰς ταύτας, ἐνικ. ην, ης, η' πληθυν. ημεν, ητε, ησαν· δυϊκ. ημεν, ητων, ητην. — Αὗται δὲ εἶνε αἱ προσωπ. καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων, ἔχουσαι πρὸ ἑαυτῶν τὸ η· οἶον, τιμάοιμι-ῶμι καὶ φηνην, κτλ. Οἱ Ἀττικοὶ δὲ οὔτοι σχηματισμοὶ εἶνε εὐχρηστοὶ μόνον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, καὶ μάλιστα ἐπικρατοῦσιν εἰς τὸ β' καὶ γ'. πρόσωπον. Ἐν δὲ τῇ πρώτῃ συζυγίᾳ εἶνε καὶ τὰ πληθυντικὰ εὐχρηστα κατὰ τὸν Ἀττικὸν τοῦτον σχηματισμὸν. Τὸ πληθ. γ' ὅμως ἔχει εὐχρηστον τὸν κοινὸν σχηματισμὸν τιμῶμεν, φιλοῦμεν, χρυσοῦμεν, καὶ ὄχι τὸν Ἀττικὸν τιμῆσαν, φιλοῖσαν, χρυσοῖσαν. Ἐβρῆνται δὲ καὶ θεοοῖσαν (Δίσχιν.) καὶ ἀμφιγνοῖσαν (Ἀριστ.).

ΣΗΜ. β'. Κατ' ἀναλογίαν τῶν εὐκτικῶν τούτων καταλήξεων εβρῆνται καὶ εἰς τὰ βαρύτενα, ἀντὶ τῆς οἰμι, οἰς, οἰ, καὶ αἰ οἶην, οἶης, οἶη· οἶητον, οἶητην· οἶημεν, οἶητε, (οἶησαν)· οἶον, πεφαιγοῖην, φανοῖην, σχοῖην (ἐκ τοῦ ἔχω), ἐροῖην-ης-η (καὶ ἐροῖ ὁ Πλάτων).

Σημ. γ'. Τὸ αε συναιροῦσιν εἰς η τὰ ῥήματα ζάω, πεινάω, διψάω, καὶ χράομαι. Ἐπι δὲ παρὰ τοῖς ἀκριβεστέροις Ἀττικοῖς καὶ τὸ κνάω, σμάω ψάω οἶον, ζάειν - ζῆν, πεινάειν - πεινῆν, διψάειν - διψῆν, χράεσθαι - χρῆσθαι. Τὸ δὲ χράεσθαι χρᾶσθαι σημαίνει λαμβάνειν χρησμόν.

ΣΗΜ. δ'. Τὰ μονοσύλλαβον ῥίζαν ἔχοντα καὶ εἰς εω λήγοντα συναιροῦσι τὸν χαρακτηριστῆρα μόνον ὅταν ἀκολουθῇ ε ἢ εἰ οἶον, πλέω, πλέεις-πλεῖς, πλέει-πλεῖ, ἔπλεον, ἔπλεες - ἔπλεεις, ἔπλεε(ν)-ἔπλει. Ἰσαύτως δὲν συναιρεῖται τὸ ε'. πρὸς τοῦ δέομαι (ἔχω χρεῖαν, παρακαλῶ), δέει, καὶ δέη, δέεται-δεῖται. Τὸ δέω ὅμως, τὸ ὁποῖον σημαίνει δεσμεύω, συναιρεῖ τὸ εο εἰς ου καὶ εω εἰς ω οἶον, ἀπαρ. δοῦν' μετοχ. δῶν, γεν. δοῦντος, παρατ. ἔδουν' παθ. δοῦμαι, δούμεθα, δοῦνται, δούμενος. Οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἔλεγον ἀσυναίρετως, δέουσι, δέον, ἔδεον· ἀλλὰ μετοχ. δέων καὶ δέον εὐρηγται καὶ παρὰ Πλάτωνι καὶ Δημοσθένει.

ΣΗΜ. ε'. Τοῦτων τῶν εἰς εω μονοσυλλάβων τινὰ σχηματίζουσι τὸν μέλλοντα διὰ διγάρματος εἰς εύσω· πλέω, πλεύσω καὶ πλευσοῦμαι. Κατὰ δὲ ταῦτα καὶ τὰ καίω (κάω)-καύσω, καὶ κλαίω (κλάω)-κλαύσω,

ΣΗΜ. ς'. Ἐκ δὲ τῶν εἰς οω τὸ βίγθω καὶ ἰθρόω, ἀντι τοῦ ου καὶ οι, συναιρούμενα, ἔχουσιν ω καὶ φ' οἶον, ἀπρέμφ. βίγῶν, εὐκτ. βίγφην ἀντι βίγοῦν καὶ βίγοίην, ἰθρώντες καὶ ἰθρήφ Ἰπποκρ.

ΕΗΜ. ζ'. Κατὰ τὰ περισσώμενα σχηματίζονται καὶ οἱ λεγόμενοι Ἀττικοὶ καὶ δεῦτεροί μέλλοντες, ἔτι δὲ καὶ οἱ μέλλοντες τῶν ὑγρολήκτων ῥημάτων. Ἦγουν οἱ Ἀττικοὶ μέλλοντες τῶν μὲν εἰς αω κατὰ τὴν πρώτην συζυγίαν, τῶν δὲ εἰς εω (450), οω (δμνυμι-δμοῦμαι), ἰζω-ἰδω (436) καὶ οἱ τῶν ὑγρολήκτων (452), κατὰ τὴν δευτέραν τῶν περισπωμένων.

§. πά. Περὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων.

505. Παρὰ τὰ βαρύτερα καὶ τὰ συνηρημένα ῥήματα εἶνε καὶ τὰ εἰς μι, τὰ ὅποια συνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις εἰς τὰς ρίζας, μὴ μεσολαβοῦντος ἐγκλιτικῷ φωνήεντος.

506. Τῶν τοιούτων ἡ ρίζα εἶνε ὡς ἐπιτοπλεῖστον μονοσύλλαβος, καταλήγουσα εἰς α, ε, ο, ἢ εἰς σύμφωνον ὑγρὸν ἢ ἄφρωνον, εἰς τὸ ὅποῖον ἐπισυνάπτεται ἡ συλλαβὴ νυ. Καὶ εἰς φωνηεντόληκτον δὲ ρίζαν συνάπτεται ἡ συλλαβὴ αὐτῇ, πλὴν τότε διπλασιάζεται τὸ ν, καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν ο ἐκτείνεται εἰς ω οἶον, κορ έω-κορέννυμι, χό ω-χώννυμι, χρο έω-χρώννυμι. Διὸ τέσσαρες εἶνε τῶν εἰς μι αἱ συζυγαί κατὰ τοὺς τέσσαρας χαρακτηριστῆρας τῶν ἐξ ὧν παράγονται ρίζων.

507. Τὰ εἰς μι ἔχουσι μόνον ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς καὶ μέσης φωνῆς, καὶ ε'. ἀόρ. τῆς ἐνεργ. καὶ μέσης τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους σχηματίζουσιν ἐκ τῆς ἀπλουστέρας ρίζης κατὰ τὰ βαρύτερα καὶ τὰ συνηρημένα.

508. Πολλὰ τῶν εἰς μι αὐξάνουσι τὴν ρίζαν, προτάσσοντα αὐτῆς ἢ μετὰ τοῦ ἀρκτικῷ συμφώνου. Ἐὰν ὅμως ἡ ρίζα ἀρχῆται ἀπὸ φωνήεντος ἢ στ ἢ πτ, προτάσσεται μόνον ἢ δασύ οἶον, θέω-τίθημι (184), δόω-

δίδωμι, (χράω-κίχρημι), ἔω-ἴημι, στάω-ἴστημι, πτάω-ἴπταμαι, τὸ πλάω δὲ καὶ πρῶω παρενθέτουσι μεταξύ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ τῆς ῥίζης μ, τὸ ὁποῖον ἀποβάλλεται, ὡσάκις πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εὐρίσκεται μ· οἶον, πίμπλημι-ἐμπίπλημι-ἐνεπίμπλην· πίμπρημι-ἐμπίπρημι-ἐνεπίμπρην.

509. Τὰ χαρακτηριστικὰ φωνήεντα, μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν προσωπ. καταλήξεων, ἐκτείνονται ἐν τοῖς ἐνικοῖς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς. Προσωπικὰς δὲ καταλήξεις τὰ εἰς μι ἔχουσι τὰς αὐτὰς τῶν ἄλλων δύο θεμάτων, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἐξαιρέσεων. Ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ ἔχουσι τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα η καὶ ω, καὶ ἐν τῇ εὐκτικῇ τὸ ι μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος συνηρημένου εἰς δίφθογον.

§. πβ'. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν εἰς μι.

Σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως.

510. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος εἶνε αὗται·

	1	2	3				
Ἐν.	μι,	ς,	σι.	} οἶον,	δίδωμι,	δίδως,	δίδωσι.
Πλ.	μεν,	τε,	ντσι.		δίδομεν,	δίδοτε,	(διδόντσι) διδοῦσι(ν)
Δυϊκ.	μεν,	τον,	τον.		δίδομεν,	δίδοτον,	δίδοτον.

511. Τοιοῦτοτρόπως σχηματίζονται καὶ τὸ φάω-φῆμι, θέω-τίθημι, στάω-ἴστημι, ἔω-ἴημι, δείκω-δεικνύω-δείκνυμι, ζεύγω-ζευγνύω-ζευγνυμι, σκεδάω-σκεδανύω-σκεδάννυμι, κτλ. Τούτων τὸ πληθ. γ'. πρόσ. εἶνε φανταί, τιθέντσι, ιστάντσι, ἰέντσι, δεικνώντσι, ζευγνύντσι, σκεδανύντσι. Ταῦτα δὲ κατὰ τοὺς περὶ εὐφωνίας κανόνας (210) γίνονται φᾶσι, τιθείσιν, ιστᾶσιν, ἰείσιν, διδοῦσι, δεικνῦσι, ζευγνῦσι, σκεδανῦσιν, τὰ ὁποῖα μόνον οἱ τραγικοὶ ποιηταί, καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς χοροὺς, μεταχειρίζονται (τὸ διδοῦσι καὶ οἱ μεταγενέστεροι πεζογράφοι)· οἱ δὲ Ἄττικοὶ μεταχειρίζονται μόνον τὰ γινόμενα κατὰ τροπὴν τοῦ ν εἰς ᾱ καὶ ἀποβολὴν τοῦ τ· διδόᾱσι· τιθέᾱσι, δεικνῦᾱσι (523, σημ.), καὶ ἀντὶ τοῦ ἰᾱσι λέγουσιν ἰᾱσιν.

512. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ καὶ β'. ἄορίστου εἶνε αὗται.

Παρατατ.

Ἐνικ.	ν,	ς,	—	} οἶον,	ἔδιδων,	ὡς,	ω.
Πληθ.	μεν,	τε,	σαν.		ἔδιδομεν,	οτε,	οσαν.
Δυϊκ.	μεν,	τον,	την.		ἔδιδομεν,	οτον,	ότην.

Ἄορ. β'.

Ἐνικ.	ν,	ς,	—	} οἶον, {	ἔδ	ων,	ως,	ω.	
Πληθ.	μεν,	τε,	σαν.		} οἶον, {	ἔδ	ομεν,	οτε,	οσαν.
Δυϊκ.	μεν,	τε,	την.			} οἶον, {	ἔδ	ομεν,	οτον,

ΣΗΜ. α. Ὁ β' ἄορ. διαφέρει τοῦ παρατατικοῦ μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν ἐπιδέχεται τὸν ἀναδιπλασιασμόν, οὐδὲ τὸ προτασσόμενον ι. Διὸ τότε μόνον εἶνε τοῦ αὐτοῦ ῤήματος εὐχρηστοὶ ἀμφότεροὶ οἱ χρόνοι οὗτοι, ὅταν δύνηται νὰ ὑπάρξῃ ἡ διαφορὰ αὕτη· οἶον, π.ρ.τ. ἐτίθην, ἴστην. ἐδίδων, ἴην· ἐνικ. ἄορ. β'· ἔστην, ἔθην, ἔδων, ἔην. Τὸ δὲ ἔφην εἶνε μόνον παρατατ. διότι τὸ φημι δὲν ἀναδιπλασιάζεται· ὁμοίως καὶ ἐδείκνυν καὶ ἐξείγγυον καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀλλὰ πολλὰ τῶν εἰς υμῖ δὲν ἔχουσιν εὐχρηστον εἰμὴ τὸν παρατατικόν, ὅμως ἐπὶ σημασίας ἀορίστου.

ΣΗΜ. β'. Τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐνεργ. β' ἄορ. ἔθην ἔχει καὶ ὁ παθ. α. καὶ β'. ἄορ. τῶν ἄλλων δύο θεμάτων (477) διαφέρουσι δὲ μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι τὸ η τῆς προσωπικῆς καταλήξεως φυλάττουσιν ἔν τε τῇ ὀριστικῇ καὶ προστακτικῇ καὶ τῷ ἀπαρεμφάτῳ· ὁ δὲ παθητ. β' ἄορ. καὶ τὸ θ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως δὲν ἔχει (414, σημ. β')

§. πγ'. Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων.

513. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις παρατατικὸν δὲν ἔχουσιν, ἀλλὰ μόνον ἐνεστώτα καὶ β'. ἀόριστον, οὔτινες διαφέρουσιν ἀλλήλων μόνον κατὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν (512, σημ. α.).

514. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει τὰ ἰδιά της ἐγκλιτικὰ φωνήεντα (507), συναυροῦσα τὸ μὲν χαρακτηριστικὸν ε καὶ α μετὰ τοῦ καταληκτικοῦ η εἰς η, τὸ δὲ ο μετὰ τοῦ η εἰς φ καὶ ὄχι εἰς οι (ὡς χρυσή-χρυσῶ): οἶον, ἴστ ἄω-ῶ, ἴστ ἄης-ῆς· στάω-ῶ, στάης-ῆς· διδ ὄω-ῶ, διδ ὄης-ῶς· δ ὄω-ῶ, δ ὄης-ῶς.

Παράδειγμα.

Ἐν.	διδ ῶ,	διδ ῶς,	διδ ῶ.	ἰς ῶ,	ἰς ῆς	ἰς ῆ.
Πλ.	διδ ῶμεν,	διδ ῶτε,	διδ ῶσι.	ἰς ῶμεν,	ἰς ῆτε,	ἰς ῶσι.
Δυϊκ.	διδ ῶμεν,	διδ ῶτον.	διδ ῶτον.	ἰς ῶμεν,	ἰς ῆτον,	ἰς ῆτον.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς υμῖ δανεῖονται τὴν ὑποτ. καὶ εὐκτικὴν ἐνεργ. καὶ παθητ. ἀπὸ τῶν βαρυτόνων εἰς υω· οἶον, δεῖκνύω-ης-η· δεῖκνύοιμι-οις-οι, (518, σημ.)

515. Ἡ εὐκτικὴ ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ καὶ πρὸ αὐτῶν η' οἶον, ἐνικ. ην, ης, η'· πληθ. ημεν, ητε, ησαν· δυϊκ. ημεν, ητον, ητην (504, σημ. α.). Ταύτας ἐπισυνάπτει εἰς τὴν χρονικὴν ῤίξαν, καὶ μεταξὺ παρενθέτει τὸ ι, τὸ ὅποῖον καὶ συναυρεῖται εἰς δίφθογγον μετὰ τοῦ ληκτικοῦ φωνήεντος ἐκείνης· οἶον, ἰς α-ι-ην=ἰσταίνην, φα-ι-ην=φαίνην, τιθε-ι-ην=τιθείνην, διδο-ι-ην=διδόινην.

Παράδειγμα.

Ένεστ.

Ένικ.	διδ οίνν,	διδ οίης,	διδ οίη.
Πληθ.	διδ οίημεν,	διδ οίητε,	διδ οίησαν.
Δυϊκ.	διδ οίημεν,	διδ οίητον,	διδ οίητην.

Άόρ. β'.

Ένικ.	θ είνν,	θ είης,	θ είνη.
Πληθ.	θ είημεν,	θ είητε,	θ είησαν.
Δυϊκ.	θ είημεν,	θ είητον,	θ είητην,

ΣΗΜ. α. Έν τοῖς δυϊκ. καὶ πληθ. τὸ προτασσόμενον τῶν προσωπικῶν καταλήξεω η συγκόπτεται, καὶ αὐτοὶ οἱ τύποι εἶνε ἐπικρατέστεροι εἰς τὸν ἐνεστῶτα· τότε δὲ καὶ τὸ πληθ. γ'. καταλήγει εἰς ἐν' οἴν, δυϊκ. τιθεῖμεν, τιθεῖτον, τιθείτην· πληθ. τιθεῖμεν, τιθεῖτε, τιθεῖν. Τὴν τοιαύτην δὲ συγκοπήν πάσχει καὶ ὁ ὁμοιοσχημάτιστος παθ. α. καὶ β'. άόρ. οἶον, πληθ. ληφθ εἶμεν, λειφθ εἶτε, λειφθ εἶεν· δυϊκ. λειφθ εἶμεν, λειφθ εἶτον, λειφθ εἶτην.

ΣΗΜ. β'. Τὸ οἱ τῆς εὐκτι. τῆς γ'. συζυγίης οἱ μεταγενέστεροι τρέπουσιν εἰς φ λέγοντες διδῶην καὶ δῶην. Ἄλλ' ἢ τοιαύτη χρῆσις εἶνε ἀδόκιμος.

516. Ἡ προστακτικὴ ἔχει τὰς συνήθεις προσωπικὰς καταλήξεις, καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν βραχύ· ἀλλὰ τὴν θι κατάληξιν τοῦ β'. ἐνικ. προσώπου ἔχει μόνον ὁ β'. άόρ. τοῦ ἴστημι· οἶον, στήθι· τὰ δὲ λοιπὰ καταλήγουσιν οὔτω·

Ένεστ.	ἴστη,	τίθει,	δίδου,	δείκνυ,	ἴει.
Άόρ. β'.		θές,	δός,		ές

τὰ ὁποῖα συντιθέμενα ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον· παράθεις, ἀπόδος, ἄφες.

Σημ. Τὴν θι κατάληξιν τοῦ β'. προσώπου τῆς προστακτικῆς ἔχουσι καὶ τινες ἄλλοι άόριστοι, τῶν ὁποίων ὁ ἐνεστῶς εἶνε βαρύτονος ἢ περισπώμενος (424)· οἶον, βαίνω-ἔδην-βῆθι· γινώσκω-ἔγνω-γνώθι· πίνω-πίθι, ἔτι δὲ καὶ τινες ἐνεργ. πρὸς κείμενοι· οἶον, ἔσταθι-δέδραθι-δέδιθι. — Ἄντι τοῦ βῆθι καὶ στήθι ἀπαντᾷται βᾶ, στᾶ, ἀλλ' ἐν συνθέσει καὶ παρὰ ποιηταῖς μόνον, παράστα, κατάδα.

Παράδειγμα.

Έν.	ἴση,	ἰσάτω.	σῆθι,	σῆτω.	τίθει,	τιθέτω.
Πλ.	ἴσατε,	ἰσάτωσαν,	σῆτε,	σῆτωσαν.	τίθετε,	τιθέτωσαν
		[καὶ ἰσάντων].				[καὶ τιθέντων].
Δυϊκ.	ἴσατον,	ἰσάτων.	σῆτον,	σῆτων.	τίθετον,	τιθέτων.

517. Ἡ ἀπαρέμφατος καταλήγει εἰς ναί, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν βραχύ ἐν τῷ ἐνεστῶτι, ἐν τῷ β'. άόριστῳ ὁμως ἐκτείνει τὸ α εἰς η, τὸ ε εἰς ει, τὸ ο εἰς ου, τὸ υ εἰς υ· οἶον, ἰσάναί, τιθέναι, διδόναι, δεικνύναί· άόρ. β'. σῆναι, θεῖναι, δοῦναι, φῦναι.

ΣΗΜ. Τρεῖς Ῥ. ἀόριστοι ἐκτείνουσι τὸ ο εἰς ω καὶ ὄχι εἰς ου· ἐγγων-γγῶναι, ἔβιων-βιῶναι, ἐάλων-άλῶναι.—Τὰ αὐτὰ δὲν συστέλλουσι καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆν τῆς ῥίζης εἰς τὰ θυϊκὰ καὶ πληθυντικὰ, ὡς ὁ ἀόρ. Ῥ. τοῦ δίδωμι (510 σημ. α.).

518. Ἡ μετοχὴ κατάληξιν τῆς ὀνομαστικῆς ἔχει ντσ, ντσα, ντ, ἥτις πᾶσχει τὰς ἐν τῷ 210 ἐδαφίῳ μεταβολάς· οἶον,

	(ἰσταντσ)	(ἰσταντσα)	(ἰσταντ)
Ὄνομ.	ἰστάς,	ἰστάσα,	ἰσάν.
Γενικ.	ἰσάντος,	ἰστάσις,	ἰσάντος.

ΣΗΜ. Οἱ χρόνοι, ὅσοι δὲ ὑπάγονται εἰς τὸ θέμα τῶν εἰς μι, ἐν μὲν τῇ ἐνεργητικῇ καὶ μέσῃ φωνῇ ἐκτείνουσι τὸ ἴδιον ἑαυτῶν χαρακτηριστικὸν φωνῆεν, ἐν τῇ παθητικῇ ὅμως φυλάττονται βραχὺ (448)· οἶον, δίδωμι, μέλ. (ἀπὸ τοῦ δόω) δώσω, ἀόρ. ἔδωκα, παρακ. δέδωκα, μέσ. μέλ. δώσομαι, παθ. μέλ. δοθήσομαι ἀόρ. ἔδθην, παρακ. δέδομαι πλὴν τοῦ τέθειμαι, ἐτεθειμένην, καὶ εἶμαι, εἴμην.

§. πδ'. Σχηματισμοὶ τῆς παθητ. καὶ μέσης φωνῆς τῶν εἰς μι.

519. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς παθητικῆς καὶ μέσης φωνῆς τῶν εἰς μι εἶνε αὐταὶ ἐκείναι τῶν ἄλλων θεμάτων, καὶ εἰς τὴν ῥίζαν ἐπισυνάπτονται, δίχως νὰ ἐκταθῇ τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν· οἶον, τίθε μαι-σαι-ται, στάω, ἴστα μαι-σαι-ται· δόω, δίδο μαι-σαι-ται.

520. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τὰ ἴδια τῆς ἐγκλιτικῆς φωνήεντα (509), καὶ ἐπ' αὐτῶν τονίζεται, ὡς συναιρουμένων μετὰ τοῦ βραχέος χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος· οἶον, ἰστῶμαι-ῆ-ῆται· τιθῶμαι-ῆ-ῆται· διδῶμαι-ῶ-ῶται,

521. Ἡ εὐκτικὴ ἔχει πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων πάντοτε ἰ συνηρημένον μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος εἰς δίφθογγον, καὶ δι' αὐτὸ ἐπ' αὐτοῦ καὶ τονίζεται· ἰς-α-ι-μην=ἰς αἴμην, ἰς α-ι-ο=ἰς αἶο.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς υμι θανείζονται καὶ ἐν τῇ παθητικῇ καὶ μέσῃ φωνῇ τοὺς εὐκτικούς καὶ ὑποτακτικούς σχηματισμοὺς ἀπὸ τῶν βαρυτόνων (514, σημ.).

522. Ἡ προστακτικὴ, ἡ ἀπαρέμφατος καὶ ἡ μετοχὴ ἔχουσι τὸ χαρακτηριστικὸν βραχὺ πρὸ τῶν καταλήξεων οἶον, τίθεσο-έσθω, τίθεσθαι, τίθ ἔμενος· ἴστα ασο-άσθω, ἴστασθαι, ἴστα ἄμενος.

ΣΗΜ. Τῆς τοῦ ἐνικοῦ Ῥ. προσώπου καταλήξεως σαὶ τὸ σ ποτὲ δὲν ἀποβάλλεται (παρὰ Πολυβίου εὐρηται θύνη ἀντὶ δύνασαι), τῆς σο ἥμας πολλαῖς, πάντοτε δὲ εἰς τὸν μέσ. ἀόρ. Ῥ. καὶ τότε συμβαίνει συναίρεσις (488)· οἶον, παρακ. ἰστ αἴμην, ἴστασω. Προστ. ἴστα σο καὶ ἴστ ω. Εὐκτικ. ἰσταίμην-ἴστα αἶο. Παρακ. ἐτίθεσο-ου. Εὐκτ. τιθ εἴμην-τιθ εἶο, ἐτίθεσο καὶ ἔθου πάντοτε (ἐτίθου ποιητικόν), ἴστασο συνηθέστερον τοῦ ἴστω. Τοῦ δὲ δύναμαι, ἐπίσταμαι καὶ πρίαμαι μεταχειρίζονται κλονικῶς τὸ ἐδύνα ἢ ἡδύνα, ἐπίστω ἢ ἡπίστω (μόνον ποιηταὶ καὶ μεταγενέστεροι ἐπίστασο καὶ ἡπίστασο), πρία καὶ ἐπρία (πρίασο ὡς Βοιωτικὸν Ἀριστοφ. Ἀχ. 870). Τοῦ δὲ δίδωμι, ἐπειδὴ τὰ ἐδίδου καὶ δίδου εἶνε καὶ ἐνεργητικοὶ σχηματισμοί, διὰ τοῦτο ἔλεγον παθ. ἐδίδοσο καὶ δίδοσο.

§. πβ. Ἰδιαιτέραι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν εἰς μι.

523. Τὰ εἰς μι σχηματίζουσι πάντα σχεδὸν τὰ πρόσωπα καὶ πάντας τοὺς ἀριθμοὺς καὶ βαρυτόνας.

524. Τῶν εἰς μι ῥημάτων τὸ β'. καὶ γ'. πρόσωπ. τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς, καὶ τὰ τρία ἐνικά πρόσωπα τοῦ παρατ. καὶ τὰ δεύτερα ἐνικά τοῦ ἐνεστ. τῆς προστακτικῆς, πολλάκις σχηματίζονται καὶ περισπωμένως· οἶον, ἴσθ ημι, ἴσθ ἄς-ἄ' τίθ ημι, τιθεῖς-εἴ' διδῶμι, διδῶ οἷς-οἴ' παρατατ. ἴσθων-ας-α' ἐτίθουν-εις-εἴ' ἐδίδουν ους-ου' προσ. ἴσθ, τίθει, διδου.

ΣΗΜ. Οἱ Ἄττικοί μεταχειρίζονται συνηθέτερον τοὺς τύπους ἐτίθην-εις εἴ' ἐδίδουν-ους-ου. Τὰ δὲ εἰς υμι οὐ μόνον τὰ τῆς εὐκτ. καὶ ὑποτακτ. λαμβάνουσιν ἐκ τῶν εἰς ω (514 σημ.), ἀλλὰ καὶ ἄλλους τύπους τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατατικοῦ· οἶον, ὁ θουκ. ἀποφεύγει τοὺς ἐκ τοῦ ὦ τύπους, καὶ ὅμως ἔχει ὦμυσον (ἐ, 19. 24) τὸ τρίτον πληθ. ὅμως τοῦ ἐνεστώτος εἶνε πολὺ συνηθέτερον εἰς ἵουσιν παρὰ εἰς ἕασιν. Εἰς δὲ τὸν ἐνεστ. κ. ἢ παρατ. τοῦ παθ. (πλὴν τῆς εὐκτ. καὶ ὑποτ.) εἶνε εὐχρηστοί μόνοι οἱ ἐκ τοῦ υμι τύποι.

525. Καὶ ἡ ὑποτακ. καὶ εὐκτ. τῆς παθ. καὶ μέσης φωνῆς τῆς β'. καὶ γ'. συζυγίας ἔχει σχηματισμοὺς τινας ἐκ τῶν εἰς ω βαρυτόνων· οἶον, τίθωμαι, δίδωται, πρόσθεται, πρόηται· τίθωτο, δίδωτο, πρόσθωτο, ἀφίωτο, πρόδοιτο, πρόοιτο· ἴσως δὲ τονιστέον προῆται, προσθῆται, καὶ προοῖντο, ὅπως διακριθῆ τὸ τῆς ρίζης ε ἐκ τοῦ τόνου τοῦλάχιστον.— Ἐξαιρέσιν κάμνουσι τὰ τῆς ἀ. συζυγίας ῥήματα, δύναμαι καὶ ἐπίσταμαι, ἐπειδὴ τονίζουσι μὲν ἰστώμαι-ῆ-ῆται κλ., ἰσταίμην-αῖο-αῖτο κτλ. ἀλλὰ ἐπίστωμαι-ῆ-ῆται κτλ., δυναίμην-αῖο-αῖτο κτλ. Ὡσαύτως καὶ ὀναίμην-αῖο-αῖτο καὶ πρῖαίμην, πρῖαῖο, πρῖαῖτο· πρῖώμαι, πρῖῆ, πρῖῆται.

426. Πολλὰ ῥήματα σχηματίζουσι μόνον β'. ἀόρ. κατὰ τὰ εἰς μι (514, σημ.)· οἶον, βαίνω, ἔβην ἀπὸ τοῦ βᾶω· γινώσκω, ἔγνω ἀπὸ τοῦ γνώω· δύω, ἔδυν· φύω· ἔφυν, φθάνω· ἔφθην, ἀλίσκομαι· ἐάλων, βιώω· ἐβίωον, βιβρώσκω· ἔβρων, διδράσκω· ἔδραν. Οἱ τοιοῦτοι β'. ἀόρ. φυλάττουσι τὴν ἔκτασιν τοῦ χαρακτῆρος ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς, καὶ ἐν τῇ προστ. καὶ τῇ ἀπαρεμφάτῳ· οἶον, ἔγνωον, ἔγνωας, ἔγνω· ἔγνωμεν, ἔγνωτε, ἔγνωσαν· ἔγνωμεν, ἔγνωτον, ἐγνώτην· γνῶθι, γνώτω· γνῶναι· εὐκτ. γνοίην (καὶ γνῶην).

527. Πολλοὶ β'. ἀόρ. ἔχουσι οὐδετ. σημασίαν· οἶον, ἔστην (ἔστάθην), ἔδυν (ἔβούτσα).

528. Ὁ ἐνεσγ. ἀόρ. ἀ. τοῦ τίθηναι, ἴηναι, δίδωμι ἔχουσι χαρακτῆρα κ καὶ ὄχι σ (435, σημ. β')., καὶ δὲν εἶνε εὐχρηστοὶ ἐκτὸς τῆς ὀριστικῆς· οἶον, ἔθηκα, ἤκα, ἔδωκα· ἐκ δὲ τοῦ μέσου ἀόρ. ἀ. εὐρηται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μόνον ὁ ἡκάμην.

ΣΗΜ. Ὁ πληθ. τῶν εἰς κα ἀορίστων εἶνε σπάνιος παρὰ τοῖς Ἄττικοις, (μάλιστα εὐρηνται παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ, Ξενοφ. καὶ Δημοσθένει), ἀντ' αὐτῶν δὲ μεταχειρίζονται τὰ πληθ. τῶν ἀορ. β'. ἔδων, ἔθην, ἦν, τῶν ὁποίων πάλιν τὰ ἐνικά εἰς τὴν ὀριστικὴν εἶνε ἐντελῶς ἄχρηστα.

529. Ὁ ἔστηκα παρακείμενος τοῦ ἴστημι, δασύνει τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν ε, καὶ ἔχει σημασίαν μέσσην. Ὡς ἐνεργητικὸς δὲ παρακείμενος τοῦ ἴστημι εὐρίσκεται ἐν τῷ παρακμάζοντι ἑλληνισμῷ τὸ ἔστακα.

530. Τὰ δυῖκ καὶ πληθ. τοῦ ἔστηκα καὶ ἐστήκειν συγκόπτονται ἀπὸ τοῦ ἰωνικοῦ καθαροκαταλήκτου καὶ βραχυπαραλήκτου σχηματισμοῦ ἔσταα, ἔστ αἶν, καὶ οὕτω γίνονται ὁμοιοσχημάτιστα μετὰ τοῦ συστοίχου τῶν ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ.

Παρακ. πληθ. ἔσταμεν, ἔστατε, ἔστ ἄσι.

δυῖκ. ἔσταμεν, ἔστατον, ἔστατον.

Ἰπoc. ἐνικ. ἔστῶ, ἔστ ἦς, ἔστ ἦ, κτλ.

Εὐκτ. ἐνικ. ἔσταίην, ἔσταίης, ἔσταίη κτλ.

Προστ. ἐνικ. ἔσταθι, ἔστάτω κτλ.

Ἀπαρέμ. ἐνικ. ἔσταναι.

Μετοχ. ἀρσ. ἔσταῶς=ῶς, γεν, ῶτος.

θηλ. ἔστῶσα-ώσης.

οὐδ. ἔσταός=ός, γεν. ῶτος.

Ἰπερσ. πληθ. (ἔσταμεν, ἔστατε), ἔστασαν.

δυῖκ. (ἔστ ἄμεν, ἔστ ἄτον), ἔστ ἄτην (Πλάτ. ἐπισ. ζ', 349, α).

ΣΗΜ. α. Τὴν τοιαύτην συγκοπὴν πάσχουσι καὶ ἄλλοι τινὲς εἰς ἦκα καὶ κατὰ συστολήν εἰς α παρακείμενοι, -οτινες τότε κλίνονται, καθὼς ὁ ἔστηκα. Τοιοῦτος εἶνε μάλιστα ὁ τέθηκα οἶον, Ὀριστ. τέθνη-μεν-ατε-ἄσιν, τέθνη-μεν-ατον-ατον ὑπερσ. γ'. πληθ. ἐτέθησαν. Εὐκτ. τεθνη-αίην-αίης-αίη. Προστ. τέθνη-αθι-άτω. Ἀπαρέμφ. τεθνή-αθι. Μετοχὴ τεθνηῶς-εῶσα-εῶς. — Ἄντι τοῦ οὐδετ. τῆς μετοχῆς ἔστος (τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται παρὰ τῷ Θουκυδ. καὶ Πλάτωνι) οἱ περισσότεροι συγγραφεῖς μεταχειρίζονται τὸ ἔστ η ὅς.

ΣΗΜ. β'. Ἐκ τοῦ παρακειμένου ἔστηκα σχηματίζεται μέλλων ἐστήξω ὡς καὶ τεθνήξω (καὶ ἐστήξομαι καὶ τεθνήξομαι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις) ἐκ τοῦ τέθηκα.

531. Ὁ ἐνεργ. καὶ παθ. παρακ. τοῦ τίθημι καὶ ἵημι, ἐκτείνει τὸ χαρακτηριστικὸν ε εἰς εἶ οἶον, τέθεικα, τέθειμαι· εἶκα, εἶμαι.

§. πς'. Ἑλλιπῆ ῥήματα εἰς μι (νῆ).

532. Α'. Τὸ εἰμι (104) ἐν πάσαις μὲν ταῖς γλώσσαις εἶνε ἀρχαϊκῶτατον, πολυχρηστότατον καὶ δι' αὐτὸ ἀνωμαλώτατον· ἀλλ' ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἔμεινεν ἑλλιπέστατον, καὶ διότι δὲν μετεχειρίζοντο αὐτὸ οἱ Ἕλληνες πρὸς σχηματισμὸν πολλῶν χρόνων τῶν ἰδίων ῥημάτων, καθὼς ἄλλα ἔθνη, καὶ

διότι ἀντ' αὐτοῦ ἐδύναντο νὰ μεταχειρίζωνται πολλάκις ἄλλα ῥήματα, καθὼς τὸ γίγνομαι, μέλλω, τυγχάνω.

ΣΗΜ. ἀ. Τὸ εἶ (ἰωνικῶς μόνον εἰς) γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀρρήτου ἔμαι (483, σημ.), τοῦ ὁποίου σχηματισμοὶ εὐχρηστοὶ εἶνε 1) τοῦ ἐνεστώτος τὸ ἐστόν, ἐστόν, ἐστὲ, καὶ πάντες οἱ τῆς προστ. πληθ. τοῦ ἴσθι καὶ ἦτω· 2) τοῦ παρατατικοῦ τὸ ὄλιγον εὐχρηστον ἤμην (μόνον ἐν τούτῳ τῷ προσώπῳ), καὶ τὸ θυῖκ. β'. καὶ γ'. καὶ τὸ πληθ. β'. πρόσ-σωπον, ἦστον, ἦστην, ἦστε· 3) ὁ μέλλων ὄλος.

ΣΗΜ. β'. Τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατ. ἔμα ι, ἦ μ η ν, μόνη ἀνωμαλία ἀπαντᾶται τὸ τ ἀντὶ τοῦ θ.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ἴσθι εἶνε ἐκ τοῦ ἀρρήτου ἔθι μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ σ, καθὼς τὸ ἴσχω ἀπὸ τοῦ ἔχω. Τὰ ἄλλα πρόσωπα γίνονται ἐξ ἀχρήστου β'. προσώπου ἔσο ('Οδ. ἀ, 303, γ'. 200).—γ'. πληθ. πρόσ. προστ. εἶνε σύνηθες ἔστωσαν, ἀλλὰ καὶ ἔστων καὶ ὄντων.

ΣΗΜ. δ'. Τῆς εὐκτικῆς τὸ συγκερομημένον εἶμεν ἀντὶ εἴημεν εἶναι σπάνιον· τὸ εἶτε ('Οδ. φ, 195) ἐντελῶς ἀχρηστον· πολλάκις ὅμως ἀπαντᾶται τὸ εἴησαν.

ΣΗΜ. ε. Τὸ ἐνικ. β'. πρόσ. τοῦ παρατ. ἦς ἀπαν αἶται παρὰ τοῖς Ἰτιτικοῖς καὶ ἦσθα κατὰ πρόσληψιν τοῦ θα, ἦ τις γίνεται καὶ ἐν τῷ ἔφησθα, ἦεισθα, (οἶδαςθα καὶ κατὰ συγκοπήν) οἶσθα, ἦδεισθα.—Τὸ ἦ ὡς πρόσ. ἐνικ. τοῦ παρατ. εἶνε ἀρχαῖον Ἰτιτικόν· δεύτερον· πληθ. πρόσ. εὐχρηστον εἶνε ἦτε ὄχι ἦσιε (Ἀριστοφ.)

ΣΗΜ. ζ'. Τοὺς ἄλλους χρόνους τὸ ὑπαρκτικὸν δανεῖζεται ἀπὸ τοῦ γίνομαι· π. χ. Παραχ. γέγονα, ὑπερσ. ἐγεγόνειν· ἀόρ. ἐγενόμην, (κακὰ γέγονε καὶ ἔστι καὶ ἔσται Πλάτ.), ἢ τοῦ τυγχάνω ἢ μέλλω.

ΣΗΜ. ζ'. Τὸ εἶμι ἐγκλίνεται (164) μόνον, διὰ συνδέη καιηγορούμενον μεθ' ὑποκειμένου· οἶον, οἱ ἀγαθοὶ ἀεὶ ἀγαθοὶ εἰσιν· Ὅταν ὅμως σημαίη ὑπαρξιν, τότε ὀρθοτονεῖται· οἶον, ἀεὶ εἶμι.—Τὸ ἐστὶ παροξύνεται, ὅταν σημαίη ὑπαρξιν, ἢ ἦνε συνώνυμον τοῦ ἕξεισιν, ἢ ἦνε προτάσεως ἀρκτικόν, ἢ ἔχη πρὸ ἑαυτοῦ τὸ οὐ, μὴ, εἰ, ἀλλὰ. καὶ ἢ εἶνε μετ' ἀπόστροφον· οἶον, τουτ' ἐστὶ (164).—Τὸ εἶμι ὡς καὶ τὸ εἶμι, συνθετόμενον, ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως· φυλάττει δὲ τὸν τόνον, βίου τὸν ἔχει καὶ τὸ ἀπλοῦν, 1) ὁ παρατατικὸς· οἶον, παρῆν· 2) τὰ ὑποτακτικά, καὶ τὸ γ'. πληθ. πρόσωπον τῆς εὐκτικῆς· οἶον, παρῶ, παρῆεν· 3) τὸ ἐνικ. γ'. πρόσ. τοῦ μέλλοντος· οἶον, παρῆσται· 4) τὸ ἀπαρέμφ. καὶ ἡ μετοχή· οἶον, παρῆναι, παρῶν-παροῦσα-παρόν.

533. Β'. Τὸ εἶμι (106 παρεύομαι) γίνεται ἀπὸ τοῦ ἰω, καὶ ἐν τοῖς ἐνικ. τοῦ ἐνεστ. ἐκτείνει τὸ ι εἰς ει, ἀλλοῦ δὲ τὸ συστέλλει πάλιν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ εἰς μι ῥήματα.

ΣΗΜ. ἀ. Τὸ β'. πρόσ. σχηματίζουσι μόνον εἶ (ὄχι εἰς) οἱ Ἰτιτικοί.—Εὐκτ. ἐνικ. ἴοιμι καὶ ἴοιην· τὸ δεύτερον προτιμῶσι μάλιστα εἰς τὸ ἀ, ἐν. πρόσ.—Πρόσ. β'. ἐν. πρόσ. ἴθι καὶ εἶ· ἀλλὰ τοῦτο εἶνε μᾶλλον μέλλων πρόστακ.—γ'. πληθ. ἰόντων καὶ σπανιώτατα ἴτωσαν (ἴτων Αἰσχ. Εὐμεν. 32).—παρατ. ἦα ἀντὶ ἦειν εἶνε μᾶλλον ἀρχαῖος ἰτιτικός.—Συνηθέστερα δ' ἀντὶ ἦειμεν, ἦειτε, εἶνε τὰ, ἦμεν, ἦτε καὶ ἦεσαν.—Τὰ σύνθετα ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ὅσον ἐνδέχεται.

ΣΗΜ. β. Σπανιώτατα εἰς τὸν πεζὸν λόγον ὁ ἐνεστώς ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην· τίθεται δὲ ἀντὶ τοῦ συνήθους μέλλοντος ἐλευσόμαι. Ἡ εὐκτ. τὸ ἀπαρέμ. καὶ ἡ μετοχὴ ἔχουσι καὶ τὰς δύο σημασίας, ἐνεστώτος καὶ μέλλοντος.

534. Γ'. Τὸ ἔημι (107 πέμπω, ῥίπτω) κλίνεται καθὼς τὸ τίθημι, καὶ σπανιώτατα μὲν ἀπαντᾶται ἀπλοῦν, συχνότατα δὲ σύνθετον· οἶον, ἀφίημι, ἐφίημι, μεθίημι, ξυνίημι, προίημι, κτλ. Τούτου ἐξεθέσαμεν ἀντι-
τέρω τοὺς σχηματισμούς, ὅσοι διαφέρουσιν ὀπωσοῦν τῶν τοῦ τίθημι.

ΣΗΜ. α'. Περὶ τοῦ εἶκα καὶ εἶμαι ἰδὲ 529. Περὶ τοῦ ἦκα, ἠκάμην (526). — Τὰ δυϊκὰ καὶ πληθ. τοῦ ἀορ. ἔχουσιν τὴν αὐξησιν πάντοτε, εἶτον, εἴτην· εἶμεν, εἴτε· εἴσαν· ὡς καὶ ὁ μέσ. ἀορ. β'. καὶ ἀορ. ἀ. παθ. τῆς ὀριστικῆς· εἴθην, εἴμην· διὸ ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου πρέπει νὰ διακριθῇ ἂν τὰ εἴμην, εἴτε, εἴσαν, εἶνε ὀριστικῆς ἢ εὐκτ. ἐγκλίσεως.

ΣΗΜ. β'. Τοῦ παρατ. εὐχρηστοὶ τύποι εἶνε ἔην (ἔειν), ἔεις, ἔει (522, σημ.)

ΣΗΜ. γ'. Ὁ παρατ. τοῦ ἀφίημι αὐξάνει καὶ διττῶς ἠφίουν, ἠφίει, ἠφίσαν, ἀλλὰ συνηθέστερα καὶ βεβαιότερα εἶνε τὰ ἀφίει καὶ ἀφίσαν. Ἐκ δὲ βαρυτόνου θέματος (623) εὐρηνται ἀφίοιτε, ἀφίοιεν (Ξενοφ. Ἑλλην. ΣΤ, δ', 3). ἢ δ' ὑποτ. τονίζεται καὶ ἔω.

ΣΗΜ. ε'. Ὁ ἀορ. β'. τῆς προστ. ἐν τοῖς συνθέτοις εἰς μὲν τὰ ἐνεργ. ἀναβιβάζει τὸν τόνον τοῦ πρός· εἰς δὲ τὰ παθ. τὸν φυλάττει, προοῦ, ἀλλὰ β'. πληθ. πρόσθε.

535. Φημί.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἔφησα ἰδὲ 532 Σημ. δ'. — Εὐρίσκονται σχηματισμοὶ τούτου δίγως τοῦ ἀρκτ. κοῦ φ. 1) ἦμι (λέγω), τὸ ὅποῖον μεταχειρίζονται παρενεθικῶς ἐπαναλαμβάνοντες ζωηρῶς λόγον. 2) ἦν καὶ ἦ, διαλογικῶς μόνον εἰς ταύτας τὰς φράσεις « ἦν δ' ἐγώ, ἦ δ' ὅς· ἴσως δὲ καὶ, ἦ δ' ἦ. » Τὸ φῆς δὲν ἐγκλίνεται (164), οὐδ' ἐν τῇ συνθέσει ἀναβιβάζει τὸν τόνον τοῦ· οἶον ἀντίφημι-ἀντιφῆς, σύμφημι-συμφῆς. — 3) Τὸ ἔφην εἶνε παρατ. καὶ ἀόριστος.

536. Οἶδα (112). Καὶ οἱ ὁμαλοὶ σχηματισμοί, οἶδα μὲν, οἶδα τε, οἶδα σιν, ἀπαντῶνται παρὰ ποιηταῖς, σπανιώτατα δὲ καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον. Οἱ δὲ τοῦ παρατατικῆς σχηματισμοὶ ἦδη, ἦδησθα εἶνε μᾶλλον Ἀττικοί, καὶ ἦσμεν, ἦστε τοῦ ὑπερσυντ. ποιητικοί.

537. Ἐπειδὴ ἢ εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα ἀσκήσις καὶ διακρίσις τῶν τύπων εἶνε λίαν δύσκολοι, διὰ τοῦτο καλὸν εἶνε ὁ διδάσκαλος νὰ προτείνῃ εἰς τοὺς μαθητὰς τύπους, μάλιστα συνθέτων, τοὺς ὁποίους νὰ διακρίνωσιν, ἐὰν ἀπαντῶνται εἰς διάφορα ἐκ τῶν ῥημάτων τούτων. Ἐνταῦθα ἀναγράφομέν τινὰς ἐκ τούτων, σημειοῦντες καὶ δι' ἀριθμῶν πόσας σημασίας δύναται νὰ ἔχῃ ἕκαστος.

Παρέν, πάρες, πάρει 2, παρῆ, παρῆ 2, παρίη, παρείη 2, παρήει.

Παρεις, παρεῖεν 2, πάρεισιν, παρείσιν, παριεῖσιν, παροῦσιν, παριούσιν, παρείται, παρείητε 2, εἴητε, ἦτε, ἦστε, ἦσθε 2. ἴηι, ἴσθι 2, ἴτε 2, ἴστε.

Ἔστέ, ἔστη, ἔσται, ἔσσεσθαι, ἐσέσθαι, εἴσσεσθαι, εἰσεῖσθαι, εἰσεῖσθε 3.

Παρίσαν, παρῖσαν, ἦσαν (καὶ ἐκ τοῦ ἄδω) 3, ἦσαν, ἦσαν, ἦσαν, ἦσον, ἦσο.

§. πζ'. Περὶ τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας.

538. Τὸ ῥῆμα γίνεται ἀνώμαλον, ὅταν ἡ ρίζα τοῦ μετασχηματίζεται, προσλαμβάνουσα νέα γράμματα, ἢ μεταβάλλουσα τὰ ἀρχίθεν οἰκειά της.

539. Τὰ προσλαμβανόμενα δὲ γράμματα εἶνε φωνήεντα ἢ σύμφωνα, καὶ ἢ ἓν ἢ καὶ περισσότερα. Ταῦτα δὲ ἐκτείνουσι τὴν ρίζαν ἢ κατὰ χρόνον ἢ κατὰ τὸ ποσὸν τῶν συλλαβῶν.

ΣΗΜ. Ὁ τοιοῦτότροπος μετασχηματισμὸς τῶν ῥημάτων κατ' ἀρχὰς μετέβαλε καὶ τὴν σημασίαν αὐτῶν, καθὼς τοῦτο φαίνεται καὶ ἐξ ἄλλων γλωσσῶν, μάλιστα δὲ ἀνατολικῶν, καὶ ἐξ ἐλίγων τινῶν παραδειγμάτων αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς, καθὼς πολεμικῶν, καὶ ἐξ ἐλίγων τινῶν παραδειγμάτων αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς, καθὼς πολεμῶ (κἀμνω ἢ ἔγω πόλεμον), πολεμίζω (καταπολεμῶ), πολεμῶ (κἀμνω τινὰ πολέμιον)· πλουτῶ (εἶμαι ἢ γίνομαι πλούσιος), πλουτίζω (κἀμνω τινὰ πλούσιον), χρυσῶ (χρυσῶνω), χρυσίζω (φαίνομαι ὡς χρυσός). Ἀλλ' οἱ περισσότεροι τῶν τοιούτων μεταπλασμῶν δὲν ἔχουσι πλέον τὴν διάφορον ἐκείνην σημασίαν, ἀλλὰ συνεχωνεύθησαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔγεινεν διάφοροι τύποι πρὸς δόξωσιν τῆς αὐτῆς ιδέας· οἶον, φεύγω καὶ φυγγάνω, δάρθω καὶ δαρθέω καὶ δαρθάνω· καὶ ἄλλα πάμπολλα.

540. Αἱ ἀνωμαλῖαι τῶν ῥημάτων εἶνε πολλαπλαῖαι καὶ ποικίλαι. Ἀνάγονται δὲ εἰς τὰς ἐξῆς τάξεις·

α.) Πολλὰ ἀφωλόγητα καὶ τινὰ ὑγρόληκτα, διὰ τὰ σχηματίζουσι χρόνους τινάς, παρεμβάλλουσιν ε' οἶον, μέλλω, μέλλ-, μελλε- μέλλων ἐ. μελλήσω κτλ. εὐδω, εὐδε-εὐδήσω.

ΣΗΜ. Εἰς τὸν πίνακα 343 ἀ. συμπεριελάβομεν ἐκ τούτων μόνον ἐκεῖνα ὅσα ἔχουσι καὶ ἄλλας ἀνωμαλίας.

β.) Τἀνάπαλιν ῥήματά τινὰ ἔχοντα εὖ εἰς τὸν ἐνεστώτα ἔχουσι καὶ χρόνους ἐκ θέματος, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ὑπάρχει τὸ ε' οἶον, δοκέω μέλλ. δόξω ἐκ τοῦ δόκω.

ΣΗΜ. Τινὰ ἐκ τούτων εἶνε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐνεστώτα ἄστατα· οἶον, ῥίπτω καὶ ῥιπτέω.

γ.) Ἡ ἀνω κατάληξις προστίθεται εἰς τινὰς ρίζας μόνον εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικόν· τοὺς δ' ἄλλους χρόνους σχηματίζομεν ἢ ἐκ τῆς ρίζης. ἢ καὶ προσλαμβάνοντες εἰς τὴν ρίζαν ε' οἶον, βλαστάνω, ἀόρ. β'. ἔβλαστον· μέλλ. βλαστήσω.

δ.) Πολλὰ τῶν εἰς ἀνω τρέπουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικόν τὸ μακρὸν τῆς ρίζης φωνῆεν εἰς βραχὺ, τὸ η εἰς α, τὴν εὖ εἰς υ, καὶ παρεμβάλλουσιν καὶ ἄλλο ν πρὸ τοῦ χαρακτῆρος, διὰ τὰ γεῖνη πάλιν τὸ φωνῆεν μακρὸν (θέσει)· οὕτως ἐκ τῶν ριζῶν μηθ- ληθ- τευχ- γίγνονται μανθάνω, λαμβάνω, τυγχάνω.

ΣΗΜ. α. Τὸ ν πρὸ τῶν χειλικῶν γίνεται μ, καὶ πρὸ τῶν ὑπερφικῶν γ (198. 199)

ΣΗΜ. β'. ῥήματά τινὰ, τῶν ὁποίων εἶνε καὶ εἰς τὸν ἐνεστώτα εὐχρηστος ὁ πρωτθεῖος τύπος, ἔχουσιν ἐν χρήσει καὶ τὸν εἰς ἀνω· οὕτω, φεύγω καὶ φυγγάνω, λείπω καὶ λιμπάνω.

ΣΗΜ. γ'. Συγγενῆ εἰς ταῦτα εἶνε τὰ ἔχοντα εἰς τὸν ἐνεστώτα νω, καὶ τινες φωνητόληκτοι ῥίζαι προσλαμβάνουσαι, κω, ινω, υνω· δάκνω (ρίζα δηκ-), κάμνω, τέμνω, φθάνω (φθά-), βαινῶ (βά-), κερδαινῶ (κερδέ-), δσφραίνω (δσφρέ-), ἐλάυνω (ἐλά-). Περὶ τῶν ὁποίων ἰδὲ κατάλογον ἀνωμ. ῥημάτων.

έ.) Καθαρὸληκτά τινα ῥήματα προσλαμβάνουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν κατάληξιν σκω, καὶ τρέπουσι τὸ φωνῆεν τῆς ρίζης, τὸ α εἰς η, καὶ τὸ ε ἢ ο εἰς ι· οἶον, ἀρ-ἀρε- ἀρέσκω, εὔρέ-εὔρισκω, θνα-θνήσκω, ἀλο-ἀλίσκω.

ΣΗΜ. Τὰ εὔρισκω καὶ θνήσκω σχηματίζουσιν ἀορίστους δ', εὔρον, θῆνον κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν 2.

ς.) Πολλὰ τῶν εἰς σκω λαμβάνουσι τὸν ἀναδιπλασιασμόν τῶν εἰς μι· (508) δρά-, διδράσκω· βρόβ- βιβρώσκω.

ΣΗΜ. α'. Ἐκ τῶν εἰς σκω, ἀνεγράφησαν εἰς τὸν πίνακα ς'. ὅσα ἔχουσιν αὐτοτελεῆ ἔννοιαν. Ὀλίγα δ' ἄλλα εἶνε ὁ λογιεργητικῶν οἶον, μεθύσκω, (κάμνω τινὰ καὶ μεθύσῃ) ἐκ τοῦ οὐδετέρου μεθύω (εἶμαι μεθυμένος)· καὶ ἄλλα ἐνιαρκτικῶν οἶον, ἡβάσκω γηράσκω (ἄρχομαι καὶ γίνομαι· ἔφηθος, γέρον).

ΣΗΜ. β'. Ὁ ἀναδιπλασιασμός τῶν εἰς μι εὔρηται καὶ ἐν τισιν ἄλλοις οἶον, βιάζω, τιτράω· ἐν ἄλλοις δὲ ἡ συγκοπή· πρὸς 215 καὶ κατωτέρω β'. σημ. γ'.

ζ.) ῥήματά τινα ἀναγόμενα εἰς τὰ εἰς μι προσλαμβάνουσιν εἰς τὸν πρωτόθετον χαρακτήρα, νυμι μὲν, ἐὰν ὁ πρωτόθετος χαρακτήρ τελευτᾷ εἰς σύμφωνον, ννυμι δὲ, ἐὰν εἰς φωνῆεν οἶον, ἀγ- ἄγνυμι, ἔ- ἔννυμι.

ΣΗΜ. Ἀντι δὲ τοῦ ἄννυμι διὰ τὴν εὐφωνίαν γίγνεται ἄλλυμι.

η.) Χρόνοι τινες θεμάτων ἀπτηρχαιωμένων ἀναφέρονται εἰς ἄλλας ρίζας, πρὸς τὰς ὁποίας δὲν ἔχουσιν ἄλλο τι κοινὸν εἰμὴ τὴν σημασίαν. Οὕτω θεωροῦνται ὡς χρόνοι τοῦ ὀράω τὰ ἀπὸ τῶν ἀπτηρχαιωμένων θεμάτων ὀπ- καὶ ἰδ- ὀψομαι, ὤφθην, εἶδον.

ΣΗΜ. Τινὰ τῶν ἐν ταῦθα ἀναγόμενων ῥημάτων ἔχουσι καὶ ἄλλας ἀνωμαλίας οἶον, τὴν ἐν α'.

θ') Ὀλίγα τινὰ πάσχουσι μετὰ θέσιν, δι' ἧς φωνῆεν συναλλάσσει τὴν θέσιν τοῦ πρὸς ἐπόμενον ἀμετάβολον (215), ἢ συγκοπήν, δι' ἧς ἐκθλίβεται βραχὺ φωνῆεν.

ΣΗΜ. α'. Ἡ μετὰ θέσιν ἐγγραφεῖ εἰς παρακειμένους καὶ τοὺς παθητ. ἀορ. α'. τῶν ῥημάτων βάλλω, καλέω (πρὸς γ'), κάμνω, τέμνω, θνήσκω· ὅπου ἀντι τῶν βαλ-, κελ-, κάμ-, τέμ-, θνα- σχηματίζονται οἱ εἰρημένοι χρόνοι ἐκ τῶν βλα-, κλα-, κμα-, τρα-, θνα· οἶον ἐβλήθην, βέβληκα, βέβλημαι κτλ.

ΣΗΜ. β'. Τὴν συγκοπήν πάσχουσι ἰδίως ἀορίστοι τινες δευτέροι· εὐκόλως δ' ἐκπίπτει τὸ ε· οἶον, ἡ γρόμην (ἐγέρ-ἐγείρω), ἡ νεγκον (426, σημ.), ἐπτόμη γ- πτήσομαι ἐκ τοῦ πέτομαι.

ΣΗΜ. γ'. Συγκοπήν πάσχουσι καὶ τὰ ἀναδιπλασιαζόμενα οἶον γίνομαι ἐκ τοῦ γεν-, πίπτω ἐκ τοῦ πετ-, μίμνω ἐκ τοῦ μένω, πιπράσκω ἐκ τοῦ πρᾶω· ὡς καὶ τινες παρακειμένοι, οἶον πέπτωκα ἐκ τοῦ πέτο-, πέπταμαι πεπέ(α)μαι (ἐν· πετάννυμι).

ΣΗΜ. δ'. Τὸ ῥήμα οἶμαι συγκοπτεῖ τὴν χρονικὴν κατάληξιν ο εἰς τὰ α'. πρὸς τοῦ Ἐνεσ. καὶ Πρτ. οἶμαι, ὤμην.

541. α.) Ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν εἶνε, ὅταν ὁ μέσος μέλλων τίθηται ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ.

ΣΗΜ. Ἡ ἀνωμαλία αὕτη εὔρηται σχεδὸν οὐδέποτε παρὰ τοῖς Ἰτακκοῖς πεζογράφοις εἰς τὰ ὑγρόληκτα, σπανίως εἰς τὰ ἀφωρόληκτα, καὶ συνήθως εἰς τὰ καθάρωληκτα. Οὕτω συνήθως οἱ μέσοι μέλ. τιμήσομαι, ἀδικήσομαι, οἰκήσομαι· ἄστατος δ' εἶνε ἡ χρῆσις τῶν ζημιώσομαι καὶ ζημιωθήσομαι, ὠφελήσομαι καὶ ὠφελήθησομαι, στερήσομαι καὶ στερηθήσομαι, φοβήσομαι καὶ φοβηθήσομαι. — Κατὰ τὸν Γοδοφρεῖδον Ἑρμανὸν ὁ μὲν εἰς ἐκ τῶν μελλόντων τούτων σημαίνει διαρκῆ τὴν πράξιν, ὁ δ' ἕτερος ταχέως παρερχομένην· πρβ. Πλάτ. πολιτ. σελ. 361· ὁ δίκαιος μαστιγώσεται, στρεβλώσεται, δεδήσεται, ἐκκαυθήσεται τῷ φθαλμῷ, τελευτῶν πάντα κακὰ παθὼν ἀνασχιδουλεύθησεται. Οὕτως ἔχει καὶ ἡ νέα γλῶσσα δύο μελλοντας εἰς διάκρισιν τοῦ στιγμιαίου καὶ διαρκοῦς, θά ἔλλω καὶ θά ἔρχωμαι. Σπανίως δὲ ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν καὶ οἱ εἰς ἰοῦμαι μέλλοντες (436), ὡς ὀμαλιοῦμαι, ὄβριοῦμαι, ὄνειδιοῦμαι, ἀνασκολοπιοῦμαι καὶ πλυνοῦμαι. Παρὰ δ' Ὀμηρῷ, (ὅστις πάντοτε μεταχειρίζεται μὲ παθητικὴν σημασίαν τὸν μέσ. Μέλ. ἀντὶ τοῦ παρ' αὐτῷ ἀχρήστου παθ.), παθητικὴν σημασίαν ἔχουσι συνηθέστατα καὶ οἱ μέσοι Μέλλοντες τῶν ὑγρολήκτων· οἶον, οἱ τῶν κραιῶν, κρίνω, κτείνω, φθείρω, ἀναινω.

β.) Πολλὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα ἔχουσιν ἢ μόνον, ἢ ὡς ἐπιτοπλεῖστον μέσον μέλ. α. μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν.

ΣΗΜ. α. Τοιαῦτα εἶνε μάλιστα τὰ σωματικὴν ἢ νοητικὴν ἐνέργειαν σημαίνοντα, καὶ ὅπου ὁ τύπος τοῦ μέσου εἶνε εὐξήγητος, (πρβ. 544, δ').

ΣΗΜ. β'. Ἡ χρῆσις τῶν τοιούτων ἔχει ἀστασίαν· διότι πολλῶν ἐκ τούτων τῶν ῥημάτων εὔρηται καὶ πρ' αὐτοῖς τοῖς Ἰτακκοῖς λογογράφοις καὶ ὁ ἐνεργητικὸς τύπος. Ἄλλων πάλιν ὁ μέλλων ἀπαν· αἶτα σπανιώτατα, ὥστε διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν ἂν ὁ εἰς μόνον ἢ καὶ οἱ δύο εἶνε ἐν χρῆσει.

ΣΗΜ. γ'. Ἐκ τῶν ὀμαλῶν συνήθεις εἶνε παρὰ τοῖς δοκίμοις συγγραφεῦσιν εἰ ἐξῆς μέσοι μέλλ. μὲ σημασίαν ἐνεργητικὴν· ἀκούσομαι, ἀπαντήσομαι, ἀπολαύσομαι, βαδιοῦμαι, ἀλαλάξομαι, βοήσομαι, γελάσομαι, ἐψήσομαι, κυήσομαι, κωκύσομαι, οἰμώξομαι, ὀλολύσομαι, οὐρήσομαι, συρίζομαι, τωθάσομαι.

ΣΗΜ. δ'. Ἄστατα δ' (ἀλλὰ προτιμωμένου τοῦ μέσου), εἶνε, τὰ ἄδω, ἀρπάζω, γηράσκω, βλέπω, διώκω, ἐγκωμιάζω, ἐπαινέω, ἐπιορκέω, θαυμάζω, κλέπτω, ναυστολέω, ῥοφέω, σκώπτω, χωρέω· τὸ δὲ ποθέω ἔχει μέλ. ποθήσομαι καὶ ποθήσω.

ΣΗΜ. ε. Τινὲς κατατάσσουσιν ἐνταῦθα καὶ τὰ θηράω καὶ θηρεύω καὶ κολάζω, ἀλλ' ἀλόγως· διότι ἔχουσι καὶ ἄλλους μέσους χρόνους ἐν χρήσει, ὡς καὶ μέλλοντας μὲ ἐνεργητικὸν τύπον.

ΣΗΜ. ς'. Ἐκ δὲ τῶν ἀνωμάλων ἔχουσιν ἀποκλειστικῶς εὔχρηστον τὸν μέσον μέλλοντα μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν τὰ, ἀμαρτάνω, βαίνω, γιγνομαι, γιγνώσκω, δάκνω, (δαρβάνω), διδράσκω, θέω, θιγγάνω, θνήσκω, (θρώσκω), καίνω, κλαίω, λαγχάνω, λαμβάνω, μανθάνω, νέω (κολυμβῶ), ὄμνυμι, ὀράω, παίζω, πάσχω, πίπτω, πλέω, ρέω, τρέχω, τρώγω, φεύγω, χάσκω, χέζω, ὡς καὶ τὰ εἰμι καὶ οἶδα. Ἄστατα δ' εἶνε τὰ βιῶω καὶ τικτω καὶ φθάνω.

542. α.) Τὰ ἀποθετικὰ (402) σχεδὸν ἀπαντα, ἔχουσιν ἐν τῷ μέλλοντι τὸν μέσον τύπον· τὰ πλεῖστα δὲ καὶ ἐν τῷ ἀόριστῳ.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ἔραμαι (ἄχρηστον εἰς τὸν ἐνεστώτα παρὰ τοῖς πεζογράφοις) ἔχει μέλλοντα ἐρασθήσομαι. Ἀμφοτέρους δὲ τοὺς μέλλοντας ἔχουσιν εὐχρήστους τὰ αἰθέομαι, ἄχθομαι, διαλέγομαι, ἐπιμέλομαι, προθυμέομαι, διανοέομαι, ἐλασσόομαι.

ΣΗΜ. β'. Τὸν παθ. ἀόρ. α'. ἔχουσι τὰ δύναμαι, ἐπίσταμαι, (ἐραμαι), ἀλάομαι, ἄχθομαι, βούλομαι, δέομαι, ἤδομαι, οἶμαι, σέβομαι, φαντάζομαι, διαλέγομαι, ἐπιμέλομαι, μεταμέλομαι, ἐνθυμέομαι, διανοέομαι, ἀπυνοέομαι, εὐλαβεόμαι, φιλοτιμέομαι.

ΣΗΜ. γ'. Ἄστατα δ' εἶνε, ἧτοι ἔχουσιν ἀόρ. παθ. καὶ μέσον, τὰ αὐλιζομαι, ὀρέγομαι, πραγματεύομαι, φιλοφρονέομαι.

ΣΗΜ. δ'. Συνηθέστερον δὲ τοῦ παθητικοῦ ἔχουσι τὸν μέσον τὰ βρυχάομαι, γίγνομαι, μέμφομαι, ὀλοφύρομαι, ἀπολογέομαι, κοινολογέομαι.

ΣΗΜ. ε'. Συνηθέστερον δὲ τὸν παθητικὸν τὰ, ἄγαμαι, αἰδέομαι, ἀμιλλάομαι, ἀρνεόμαι, προνοέομαι.

ΣΗΜ. ς'. Τὰ δ' εἰς τὰ παθητικά κατὰ τὴν σημασίαν πλησιάζοντα μέσα ἔχουσιν εὐχρηστον τὸν παθ. ἀόρ. α'. ἐστίαομαι, εὐωχέομαι, διαιτάομαι, πολιτεύομαι, εὐφραίνομαι, τέρπομαι, ἀνιάομαι, λυπέομαι, ὀργίζομαι, φοβέομαι, πείθομαι, σφάλλομαι, στρέφομαι, ὀρμάομαι, πορεύομαι, ἐπίγομαι, δαπανάομαι, ἀπορέομαι κτλ. Πολλῶν δ' ἔχουσιν οἱ ἀόριστοι καὶ διάφορον σημασίαν· οἶον, ἐψεύσθην (ἐψευσα ἑμαυτὸν), ἐψεύσάμην (εἶπον ψεῦμα)· ἐσώθην (ἔσωσα ἑμαυτὸν), ἐσωσάμην (ἔσωσα δι' ἑμαυτὸν), ἐκομίσθην (ἐταξίδευσα), ἐκομισάμην (ἀπέκτησά τι)· ἐτρεψάμην (ἔτρεψα ἀπ' ἑμαυτοῦ, ἐφυγάδευσα), ἐτραπόμην (ἔτρεψα ἑμαυτὸν), ἐτρέφθην καὶ ἐτρέπην (ὑπ' ἄλλου· παθητικοί).—Τινῶν δ' οἱ δύο ἀόριστοι ἔχουσι σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· ὡς ἐπλίζομαι, ὀρμίζομαι, ἀνάγομαι, περιρῶμαι, ποιοῦμαι, μαλακίζομαι.

β.) Πολλὰ τῶν ἀποθετικῶν ἔχουσι καὶ παθητικὴν σημασίαν.

ΣΗΜ. α'. Σπανίως ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην ὁ ἐνεστώς. Συνήθως τὸ βιάζομαι (διότι τὸ βιάζω εἶνε μόνον παρὰ ποιηταῖς εὐχρηστον).

ΣΗΜ. β'. Ἐὰν δὲ τὰ ἀποθετικά ἔχουσι καὶ μέσ. ἀόρ. α'. τότε ὁ παθητ. ἔχει πολλάκις καὶ παθητ. σημασίαν· τοιαῦτα δ' εἶνε τὰ ἀγωνίζομαι, αἰκίζομαι, αἰνίστομαι, αἰτιάομαι, ἀπολογέομαι, βιάζομαι, δέχομαι, δωροῦμαι, ἐργάζομαι, ἰάομαι, λογίζομαι, λωβάομαι, μιμέομαι, προφασίζομαι, χράομαι (ἀόρ. ἐχρήσθην), ὠνεόμαι.

ΣΗΜ. γ'. Παρακείμενοι πολλῶν ἀποθετικῶν ἔχουσι παθητικὴν τε καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν· οὕτως ἠγώνισμαι, ἠτίαμαι, θεβιάσμαι, δεδῶρμαι, εἰργασμαι, ἔσκεμμαι, ἠῦγμαι (ἐκ τοῦ εὐχομαι), ἠγῆμαι, κέκτημαι, μεμηχάνημαι, μέμνημαι, πεπραγμάτευμαι, κεχάρισμαι, ἐώνημαι, ἀπολελόγημαι, ἀποκέκρυμαι, συλλελόγισμαι, ἀπονενομήμαι.

543. Οἱ ἐξῆς πίνακες περιλαμβάνουσι τὰς κυριωτέρας τάξεις τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων (540, α.—θ'.)

α.) Ῥήματα εἰς ω, τὰ ὅποια ἔχουσι καὶ ἄλλο θέμα εἰς εω, εομαι (540, α').

Ἐνεστώς	Μέλλον.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
ἀλέξω	(ἀλεξήσω)	(ἤλεξα)	
μέσον	ἀλεξήσομαι	ἤλεξάμην	
βόσχω	βοσκήσω		
(ἐ)θέλω	(ἐ)θελήσω	ἠθέλησα	ἠθέληκα
ἔρρω	ἔρρῶσω	ἤρρησα	ἤρρηκα

ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἄοριστος.	Παρακειμένος.
εὐδῶ	εὐδήσω	ἤψα	ἤψημαι
ἔψω	ἐψήσομαι	ἤψηθην	ἤψημαι
παθητ.			
μέλει	μελήσει	ἐμέλησεν	μεμέληκεν
μέλλω	μελλήσω	ἐμέλλησα	(μεμέλληκα;)
μένω	μενῶ	ἔμεινα	μεμύνηκα
νέμω	νεμῶ	ἔνειμα	νενέμηκα
παθητ.		ἐνεμήθην	νενέμημαι
ᾤζω	ὀζήσω	ᾤζισα	(ὀδοῶ)
ὀφείλω	ὀφειλήσω	ὀφείλησα	ὀφείληκα
τύπτω	τυπτήσω	ἔτυπον	τέτυμμαι
παθητ.	τυπτήσομαι	ἐτύπην	
χαίρω	χαίρήσω	ἔχάρην	κεχάρηκα
ἄχθομαι	ἀχθέσ(θῆ)ομαι	ἤχθέσθην	
βούλομαι	βουλήσομαι	ἐβουλήθην	βεβούλημαι
(ἔρομαι)	ἐρήσομαι	ἤρουην	
μάχομαι	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην	μεμάχημαι
μέλομαι	μελήσομαι	ἐμελήθην	μεμελήμαι
οἴομαι	οἰήσομαι	ᾤήθην	
οἶχομαι	οἰχήσομαι		(ᾤχημαι)

β.) ῥήματα εἰς εὖ ἔχοντα καὶ δεύτερον θέμα εἰς ὦ. (540, β')

ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἄοριστος.	Παρακειμένος.
γαμέω	γαμῶ	ἔγημα	γεγάμηκα
μέσον	γαμοῦμαι	ἐγημάμην	γεγάμημαι
δοκέω	δόξω	ἔδοξα	δέδογμαί
ῥιπτέω καὶ ῥίπτω	ρίψω	ἔρριψα	ἔρριφα
παθητ.		ἔρριψ(θ)ην	ἔρριμμαι
ὠθέω	ᾠσω, (ὠθήσω)	ἔωσα	(ἔωκα)
παθητ.	ὠθήσομαι	ἔώσθην	ἔώσμαι
(μέσον)	ᾠσομαι	ἔωσάμην	

γ.) ῥήματα, ἐν αἷς προσαρτῶνται αἰ καταλήξεις ἄνω ἄνομαι (ᾗ) εἰς τὴν καθαρὰν ῥίζαν. Εἰς δὲ ταῦτα προστίθενται καὶ τινὰ εἰς νω, ἴνω, αὔνω, αἰνομαί, νέομαι. (540, γ')

ἔνεστώς.	Μέλλων	Ἄοριστος.	Παρακειμένος.
ἀμαρτάνω	ἀμαρτήσομαι	ἤμαρτον	ἤμαρτηκα
παθητ.		ἀμαρτηθῆναι	ἤμαρτημαι

Ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
αὐξ(άνω)	αὐξήσω	ἠύξησα	ἠύξηκα
παθητ.	αὐξή(θή)σομαι	ἠύξήθην	ἠύξημαι
βλαστάνω	βλαστήσω	ἔβλαστον	(β)έβλαστηκα
δαρθάνω	δαρθήσομαι(;)	ἔδαρθον	δεδάρθηκα
ὀλισθάνω	ὀλισθήσω(;)	ὠλισθον	ὠλίσθηκα
αἰσθάνομαι	αἰσθήσομαι	ἤσθόμην	ἤσθημαι
ἀπεχθάνομαι	ἀπεχθήσομαι	ἀπηχθόμην	ἀπήχθημαι
τίνω (ἰ)	τίσω(ἰ)	ἔτισα, τίσαι	τέτικα
παθητ.		ἐτίσθην	τέτισμαι
μέσον		ἐτίσάμην	
φθάνω	φθήσομαι	ἔφθασα, ἔφθην	ἔφθακα
δάκνω	δήξομαι	ἔδακον	
παθητ.	δηγήσομαι	ἐδήχθην	δέδηγμαί
κάμνω	καμοῦμαι	ἔκαμον	κέμηκα
τέμνω	τεμῶ	ἔτεμον	τέμηκα
παθητ.	τετμήσομαι	ἐτμήθην	τέτμημαι
βαίνω	βήσομαι	ἔβην	βέβηκα
ἐλαύνω	ἐλώ	ἤλασα	ἐλήλακα
παθητ.		ἤλαθην	ἐλήλαμαι
μέσον		ἤλασάμην	
ὀσφραίνομαι	ὀσφρήσομαι	ὠσφρόμην	(ὠσφρημαι)
ἰκνέομαι	ἰξομαι	ἰκόμην	ἰγμαί

δ'. Ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ συσταλεῖσα καὶ τὸ ν προσλαβοῦσα βίβα παρατείνεται διὰ τῶν καταλήξεων ἄνω, ἄνομαι (ἄ) (540, δ.)

Ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
λανθάνω	λήσω	ἔλαθον	λέληθα
μέσον	λήσομαι	εἰλαθόμην	λέλησμαι
μανθάνω	μαθήσομαι	ἔμαθον	μεμάθηκα
λαμβάνω	λήψομαι	ἔλαβον	εἴληπα
παθητ.	ληφθήσομαι	ἐλήφθην	εἴλημαι
μέσον		εἰλαδόμην	
θιγγάνω	θίξομαι (ω)	ἔθιγον	
λαγγάνω	λήξομαι (ω)	ἔλαχον	εἴληχα
παθητ.		ἐλήχθην	εἴληγμαι
τυγχάνω	τεύξομαι	ἔτυχον	τέτυχηκα
πυνθάνομαι	πέψομαι	ἔπευθόμην	πέψυμαι

έ.) Ρήματα εἰς τῶν ὁποίων τὴν ῥίζαν προστίθεται σκω (540, έ.).

Ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
γηρά(σκ)ω	γηράσομαι (ω)	ἔγηρασα	γεγήρακα
ἡβά(σκ)ω	ἡβήσω	ἤβησα	ἤβηκα
ἄρέσκω	ἄρέσω	ἤρεσα	(ἀρήρεκα)
εὐρίσκω	εὐρήσω	εὔρον	εὔρηκα
παθητ.	εὐρεθήσομαι	εὔρεθην	εὔρημαι
ἀνᾶλίσκω	ἀναλώσω	ἀνάλωσα	ἀνάλωκα
παθητ.	ἀναλωθήσομαι	ἀναλώθην	ἀνάλωμαι
		ἀνήλωσα	ἀνήλωκα
		ἀνήλωθην	ἀνήλωμαι
ἀμβλίσκω	ἀμβλώσω	ἤμβλωσα	ἤμβλωκα
θνήσκω	θανοῦμαι	ἔθانون	τέθνηκα
ιλάσκομαι	ιλάσομαι	ιλασάμην	ιλασμαι
παθητ.		ιλάσθην	ιλασμαι
ἄλίσκομαι	ἄλώσομαι	ἔάλων, ἤλων	ἔάλωκα, ἤλωκα

ς.) Ρήματα εἰς σκω ἀναδιπλασιαζόμενα (540, ς').

Ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
βιβρώσκω	(βρώσομαι)	(ἔβρωσα)	βέβρωκα
παθητ.	βρωθήσομαι	ἔβρωθην	βέβρωμαι
γιγνώσκω	γνώσομαι	ἔγνων	ἔγνωκα
τιτρώσκω	τρώσω	ἔτρωσα	τέτρωμαι
παθητ.	τρωθήσομαι	ἔτρωθην	τέτρωμαι
μιμνήσκω	μνήσω	ἔμνησα	μνησμαι
παθητ.	μνησθήσομαι	ἔμνησθην	μνησμαι
	μεμνήσομαι		
διδράσκω	δράσομαι	ἔδρᾱν	δέδρᾱκα
πιπράσκω	πεπράσομαι	ἔπρᾱθην (ᾱ)	πέπρᾱκα
παθητ.			πέπρᾱμαι

ζ.) Ρήματα ἀφωνόληκτα εἰς νυμι (540, ζ').

Ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
ἄγνυμι	ἄξω	ἔαξα	ἔαγα
παθητ.		ἔάγην (ᾱ)	ἔαγμαι
δείκνυμι	δείξω	ἔδειξα	(δέδειξα)
παθητ.	δειχθήσομαι	ἔδειχθην	δέδειγμαι
ζεύγνυμι	ζεύξω	ἔζευξα	

Ἐνεστώς.	Μέλλων.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
παθητ.		ἐζύγην (ἐζεύχθη)	ἐζευγμαι
μέσον	ζεύξομαι	ἐζευξάμην	
μίγνυμι	μιζω	ἔμιξα	(μέμιχα)
παθητ.	μιχθήσομαι	ἐμίχθην (ἐμίγην)	μέμιγμαί
οἴγνυμι, οἴγω	οἴξω	ἔωξα, οἴξαι	ἔωχα
παθητ.		ἐώχθην, οἴχθηται	ἔωγμαί
ὀμόργνυμι		ὠμορξα	
παθητ.		ὠμόρχθην	
μέσον	ὀμόρξομαι	ὠμορξάμην	
πήγνυμι		ἔπηξα	πέπηγα
ῥήγνυμι.	ῥήξω	ἔρρηξα	ἔρρωγα
παθητ.	ῥαγήσομαι	ἔρράγην	
μέσον		ἔρρηξάμην	
ὄμνυμι	ὀμοῦμαι	ὠμοσα	ὀμώμοχα
παθητ.		ὀμο(σ)θήναι	ὀμωμόσθαι
ὄλλυμι	ὄλω	ἔλεσα	ὄλώλεχα
μέσον	ὄλοῦμαι	ὠλόμην	ὄλωλα

ή.). Ῥήματα φωνηεντόληκτα εἰς ννυμι (540, ζ').

Ἐνεστώς.	Μέλλων.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
ἀμφιέννυμι	ἀμφῶ	ἤμφισα	
μέσον	ἀμφιέσομαι		ἤμφισμαι
κορέννυμι	κορέσω	ἐκόρεσα	(κεκόρηκα)
παθητ.		ἐκορέσθην	κεκόρεσμαι
σθέννυμι	σθέσω	ἔσβεσα	
παθητ.	σβεσθήσομαι	ἐσβέσθην	ἔσβεσμαι
ἀμετάβατον	σθήσομαι	ἔσβην	ἔσβηκα
στορέννυμι	στορῶ	ἔστόρεσα	
(πρβ. καὶ στρώννυμι)		(ἔστορέσθην)	ἔστόρεσμαι
κεράννυμι	κεράσω (;)	ἐκέρασα	κεκέρακα;
παθητ.		ἐκράθην (ᾶ)	κεκράμαι
μέσον		ἐκεράσθην	(κεκέρασμαι)
κρεμάννυμι	κρεμῶ	ἐκρέμασα	
παθητ.		ἐκρεμάσθην	κεκρέμαμαι
κρέμαμαι	κρεμάσομαι		

Ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἄοριστος.	Παρακείμενος.
πετάννυμι	πετάσω (πετώ)	ἐπέτασα	(πεπέτακα)
παθητ.		ἐπετάσθην	πέπταμαι
σκεδάννυμι	σκεδῶ	ἐσκεδάσα	
παθητ.	(νῆχίμ) νηχίμ	ἐσκεδάσθην	ἐσκεδάσμαι
ζώννυμι	ζώσω	ἔζωσα	(ἔζωκα)
παθητ.	κηχίω νηχίω		ἔζωσμαι
μέσον.		ἔζωσάμην	
ῥώννυμι	ῥώσω	ἐῤῥώσθην	ἔῤῥωμαι
παθητ.	ῥωσθήσομαι		
στρώννυμι	στρώσω	ἔστρωσα	
παθητ.		ἐστρώθην	ἔστρωμαι
μέσον		ἐστρωσάμην	
χρώννυμι		ἔχρωσα	
παθητ.	κροσῶ	ἐχρώσθην	κέχρωσμαι
(β.) ῥήματα ἔχοντα χρόνους ἐκ διαφόρων θεμάτων.			
Ἔνεστώς.	Μέλλων.	Ἄοριστος.	Παρακείμενος.
αἰρέω-ἐλ-	αἰρήσω	εἶλον	ἤρηκα
παθητ.	αἰρεθήσομαι	ἤρεθην	ῥημαι
εἰπεῖν-ἐρ-	ἐρῶ	εἶπον	εἶρηκα
παθητ.	ῥηθήσομαι	ἔῤῥήθην	εἶρημαι
	εἰρήσομαι		
ἔργομαι-ἐλεύθ-	ἐλεύσομαι	ἦλθον	ἐλήλυθα
ἐσθίω-ἐδ-, φάγ-	ἔδομαι	ἔφαγον	ἐδήδοκα
παθητ.		(ἠδέσθην)	ἐδήδεσμαι
ἔχω-σχ-, σχε-	ἔξω (σχίσω)	ἔσχον	ἔσχηκα
παθητ.		(ἐσχέθην)	ἔσχημαι
μέσον.	ἔξομαι σχήσομαι	ἐσχόμην	
ὄράω-ὄπ-, ὀδ-	ὄψομαι	εἶδον	ἑώρακα
παθητ.	ὀφθήσομαι	ὠφθην	ἑώραμαι ὠμμαι
μέσον.	(δ) νηθήσμαι	εἰδόμην	
πείσχω-πλήθ-πένθ-	πείσομαι	ἔπαθον	πέπονθα
πίνω-πε-πο-	πίομαι	ἔπιον	πέπωκα
παθητ.	ποθήσομαι	ἐπόθην	πέπομαι
πίπτω(ι)-πετ-πετο	πεσοῦμαι	ἔπεσον	πέπτωκα
τρέχω-δράμ-	δραμοῦμαι	ἔδραμον	δέδραμηκα

Ἔνεστώς.	Μέλλον.	Ἀόριστος.	Παρακείμενος.
παθητ.			δεδραμῆσθαι
φέρω—ένεκ, οί-	οἶσω	ἤνεγκον	ἐνήνοχα
παθητ.	ἐνεχθήσομαι	ἤνεχθην	ἐνήνεγμαί
	οἰσθήσομαι		
μέσον	οἶσομαι	ἤνεγκάμην	

544. Κατάλογος τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

ΣΗΜ. α. Εἰς τὸν σύλλαβον τοῦτον συμπεριελήφθησαν τὰ ἐν τῇ περὶ μάλιστα τῶν ἄτικῶν γλώσση εὐχρηστα ῥήματα. Δεν ἐσημειώθησαν δὲ οἱ ἄχρηστοι χρόνοι, ὡς ἂν σχηματίζονται ὁμαλῶς, ἐκτός τινων παρακείμενων, ὅπως δειχθῆ ἢ εὐχρηστικά των. Τὰ ἄνευ καταλήξεων σημειωθέντα ῥήματα (ὡς ἄλο-) εἶνε βίβαι εὐχρηστοί, καὶ δηλοῦσι μόνον τὴν ἐκ τούτων παραγωγὴν χρόνων τινῶν ἢ σημειώσις παθ. σ. σημαίνει ὅτι οἱ παθητικοὶ χρόνοι, Παρακείμενος, Ἰπερσυντελικός, Ἄορ. α, Μέλλον α, λημβάνουσι σ, ὡς καὶ τὰ ῥηματικά τὸς καὶ τέος, τὰ ὅποια σημειοῦνται ἐκάστοτε, ὡς ἂν εἶνε εὐχρηστα.

Ὅπως εὐκολύνωμεν δὲ τὴν ἐν τῇ συντάξει περὶ μέσων ῥημάτων διδασκαλίαν, σημειοῦμεν ἐκάστοτε ταῦτα κατ' εἶδη διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων, κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Κρουγέρου, ἐκ τῆς γραμματικῆς τοῦ ὁποίου με ὀλίγας παραλείψει ἐπανεληφθῆσαν ἐνταῦθα οἱ κε ἀνωτέρω πίνακες καὶ ὁ ἔξης ἔλεγχος.

α.) ΜΑ=Μέσον αὐτοπαθές, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς παραφράζομεν ὡς ἐπιτοπολὸν διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς αὐτοκαθοῦς ἀντωνυμίας κατ' αἰτιατικὴν οἶον, ἐσωθην=ἔσωσα ἑμαυτόν.

β.) ΠΜ=Παθητικὸν μέσον, ἐπίσης παραφράζομενον ὡς τὸ πρῶτον οἶον, ἐταξάμην=ἔταξα ἑμαυτόν.

γ.) ΜΩ=Μέσον ὠφελείας, παραφράζομενον διὰ τῆς αὐτοκαθοῦς ἀντωνυμίας κατὰ δοτικὴν οἶον, ἐσωσάμην=ἔσωσα ἑμαυτῷ.

δ.) ΜΕ'=Μέσον ἐπίμεσον, σημαίνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον παραβάλλει προσπίθειαν εἰς κατόρθωσιν τῆς πράξεως οἶον ἐστρατεύσάμην.

ε.) ΜΔ=Μέσον διόμεσον, σημαίνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον δι' ἄλλου ἐνεργεῖται οἶον, διβιάσκομαι τὸν υἱόν (ἤγουν διὰ διδασκάλου).

ς.) ΑΜ='Αποθετικὸν μέσον, ἦτοι τὸ ἔχον Ἄοριστον καὶ Μέλλοντα μέσους. (542).

ζ.) ΠΑ=Παθητικὸν ἀποθετικόν, τὸ ἔχον Ἄορ. παθητικὸν καὶ μέλλοντα μέσον. (Ἰδοθῆ).

ΣΗΜ. β'. Τὰ ἐν ς' ἔχουσι ἀόριστον με μέσων σημασίαν, τῶν δὲ ἐν ζ' ὁ Ἄορις-ἔχει παθ. πάντοτε σημασίαν.

ΣΗΜ. γ'. Τῶν ῥημάτων τὰ κυρίως καὶ κατὰ τύπον ἀνώμαλα ἐτυπώθησαν μείζουσι γοιχίοις, τὰ δὲ κατὰ σημασίαν μόνον ἀνώμαλα, καὶ ὅσων αἱ ἀνώμαλαι ὑπάγονται εἰς τοὺς ἐν τῇ Γραμματικῇ κανόνας, ἐλάσσουσιν, εἰ καὶ ὄχι με ἐντελῆ ἀκρίθειαν. Ἐπιμελῶς δ' ὅσον ἐνῆν, προσεγράφησαν ἐκάστοτε καὶ αἱ εἰς τοὺς κανόνας τούτους παραπομπαί, ὅπως χρησιμεύσῃ ὁ κατάλογος καὶ ὡς ὁδηγὸς εἰς τὴν ὅλην περὶ ῥήματος διδασκαλίαν.

Ἀγάλλω (στολιζῶ) εὐχρηστον μόνον κατ' Ἔνεστ. καὶ Παρατ. Παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς καὶ Μέλ. ἀγαλῶ, Ἄορ. ἀγῆλαι. Τὸ δὲ ἀγάλλομαι σημαίνει βλαζονεύομαι.

Ἄγαμαι ἔνεστ. καὶ Παρατ. κατὰ τὸ ἴσταμαι, διὸ ἄγασαι· Μέλ. ἀγάσομαι (ὄμ.), Ἄόρ. ἡγάσθην (τὸ ἐπικόν ἡγασάμην εὑρηται καὶ παρὰ Δημοσθ. περὶ Στεφ.)—Ῥηματ. ἀγαστός.

Ἀγγέλλω ὁμαλ. σελ. 42—3. Οἱ Ἄόρ. β'. ἡγγελον καὶ ἡγγέλην εὑρηται παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις.—Ῥηματ. ἀγγελτός Σοφ. Ἄντιγ. 1286. (Μέ. ἐπαγγέλλομαι).

Ἀγείρω ὀπτικὸς ἀναδιπλασιασμός, 426, τὰ ἄλλα ὁμαλῶς.—ΜΑ.

Ἄγνοέω, Μέλ. ἀγνοῆσαι, ἀγνοῆσομαι μόνον μὲ παθητ. σημασ. (Δημ. περὶ Στεφ. 249)· τὰ ἄλλα ὁμαλ. Ῥηματ. ἀγνοητέον.

Ἄγνυμι. Πίν. ζ'. Αὔξ. 418, σημ. δ'. Μετοχ. κατεξάντες ἀντὶ κατέξαντες (Λυσίας γ', 42) καὶ ἄλλα τινα ὅμοια παρὰ τοῖς μὴ Ἄττικοῖς. Παρακ. ἔαγα· ἔαγμα (Λουκιαν. Πουσαν.)—Ῥηματ. κατακτός Ἄρισφ. Εἰρ. 1244.

Ἄγω· Ἄόρ. β'. ἡγαγον 426, σημ. α'. σπανίως ἤξα· (Διαφιλονεικεῖται ἡ παρὰ τοῖς δοκίμοις Ἄττικοῖς χρῆσις τοῦ Παρακειμένου ἀγήγοχα ἀντὶ τοῦ προτιμωτέρου ἤχα· ἀγήγοχα δ' εὑρηται ἐν τινι ἐπιγραφῇ). Μέλ. ἀχθήσομαι καὶ ἄζομαι. Ἄλλως ὁμαλ.—Ῥημ. ἀκτός, τέος.—ΜΩ καὶ ΜΕ' (ἄγω ἔμαυτῶ, καὶ τὰ ἔμαυτοῦ).—Ἀνάγομαι (ἐκπλέω) ἔχει Ἄόρ. ἀνηγαγόμεν καὶ ἀνήχθη, Μέλ. ἀνάζομαι.

Ἄγωνίζομαι ΑΜ. Μέλ. ἀγωνιῖσθαι, Ἄόρ. ἡγωνίσθην 542, β', σημ. β'. καὶ Πρκ. ἡγωνίσθαι παθ. αὐτόθι, σημ. γ'.—Ῥημ. ἀγωνιστέον.

Ἄδω· (ἐκ τοῦ ποιητικοῦ ἀείδω) Μέλ. ἄσομαι· τὸ δ' ἄσω δὲν εἶνε ἄττικόν. Ἄλλως ὁμ. λ. ἦσα· (Πρκ. ἦκα);, ἄσθηναι, ἦσθαι.

Ἄθροίζω ὁμαλ.—ΜΑ., σπαν. ΜΩ Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Γ, α, 29.—Ῥημ. ἀθροιστέος.

Αἰδέομαι. Μέλ. αἰδέσομαι, 449, γ', σπαν. αἰδεσθήσομαι (Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 900). Πρκ. ἡδέσομαι, Ἄόρ. ἡδέσθην (περὶ τοῦ σ 450, α')· ἡδέσάμην δὲ σημαίνει ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἄττικῶν λόγῳ, συγχωρεῖν κακούργῳ τινὶ τι, ποιητ. δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἡδέσθην.—Ῥημ. αἰδεστέον Πλούτ.

Αἰκίζομαι ΑΜ. Περὶ τοῦ ἡκίσθην (Λυσ. Ἰσοκρ.) 542, β', σημ. β'. Πρκ. ἡκίσομαι παθ. αὐτόθι σημ. γ'. (Εὐριπ. Μήδ. 1130).

Αἰνέω· ἡ ἔχει μόνον ὁ παθ. Πρκ. ἄλλως ε' αἰνέσω, ἦνεκα, ἦνέθη, αἰνεθήσομαι, ἦνημαι—αἰνετός, τέος.—Οἱ Ἄττικοὶ πεζογράφοι μεταχειρίζονται μάλιστα τὰ σύνθετα, ἐξ ὧν τὸ ἐπαινέω ἔχει μέλ. ἐπαινέσομαι, καὶ σπανιώτερον (συνηθέστερον ὁ Τρῶγ.) ἐπαινέσω. Τοῦ δὲ παραινέω σπανιώτερον εἶνε τὸ παραινέσομαι ἢ τὸ παραινέσω.

Αἰνίσσομαι ΜΕ. πρβ. 542, β'. σημ. β'..—Ῥημ. αἰνικτός.

Αἰρέω. Πίν. θ'. Μέλ. ἐλῶ δὲν εἶνε ἄττικός· ὁ Ἄόρ. εἶλον ἔχει αὖξ. εἰ (418, σημ. β') μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ (428, σημ.)· διὸ ἐλεῖν, ἐλω κτλ. (Ὁ Μέσ. Ἄόρ. εἰλάμην εἶνε τῶν μεταγενεσ.). Μετ' ὄλ. Μέλλ. ἡρήσομαι (Πλατ. Πρωτ. 338, γ')—Ῥημ. αἰρετός, τέος.—ΜΩ' (ἐκλέγω δι' ἑμαυτόν).

Αἶρω (ποιητικ. ἀείρω) 454. Μέλ. ἀρῶ ἐκ τοῦ ἀερώ· (διὸ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ α).—Ἄλλως ὁμαλ. ἤρακα, ἤραμι, ἤρθην, ἀρθήσομαι, ἀροῦμαι, ἰράμην.—Ῥημ. ἀρτέος.—ΜΩ.

Αἰσθάνομαι (ἐνίστε καὶ αἰσθομαι). Πίν. γ'.—Ῥημ. αἰσθητός.

Αἴσω Ζ. ἄσω.

Αἰσχύνω ὄμλ. Πρκ. ἡσχυγκα (Δίων Κάσσ. ἐνίστε καὶ ἡσχυκα) 456, σημ., ἡσχυμμι (Πλ. σ, 180).—ΜΑ. Μέλ. αἰσχυνούμαι συνηθ. ἢ ὁ αἰσχυνθήσομαι.—Ῥημ. αἰσχυντέος. Αἰτῖάομαι ΑΜ' ἠτιάθην παθ. 542, β', σημ. β'. ἠτῖαται ἐνεργ. καὶ παθητ. Αὐτόθι σημ. γ'.—Ῥημ. αἰτιατέος.

Ἀκέομαι, ἀκέσομαι, ἠκεσάμην 450, α. Ἄόρ. ἠκέσθην παθητ. (Παυσαν. Β, κζ', 3).—Ῥηματ. ἀκεστός. Περὶ τοῦ σ, πρβ. 450, α.

Ἀκούω μέλ. ἀκούσομαι, 541, β'. σημ. α. (οἱ μεταγενέστεροι ἀκούσω), ἠκουσα, Παρακ. ἀκήκοα, ἠκηκόειν, σπανιώτερον ἀκηκόειν, 426, Σημ. γ'. (Παρακ. ἠκουσμαι Δουκιαν.), ἠκούσθην, ἀκουσθήσομαι.—Ῥημ. ἀκουστός, τέος.

Ἀκροάομαι ΜΑ. Μέλ. ἀκροάσομαι (447, β'). Ἄόρ. ἠκροασάμην (Παρκ. ἠκροαμαι Δουκιαν.)—Ῥημ. ἀκροατέος.

Ἀλαλάζω Μέλ. ἀλαλάζομαι (Εὐριπ. Βάκχ. 593), Ἄόρις. ἠλάλαξα. (Παρκ. ἀμφιβάλλεται).

Ἄλασμαι (περιπλανῶμαι) Ἄόρ. ἠλήθην σπάνιος. (Ἄλαπάζω Μέλ. ἀλαπάζω. Ξενοφ. Ἀνάβ Ζ, α, 29.)

Ἄλειφω Παρκ. ἀλήλιφα, ἀλήλιμμαι καὶ οἱ μεταγεν. ἠλειμμαι, 426. Ἄόρ. παθητ. ἠλείφθην καὶ σπαν. ὁ β'. ἠλίφην (Πλάτ. Φαῖδρ. σελ. 258). Μέλ. ἀλειφθήσομαι.—Ῥημ. ἀλειπτός, τέος.—ΠΜ.

Ἄλέξω (ἀποκρούω). Σπάνιον ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Δ. γ'. 2), Μέλ. ἀλεξήσω (Ἄόρ. ἠλέξησα ὄμ.). Πίν. α.—Ἀλεξομαι (ἀποκρούω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἐκδικιοῦμαι), Μέλ. ἀλεξήσομαι (Ἡρόδ. ἠ, 81). Ἄόρ. ἠλεξάμην.—Ὁ δὲ Σοφ. Οἶδ. Τύρ. 171 καὶ 539 καὶ ὁ Ξεν. Ἀνάβ. Ζ, ζ'. 3, ἔχουσιν ἀλέξομαι καὶ ὡς μέλλοντα.

Ἄλέω (ἀλήθω), Μέλ. ἀλέσω, ἀττ. ἀλῶ 450. Ἄόρ. ἠλεσα, Παρακ. ἀλήλεκα, ἀλήλεσμαι καὶ ἀλήλεμαι (Θουκυδ. δ', 26) 426. Ἄόρ. ἀλεσθῆναι.—Ῥημ. ἀλετός, τέος.

Ἄλιζω (συνάγω) ΜΑ' ὄμαλ. ἐκ τῶν πεζῶν τὸ μεταχειρίζεται ὁ Ξενοφ. καὶ Ἡρόδ. καὶ Δουκιαν.

Ἄλισκομαι (παθ. τοῦ αἰρέω κατὰ σημασ.) Πίν. ε. Παθητ. σημασ. ἔχουσι καὶ τὰ ἐλώσομαι, ἐάλωκα, ἠλωκα, καὶ ἐάλων, ἠλων εὐχρηστα ἐπίσης (ἀλλ' ὁ Θουκ. μόνον ἐάλων καὶ ἐάλωκα, ὡς καὶ ὁ Πλάτ. μόνον ἐάλωκα). Περὶ τοῦ μὴ τρεπομένου ω τοῦ ἄορ. β'. 188 524 Ἄπαρ. ἀλώωναι, Ἰσοτ. ἐλῶ, φς κλ. Εὐκτ. ἀλοῖην, Μετοχ. ἀλόους.

Ἄλλασσω ὄμαλ. Παρακ. ἠλλῆχα ἐν συνθέτοις ἄορ. παθ. ἠλλάχθην πολὺ σπανιώτερος τοῦ β'. ἠλλάγην, 443, σημ.—Τοῦ παθ. μέσου μάλιστα ἐν τοῖς συνθέτοις (ἀπ-συν-διαλλάττεσθαι) εὐχρηστος εἶνε καὶ ὁ Μέλ. ἀπαλλάξεσθαι πλὴν τοῦ ἀπαλλαγῆ-εσθαι.—ΜΩ (ἀντ)ἀλλάξασθαι.—Ῥημ. ἀλλακτός.

Ἄλλομαι. Μέλ. ἀλοῦμαι Μέσ. Ἄόρ. ἀ ἠλάμην, ἀλάμενος 453. Ἐκ τοῦ ἄορ. β'. εἴρηται β'. πρὸς, ἐξήλου Σοφ. Οἶδ. Τύρ. 1311, καὶ ἀλόμενος Ξενοφ. Ἑλλην. Δ, ε, 7. ἀλόιμην καὶ ἀλέσθαι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις.

Ἄλοω, Μέλ. ἄλοάσω καὶ ἀλοήσω, ἀλλὰ σίτος ἀπηλοσημένος (Δημοσθ. καὶ Λουκιαν.)
 Ἄλό- Ζήτει ἀλίσκομαι καὶ ἀναλίσκω.

Ἀμαρτάνω. Πίν. γ'. (Ἄορ. ἀμαρτῆσαι τῶν μεταγενεστώτων).— Ῥηματ.
 ἀμαρτητέον.

Ἀμβλίσκω. Πίν. ζ'. (ἔξαμβλώω Εὐριπ.) ἄορ. παθ. ἐξαμβλωθὲν (Ἀπολλόδ.)
 Ἀμείβω ὁμαλ. ἀλλ' ἄνευ ἐνεργ. πρκ., Πρκ. παθ. γ' πρόσ. ἡμειπται. Μέσ. ἀμεί-
 θεσθαι (ποιητ. ἀποκρίνεσθαι· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ σημασίᾳ καὶ παρὰ Ξενοφ. Ἀνάβ. Β, 6, 13 ἀπῆμειφθην).— Ῥήμ. ἀμειπτέος.

Ἀμιλλάομαι, ἀμιλλήσομαι, ἡμιλλήσθην (ἡμιλλησάμην Εὐρ.), Παρκ. ἡμιλλημαί
 (Λουκιαν.)— Ῥήμ. ἀμιλλητέον.

Ἀμπέχω, ἀμπισχοῦμαι Ζήτ. ἔχω.

Ἀμύνω, ἄνευ παρακειμένου ἴσως δὲ καὶ τοῦ παθ. Ἄορ.— Ῥήμ. ἀμυντέος.
 Ἀμφισθητέω. Περί τῆς αὐξ. 421, σημ. α.

Ἀναίνομαι ἐνεστ. καὶ παρατ. ἠναινόμην Ἀίσχ. Ἄγαμ. 291 ἄορ. ἠνῆνάμην Ἰλ.
 η, 185, ἀνῆνάμην δὲ ὁ Ἀλκίφρων.

Ἀναλίσκω, Πίν. ε. (καὶ ἀναλόω Δραματ., Θουκ. καὶ Ξενοφ. Ἰέρ. ια, 1.
 Ἑλλ. ΣΤ, 6', 13). Οἱ ἐκ τούτου παρωχημένοι εὐρηνταὶ κῆνημένοι καὶ
 ἀναύζητοι· ἀνήλωσα καὶ ἀνάλωσα, ἀνήλωκα καὶ ἀνάλωκα, ἀνηλοῦτο καὶ
 ἀναλοῦτο. Ἐν δὲ τῇ διπλῇ αὐξήσει καὶ κατηνάλωσα Ἰσοκρ. (Ἀνάλισκον
 δ' ὁ Ἀππιανός).

Ἀνέχομαι. Ζήτ. ἔχω.

Ἀνιάω ὁμαλ. κατὰ 447, 6'.— Παθ. ἀνιάομαι (λυποῦμαι) μέλ. ἀνιάσομαι καὶ ἄορ.
 ἠνιάσθην.

Ἀνοίγω, ἀνοίγνυμι. Ζήτ. οἶγω.

Ἀνορθόω. Περί τῆς αὐξ. 421.

Ἀντάω. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μόνον τὰ σύνθετα εἶνε εὐχρηστα. Τοῦ δ' ἀπαντάω ὁ
 μέλ. ἀπαντήσομαι καὶ μεταγεν. ἀπαντήσω. Αὐξ. 420, Σημ. 6'. Ῥήμ. ἀπαντητέον.

Ἀντιόω. Τὸ σύνθετον ἐναντιόω εὐχρηστον ἐν τῇ συνήθει γλώσσῃ. Μέλ. ἐναντιώσο-
 μαί (ἐναντιωθήσομαι ὁ Λουκιαν.), Ἄορ. ἠναντιώσθην, Πρκ. ἠναντιώμαί. Αὐξ. 421, 2.

Ἀνύω, Ἀττικῶς καὶ ἀνύτω, ἀνύτω (ῦ), ἐξ οὗ καὶ σχηματίζει τοὺς χρόνους του,
 ἀνύσω, ἠνύκα, ἠνύσμαι, ἠνύσθην.— Ῥήμ. ἀνυστός, ἀλλὰ σύνθ. ἀνήνυτος· ΜΩ.

Ἀπαντάω. Ζ. ἀντάω.

Ἀπεχθάνομαι. Ζήτ. ἔχθω.

Ἀπολαύω Μέλ. ἀπολαύσομαι (ἀπολαύσω οἱ μεταγεν.). Αὐξ. 421,
 σημ. 6'. (Πρκ. παθ. ἀπολέλαυσμαι, γ'. πρόσ. ἀπολέλαυται Φιλοσοφ. βίας
 Ἀπολλων. ε', 19). Ἄορ. ἀπελαύσθην.— Ῥήμ. ἀπολαυστός.

Ἀπολογέομαι. Μέλ. ἀπολογήσομαι, Ἄορ. ἀπελογησάμην (ἀνε' αὐτοῦ ἀπελογήσθην
 ὁ Ἀντιφῶν καὶ Πολύδ., ἀλλὰ παθητ. παρὰ Ξενοφ. Ἑλλήν. Α. δ', 13). Παρκ. Ἀπρηφ.
 ἐπολελογησθαι (παθητ. ὁ Ἄνδοκ. καὶ Πλάτ.).— Ῥήμ. ἀπολογητέον.

Ἄπτω ὁμαλ. ἄψω, ἠψα, Πρκ. (ἐνεργ.)· παθ. ἡμμαι, ἠψθην (ἄορ. 6'. παθ. ἀφήναι
 Δίων Χρυσός).— Ῥήμ. ἀπτός, τέος.— ΠΜ. ἐγγίζω.

Ἀπορέω Μ. ἀπορέομαι (ταλαντεύομαι ὑπὸ τῆς ἀπορίας). Ἄορ. ἠπαρήσθην. Παρκ.
 ἠπαρήμαί (παθ. ὁ Σοφ. καὶ ὁ Πλάτ. ὡς καὶ οἱ λοιποὶ χρόνοι ἐκλαμβάνονται παθη-
 τικῶς).

Ἄραομαι (καταρῶμαι) ΑΜ. (Παρκ. ἐπήραμαι Δημ. περ. Στεφ. 124).—Ῥημ. ἀρατός.

Ἄρασσω (κτυπῶ) ὁμαλ. ἀράσω, ἤραξα (Πρκ. ;) ἠράχθην.

Ἄρω (ποιῶ) Ἐν. και Πρτ. Ἄορ. ἤρσα (Ἡρόδ. 6', 14, ε', 12).

Ἄρεσκω. Πίν. ε. (Παρακ. ἀρήρεχα. Σῆξτος Εὐμπεριρ. Μέσ. μέλ. Δίσχυλ. ἰκέτιδες 642, ἀορ. ἠρέσθην. Σοφ. και Λουκ.)—Ῥημ. ἀρεστός.

Ἄρκεω χαρακτ. βραχυς 448, γ'. Ἐκ τοῦ παθ. οἱ μεταγεν. μάλλον ἤρεσται, ἠρέσθην, ἀρεσεθήσομαι.—Ῥημ. ἀρκετός.

Ἄρμόττω σχηματίζει τοὺς χρόνους τῆς πρωτοθέτου ρίζης ἐκ τοῦ ἀρ-
μόζω, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν εἶνε Ἀττικόν. Πρκ. ἤρμοκα Λουκ.—Ῥημ. ἀρ-
μοστός, τέος.—ΜΩ και ΠΜ.

Ἄρνεομαι μέλ. ἀρνήσομαι παρκ. ἠρήσθαι Ἄορ. ἠρήσθην. Τὰ δὲ ἠρησάμην παρὰ ποιηταῖς και μεταγεν. ὁ δὲ Μλ. ἀρνήθήσομαι με παθ. σημασ. παρ' Δίσχυλφ.

Ἄρνωμαι (κτυῶμαι) κατὰ τὸ δείκνωμαι. Μόνον κατ' Ἐνεσ. και Παρτ., τὰ δ' ἄλλα ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ αἶρωμαι.

Ἄρῶ, ἀρόσω, ἤρσα, ἠρόθην 448, δ'. Παρκ. (ἐνεργ. ἀρήροκα;) παθ. ἀρηρομένεσ Ἡρόδ.

Ἄρπάζω 415, σημ. δ'. Μέλ. ἀρπάσομαι και ἀρπάσω ἄλλως ὁμαλ. Τὰ δὲ ἀρπά-
ξω και ἠρπάγην δὲν εἶνε Ἀττικά. —Ῥημ. ἀρπαστός (ἀρπακτός Ἡσιόδ.).

Ἄρῶ, και ἄττ. ἀρύτω, ἀρύσω, ἠρύσα (παρκ. ἠρύκα; ἠρύσαι;); Ἄορ. παθ. ἀρυ-
θῆναι και ἀρυσθῆναι.—Ῥημ. ἀρυστός. ΜΩ.

Ἄρχω παρκ. ἤρχα. Μέλ. παθ. ἄρξομαι συνηθέστερος τοῦ ἰρχθήσομαι (544, α. σημ. α.). Μέσ. κάμνω ἰρχῆν, εἰάν τὸ ὑποκ. ἐξακολουθῆ τὴν πρᾶξιν, ἄρχω δὲ, εἰάν ἄλλο πρόσωπον. —Ῥημ.τ. ἀρχτός, ἀρχτέος.

Ἄσπάζομαι ΜΕ'. ἀσπαστός, τέος.

Ἄσσω (ἢ ἄσσω; ἐκ τοῦ ποιητ. αἴσσω) Μέλ. ἄξω ἤξα, ἄξει (και αἴξει ὁ Πλάτ.) Ἄλλοι τύποι δὲν ἀπαντῶνται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ.

Ἀύαινω (ἐξηρίνω) ὁμαλ., ἀλλ' ἀνευ ἀξήσεως, εἰμή παρ' Ἀριστοφ. ἠυαῖνόμεν.

Ἀυλίσομαι ἀορ. ἠυλίσαμην και ἠυλίσθην.

Ἀυξῶ, αὐξάνω. Πίν. 3.—Ῥημ. αὐξήτός, τέος—ΜΑ.

Ἄχθομαι μέλ. ἀχθεσομαι και ἀχθεσθήσομαι ἀορ. ἠχθέσθην.

Βαδίω μέλ. βαδιῶμαι 437 και βαδίω (Λουκ.)—Ῥημ. βαδιστός.

Βαίνω Μέλ. βήσομαι (541, β'. σημ. ε'). Ἄορ. ἔβην κατὰ τὸ ἔστιν 424 Πρὸς. βῆθι, κατὰβηθι 514, σημ. Πρκ. βέθηκα, πρβ. 528, σημ. γ'. Εὐχρηστος ἐκ τῶν συγκεκριμένων εἶνε μάλιστα ἢ μετοχῆ βεβώς-ῶτος. —Τὰ βήσω, ἔβησα (ὀλοενεργ. κάμνω τινὰ νὰ περιπατήσῃ) εἶνε μάλλον διαλεκτικά. Τὰ δὲ σύνθετα ἀνα- παρα- συμβαίνω ἔχουσι και παθητ. βέ-
θαμαι, βαθῆναι (ἀδόκιμα δ' εἶνε τὰ βέλασμαι, βυσθῆναι).—Ῥημ. βατός,
τέος, και πτὸ ἀδόκιμον βατός.

Βάλλω Μέλ. βαλῶ (βαλλήσω μόνον ὁ Ἀριστοφ. σφῆκ. 222 1491). Ἄορ. ἔβαλον Παρκ. βέβληκα, βέβλημαι. Εὐκτ. βεβλήσθε (Ἀνδοκ.) 494,

σημ. 6'. Ἄορ. ἐβλήθη, βληθήσομαι. Μετ' ὀλίγ. μέλ. βεβλήσομαι.—Ῥημ.

βλητός, τέος. ΜΩ.

Βάπτω ὁμαλ. Παρκ. (ἐνεργ.;) παθ. βέβαμμαι (Λουκ.) Ἄορ. 6'. ἐβάφην 414, σημ. 6' (Ἄορ. ἀ. ἐβάφην Ἀριστοφ.)—Ῥημ. βαπτός, ΜΠ,

βαρύνω ὁμαλ. (μέλ. βαρήσω Λουκ.), Παρακ. (ἐνεργ.;) παθ. βεβάρημαι (Πλ. συμπ. 203, 6') Ἄορ. ἐβαρύνθη.

Βαστάζω πρωτόθ. χαρακτ. δ'. παρκ. (ἐνεργ.;) παθ. βεβάστακται (Λουκιαν.), Ἄορ. ἐβαστάχθη (Διογ. Λαέρτ.)

Βιάζομαι ἐνεργ. και παθ. (542, 6', σημ. ἀ') Μέλ. ἐνεργ. βιάσομαι Ἄορ. ἐβιάσαμην παθητ. ἐβιάσθη (Θουκ.) Πρκ. ἐνεργ. ὁ Δημ. συνήθ. ὁμοως ὁ παθ. βεβιάσαμαι.—Ῥημ. βιαστός.

Βιάζω (κάμνω νά κινήση, φέρω) Μέλ. βιβάσω και βιβάσομαι συνήθως βιβῶ (450) βεβιάσαται (Σηξτ. ἐμπερι.) ἐβιδάσθη (Ἀριστοτ.)—Ῥημ. βιδιαστός. ΜΩ.

Βιβρώσκω Πίν. ζ'. Ἐντελῶς ἀδόκιμοι εἶνε ὁ Μλ. βρώσομαι και Ἄορ. ἐβρώσα. Ὅχι ἀττικὰ ἐπίσης εἶνε τὰ ἐβρώθη, βρωθήσομαι, βεβρώσομαι ἀντ' αὐτῶν δὲ μεταχειρίζονται τοὺς ἐκ τοῦ ἐσθίω χρόνους.—Ῥημ. βρωτός, τέος.

Βιώω Κατ' Ἐν. και Πρτ. ἐν μέρει οἱ Ἀττικοὶ, και συνηθέστερον οἱ μεταγενέστεροι, ἀναπληροῦνται δ' ἐκ τοῦ βιοτεύω και ζῶ. Μέλ. βιώσομαι, Ἄορ. ἀ. ἐβίωσα, συνήθ. 6'. ἐβίων (515, σημ.) Ἰποτ. βιώ, βιῶς. Ἐγκτικ. βιῶν, ἀπαρ. βιώναι (και με σημ. ἐνεστ.), Μετοχ. βιούς, βιούσα Παρκ. βεβιώκα παθ. βεβιώται μοι (Δημ.) και συνηθέστερον εἰς τὰ, βίος βεβιωμένος, τὰ βεβιωμένα, βίος βιωθησόμενος. Τὸ τοῦ Ἡρόδ. βιοῦται εἶνε ΜΕ.—Ῥημ. βιωτός, τέος.

(Βιῶσκομαι) ἀναβιῶσκομαι ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἀναζῆν ἔχει μόνον τὸν Ἄορ. ἀναβιῶναι ἐν δὲ τῇ τοῦ ἀναζωοποιεῖν τὸ ἀναβιῶσασθαι.

Βλάπτω ὁμαλ. ἐβλάφθη και ἐβλάβη παρκ. βέβλαφα (Δημοσθ.), ἐβλαφα (ἐπιγραφ.), παθ. βέβλαμμαι (424, 2, σημ. ἀ.) Μέλ. βλαβήσομαι (Ἰσοκρ.)

Βλαστάνω Πίν. γ'. Παρκ. (6) ἐβλάστηκα (424, 2, σημ. ἀ.) Ἄορτς. βλαστήσαι.

Βλέπω Μέλ. βλέψω και βλέψομαι (541, 6'. σημ. δ') Ἄορ. ἐβλεψα, Παρκ. βέβλεψα (Στοβ.), βέβλεμμαι Ἄορ. παθ. ἐβλέφθη.—Ῥημ. βλεπτός, τέος.

Βλίττω (τρυγῶ μέλι) Ἄορ. ἐβλισα (414, σημ. γ'). Ἐν δὲ τῇ πολιτείᾳ τοῦ Πλ. 561, ε. γράφουσι τόρα βλόττω.

Βοάω Μλ. βοήσομαι (541, 6'. σημ. ε.), βοήσω δὲ οἱ μεταγεν. ποιηταί. Ἄορ. ἐβόησα τὰ ἄλλα δὲν ἀπαντῶνται παρά τοῖς Ἀττικοῖς.—ΜΕ. Ἀριστοφ. σφ. 1228.

Βόσκει Πίν. ἀ. Παθ. ἀμετάβ. οἶον, Ἄορ. βοσκηθῆναι.—Ῥηματ. βοτός, βοσκητέος.

Βούλομαι Πίν. ἀ. 6'. πρόσ. βούλει (485, σημ.) Περι αὐτ. 418, σημ. ε. Παρκ. βεβούλημαι ἤδη πρὸς Δημ. περ. Στεφ.—Ῥημ. βουλητός.

Βραδύνω Παρκ. βεβράδυκα Λουκ. συμπός. 20;

(Βράζω, βράσσω, ἀττ. βράττω) Μλ. βράσω κλ. 444, σημ. γ').

Βρέμω· μόνον κττ. Ἐνεστ. και Πρτ.

Βρέχω ὄμαλ. (παρκ. ἐνεργ.·) Ἄορ. παθ. ἐβρέχθην και ἐβρέχην.

Βρο—Ζήτ. βιδρώσκω.

Βρυχάομαι Ἄορ. ἐβρυχησάμην και ἐβρυχήθην.

Βρύω (ῶ). Μόνον κατ' Ἐνεστ. και Πρτ. (βρύσω, ἔβρουσα Ὅμηρ.)

Βυνέω (παραγεμίζω) ἐκ τοῦ βύω· Ἄορ. βύσαι, Παρκ. παθ. βέβυσμαι. Ἄορ. ἰβύσθην (Λουκιαν.)—ΜΩ.—Ῥημ. βυστός.

Γαμέω (νυμφεύομαι, τὸ μέσον ὑπανδρεύομαι). Πίν. β'. (οἱ μεταγεν. και γαμήσω, ἐγαμήσα, ἐγαμήθην).—Ῥημ. γαμετή και γαμητέος.

Γεινάσθαι=γεννῆσαι ἐκ τοῦ ποιητικῆς γείνομαι=γεννώμαι. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις μόνον οἱ γεινάμενοι Ξενοφ. ἀπομν. Α, δ', 7, ὁ δὲ Ἡρόδ. και, ἡ γειναμένη.

Γελάω (ἄ 417, ἄ, 1). Μέλ. γελάσομαι (511, β'. σημ. 3), οἱ μεταγεν. και γελάσω Ἄορ. ἐγέλασα Παρκ. (ἐνεργ.·) παθ. γεγελασται (Λουκιαν.) Ἄορ. παθ. ἐγελάσθην, γελασθήσομαι.—Ῥημ. γελαστός.

Γέμω (εἶμαι γεμάτος)· μόνον κατ' Ἐνεστ. και Πρτ.

Γέν- Ζήτ. γίγνομαι.

Γεύω (δίξω εἰς ἄλλον νὰ γευθῆ, Μέσ. γεύομαι ἐγὼ) ὄμαλ. Παρκ. (ἐνεργ.·) παθ. γέγευσθ (ἀορ.·) —Ῥημ. γευστός-τέος.

Γηθέω ποιητικόν· ὁ δὲ Παρκ. γέγηθα με σημασ. ἐνεστ. εὐχρηστος και παρὰ τοῖς πεζογράφοις.

Γηράω και γηράσκω (ᾱ) Πίν. ε'. γηράσομαι και γηράσω, ἐγήρασα· ἐν δὲ τῇ ἀπαρεμφ. προτιμᾶται τὸ γηρᾶναι τοῦ γηρᾶσαι. Παρκ. γεγήρακα (εἶμαι γέρων).

Γίγνομαι (και γίνομαι οἱ μὴ Ἀττικοί)· ἐκ τῆς ρίζης γεν. μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ (540, θ', σημ. γ'). Μλ. γενήσομαι, Ἄορ. ἐγενόμην (μεταγεν. ἐγενήθην). Παρκ. γέγονα και γεγένημα και ὡς παρακείμενος τοῦ εἶμι 529, σημ. ζ'. Μεταχειρίζονται δ' ὁ μὲν Θουκυδ. μόνον τὸν δεύτερον, ὁ δὲ Πλάτων σχεδὸν πάντοτε τὸν πρῶτον.

Γινώσκω (και γινώσκω παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς) Πίν. ζ'. Μέλ. γνώσομαι (541, β'. σημ. ζ'), Παρακ. ἔγνωκα, Ἄορ. β'. ἔγνω 515, σημ. Προστ. γνώθι, γνώτω κτλ. ὑποτ. γνώω, γνώω κλ. Εὐκτικ. γνώοιην (ἐνίοτε γνώων) Ἄπαρ. γνώωναι Μετ. γνοῦς-οὔσα.—Ῥημ. γνωστός-τέος (οἱ ποιητ. και γνωτός).

Γλίχομαι· μόνον κατ' Ἐνεστ. και Πρτ.

Γλυκαίνω Παρκ. παθ. γεγλύκασμαι Ἀθήν. δ', 384 δ'.

Γλύφω (σκαλιζῶ εἰς τὴν πέτραν). Ἀναδιπλασ. 421, 2, σημ. α.—Ῥηματ. γλυπτός.

Γνάμπτω ὄμαλ. ἔχει μὲν Ἄορ. ἄ, παθ. ἀλλ' ὄχι και Παρκ.

Γνο- Ζήτ. γινώσκω.

Γράφω ὁμαλ. Παρκ. γέγραφα καὶ ὁ ἀδόκιμος γεγράφηκα, Ἄορ. παθ. μόνον ἐγράφην. Μέλ. γραφήσομαι καὶ Μετ' ὀλίγον μέλ. γεγράφομαι.—Ῥημ. γραπτός, τέος. ΜΩ. (γράφω ἑμαυτῶ καὶ ἐγκαλῶ).

Γυμναζῶ ὁμαλ. καὶ Πρκ. ἐνεργ. —ΜΑ καὶ ΠΜ. Μέλ. γυμνάσομαι.—Ῥημ. γυμνασός.

Δαίρω. Ζήτ. δέρω.

Δάκνω. Πίν. γ'.

Δαπανῶ ὁμαλ.—ΜΑ. (δαπανῶ ἐκ τῶν ἑμαυτοῦ).

Δαρθάνω. Πίν. γ'. Ἄορ. ἐδάρθην (Δίωιν Κάσσιος).

(Δατέομαι μοιράζω). Ἄορ. ἐδασάμην.—Ῥημ. δαστός.

Δεῖ. Ζήτ. δέω. Πίν. ζ'. —Δείκνυμι.

Δει-(φοβοῦμαι). Μέλ. δεισομαι, Ἄορ. ἔδειτα, Παρκ. δέδοικα καὶ δέδια μὲ σημασίαν ἐνεστώτος. Πληθ. δέδιμεν καὶ δέδιαμεν, δέδιτε, δέδιασιν. Προστ. δέδιθι, δέδιέτω, ἴποτ. δέδιω, Εὐκτ. δέδεισίνη, Ἀπαρμφ. δέδειναι, Μετοχ. δέδιως γ'. πληθ. πρόσ. τοῦ ὑπερσ. ἐπιβεβαιουῦνται ἐδέδισαν καὶ ἐδέδισαν.

Δέρω (Ἀττικῶς καὶ δαίρω, ὁμαλ. Πρκ. (ἐνεργ.) παθ. δέδαρμαι Ἄορ. ἐδάρην.—Ῥημ. δαρτός.

Δεύω (βρέχω) ὁμαλ. Πρκ. παθ. δέδευσαι. (Παρκ. ἐνεργ.; καὶ Ἄορ. παθ.;)

Δέχομαι. ΑΜ. ὁμαλ. Οἱ μεταγενέστεροι μόνοι ἐκλαμβάνουσι τὸν ἐνεστώτα καὶ παρτ. ἐν παθ. σημασίᾳ, τὸν δὲ παθ. Ἄορ. ἐδέχθην καὶ ὁ Δημοσθ.—Ῥημ. δεκτός.

Δέω (δένω). Περί τῆς συναίρ. 502, σημ. δ'. Περί τοῦ η. 448. Μέλ. ἀ. δήσω, Ἄορ. ἔδησα, παρκ. δέδεκα (δέδηκα Αἰσχύλ.). Παρκ. παθ. δέδεμαι ὁμαλ. Ἄορ. ἐδέθην, δεθήσομαι. Μέλ, γ'. δεδήσομαι. (480, σημ. β'). —Ῥημ. δετός σύνθ. ἀνυπόδητος, (οἱ μεταγενέστεροι ἀνυπόδετος), τέος.—ΜΩ.

Δέω (στεροῦμαι) Περί τῆς συναίρ. 502, σημ. δ'. Μέλ. δεήσω, Ἄορ. ἐδέησα, Πρκ. δεδέηκα.—Συνηθέστατα εὑρηται ἀπροσώπως δεῖ.—Δέομαι (ἔχω ἀνάγκην, παρακαλῶ) β'. πρόσ. δέη ἢ δέει, γ'. δεῖται κτλ. 502, σημ. δ'. Μέλ. δεήσομαι, παρκ. δεδέημαι, Ἄορ. ἐδεήθην.

Δήκω. Ζήτ. δάκνω.

Διαιτάω (κρίνω). Παθ. μὲ τὸν μέσ. Μέλ. (διάγω βίον τινά). Αὐξ. 421, σημ. β'. Ἄορ. (ἐ)διήτησα, Πρκ. (δε)διήτηκα, Πρτ. παθ. διητῶμην, Ἄορ. διητήθην.

Διδάσκω ἐκ τοῦ διδάχ- Μέλ. διδάξω, Ἄορ. ἐδίδαξα, Παρκ. δεδίδαχα, παθ. δεδίδαγμαί, Ἄορ. ἐδιδάχθην.—ΜΩ. Πρκ. δεδίδαγμαί, Ἄορ. ἐδιδάχθην.—Ῥημ. διδακτός, τέος.

Διακονέω Αὐξ. 421, σημ. β'. (ΜΕ'. ὁ Λουκιαν.) ὡς Ἀστικά ἐκλαμβάνουσι τὰ δεδιακονήκα καὶ ἐδιακονουν.

Δίδημι (δένω) ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μόνος ὁ Ξενοφ. Ἀνάβ. Β, ἡ, 24.

Δίδωμι. σελ. 54.

Διδράσκω (φεύγω). Πίν. ζ'. Μόνον τὰ σύνθετα εἶνε εὐχρηστα. Ἄορ. ἔδρῶν, ἔδρᾱς, ἔδρᾱ, ἔδρᾱμεν, ἔδρᾱτε, ἔδρᾱσαν (περὶ τοῦ ᾱ 424), Προς. δρᾶθι, Ἰποτ. δρῶ, δρᾶς κλ. Εὐκτ. δρᾶίνην, Ἄπαρμφ. δρᾶναι, Μετοχ. δρᾶς, δρᾶντος. Δὲν εἶνε Ἄττικὸς ὁ Ἄορ. ἔδρασα.

Διψᾶω. Περὶ τῆς εἰς ἠ συναιρέσεως 502, σημ. 6'.

Διώκω. Μλ. διώξομαι καὶ διώξω (541, 6', σημ. 8') ἄλλως ὁμλ. (ὁ Πρκ.)—Ῥημ. διωκτὸς, τέος.

Δοκέω. Πίν. 6'. Παρκ. δέδοκται (ἐφάνη), καὶ δεδογμένος ἦγουν ὁ νόμος (καταδοκεῖσθαι—καταδοχθῆναι Ἄντιφῶν).

Δράω. Μέλ. δράσω, Ἄορ. ἔδρασα, Παρκ. δέδρακα. Παθ. δέδραμαι καὶ δέδρασμαι 449. Ἄορ. δρασθῆναι.—Ῥημ. δραστήος.

Δρέπω ὁμάλ. (Παρκ. καὶ Ἄορ. παθ.) ΜΩ'.

Δύναμαι κατὰ τὸ ἴσταμαι, 6'. πρὸς. δύνασαι 520, σημ. (τὸ δύνη καὶ ποιητικὸν) Ἰποτ. δύνωμαι, Εὐκτ. δυναίμην, δύναιο, Παρατ. ἐδυνάμην, ἐδύνω (ὄχι ἐδύνασο), Μέλ. δυνήσομαι, δεδύνημαι, ἐδυνήθην, καὶ μᾶλλον Ἴων. ἐδυνάσθην (ὁ Ξενοφ.) Αὐξ. 418, σημ. 4.

Δύω. Μέλ. δύσω, ἐδύσα, δέδυκα. Παρκ. Παθ. δέδῦμαι, ἐδύθην, δῦθήσομαι.—Ῥημ. δῦτός, τέος. Ἄορ. 6'. ἐδύν, ὦς, ὦ, ὦμεν, ὦτε, ὦσαν (περὶ τοῦ ὦ 424), Ἰποτ. δύω, (Εὐκτ. δύνην ὁ Ὀμηρ.), Ἄπαρμφ. δύναι, Προστ. δῦθι, Μετοχ. δὺς, ὦσα. Τὰ δύσω, ἐδύσα ἔχουσι σημ. μεταβ., σπανίως ὁ Πρκ. δέδυκα, ὅστις ὅμως ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἔχει οὐδ. σημασίαν, ὡς καὶ ὁ Ἄορ. ἐδύν, ὧν οἱ ἄλλοι χρόνοι ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ δύομαι, Μλ. δύσομαι, Ἄορ. ἐδυσάμην.—ΜΠ.

Δύνω. Μόνον κατ' ἐνεστ. καὶ Παρατ. ἐνεργ. Παρὰ τοῖς ἔπειτα καὶ Ἄορ. ἔδυνα.

Δωρέομαι. ΜΔ. Ὁ δὲ Παρκ. καὶ Ἄορ. ἀ. δεδώρημαι καὶ ἐδωρήθην μόνον Παθ.—Ῥημ. δωρητός.

Ἐάω. Μέλ. ἐάσω καὶ ἐάσομαι, εἶσα, εἶάθην, εἶακα καὶ εἶαμαι. Αὐξ. 418, 2, σημ.

Ἐγγυάω (βίβω ἐνέχυρον) Αὐξ. 420 σημ. 6'.—ΠΗ. (ἐγγυῶμαι τοῦτον ἐκεῖνον, πρὸς ἐκεῖνον=γίγνομαι ἐγγυητὴς τούτου πρὸς ἐκεῖνον).

Ἐγείρω ὁμάλ. Ἄττικὸς ἀναδιπλ. 426. Παρκ. παθ. ἐγήγερμαι καὶ Ἄορ. ἠγέρθην χουσι σημασ. παθ. καὶ μέσσην, Παρκ. 6'. ἐγήγωρα. Ἄορ. 6'. ἠγρόμην (540, 8', ἔημ. 6'), Ἄπρφ. Ἄορ. 6'. ἔγρεσθαι παρὰ 492, ἐξ οὗ εὐρῆται καὶ Ἐνεσ. ἔγρωμαι καὶ ἔγρω.—Ῥημ. ἐγερτέος.

Ἐγκωμιάζω. Αὐξ. 420, 1. Μέλ. ἐγκωμιάσω καὶ ἐγκωμιάσομαι (541, 6', σημ.).

Ἐδ-Ζήτ. ἐσθίω. Ἔζομαι Ζήτ. ἴζω.

Ἐθέλω. Πίν. ἀ. θέλω σχεδὸν οὐδέποτε ἔχει ὁ Θουκυδ. καὶ σπανίως ὁ Πλάτων, Παρκ. τεθέληκα οἱ μεταγενέστεροι.

Ἐθίζω ὁμάλ. Αὐξ. εἰ 418, σημ. (ἴσως δὲ καὶ ἠ).—Ῥημ. ἐθιστός. τέος.—ΜΠ.

(Ἔθω) εὐχρηστα μόνον τὰ εἴωθα, εἰώθειν = εἴθισμαι.

εἴδω. Ζήτ. οἶδα 112, ζ'. 536.

(ΓΡΑΜΜ. ΓΕΝΝΑΔ.).

Εἰκάξω· Μέλ. εἰκάσμαι (Παρκ. εἰκακα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις). Αὔξ. 418, 2, σημ. α.—Ῥημ. εἰκαστός, τέος.

(Εἴκω), Μέλ. εἴζω καὶ συνήθως ὁ Παρκ. εἴοικα 440, σημ. β'. γ'. πληθ. πρόσ. εἴοικασιν καὶ εἴζασιν. Ἀντι δὲ τοῦ οὐδ. τῆς Μετοχ. εἴοικός ἐλεγον, εἰς τὴν φράσιν, εἰκός (ἐστίν)· οἱ δὲ δραμ. κανονικῶς καὶ εἰκῶς ἀντι εἰκός.—Ἐπίρ. ἀπειοικότως Θουκυδ. 5'. 55.

Εἰλέω ἢ εἰλέω (κατειλέω, βιάζω, περιορίζω), ὁμαλ.—Τὸ δὲ εἴλλω (εἴλλω, ἴλλω, περιτυλίσσω) μόνον κατ' Ἑνεστ. καὶ Παρτ.

Εἴμαρται. Ζήτ. μείρομαι.—Εἴμι 106, 532.—Εἴμι 105, 532.

Εἴπον· Πίν. θ'. Ἄορ. β'. Πλὴν τούτου καὶ οἱ τύποι τοῦ α'. εἴπα, εἴπας, εἴπατε, τον, την.—Τὸ εἰ μένει καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις (πρόβ. 428). Τὸ ἀπαρμφ. εἰπεῖν ἔχει καὶ Ἑνεσ. σημασίαν. Μέλ. ἐρῶ, Ἄορ. ἐρρήθην καὶ μόνον οἱ μὴ Ἀττικοὶ ἐρρήθην, Παρκ. εἴρηκα, παθ. εἴρημαι, Μετ' ὄλ. Μέλ. εἴρησομαι.—Ῥημ. ῥητός, τέος.

Εἴρω (ἀποκλείω), εἴργνυμι (νύω)· ἐγκλείω, Μέλ. εἴρξω καὶ εἴρξω, Ἄορ. εἴρξα καὶ εἴρξα, ὁμαλ. πλὴν τοῦ ἐνεργ. Παρκ. Ὁ Μέλ. εἴρξομαι παθ. παρὰ Ξενοφ. Ἀνάβ. ΣΤ, δ', 16. Παρὰ δὲ Πλάτωνι καὶ τοῖς τραγικοῖς καὶ μετοχ. ἐρξας.—Ῥημ. εἴρκτῃ, εἴρκτέος.

Εἴσα (ἐκάθισά τινα) ἐλλειπτικὸς Ἄορ. ἀχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Μετοχ. ἐσάμενος καὶ εἰσάμενος.

Ἐκκλησιάζω. Αὔξ. 421, 2, σημ. β'.

Ἐλαύνω (πρόβλ. 753). Ἐκ τῆς ῥίζης ἐλά- Μέλ. (ἐλάσω Ξενοφ. καὶ μεταγενεστέροι) ἐλῶ, ἐλάξ, κλ. 450, Ἄορ. ἤλασα, Παρκ. ἐλήλακα, ἐλήλαμαι 425, ἤλαθην (δὲν εἶνε Ἀττικὰ τὰ ἐλήλασμαι καὶ ἤλασθην).—Ῥημ. ἐλατέος.—ΜΩ. (ἐλαύνω ἐμαυτῶ καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ).

Ἐλέγχω (ἀναιρῶ, καταδεικνύω) ὁμαλ. Παρκ. (ἐνεργ.·) παθ. ἐλήλεγμαι. Περὶ τοῦ ἀποβλητέου γ 218.—Ῥημ. ἐλεγκτός, τέος.

Ἐλεύθ- Ζήτ. ἐρχομαι.

Ἐλίσσω. Αὔξ. εἰ 418, 2, σημ. β'. Παρκ. παθ. εἰλιγμαι καὶ (Παυσαν.) ἐλήλιγμαι 426.—Ῥημ. ἐλικτός.—Ὁ τύπος εἰλίσσωεῦρηται καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις.—ΜΠ.

Ἐλκω σχηματίζει τινὰς τύπους ἐκ τοῦ ἐλκύ- Αὔξ. 418, 2, Σημ. β'. Μέλ. ἐλξω, Ἄορ. ἐλκυσα (παρὰ μεταγενεστέροις καὶ εἰλξα), Παρκ. ἐλκῦκα, παθ. ἐλκυσμαι, Ἄορ. παθ. ἐλκύσθην (μεταγεν. καὶ ἐλχθῆναι), Μέλ. ἐλκυσθήσομαι.—Ῥημ. ἐλκτέον (καὶ ἐλκυστέον). ΜΩ.

Ἐλ- Ζήτ. αἰρέω.

Ἐμέω (Μέλ. ἐμέσω καὶ ἐμοῦμαι 550) Ἄορ. ἤμεσα (Παρκ. ἐμήμεκα ἐμήμεσομαι).

Ἐναντιομαι. Ζήτ. ἀντιώ.

Ἐνδοαίζομαι. Ἄδρ. ἐνδοιασθήναι.—Ἐνεκ- Ζήτ. φέρω.

Ἐνθυμέομαι (542, α, σημ. β'), Παρκ. ἐνθεθύμημαι ταύτως. με τὸν Ἐνεστῶτα.

Ἐννυμι. Μόνον ἐν συνθέτοις, μάλιστα ἀμφιέννυμι, Παρτ. ἡμφιέννυν, Μέλ. ἡμφιέσω) ἀμφιώ, Ἄδρ. ἀμφίεσα.—ΜΩ. Μέλ. ἀμφιέσομαι. Παρκ. ἡμφιέσμαι, Ἄπρ. ἡμφιέσθαι. Αὔξ. 421, σημ. α.—Τὸ δὲ ἐπίεσασθαι Ξεν. Κύρ. Παιδ. ΣΤ, δ', 6, δὲν ἐκθλίβει τὸ φωνήεν τῆς προθέσεως 240.

Ἐνοχλέω. Αὔξ. διττῇ 421.

Ἐξετάζω ὁμαλ. Μέλ. ἐξετώ (Ἰσοκρ.) 450, Παρκ. ἐξήτακα. Αὔξ. 420, 2, σημ. β'.

Ἐπαινέω. Ζήτ. αινέω.

Ἐπείγω (βιάζω. (Δὲν εἶνε σύνθετον) ὁμαλ. (Παρκ.;)—Ἐπείγομαι (σπεύδω), Μέλ. ἐπείξομαι, Ἄδρ. ἡπείχθην, (Παρκ. ἡπείγμαι Σουίδ. ἐν λ. ἦν).

Ἐπιμέλομαι. Ζ. μέλει.

Ἐπισηκέω, πρ6. 240. ὁμαλ. ἐπισηκῆσω καὶ ομαι. (542, β', σημ. ε').

Ἐπίσταμαι. Περὶ τῶν β' προσ. τοῦ Ἐνεστ. καὶ Παρτ. 522. Περὶ τοῦ τονισμοῦ τῆς ἴποτ. καὶ Εὔκτ. 525. Μέλ. ἐπιστήσομαι, Ἄδρ. ἡπιστήθην. καὶ ἡπιστάσθην (Ξενοφ. Ἑλλ. Β, δ', 18).—Ῥημ. ἐπιστητός.

(Ἐπω) εὐχρησ. τὰ σύνθετα οἶον, περιέπω. Αὔξ. εἰ 418, 2, σημ. β'. Μέλ. ἔψω.

Ἐπομαι. Παρτ. εἰπόμην 418, 2, σημ. β'. Μέλ. ἐψομαι, Ἄδρ. ἐσπόμην, Πρ6ς. ἐπίσπου 493 σημ. β'. Ἀπαρμφ. σπέσθαι, Μετοχ. σπόμενος (ἐσπῆται Πλάτ.).

Ἐράω (καὶ ποιητ. ἔραμαι κατὰ τὸ ἴσταμαι), (Παρκ. ἤρασμαι Παρθένιος). Ἄδρ. ἡράσθην, Μέλ. ἐρασθήσομαι.—Ῥημ. ἐραστός;—Παθ. ἐρώμαι.

Ἐργάζομαι. Αὔξ. εἰ 418, σημ. β'. (ἡργαζόμενη ἐν τρισὶν ἐπιγραφαῖς) ὁμαλ. Μέλ. ἐργάσομαι, Ἄδρ. εἰργασάμην, Παρκ. εἰργασμαι καὶ παθ. ὡς καὶ πάντοτε ὁ Ἄδρ. εἰργάσθην καὶ ὁ Μλ. ἐργασθήσομαι.—Ῥημ. ἐργασέον.

Ἐρείδω ὁμαλ. Περὶ δὲ τοῦ Παρκ. ἰδὲ 426, σημ. (ἡρεῖσμαι ὁ Πολυδ. καὶ ἄλλοι)—ΜΠ.

Ἐρέσσω (καπηλατῶ) Μέλ. ἐρέσω κτλ. 181, σημ. Ἀμφίβολοι εἶνε οἱ Παρκ. καὶ ὁ Παθ. Ἄδρ.

Ἐρεσθαί (ἐρωτᾶν) Πίν. α. Ἀμφίβολοι εἶνε οἱ Ἐνεστ. ἐρομαι, ἐρεσθαί.

Ἐρπύω. Αὔξ. εἰ 418, 2, σημ. β'. Μέλ. συνήθης ἐρπύσω, ἐκ τοῦ ἐρπύζω, ὡς καὶ Ἄδρ. ἐρπύσα καὶ οἱ μεταγεν. εἴρψα.

Ἐρχομαι. Πίν. θ'. Μέλ. ἐλεύσομαι, Ἄδρ. ἤλθον (ἐκ τοῦ ἐπικοῦ ἤλυθον), ἴποτκ. ἔλθω, Πρ6στ. ἐλθέ (474, σημ. β'), Παρκ. ἐλήλυθα, ἴπερσ. ἐλήλυθει (426, σημ. γ').—Ῥημ. μετελευστέος, (ἐλθετέον Στράβ. ἰγ'. 622.)

ΣΗΜ. Ὁ Ἐνεστ. εἶνε ὡς ἐπιτοπολὺ ἐν τῇ Ὀρις. μόνον εὐχρηστος, σπάνιος εἶνε καὶ ὁ Παρτ. ἀναπληροῦνται δὲ, ὡς καὶ ὁ ἀπαξ μόνον παρ' Ἀττικοῖς ἀπαντώμενος Μέλ. διὰ τοῦ εἶμι. Ἐρ- εἰπεῖν.

Ἐσθίω. Πίν. θ'. Μέλ. ἔδομαι 436 σημ. Παρκ. ἐδήδοκα, ἐδήδεσμαι, 426 (γ'. πρόσ. ἐδήδοται Διονύσ. Ἄλικ.)

Ἐστίαω. Αὔξ. εἰ 418, 2, σημ. β'. (Παρκ. ἐνεργ.), Παθ. (τρώγω), Παρκ. καὶ Μέλ. ἐξιάσομαι.— Ἐτάζω. Ζήτ. ἐξετάζω.

Εὐδῶ· συνθ. καθεύδω, Μέλ. εὐδήσω, Παρτ. ἐκάθευδον, παρὰ δὲ τῷ Πλάτ. καὶ τοῖς τραγ. καθυῦδον καὶ καθευδον (ἡῦδον Πλάτ. συμπ. 203) (Παρκ.;)— Ῥημ. καθευδητέον (Ἄδρ. ἀπαρμφ. καθευδησαι σχολ.).

Εὐλαθέομαι. ΠΕ.— Ῥημ. εὐλαβητέον.

Εὐρίσκω. Πίν. ε'. Ἄδρ. προστακτικῆς 474, σημ. β'. (Ἄδρ. εὐράμην οἱ μεταγεν.).— Ῥημ. εὐρετός, εὐρετέος.— ΜΩ. (ἐπιτυγχάνω).

Εὐφραίνω ὁμαλ. (Παρκ.;)— ΜΑ'. (χαίρω), Ἄδρ. εὐφράνθην, Μέλ. εὐφρανοῦμαι καὶ εὐφρανθήσομαι.

Εὐωχέω (φιλεύω) ὁμαλ. Μέσ. εὐωχέομαι (τρώγω), Μέλ. εὐωχήσομαι (εὐωχηθήσομαι ἐπιγρφ.), Ἄδρ. εὐωχήθην.

Εὐχομαι· ΜΕ. ὁμαλ. Ἰπερσ. ἡῦγμην (ἐνεργ. Σοφ. Τραχ. 610), ἡῦκτο (παθ. Πλ. Φαῖδρ.).— Ῥημ. εὐκτός, τέος.

(Ἐχθω μισῶ ποιητ. καὶ ἐκ τούτου) ἀπεχθάνομαι (μισοῦμαι), Μλ. ἀπεχθήσομαι, Παρκ. ἀπήχθημαι, Ἄδρ. ἀπηχθόμην.

ΣΗΜ. Τὸ Ἄπαρμφ. τονιζόμενον ἤδη ἀπέχθεισθαι ἀντὶ ἀπεχθέσθαι προϋποτιθῆσιν Ἐνεσ. ἀπέχθομαι.

Ἐχω (καὶ ἀμετάβατον ἐνίοτε) Αὔξ. εἰ· Μέλ. ἔξω (184) καὶ ἔξομαι· Ἄδρ. ἔσχον Ἰποτ. σχῶ, σχῆς, κλ. καὶ ἐν συνθ. παράσχω κλ., Εὐκτ. σχοῖην, σύνθ. παράσχοιμι κτλ. Προς. σχές, ὑπόσχες καὶ ἄλλα, Ἄπαρμφ. σχεῖν, Μετ. σχῶν, Μέσ. Ἄδρ. ἐσχόμην, σχέσθαι κτλ. Περὶ τοῦ παράσχου 493, σημ. β'. Ἐσχόμην καὶ ἔξομαι μὲ παθ. σημασίαν· ἐπειδὴ οἱ Ἀττικοὶ δὲν μεταχειρίζονται τὸν παθ. Ἄδρ. ἐσχέθην. Ἐκ τῆς ρίζης σχέ- σχηματίζονται Μέλ. σχήσω, Παρκ. παθ. ἐσχημαι, Ἄδρ. ἐσχέθην.— Ῥημ. σχετός, τέος· ἐκτός, τέος.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν συνθέτων τὸ ἀνέχομαι ἔχει τὴν διπλὴν αὔξησιν, τὸ ἀμπέχω (ἀμπέχω), Παρτ. ἀμπεῖχον, Μέλ. ἀμφέξω, Ἄδρ. ἡμπισχον, ἀμπισχεῖν. Μέσ. ἀμπέχομαι, ἀμπισχοῦμαι, Μέλ. ἀμφέξομαι, Ἄδρ. ἡμπισχόμην.— Ἐκ τοῦ ὑπισχνέομαι, Μέλ. ὑποσχέσομαι, Ἄδρ. ὑπεσχόμην (Προς. ὑπόσχου), Παρκ. ὑπέσχημαι.

Ἐψω (καὶ ἐψέω) Πίν. α', Μέλ. ἐψήσω καὶ ἐψήσομαι.

Ζάω ζῶ, ζῆς κτλ. 502, σημ. β', Μέλ. ζήσω, καὶ (οἱ μεταγεν.) ζήσομαι· οὗτοι ἔχουσι καὶ τὸν Ἄδρις. ἔζησα καὶ ἔζηκα (ἔζωκα ἐπιγρφ.), ἀνθ' ὧν οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν ἐβίων καὶ βεβίωκα. Ἀντὶ δὲ τοῦ α'. προσ. Ἐρτατ. εὔρηται καὶ ἔζην ἀντὶ ἔζων, καὶ Προστ. ζῆθι ἀντὶ ζῆ.

Ζεύγνυμι· Πίν. ζ'. Ἄορ. ἀντι ἐζύγην σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς ἐξεί-
χθην.—ΜΩ'.

Ζέω. Μέλ. ζέσω, Ἄορ. ἐξεσα 448, γ'.—Ῥημ. ζεστός.

Ζώννυμι· Πίν. ή. Παρκ. ἐζωκα (Παυσ.), ἐζωσμαι και (ἀδόκιμον) ἐζω-
μαι.—ΜΩ.

Ἡβάω και ἕναρκτ. ἡβάσκω, 540, ς', σημ. ς', Ἄορ. ἡβησα, Παρκ. ἡβηκα.

Ἡγέομαι.—ΜΕ'. Ὁ Πρκ. ἡγημαι εἶνε ἐνίοτε και παθ. ὁ δ' Ἄορ. ἡγηθῆναι, πάντοτε.
—Ῥημ. ἡγητέον.

Ἡδύνα ὄμαλ. (Παρκ. ἐνεργ. και Ἄορ. παθ.) Παρκ. παθ. ἡδυσμαι.

(Ἡδω εὐχαριστῶ παρὰ τοῖς μεταγεν.)—ΜΠ. ἡδομαι (εὐχαριστοῦμαι), Ἄορ. ἡσθην,
ἡσθήσομαι, ἐξ οὗ και τὸ με Διολο, τονισμὸν και πνευματισμὸν ἐπιθετον ἄσμενος ἐκ
τοῦ Παρκ. ἡσμένος.

Ἡκω· ή Ἰποτ., ή Εὐκτ. και ὁ Παρτ. ἦκον ἔχουσιν ἀορίστου σημασίαν.
Μέλ. ἦξω (οἱ δὲ μεταγεν. και Ἄορ. ἦξα, Παρκ. ἦκα).

Ἡμαι. Ζ. 108. Ἡμι ἀντι φημί 535, σημ.

Ἡττάωμαι (νικῶμαι και εἶμαι νενικημένος), Παρκ. ἦττημαι, Ἄορ. ἦτ-
τήθην, ἦττηθήσομαι· και σπανιώτερον ἦττήσομαι.—Ῥημ. ἦττητέος.

ΣΗΜ. Τὸ ἐνεργ. ἦττάω (νικῶ) εὐρηται παρὰ Πολυδίφ.

Θάλλω· ὄμαλ. Παρκ. τέθηλα.

Θάλλω· Δὲν σχηματίζονται οἱ χρόνοι, ὅσοι ἔχουσι μ εἰς τὴν κατάληξιν.

Θάπτω, θάψω, ἔθαψα, Παρκ. (ἐνεργ.) παθ. τέθαμμαι, Ἄπρ. τεθάφθαι
(189), ἴπλ. πρὸς. τετάφεται, Ἄορ. ἐτάφην, Μλ. ταφήσομαι και μετ' ὄλ.
Μέλ. τεθάψομαι.—Ῥημ. θαπτέον.

Θαυμάζω· Μέλ. θαυμάσομαι 441, β', σημ. δ'. (και θαυμάσω Ξενοφ.), ἄλλως ὄμαλ.
θεάσομαι ΜΕ'. (Ἄορ. ἐθεάθην παθ. Θουκυδ. γ', 38).—Ῥημ. θεασός, τέος.

Θέλω. Ζήτ. ἐθέλω.

Θέρομαι (θερμαίνομαι)· ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μόνον κατ' Ἐνεσ. και Παρτ.

θέω Ἐνεσ. Παρτ. και Μέλ. θεύσομαι. Τάλλα λείπουσι, πρὸς. τρέχω.

Θήγω (ἀκονίζω) ὄμαλ. (Παρκ. ἐνεργ. και Ἄορ. παθ.)—Ῥημ. θηκτός.

Θηλύνα Παρκ. (ἐνεργ.) παθ. τεθήλυμαι, γ'. πρὸς. τεθήλυται και ἀπο. τεθηλύν-
θαι, ἅπαντα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις.

Θηράω και θηρεύω 541, β', σημ. ε'.

Θιγγάνω· Πίν. δ'. Μέλ. θίξομαι, Ἄορ. ἐθίχθην.—Ῥημ. εὖ- ἄθικτος.

Θλάω· θλάσω, ἔθλασα 447, α, 1. Παρκ. (ἐνεργ.) τέθλασμαι και Ἄορ. ἐθλάσθην.—
Ῥημ. θλαστός. Περὶ τοῦ σ 449, α.

Θλίβω (ῖ) ὄμαλ. Πρκ. τέθλιφα (Πολυδ.), τέθλιπται (σχολ.), Ἄορ. ἐθλίφθην ὁ Πλάτ
και ἐθλίβην (ῖ) οἱ μεταγενεστέροι. Ἄπρμφ. θλίψαι.

Θνήσκω· Πίν. ζ'. Καὶ ὡς παθ. τοῦ κτείνω· ὁ Παρκ. τέθνηκα (εἶμαι
νεκρός) εὐρηται σχεδὸν πάντοτε μόνον ἀπλοῦς, ὁ δ' Ἄορ. β'. σύνθετος,
ἀπέθανον, ὁ δὲ τέθνηκα (κατὰ τὸ ἔστηκα 530, σημ. α.) ἔχει ἐκ μὲν τῶν
τελείων τύπων μόνον τὸ Ἄπαρμφ. και τὴν Μετοχ., τοὺς δ' ἄλλους συγκε-
κομμένους, τέθναμεν, τέθνάτε, τεθνάσιν, γ'. πληθ. Ἰπερσ. ἐτέθνασαν, Εὐκτ.

τεθναίνην, Ἀπαρμφ. τεθνάσαι (καὶ ὡς Ἄδρ.), Μετοχ. τεθνεός, ὡσα, ὡς
Ἐκ δὲ τοῦ Παρκ. Μέλ. τεθνήξω καὶ παρὰ τοῖς ἔπειτα τεθνήξομαι, 530,
σημ. 6'.— Ῥημ. θνητός (θανατέον, θνητέον ὁ Ἀριστοτ.). Παρβλ. κταίνω.

Θράσσω Ζήτ. τράσσω.

Θραύω Πρκ. (ἐνεργ.) παθ. τέθραυ(σ)μαι 449 γ'. Ἄδρ. ἐθραύσθην.— Ῥημ. θραυός.

Θρέφ- Ζήτ. τρέφω.

Θρύπτω ὄμαλ. Πρκ. (ἐνεργ.) Παθ. τέθρυμμαι, (Ἄδρ. ἐθρύφθην σχολ.)
ἐτρύφην (Ὀμ.), θρυφήσομαι (Ἀρρίαν.), Μλ. θρύφομαι (εἶμαι τρυφήλος.)—
Ῥημ. ἐνθρυπτος.

(Θρώσκω Μέλ. θροοῦμαι Ἄδρ. ἔθωρον).

Θυμε- Ζήτ. ἐνθυμέομαι καὶ προθυμέομαι.

(Θυμόω καὶ θυμόομαι—ΔΜ.

Θυφ- Ζήτ. τύφω.

Θύω (ὑ ὡς τὸ λύω) Παρκακ. τέθυκα, Ἄδρ. παθ. ἐτύθην 185.— Ῥημ.
θυτός.— ΜΩ.

Ἰάομαι ΑΜ. Ἄδρ. ἰάθην, Παθ. Μέλ. ἰαθήσομαι 448, 2, 6'.

Ἰδρώ. Περὶ τῆς συναίρ. 504, σημ. 6'.

Ἰδρύω (ῥ) ὄμαλ. Ἄδρ. ἰδρῶθην (καὶ ἰδρύνθην);— Ῥημ. ἰδρυτέον. ΜΩ.

Ἰζάνω (καθέζομαι). Μόνον κατ' Ἐνεσ. καὶ Πρτ. τὰ δ' ἄλλα ἐκ τοῦ ἴζω.

Ἰζώ (ἐνεργ. καὶ οὐδ.), συνηθέστερον τούτου τὸ καθίζω Μέλ. καθιζώ
436,— Ἄδρ. καθίσα καὶ ἐκάθισα, ἴζομαι, Μέλ. καθιζήσομαι, Ἄδρ. ἐκα-
θισάμην.

ΣΗΜ. Εἰς ταῦτα ἀνάγεται κατὰ σημ. καὶ τὸ ἴζομαι, καὶ ἐν τῷ περὶ λόγφ
συνηθέστερον καὶ ἐξομαι, οἱ Πρτ. ἐζόμεν καὶ ἐκαθεζόμεν (οἱ τραγ. καὶ καθεζόμεν)
ἔχουσιν ὡς ἐπιτοπλεῖσον ἀορίστου σημασίαν. Μέλ. καθεδούμαι 436, σημ., οἱ μετα-
γεν. Ἄδρ. ἐκαθέσθην.

Ἰημι 107, 534.

Ἰκνέομαι Μέλ. ἴξομαι, Ἄδρ. ἰκόμεν, Παρκ. ἴγμαι.— Ῥημ. ἰκτός.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ περὶ λόγφ ὡς ἐπιτοπολύ ἐν συνθέσει (ἀφ- ἐξ- ἐφικνεῖσθαι) εὐχρη-
στον, ἀλλ' ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ « πρέπων » ἔλεγον ἰκνούμενος.

Ἰλάσχομαι Πίν. 5'.

Ἰσάνω εἰς τὸ καθιστάνω Ἐκ τῶν Ἀττικῶν ὁ Ἰσαῖος καὶ Λυσίας.

Ἰστημι σελ. 50.

Ἰσχυρίζομαι ΜΕ'. (Πρκ.);— Ῥημ. ἰσχυριτέον.

Ἰσχω Ζήτ. ἔχω.

Καθαίρω (ἀπλοῦν) Μέλ. καθαρῶ, Ἄδρ. ἐκάθηρα καὶ ἐκάθαρα 453
(Παρκ. κεκάθαρκα Σοφ. καὶ Ἀριστοφ.), παθ. κεκάθαρμαι, Ἄδρ. παθ. ἐκα-
θάρθην.

Καθέζομαι καθίζω Ζήτ. ἴζω—

Καθεύδω Ζήτ. εὐδω.

Καίνω (φονεύω). Ἐν τῷ περὶ λόγφ μόνον κατακαίνω μετὰ τοῦ Ἄδρ. 6'. κατέκτανον.
Ἀμφίβολοι εἶνε οἱ χρόνοι κέκωνα καὶ οἱ ἄλλοι.— Ὡς παθ. χρησιμεῖται τὸ
θνήσκω.

Καίω Ἄττ. κάω Μέλ. κάύσω, Ἄδρ. ἐκαύσα, Παρκακ. κέκαυκα, παθητ.

κέκαυμαι, Ἄδρ. ἐκαύθην 504, σημ. ε. (ἐκάην δὲν εἶνε Ἄττικὸν 443, σημ.),
Μέλ. καυθήσομαι. — Ῥημ. καυστός καὶ καυτός.

Καλέω. Μέλ. καλέσω καὶ συνηθ. καλῶ 450, Ἄδρ. ἐκάλεσα, Παρκ.
κέκληκα, παθ. κέκλημαι 540, ὁ, Εἰκτ. Παρκ. κεκλήμην 494, σημ.,
Μλ. κληθήσομαι, Μετ' ὄλ. Μλ. κεκλήσομαι. — Ῥημ. κλητός, τέος.

Καλύπτω ὁμαλ. (Πρκ. ἐνεργ.;), Ἄδρ. ἐκαλύφθην, Μέλ. καλυφθήσομαι, Μετ' ὄλ.
Μέλ. κεκαλύψομαι. — Ῥημ. καλυπτός, τέος. — ΠΜ.

Κάμνω Πίν. γ'. (ὁ Θουκ. γ' 59· κεμηῶτες ἀντί κεμηχότες). — Ῥημ.
ἀποκημητέον.

Κάμπω ὁμαλ. Πρκ. (ἐνεργ.;) παθ. κέκαυμαι 216, ἐκάμθην. — Ῥημ. καμπτός.
Καυχάομαι Μέλ. καυχῆσομαι, (Ἄδρ. ἐκαυχασάμην;)

Κεῖμαι III.

Κεῖρω ὁμαλ. Πρκ. κέκαρκα, κέκαρμαι, Ἄδρ. ἐκάρην 454. — Ῥημ. καρτός. ΜΩ.
Κελεύω ὁμαλ. ἐν τῷ παθ. Πρκ. καὶ Ἄδρ. σ, 449, β'. — Ἐκ τούτου τὰ ἐπίμεσα
διακελεύομαι (ἐνθαρρύνω) καὶ παρακελεύομαι (προτρέπω). — Ῥημ. κελευστός.

Κεράννυμι Πίν. ἦ. Ἐν τῷ παθ. Παρκ. εὔρηται κεκέρασμαι παρὰ τῷ
Ἄνακρέοντι καὶ Λουκιανῷ, ὁ δ' Ἄδρ. ἐκεράσθην καὶ παρὰ τοῖς Ἄττικοῖς. —
Ῥημ. κρατός. (κεραυνυτέον Μάξ. Τύρ.) ΜΩ*.

Κερδαίνω Μέλ. κερδανῶ Ἄδρ. ἐκέρδανα 453. Πρκ. κεκέρθηκα, παρὰ δὲ τοῖς
Ἰωσι καὶ τοῖς μεταγεν. κερθήσομαι καὶ ἐκέρθησα (ὡς καὶ Πρκ. κεκέρδακα καὶ κε-
κέρδαγκα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις).

Κήδομαι. Μόνον κατ' Ἑβρ. καὶ Παρτ.

Κίχρημι (δανείζω), Ἀπαρμφ. κιχράναι, Μλ. χρήσω, Ἄδρ. ἔχρησα πρβ.
508, Παρκ. κέχρηκα (Ἀππιαν.). — Μ. δι' ἄλλου.

Κλάζω Ἄδρ. ἐκλαγῆα 444, σημ. δ'. Πρκ. κέκλαγγα με Ἑβρ. σημασίαν μετ' ὄλ.
Μέλ. κεκλάγξομαι (Ἄρισ. Σφ. 930)

Κλαίω Ἄττικῶς κλάω (α) Μέλ. κλαύσομαι (κλαυσοῦμαι) 504, σημ.
ε. Παρὰ δὲ Δημ. καὶ κλαιήσω, κλαιήσω, Ἄδρ. ἐκλαυσα, Παρκ. (ἐνεργ.;)
παθ. κέκλαυμαι καὶ οἱ μεταγεν. κέκλαυσμαι (Ἄδρ. ἐκλαύσθην ὁ Ἰώσηπ.)
Μετ' ὀλίγ. Μέλ. κεκλαύσεσθαι. — Ῥημ. κλαυστός καὶ κλαυτός 449 γ'. ΔΜ.

Κλάω (θραύω), Μέλ. κλάσω 447, 2, β'. Πρκ. (ἐνεργ.;) παθ. κέκλασμαι, Ἄδρ.
ἐκλάσθην. Περὶ τοῦ σ, 449, α.

Κλείω ὁμαλ. Παρκ. κέκλει(σ)μαι 449, ἐκλείσθην, κλεισθήσομαι, κε-
κλείσομαι. — Ῥημ. κλειστός. — ΠΜ.

Κλήω Ἄττικῶς ἀντὶ κλείω ὁμαλ. Πρκ. κέκληκα, κέκλημαι, ἀλλ' Ἄδρ. ἐκλήσθην
— Ῥημ. κληστός. — ΜΩ'.

Κλέπτω Μέλ. κλέψω καὶ κλέψομαι, Πρκ. κέκλοφα 437. παθ. κέκλειμαι, Ἄδρ.
ἐκλάπην (ἐκλέφθην Εὔριπ.). — Ῥημ. κλεπτός, τέος.

Κλίνω. Περὶ τοῦ ἀποβλητέου ν 455, σημ. γ'. Παρκ. κέκλικα σημ. δ'.
Παρκ. παθ. κέκλιμαι, Ἄδρ. ἐκλίθην καὶ κατεκλίην, Μέλ. κατακλινησό-
μαι καὶ κατακλινοῦμαι (Ἄρισφ.). — Ῥημ. κλιτός, τέος.

Κάμ- κάμνω.

Κναίω ὁμαλ. Πρκ. (ἐνεργ. ;) παθ. κένναισμαι, Μέλ. κναισθήσομαι.

Κνάω (ξύνω). Περί τῆς συναίρ. 504, σημ. γ'. Πρκ. (ἐνεργ. ;) παθ. κέννησμαι, Ἀόρ. ἐκνήσθη. — ΠΜ.

Κολάζω. Μέλ. κολάσω καὶ σπανιότερον κολάσομαι, καὶ κολῶ, κολῶμαι, ἄλλω ὁμαλ. — Ῥημ. κολαστέος. — ΜΩ'. καὶ τούτου Μέλ. κολάσομαι.

Κολούω. Τὸ ἐνεργ. ὁμαλ. Πρκ. (Ἔνεργ. ;) παθ. κεκόλουμαι· Ἀόρ. ἐκολούθη (Πλουτ.) καὶ ἐκολούσθη.

Κομίζω ὁμαλ. — Παθ. ταξειδεύω· Μέσ. (ἀποκτῶ λαμβάνω ὀπίσω).

Κονίω, Μέλ. κονίσω (?) ; Παθ. Πρκ. κεκόνιμαι, καὶ κεκόνισμαι ἐκ τοῦ κονίζω (Πρκ. ἐνεργ. καὶ Ἀόρ. παθ. ;) — ΠΜ.

Κόπτω, κόψω, κέκοφα ("Οὐκ. κέκοπα), κέκομμα, Ἀόρ. ἐκόπη, Μλ. κοπήσομαι, Μετ' ὄλ. Μλ. κεκόφομαι. — Ῥημ. κοπτός. — ΠΜ.

Κορέννυμι, Πίν. ἡ. Μέλ. κορέσω (Ἡρόδ.), Πρκ. (ἐνεργ. ;) παθ. κεκόρημαι (Ἀριστ. Βίρ. 1285 ἐν ἐπιτικῇ παρωδίᾳ).

Κρα- Ζήτ. κεράννυμι.

Κράζω· Πρκ. κέκραγα, ἐκεκράγειν, Προς. κέκραχθι (Ἀρσφ.), Μετ' ὄλ. Μέλ. κεκράξομαι, Ἀόρ. ἅ. ἐκραχον.

Κρεμάννυμι· Πίν. ἡ. Μέλ. κρεμῶ, ἄς κτλ. — Παθ. καὶ μέσ. κρεμάννυμαι, Πρκ. κεκρέμασμαι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, Ἀόρ. ἐκρεμάσθη. — Ῥημ. κρεμαστός. — Πρὸς τούτοις κρέμαμαι ἵπποτ. κρέμωμαι, Βύκτικ. κρεμαίμην, κρέμαίω κλ., Μέλ. κρεμήσομαι.

Κρίνω ὁμαλ. Περί τοῦ ἀποβλητέου ν 453 σημ. ἅ. — Ῥημ. κριτός, τέος. — Τὸ μέσον ἀποκρίνομαι καὶ ὑποκρίνομαι ἔχει ἀπὸ τοῦ Πολυβ. ζ τὸν Ἀόρ. ἐκρίθη ἀντὶ ἐκρίνατο. Πρκ. παθ. ἀποκεκρίσθαι μὲ ἐνεργ. καὶ παθ. σημασίαν.

Κρούω· τὸ ἐνεργ. ὁμαλ. Πρκ. κέκρουκα, παθ. κέκρουμαι, ἀλλὰ κέκρουσται, Ἀόρ. ἐκρούσθη. — Ῥημ. κρουστός, τέος. ΜΩ'.

Κρύπτω ὁμαλ. Ἀόρ. ἅ. ἐκρυβον παρὰ τοῖς μεταγεν., καὶ ἀπεκρύβετο ὁ Ἀπαλλόδ. — Πρκ. παθ. κέκρυμμαι, Ἀόρ. ἐκρύφθη καὶ ἐκρύβην. — Ῥημ. κρυπτός, τέος.

Κτάομαι ΜΕ. Περί τοῦ κέκτημαι καὶ ἐκτῆμαι 425 σημ. Περί τῆς Βύκτ. 474, σημ. Τὰ κέκτημαι καὶ ἐκτῆθη εὐρηναὶ καὶ παθητικῶς. — Μετ' ὄλ. Μέλ. κεκτῆσομαι (ἐκτῆσομαι Πλ.) — Ῥημ. κτητός, τέος.

Κτείνω ὁμαλ. Πρκ. ἅ. ἐκτονα (ἀπὸ δὲ τοῦ Μενάνδρου καὶ ἕκταμαι, ἕκτακα), Ἀόρ. ἅ. ἐκτανον 455. σημ. ε. Ὡς Πρκ. καὶ Ἀόρ. παθ. τίθενται τὰ τέθνηκα καὶ ἔθανον ἐκ τοῦ θνήσκω. — Ἄλλος τύπος εἶναι ἀποκτίνυμι, ὡς (ἀμφίβολον ἂν μετ' ἀπλοῦ ἢ διπλοῦ ν).

Κυλίνδω, κυλίω· ἐκύλισα, κεκύλισμαι, ἐκυλίσθη.

(Κυνέω, Ἀόρ. ἐκυσσα, ὅστις εἶνε ποιητικὸς. Τὸ σύνθητες πρόσκυνέω ὁμαλ.).

Κύπτω ὁμαλ. Ἀόρ. κῦψαι, Παρκ. κέκῦφα.

(Κῶω, κῶέω· Μέλ. κυήσω, Πρκ. κεκύηκα, καὶ ὁ παρασχηματισμὸς κυήσω, ομαι).

(Κωκύω· Μέλ. κωκύσομαι Ἀριστ.)

Λαγχάνω· Πίν. δ'. Παρκ. εἴληχα καὶ λέλογχα (Δημ.) — Ῥημ. ληκτέος.

Λαμβάνω Πίν. δ'. Περὶ τῶν εἴληφα, εἴλημαι ἰδὲ 426, σημ. β'. Περὶ τοῦ λαβέ, 474, σημ. β'.—Ῥημ. ληπτὸς, τέος.

Λανθάνω καὶ σπανίως λήθω (Ξεν.) Πίν. δ'.—ΜΩ'. λανθάνομαι (λησμονῶ), ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐπι-καὶ σπανίως ἐκλανθάνομαι, Μλ. γ'. λελήσομαι (Εὐρ).

Λέγω (συνάζω). Τὰ σύνθ. Παρκ. εἴλοχα, εἴλεγμαὶ (καὶ λέλεγμαὶ) 424, β', σημ. β'. Ἀόρ. ἐλέγην καὶ ἐλέχθην.

Λέγω ὁμαλ. Ἀντὶ τοῦ λέλεχα ὅμως λέγουσιν οἱ δόκιμοὶ εἴρηκα.—Διαλέγομαι, Μέλ. διαλέξομαι καὶ σπανίως διαλεχθήσομαι, Ἄόρ. διελέχθην, Παρκ. διείλεγμαὶ.—Διαλεκτέος.

Λεπτύνω Παρκ. παθ. λελέπτυσμαι.

Λεύω (πετροβολῶ) ὁμαλ. Ἄόρ. παθ. ἐλεύσθην.

Λήθ- Ζήτ. λαμβάνω.— Ληθ- λανθάνω.

Ληΐξω (ἐκ τοῦ ἴων. λήϊη=λεία), σπανιώτατον ἐν τῷ ἐνεργητ. σχηματισμῷ.

Λιμπάνω ἐκ τοῦ λείπω 540, δ'. σημ. Μόνον κατ' Ἐνεστ. καὶ Πρτ.

Λιπαίνω Ἄόρ. λιπᾶναι.

Λογίζομαι ΑΜ. Ὁ Πρκ. λελόγισμαι καὶ παθ. Μόνον δὲ παθ. ὁ Ἄόρ. ἐλογίσθην, καὶ ὁ Μλ. λογισθήσομαι.

Λούω. Ὁ Ἐνεσ. καὶ Παρτ. ἀποβάλλουσι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὰ φωνήεντα ε καὶ ο' οἶον, ἔλου, ἐλοῦμεν, λοῦμαι, λοῦται, λοῦσθαι, Μέλ. λούσσω, λέλουμαι καὶ λέλουσμαι, Ἄόρ. ἐλούθην καὶ ἐλούσθην.—ΜΑ.

Λυμαινομαι ὁμλ. Πρκ. λελύμασμαι.—Ῥημ. λυμαντός.

Μαίνομαι Μέλ. μανοῦμαι (Ἡρόδ.) καὶ (ὄχι Ἀττικ.) μανήσομαι, Ἄόρ. ἐμάνην, Πρκ. μέμηνα. Τὸ μαίνω σημαίνει καὶ ἐνεργ. τρελλαίνω (Ξενοφ. Ἑλλ. Γ', δ'. 8 πρβ. Κρυγέρου περὶ διαλλ. α', σελ. 175).

Μανθάνω Πίν. δ'.—Ῥημ. μαθητός, τέος.

Μαραίνω ὁμαλ. Πρκ. παθ. μεμάραμαι (Πλούτ.) καὶ μεταγεν. μεμάρασμαι.

Μαρτυρέω ὁμαλ.—Μαρτυρέομαι(ῦ) (ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα).

Μάσσω (ζυμώνω) καὶ Πρκ. μέμαχα (Ἀρισφ.) παθ. μέμαγμαὶ, Ἄόρ. β'. ἐμάγην καὶ ἐμάχθην.—ΜΩ'. ἀπο- ἐκμάττομαι (ἀποτυπώνω).

Μάχομαι Πίν. α'. Περὶ τοῦ Μέλ. 450.—Ῥημ. μαχητός, τέος.

Μεθύσκω 540, γ', σημ. ζ'. Ἄόρ. ἐμέθυσσα.—Παθ. μεθύσκομαι.

Μεθύω (ῦ) ὡς Ἐνεσ. καὶ Πρκ. Ἄόρ. ἐμεθύσθην, μεθυσθήσομαι, Πρκ. μεμεθύσθαι

(Μείρομαι) Πρκ. εἵμαρται καὶ Μετοχ. θηλ. εἵμαρμένη (ἡ μοῖρα).

Μέλλω Πίν. α'. (Πρκ.;).—Ῥημ. μελλητέος.

(Μέλομαι ποιητ.), Μέλει ἀπρόσ. Πίν. α'. καὶ Πρκ. μεμέληκε.—Ῥηματ. μελητέος.—(Μέλομαι) ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐπιμέλομαι (ἐπιμέλεσθαι ἴσως δὲν ἀπαντᾶται), ἐκ δὲ τοῦ ἐπιμελέομαι εὐρηγται τὰ ἐπιμελεῖσθαι, ἐπιμελήσομαι, καὶ σπανίως ἐπιμεληθήσομαι, ἐπεμελήθην, ἐπιμεμέλημαι.

Μένω Πίν. α'.—Ῥημ. μενετός, τέος.

Μιθ- Ζήτ. μανθάνω.

Μιαίνω ὁμαλ. Ἄπρφ. Ἄδρ. μιᾶναι 453, Πρξ. μεμιάγκα (Πλουτ.), μεμιάσμαι Ἄδρ. ἐμιάσθην.

Μίγνυμι καὶ μίσγω Πίν. ζ'. Ἄδρ. Ἄπρφ. μίξαι, Ἄδρ. παθ. ἐμίγην καὶ συνηθέστ. ἐμίχθην, Πρξ. μέμιχα (Πολυβ.), Μετ' ὄλ. Μλ. μεμίζομαι.— Ῥημ. μικτός, τέος.

Μμνήσκω (ἐνθυμίζω) Πίν. ζ'. Τὸ παθ. (ἐνθυμοῦμαι καὶ ἀναφέρω), Παρκ. μέμνημαι 425, σημ. Μλ. γ' μεμνήσομαι, Μλ. ἀπομνήσσειναι ὁ Θουκ. τὸ δὲ ἐμνησάμην εἶνε μόνον ποιητικόν.— Ῥημ. μνηστός, τέος.

(Μολεῖν ποιητ. Ἄδρ. τοῦ βλώσσω Ξενοφ. Ἀνάβ. Ζ, α, 33).

Μύω (ὑ, κλείω τοὺς ὀφθαλμούς τὸ στόμα καὶ οὐδέτερον), Ἄδρ. Ἄπρφ. μύσαι, Πρξ. μέμῦκα (εἶμαι κεκλεισμένος, σιωπῶ).

Νάσσω (παραγεμίζω) Μέλ. νάξω, Πρξ. παθ. νένασμαι (καὶ νέναγμα Ἄρριαν.)

Νέμω Πίν. α.—Μετ' ὄλ. νέμομαι Διανέμω τὰ κτήματά μου.

Νεύω Μλ. νεύσω καὶ νεύσομαι, Ἄδρ. ἐνεύθην.— Ῥημ. νευστός.

Νέω (ἐπισπαρεύω) Μλ. νήσω, Ἄδρ. ἔνησα, Πρξ. παθ. νένησμαι καὶ νένημαι, Ἄδρ. ἐνήσθην καὶ ἐνήθην.

Νέω, νήθω Μλ. νήσω, Ἄδρ. παθ. νηθείς.— Ῥημ. νητός.

Νέω (κολυμβῶ) Μλ. νεύσομαι καὶ νεουσοῦμαι; Ἄδρ. ἔνευσα, νένευκα.— Ῥημ. νευστέον.

Νίξω. Μόνον κατ' Ἐνεστ. καὶ Πρτ., οἱ δ' ἄλλοι χρόνοι ἐκ τοῦ νίπτω.

Νυστάζω Μέλ. νυστάσω, Ἄδρ. ἐνύσταξα.

Ξέω Μέλ. ξέσω 447, γ' Πρξ. ἔξεσμαι.

Ἐηραίνω ὁμαλ. Πρξ. παθ. ἐξήρασμαι (Ἡρόδ.) καὶ ἐξήραμαι (Θεόφρ.), καὶ ἐξήραμαι (οἱ μεταγεν.).

Ξύρω, ξυρέω, ἄω.—Μέσ. σύνηθες ξύρομαι, ἐξυράμην, Πρξ. ἐξύρημαι.

Ξύω (ῦ) Ἄδρ. ἐξύσθην.— Ῥημ. ξυστός.

Ὄζω Πίν. α. Ὁ Πρξ. ὀδῶδα (ὄμι. καὶ μεταγεν.) ἔχει ἔνεστ. σημασίαν.

Οἶγω, οἶγνυμι Πίν. ζ'. Παρὰ τοῖς πεζογράφοις μόνον ἐν συνθέτοις οἶον, διοίγω, καὶ μάλιστα ἀνοίγω, ἀνοίγνυμι, Πρτ. ἀνέωγον, Ἄδρ. ἀ. ἀνέωξα, ἀνοίξαι, Ἄδρ. παθ. ἀνεώχθην, ἀνοιχθῆναι. Πρξ. ἀνέωχα ἄντι δὲ τοῦ ἀνέωγα ἔλεγον οἱ Ἀπτικοί, ἀνέωγμα. Δύξ. 418, σημ. ε.

Οἶδα 112.— Οἶδέω, οἶδάω, οἶδάω, οἶδαινῶ Μέλ. οἶδήσω, Πρξ. φθημα.

Οἰμώζω Μέλ. οἰμώξομαι.

Οἰνώω ὡς ἐπιτοπολὺ ἄνευ ἀξήσεως.

Οἶομαι καὶ οἶμαι Πρτ. ὠόμην καὶ ὠμην 540, θ', σημ. δ'. Περὶ τοῦ οἶοι 485, σημ., Μέλ. οἶήσομαι, Ἄδρ. ὠήθην.— Ῥημ. οἰπέος.

Ὀύχομαι (μέ σημασ. Πρξ.) Ὁ Πρξ. ὠχῆμαι εἴρηται ἐν συνθέτοις καὶ ἴσως οὐδέποτε παρὰ τοῖς Ἀπτικοῖς, ὁ δὲ Πρτ. ὠχόμην ἔχει πολλάκις καὶ τὴν σημ. Ἰπερσ., ἄλλοτε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἀορίστου, ὡς καὶ ἡ Ἰποτ., ἡ Ἐκπ. καὶ ὁ ἔνεστὸς τῆς Μετοχῆς (Πρξ. ὠχῆκα, ὁ Πολύβιος).

Οἱ—Ζήτ. φέρω.

Ὀλισθαίνω· οἱ μεταγεν. Ὀλισθάνω. Πίν. γ'.

Ὀλλυμι (ὀλλύω) Πίν. ζ'· και 540, ζ', σημ. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μόνον ἐν συνθέσει εὐχρηστον, ὁ δὲ Πρκ. ὄλωλα ἔχει μέσσην σημασίαν. Περὶ τοῦ Ἀττικοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ 426.

Ὄμυμι (ὀμύω 522, σημ.) Πίν. ζ'. Μλ. ὀμύμαι, εἶ, εἵται. (ὀμύσω και ὀμύσομαι δὲ Πλούτ.) Ἐκ τοῦ παθ. Πρκ. γ'. πρὸς ὀμώμο(σ)ται, γ' πλ. ὀμώμονται, Μετοχ. ὀμώμοσμένος, Ἄδρ. ὀμώ(σ)θην, Μέλ. ὀμωσθήσομαι· Περὶ τοῦ ἀναδιπλ. 426.

Ὄμῶργυμι. Πίν. ζ'.

Ὄνινημι (ὠφελῶ) ἄνευ Πρκ. ἐνεργ., Μλ. ὀνήσω, Ἄδρ. ὠνήσα. — Μέσ. ὀνίναμαι (ὠφελούμαι), Μέλ. ὀνήσομαι, Ἄδρ. ὠνήθην και συνθθ. ὠνήμην, ησο, ητο, Ἄπαρμφ. ὄνασθαι, Εὐκτ. ὄναίμην, ὄναιο κλ..

Ὄραω. Πίν. θ'. Πρτ. ἐώρων 418, σημ. Ἀντὶ τοῦ Πρκ. ἐώρακα ἔχουσιν οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ και ἐώρακα· εἰς τὸν Ἄδρ. β'. εἶδον τὸ ε εἶνε αὔξ· διὸ Ἰπτο. ἰδω κλ. Πρὸς. ἰδὲ 474, σημ. β'. Ἀντὶ τοῦ ἰδοῦ ὡς ἐπιρ. γράφουσιν ἰδοῦ. — Ῥημ. ὀρατὸς, ὀπτὸς, τέος.

Ὄργίζω (θυμῶνα ἄλλον)· ὀργίζομαι, Μέλ. ὀργιόμαι και ὀργισθήσομαι, ὀργισθην. — Ῥημ. ὀργιστέον.

Ὄρέγω (ἀπλόνω)· Μσ. ὀρέγομαι (ἐπιθυμῶ), Μέλ. ὀρήσομαι, Ἄδρ. ὠρεξάμην και συνηθέστερον ὠρέχθην.

Ὄρμάω (κινῶ εἰς ὀρηγήν)· ὀρμάομαι, Μλ. ὀρμήσομαι, Ἄδρ. ὠρμήθην και ὀρμησάμην (Ξενοφ. Ἑλλην. ΣΤ', ἐ, 20. Πρβ. και Κρυγ. περὶ διαλλ. σελ. 183).

Ὄρμιζω (ἀράζω)· ὀρμιζομαι· Ἄδρ. ὠρμισάμην (πάντοτε ὁ Θουκ.) και σπανιώτερον ὠρμισθην.

Ὄρυσσω, με ἄττ. ἀναδιπλ. 426. Ἄδρ. παθ. ὠρύχθην και ὠρύχην (και ὠρύγην).

Ὄσφραίνομαι· Μέλ. ὀσφρήφομαι, Ἄδρ. ὠσφρόμην (ὠσφράνθην οἱ νεώτεροι κωμικοί), ὠσφρησάμην. — Ῥημ. ὀσφραντὸς, ὀσφρητὸς (ὀσφράμαι, ὁ Δουκιαν.).

Ὀύρέω. Αὔξ. 418, σημ. δ'. Μέλ. οὔρητομαι, Πρκ. εὔρηκα.

Ὄφειλω· Πίν. α'. Ὁ Ἄδρ. β'. ὠφελον σημαίνει, εἶθε—Παθητ. (γίγνομαι χρεώστης) Ἄδρ. ὀφειληθῆναι.

Ὄφλισκάνω· Μέλ. ὀφλήσω, Ἄδρ. ὠφλον, ἐξ οὗ τὸ Ἄπαρμφ. και ἡ Μετοχ. ἴσως τόνιστέα Ἀττικῶς ὀφλεῖν και ὀφλων, σπανίως ὠφλησα, Πρκ. ὠφληκα, παθ. ὠφλημένος.

Παίζω· Μέλ. παιζομαι 436, σημ., Ἄδρ. ἔπαισα, παθ. Πρκ. πέπαισμαι.

Παίω· Μέλ. παίσω και παιήσω, Ἄδρ. ἔπαισα, Ἄδρ. παθ. ἐπίσθην. Ἀντὶ τοῦ Ἄδρ. και Πρκ. ἔλεγον συνήθως ἐπλήγην, πέπληγμα.

Παλαίω ὀμαλ., ἀλλ' ὁ Ἄδρ. ἐπαλαίσθην, Πρκ. πεπάλαισμαι 449, β'. Παρανομέω. Πρτ. κανονικῶς παρηγόμεον, παρηγόμησα (ὡσεί ἦτο σύνθετον ἐκ τοῦ παρῶ

καὶ ἀνομέω), τούναντίον ὅμως Πρκ. παρανενόμηχα. Ἄλλ' ὅμως ὁ Βέκκερος ἔγραφε πολλαχοῦ καὶ παρενόμουν, τὸ ὅποιον εἶνε τὸ ὀρθόν· ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα παρασύνθετον ὄν προέρχεται ἐκ τοῦ παρὰ-νόμος 420 σημ. 6'.

Παροινέω· Αὔξ. 421.

Παρήρσιάζομαι Αὔξ. 420, 2. Πρκ. πεπαρήρσιασμαι· παθ. ὁ Δημ.

Πάσσω (πασπαλίζω)· Μέλ. πάσω 414, σημ. γ', Πρκ. πέπασμαι. — Ῥημ. παζός, τέος.

Πάσχω. Πίν. θ'. — Ῥημ. παθητός.

Πατάσσω ὁμαλ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μόνον ἐνεργ., ἀναπληροῦται δὲ ἐκ τοῦ πλήσσω, Πρκ. πεπάταγμαί, ἐπατάχθην.

Παύω ὁμαλ. Παρκ. πέπαυκα, παθ. πέπαυμαι, Ἄδρ. Ἰων. καὶ ἀρχαῖος Ἀττικός ἐπαύθην, ἄλλως ἐπαύσθην, Μέλ. παυθήσομαι. — Μέσ., Μέλ. παύσομαι, (πεπαύσομαι· Σοφ. Τραγ. 587). — Ῥημ. παυστέος.

Πείθω ὁμαλ. μέσ. παθ. πείθομαι· Μέλ. πείσομαι (θὰ ὑπακούσω) πεισθήσομαι (θέλω πεισθῆ). Σπάνιος εἶνε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὁ Πρκ. πέπονθα 439. — Παρὰ τῷ Πλάτῳ ἐϋρηνται καὶ οἱ ποιητικοὶ Ἄδρ. 6'. Ἐπιθον, ἐπιθόμην. — Ῥημ. Ἄντι τοῦ πειστός ἔλεγον πιστός (=πιστευτός), ἀλλὰ πειστέον.

Πεινάω· Συν. εἰς η. 504, σημ. γ'.

Πειράω (πειράζω) ὁμαλ. — Πειράομαι (δοκιμάζω) 447, 6'. Μέλ. πειράσομαι, Ἄδρ. ἐπειράθην (παθητ. Θουκυδ. ζ'. 54 καὶ ἐπειρασάμην ὁ αὐτός). — Ῥημ. πειρατέος.

Πείρω ὁμαλ. πέπαρμαι, ἐπάρην 455, σημ. 6'.

Πέμπω ὁμαλ. Πρκ. πέπομφα 438. Παρκ. μετ. πεπεμμένος 218 (καὶ ἐκ τοῦ πέσσω), γ'. πρόσ. πέπεμπται, το. — Ῥημ. πεμπτός, τέος. — Μέσ. πέμπω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀλλὰ μεταπέμπομαι, στέλλω νὰ φέρω (ὁ δ' Ἄριστο. καὶ Θουκ. ἔχουσιν ἐνίοτε καὶ τὸ μεταπέμπω), Ἄδρ. μεταπέμφθην παθ.

Πένθ· Ζήτ. πάσχω.

Πένομαι. Μόνον κατ' Ἐνεσ. καὶ Πρτ.

Πέπτω. Ζήτ. πέσσω.

Περαίνω ὁμαλ. Πρκ. πεπέρασμαι 455, σημ. γ'. Ἄδρ. ἐπεράνθην. — Ῥημ. ἀπεράντος. ΜΕ'.

Πέρω. Συνηθ. πέρδομαι, Μέλ. παρδήσομαι, Ἄδρ. ἔπαρδον, Πρκ. πέπορδα.

Πεσεῖν. Ζήτ. πίπτω.

Πέσσω καὶ πέπτω· Μέλ. πέψω, Πρκ. πέπεμμαι, Ἄδρ. ἐπέφθην.

Πετάννυμι Πίν. ζ'. Ὁ Πρκ. πεπέτασμαι δὲν εἶνε Ἀττικός.

Πέτομαι· Μέλ. πετήσομαι, ἀλλ' οἱ Ἀττικοὶ πτήσομαι, Ἄδρ. ἐπτόμην (καὶ ἐπτάμην), καὶ 6'. ἐπτην, Ἰποτ. πτώ, Εὐκτ. πταίνην, πτήναι, πτάς. — Πρκ. πεπότῃμαι (Ἄριστοφ.) ἐκ τοῦ ποτάομαι. Οἱ δὲ μεταγεν. ἔχουσι καὶ ἵπταμαι Ἐνεσ., προσέτι δὲ καὶ πέταμαι καὶ πετάομαι μετ' Ἄδρ. ἐπετάσθην.

Πήγνυμι Πίν. ζ'. Πρκ. πέπηγα (καὶ Δίων Κασ. πέπηχα) παθ. πέπηγμαί. — Ῥημ. πηκτός.

Πηδάω ὁμαλ. Μλ. πηδήσομαι.

Πίμπλημι 508. Ἐν μὲν τῷ Ἐνεσῶτι καὶ Πρτ. κατὰ τὸ Ἰσθημι, τοῦτε

δ' ἄλλους χρόνους ἐκ τοῦ πλήθ-, πλήσω, πέπληκα, πέπλησμαι, ἐπλήσθην, πλησθήσομαι.—Τὸ δὲ πλήθω (γέμω) μεταχειρίζεται καὶ ὁ πεζὸς λόγος ἐν τῇ φράσει, πλήθουσα ἀγορά. Παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ ὁ παρασχηματισμὸς πιμπλάω.

Πίμπρημι, ὡς τὸ τίμπλημι, ἀναπληρούμενον ἐκ τοῦ πρήθ- πρήσω, πέπρηκα, πέπρησμαι, ἐπρήσθην, πεπρήσομαι, (πιμπράω Ξενοφ. Ἑλληὴν ΣΤ, ε', 22 καὶ Πολυβ.)

Πίνω· Πίν. ζ'.

ΣΗΜ. Τὸ ἐ τοῦ μέλλοντος εἶνε ὡς ἐπιτοπολὺ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μακρόν· Ἄδρ. ἔπιον, Προς. πῖθι 416, σημ. καὶ ποιητ. πῖε, Μλ. πίομαι 436, σημ., ὁ δ' Ἄριστοτελ. καὶ πιοῦμαι.

Πιπράσκω Πίν. ζ'.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ συνήθει γλώσσει τὸ ἐνεργ. δὲν ἔχει Μέλ. καὶ Ἄδρ. Συνώνυμον δὲ τούτου εἶνε τὸ ἀποδίδοσθαι, Μέλ. ἀποδώσομαι, Ἄδρ. ἀπεδόμην.

Πίπτω (ι) διὸ Προς. πῖπτε, Μλ. πεσοῦμαι 436, σημ., Ἄδρ. β' ἔπεσον Πρκ. πέπτωκα, 425. σημ.

Πλάσσω· Μλ. πλάσω 414, σημ. γ'. Πρκ. πέπλακα—Ῥημ. πλαστός.

Πλέκω ὁμλ. Ἄδρ. ἐπλέχθην, καὶ συνηθ. ἐπλάκην (ἐπλέκην).—Ῥημ. πλεκτός. ΜΩ.

Πλέω. Περὶ τῆς συναίρ. 504, σημ. δ'. Μλ. πλεύσομαι καὶ πλευσοῦμαι 436, σημ., Πρκ. πέπλευκα, παθ. πέπλευσμαι, Ἄδρ. ἐπλεύσθην.

Πλήσσω. Τοῦ ἀπλοῦ ἐνεργ. μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ μόνον τὸν Πρκ., τὰ δ' ἄλλα ἀναπληροῦσιν ἐκ τοῦ πατάσσω· Μλ. πλήξω, Πρκ. πέπληγα μὲ ἐνεργ. σημασίαν, μὲ παθ. δὲ παρὰ τοῖς μεταγεν.—Πρκ. παθ. πέπληγμαι, Ἄδρ. ἐπλήχθην καὶ συνήθ. ἐπλήγην, Μετ' ὄλ. Μλ. πεπλήξομαι· ἐκ- καὶ καταπλήσσω (τρομάξω) Ἄδρ. β'. ἐπλάγην, Μλ. πλαγήσομαι.—Ῥημ. πληκτέος.—Ὁ δὲ Θουκ. δ', 125, ἔχει καὶ ἐκπλήγυσθαι.

Πλύνω· Πρκ. (ἐνεργ. ι) παθ. πέπλυμαι, Ἄδρ. ἐπλύθην καὶ (ὁ Θουκυδ.) ἐπλύθην 455, σημ. β'.—Ῥημ. πλυτός.

Πνέω· Μλ. πνεύσομαι καὶ πνευσοῦμαι 436, σημ., Ἄδρ. ἔπνευσα, Πρκ. πέπνευσα, παθ. πέπνευσμαι, Ἄδρ. ἐπνεύσθην.—Ῥημ. πνευστός.

Πνίγω· Μλ. πνίξω καὶ πνιξοῦμαι 436, σημ. Πρκ. πέπνιγμαί, Ἄδρ. ἐπνίγην, Μλ. πνιγήσομαι.

Ποθέω· Μλ. ποθήσομαι, Ἄδρ. ἐπόθησα, συνήθ. ποθήσω, ἐπόθησα, Πρκ. πεπόθημαι, 449, α'. (Ἄδρ. ἐποθέσθην ἀδόκιμος).

Πονέω ὁμαλ. Περὶ τῶν σωματικῶν ἀλγηδόνων λεγόμενον ἔχει, Μλ. πονέσω, ἀλλὰ Πρκ. πεπόνηκα τὴν σκέλη Ἄριστοφ.—Μσ. πονέομαι (κοπιάζω)· ἐπονησάμην, ἐπονήθην, ὁ δὲ Πρκ. πεπόνημαι, ἐνεργ. καὶ παθ.

(Πορεῖν ποιητικὸς Ἄδρ.) ἐξ οὗ Πρκ. πεπρωμένος.

Πράττω (α διδ. πράττε, πράξις)· Πρκ. πέπραχα και β'. πέπραχα ἀμετάβατος μετὰ τῶν εὐ, ἀγαθὰ πέπραχα (εἰμι εὐτυχής). Ἄλλως ὁμλ. οἶον, Μετ' ὄλ. Μλ. πεπράξομαι.—Ῥημ. πρακτέος.

Προίμαι, ἐπριοίμην, Ἄδρ. τοῦ ὠνόμασι, ὕποτ. πρῶμαι, Εὐκτ. πρῶμαι· Προς. πρῶ 522.

Πρῶ (ἱ προνίζω) ὁμλ. Πρκ. πέπρισμαι, Ἄδρ. ἐπρίσθην 449, β'.

Προίξομαι, μόνον καταπροιξομαι· Μλ. ἐλλιπής, τοῦ ὁποῖου ἄ Ἄδρ. εἶνε ἀμφίβολος.

(Πταίρω) πτάρνυμαι (περνρίζομαι) Ἄδρ. ἔπταρον.

Πταῖω ὁμλ. Πρκ. ἔπταικα, ἔπταισμαι.

Πτήσσω ὁμλ. Πρκ. ἔπτηχα.

Πτίσσω (καταπατῶ)· Μλ. πτίσω 414, σημ. γ'. Πρκ. ἔπτισμαι.

Πτο- Ζήτ. πίπτω.

Πτύσσω (διπλῶν) ὁμλ. Πρκ. (ἐνεργ.) παθ. ἔπτυγμαι· Ἄδρ. ἐπτύχθην (ἐπετύχη) ἱπποκρ.—Ῥημ. πτυκτός.—ΠΜ.

Πυνθάνομαι Πίν. δ'.—Ῥημ. ἀνάπυστος, πειυστέος.

Ραίνω ὁμλ. Ἄδρ. ἔρρανα 453, Παρακ. (ἐνεργ.) παθ. ἔρραμαι, Ἄδρ. ἔρράνθην.

Ρέω· Πρκ. ἔρρύηκα, Μλ. ρύησομαι και Ἄδρ. ἔρρύην με ἐνεργ. σημα Μλ. ρέυσομαι και Ἄδρ. ἔρρευσα 504, σημ. ε'.—Ῥημ. ρυτός.

Ῥήγνυμι Πίν. ζ'. Πρκ. ἔρρωγα οὐδέτ. 439, σημ. β'.

Ῥιγῶ. Περὶ τῆς συναίρ. 504, σημ. σ'.

Ῥίπτω και Ῥιπτέω (ἱ διδ. ῤίπτε, ῤίψαι κλ. βραχὺ μόνον ἐν τῷ Ἄδρ. β'. 443), Μλ. ῤίψω κλ. Πίν. β'. Ἄδρ. ἔρρίφ(θ)ην, Μλ. ῤιφθήσομαι, Μετ' ὄλ. Μλ. ἔρρίψομαι. (Λουκιαν. περὶ τῶν ἐπὶ μισθ. συνόντ. 17).—Ῥημ. ῤιπτός.

Ῥοφέω· Μλ. ῤοφήσομαι και ῤοφήσω ἄλλως ὁμαλ.

Ῥω- Ζήτ. ῤέω.

Ῥωγ- Ζήτ. ῤήγνυμι.

ῤώννυμι Πίν. η'. Πρκ. Προς. ἔρρωσο (ὑγίαινε).

Σαίρω (σαρόνω)· Μόνον κατ' Ἐνεσ. Πρτ. και Μλ. και Ἄδρ. ὁμλ. σαρώ, ἔσηρα, Πρκ. σέσηρα (γελῶ δολίως).

Σαλπίζω· Μλ. σαλπίζω 414, σημ. δ'.

Σβέννυμι Πίν. η'. ὁ Ἄδρ. ἔσθην και ὁ Πρκ. ἔσθηκα ἔχουσιν οὐδ. σημασ. Περὶ τοῦ η τοῦ Ἄδρ. 426.

Σέβω και σέβομαι. Μόνον κατ' Ἐνεσ. και Πρτ. (Ἄδρ. ἐσέφθην, ἐπληθ. ρώθην εὐλαβείας Πλ. Φαίδρ. 254).—Ῥημ. σεπτός.

Σείω. Τὸ ἐνεργ. ὁμλ. Πρκ. παθ. και Ἄδρ. σ, 449, β'.

Σημαίνω ὁμλ. Ἄδρ. ἐσήμηνα και σπανίως ἐσήμανα 453· Πρκ. σεσήμαγκα (Ἐπίκτητ. διατρ.), σεσήμασμαι, Ἄδρ. ἐσημάνθην. ΜΕ.

Σήπω· Μλ. σήψω; Πρκ. σέσηπα, Ἄδρ. β'. ἐσάπην και Μλ. σαπήσομαι, Πρκ. σέσημμαι (Λουκιαν.)

Σιγάω· Μλ. σιγήσομαι· ἄλλως ὁμλ.

Σίνομαι, Μόνον κατ' Ἐνεσ. και Πρτ. (Πρκ. σέσιμμαι ἐν ἐπιγραφῷ τιμ),

Σιωπάω· Μλ. σιωπήσομαι ἄλλως ὄμλ.

Σκεδάννυμι Πίν, ἢ. Εὔρηται δὲ καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὁ τύπος σκίδνημι.—Ῥημ. κεδαστός.

Σκέλλω Ἄορ. β'. ἔσκλην, σκληῖναι, Πρκ. ἔσκληκα· Μλ. σκλήσομαι.

Σκέπτομαι. Σπανιώτατοι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὁ Ἔνεσ. καὶ Πρτ., συνηθέστεροι δὲ ἀπὸ τοῦ Πολυβίου. Ἀντὶ δὲ τούτου μεταχειρίζονται τὸ σκοπέω καὶ σκοπέομαι, τοὺς δ' ἄλλους χρόνους καὶ διὰ τὰ δύο ἐκ τοῦ σκέπτομαι.—ΑΜ. Πρκ. ἔσκεμμαι μὲ ἐνεργ. καὶ παθ. σημασίαν 542, β', σημ. γ'. Ἄορ. ἐσκέφθην (ἵπποκρ.), Μετ' ὄλ. Μλ. ἐσκέψομαι. (Πλάτ.)—Ῥημ. σκεπτέος.

Σκήπτω ὄμλ. Πρκ. ἔσκηφα, ἔσκημαι· Ἄορ ἐσκήφθην.—ΠΜ.

Σκοπέω· πρὶν τοῖς Ἀττικοῖς μόνον κατ' Ἐνεσ. καὶ Πρτ., παρὰ δὲ τοῖς μεταγεν. καὶ σκεπήσω κλ. σπανίως. Ἀναπληροῦται δ' ἐκ τοῦ σκέπτομαι.—ΜΕ. (Μετὰ κῆπου θεωρεῖν).

Σκώπτω Μέλ. σκώφομαι (καὶ σκώψω Ἀρσφ.), ἄλλως ὄμλ. Πρκ. παθ. ἐσκῶρθαι, Ἄορ. ἐσκῶφθην,

Σμάω. Περὶ τῆς συναίρ. εἰς ἡ 504, σημ. γ'. (Πρκ. παθ. Ἐνεργ.); Ἄορ. ἐσμῆχθην.—Ῥημ. σμηχτός ἐκ τοῦ μὴ Ἀττικοῦ σμήχω.—ΠΜ.

Σπάω. Μέλ. σπάσω, Πρκ. ἐσπάκα 447, 2. Ἄορ. ἐσπάσθην 449, 4. ΜΩ'.

Σπεῖν Ζήτ. ἔπω.

Σπένδω· Μλ. σπείσω 435, σημ. α., Πρκ. ἔσπεισομαι.—ΜΩ'. (Κάμνω συνθήκη), ἐξ οὗ καὶ τὸ παθ. ἐσπείσθαι (Θουκυδ.).

Σπουδάξω· Μέλ. σπουδάσομαι, (σπουδάσω, ὁ Πολύβ.)

Στάξω Μέλ. στάξω 414, σημ. δ'.—Ῥημ. στακτός.

Στέγω· Μόνον κατ' Ἐνεστ. καὶ Πρτ. Ἄλλὰ παρὰ τοῖς μετέπειτα καὶ στέξαι, ἐσέχθην.

Στείθω· Ὡς ἐπιτοπολὺ μόνον κατ' Ἐνεσ. καὶ Παρτ.—Ἐνεσ. παθ. παρὰ Ξενοφ. Ἀνάβ. Α, θ', 13.

Στέλλω· ὄμλ. Πρκ. ἔσταλκα. 454. Ἄορ. β'. ἐστάλην, σταλήσομαι.

Στερίσκω, Πθ. στερίσκομαι. Μόνον κατ' Ἐνεστ. καὶ Πρτ. ἀναπληρούμενον ἐκ τοῦ στερέω, Μέλ. πθ. στερηθήσομαι καὶ συνήθ. στερήσομαι· Πλὴν τούτου καὶ στέρομαι· οἶον, ἀποστέρω.

Στηρίζω στηρίξω κτλ. 414, σημ. δ'. (στηρίσαι Ἀππιαν.).

Στίξω· Μλ. στίξω κτλ. 414, σημ. δ'.

Στορέννυμι, στρώννυμι. Πίν. ἢ. (στόρνυμι, Ξεν.), Μλ. στορέσω καὶ Ἄττι ζορῶ καὶ στρώσω Ἄορ. ἐστόρεσα καὶ ποιητ. ἔστρωσα. Πρκ. παθ. ἔστρωμαι καὶ παρὰ τοῖς μετέπειτα ἐστόρεσομαι, ἐστορέσθην.—Ῥημ. ζρωτός.

Στρέφω ὄμλ. Πρκ. ἔστροφα 437, 1. καὶ πθ. ἐστραμμαί 444, Ἄορ. ἐστράφην, Μέλ. στραφήσομαι.—ΜΩ' καταστρέφομαι (ὑποτάσσω εἰς ἐμαυτόν).—Ῥημ. στρεπτός.

Συρίζω· Μλ. χαρακτ. γ. 414, σημ. δ'. συρίζομαι. (Λουκ.).

Σφάζω. Ἄττ. σφάττω 119, σημ. δ'. ὄμλ. με χαρακτ. γ', 414, σημ. δ'.

Σφάλλω ὄμλ. Ἄδρ. ἔσφηλα, Πρκ. ἔσφαλλα. πθ. ἔσφαλμαι, Ἄδρ. ἔσφά-
λην 455, σημ. ε', σφαλήσομαι. σπαν. σφαλοῦμαι.

Σφίγγω, Πρκ. πθ. ἔσφιγμαί. 218.

Σφύζω· χαρακτ. γ'. 414, σημ. δ'. ὄμλ. ἔσφαγμαί, ἔσφάγην καὶ οὐδέποτε ἐν τῷ
κεῖϕ ἄτικτισμῷ ἔσφάχθην.—Ῥημ. σφακτός.

Σώζω. Τὸ ἐνεργ. ὄμλ. σώσω, σέσωκα παθ. σέσωμαι καὶ συνήθ. σέσω-
σμαι, Ἄδρ. ἐσώθην.

Ταράσσω ὄμλ. Μλ. ταράζομαι ἐνεργ. καὶ πθ. Παρὰ δὲ Πλάτ. καὶ Ἄδρ.
θραῶζα ἐκ τοῦ ποιητικοῦ θράσσω. Κρυγ. περὶ διαλλ. 197.

Τάσσω ὄμλ. Πρκ. τέταχα. Ἄδρ. ἐτάχθην καὶ ε'. ἐτάγην.

Τείνω ὄμλ. πρκ. τέταχα. Τέκ. Ζήτ. Τίκτω.

Τελέω, Μλ. τελέσω καὶ τελέω 459, Ἄδρ. ἐτέλεσα, Πρκ. τετέλεκα, πθ. τετέλεσμαι,
ἐτελέσθην.

Τέλλω· ἐν τῷ κεῖϕ λόγῳ μόνον ἐν συνθέτοις εὐχρηστον, ὡς ἀνατέλ-
λειν· ὄμλ. Πρκ. τέταμαι πθ. τέταλμαι 454.

Τέμνω Πίν. γ'. Ἄδρ. ε'. ἔτεμον καὶ (ἐκ τῶν δοκίμων πεζογράφων μόνον Θουκ. α,
81) ἔταμον, Μετ' ὀλίγ. Μλ. τεμήσεσθαι (Πλάτ.) — Ῥημ. τμητός, τέος.

Τετραίνω. Ζήτ. τιτράω. Τεύχω Ζήτ. τυγχάνω.

Τήκω, Πρκ. τέτληκα. πθ. γ'. πρόσ. τέτληκται. Ἄδρ. ἐτάκην καὶ σπαν.
ἐτήχθην.—Ῥημ. τηκτός.

Τίκτω Μλ. τέξω καὶ συνήθ. τέξομαι, Ἄδρ. ἔτεκον, πρκ. τέτοκα. Δὲν
εἶνε ἄττ. τὰ τέτεγμαί, ἐτέχθην.

Τίνω, Μλ. τίσω, ἔτισα, τέτικα, παθ. τέτισμαι, Ἄδρ. ἐτίσθην.—Μέσο.
(ἐκδικοῦμαι).—Ῥημ. τιστέον.

ΣΗΜ. Τὸ εἶνε μακρὸν ἐν ἅπασιν τοῖς ἄλλοις χρόνοις πλὴν Ἐνεστ. καὶ Πρκ.

Τιτράω (τρυπῶ) Μλ. τρήσω κτλ. ὄμλ. ἐκ τοῦ τρά- 540, ζ', σημ. β'.
ἐξ οὗ καὶ ὁ παρασχηματισμὸς τετραίνω· Ἄδρ. ἐτέτρηνα καὶ παρὰ τοῖς
μετέπειτα ἐτέτρανα—Ῥημ. τρητός.

Τιτρώσκω Πίν. ζ'. — (Πρκ. ἐνεργ.;) — Ῥημ. τρωτός.

Τλῆναι· ὄμαλ. Ὄρις. ἔτλην, Ὑποτ. τλῶ, Εὐκτ. τλαῖν, Προς. τλῆθι,
Μετοχ. τλάς, τλάσα, ὁ δὲ Μέλ. τλήσομαι, Παρακ. τέτληκα — Ῥημ.
τλητός.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ Ἀττικῇ πεζογραφίᾳ ἡ χρῆσις του εἶνε σπανία.

Τυά. Ζήτ. τέμνω.

Τραχύνω· Πρκ. τετράχυκα, υμαι, υσμαι. Ἄπαντα ἀδόκιμα.

Τρέμω. Μόνον κατ' Ἐνεστ. καὶ Πρκ.

Τρέπω· ὄμλ. περὶ τοῦ Ἄδρ. 343, σημ. Πρκ. τέτροφα καὶ τέτραφα, παθ. τέτραμ-
μαι.—Ῥημ. τρεπτός, τέος (τραπητέον).

Τρέφω· Μλ. θρέψω, Ἄδρ. ἔθρεψα· Πρκ. τέτροφα 438, παθ. τέθραμμαί

444, Ἀπρῶμ. τεθράφθαι 187, Ἄορ. ἐθρέφθην (μόνον ὁ Πλάτων ἐκ τῶν Ἀττικ. πεζογράφων, ἄλλως) ὁ β'. ἐτράφην.—Ῥημ. θρεπτέος.—ΜΩ. ἀλλ' ὁ θρέφομαι εἶνε ὁ ὁμαλὸς Μέλλων τοῦ παθητικοῦ 441, σμ.

Τρέχω· Πίν. θ'. Ἀπρηχαιωμένα εἶνε σχεδὸν τὰ θρέζομαι καὶ ἐθρεζα 188, σμ. Ἐν συνθέτοις εὐρηται καὶ δεδραμῆσθαι.—Ῥημ. θρεκτέον.

Τρέω. Μλ. τρέσω 447, γ'. —Ῥημ. ἄτρεστος.

Τρίβω (ῖ· διὸ τρίβε, τρίψαι, τετριφθαὶ κτλ.) ὄμλ. Ἄορ. πθ. ἐτριφθην καὶ ἐτρίεην καὶ Μλ. τριθήσομαι.—Ῥημ. τριπτέος.—ΜΕ. ὁ δὲ μέλλων τριψομαι ἔχει καὶ πθ. σημασ. παρὰ Θουκυδ.

Τρίξω. χαρ. γ. 414, σμ. γ'. ὁ Πρκ. τέτριγα εἶνε ποιητικὸς.

Τρύω, τρύχω, τρυχώω (τὸ πρῶτον εἶνε σπάνιον)· Μέλ. τρύσω (ῦ), Πρκ. παθ. τέτρυμαι, τετρώσθαι.—Ῥημ. ἄτρυτός. Ὁ παρασχηματισμὸς τρυχώω ὄμλ. Μέλ. τρύξω (Ὀμηρ.).

Τρώγω· Μλ. τρώξομαι, Ἄορ. ἔτραγον, Πρκ. τέτρωγμαί.—Ῥημ. τρωκτός.

Τυγγάνω. Πίν. δ'. Πρκ. τέτευχα (Δημ.), σύνθ. Παρακ. ἐπιτετευγμένος καὶ Ἄορ. ἐντευχθεὶς παρὰ Πολυβίω.

Τύπτω· Μλ. τυπτῆσω, ἀλλὰ δὲν εἶνε Ἀττικὸς καὶ ὁ Ἄορ. ἐτύπτησα (Ἄριστοτ.), τὸ δ' ἔτυψα εἶνε Ὀμηρικὸν καὶ ἅπαξ παρ' Αἰσχύλω, ἔτυπον παρ' Εὐριπ., ἄλλως ἀναπληροῦται διὰ τῶν ἐπάταξα, ἔπαισα, Παρακ. τετύπτηκα (Πολυδ.), παθ. τέτυμμαι, Ἄορ. ἐτύπην, καὶ παρὰ τοῖς μετέπειτα ἐτυπτῆθην, ὡς καὶ Πρκ. τετύπτημαι. Μέλλ. τυπτῆσομαι παρ' Ἀριστοφάνει.—Ῥημ. τυπτῆτέος, ὁ Δημ.

Τύφω· Μλ. θύψω 188, σμ., Πρκ. τέθυμμαι, Ἄορ. ἐτύφην.

Τωθάζω, Μέλ. τωθάσομαι.

Υπισχέομαι· Ζήτ. ἔχω.

Υφαίνω· Πρκ. ὑφαγκα, παθ. ὑφασμαι 455.—ὑφραντός.—ΜΩ.

Υω (ῦ)· Μέλ. ὕσω, Πρκ. πθ. ὕσμενος (Ξεν.), Ἄορ. ὕσθην (Ἡρόδ), Μέλ. ὕσομαι παθ.

Φάγ- Ζήτ. ἐσθίω.

Φαίνω (δεικνύω· ἐν δ' ἔνεστ. καὶ Πρτ. καὶ φωτιζώ, μάλιστα ἐν τῷ ὑποφαίνει, Π. γ. ἡμέρα)· Ἄορ. ἐφήνα (ἀδόκιμος εἶνε ὁ ἐφανον), Παρ. πέφαγκα 455, παθ. πέφασμαι. Τὸ παθ. σημαίνει δεικνύσθαι καὶ φαίνεσθαι, ἀλλ' ὁ παθ. Ἄορ. ἀ. ἐφάνθην ἔχει (Δημ.) μόνον τὴν πρώτην, καὶ ὁ β'. ἐφάνην, μόνον τὴν δευτέραν σημασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουσι καὶ οἱ Μέλ. φανοῦμαι καὶ φανήσομαι, μετὰ τοῦ Πρκ. πέφηνα. Τὸ δὲ μέσον ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐν συνθέτοις εὐχρηστον σημαίνει δεικνύω ἀπ' ἑμαυτοῦ, καὶ τούτου εἶνε Ἄορ. καὶ Μέλ. τὰ ἐφηνάμην καὶ φανοῦμαι.—Ῥημ. ἀφραντός.

Φέρω· Πίν. θ'.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ κοινῇ διαλέκτῳ μεταχειρίζοντο καὶ Ἄορ. τῆς Πρστ. οἴσε. Ἐκ τῶν Ἀορίστων συνήθης εἶνε ὁ ἠνεγκον, ἐπομένου ὁμοῦ συμφώνου προστίμων τοὺς μετὰ α τύπους πλὴν ἐν τῷ ἀ. ἐν. προσ. οἶον, ἠνεγκαμεν, ἀτε, ἀν. Εὐκτ. ἐνεγκοίμαι κτλ., Ἀπρῶ. ἐνεγκεῖν, Πρσ. ἐνεγκε, ἀλλὰ γ'. πρόσ. ἐνεγκάτω κτλ. Μετοχ. ἐνεγκών, οὔσα, ὄν. Ἐν τῷ μέσῳ εἶνε προτιμότερος ὁ Ἄορ. ἀ. ἠνεγκάμην (φέρω

ἀπ' ἑμαυτοῦ). Ἐν τῇ σημ. καταπίπτειν μετεχειρίζοντο τὸν Ἄδρ. ἠνέχθη. Ὡσαύτως καὶ ἐν τοῖς δια-προσ-συμφέρεσθαι, Μέλ. ἐνεχθήσομαι καὶ οἰσθήσομαι· τὸ δ' οἴσομαι εἶνε μέσ. καὶ παθητ. — Ῥημ. οἰστός, τέος καὶ ἐνεκτέος.

Φεύγω· Μλ. φεύζομαι καὶ φευζοῦμαι 436, σημ., Ἄδρ. ἔφυγον, Πρκ. πέφευγα. — Ῥημ. φευκτός, τέος. Εὔρηται δ' ἅπαζ καὶ παθ. Πρκ. πεφυγμένος μὲ παθητ. σημασίαν.

Φημι σελ. 60. 159, §. 533.

Φθάνω· Πίν. β'. Μλ. φθάσω, Ἄδρ. ἄ. ἔφθασα (προτιμότερος ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ καθ' ἅπασας τὰς ἐγκλίσεις), β'. ἔφθην, Ἰποτ. φθῶ, Εὐκτ. φθαίνη, Ἀπαρμ. φθῆναι, Μετ. φθᾶς, Πρκ. ἔφθακα. Παρὰ δὲ τοῖς μετέπειτα καὶ Ἄδρ. παθ. ἐφθάσθη.

Φθέγγομαι· Πρκ. ἔφθεγμα 218. — Ῥημ. φθεγκτός.

Φθείρω ὁμαλ. 454· Πρκ. ἔφθαρκα καὶ ἔφθορα, ἔφθαρμαι, Μλ. φθαρήσομαι καὶ φθεροῦμαι. — Ῥημ. φθαρκτός.

ΣΗΜ. Ὁ β'. Πρκ. ἔφθορα (439, σημ. γ'.) εὔρηται μεταβατικῶς ὡς ὁ ἔφθαρκα καὶ παρὰ τοῖς δοκίμοις Ἀττικοῖς ποιηταῖς, ἄλλως δὲ ἀντὶ τοῦ ἔφθαρμαι.

Φθίνω ἀμετάβ. (φθείρομαι παρὰ Πλάτωνι καὶ γενικῶς ἐν τῇ φράσει μὴνός φθίνοντος), καὶ μεταβ. (φθεῖρω). Μετχ. Πρκ. φθίμενος παρὰ Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Η, ζ', 18.

Φιλοφρονέομαι· Μέλ. ἦτομαι, Ἄδρ. Ἀπαρμ. φιλοφρονήσασθαι καὶ -ῆθησι (ἀμ-φότεροι παρὰ Ξενοφ.),

Φλέγω ὁμλ. Ἄδρ. παθ. ἐφλέχθη(οἱ δόκιμοι Ἀττικοί) καὶ ἐφλέγη(ν ὁ Δουκ.)

Φοβέω (ἄλλον) ὁμλ. Μλ. φοβέομαι, Μλ. φοβήσομαι καὶ φοβηθήσομαι, Παρακ. πεφόδημαι (εἶμι ἐν φόβῳ). — Ῥημ. φοβητέος.

Φορέω ὁμλ. καὶ πλῆρες, Μλ. φορήσω, ἐφόρησα (ἐφόρεσα, ὁ Ἰσάιος καὶ μεταγεν.) — Ῥημ. φορητός.

Φράγγυμι (Θουκ. ζ', 74. Σοφ. Ἀντιγ. 241), καὶ συνήθως φράσσω ὁμαλ. Πρκ. πέφραγα, Ἄδρ. ἐφράχθη καὶ παρὰ τοῖς μετέπειτα ἐφράγγην. Φράζω (λέγω) ὁμλ. καὶ Πρκ. πέφρακα. — Ῥημ. ἀφρακτός κλ.

Φρέω ἐν τοῖς συνθέτοις, εἰς-ἐκ- διαφρέω. — Μέσ. εἰσφρέομαι, Μλ. εἰσφρήσομαι.

Φρίσσω ὁμαλ. Πρκ. πέφρικα 414, σημ. δ'. μὲ σημ. ἐνεσ.

Φυγάνω. Παρασχηματισμὸς τοῦ φεύγω.

Φυλάσσω ὁμλ. Πρκ. πεφύλαχα, πεφύλαγμα, Ἄδρ. ἐφυλάχθη, Μέλ. φυλάσομαι, μέσ. καὶ παθ. — Ῥημ. φυλακτέος.

Φύρω (ἀνακατόνω), ἀναπληροῦται κατὰ τινα ἐκ τοῦ φυράω (ζυμόνω), Μλ. φυράσω κλ., Ἄδρ. ἐφυράθη(ν Πλάτ.) καὶ ἐφύρθη(ν Δίσχυλ.) καὶ ἐφύρην (Δουκιαν.), Πρκ. πέφυρμαι καὶ σπανίως πεφύραμαι. — Ῥημ. φυρτός.

Φύω (ῥ καὶ ῥ) ὁμλ. Εἰς δὲ τὸ φύομαι, Μλ. φύσομαι (ῥ) ἀνάγονται κατὰ σημασίαν ὁ Πρκ. πέφυκα καὶ ὁ Ἄδρ. ἔφῦν (πρὸς. ἔδῦν εἰς δύω), Ἰποτακτ. φύω, Ἀπαρμ. φῦναι, Μετοχ. φύς πρὸς. δύω. — Ῥημ. φυτός.

ΣΗΜ. Παρ' Ὀμήρῳ καὶ τοῖς μετέπειτα φύω σημαίνει καὶ γίγνομαι· ἔχουσι δ' οὔτοι ὡς καὶ ὁ Ἰπποκρ. Ἄδρ. ἐφύην, φυῆμαι, φυεῖς, ἐξ οὗ ἡ Ἰποτκ. φυῶ ἴσως καὶ Ἀττικῶς, Εὐκτ. φυῆν, Μλ. φυήσομαι.

Χαίνω· Ζήτ. Χάσκω.

Χαίρω· Μλ. χαρήσω, Ἄδρ. ἐχάρην, Πρκ. κεχάρηκα, (χαρήσομαι ὁ Πολύβιος καὶ ἄλλοι, ἀδόκιμον δ' εἶνε καὶ τὸ χαρηθήσομαι, προελθόντα ἐκ

τοῦ καὶ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει κακοζήλου Δατισμοῦ χαίρουμαι), Πρκ. κέα χαρμαι (Εὐριπ.) καὶ κεχάρημαι (Εὐριπ. καὶ Ἀρισφ.)—Ῥημ. χαρτός.

Χαλάω, Μλ. ἄσω (ᾗ) κλ. 447, 1. Ἄδρ. ἐχαλάσθην 449, 4. Πρκ. κεχάλασαι.

Χαλεπαίνω ὁμλ. Ἄδρ. ἐχαλεπάσθην μόνον ὁ Ξενοφ.

Χαρίζομαι Μέσ. ὁμλ. ὁ Πρκ. κεχάρισμαι εἶνε ἐνεργ. καὶ παθ.—Ῥημ. χαριστέον.

Χάσκω (οἱ μεταγεν. χαίνω), Μλ. χανοῦμαι, Ἄδρ. ἔχανον, Πρκ. κέχηνα, Προς. κεχήνετε (Ἀρισφ.) Ἀχ. 133).

Χέζω Μλ. χεσοῦμαι (χέσομαι, Ἀρισφ.), Ἄδρ. ἔχεσα (καὶ ἔχεσον), Πρκ. κέχοδα, Πρκ. παθ. κεχέσθαι, κεχεσμένος.

Χέω Μλ. ἐπίσης χέω, Μσ. Μλ. χέομαι, Ἄδρ. ἔχεα, Ἰπποτ. χέω, Ἄπασ. χέαι, Προς. χέον, χεάτω, Πρκ. κέχυνκα, κέχυνμαι, Ἄδρ. ἐχύνθην (ῦ), Μλ. χυθήσομαι.—Ῥημ. χυτός.

Χόω (ἐπισφω. χῶμα) ὁμλ. Πρκ. πθ. κέχωσαι, Ἄδρ. ἐχώσθην.—Ῥημ. χωρός—τέος; Χράω (χρησιμοδοτῶ), χρεῖς, χρεῖ κλ., Πρκ. κέχρησαι (ἴσως καὶ ἄνευ σ), Ἄδρ. ἐχρήσθην.

Χράομαι (μεταχειρίζομαι). Περί τῆς εἰς η συναίρ. 504, σημ. γ'. Μλ. χρήσομαι, Ἄδρ. ἐχρήσθην (ἐνεργ. καὶ παθητ.)—Ῥημ. χρηστός, χρηστέος.

Χρή ἀπρόσωπον Ἰπποτ. χρεῖ, Εὐκτ. χρεῖη, Ἀπαρμ. χρεῖναι, Μετοχ. (τῶ) χρεῶν 347, 4, Παρτ. (ἐ)χρεῖν 418, σημ. ε', Μλ. χρήσει. Προσέτι ἀγ ὁ χρεη, γ' πληθ. πρόσ. ἀποχρῶσιν, Ἀπρφ. ἀποχρεῖν, Μετοχ. ἀποχρῶν, ὦσα, ὦν, Πρτ. ἀπέχρη, Μλ. ἀποχρήσει, ἀποχρήσουσιν, Ἄδρ. ἀπέχρησεν.

Χρῶ (ἰ 450, σημ.) Πρκ. παθ. κέχρισμαι (καὶ κέχριμαι), Ἄδρ. ἐχρίσθην.—Ῥημ. χριστός.

Χρώννυμι (καὶ χρώζω) Πίν. ἡ Πρκ. κέχρωκα (Πλούτ.)

Χώννυμι Μεταγενέστερος ἐνεστώς ἀντὶ τοῦ χρώ.

Χωρέω ὁμλ. Μλ. χωρήσομαι καὶ σπανίως χωρήσω, ἀλλὰ συνήθως οὗτος ἐν τοῖς πλείστοις τῶν συνθέτων ὡς ἀναχωρήσω, προχωρήσω, ἀλλὰ προσχωρήσω καὶ προσχωρήσομαι, συγχωρήσω καὶ συγχωρήσομαι (τοῦτο πάντοτε ὁ Πλάτων), ἀποχωρήσω καὶ ἀποχωρήσομαι.—Ῥημ. χωρητέον.

Ψάω ὁμλ. Πρκ. ἔψασμαι (Ἰπποκρ.), Ἄδρ. ἐψάσθην (ἀισσοκρυίδης).

Ψάω Περί τῆς εἰς η συναίρ. 502, σημ. γ'. Τὸ παθητ. (οἱ μεταγεν.) μετὰ σ καὶ ἄνευ τούτου 449, γ', οἱ δ' Ἀττικοὶ ἀντὶ τούτου μεταχειρίζονται τὰ ἐκ τοῦ ψήχω, ἐψηγμαι, ἐψηχθην.

Ψέγω ὁμλ. (Πρκ.;) Ἄδρ. παθ. ἐψέγγν.—Ῥημ. ψεκτός.

Ψεύδω ὁμλ. (Πρκ. ἐνεργ.); Μετ' ὁμλ. Μλ. ἐψεύσομαι (Εὐριπ. καὶ Πολύβ.)

Ψύχω (ῦ) Ἀπαρμ. ψύξαι, Παρακ. καὶ ἐψυγμαί, Ἄδρ. ἐψύχθην καὶ σπανιώτερον ἐψύχην καὶ ἐψύγην.—Ῥημ. ψυκτός.

Ὠθέω Πίν. 6'. Δύξ. 418, σημ. δ'.—Ῥημ. ὠστός, ὠστέος.

Ὠνέομαι Δύξ. 418, σημ. δ'. ἄλλως ὀμαλόν. Ὁ Παρακ. ἐώνημαι ἔχει ἐνεργ. καὶ παθ. σημασ., ὁ Ἄδρ. ἐωνήθην μόνον ἐνεργ., ἐν δὲ τῷ ἐνεργητικῷ κῶ ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ ἐπριάμην, καὶ μόνον οἱ μεταγεν. ἐώνησάμην, ὀνήσασθαι.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

§. πη. Περὶ παραγωγῆς.

545. Ἡ ἀπ' ἀρχῆς τεθείσα λέξις πρὸς δῆλωσιν ἰδέας τινὸς λέγεται πρῶτότυπος, θεματικὴ, ριζικὴ. Ἡ δὲ σχηματισθεῖσα ἐξ ἄλλης ὀνομάζεται παράγωγος. Ἡ δὲ ἀνίχνευσις τῆς ἀρχῆς τῶν λέξεων λέγεται ἔτυμολογία.

546. Αἱ πρῶτότυποι λέξεις εἶνε μονοσύλλαβοι, ἔχουσι φωνῆν βραχύ, καὶ τὸ μετ' αὐτὸ σύμφωνον, ἐὰν ᾖνε, ἀπλοῦν· οἶον, δε, δο, λιπ, φα, στα, κτλ.

547. Πολλῶν πολυσυλλάβων ριζῶν καὶ τόρα δύνανται νὰ γνωρισθῶσιν αἱ πρῶτότυποι καὶ ἀπλαῖ ρίζαι· ἐπεὶδὴ τὸ ἀλίσκω, φορέω, στηρίζω, παράγεται ἀπὸ τὸ ἀλ, φερ, στερ. Πολλῶν ὅμως ἡ πρῶτότυπος σώζεται ἐν ἄλλῃ τινὶ γλώσσῃ συγγενεῖ τῆς Ἑλληνικῆς· οἶον, ἀγγέλω ἔχει ρίζαν τὸ γελ, ἡ ὁποία σώζεται ἐν τῷ τῆς γερμανικῆς gellen, τὸ ὁποῖον σημαίνει βομβεῖν, ἠχεῖν· καὶ τὸ διδάσκω ἔχει σύστοιχον τὸ διδασχ, τοῦ ὁποῖου ἡ ρίζα δασχ, δοσχ (κατὰ τὸ βάλλω βολή), δοκ εἶνε ἐν τῷ τῆς λατινικῆς doceo.

548. Ἀπὸ ριζῶν θεματικῶν, ἡ ἐπιτεταμένων ἤδη κατὰ πρόσληψιν καταληκτικῶν φωνηέντων, σχηματίζονται οὐσιαστικά, ἐξ ὧν παράγονται ῥήματα, καὶ ἐκ τούτων πάλιν οὐσιαστικά καὶ ἐπίθετα. Ἦγουν ἀπὸ τοῦ ἤγ-, ριζῆς τοῦ ἄγω, σχηματίζεται τὸ ἀγός, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιτεταμένης ἄγωγ- σχηματίζεται τὸ ἀγωγός καὶ ἀγωγή, καὶ ἀπὸ ταύτης τὸ ἀγωγιμος. Ἔτι ἀπὸ τῆς ἀγ- ἐπιτεταμένης διὰ τοῦ ἀθροιστικοῦ α, γίνεται ἡ ἀαγε καὶ κατὰ συναίρεσιν ἠγε, ρίζα τοῦ ἠγέομαι. Ἐκ τούτου παράγεται τὸ ἠγεμῶν, ἠγεμονικός, ἠγεμονία, ἠγεμονεῦω, ἠγεμονεῖα.

549. Ὅσα σχηματίζονται ἀπὸ θεματικῶν ριζῶν, δίχως νὰ διέλθωσι πρῶτερον δι' ἄλλων προεσχηματισμένων λέξεων, λέγονται πρῶτότυπα

καὶ ταῦτα εἶνε ὀλιγάριθμα. Τοιαῦτα δὲ εἶνε μάλιστα πολλὰ ὀνόματα μελῶν τοῦ σώματος, ἤγουν πούς, ἀπὸ τῆς ῥίζης ποδ-, χεῖρ ἀπὸ τῆς χερ-, ρίς, κάρ (κεφαλή) καὶ ἐπιτεταμένως κέρας. Τὸ οὖς ὅμως ἀπὸ τῆς οὐατ-, καὶ ὀφθαλμός, κατ' ἐπέθεσιν τῆς θαλ-, ὑπεμφαίνουσι τὴν ἐκ ῥημάτων παραγωγὴν των. Πρωτότυποι ὡσαύτως εἶνε καὶ ἄλλαι πολλαὶ λέξεις, αἵτινες σημαίνουσι ἀπλῆν τινα καὶ ἄμεσον αἴσθησιν καὶ ἀντιληψὶν ἤγουν, κρύος, θέρος. Ἔτι δὲ καὶ πολλὰ ὀνόματα ζώων, καρπῶν, ποτῶν καὶ τῶν τοιούτων ἤγουν οἶς, κρῖ καὶ ἔπειτα κριθή, γάλα, μέλι.

550. Πάντα τὰ ἄλλα ὀνόματα, ὅσα σημαίνουσι πράξιν ἢ κατάστασιν, ἢ τὸν πράττοντα ἢ τὸν ἔχοντα αὐτήν, παρήχθησαν ἀπὸ ῥημάτων ὀιον, ἑοῦς ἀπὸ τοῦ βόω=βόσκω, πρόβατον ἀπὸ τοῦ προβαίνω, τέγος ἀπὸ τοῦ ἀρρήτου τέγω=στεγάζω, λόγος ἀπὸ τοῦ λέγω, πόνος ἀπὸ τοῦ πένω. Ἐκ τούτων πορίζεται ἡ ἀναλογία, καθ' ἣν καὶ τὸ σοφός, φθόνος παράγονται ἀπὸ τῶν θεμάτων σάω-σάφω, φθέω-φθένω.

551. Ἐκ τῶν ῥημάτων ἄλλα μὲν γίνονται ἄμεσως ἀπὸ τῆς ῥίζης ὀιον, λέγ-λέγω, θόα-θοάω ἄλλα δὲ λαμβάνουσι τὰς προεκτεθείσας μεταβολὰς καὶ ἐπεκτάσεις(540) ἤγουν μαθ-μ.α νθάνω, τρο-τι τρώσκω κτλ.

§. πθ'. Οὐσιαστικὰ ἐκ ῥημάτων.

552 Ἐκ τῶν ῥημάτων, εἰς τὴν ῥίζαν αὐτῶν προσαφθῆ ἢ κατάληξις εὐς, τῆς, τῆρ, τῶρ, γίνονται οὐσιαστικὰ σημαίνοντα τὸν ἐργαζόμενον ἢ μετερχόμενον τὴν ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαυνομένην ιδέαν ὀιον γράφω-γραφεύς, δικάζω (δικαδ)-δικαστής, μαθάνω (μαθε)-μαθητής, ἐλαύνω (ελά)-ἐλατήρ, σώζω(σαο-σω)-σωτήρ, ῥέω (λέγω)-ρήτωρ.

ΣΗΜ. α' Πρὸ τῶν καταλήξεων τῆς, τῆρ καὶ τῶρ γίνονται τοῦ φωνήεντος τῆς ῥίζης καὶ τοῦ χαρακτήρος αἱ τροπαί, ὅσαι καὶ ἐν τῇ παθ. παρακ., πρὸς τοῦ ὁποίου τὸ ἐνικ. γ' πρόσ. ἔχουσιν ἀναλογίαν.

ΣΗΜ. β' Γῶν εἰς τῆς ληγόντων παροξυτονοῦνται μὲν τὰ δυσύλλαβα καὶ ἅπαντα τὰ βραχυπαραληκτοῦντα, δέξυτονοῦνται δὲ τὰ πλεῖστα τῶν μακροπαραληκτοῦντων ὑπερδυσύλλαβων ὀιον ψεύστης, ἐργάτης, ποιητής, ἄρμωστής. Καὶ ὅμως παρὰ τὸν κανόνα δέξυτονοῦνται τὰ κριτής, εὐρετής, παροξυτονεῖται τὸ δυναστής καὶ πολλὰ τῶν εἰς ἥτης ὀιον κυβερνήτης, σφενδονήτης, πλανήτης, κομήτης, κομήτης.

ΣΗΜ. γ' Τὰ εἰς εὐς καὶ τῆρ, εἶνε πάντοτε δέξυτονα. Τὰ δὲ εἰς ὠρ, παροξύτονα.

553. Τὰ τοιαῦτα διγενῆ προσηγορικὰ σχηματίζουσι καὶ θηλυκόν, (350), τρεπομένου τοῦ μὲν εὐς εἰς εἰα, ις ἢ ισσα, τοῦ δὲ τῆς εἰς τις-τρεις-τρια, τοῦ δὲ τῆρ εἰς τειρα (211, 366). ὀιον ἱερεύς, ἱερεία, βασιεὺς-βασιλίσσα καὶ βασιλῆς, ποιητής-ποιήτρια, προφήτης-προφήτις, αὐλητής-αὐλητρίς, σωτήρ-σωτήρια.

554. Ἐκ ῥημάτων γίνονται οὐσιαστικά πράγματα σημαντικά, ἐὰν εἰς τὴν ῥίζαν ἐκείνων προσαφῆῃ ἡ κατάληξις η, ος, μη, μος, τος· οἶον, φεύγω (φυγ)-φυγῆ, διατριβῶ-διατριβῆ, ἐλέγχω-ἐλεγχος, τύπτω (τυπ)-τύπος, γιγνώσκω (γνο)-γνώμη, δύω-δυσμαί, πλεονάζω (πλεοναδ)-πλεονασμός, δέω-δεσμός, λύζω (λυγ)-λυγμός, ὀδύρωμαι-ὀδυρμός, πίνω (πο) πότος.

ΣΗΜ. Τὰ τοιαῦτα ἀναλογοῦσι πρὸς τὸ ἐνικ. ἄ., καὶ τὰ εἰς τὸ τος πρὸς τὸ γ'. πρὸς τοῦ παθ. παρακειμένου, καὶ διὰ τοῦτο πρὸ τῆς καταλήξεως αὐτῶν τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν καὶ ὁ χαρακτήρ ἐπιδέχονταί τὰς μεταβολάς, ὅσας καὶ ἐκεῖνα. Πολλὰ τῶν εἰς μος (καὶ μα) λαμβάνουσι σ καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχη τοῦτο εἰς τὸν παρακ. οἶον, κρουσμός (κρούμα), δεσμός, θεσμός.

555. Ἐνίοτε τοῦ ῥήματος ἡ ῥίζα, προσλαμβάνουσα τὴν κατάληξιν ια, γίνεται οὐσιαστικὸν πράγματος σημαντικόν· οἶον, ἄρπω-ἄρπια, ἄγω-ἄγιά, αἶθω-αἶθια, ὀρέγω (ὄργ)-ὄργια.

556. Ἐν τούτοις τὸ ῥιζικὸν εὐτρέπεται εἰς ο, τὸ ὁποῖον ἐμφαίνει τὴν πρὸς τὸν β'. παρακειμένον συγγένειαν αὐτῶν· οἶον, λέγω-λέλογα-λόγος, τέμνω-τέτομα-τομή, βέω-βόος, φθείρω (φθερ)-φθορά (περὶ τοῦ τελευταίου 339, σημ. ἄ.).

557. Τὰ εἰς σις καὶ σια εἶνε πολυάριθμα, ἀναλογοῦσι πρὸς τὸ ἐν. β'. πρὸς τοῦ παθ. παρακειμένου, σημαίνουσι τὴν ἐνεργεῖαν ἢ τὴν πράξιν, καὶ παράγονται ἐκ τῶν τριῶν εἰδῶν (415) τῶν ῥημάτων.

ἄ.) Ἐκ τῶν καθαρολήκτων τριῶν· 1) τὰ ἐκ μονοσυλλάβων φυλάττουσι τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν βραχύ· οἶον, θέω-θέσις, στάω-στάσις, φάω-φάσις, δόω-δόσις. 2) τὰ ἐκ μονοσυλλάβων μὲν, συνθέτων δὲ ἐκ προθέσεων, καταλήγουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς σις καὶ εἰς σια· οἶον, συνθέω-σύνθεσις καὶ συνθεσία, ἐπιστάω-ἐπίστασις καὶ ἐπιστασία, ἐπιβάω-ἐπιβάσις καὶ ἐπιβασία. 3) καὶ ἐκ πολυσυλλάβων ἔχουσι τὸ ῥιζικὸν φωνῆεν μακρόν, ἐὰν δὲν τὸ συστέλλῃ ὁ παθ. μέλ. ἄ., καὶ βραχύ, ἐὰν τὸ συστέλλῃ· οἶον, ποιέω-ποιήσομαι-ποίησις, βέω-βῆθήσομαι-βῆσις, εὔρω-εὔρεθήσομαι-εὔρεσις, αἰρέω-αἶρεθήσομαι-αἶρεσις.

ΣΗΜ. Τὰ ἐκ τῶν εἰς εὐω σχηματίζονται εἰς εἰά κατ' ἀποβολὴν τοῦ υ καὶ συναίρεσιν τοῦ καταληκτικοῦ ι μετὰ τοῦ ῥιζικοῦ ε· οἶον, βασιλέω-βασιλε-ι-α-βασιλεία, κολακεύω-κολακε-ι-α-κολακεία.

β.) Ἐκ τῶν ἀφωολήκτων· οἶον, λέγω-λέξις, μίγω-μίξις, ὄπω-ὄψις, τὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς δ(ζ) ἔχουσιν ἀμφοτέρας τὰς καταλήξεις· οἶον, εἰκάω-εἰκασία, ἐργάζομαι-ἐργασία, γυμνάζω-γύμνασις καὶ γυμνασία, ὀνομάζω-ὀνόμασις-ὀνομασία.

γ.) Ἐκ τῶν ὑγρολήκτων ὀλίγα μόνον παράγονται καὶ τὰ εἰς σια ἀποβάλλουσι τὸ ν (202, σημ.)· οἶον, ἄλλομαι-ἄλλισις, αἶρω (ἄρ) ἄρωσις, θερμαίνω-θερμανσις-θερμασία, ζηραίνω-ζήρασις-ζήρασία.

558. Τὰ εἰς μᾶ οὐδέτερα παράγονται, καθὼς τὰ εἰς σις, ἐκ τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν ῥημάτων, ἀναλογοῦσι πρὸς τὸ ἄ. πρὸς. τοῦ παθ. παρακσιμένου, καὶ σημαίνουσι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας, τὴν ὁποίαν ἐκφράζουσι τὰ εἰς σις· οἶον, μιμέομαι-μίμημα, γεννάομαι-γέννημα, δύομαι-δόμα, πράσσομαι (πράγ)-πράγμα, βλέπομαι-βλέμμα.

ΣΗΜ. ἄ. Τὰ εἰς ὠν θηλυκὰ παράγονται ἐπίσης ἐκ ῥημάτων· οἶον, δειθῶ-δηθῶν, εἴκω-εἴκων, ἀλγέω-ἀλγηθῶν.

ΣΗΜ. β'. Ὡσαύτως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας σημαίνουσι καὶ τὰ εἰς ος οὐδ. γεν. εος, παραγόμενα ἐκ τῆς βραχείας ῥίζης· οἶον, ἔθω-ἔθος, λάχω (πλαγχάνω)-λάχος, τέκω (τίκτω)-τέκος.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ος κατάληξις σημαίνει προσέτι ἐν παραγωγίσι λέξεσιν ἰδιότητα· οἶον, βάρος, βάθος, μήκος.

559. Μὲ τὸ γ'. πρόσωπον τοῦ παθ. παρακσιμένου ἀναλογοῦσι αἱ καταλήξεις

ἄ.) ἥριον, σημαίνουσα τόπον· οἶον, ἀκροαστήριον, δικαστήριον.

β'.) τρον (ἐκ τῆς προτέρας κατὰ συγχοπὴν) σημαίνουσα ὄργανον· οἶον, ἄρῶ-ἄροτρον, λύω-λύτρον, διδάσκω-δίδακτρον.

γ'.) τρα, ὄργανον ἢ τόπον· οἶον, ξύω-ξύστρα, ὀρχέομαι-ὀρχήστρα, παλαίω-παλαίστρα.

§. 4. Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων.

560. Τὰ οὐσιαστικά, τὰ σημαίνοντα ποιότητα ἢ ἰδιότητα ἀφηρημένως, παράγονται ἐξ ἐπιθέτων, καὶ λήγουσι

1) εἰς ια, ἐὰν παροξύνωνται· οἶον, σοφὸς-σοφία, κακὸς-κακία, ἀμαθὴς-ἀμαθία, πένης-πενία.

2) εἰς εια, ἐὰν παράγωνται ἀπὸ τῶν εἰς ἦς γεν. εος (προσθέσει τοῦ εα εἰς τὴν ῥίζαν) καὶ προπαροξύνωνται· οἶον, ἀληθὴς-ἀληθῆ-ἀλήθεια, εὐγενὴς-εὐγενέ-εὐγένεια.

3) εἰς οια, ἐὰν παράγωνται ἀπὸ τῶν εἰς οος-ους (προσθέσει εἰς τὴν ῥίζαν ἐπίσης ια), οἶον, εὖνοος-εὖνοια, εὐπλοος-εὐπλοια.

4) εἰς τῆς, γεν. τῆτος· οἶον, ἴσος-ἴσότης, γεν. ἰσότης, κακὸς-κακότης-κακότητος, παχὺς-παχύτης-παχύτητος. Τινὰ τούτων ὀξύνονται οἶον, ταχύς-ταχυτῆς-ταχυτήτος, καὶ τὸ ποιητ. δῆϊος-δῆϊότης-δῆϊότητος (338).

5) εἰς σύνη· οἶον, ἄφρων-ἀφροσύνη, δίκαιος-δικαιοσύνη, ἅγιος-ἁγιωσύνη, γραφόμενα διὰ τοῦ ο, ἐὰν προηγῆται τούτου συλλαβὴ φύσει ἢ θέσει μακρὰ, (375, σημ. γ'.)

561. Ἐκ τῶν εἰς τος συνθέτων ῥηματικῶν παράγονται ἀφηρημένα οὐσιαστικά, εἰς ια, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ τ τρέπεται εἰς σ' (208

σημ.) οἶον, ἀκρατος-ἀκρατία και ἀκρασία, ἀκίνητος-ἀκίνησις, ἀθροπος-ἀθρουσία, δύσπεπτος-δυσπεψία, ἀνεπίμκτος-ἀνεπιμξία. Τὸ τ τῶν εἰς στος και τοῦ ἀναίσχυντος μένει ἄτρεπτον οἶον, ἄγευστος-ἀγευστία, ἀναί-σχυντος-ἀναίσχυντία.

ΣΗΜ. Πολλάκις ἀφρημένα οὐσιαστικά παράγονται παραλλήλως ἐξ ἐπιθέτων και ἐκ ῥηματικῶν οἶον, δύσρογος-δυσρογία και δυσόρητος-δυσόρησις, ἀνάριστος-ἀνάρις και ἀναρίστητος-ἀναρίστησις. Πολλάκις δὲ και ἐξ ἀβρότων ἢ ἀχρήστων παράγονται σχηματισμῶν οἶον, εὐδοκία (ἄβρ.)-εὐδοκία και εὐδόκητος-εὐδοκησία, ἀμελής-ἀμελής, και ἀμέλητος (ἄβρ.)-ἀμελησία.

§. 4ά. Ῥήματα ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων και ῥημάτων.

562. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν και ἐπιθέτων παραγόμενα ῥήματα σημαίνουσι, ὅτι τὸ ὑποκειμενον εἶνε, ἔχει ἢ κάμνει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαίνονον ἤγουν,

1) Τὰ σημαίνοντα, ὅτι τὸ ὑποκειμενον εἶνε, ἢ ἔχει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος σημαίνονον, λήγουσι ἰδίως εἰς αῶ, εῶ, εῷ· οἶον, κόμη-κομάω, λίπος-λιπάω, πομπός-πομπεύω, παρθένος-παρθενεύω, κοίρανος-κοιραννεύω, φονεύς-φονεύω, θάλαττα-θαλαττεύω (εἶμαι ἐν θαλάσῃ), δοῦλος-δουλεύω.

3) Τὰ σημαίνοντα, ὅτι τὸ ὑποκειμενον κάμνει τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος πημαίνονον, λήγουσι ἰδίως εἰς ἰώ, ἀώ, ὠ, αἰνώ, ὕνω· οἶον, αἵμα-αἱματίζω, ἀγνός-ἀγνίζω, πτερόν-πτερώω, χρυσός-χρυσόω, δοῦλος-δουλόω, λευκός-λευκαίνω, παχύς-παχύνω.

ΣΗΜ. Τὰ εἰς ἀώ και ἰώ παραγόμενα ἐκ κυρίων ὀνομάτων, σημαίνουσι ὅτι διαλέγεται τις τὴν γλῶσσαν ἢ ἔχει τὰ φρονήματα τοῦ ὀνόματος· οἶον, βοιωτιάω, ἐλληνίζω, φιλιππίω· πράττω τὰ τῶν Βοιωτῶν, Ἑλλήνων, τοῦ Φιλίππου· ἢ και διαλέγομαι τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων ἢ τὴν διάλεκτον τῶν Βοιωτῶν.

3) Τὰ εἰς ὠσσω ἢ ὠττω ἐπαμφοτερίζουσιν· οἶον, νέος-νεώσσω, ὕγρος-ὕγρώσσω (κάμνω νέον, ὕγρον), τυφλός-τυφλώττω (εἶμαι τυφλός), λιμός-λιμώττω, ὕπνος-ὕπνώττω (ἔχω λιμόν, ὕπνον).

4) Τὰ εἰς ησειώ ἐφρετικά ἢ προαιρετικά παράγονται ἐξ ἄλλων ῥημάτων μεταβολῆ τῆς τοῦ μέλλοντος καταλήξεως ὠ εἰς σεῖω· οἶον, πολεμέω-πολεμήσω-πολεμησεῖω, ἀπαλλάττω-ἀπαλλάξω-ἀπαλλαξεῖω και ἄλλα τινὰ λήγουσι εἰς ἰάω· οἶον, μαθητιάω, στρατηγιάω, κλαυσιάω, ὠνητιάω.

5) Ἐπίσης ἐκ ῥημάτων παράγονται τὰ θαμιστικά εἰς ζώ· οἶον, στένω-στενάξω, ῥίπτω-ῥιπτάξω (ῥίπτω συνεχῶς), ἔρπω-ἐρπύξω.

6) Τὰ ἐναρκτικά εἰς σκω γηράω-γηράσκω (540, ς', σημ. α').

§. 4β'. Παραγωγή ἐπιθέτων.

563. Τὰ περισσώτερα τῶν παραγῶγων ἐπιθέτων λήγουσι εἰς ὠς, πρὸ

τοῦ ὁποίου ἔχουσι διάφορα γράμματα. Ὅθεν προκύπτουσιν αἱ ἐξῆς ἐπιθετικαὶ καταλήξεις.

1) **ιος.** Αὕτη προσαρτᾶται εἰς ῥίζαν ὀνόματος ἢ ἄλλου ἐπιθέτου, καὶ σημαίνει τὸ ἀνήκον ἢ ἀρμόζον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· οἶον, οὐρανός-οὐράνιος, ἐσπέρα-ἐσπέριος, ἐλευθερός-ἐλευθερίος, (πατήρ γεν.) πατρὸς-πάτριος.

ΣΗΜ. Τὸ τῆς ῥίζης τ τρέπεται πολλάκις πρὸ τῆς καταλήξεως **ιος** εἰς **ο** (208, σημ.)· οἶον, ἐνιαυτός-ἐνιαύσιος, (ἐκὼν γεν.)-ἐκόντος-ἐκούσιος, Μίλητος-Μιλήσιος.

Τὸ **ι** τῆς κτητικῆς ταύτης καταλήξεως πολλάκις συναίρειται μετὰ τοῦ ληκτικοῦ φωνήεντος τῆς ῥίζης ἢ καὶ τῆς καταλήξεως τοῦ ἐξ οὗ παράγονται τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα, καὶ οὕτω προκύπτουσιν αἱ ἰδιαιτέραι καταλήξεις **ιος** (ἐκ τῆς **ιος**) **αιος**, **οιος**, **φος**, **ειος**· οἶον, Χίος-Χίος-Χίος, ἀγορᾶ-ἀγορᾶ-**αιος**-ἀγοραῖος, Ἀθηναί-**αιος**-Ἀθηναῖος, Ῥώμα (δωρ.) Ῥωμαῖος, αἰδώς γεν. αἰδώς-**αιδω**-**αιος**-αἰδωῖος, σπονδῆ-σπονδῆ-**ι**-**ιος**-σπονδῆιος, ἄλλος-ἄλλο**ι**-**ος**-ἄλλο**ι**ος, (πατήρ γεν.) πατρὸς-πατρο**ι**-**ος**-πατρ**ω**ς, ἡώς γεν. ἡώς-ἡ**ώ**-**ος**-ἡ**ώ**ος, Κῶς-Κῶ**ι**ος-Κ**ῶ**ος.

ΣΗΜ. Ἄ. Τὴν εἰς **οιος** κατάληξιν προπαροξυτόνουν πολλάκις οἱ νεώτεροι· Ἄττικαί· οἶον, ὅμοιος, γέλοιος, τὰ ὅποια αἱ ἀρχαιότεροι ἐτόνιζον ὁμοῖος, γελοῖος. — Ἡ κατάληξις **φος** γίνεται κατ' ἔκτασιν ἀπὸ τῆς **οιος**· ἤγουν, πατροῖος-πατρ**ω**ς, ἡϊόος-ἡ**ῶ**ος. — Ἡ **ειος** προσαρτᾶται καὶ εἰς λήγοντα **ειος** ὀνόματα, σημαίνοντα ὄρισμένον εἶδος ζῴου, ἢ εἰς κύρια ὀνόματα ἀνθρώπων· ἤγουν, ἀνθρώπος ἀνθρώ**π**ιος, λύκος-λύ**κ**ειος, γυναῖκίς-γυναι**κ**εῖος, Ὀμηρός-Ὀμ**ή**ρειος, Πυθαγόρας-Πυθα**γ**όρειος, Εὐριπίδης-Εὐρι**π**ιδεῖος.

2) **εος.** Αὕτη σημαίνει μάλιστα τὴν ὕλην, ἐξ ἧς ἐγεινέτι, ἢ χρώμα, καὶ λέγονται τὰ τοιαῦτα μετουσιαστικά· οἶον, χρυσός-χρ**υ**σεος, χαλκός-χαλ**κ**εος, κυάνεος. Τὰ τοιαῦτα συναίρουσιν (294).

3) **ικος.** Καὶ αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὴν ῥίζαν τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, καὶ σημαίνει τὸ ἀνήκον ἢ τὸ ἐπιτήδειον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης σημανόμενον· οἶον, κύκλος-κυ**κ**λικός, βασιλεὺς-βασι**λ**ικός, Ὀμηρός-Ὀμ**η**ρικός, γράφω-γραφ**ι**κός, ἀρχαίω-ἀρχ**ι**κός.

ΣΗΜ. Τὰ τοιαῦτα κτητικὰ καταλήγουσιν εἰς **εικος** μὲν καὶ **υκος**, ἐὰν τὸ **ι** εἰς οὐ παράγονται λήγῃ εἰς **ει**, **υς**, εἰς **ικος** δέ, ἐὰν ἐκεῖνο πρὸς τῆς καταλήξεως τοῦ ἔχῃ **ι**· οἶον, Δαρεῖος-Δαρ**ε**ικός, Δεκέλιος-Δεκε**λ**εικός, θῆλυς-θη**λ**υικός, Πιόνιλι-ἀκός, κύριος-κυ**ρ**ιακός, σπονδῆος-σπονδ**ι**ακός, καὶ ὁ ἐκ διπλῆς παραγωγῆς· Κορινθός-Κοριν**θ**ικός-Κοριν**θ**ιακός. — Πολλάκις ἢ **ικος** προτιμᾶται τῆς **εικος** ὡς εὐφωνοτέρα, ἀλλὰ τότε κυρίως γίνεται διπλῆ παραγωγή· οἶον, Κόρινθος-Κοριν**θ**ικός-Κοριν**θ**ιακός, Ὀλυμπός-Ὀλυ**μ**πιος-Ὀλυ**μ**πιακός. — Ἐὰν τὸ πρωτότυπον καταλήγῃ εἰς **αιος**, τὸ κτητικὸν καταλήγῃ εἰς **αικος**· οἶον, τροχάιος-τροχ**α**ϊκός, Ῥωμαῖος-Ῥω**μ**αῖικός, ἀρχάιος-ἀρχ**α**ϊκός. Τινὲς τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν ἐπιμένουσιν εἰς τὸ νὰ γράφωσιν ἀρχ**α**ϊκός, ὡς καὶ τῶ ὄντι περὰ πολλοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσιν εὐρηται

Πλαταιϊκός, κατὰ τὸ Πλαταίς, κτλ. Ὅπως δὴ ποτε ὁμως οἱ μετέπειτα ἀπέβαλον τὸ ἐν ι και ἐξέτεινον ἀντ' αὐτοῦ τὸ α.

4) ινος. Αὕτη προπαροξυτονουμένη μὲν σημαίνει τὴν ὕλην, ἐξ ἧς ἐγεινέ τι· ὀξυτονουμένη δέ, τὸν καιρόν, καθ' ὃν ἐγεινέ τι· οἶον, ξύλον-ξύλινος, λίθος-λίθινος, χθές-χθесινός, ἡμέρα-ἡμερινός. — Ἔτι δὲ σημαίνει ἡ ινος και (ἐξ ὀνομάτων εἰς ος γεν. εος) εἰνος τὸν ἔχοντα δαψίλειαν τοῦ ὑπὸ τῆς ρίζης σημαυομένου· οἶον, πεδίον-πεδινός, δέος-(δε-ινος)-δεινός, ὄρος (γεν.) ὄρεος-ὄρεινός, οὔτω και σεμνός ἐκ τοῦ σέβας.

5) λός, (ηλός, ωλός). Αὗται σημαίνουσι τὸν ἔχοντα κλίσει ἡξῆν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον· οἶον, ἀπατάω ἀπατάηλος, ἀμαρτάνω-ἀμαρτωλός, δέος-δειλός.

6) ιμος. Αὕτη προσαρτᾶται εἰς ῥηματικά, και σημαίνει τὸν ἐπιτήδειον νὰ ἐνεργήσῃ ἢ νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον· οἶον, χράομαι-χρήσις-χρήσιμος, τρέφω-τροφῆ-τρόφιμος, θάνω-θάνατος-θανάσιμος, πώποτον-πότιμος, πόσις-πόσιμος, μένω-μόνιμος, σπείρω-σπύριμος.

7) ιμαιοσ. Αὕτη προσαρτᾶται ὡσαύτως εἰς ῥηματικά, και σημαίνει τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ρίζης δηλουμένην πράξιν· οἶον, κλέπτω-κλοπή-κλοπιμαίος, κλέπτω-κλέψω-κλεψιμαίος, ὑποβάλλω-ὑποβολή-ὑποβολιμαίος, θνήσκω-θνητός-θνησιμαίος.

8) ρος (ερος, ηρος, αρος, υρος). Αὗται σημαίνουσι τὸν εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἐργαζόμενον τὴν διάθεσιν τὴν σημαυομένην ὑπὸ τῆς ρίζης, εἰς τὴν ὁποίαν προσαρτῶνται· οἶον, νόσος-νοσηρός, πόνος-πονηρός (ὁ κακός) και πόνηρος (ὁ δυσυχής· ὡς μοχθηρός και μόχθηρος κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικούς), οἶκτος-οἶκτός, βδελύσσω-βδελυρός, μιαινώ-μιαρός.

9) αλεος. Αὕτη σημαίνει τὸν γέμοντα ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον· οἶον. ψώρα-ψωραλέος, ῥώμη-ῥωμαλέος, θάρρος-θαράλεος.

10) τος, τέος. Αἱ καταλήξεις αὗται προσαρτῶνται εἰς ρίζας ῥημάτων, τῶν ὁποίων ὁ μὲν χαρακτῆρ τρέπεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας (ξθ'), τὸ δὲ ριζικὸν φωνῆν ἐπιδέχεται ὅσας μεταβολὰς πάσχει και πρὸ τῆς καταλήξεως τοῦ παθ. ἀορ. ἀ. (449). Σημαίνει δὲ ἡ μὲν τος τὸν παθόντα, ἡ δὲ τέος τὸν χρεωστοῦντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον· οἶον, λέγω-λεκτός-λεκτέος, στέλλω (ἐστάθην) σταλτός-σταλτέος, ποιέω (ἐποιήθην)-ποιητός-ποιητέος, εὔρω (εὔρεθην)-εὔρετός-εὔρετέος.

ΣΗΜ. Ταῦτα διὰ τὸ πολὺ χρηστὸν των ἐσημειώσαμεν ἐκάστοτε ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων. — Ἐνεργητικὴν σημασίαν ἔχει τὸ θνητός, ἐνεργ. και παθ. τὸ δυνατός. Ἄλλως ἐν τῷ περὶ λόγῳ εἶνε σπανία ἡ ἐνεργητικὴ σημασία και ἐν τοῖς ἐκ ῥημάτων οὐδετέων, ἀποθετικῶν και μέσων παραγομένοις· οὔτω, Θεουκθ. ἀ,

142, μενετοί καιροί (=οί περιμένοντες), ἀφύλακτος, (=ό μη φυλαττόμενος και ό μη φυλάττων έαυτόν), άπρακτικός (=ό μη πραχθείς και ό μη πράξας), άπροσδόκητος (ό μη προσδοκών και-ώμενος), και άστράτευτος.

ΣΗΜ. 6'. "Άλλη σπανιωτέρα κατάληξις όνοματικών παραγώγων είνε ή ι α τ ο ς, σημαίνουσα ότι τό πρωτότυπον έκλαμβάνεται ώς μέτρον μονάδος· οίον, ποδιαίος, μηνιαίος, σταδιαίος.

564. Παρά τας επιθετικές κατάληξεις ταύτας είνε και αι έξής:

1) εις (ήεις, όεις) γεν. εντος. Αύτη έχει προηγούμενον ι, η, ο και σημαίνει τόν έχοντα πλησμονήν τού δηλουμένου υπό τής ρίζης· οίον, χάρις-χαρίεις, ύλη-ύλήεις, (πύρ)-πυρός-πυρό εις. Περί τής συναίρέσεως τών εις ηεις και οεις ιδέ 366, έ—ς'.

2) ωδης. Αύτη γίνεται κατά συναίρεσιν και τόνου αναβιβασμόν έκ τής οειδής, ήτις είνε κατάληξις επιθέτων συνθέτων έκ τού είδος, και σημαίνοντων τόν έχοντα τό είδος τού υπό τής ρίζης σημαυομένου. Διά και τά εις ωδης είνε ταύτοσήμαντα εκείνων· οίον, (σφήξ γεν.)-σφηκός-σφηκ οειδής-σφηκ ωδης, (γύναιξ γεν.)-γυναικός-γυναικ οειδής-γυναικ ωδης, —Πολλάκις όμως ή ωδης σημαίνει τόν έχοντα πλησμονήν τού υπό τής ρίζης δηλουμένου· οίον, (αίμα γεν.)-αίματος-αιματώδης, ψάμμα-ψαμμώδης.

3) μων. Αύτη προσαρτάται εις ρίζαν ρήματος, αναλογεί προς τά εις μα, και σημαίνει τόν πράττοντα ή ενεργούντα τό υπό τής ρίζης δηλουμένου· οίον, νοέω-νόημα-νόημων, πράσσω-πράγμα-πολυπράγμων, επίλανθάνομαι-επιλέλησμαι-επιλήσμων.

4) ηριος, σημαίνουσα εύκολίαν, έξιν και δύναμιν· οίον, σωτήριος, λυτήριος, πειστήριος.

§. 4η'. Παραγωγή επιρρημάτων.

565. Παρά τας άνωτέρω (ιδ'. ξά, 392—3) σημειωθείσας παραγώγων επιρρημάτων κατάληξεις είνε και αι (iv) δην, αδην, νδα, δον, ι ή ει, ξ.

566. Εις ως επιρρήματα (384) παράγονται και έκ μετοχικών επιθέτων· οίον, πρεπόντως, συμφερόντως, όμολογουμένως, κεχαρισμένως, τεταγμένως, ειδότως, καταπεφρονηκότως. Περιέργα δ' είνε και τά τού ίσοκράτους νουνεχόντως και λογονεχόντως (576, σημ. 6'.)

567. Η κατάληξις δην προσκολλάται εις ρίζαν ρήματος, και τότε τό χαρακτηρισικόν, εάν ήνε σύμφωνον, συμπνευματίζεται μετά τού δ (182), εάν δέ φωνήεν, πάσχει τήν και έν τῷ παθ. παρακ. ή άορ. ά. μεταβολήν (449)· οίον, γράφω-γράφην, τρύπτω-(κρύβω)-κρύβδην, πλέκω-πλέγδην, βέω (είρημαι)-βήδην, στάω-ξσταμαι-στάδην, άνέω-(άνίεμαι)-ήνέθην-ένέδην.

568. Ἡ κατάληξις ἀδην σημαίνει τρόπον, καὶ προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ὀνόματος· οἶον, λόγος-λογάδην, σπορά-σποράδην.

569. Ἡ κατάληξις ἰνδην ὠσαύτως εἰς ὀνομαστικὴν ῥίζαν προσκολλᾶται, καὶ σημαίνει τρόπον· οἶον, πλοῦτος-πλουτίνδην, ἀριστος-ἀριστίνδην.

570. Ἡ κατάληξις ἰνδα προσκολλᾶται εἰς ὀνομάτων, ῥημάτων καὶ ῥηματικῶν ἐπιθέτων ῥίζαν, καὶ σημαίνει παιγνιδίου εἶδος· οἶον, ὄστρακον-ὄστρακίνδα, φαίνω-φαινίνδα, διελκυστός-διελκυστίνδα,

571. Ἡ κατάληξις δον ἢ ηδον (ὀξύτονα πλὴν τοῦ ἔνδον) προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ὀνομάτων, καὶ σημαίνει ὁμοιότητα ἢ τρόπον· οἶον, σπείρα-σπειρηδόν, ἀγέλη-ἀγεληδόν, (κύων γεν.) κυνός-κυνηδόν, (τεπράπους γεν.) τετράποδος-τετραποδηδόν, (βότρυς γεν.) βότριος-βοτρυδόν.—Ἐνίοτε ἡ κατάληξις δον προσκολλᾶται εἰς ῥήματος ῥίζαν, καὶ τότε συμφωνεῖ μετὰ τῆς δην· οἶον, ἀναφαίνω-(φανῶ)-ἀναφανδόν, διίσταμαι-(διαστάω)-διασταδόν.

572. Ἡ κατάληξις ιῆει προσαρτᾶται εἰς ῥημάτων ἢ ὀνομάτων ῥίζαν (μάλιστα μετὰ τοῦ στερητικῆς α συνθέτων).

1) Καὶ τὰ μὲν ῥηματικά, ὅσα μὲν καταλήγουσιν εἰς τι ἢ τει, συμφωνοῦσι μετὰ τῶν εἰς τοὺς ῥηματικῶν ἐπιθέτων· οἶον, ὀνομάζω-ὀνομαστός-ὀνομαστὶ, ἐγρήγορα (ἄρβ. ἐγρηγόρω-ἐγρηγορτός) ἐγρηγορτί, γελάω-ἀγελαστός-ἀγελαστί, μαχέομαι-ἀμάχη-τος-ἀμαχη-τει καὶ ἀμαχεί, κηρύσσω-ἀκήρυκτος-ἀκηρυκτεὶ καὶ-τί πανδημεί. Ὅσα δὲ καταλήγουσιν εἰς ιςι, παράγονται ἀπὸ τῶν εἰς ιζω ῥημάτων, καὶ σημαίνουσι μίμησιν τρόπου ἢ ἤθους τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου ἀνθρώπου, ἔθνους ἢ ζώου· οἶον, Φίλιππος-φιλιππιζω-φιλιππιστί, Ἕλλην-ἐλληνίζω-ἐλληνιστί, (βοῦς γεν.) βοός-βοτίζω-βοιστί.—2) Τὰ δὲ παρώνυμα προσαρτῶσι τὴν τοιαύτην κατάληξιν εἰς τὴν ῥίζαν, τὴν ὅποιαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ συνθέτουσιν· οἶον, (ἐκὼν γεν.) ἐκόντος-ἐκόντι, (ἄτη) ἀνατός-ἀνατεῖ, πάνδημος-πανδημεί, (αὐτός καὶ νύξ-νυχός) αὐτονοχί, ἀμαχος-ἀμαχεί. Σπανιωτέρα εἶνε ἡ εἰς ὠστί, μεγαλωστί.

ΣΗΜ. Πότε τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα γράφονται διὰ τοῦ ι καὶ πότε διὰ τοῦ ει, τοῦτο προσδιορίζει ἡ χρῆσις.

573. Ἡ κατάληξις ιξ καὶ αξ εἶνε ὀλίγων τινῶν παραγομένων ἐκ τοῦ ἐνεργ. μέλ. ἀ· καὶ σημαίνει τρόπον· οἶον ἀναμ. ἰξω-ἀμαμῖξ, παράλιξω-παράλιξ, ὀκλάξω-ὀκλάξ, ὀδᾶξω-ὀδάξ. Ὄξυτονοῦνται δὲ πλὴν τῶν ἀπαξ καὶ πέριξ.

§ 4δ'. Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα.

574. Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα εἶνε τὰ ὑποκοριστικά, μεγεθυντικά, ἐθνικά, πατριωνυμικά, περιεκτικά, τεμνικά ἢ γουιν σημαίνοντα τόπον καθιερωμένον εἰς θεὸν ἢ ἥρωα, καὶ ὅσα σημαίνουσιν ἄνθρωπον ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, ἔτι δὲ γονεωνυμικά.

575. Τὰ ὑποκοριστικά σημαίνουσιν ἐλάττωσιν ἢ μικρύνουσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου, καὶ καταλήγουσι.

1) Τὰ μὲν ἀρσενικά εἰς ἰσκος· οἶον, ἄνθρωπος-ἄνθρωπος ἰσκος, στέφανος-στεφανίσκος.

2) Τὰ δὲ θηλυκὰ εἰς υλλίς, ἰς, ἰσκη, ἰχνη· οἶον, ἀκανθὰ-ἀκανθουλλίς, θεράπαινα-θεραπαινίς, (παῖς γεν.) παιδὸς-παιδίς ἰσκη, πόλις-πολίς ἰχνη.

3) Τὰ δὲ οὐδέτερα εἰς ἰον (ἰδιον, ἀριον, ἀσιον, ἀφιον, ὑδριον, ὑλλιον, ὑφιον, ἰχνιον)· οἶον, παῖς παιδὸς-παιδίον, ἰχθύς ἰχθύος-ἰχθύδιον, νῆσος-νησίδιον, ἵππος-ἵππᾶριον, κόρη-κοράσιον, ξύλον-ξύλαφιον, μέλος-μελούδιον, εἶδος-εἶδίον ὑλλιον, ζῶον-ζῴδιον ὑφιον, πόλις-πολίς ἰχνιον.

ΣΗΜ. α'. Κυρίως τῶν οὐδετέρων ὑποκοριστικῶν μία εἶνε ἡ κατάληξις, ἰον, ἐξ ἧς κατ' ἐπέθεσιν μιᾶς συλλαβῆς γίνονται αἱ λοιπαί.—Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ἰς, γεν. εὖς παραγόμενα ὑποκοριστικὰ καταλήγουσιν εἰς εἰδιον ἢ ἰδιον, ὡς συναιρουμένου τοῦ ἰ μετὰ τοῦ ε τῆς γενικῆς ἢ οὐ τῆς ῥίζης· οἶον, ῥῆσις-ῥήσις εὖς-ῥῆσις εἰδιον, νόος-νοῖδιον, βοός-βοῖδιον.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τὸ α, η, υ καὶ ε ἰ συμπίπτουσι τὸ ἰ ἀποβάλλεται καὶ ἐκτείνεται τὸ α καὶ υ· οἶον γράδιον (γραῖδιον ἐνίστος ὁ Ἀριστοφάνης), γῆδιον, ἰχθύδιον, κώδιον, ἀγγεῖδιον.—Ὡσαύτως ἐκτείνεται τὸ ἰ τῆς καταλήξεως ἰδιον, ἂν καὶ ἡ ῥίζα λήγει εἰς ἰ· οἶον οἰκία-οἰκιδιον, ἱμάτιον-ἱματίδιον.—Ἡ κατάληξις ἀσιον εἶνε μοναδική καὶ τῆς κοινῆς γλώσσης· οἶον, κοράσιον.—Τὸ γύναιον γίνεται κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ γυνή (Δωρ. γυνά).

ΣΗΜ. γ'. Τὰ εἰς ἰον τρισύλλαβα παρεξυτονοῦνται μὲν, ἐὰν ἔχωσι τὴν προπαραλήγουσαν μακράν· οἶον, παιδίον, θηρίον, χρυσίον, βιβλίον· τὰ δ' ἄλλα παρεξυτονοῦνται· οἶον, θρόνιον, τρύβλιον, ἀνθρώπιον.

ΣΗΜ. δ'. Πολλὰ τῶν εἰς ἰον ἀπέβαλον ἤδη τὴν ὑποκοριστικὴν τῶν δυνάμιν· καθὼς Π. γ. τὰ βιβλίον, θηρίον ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὰ βίβλος, θήρ.

576) Τὰ μεγεθυντικά ἢ αὐξητικά εἶνε μόνον ἀρσενικά, σημαίνουσι σικωπτικῶς τὸν ἔχοντα εἰς ἀνώτατον βαθμὸν τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον, καὶ καταλήγουσιν εἰς ὦν, ἰας· οἶον, (γαστήρ γεν.) γαστρός-γαστρῶν, χεῖλος-χεῖλών, κεφαλὴ-κεφάλων, (οἴημα γεν.) οἴηματ' ὅς-οἴηματ' ἰας, μέτωπον-μέτωπι' ἰας, κωφός-κωφί' ἰας.

577. Τὰ ἐθνικά σημαίνουσι τὸ πόθεν εἶνέ τις, εἶνε ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ, καὶ ἔχουσι διαφόρους καταλήξεις.

1) Τὰ ἀρσενικά καταλήγουσιν εἰς
 α.) ιος, καὶ ἐκ πρωτοκλίτων παραγόμενα εἰς αἰος· οἶον, Κορίνθιος-Κορίνθιος, (Τροϊζήν. γεν.) Τροϊζήν-ος-Τροϊζήνιος, Λάρισσα-Λαρισσαῖος, Μίλητος-Μιλήσιος (208, Σ.). — Ὅσα παράγονται ἀπὸ τῶν εἰς οὐς γεν οὐντος, καταλήγουσιν ὄχι μόνον εἰς ούντιος, ἀλλὰ καὶ εἰς ούσιος, ἔτι δὲ καὶ εἰς ασιος, ἐὰν ληκτικὸν τῆς ρίζης ᾖνε φωνῆεν ἢ ρ· οἶον, Ὄποις, γεν. Ὄποιοντος-Ὄποιόντιος, Ἀμαθοῦς γεν. Ἀμαθούοντος-Ἀμαθούσιος, Φλιοῦς γεν. Φλιούοντος-Φλιούσιος, Ἀναργυροῦς γεν. Ἀναργυρούντος-Ἀναργυροῦσιος.

β.) ηνος, ανος, ινος, ἐὰν σημαίνωσι καταγόμενον ἐκ πόλεων καὶ χωρῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος· οἶον, Κύζικ-ος-Κυζικηνος, Σάρδις (Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ Σάρδεως)-Σαρδιανός, Ἀσία-Ἀσιανός, Τάραντ-α-Ταραντινος.

γ.) ιτης, ητης, ᾶτης, ἰώτης· οἶον, Ἄβδηρ-α-Ἀβδηρίτης, Αἰγιν-α-Αἰγινίτης, Σπάρτη-Σπαρτιάτης, Σικελί-α-Σικελιώτης.

ΣΗΜ. α. Σικελιώται καὶ Ἰταλιῶται εἶνε οἱ αὐτότε μετοικήσαντες Ἕλληνας, Ἴταλοι δὲ καὶ Σικελοὶ, οἱ αὐτόχθονες.

ΣΗΜ. β. Τὰ εἰς α τ ης ἔθνικά, ἐὰν δὲν ἔχωσι τὸ ἐξ οὔ παράγονται, βραχυ-παραληγοῦσιν· οἶον, Σαρμάτης.

δ.) εὐς· οἶον, Μέγαρ-α-Μεγαρεὺς, Πλαται-αἰ-Πλαταιεὺς, Φώκαι-αἰα-Φωκαεὺς καὶ Φωκαεὺς, Φωκίς-Φωκίεὺς.

2) Τὰ θηλυκά 1) τρέπουσι τοῦ ἀρσ. τὸ εἰς α ἢ η, καὶ τὸ ης εἰς ις· οἶον, Κορίνθιος-Κορινθία, Ἀσιανός-Ἀσιανή, Σπαρτιάτης-Σπαρτιάτις 2) προσκολλῶσι τὴν κατάληξιν ις ἢ ας εἰς αὐτὴν τὴν ρίζαν ἀντὶ τῆς ἀρσενικῆς· οἶον, Μέγαρ-α-Μεγαρίς, Φώκαι-α-Φωκαίς, Πέρσης-Περσίς, Σκύθης-Σκυθής, Δῆλος-Δηλίος-Δηλίαις.

ΣΗΜ. α. Πάντα ταῦτα σημαίνουσιν ὀνομασίαν χώρας ἢ γυναικός, κατὰ τὸ ἐξυπακουόμενον γ ἢ, χ ὄ ρ α, γ υ νή,

ΣΗΜ. β. Τὸ δ' οὐδέτερον σχηματίζεται ἐκ παραγωγῆς· οἶον, Μεγαρικόν, Βοιωτικόν (πρβ. 368, σημ.).

578. Τὰ πατρωνυμικά παράγονται ἐκ κυρίων ὀνομάτων πατρός ἢ προγόνου ἢ μητρός, καὶ σημαίνουσιν υἱόν, θυγατέρα, ἀπόγονον. Διὸ εἶνε καὶ ταῦτα ἀρσενικά καὶ θηλυκά.

1) Τὰ ἀρσενικά ἔχουσι κατάληξεις τέσσαρας.

α.) ἀδης, ἥτις προσαρτάται εἰς τὴν ρίζαν τῶν εἰς ας ἢ ης πρωτοκλίτων· οἶον, Αἰνεῖας-Αἰνεῖαδης, Ἴππότης-Ἴπποταδης.

β.) ἰδης, ἥτις προσαρτάται εἰς τὴν ρίζαν τῶν μὴ καθαροκαταληκτούντων δευτεροκλίτων καὶ εἰς τὴν τῶν τριτοκλίτων· οἶον, Κρόνος-Κρονοῖδης, (Κέκροψ γεν.) Κέκροπος-Κέκροπιδης.

γ'.) ιαδης, ἥτις προσαρτάται εἰς τὴν μακρόληκτον ῥίζαν τῶν τριτοκλίτων, καὶ εἰς τὴν τῶν εἰς ἰος δευτεροκλίτων οἶον, (Φέρης γεν.) Φέρητος-Φέρητος ἰάδης, (Τελαμῶν γεν.) Τελαμῶνος-Τελαμων ἰάδης, (Ἄβας γεν.) Ἄβαντος-Ἄβαντος ἰάδης, Μενόϊτος-Μενόϊτος ἰάδης.

δ'.) ἰων, γεν. ἰωνος (σπανίως ἰονος), ἥτις εἶνε χρῆσιμος παρὰ ποιηταῖς μάλιστα, καὶ ἰδία τῶν εἰς ἰδης σχηματιζομένων οἶον, Κρόνος-Κρον ἰδης-Κρον ἰων.

ΣΗΜ. α' Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εὐς ἢ κλῆς γεν. εὐος ληγόντων παραγόμενα σχηματίζονται εἰς εἰδης καὶ κατὰ συναίρεσιν εἰδης οἶον, Πηλ εὐς-Πηλ εὐς-Πηλ εἰδης-Πηλ εἰδης, Ἑρακλῆς-Ἑρακλέους-Ἑρακλῆδης-Ἑρακλῆδης.—Τὴν αὐτὴν συναίρεσιν πάσχουσι καὶ ὅσα πρὸ τῆς ἰων ἔχουσιν εὐ οἶον, Πηλ εὐς-Πηλ εὐς-Πηλ εἰων-Πηλ εἰων.—Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς αος, οος παραγόμενα σχηματίζονται εἰς εἰδης καὶ συναίρουσι τὸ ἰ μετὰ τοῦ οἰ οἶον, Δαναὺς-Δαναὺς ἰδης, Πάνθος-Πάνθος ἰδης, (Λητώ γεν.) Λητώος-Λητώ ἰδης-Λητώ ἰδης.

ΣΗΜ. β'. Ἡ πατρωνυμικὴ κατάληξις δης, εὐχρηστὴ τάτῃ οὕσα παρ' Ὀμήρῳ, ἀπρηχαιώθη ἔπειτα, ὅτε ὀλίγα μόνον γένη ἢ φυλαὶ ἐπωνομάζοντο οὕτως καθόλου δὲ προσέθετο εἰς διάκρισιν τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς κατὰ γενικὴν εἰς τὸ ἴδιόν των οἶον, Νικίας Νικηράτου, μετὰ τοῦ τῆς πατρίδος ἢ τοῦ δήμου. Σημειώσεως δ' ἄξιον εἶνε, ὅτι καὶ καθ' ὅλον τὸν Ὀμηρον τὰ εἰς εἰδης πατρωνυμικὰ πρέπει νὰ προφέρονται διαλελυμένα οἷον Ἄτρεϊδης, Πηλεΐδης κλ. ἐπειδὴ ἡ συλλαβὴ εἰ, ὡς εὐρισκομένη μόνον ἐν τῇ θέσει καὶ οὐδέποτε ἐν τῇ ἄρσει, ἰσοδυναμεῖ πάντοτε μὲ δύο βραχέα καὶ οὐδέποτε μὲ ἐν μακρὸν.

2) Τὰ θηλυκὰ ἔχουσι καταλήξεις ας, ις, ῆς, ἰνη, ὠνη.

α) Τὰ εἰς ης καὶ ἰς γίνονται κατ' ἀποβολὴν τῆς δὴ ἀπὸ τῶν εἰς ιαδης, ἰδης οἶον, Δημητρῆς ἰάδης-Δσμητρῆς, Ἄτλαντος ἰδης-Ἄτλαντος ἰς.—Τοῦ Ἀητος ἰδης τὸ θηλ. ἀπαντᾶται Λητωϊὰς καὶ Λητωΐς.

β'.) Τὰ εἰς ῆς γίνονται ἀπὸ τῶν εἰς εἰδης παραγομένων ἀπὸ τῶν εἰς εὐς οἶον, (Βρισεὺς γεν.) Βρισ εὐς-Βρισ εἰδης Βρισ ῆς, (Θησεὺς γεν.) Θησ εὐς-Θησ εἰδης-Θησ ῆς.—Οἱ Ἀττικοὶ ἐν ταῖς πλαγαῖσι πτώσει τὸ πῆ συναίρουσιν εἰς ἦ οἶον, Θησ ἦδων, Νηρ ἦδων.

γ'.) Τὰ εἰς ὠνη καὶ ἰνη εἶνε σπανιότερα καὶ παρὰ ποιηταῖς μάλιστα εὐχρηστα. Γίνονται δὲ τὰ μὲν εἰς ὠνη ἀπὸ κυρίων καταληγόντων εἰς ἰος, ὠων τὰ δὲ εἰς ἰνη ἀπὸ μὴ καθαροκαταληκτούντων οἶον, Ἀκρίσιος-Ἀκρίσιων, Ἀμφιτρώων-Ἀμφιτριώνη, Ἄδραστος-Ἄδραστος ἰνη, Ὠκεανός-Ὠκεανὸς ἰνη.

579. Περιεκτικὰ λέγονται ὅσα σημαίνουσι τόπον περιέχοντα πολλὰ τῶν πραγμάτων ἢ προσώπων τῶν ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένων, καὶ καταλήγουσιν εἰς ὠν (εὐών), γεν. ὠνος, ἢ εἰς ὠνιά οἶον, (ἀνὴρ γεν.) ἀνδρὸς ἀνδρών, (γυνὴ γεν.) γυναικὸς-γυναικῶν, δάφνη-δάφνων, ῥόδιον-ῥοδιανία.

ΣΗΜ. Τὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν λέγεται καὶ ἀνδρωνῆτις, γυναικωνῆτις.

580. Τὰ σημαίνοντα τόπον καθιερωμένον εἰς θεόν, ἢ ἥρωα, καὶ διὰ τοῦτο δυνάμενα ἴσως νὰ ὀνομασθῶσι τεμενικά, καταλήγουσιν εἰς ἰο ν. Ἡ κατάληξις αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὴν δηλοῦσαν τὸν θεὸν ἢ ἥρωα, ρίζαν, καὶ ταύτης τὸ μὲν τ καὶ δ πρὸ τοῦ ι τρέπεται εἰς σ, τὸ δὲ α, ε, ω συναίρεται μετὰ τοῦ ι εἰς δίφθογον οἶον, Ἀφροδίτη-Ἀφροδίσιον, (Ἄρτεμις γεν.) Ἀρτέμιδος-Ἀρτεμισίον, Ἀπόλλων-Ἀπολλώνιον, Ἡρα-Ἡραϊον, (Ἡρακλῆς γεν.) Ἡρακλέους-Ἡράκλειον, (Θησεύς γεν.) Θησεύς εἶον, Διὶ-Διῶν, Ἡρώς-Ἡρῶν. Κατὰ ταῦτα ἔγινε καὶ τὸ μῦσα μους εἶον.

581. Τὰ σημαίνοντα τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον, ἢ τὸν φοροῦντα αὐτό, προσαρτῶσιν εἰς τὴν ρίζαν τὴν ἀρσ. κατάληξιν της καὶ τὴν θηλ. τις οἶον, πόλις πολίτης-πολίτις, ἵππος-ἵπποτης, τόξον-τοξότης, γενειάς-γενειάτης καὶ γενεῆτης, οἶκος οἰκέτης, στρατιὰ-στρατιώτης.

582. Τὰ σημαίνοντα ζώων τέκνα, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως δυνάμενα νὰ ὀνομασθῶσι γονεωνυμικά, προσαρτῶσιν τὴν ἰδεὺς εἰς τὴν ρίζαν τοῦ δηλοῦντος τὸν γονεᾶ ὀνόματος οἶον λύκος-λυκιδεύς (ἀηδῶν γεν.) ἀηδύνοσ-ἀηδονιδεύς, (λέων γεν.) λέοντος-λεοντιδεύς.

§. 46. Περὶ συνθέσεως λέξεων.

583. Οἱ Ἕλληνες θέλοντες νὰ φανερώσωσι συνημμένως δύο τινὰς ιδέας, ἐξ ὧν ἡ μία προσδιορίζει τὴν ἄλλην, συνθέτουσι τὴν σημαντικὴν τῆς προσδιοριστέας ιδέας λέξιν μετὰ τῆς σημαίνουσας τὴν προσδιοριστικὴν ιδέαν.

584. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ἐπιδέχεται μεταβολὴν τινα, τότε κυρίως εἶνε σύνθεσις οἶον, ναῦς-μάχομαι=ναύμαχος. Ὅταν ὅμως δὲν πάσχη μεταβολὴν οὐδεμίαν, τότε τοῦτο λέγεται παράθεσις οἶον, μή τις =μήτις, ἢ τοι=ἦτοι. Ὅταν δὲ ἀπὸ συνθέτου παράγεται ἄλλη λέξις, τότε ἡ τοιαύτη λέγεται παρασύνθετος οἶον, ἵππος-τρέφω-ἵπποτρόφος-ἵπποτροφία-ἵπποτροφῶ, φιλῶ-ἵππος-φίλιππος-φιλιππίζω-φιλιππιστής φιλιππισμός.

585. Ὅταν συνθέτου λέξεως τὸ ἕτερον τῶν συνθετικῶν μερῶν ᾖνε ῥῆμα, τότε τοῦ ῥήματος ἡ ιδέα εἶνε ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ προσδιοριζομένη, εἴτε προτάσσεται, εἴτε ἐπιτάσσεται οἶον, θυμὸς δάκνω-θυμοδακῆς καὶ δακέθυμος.

§. 45. Τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος.

576. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος ᾖνε ὄνομα, τότε ἡ πτωτικὴ

κατάληξις τῆς γενικῆς αὐτοῦ ἔχει ο, ἢ τρέπεται εἰς ο, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκθλίβεται, ἐὰν τὸ μετ' αὐτὸ συνθετικὸν ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνήεντος· οἶον, (λόγος) λόγου-ποιῶ=λογοποιός, (παῖς) παιδός-τρίβω=παιδοτρίβης, (δίκη) δίκης-γράφω=δικογράφος, (νομός) νομοῦ-ἄρχω=νομάρχης, (παῖς) παιδός-ἀγωγός=παιδαγωγός, κακῆ-ἔξις=καχεξία.

587. Ὄταν τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους ἡ ὀνομαστικὴ καταλήγῃ εἰς αυ, ι, ου, υ, ν, τότε ἡ ἀποβάλλεται τὸ ληκτικὸν τῆς ὀνομαστικῆς ἢ τῆς γεν. τὸ ο ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον· οἶον, εὐθύς-δίκη=εὐθύδικος, πολὺς-φάγω=πολυφάγος, βοῦς-φέρβω=βουφροβός, ναῦς-μάχομαι=ναύμαχος, μέλαν-χολή=μελαγχολία, μέλι-φρῆν=μελιφρων.

588. Τὸ ο τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους ἀποβάλλεται πρὸ φωνήεντος· οἶον, μουσηγέτης, νομάρχης, ἀνδραγαθία. Πολλάκις δὲ μένει καὶ πρὸ φωνήεντος· οἶον, (μῆν) μηνός-εἶδος=μνηοειδής, (ἀγαθόν) ἀγαθοῦ-ἔργον=ἀγαθοεργός. — Ἄλλ' ὅμως τὰ ἀπὸ τοῦ ἔργου, ἔχω, καί τινα ἄλλα σύνθετα συναίρουσι τὸ ε μετὰ τοῦ προηγουμένου ο εἰς ου· οἶον, (δήμιος) δημίου ἔργον=δημ. ιουργός, (κακός, κακοῦ-ἔργον=λειτουργός, ῥαβδοῦχος.

589. Πολλάκις τὸ πρῶτον συνθετικὸν λήγει εἰς ω, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐξ Ἀττικῆς ἢ συνηρημένης κλίσεως· οἶον νεωκόρος, ὄρεωκόμος, κρεωφάγος ἀπὸ τοῦ νεός, ὄρεός, κρέας, γεν. κρέατος καὶ κρέως. Τὰ γὰρ ἐν τῇ συνθέσει γίνεται γέω· οἶον, γεωγράφος, γεωπόνος.

590. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς μα, γεν. ματος συνθετόμενα ἀποβάλλουσι τὸ ατ τῆς γεν.· οἶον, αἰμοσταγής, στομαλγία, αἰμορρᾶγής. — Τὰ δὲ εἰς ος, καὶ ης, γεν. εος ἀποβάλλουσι τὸ ε εἰς τὴν σύνθεσιν· οἶον, ἀληθόμαντις, ἔθνογράφος. — Ἐκ δὲ τοῦ πάς-παντός μένει εἰς τὴν σύνθεσιν τὸ πᾶν· οἶον, πάγκαλος, παμφάγος, πανημέριος.

591. Εἰς σύνθεσιν τινων, καὶ μάλιστα ποιητικῶν, λαμβάνεται ἡ ἐνικ. ἢ πληθ. δοτικὴ· οἶον, πυρίπυρος, νυκτιπόρος, γαστράμαργος, ὄρεινόμος, ναυσίπορος, χειρίσοφος, ἐγγεσίμωρος. — Τῶν εἰς ος γεν. εος τὸ ι τῆς δοτ. πληθ. συγκόπτεται πλείστακις ἐν τῇ συνθέσει· οἶον, τελεσφόρος, σακέσπαλος (τέλος, σάκος), κερασφόρος καὶ τὸ τούτοις ἀνάλογον θέσφατος.

592. Ἄλλαι τινὲς ἀρχαῖαι ἰδιοτροπίαί τῶν συνθέτων, καθ' ἃς συνθετικὰ φωνήεντα εἶνε τὰ α, η, ι, ει, οι, σ, σι, ἀφίονται εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ σπουδαστοῦ· οἶον, ποδάνιπτρον (ποδός-νίπτρον), ὀδοιπόρος (ὀδός-πόρος) ἀργίπους (ἀργός-πούς), ἐλαφιβόλος (ἔλαφος-βάλλω), λαμπαδηφόρος (λαμπάς-φέρω), λαοσσός (λαός σώζω), στομακάκη, στομαλίμη (στόμα-κάκη, στόμα λίμη), ὑπερήφανος-ὑπερηφερής (ὑπερφαίνω, φέρω), ὄρειβάτης

(δρος-βαίνω), ναυσίπορος (ναῦς-πόρος) λαμβάνουσι δὲ καὶ τὰ ἐκ τοῦ κάλλος γεν. κάλλεος σύνθετα· οἶον, Καλλίπολις, καλλιγράφος.

593. Ἐὰν δύο τοιαῦτα ὀνόματα ἐνωθῶσιν εἰς μίαν λέξιν, πρέπει νὰ νοῶνται καὶ πραγματικῶς συνηωμένα, εἰ καὶ εἶνε κατὰ τι διάφορα παρὰ ἔαν τὰ αὐτὰ παρατεθῶσι κεχωρισμένα· οἶον, τὰ Μεγαλόπολις, Καλλίπολις, δικαιοκρίτης νοοῦνται ὡς μίᾳ ἰδέᾳ, ἐν ᾧ τὰ Μεγάλη πόλις, Καλὴ πόλις, δίκαιος κριτής, ὡς δύο χωρισταί.

ΣΗΜ. 4. Ἐάνεις τὴν σύνθεσιν ὀνομάτων πόλεων περιέχεται ὄνομα κύριον ἀμετάβλητον, δύναται ἐν τῇ παραγωγῇ ἢ παράθεσις νὰ γείνη σύνθεσις· οἶον Ἑρμοῦπολις-Ἑρμοπολίτης καὶ Ἑρμοπολίτης, Φιλιππούπολις-Φιλιπποπολίτης καὶ Φιλιπποπολίτης.

ΣΗΜ. 6. Πολλὰ μακρὰ ῥίζαι ἐν τῇ συνθέσει, προσλαμβάνουσαι μόνον σ, γίνονται ἐπίθετα· οἶον, γνω-ἀγνώσ, γεν. ἀγνώτος, βαλ-βλά-βελής, βρω-ἀνδροβρώς.

594. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ᾖ ἀριθμητικὸν ἐπίθετον, καὶ τὸ δεῦτερον οὐσιαστικόν, τότε ἀντὶ τοῦ εἶς, δύο, τρεῖς, καὶ τέσσαρες λαμβάνονται ἐν τῇ συνθέσει τὸ μονο-(μόνος) (393), δι-(δῖς), τρι-(τρίς) καὶ τετρα-(τετράκις)· οἶον μονόκερος, δίκερος, δισύλλαβος, διετής, διώβολον, τρίπους τετράγωνος. Τὰ ἐπίλοιπα δὲ ἀριθμητικὰ ἢ συνθέτονται δίχως ἄλλης μεταβολῆς παρὰ τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὴν εὐφωνίαν, ἢ σχηματίζονται εἰς α καὶ ο· οἶον, πενταναῖα, ἑκατόμυλος, ἔκπηχυς, πεντάμετρος, ἐξάγωνον, εικοσάεδρον, πεντηκοντόγυιος, ἑκατονταμναῖος, χιλιόταλαντος.—Ἐν ταῖς τοιαύταις συνθέσει τὸ α πρὸ φωνήεντος ἢ μένει, ἢ ἐκθλίβεται, ἢ τρεπόμενον εἰς ο συναίρεται· οἶον, ἐπταέτης καὶ ἐπτέτης, τριακονταέτης καὶ τριακοντούτης (ἀπὸ τὸ τριακονταέτης). (614, ε.).

ΣΗΜ. Τὰ δῖς καὶ τρῖς φυλάττει τὸ σ ἐν τῇ συνθέσει, ὅταν ἔχῃσι σημασίαν ἀπὸ ῥηματικὴν, καὶ ὄχι ἐπιθετικὴν, ἤγουν ὅταν σημαίνωσι δύο φορές, τρεῖς φορές· οἶον, δισθανής, δισμύριοι, δισεφθος, τρισάθλιος.

595. Ἐὰν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ᾖ ῥῆμα, (τὸ ὅποῖον εἶνε σπάνιον ἐν τῇ κοινῇ γλώσσει), τότε

α) Εἰ μὲν τὸ δεῦτερον ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος

1) Τίθεται ἡ πρωτόθετος ῥίζα· οἶον, πειθαρχεῖν, ἢ

2) Παρεντίθεται σ, ἔαν ἡ πρωτόθετος ῥίζα ἔῃ χαρακτῆρα φωνῆεν ἢ καὶ σύμφωνον χειλεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον· οἶον, παυσάνεμος, ῥίψασπις, πλῆξιππος.

β) Εἰ δὲ τὸ δεῦτερον συνθετικὸν ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου, τότε

1) Προστίθεται σι, ἔαν ἡ πρωτόθετος ῥίζα τοῦ πρώτου συνθετικοῦ λήγῃ εἰς φωνῆεν ἢ ρ, ἐνίοτε δὲ, ἔαν καὶ εἰς χειλεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον· οἶον, λυσίππος, ἐγερσίχορος, στρεψιδίκος.

5.) Ἐν ἄλλαις δὲ περιστάσεσι παρεντίθεται ε, ο, ι' οἶον, ἀρχέκακος, φερέπονος, λειποταξία, ἀρχιθέωρος, ἰδιότροπον δ' εἶνε τὸ φερέοικος.

596. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ᾗνε μόριον, ἤγουν πρόθεσις ἢ ἐπίρρημα, τότε δὲν ἐπιδέχεται ἄλλας μεταβολὰς παρὰ τὰς ἀπαιτουμένας ὑπὸ τῶν γενικῶν κανόνων τῆς γλώσσης διὰ τὴν εὐφωνίαν· οἶον, ἀγχι-ἄλδς (ἄλς)=ἀγγίαιλος, παλαι-γένος=παλαιγενής, ἀνά-ἔρχομαι=ἀνέρχομαι, συν-βαίνει=συμβαίνει, ἐν-χωρεῖ=ἐγχωρεῖ, πρὸ-ἔχω=προέχω καὶ προὔχω, πρὸ-ὀπτὸς=πρόοπτος καὶ προὔπτος, ἀεί-λόγος, ἀειλογία.

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα ἐγχωροῦσιν αἱ ἐν τῷ β'. βιβλίῳ σημειωθεῖσαι ἐκθλίψεις (240), κράσεις (235, σημ. γ') καὶ μεταβολαὶ τῶν συμφῶνων (196 καὶ ἔξ.).

597. Πρῶτα συνθετικὰ μέρη εἶνε προσέτι καὶ τὰ ἀχώριστα μόρια ταῦτα.

α.) δυς, τὸ ὁποῖον σημαίνει δυσκολίαν ἢ κακότητα· οἶον, δύσβατος, δυσμενής.

β.) ευ, ἀντίθετον τοῦ δυς καὶ εὐκολίαν σημαίνον· οἶον, εὐπλατος, εὐμενής.

γ.) α, τὸ ὁποῖον γίνεται κατ' ἀποκοπὴν ἀπὸ τοῦ στερητικοῦ ἄνευ, ἀπὸ τοῦ ἐπιτατικοῦ ἄγαν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀθροιστικοῦ ἄμα, καὶ ἐπομένως εἶνε

1) στερητικόν, καὶ πρὸ φωνήεντος ἔχει συνήθως τὸ εὐφωνικὸν ν (205)· οἶον, ἄπαις, ἄβατος, ἀνάξιος, ἀνόμοιος, ἀνεπίληπτος, ἀνήλιος, ἀνόποπτος.

2) ἐπιτατικόν, εὐχρηστον ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μόνον εἰς τὸ ἀτενής.

3.) ἀθροιστικόν, ἄπας, ἀπλοῦς, ἄπαξ (πρὸ. 392.), ἀθρόος (Ἀττικῶς), ἔπειτα δὲ ἐψιλῶθη ἀθρόος (κοινῶς), ἀκόλουθος, ἀδελφός ἐκ τοῦ κέλευθος (ἢ ὁδός), δελφύς (ἢ γαστήρ).

δ.) νη, στερητικὸν σπανιώτερον τοῦ α' οἶον, νήποινος, νηνεμία, νηπενθής.—Τοῦτο συναϊρεῖται μετὰ τοῦ ἐπομένου φθόγγου ο εἰς ω· οἶον, νη-ὀδύνη=νώδυνος, νη-ὀδοὺς=νωδός, οὕτω καὶ νη-ἄλω=νωθής καὶ νωθρός.

ε.) ἄρι, ἐρι, ζα, ἐπιτατικά, μάλιστα ποιητικῶν λέξεων. Γίνεται δὲ τὸ μὲν ἀρι κατ' ἀποκοπὴν ἀπὸ τοῦ ἄριστος, τὸ δὲ ἐρι ἀπὸ τοῦ ἀρι κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς ε (καθὼς ἔρσην ἀπὸ τοῦ ἄρσην), τὸ δὲ ζα ἀπὸ τῆς διὰ (καθὼς καὶ νῦν ἔτι τινὲς τῶν Δίγειοπελαγιτῶν προφέρουσιν αὐτήν, λέγοντες ζιάκον τὸν διάκον) οἶον, ἀριπρεπής, ἐρίγδουπος, ζάπλουτος.

ΣΗΜ. Τὸ ζα τοῦτο ἐν τισι λέξεσιν εἶνε μόνον δα· οἶον, δαφινόος=διάφονος (πλήρης φόνου, αἵματος), δάπεδον=διάπεδον.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπιτακτικὸν ζα εἰσάγεται καὶ ἐν τῷ κατ' ἐπίτασιν αὐξητικῷ ζα χει-
λας τῆς αἰολοθωρικῆς, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸν παχύχειλον, (ἀλλ' ἡ λέξις
αὕτη ἴσως εἶνε καὶ ξένη).

§. 43'. Τὸ ἔσχατον συνθετικὸν μέρος.

598. Ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἔσχατου συνθετικοῦ μέρους τῆς λέξεως κά-
μνει τὴν ὄλην λέξιν νὰ ᾖνε ἡ ῥῆμα, ἡ ὄνομα, ἡ ἐπίρρημα.

599. Τὰ ῥήματα, συνθετόμενα μετὰ τῶν δεκαοκτῶ κυρίων προθέσεων,
φυλάττουσι τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν κατάληξιν καὶ κλίσιν. Διὸ ἡ τοιαύτη σύν-
θεσις εἶνε παράθεσις. Τὸ ἐπίρρημα δὲ ἢ ἄλλο μέρος λόγου, προτασσόμενον
τοῦ ῥήματος δίχως τινὸς μεταβολῆς αὐτοῦ, γράφεται ἐν διαστάσει· οἶον,
εὐ πράττειν, κακῶς ποιεῖν.

ΣΗΜ. α.) Ἐν τῇ ποιήσει (καὶ μάλιστα τῇ ἐπικῇ) αἱ προθέσεις ἔχουσαι ἔτι ἐπιρ-
ρηματικὴν σημασίαν χωρίζονται συχνάκις ἀπὸ τοῦ ῥήματος· τοῦ δὲ χωρισμοῦ
τούτου ἔγνη ἐσώθησαν καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ τμῆσεις τινές· οἶον, παρά
τι ποιεῖν (Ξενοφ. συμ. ἡ. 17=παραποιεῖν τι)· ταῦτ' ἐπεικῶς ἔστιν ὑπὸ τι ἄτοπα
(Πλάτ. Γοργ. 493. γ'. = μετὰ ἄρρητον ὑπάτοπα). Ὅτι δὲ ἡ σύνθεσις αὕτη προήλθεν
ἐκ τῆς συχνῆς παραθέσεως τῶν αὐτῶν λέξεων ἀπόδειξις εἶνε, ὅτι καὶ τὰ εὐ ποιεῖν, εὐ
πάσχειν, ἐκλαβόντες ὡς μίαν λέξιν συνέβησαν περαιτέρω εἰς ἀντευποιεῖν (Ἀριστοφ.
1029. Πλάτ, Γοργ. 520, ἐ. Δημ. πρὸς Στεφ. 64), συνευπάσχειν (Δημ.)· τούτοις δ' ἀνά-
λογον εἶναι καὶ τὸ ξὺν κακῶς πάσχειν (Θουκυδ. μίαν Γ'. ιγ')· ἐκ δὲ τῆς εἰς μίαν
λέξιν συγχωνεύσεως τοῦ εὐ ποιεῖν προήλθεν ἦτε κατὰ τὸν κανόνα 362, σημ. δ'.
παραγωγὴ τοῦ εὐποιητικῶς, καὶ τὰ τοῦ Ἰσοκράτους νουνεχόντως (= νουνεχῶς) καὶ
λογονεχόντως (566).

ΣΗΜ. β.) Τάνάπαλιν δὲ οἱ αὐτοὶ ποιηταὶ συνειθίζουσι τοὺς προτασσόμενους τοῦ
ῥήματος καὶ μάλιστα τῆς μετοχῆς προσδιορισμούς, καὶ αὐτὴν τὴν συντακτικὴν πτώ-
σιν, νὰ γράφωσιν ὑφ' ἐν· οἶον, αὐέφυσαν ἀντὶ τοῦ αὐ ἔφυσαν, παλιμ-
πλαχθέντας ἀντὶ τοῦ πάλιν πλαγχθέντας, δακρυχέων ἀντὶ τοῦ
δάκρυ=χέων, πασιμέλουσα ἀντὶ πασιμέλουσα.

600. Τὰ κυρίως σύνθετα ῥήματα μεταβάλλουσι τὴν κατάληξιν τῶν
εἰς εω, ἥτις προϋποθέτει ὡς πρωτότυπον αὐτῶν ὄνομα σύνθετον· οἶον,
ἔργον-λαμβάνω-ἐργολάβος-ἐργολαβέω, εὐ ἐργάζομαι (ἔργω ἄρρ.)-εὐεργέ-
της-εὐεργετέω, δυσ-ἀρέσκω-δυσἀρεστῶς-δυσἀρεστέω, ἄ (σερητ.) φείδομαι-
ἀφειδής-ἀφειδέω, εὐ-ἀγγέλλω-εὐἀγγελέω ἐκ τοῦ εὐἀγγελος, καιρόν-φυ-
λάττειν, καιροφυλακεῖν καὶ καιροφυλακτεῖν. Τοιοῦτοτρόπως κατὰ σύνθεσιν
παραγωγὴ ἢ παρασύνθεσις γίνεται καὶ ἐκ τῶν κυρίων προθέσεων· οἶον,
ἀντι-βάλλω-ἀντιβολῆ-ἀντιβολέω, ὑπὲρ-μάχομαι-ὑπέρμαχος-ὑπερμαχέω.

ΣΗΜ. Πολλάκις ἐν τῇ τοιαύτῃ συνθέσει τὸ ῥῆμα, ἔσχατον συνθετικὸν μέρος ὄν,
φαίνεται ἀμετάβλητον· ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται ἐκ τυχηρᾶς ὁμοιότητος τῆς παραγω-
γικῆς καταλήξεως πρὸς τὴν τοῦ ῥιζικοῦ ῥήματος· οἶον, μέλος-ποιέω-μελοποιός-με-
λοποιέω· μῦρον-πολέω-μυροπώλης-μυροπωλέω, ἄ (σερητ.)-φρονέω-ἄφρων, γεν. ἄφρο-
νός-ἄφρονέω.

601. Οὐσιαστικὸν δ' ὅταν ᾖ τὸ δεύτερον μέρος δύναται νὰ μείνῃ ἀμετάβλητον ἐν τῷ μετὰ προθέσεων συνθέσει· τοιαύτην δὲ σύνθεσιν πάσχουσι μάλιστα τὰ εἰς α, η, μή, μος, σις, σία, μα ἀφηρημένα ῥηματικά καὶ μετ' αὐτῶν τά, βουλή, δίκη, σκευή, ὁδός· οἶον, δια-φθορά-διαφθορά, κατα-ἀγωγή-καταγωγή, συν-βουλή-συμβουλή, συν-ὁδός-σύνδοδος.—Σπανίως ὅμως μένουσι καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο οὐσιαστικόν, ἀμετάβλητα ἐὰν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ᾖ ἄλλο τι ἢ πρόθεσις· οἶον, α-βουλή-ἀβουλία, α-πράξις-ἀπραξία, μόνος-μάχη-μονομαχία.

602. Ἐὰν δὲ τὸ ἔσχατον συνθετικὸν μέρος ᾖ ἐπιθετον, μένει τοῦτο ἀμετάβλητον, οἰονδήποτε ἂν ᾖ τὸ πρῶτον· οἶον, ἄ-φιλος—ἄφιλος, εὐ-πιστός—εὐπιστος, ἡμι-καλός—ἡμίκακος, παν-καλός—πάγκαλος, φιλος-σοφος—φιλόσοφος, δυς-ἀρεστός—δυσάρεστος.—Τὰ εἰς υς ἐπιθετα συντιθεμένα μεταποιούνται εἰς ης· οἶον, ἡδύς-ἡηδής, πόδας-ὠκύς-ποδώκης.

603. Ἐκ τούτου καὶ πολλὰ οὐσιαστικά, ἐπιθετικὴν σημασίαν ἐν συνθέσει λαμβάνοντα, μένουσι μὲν ἀμεταποίητα, ἐὰν ἔχωσι κατάληξιν ἐπιθετικὴν ἢτοι ἀρμοδίαν εἰς ἔκφρασιν γένους ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ· οἶον, ἄσιτος, εὐθεος, ἄπαις, μακρόχειρ, δεισιδαίμων. Εἰδὲ μή, μετατρέπουσι τὴν ἑαυτῶν εἰς τὴν συγγενεστέραν κλιτικὴν κατάληξιν· οἶον, δάκρυ-πολύδακρυς, τράπεζα-ὀμοτράπεζος, φρὴν-σώφρων.

604. Τὸ οὐσιαστικόν, ὅταν ᾖ ἔσχατον συνθετικόν, δὲν σημαίνει πάντοτε τὴν κυρίαν ἰδέαν, προσδιοριζομένην ὑπὸ τοῦ προτασσομένου, ἀλλὰ μεταπίπτει εἰς ἐπιθετον, τὸ ὅποιον σημαίνει τὸν ἔχοντα σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ δηλουμένην ἰδέαν· οἶον, ἄπο οἶκος, ἀλλ' ὁ ἀπὸ οἴκου· ἐνθεος ὄχι ὁ ἐνδον θεός, ἀλλ' ὁ ἐν ἑαυτῷ ἔχων θεόν· μακρόχειρ ὄχι ἡ μακρὰ χεῖρ, ἀλλ' ὁ ἔχων μακρὰν τὴν χεῖρα· δεισιδαίμων ὄχι ὁ δείσας δαίμων, ἀλλ' ὁ τοὺς δαίμονας δεδιώς· χειροποίητος=ὁ χερσὶ ποιητός.

605. Ὅταν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ᾖ ῥῆμα, τότε τὸ προτασσομένον ὄνομα εἶνε τὸ ἀντικείμενον ἢ τὸ συμπλήρωμα τοῦ ῥήματος, αὐτὸ δὲ τὸ ῥῆμα λαμβάνει ὀνομαστικὴν κατάληξιν.

1) ος, δευτερόκλιτον προσηγορικὴν· οἶον, ἔργον-λαμβάνω-ἐργολάβος, ἵππον-τρέφω-ἵπποτρόφος.

2) ης, ας, πρωτόκλιτον προσηγορικὴν· οἶον, ἔρως-θηρεύω-ὄρνιθοθήρας, μύρον-πωλῶ-μυροπώλης, νόμον-τίθημι νομοθέτης.

3) ης τριτόκλιτον ἐπιθετικὴν· οἶον, μανθάνω-εὐμαθής.

606. Ἀπὸ τῶν πρώτων τούτων συνθέτων παράγονται ἄλλαι παρασύνθετοι λέξεις· οἶον, ἀτιμος-ἀτιμία, δυστυχής-δυστυχία, δεισιδαίμων-δεισιδαιμονία, ἵπποτρόφος-ἵπποτροφῶ, εὐπαθής-εὐπαθῶ.

607. Ἐκ τῶν μεταβολῶν, ὅσας τὸ ἔσχατον συνθετικὸν πάσχει, σημειώσεως ἄξιον εἶνε μάλιστα τοῦτο, ὅτι αἱ ἀπὸ βραχέος α, ε, ο ἀρχίζουσαι λέξεις μεταβάλλουσιν αὐτὸ εἰς η, ω. Τοῦτο δὲ κάμνουσιν ὄχι τὰ μετὰ πραθέσεων συνθετόμενα ῥήματα, ἀλλὰ μόνον τὰ ἐκ τοιούτων παρασύνθετα ἐπίθετα ἢ ῥήματα ἤγγουν, ὑπακούω-ὑπήκοος, στρατὸς-ἄγω-στρατηγός-στρατηγῶ, κατα-ἀγορεύω-κατήγορος-κατηγορῶ, εὐ-ἀνεμος-εὐήμεμος, δὺς-ἐλατός-δυσήλατος, ξένος-ἐλασις, ξηνηλασία, ἀ-ὁμῶ-ἀνώμοτος. Ἄντι ὅμως η ἔχουσι α τὰ λοχαγός, (λόχον-ἄγω), ναυαγός (ναῦν-ἄγνυμι). Τὰ δὲ ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων παραγόμενα ὀνόματα συμφωνοῦσι κατὰ τοῦτο μὲ ταῦτα· στρατηγεῖν, λοχαγεῖν.

608. Τὰ ἀπὸ τοῦ ὀνομα σύνθετα τρέπουσι τὸ μὲν πρῶτον ο εἰς ω, το δὲ ἄλλο εἰς υ οἶον, ἀ-ὄνομα-ἀνώνυμος. Τὰ δὲ ὀβολός, ὀδύνη, ὄλω, ὄλεθρος, ὀμαλός, ὀμῶ, ὄνυξ, ὄρος, ὄροφος, ὄρύσσω, ὄφελος τρέπουσι τὸ ο εἰς ω ὅταν γίνωνται ἔσχατον συνθετικόν· οἶον, διώβολον, ἀνώδυνος, ἐξώλης, ἀνώλεθρος, ἀνώμαλος, ἀνωμοσία, πολυώνυχος, ὑπώρεια, διώροφος. βιωφελής, διωρῶξ· ἀλλὰ τυχρορύκτης διὰ τὴν μακρότητα τῆς ἐπομένης συλλαβῆς.

§. 4ῆ. Τορισμὸς τῶν συνθέτων ὀνομάτων.

609. Τὰ εἰς ἦ, ἄ, ἦς, ἦρ, εὖς, εὖος, ῥηματικά, ὅσα ὀξύνονται ἀπλᾶ, ὀξύνονται καὶ συνθετόμενα· οἶον, τομῆ-ἐπιτομῆ, φορὰ-συμφορὰ, δικαστῆς-συνδικαστής, γραφεὺς-συγγραφεὺς, τιμητέος-ἐπιτιμητέος. Ὁμοίως καὶ τὰ εἰς μ ος ῥηματικά· οἶον, συργός-διασυρμός, πλὴν τοῦ δεσμός-σύνδεσμος.

610. Τὰ εἰς ος σύνθετα ἐπίθετα, ὅταν ἔχωσι τὸ ἔσχατον συνθετικόν, ὄνομα, ἀκολουθοῦσι τὸν γενικὸν κανόνα (161, α)· οἶον, ἔνοπλος, παγγάλεπος, πολυδώρος.

611. Τὰ εἰς ος σύνθετα ἐπίθετα, ὅσα τὸ πρῶτον συνθετικὸν ἔχουσι ὄνομα ἢ ἐπίρρημα καὶ τὸ ἔσχατον ῥῆμα ἐνεργητικόν, ὀξύνονται, ἐὰν μακροκαταληκτῶσιν· οἶον, λοχαγός, ὀδηγός, στρατηγός (ἀλλὰ συστράτης), παιδαγωγός, σιτοποιός. Ὡσαύτως καὶ ὅσα καταλήγουσιν εἰς β ο σ κ ὅς, φορβός-πηγός, αἰοιδός-ᾠδός, (ἀπὸ τοῦ βόσκω, φέρβω, πήγνυμι, αἰείδω)· οἶον, χοιροβοσκός, ἵπποφορβός, ναυπηγός, ἐπαιοιδός, ὑμνωδός.

ΣΗΜ. Τὰ ἀπὸ τοῦ ἔργον σύνθετα ὀξύνονται μὲν, ἐὰν σημαίνωσιν ἀπλῶς τὸν ἐργαζόμενον ἢ πράττοντα τὸ ὑπὸ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ σημαίνόμενον· προπαροξύ-

γονται δὲ, ἢ συναϊρούμενα περισπῶνται. ἐὰν σημαίνωσιν τὸν ἠθικὴν διάθεσιν ἔχοντα εἰς ἐκείνο οἶον, ἀμπελοργός, λιθουργός, γεωργός, (ὁ ἐργαζόμενος ἀμπελον, λίθους, γῆν), κακοῦργος, περίεργος, ῥαδιοῦργος (ὁ κλίνων εἰς ἔργα κακά, πολλά). Ὡσχύτως τονίζονται παρὰ τὸν κανόνα καὶ τὰ ἐκ τοῦ -οχος (ἔχω), -αρχος, -στος σύνθετα· ἀγροῦχος, ἡνίοχος, ἑπαρχος, ἱερόστυλος, τὰ κύρια ὀνόματα οἶον, Δημόφθορος, ἱππόδαμος, καὶ τὰ ἐξῆς, εἰς ἃ ἀπόλεσεν ἡ σύνθεσις τὴν ἔννοιάν της, ἀδελφός, ἀτραπός, βουλυτός, ἀργός.

612. Τὰ βραχυπαράληκτοῦντα τῶν τοιούτων συνθέτων ἐπιθέτων. εἰ μὲν εἶνε ἐνεργητικά, παροξύνονται, εἰδὲ παθητικά ἢ ἀμετάβητα, προπαροξύνονται· οἶον, πατροκτόνος, θεοτόκος, θεολόγος, (ὁ φονεύσας πατέρα, ἢ γεννήσας θεόν, ὁ περὶ θεοῦ λέγων)· πατρόκτονος, θηρότροφος, (ὁ φονευθεὶς ὑπὸ πατρός, ὁ ὑπὸ θηρῶν τραφεὶς).

ΣΗΜ. Τοῦ κανόνος ἐξαιροῦνται τὰ σύνθετα ἐκ προθέσεων, ἐκ τοῦ στερητικοῦ ἢ ἐπιτατικοῦ α, ἐκ τοῦ δ υς, εῦ, ἀ εἰ, ἄ γ α ν, ἀ ρ ι, ἄ ρ τ ι, ἐ ρ ι, ἦ μ ι, ζ α, π ᾶ ν, π ο λ ῦ. Τὸν κανόνα τοῦτον ἀκολουθοῦσι καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὅποια εἶνε μὲν ἐνεργητικά, ὅμως δὲν ἔχουσιν εὐχρηστον τὸ παθητικὸν σημαίνόμενον ἑαυτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα εἶνε πολυπληθῆ, διὰ τοῦτο ὁ ὀρθὸς τονισμὸς αὐτῶν ἀφίεται εἰς τὴν προσοχὴν ἐκάστου.

613. Τὰ εἰς ἄ, ἦ, εὐς, μὸς καὶ ἑος καὶ συντιθέμενα φυλάττουσι τὸν τόνον τῶν ἀπλῶν πλὴν τῶν ἐκ τοῦ δεσμῶς, τὰ ὅποια προπαροξύνονται· οἶον, μισθοφορά, ἀποβολή, συγγραφεὺς, συλλογισμὸς, ἀποδοτέος, ἀλλὰ σύνδεσμος.

ΣΗΜ. Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ κος ἰδὲ 363, σημ. δ'· καὶ ζ'. ἀλλ' ἡμεῖς ἐτηρήσαμεν τὸν συνήθη τονισμὸν τοῦ ὑπερσυντελικῆς, εἰ καὶ ἀνεφάσκει εἰς τὸν κανόνα.

614. Τὰ εἰς ὡς σύνθετα ἐπιθέτα, εἰ μὲν τὸ ἔσχατον συνθετικῶν αὐτῶν εἶνε ὀνοματικὸν καὶ βραχυπαράληκτον, προπαροξύνονται· οἶον, λεπτόγεις, ἀξιόχρεως, μονόκερως, φιλόγελως (ἀλλὰ ἀγήρως 279)· εἰ δὲ ῥηματικὸν καταλήγον εἰς βρώς-γνώς, -χρός, ὀξύνονται.

615. Περὶ τῶν εἰς ἠς ἐπιθέτων καὶ προσηγορικῶν παρατηροῦμεν

α.) Τὰ εἰς ἠς πρωτόκλιτα, ἐὰν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν αὐτῶν ᾖ ἀμετάβλητον οὐσιαστικόν, φυλάττουσι τὸν τόνον τοῦ ἀπλοῦ οἶον, ἀγωνιστῆς-πρωταγωνιστῆς, συνδίκαστῆς, ἀλλὰ ὄνειροκρίτης.

β.) Τὰ εἰς ἠς τριτόκλιτα καὶ σύνθετα ἐπιθέτα κανονικῶς ὀξυτονοῦνται ἐὰν βραχυπαράληκτῶσι, ἀσαφῆς, ἀπαθῆς.

γ.) Παροξυτονοῦνται δὲ

1) Τὰ εἰς ὦ παραλήγοντα· δυσώδης, ποδώκης.

2) Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ ἦθος, μέγεθος, μήκος, κῆτος, πῆχυς· εὐθύτης, ὑπερμεγέθης, εὐμήκης κλ., ὡς καὶ φιλαλήθης, μισαλήθης, παναλήθης.

3) Τὰ εἰς ἥρης, ἀδης, ἀντης, ἀρκης, ἠκης, τριήρης, αὐθάδης, κατάντης, αὐτάρκης κλ.

4) Τὰ κύρια ὀνόματα Διτρέφης, Δημοσθένης.

δ.) Τὰ δὲ οὐδέτερα τῶν εἰς ἥρης, ὠης, ὠδης, ὠλης, ὠρης, προπερισπῶνται δυσῶδες, ξιφῆρες. Τὰ δ' ἄλλα τῶν παροξυτονουμένων προπαροξίζονται· εὔητες, ὑπεριμέγεθες.

ε.) Τὰ ἐκ τοῦ ἔτος σύνθετα παροξυτονοῦσι πάντοτε, οἱ Ἄττικοι τοῦλάχιστον ἔχουσι δὲ καὶ θηλ. εἰς ἑτίς (αἰτ. ἑτίη) καὶ κλίνονται συνθήως κατὰ τὴν γ'. κλίσιν. Τὸ δ' οὐδέτερον παροξυτονεῖται· οἶον, δίστες, τριέτες (336) ὡς δεικνύουσιν αἱ συνηρημένοι πτώσεις τριακοντούτεις, ἐξηκοντούτεις, οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἔλεγον καὶ τριετῆς-τριετές.

ς.) Τὰ εἰς βλής,-δμής,-θνής,-κμής,-πλής καταλήγοντα σύνθετα ἐπίθετα, ἔχοντα εἰς ἦτος τὴν γενικήν, ὀξύνονται· οἶον, προβλής-προβλήτος, ἀδμής-ἀδμήτος, ἡμιθνής-ἡμιθνήτος κτλ.

616. Τὰ τριτόκλιτα σύνθετα ἐπίθετα, τῶν ὁποίων ἢ κατὰλήξις δὲν συμπεριλαμβάνεται ἐν τοῖς προεκτεθείσι κανόνσιν, εἶναι τὰ περισσότερα μονοκατάληκτα, καὶ τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ἔχουσι μονοσύλλαβον. Ταῦτα, εἴαν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ᾗνε ῥηματικόν, ὀξύνονται· καὶ ταῦτα εἶνε πάντα τὰ καταλήγοντα εἰς πλῆξ,-ῥῶξ,-τρῶξ,-σφάξ. Εἴαν δὲ τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ἔχουσι ὀνομαστικόν, τονίζονται ἐν τῇ παραληγουσῇ, καὶ ὅταν βραχυπαραληκτώσιν· οἶον, μακρόχειρ, παράφρων-παράφρον.—Τὰ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν τὸ μέγας προπαροξίζονται, τὰ δὲ τὸ μέλας καὶ τῆλας παροξίζονται.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

ηθ. Εἰσαγωγή.

617. ΔΙΕΛΘΟΝΤΕΣ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς γραμματικῆς μέρει τὸν σχηματισμὸν ἐκάστης λέξεως, ἐξετάζομεν ἐνταῦθα πῶς αἱ λέξεις αὗται συνδυάζονται πρὸς ἀλλήλας εἰς ἔκφρασιν τῶν διανοημάτων ἡμῶν. Ὄθεν τὸ μέρος τοῦτο τῆς γραμματικῆς λέγεται σύνταξις, ἤγουν συνδυασμὸς ἢ συναρμογὴ τῶν λέξεων πρὸς ἀλλήλας.

618. Ὅσάκις ἐκφέρομεν ἔννοιαν, πάντοτε κάμνομεν καὶ πρότασιν (7) διδὸ πρότασις εἶνε ἢ διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου (6) παράστασις τοῦ τι διανοούμεθα.

619. Ἐν τῇ γραμματικῇ ἢ τῇ λογικῇ ἢ πρότασις συνίσταται ἐκ τινῶν λέξεων, ἐκ δὲ περισσοτέρων προτάσεων, ἢ καὶ μιᾶς ἐνίοτε, συναποτελεῖται ὁ λόγος.

620. Πᾶσα πρότασις δύναται νὰ ᾖ ἀπλῆ ἢ σύνθετος (634).

621. Ἀπλῆ εἶνε ἡ πρότασις ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ ἀπαραίτητα συστατικά μέρη ἀπαξ μόνον ὑπάρχουσιν.

622. Τὰ ἀπαραίτητα δὲ ταῦτα μέρη τῆς προτάσεως εἶνε

α.) Τὸ ὑποκείμενον, τοῦτ' ἔστι ἡ οὐσία (πρόσωπον ἢ πρᾶγμα), τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει ὁ νοῦς εἰς τὴν κρίσιν του (399, 1).

β.) Τὸ κατηγορούμενον, τοῦτ' ἔστι ἐκεῖνο (ποιότης ἢ ιδιότης), τὸ ὁποῖον εὐρίσκει ὁ νοῦς ἐν τῷ κρινομένῳ ὑποκειμένῳ (399, 2).

γ.) Τὸ συνδεδεικμένον, τοῦτ' ἔστι λέξις, δι' ἧς ὁ νοῦς ἀποδίδει τὸ κατηγορούμενον εἰς τὸ ὑποκείμενον οἶον

ὑποκείμ.

συνδεδ.

κατηγोर.

ὁ ἄνθρωπος

ἐστὶ

θνητός.

623. Ἐκαστος τύπος ῥηματικὸς (πλὴν ἀπαρεμφάτου καὶ μετοχῆς) περιέχει ἐν ἑαυτῷ τελείαν πρότασιν· ἐπειδὴ ἡ μὲν προσωπικὴ κατάληξις (461, 482) δεικνύει τὸ ὑποκείμενον, ἡ δὲ ρίζα τοῦ ῥήματος τὸ κατηγορούμενον (400). Συνδεδεικμένον δ' εἶνε αὐτὸ τὸ ῥῆμα εἶναι ἢ ἄλλο τι

τῶν συνδετικῶν (γίνεσθαι καθίστασθαι, ὑπάρχειν, πεφυκέναι, φῦναι, ἀποβαίνειν, τυγχάνειν κλ.) οἶον, διδάσκωμεν=ἡμεῖς ἐσμεν διδάσκαλοι ἢ διδάσκοντες· οὕτω καὶ φασὲν φατέ, φασίν κλ. Ἐκ τούτου καὶ πάντα τὰ ῥήματα, πλὴν τῶν συνδετικῶν, λέγονται κατηγορηματικά (401).

624. Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον λόγον δύνανται καὶ τὰ κατηγορούμενα (622, β'), νὰ διαιρεθῶσιν εἰς ὀνοματικά, ἐὰν παρουσιάζωνται ὑπὸ τὸν τύπον ὀνόματος, καὶ εἰς ῥηματικά, ἐὰν ἐκφέρονται συνηνωμένα μετὰ τοῦ συνδετικοῦ οἶον, Κύρος ἦν βασιλεὺς καὶ Κύρος ἐβασίλευεν.

ΣΗΜ. Τὰ ἀνωτέρω συνδετικά ῥήματα δύνανται νὰ ἦνε καὶ κατηγορηματικά, ὡς ἂν εἴη ἀληθῶς ὑπαρκτικά· ἐὰν δηλ. ἐμπεριλαβάνωσι καὶ ἔννοιαν κατηγορουμένου οἶον, "Ἐστὶ Θεός=Θεός ἐστὶν ὢν.

625. Εἰς τὰ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ῥήματα προστίθεται τὸ ὑποκείμενον (ἢ προσωπικὴ ἀντωνυμία) μόνον ὡς ἂν εἴη χρεῖα ἐμφάσεως ἢ ἀντιδιαστολῆς· οἶον, Σὺ μὲν ἀκμῆν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ.—εἰς δὲ τὸ τρίτον μένει ἀπροσδιόριστον

α.) Ὡς ἂν εἴη ἐξυπακουεταὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐκ τῶν προηγουμένων· οἶον, Ὅταν τις ἐξίη τῆς οἰκίας, ζητεῖτω τί μέλλει πράσσειν.

ΣΗΜ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται μὴ ἐπαναλαμβανόμενον νὰ παραλειφθῆ καὶ ἄλλο οἰονδήποτε μέρος τοῦ λόγου.

β.) Ὡς ἂν εἴη οἱ Ἕλληνες ἠδύναντο εὐκόλως νὰ προσεπινόησωσιν ἐκ τῆς πείρας ὑποκείμενον σύσχιον μὲ τὸ ῥῆμα, ἢ ἄλλο τι ὠρισμένον διὰ πρᾶξιτινα· οἶον, ὕει, νίφει, ἀστράπτει, συσκοτίζει (ἦγοιν ὁ Θεός ἢ ὁ Ζεὺς), κηρύσσει (ὁ κηρύξ).—Τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται (ὁ γραμματεὺς).

γ.) Ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων· οἶον, Δεῖ ἡμῖν χρημάτων.—Μελέτω σοὶ τοῦ πλήθους.

δ.) Ὡς ἂν εἴη ἐξυπακούονται τὰ, τινὲς ἢ ἄνθρωποι, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν ῥημάτων, φασί, λέγουσιν, εἰώθασιν· οἶον, Πόνος μὲν, ὡς λέγουσιν εὐκλείας πατήρ.

ΣΗΜ. α. Τὸ ὑποκείμενον μένει πολλάκις ἀπροσδιόριστον εἰς τὸ ῥῆμά ἐστι διὰ τὴν ἀπόλυτον τούτου σημασίαν· ὡς εἰς τὰς ἀναφορικὰς φράσεις, "Ἐστὶν ὅστις, —Ὅχι ἔστιν ὅστις—Ἐστὶν οὗ—Ἐστὶν ὅτε κλ., ὅτε μάλιστα πολλάκις ἀκολουθεῖ τὸ ἀναφορικόν καὶ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμόν· οἶον, "Ἐστὶν οὗς ἀνθρώπους θεαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ;

ΣΗΜ. β. Ὡς ἂν εἴη ἀπροσδιόριστος μένει πολλάκις ἡ ἰδέα πράγματός τινος (χώρου ἢ χρόνου καὶ ἄλλων) μετὰ τῶν ῥημάτων, ἔστι, γίνεσθαι καὶ ἄλλ. Ἡμέρα ἐγένετο. Ἦν κρημνῶδες.—Ἦθη ἦν ἀμφὶ πλήθουςαν ἀγοράν (πρβ. 723, σημ. α.).

626. Τὸ κατηγορούμενον πρέπει νὰ συμφωνῇ μὲ τὸ ὑποκείμενον· καὶ μάλιστα τὸ μὲν ὀνοματικὸν κατὰ πτώσιν, ἐὰν δ' ἦνε ἐπίθετον, καὶ κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν· τὸ δὲ ῥηματικὸν κατ' ἀριθμόν καὶ πρόσωπον· οἶον,

Ἡ μάχη ἦν μεγάλη.—Ἄθηναοι Πέρσας ἐνίκησαν. (Ἐξαιρέσεις ζήτει 640).

627. Ἡ συμφωνία μόνη αὕτη ἀρκεῖ πολλάκις εἰς τὸ νὰ δείξῃ τὴν εἰς τὸ ὑποκειμένον ἀπόδοσιν ὀνοματικοῦ κατηγορουμένου. Ὁ μέγας ὄλθος οὐ μόνιμος (δηλ. ἐστί.).—Λέριοι κακοὶ (δηλ. εἰσίν).

ΣΗΜ. α'. Ἀπρόσωποι τινες ἐκφράσεις, οἷον τε, δηλον, εἰκός, θέμις καὶ τὰ ῥηματικά—τέος ἀποτελοῦσι πολλάκις μόνον τὴν ὅλην πρότασιν τῆ ἀληθεῖ χαλεπαίνειν οὐ θέμις.

ΣΗΜ. β'. Σπανίως παραλείπεται τὸ συνδετικὸν ἐξηρημένων προτάσεων, ἢ, καὶ ἐν κυρίαις, τὰ πρῶτα καὶ δευτέρα πρόσωπα τοῦ ἐνεστώτος ἢ ὁ παρατακτικὸς αὐτοῦ. Μόνον δὲ ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου ἔτσιμος παραλείπεται μετὰ τοῦ εἰμί καὶ τὸ ὑποκειμένον ἐγώ.

ΣΗΜ. γ'. Κατηγορηματικά ῥήματα σπανιώτατα παραλείπονται, ἐὰν δὲν ἐξυπακούωνται ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου (623, α, σημ.). Παραλείπονται δὲ ἐστὶν ὅτε ἐπὶ ζωηροῦ λόγου τὰ, ἔρχεσθαι, ἀπιέναι, ποιεῖν, λέγειν. Ὡ φίλε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν (δηλ. ἔρχει) ;—Ἐς κόρακας (ἄπει)—Μηδὲν ἄγαν (ποιεῖ.)

628. Ὀνοματικὸν κατηγορούμενον δέχονται πολλάκις καὶ ἀμετάβητά τινα ῥήματα, ὡς καὶ ἐκ τῶν παθητικῶν τὰ σημαίνοντα μεταβολὴν καταστάσεως· οἷον, τὰ κλητικά, προχειριστικά, δοξαστικά, καὶ τὰ παρόμοια. Κύρος ἐγένετο βασιλεύς. Κλέων ἠρέθη στρατηγός (πρβ. 647).

629. Δι' ἐπιθέτων ἐκφέρουσι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληες πολλὰς περιστάσεις· οἷον, τοῦ χρόνου, τῆς τάξεως, τοῦ τρόπου, σπανιώτερον τοῦ τόπου, καὶ ἄλλας, τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἐκφέρομεν ἢ δι' ἐπιρρήματων ἢ δι' ἐμπροθέτων οὐσιαστικῶν. Τριταῖοι ἀπῆλθον.—Λακεδαιμόνιοι ὕστεροι ἀφίκοντο.—Ὁ ποταμὸς ἐρρύη μέγας.—Ὅρκιός σοι λέγω. Τὰ δ' ἐπιθέτα ταῦτα συμφωνοῦσι πρὸς τὰ οὐσιαστικά ὡς καὶ τὰ ὀνοματικά κατηγορούμενα (626). Πρέπει δὲ νὰ ἐκλαμβάνωνται ὡς κατηγορούμενα συμπληρωτικά.

630. Ἡ ἀπλή πρότασις ἐπεκτείνεται διὰ πλαγίας τινὸς πτώσεως, εἰς ἣν μεταβαίνει ἢ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος. Λέγεται δ' ἡ πτώσις αὕτη ἀντικείμενον. Οἱ Ἕλληες ἐνίκων τοὺς Πέρσας.—Καταφρονῶ τινος.—Πλαταιῆς μόνου ἐβούθησαν Ἄθηναίους.

ΣΗΜ. Ἡ ἀντικείμενον ἔχουσα πρότασις, δύναται νὰ μετατατραπῇ εἰς παθητικὴν, μεταβαλλομένην, τοῦ μὲν ὑποκειμένου εἰς γενικὴν μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως (ἢ καὶ δοτ. ἀπρόθετον 679, δ'), τοῦ δὲ ἀντικείμενου εἰς ὄνομας. ὑποκειμένου. οἷον, Οἱ Πέρσαι ἐνίκωντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

631. Τὰ ἐνεργητικά ῥήματα, τὰ ὁπρῖα ἀναλογοῦσιν εἰς τὰ ἐν 628 μνημονευθέντα παθητικά, ἀπαιτοῦσιν ὡσαύτως ὀνοματικὸν κατηγορούμενον, τὸ ὁποῖον ὅμως πρέπει νὰ συμφωνῇ μετὰ τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον καὶ προσδιορίζει· οἱ Ἄθηναῖοι τὸν Κλέωνα εἶλοντο στρατηγὸν (πρβ. 659). Τὸ δὲ τοιοῦτον ὀνομάζεται ἀντικείμενον ἐξηρημένον.

632. Ἡ πρότασις ἐπεκτείνεται καὶ διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ. Λέγεται δ' οὕτω πτωτικόν τι, τὸ ὁποῖον προστίθεται εἰς τὸ οὐσιαστικόν, ὡς νὰ ἀνήκη εἰς αὐτὸ καὶ νὰ συναποτελῇ μετ' αὐτοῦ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· οἶον, καλὸς ἵππος—ὁ παρῶν καιρὸς.

ΣΗΜ. α'. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς σημαίνει πολλάκις μόνον τὴν ἰδέαν τῆς τάξεως ἢ τοῦ γένους· οἶον, ὦ ἄνδρες δικασταί.

ΣΗΜ. β'. Ἐκ τῆς στενῆς σχέσεως, ἣν ἔχουσι πολλοὶ προσδιορισμοὶ πρὸς τὰ οὐσιαστικά των, προήλθεν, ὥστε πολλοὶ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, μάλιστα θηλοῦ γένους, τιθέμενοι μόνον νὰ ἐπάγωσι τὴν προσεπιβόησιν τοῦ προσδιοριζομένου· οἶον, ἡ πολεμία (δηλ. χώρα), ἡ εὐθεΐα (ὁδὸς), ἡ δεξιὰ—ἡ ἀριστερὰ (χεῖρ), ἡ ὑστεραία (ἡμέρα), ἡ μουσικὴ (τέχνη), ἡ ἐμὴ (γνώμη) κλ. Προσέτι δὲ καὶ τὰ ἀρσενικά, ἄκρατος (οἶνος), ὁ Κυζικηνὸς (στατήρ), ὁ πεζὸς (στρατός).

633. Διάφορος τοῦ προσδιορισμοῦ εἶνε ἡ προσθήκη, ἣτις, μὴ συναποτελοῦσα μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ μίαν ἀχώριστον ἔννοιαν, χρησιμεύει μᾶλλον εἰς διασάφισιν ἢ ἐπεξήγησιν ἐκείνου· διὸ δύναται νὰ ἐκφρασθῇ καὶ δι' ὅλης ἀναφορικῆς προτάσεως· οἶον, Κύρος ἐξελαύνει εἰς Κολοσσάς, πόλιν οἰκουμένην εὐδαίμονα καὶ μεγάλην (= ἢ ὠκείτο καὶ ἦν εὐδαίμων καὶ μεγάλη).

ΣΗΜ. Ὁ τε προσδιορισμὸς καὶ ἡ προσθήκη συμφωνοῦσι πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν καθ' ἃ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον (626. 629),

ΣΗΜ. Διάφορος δ' ἄλλας περιστάσεις, ἤτοι χρόνον, χώρον, τάξιν κλ., ὀρίζουσιν ἐν τῇ προτάσει παντοῖαι ἄλλαι λέξεις προστιθέμεναι· οἶον πλάγαι πτώσεις πτωτικῶν, ἐπιρρήματα, ἐμπρόθετα πτωτικά κλ., ὅτε ἔργον εἶνε νὰ ἀνεύρῃ ὁ πρωτόπειρος ὁποῖαν τινα περιστάσιν ὀρίζει ἐκάστη τῶν λέξεων τούτων καὶ πρὸς τίνα ἄλλην ἀμέσως ἀναφέρεται, ὡς χρονικὸς, ἢ τοπικὸς, ἢ ἐμπρόθετος ἢ ἀπρόθετος προσδιορισμὸς.

634. Σύνθετος δὲ ἢ σύνδετος (620) λέγεται ἡ πρότασις, ἐὰν τὰ ἀνωτέρω συστατικά αὐτῆς, ἢ καὶ οἰοσδήποτε προσδιορισμὸς, ἀπαντῶνται πλεονάκις· οἶον, Δόξα καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν πρότερα ἂν εἶη.

635. Καὶ ὁλόκληρος δὲ πρότασις δύναται πολλάκις νὰ ἐπέχη τὸν τόπον ὑποκειμένου, κατηγορουμένου ἢ καὶ οἰοσδήποτε ἄλλου προσδιορισμοῦ· οἶον, τὸ γινῶθι σαυτὸν πανταχοῦ ὅστις χρήσιμος. Βίος ἐστίν ἂν τῷ βίῳ χαίρει βιωῶν. Καὶ τοιοῦτόν τι εἶνε ὡς ἐπιτοπολὺ τὸ ἔργον τῶν εἰς πρότασιν τινα προσαρτωμένων ἄλλων προτάσεων.

636. Πολλὰ δὲ προτάσεις ὁμοῦ συναποτελοῦσιν ὡς ἐπιτοπολὺ κῶλον, ἢ περίοδον, ἢ λόγον τέλειον (619).

637. Αὗται δὲ, ἢ συνάπτονται πρὸς ἀλλήλας διὰ καταλήξεως μετοχικῆς ἢ ἀπαρεμφατικῆς ἢ συνδέονται διὰ συνδέσμων ἢ ἀνεφορισμῶν δεσμικῶν (ἀντωνυμιῶν ἢ μορίων)· οἶον, ἐγὼ βλέπων εἰς τὰ τῶν ἄλ-

λων κακὰ πεπαίδευμαι. Καὶ ἄν μόνος ᾗς, φαῦλον μῆτε λέξῃς Μήτι' ἐργάσῃ.

638. Μία ἢ καὶ πλείους τῶν προτάσεων τούτων, αἱ ἐκφράζουσαι πράξεις κυριωτέρας τῶν ἄλλων, εἶνε καὶ λέγονται πρωτεύουσαι ἢ κυριαί· αἱ δ' ἄλλαι, δευτερεύουσαι ἢ προσδιοριστικαὶ τῆς κυρίας ἢ καὶ ἀλλήλων. (Περὶ τῶν τρόπων τῆς συνδέσεως πρὸς. 776, 876).

ρ'. Περὶ ἀριθμοῦ καὶ γένους.

639. Περιληπτικὰ ὀνόματα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ (301, σημ. γ'.) συντάσσονται καὶ μὲ ῥηματικὸν ἢ ὀνοματικὸν κατηγορούμενον πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ οἷον, Ἀνθρώπιστο ἢ πόλις καὶ τὸν Περικλέα ἐν ὄργῃ εἶχον. — Τὸ στρατεύμα ἐπορίζοντο σῖτον κόπτοντες τὰς βοῦς καὶ ὄνους.

640. Οὐδέτερα πληθυντικὰ οὐσιαστικὰ συντάσσονται μὲ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ῥῆμα. Τὰ πράγματα ταῦτα δευτέρα εἰσιν.

641. Δυϊκοῦ ἀριθμοῦ ὑποκείμενα ἢ καὶ δύο ἐνικὰ δύνανται νὰ ἔχωσι τὸ ῥῆμα ἢ τὸ κατηγορούμενον κατὰ δυϊκὸν ἢ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἢ δύνανται καὶ νὰ συνυπάρχωσι ἀμφοτέροι οἱ ἀριθμοί· οἷον, Ἐγχελάσάτην ἄμφω βλέψαντες εἰς ἀλλήλω. — Παράδειγμα δότε, ὦ Λάχης τε καὶ Νικία. — ὦ Λάχης τε καὶ Νικία εἶπατον.

642. Ἐὰν τὰ ὑποκείμενα ᾖνε ὑπὲρ τὰ δύο (ἐν οἷς καὶ πληθυντικὰ) τότε τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἢ καὶ καθ' ἐνικόν, ἐὰν τὸ πλησιέστερον ὑποκείμενον ᾖνε ἐνικοῦ ἀριθμοῦ (ἢ καὶ οὐδέτερον πληθυντικόν). Ἀθήη καὶ δυσκολία καὶ μανία πολλάκις εἰς τὴν διάνοιαν ἐπιπίπτουσιν. Οἱ παῖδες καὶ τὸ γένος ἅπαν τὸ τοῦ ἐπιιορήσαντος μεγάλοις ἀτυχίμασι περιπίπτει. — (Σάρκες καὶ νεῦρα ἐξ αἵματος γίγνεται).

642*. Ἐὰν δὲ ὑποκείμενα διαφέρωσι κατὰ πρόσωπον, τότε τὸ ῥῆμα ἢ συμφωνεῖ μὲ τὸ πλησιέστερον, ἢ, τιθέμενον κατὰ πληθυντικόν, ἐκφέρεται κατὰ ἄ. πρόσωπον, ἐν δ' ἐλλείψει τοιούτου, κατὰ β'. Ἐγὼ λέγω καὶ Σκύθης τὰ αὐτά. — Συμφωνοῦμεν ἐγὼ τε καὶ ὑμεῖς. Οὐ σὺ μόνον οὐδ' οἱ σοὶ φίλοι ταύτην τὴν δόξαν ἔσχετε.

643. Ἐὰν ἐν ἢ πλείοτερα κατηγορούμενα ἀποδίδονται ἐν ταύτῳ εἰς περισσότερα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα, τὰ ὅποια εἶναι ἑτερογενῆ, τότε τὰ κατηγορούμενα τίθενται κατὰ γένος ἀρσενικόν ἢ ἐν ἐλλείψει ἀρσενικοῦ κατὰ θηλυκόν. Ἡ μήτηρ ἢ ἐκεῖνος καὶ ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς ἀδελφοί.

ΣΗΜ. Ἐὰν ὑποκείμενον ἢ κατηγορούμενον διαφέρωσι κατὰ γένος (626. 645), ἢ ἢ τοῦ κατηγορουμένου ἔννοια ᾖνε ἐπικρατεστέρα, δύναται τότε τὸ ῥῆμα νὰ συμφωνήσῃ καὶ πρὸς τὸ κατηγορούμενον. Ὑπόλοιπόν ἐστὶν οἱ στρατηγοί.

644. Τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτου, ἐνικόν τε καὶ πληθυντικόν, μεταπίπτει

εὐκόλως εἰς οὐσιαστικόν. Τὸ μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων ἀπέχει—
Κρατεῖ ἐν ἐκάστη πόλει τὸ ἄρχον. Οὕτως, ἐν τῷ παρόντι, ἐκ πολλοῦ,
δεινὰ, τὸ θεῖον κλ.

645. Διὸ καὶ οὐδέτερον ἐπιθέτου τίθεται πολλάκις ὡς κατηγορούμε-
νος ἐνὸς ἢ πολλῶν οὐσιαστικῶν, ἀρσενικῶν ἢ θηλυκῶν. Δεινὸν οἱ πολ-
λοὶ, κακούργους ὅταν ἔχῃσι προστάτας.—Ταραχαὶ καὶ στάσεις ὀλέθρια
ταῖς πόλεσιν.

646. Τὸ ἀναφορικόν συμφωνεῖ συνήθως κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν ὅχι
μὲ τὸ προηγούμενον οὐσιαστικόν, πρὸς τὸ ὅποσον ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς
τὸ ἐπόμενον, τὸ ὅποσον ἀποδίδεται εἰς τὸ ἀναφορικόν, ὡς κατηγορούμενον·
Φίλου, δ' (ἀντὶ θε) μέγιστον ἀγαθόν ἐστιν, οὐ φροντίζουσιν (ὕπαγωγῆ).

§. ρά. Πτώσεις.

Α. Ὀνομαστική.

647. Κατ' ὀνομαστικὴν τίθεται ὑποκείμενον (ῥήματος παρεμφατικοῦ)
καὶ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου (622, α.—β'). Διὸ τίθεται κατ' ὀνο-
μαστικὴν καὶ τὸ εἰς τὸ ὑποκείμενον κατηγορούμενον (631) εἰς τὰ ἐν 628
σημειωθέντα ῥήματα. Κλ' ὦν ἡρέθη στρατηγός.—Καθίσταται βασιλεύς.
—Ἀλέξανδρος θεὸς ὀνομάζετο.

ΣΗΜ. α. Εἰς ταῦτα ἀνάγεται καὶ τὸ ακούω (=ὀνομάζομαι). Οἱ ἐν Ἀθηναῖς
φιλιππίζοντες κόλακες καὶ θεοὶ ἐχθροὶ ἤκουον.

ΣΗΜ. β. Ἡ ὀνομαστικὴ τίθεται καὶ ἀντι κλητικῆς εἰς προσφωνήσεις, μά-
λιστα μετὰ τῆς οὕτος. Ὁ Ἀπολλόδωρος οὗτος οὐ περιμενεῖς;— Ἀλλὰ καὶ
εἰς ἐπιφωνήσεις ὡς χαρακτηριστικὴ ὄσον, Ἄηρος.— Ἄνθρωπος ἱερός.

ΣΗΜ. γ. Πρὸς λαμβάνοντας δὲ σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ τοῦ ἀπαρμφάτου
ὑποκείμενον, ἐὰν ὑπάρχη, εἶνε ὡς ἐπιτοπιεῖστον κατ' αἰτιατικὴν. Ἡ δὲ μετοχὴ
τίθεται ὁμοιοπτῶς πρὸς τὸ ὑποκείμενόν της, διὸ ἐὰν μὲν ὑποκείμενον αὐτῆς ἦνε
αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως, τότε ἡ μετοχὴ τίθεται κατ' ὀνομα-
στικὴν· ἐὰν δ' ἦνε ἄλλος τις προσδιορισμὸς τῆς προτάσεως, τότε τίθεται καὶ ἡ
μετοχὴ κατ' ἐκείνον· ἐὰν δὲ, τελευταῖον, τὸ ὑποκείμενον τῆς μετοχῆς δὲν ἀναφέ-
ρηται εἰς ἄλλο τι μέρος τῆς προτάσεως, τότε αὐτὸ τε καὶ ἡ μετοχὴ ἐκφέρονται
κατὰ γενικὴν, τὴν λεγομένην ἀπὸ λυτον.

Β'. Κλητικὴ.

648. Κατὰ κλητικὴν τίθεται τὸ προσφωνούμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγ-
μα. Προτεθέντος δὲ καὶ τοῦ ὦ, ἡ προσφωνήσις γίνεταί ἀναφωνήσις· ἐν
ζωρῶ ὅμως λόγῳ τὸ ὦ παραλείπεται· Ἀκούεις Δίσχινη.—Μὴ θορυβεῖ-
τε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

ΣΗΜ. Ἡ κλητικὴ, ὡς καὶ τὰ ἐπιφωνήματα, κεῖται ἐκτὸς πάσης προτάσεως· διὸ
καὶ χωρίζεται ἐκτερωθεν διὰ κομμάτων.

Γ'. Αἰτιατικὴ.

649. Ἡ αἰτιατικὴ εἶνε κυρίως ἡ πτώσις τοῦ ἀντικειμένου (630)· διὸ
σημαίνει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἐφ' ὃ μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος,

650. Τὸ δ' ἀντικείμενον εἶνε ἡ ἐξωτερικόν, τοῦτ' ἔστι τι, τὸ ὁποῖον κεῖται ἐντελῶς ἐκτὸς τῆς πράξεως, ἥτις ἐπέρχεται εἰς αὐτό οἶον, τὴν πτωτὸν δοῦλον· ἡ ἐσωτερικόν, ἡγουν τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον ἐμπέριέχεται ἢ δὴ εἰς τὴν πράξιν· οἶον, τὴν πτωτὸν πεντήκοντα πληγὰς.

1) Τὸ ἐξωτερικόν ἀντικείμενον.

651. σημαίνει ἡ αἰτιατικῆ μετὰ ῥήματα μεταβατικά. Τοιαῦτα δ' εἶνε
 α) ὅσα σημαίνουσι, βλάβην, ὀφέλειαν, ἀμοιβὴν (λέγειν ἢ ποιεῖν καλὸν ἢ κακόν)· Ἐπίσταμαι καὶ εὖ ποιεῖν τὸν εὖ ποιοῦντα καὶ εὖ λέγειν τὸν εὖ λέγοντα.—Οἱ τύραννοι ἰκανώτατοι εἰσι κακῶσαι μὲν ἐχθροῦς, ὀνῆσαι δὲ τοὺς φίλους.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα ῥήματα εἶνε τὰ εὖ (ἀγαθόν, κακῶς) ποιῶ (λέγω), εὐεργετῶ, κακοποιῶ, κακουργῶ, εὐλογῶ, κατηγορῶ, ἐπαινῶ, λοιδορῶ (τούτου τὸ μέσον λοιδοροῦμαι μόνον μετὰ δοτικῆς), ὀφελῶ, βλάπτω, κακῶ, ὀνίνημι, λωβῶμαι, ἀδικῶ, ὕβριζω, κολακεύω, τιμωροῦμαι, ἀμείβομαι, ἀμύνομαι. Τὸ δὲ μέφομαι, ὅταν σημαίνῃ τὸ ἀντίθετον τοῦ ἐπαινῶ, ὡς καὶ πάντες τὰ διακινητέμεφομαι, συντάσσεται, μετ' αἰτιατικῆς· ὅταν δὲ σημαίνῃ ὅ,τι καὶ τὸ ἐπιτιμῶ, μετὰ δοτικῆς. Οὕτω διαφέρουσι καὶ τὰ ἐνοχλῶ τινα καὶ τινα.

652. Ὅχι σπανίως λαμβάνει τὸ ῥῆμα κυρίας προτάσεως ὡς ἀντικείμενον ἑαυτοῦ οὐσιαστικόν, τὸ ὁποῖον κυρίως ἔπρεπε νὰ ᾔην ὑποκείμενον δευτερευούσης προτάσεως. Καὶ μοι τὸν υἱὸν εἰπέ εἰ μεμάρθηκε τὴν τέχνην (=καὶ μοι εἰπέ εἰ ὁ υἱὸς μεμάρθηκε τὴν τέχνην). Τὸ σχῆμα τοῦτο ὀνομάζεται πρόληψις.

653. β'.) Ὅσα σημαίνουσι προσπάθειαν οἰανδῆποτε· οἶον, τὰ, θρηῶν καὶ θηρεύειν, διώκειν καὶ φθάνειν, μιμῆσθαι καὶ ζηλοῦν κλ. Τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης. Ζήλου τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα καὶ τὸν σώφρονα.—Τὴν δραπέτιν τύχην δραπέτευε.

ΣΗΜ. Διὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόγον τῆς προσπαθείας δέχονται αἰτιατικὴν καὶ τὰ μένειν, φεύγειν, ἀπο-δια-ἐκδιδράσκειν, δραπέτευσιν, κρύπτειν (κρύπτεσθαι), καὶ λανθάνειν τινά, καρτερεῖν τι καὶ ἐκ-ἐπιλείπειν τινά· ὡς καὶ τὰ ἐξ ἐνεργητικῶν μέσα φυλάττομαι, ἀμύνομαι, τιμωροῦμαι.

654. γ'.) Τὰ πάθους σημαντικὰ ῥήματα· οἶον, αἰδοῦμαι, αἰσχύνομαι (τὸν πατέρα), θαρρῶ (ἔχω πεποιθήσειν, ὡς ἀντίθετον τοῦ φοβοῦμαι). Τὸ τοιοῦτον σῶμα οἱ μὲν ἐχθροὶ θαρρῶσιν, οἱ δὲ φίλοι φοβοῦνται.

ΣΗΜ. α. Καὶ τὰ ἐκ-καταπλήσσομαι δέχονται αἰτιατικὴν, εἰ καὶ αὐτὰ, παθητικὰ ὄντα, δέχονται καὶ ποιητικὸν αἴτιον κατὰ δοτικὴν ἢ γενικὴν μετὰ τῆς ὑπὸ (630, σημ.) τὴν δύναμιν πῶν Ἀθηναίων μὴ καταπλαγῆτε.

ΣΗΜ. Ὁμοία εἶνε καὶ ἡ εἰς τὸ ῥῆμα ὀμνυμι προστιθεμένη αἰτιατικῆ (οἶον, τοὺς θεοὺς· ἡ αὐτὴ δ' αἰτιατικῆ τίθεται καὶ ἄνευ ῥήματος εἰς ἐπιφωνήσεις· καὶ μὲ τὸν Δία). Οὕτω καὶ, θεθνᾶναι τινά τῷ δέει ἢ τῷ φόβῳ (=μάλα δεδιέναι τινά), Δημ. κατὰ Φιλ. Α', 45 καὶ ἀλλαχοῦ.

655. δ'.) Κατ' αἰτιατικὴν τίθενται ὁ χρόνος καὶ ὁ χρόνος, δι' ὧν παρατείνεται ἡ πράξις. Κοινὴν ὁδὸν ἤλθομεν.—Ψευδόμενος οὐδεὶς λαυθά-
νει πολὺν χρόνον.—Ἡμέρα ἀρξάμενοι τρίτη, ταύτην τε εἰργάζοντο καὶ
τὴν τετάρτην καὶ τῆς πέμπτης μέχρι ἀρίστου (πρβ. 661).

ΣΗΜ. Εἰς παθητικὴν ἐστραμμένη (630, σημ.) εὐρηται ἡ σύνταξις αὕτη παρὰ
Δημοσθένει· Τρεῖς μὴνες ἐτετριπάρχητό μοι.

2) Τὸ ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον

656. σημαίνει ἡ αἰτιατικὴ οὐ μόνον μετὰ ῥημάτων μεταβατικῶν,
ἀλλὰ καὶ ἀμεταβάτων καὶ παθητικῶν.

Εἶνε δὲ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦτο ἀντικείμενον ἢ

α.) Ὄνομα σύστοιχον τοῦ ῥήματος. Μάχην μάχεσθαι.—Τὴν κακί-
στην δουλείαν οἱ ἀκράτεις δουλεύουσιν.—Τὴν ἐναντίαν νόσον νο-
σοῦμεν.—ἦ.

β.) Ὄνομα συνώνυμον (κατ' ἔννοιαν συγγενές). Πάσας νόσους κάμνει.
—Ζήσεις βίον κράτιστον ἦν θυμοῦ κρατῆς.—ἦ.

γ.) Ὄνομα, τὸ ὁποῖον προσδιορίζει ἐτι μᾶλλον τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήμα-
τος· Ὀλύμπια νικᾷν—γάμους ἐστιᾷν.—Ἡράκλεια θύειν (ὡς θύειν θύμα-
τα).—γραφὴν διώκειν—πρεσβεύειν εἰρήνην—ἡγεῖσθαι ὁδόν.

ΣΗΜ. Οὕτω πολλὰ ἀμετάβητα ῥήματα μετέπεσον εἰς μεταβατικά· σπεύδειν τι,
πλεῖν τὴν θάλασσαν, σιωπᾶν τὰ δίκαια. Τὰ δὲ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα καὶ
τὸ ἴσταμαι γίνονται μεταβατικά, ἔταν συντεθῶσι μὲ πρόθεσιν.

δ.) Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως, ἣν ἐκφράζει τὸ ῥῆμα. Ἦδε (ἡ ἀ-
ναρχία) τροπὰς καταρρήγνυσι (ἤγουν καταρρήγνυσα τὰς τάξεις τροπὰς
παράγει).

657. Πολλάκις, μάλιστα παρὰ ποιηταῖς, οὐδέτερον ἐπιθέτου ἢ καὶ
ἀντωνυμίας (κατὰ πληθυντικὸν μάλιστα ἀριθμὸν). ἀποδίδεται εἰς ῥῆμα ὡς
ἐπιρρήματικὸς ἢ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς· οἶον, ὀλίγον ἀπειναι,
μέγα ψεύδεσθαι, τοῦτο χαίρω.—Ἄπαντα δουλεύειν ὁ δούλος μανθάνει.
—Τὰ μηδὲν ὠφελούντα μὴ πόνει μάτην.

3) Διττὸν ἀντικείμενον.

658. Πολλὰ ῥήματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης δέχονται δύο αἰτιατι-
κάς ὡς ἀντικείμενον.

α.) Οὕτω πολλὰ τῶν ἐν 651, Σημ. μνημονευθέντων ῥημάτων. Κα-
κὸν λέγω τοὺς ἐχθρούς.—Πολλὰ ἂν τις ἔχοι Σωκράτην ἐπαι-
νεῖσαι καὶ θαυμάσια.—Σωκράτης τὰ μέγιστα τοὺς βουλομένους
ὠφέλει (πρβ. 657 σημ.).—Ταυτί με ποιοῦσιν.

β') Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον πολλῶν ῥημάτων, σύστοιχον ἢ

συνώνυμον (656, α), δύναται νὰ προστεθῆ καὶ ἄλλο ἐξωτερικόν. Οὐ χρὴ μιμήσεις πονηρὰς μιμῆσθαι τοὺς πολεμίους.—Δισχίνης Κτησιφῶντα γραφὴν παρανόμων ἐδίδωκεν.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τῆς συστοίχου αἰτιατικῆς τίθεται δοτικὴ οἶον, συνηθέστερον εἶνε τό, (ἐν) μάχη νικᾶν τινα, ἢ ὅ, τι τὸ ἀρχαιότερον, μάχην νικᾶν τοὺς βαρβάρους καὶ (Θουκ.) ναυμαχίαν ἀπεωσάμεθα Κορινθίους.

γ.) Πολλὰ ἄλλα δέχονται μίαν αἰτιατικὴν προσώπου καὶ ἄλλην πράγματος· ἐδίδαξαν τὸν παῖδα τὴν μουσικὴν.

ΣΗΜ. Ἄ τοιαῦτα εἶνε τὰ αἰτῶ, (εἰς-)πράττομαι, ἐρωτῶ, ἔρομαι, ἀποστερῶ, ἀφαιροῦμαι, ἀναμιμνήσκω, περιβάλλομαι (τείχη τὴν πόλιν), χρῆπτω, διδάσκω, ἀμφιένυμι, ἐνδύω, ἐκδύω· οἶον, Παῖς μέγας, μικρὸν ἔχων χιτῶνα, ἕτερον παῖδα μικρόν, μέγαν ἔχοντα χιτῶνα, ἐκδύσας αὐτόν, τὸν μὲν ἑαυτοῦ ἐκείνον ἡμίσεισε, τὸν δ' ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδου.

ΣΗΜ. β'. Τρεπομένων τῶν ἐνεργητικῶν συντάξεων (656—658) εἰς παθητικὰς, τρέπεται πολλάκις τὸ μὲν προσωπικὸν ἀντικείμενον εἰς ὑποκείμενον, τὸ δὲ πραγματικὸν μένει κατ' αἰτιατικὴν.—Ἔω δαῖμον, ὡς ἀνάξι' ἐτιμώμεθα.—Μίαν μάχην ἠττήθησαν.—Ἐβάλω τὴν γραφὴν.—Οὐδὲν ἄλλο διδάσκειται ἄνθρωπος ἢ ἐπιστήμην.

4) Αἰτιατικὴ κατηγορουμένου.

659. Κατ' αἰτιατικὴν τίθεται καὶ ἡ εἰς τὸ ἀντικείμενον κατηγορουμένη ἰδιότης. Διὸ καὶ τὰ ἐν 631 καὶ 647 σημειωθέντα ῥήματα (τὰ προχειριστικά, κλητικά, δοξαστικά ἢ τὰ μεταβολὴν καταστάσεως δηλοῦντα καὶ τὰ τοιαῦτα) ἀπαιτοῦσι διπλὴν αἰτιατικὴν, μίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀντικειμένου καὶ ἕτεραν τοῦ κατηγορουμένου. Οἱ κόλακες Ἀλέξανδρον ἐὸν ὠνόμαζον.—αἰρεῖσθαι τινα στρατηγόν.—Οὐ τοὺς πλείους ἐχοντας εὐδαμονεστάτους νομίζω.—παρέχω ἑμαυτὸν εὐπειθῆ.—ἔλαβε τοῦτο δῶρον.

ΣΗΜ. Ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἄρθρου διακρίνεται πολλάκις ἡ τοῦ κατηγορουμένου αἰτιατικὴ ἀπὸ τῆς τοῦ ἀντικειμένου (697).—Μετατρεπομένης δὲ τῆς συντάξεως εἰς παθητικὴν μεταβάλλοντα ἀμφότεραι αἰ αἰτιατικαὶ εἰς ὀνομαστικάς (628, 659).

5) Ἀνεξάρτητος αἰτιατικὴ.

660. Αἰτιατικὴ προστιθεμένη καὶ εἰς ῥήματα ἢ ἐπίθετα, ἐκφέρει τὸ ἀντικείμενον, ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον κατηγορεῖται τι εἰς τὸ ὑποκείμενον· διὸ καὶ λέγεται αἰτιατικὴ τοῦ κατὰ τι ἢ τοῦ ἐγγυτέρω ὀρισμοῦ. Κάμνω τὴν κεφαλὴν.—Οὐδεὶς ἄνθρωπος αὐτὸς πάντα σοφός.—Ἄδικος πάσαν ἀδικίαν.—Ἕλληνές ἐσμεν τὸ γένος.—Ὁ Μαρσύας ποταμὸς εἴκοσι καὶ πέντε πόδας εἶχε τὸ εὖρος.

661. Ἡ αἰτιατικὴ, καὶ ἀνεξάρτητος οὔσα, ἐκφέρει τὴν ἕκτασιν τοῦ χώρου καὶ χρόνου (655 δ'). Βασιλεὺς καὶ Ἕλληνες ἀπείχον ἀλλή-

ων τριάκοντα στάδια.—Τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖ μεμνησθαι τὸν πάντα χρόνον, τὸν δὲ ποιήσαντα εὐθύς ἐπιλελῆσθαι.

ΣΗΜ. δ. Ἡ χρονικὴ αἰτιατικὴ, ἔχουσα παρ' ἐαυτῆ καὶ τακτικὸν ἀριθμητικὸν ἐπιθετον, σημαίνει πόσαι χρονικαὶ μονάδες, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τελευταίας, παρῆλθον μέχρις ἐκείνης, ἣν ἐκφέρει ὁ ἀριθμὸς. Προστίθεται δὲ τότε ὡς ἐπιτοπιεῖστον καὶ τὸ ἦ ὅ ἢ ἡ οὐ τοσὶ. Πρωταγόρας τρίτην ἡδὴ ἡμέραν ἐπιδεδήμεκεν.—Συνεχῶς ἡδὴ τρίτον ἔτος τοῦτ' στρατηγεῖ.

ΣΗΜ. ε'. Ἐξ οὗ πολλὰ μετέωροι αἰτιατ. ἔχουσι σχεδὸν τὴν ἐπιρρηματικὴν ταύτην ἔννοιαν· τὸ ὄνομα, τὸ πλῆθος, πάντα (τοῦτον τὸν) τρόπον, τὴν φύσιν, πρόφασιν, δίκην (τινός), χάριν (τινός), προίκα, δωρεάν, τὸ λεγόμενον (κατὰ τὴν παροιμίαν). Πρὸς τοῦτοις· τὸ λοιπὸν (περαιτέρω), πολλὰ καὶ πυκνὰ, τὰ πολλὰ, (τὴν) ἀρχὴν (τοῦτο κανονικῶς ἐν ἀρήσει), τὴν πρώτην, τὴν ταχίστην (ὁδόν), μακρὰν, (τὸ) τέλος, τὸ τελευταῖον καὶ τὰ τελευταῖα, (τὸ) πρῶτον, (πρῶτον τὴν γῆν ἔσμεον, ὥσπερ τὸ πρῶτον), πρότερον, (τὸ) δεύτερον, τρίτον κλ.—Καὶ τὰ ὅλης προτάσεως ἄνευ ῥήματος προτάσσόμενα (ἐνίοτε καὶ παρεμβαλλόμενα)· (τὸ) μέγιστον, τὸ σύμπαν, τὸ ἐναντίον· πᾶν (αὐτὸ) τοῦναντίον, ἀμφοτέρα, δυοῖν θάτερον, οὐδέτερα, τί τοῦτο, ταῦτα, αὐτὸ τοῦτο, τὸ τὰ (μετὰ γενικῆς)· τὰ ὅποια εἶνε μὲν συνήθως αἰτιατικαί, ὡς ἔχουσαι σχέσιν μεταβατικὴν πρὸς τὸ ῥῆμα· οἶον, Ἀμφοτέρων, οὗτος εὐτυχεῖ τε καὶ φρονεῖ. ἀλλὰ ἔδομασικαὶ ἔαν ἀναφέρονται πῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον· Δυοῖν τὰ ἔτερα, ἡ οὐδαμοῦ ἡμῖν ἢ πάνυ ποτ' ὀλιγαχοῦ αἰ ἡσύχαι πράξεις ἐν τῷ βίῳ καλλίους ἐφάνησαν ἢ αἰ ταχεῖαι τε καὶ ἰσχυραί.—Ὡς εἰσαγωγικὴ προτάσεως ἐπομένης προτάσσονται ἐπίσης ἄνευ ῥήματος καὶ τὰ, λεγόμενον, κεφάλαιον (τῶν εἰρημένων), τὸ πάντων μέγιστον, κάλλιστον κλ. καὶ τὰ, σημεῖον, τεκμήριον (ὡς ἐπιτοπολὺ μετὰ τοῦ δέ). Ἡ δὲ μετὰ ταῦτα ἐπομένη πρότασις δύναται νὰ συνδεθῆ πρὸς ἐκεῖνα διὰ τοῦ γάρ, ὅτι, ἢ ἀναφορικοσυνδεσμικοῦ.

ΣΗΜ. γ'. Περὶ τῆς ἀπολύτου μετοχικῆς αἰτιατικῆς γενήσεται λόγος ἐν τῷ περὶ μετοχῆς 838.

Δ'. Γενικὴ.

Ἡ γενικὴ σημαίνει καθόλου ἀντικείμενον, τὸ ὅποῖον ἀνήκει ὅπως δὴ ποτε εἰς ἄλλο.

1.) Γενικὴ μετ' οὐσιαστικῶν.

662. Οἱ κυριώτεροι τῶν τρόπων, καθ' οὓς δύναται ν' ἀνήκῃ οὐσιαστικόν τι εἰς ἄλλο, καὶ οἵτινες ἐξέγονται τῆς σημασίας ἐκατέρου, εἶνε αἱ ἐξῆς.

1.) Καταγωγή.	Θουκυδίδης Ὀλόρου υἱός.
2.) Κτῆσις.	Ἡ οἰκία τοῦ πατρός.
3.) Ἰλλ.	Νόμισμα ἀργυρίου.
4.) Διαίρεσις	Ἀνὴρ τοῦ δήμου (γενικὴ διαιρητικὴ ἐκ
5.) Ῥηματικὴ σχέσις	Ὁ φόβος τῶν πολεμίων. (τοῦ δήμου).
α.) Καθ' ὑποκείμενον ὃν ἔχουσιν οἱ πολεμιοί.	
β.) Κατ' ἀντικείμενον ὃ ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβος.	
6.) Ἀξία.	Δοῦλος πέντε μνῶν.

7.) Διτία. Γραφή κλοπῆς.

8.) Ἰδιότης. Πολίτου ἀρετή.

663. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν παντοειδῶν τούτων γενικῶν σημειοῦμεν ἐπι τὰ ἑξῆς.

α.) Ἡ γενικὴ δύναται νὰ σημαίῃ τὴν ἐκ πατρὸς καταγωγὴν καὶ ἀνευ οὐσιαστικοῦ. Θουκυδίδης (δ) Ὀλόρου στρατηγὸς ἦν.

β.) Τὸ οὐδέτερον τοῦ ἄρθρου προτασσόμενον γενικῆς τινος ἐκφράζει διαφόρους σχέσεις (691). Τὰ τῶν Ἑλλήνων (δηλ. πράγματα). — Τὸ τῆς ὀλιγαρχίας — Τὸ τοῦ Δημοσθένους (δηλ. ῥῆμα). — Τὰ τῶν φίλων κοινά.

γ.) Ἐπὶ τῶν προθέσεων εἰς καὶ ἐν μετὰ γενικῆς ἐξυπακούεται οὐ μόνον οἰκία, ἀλλὰ καὶ οἰαδήποτε ἀπροσδιόριστος τοπικὴ ἔννοια· εἰς διδασκάλου φοιτᾶν — εἰς Ἄδου (δηλ. δόμους· ἐπεὶδὴ ὁ Ὅμηρος λέγει εἰν Ἄτδοα δόμοις). — Ἐποιοὺν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου (δηλ. θεάτρῳ).

δ.) Ἡ διαιρετικὴ γενικὴ (662, 4), ἥτις σημαίνει ὅλον τι διαιρετὸν, τίθεται συνήθως μὲ ποσωτικά (ἐπιμεριστικὰς ἀντωνυμίας) καὶ ὑπερθετικά, μέρος δηλοῦντα τοῦ ὅλου. Πολλοὶ Ἀθηναίων. — Πότερος τῶν ἀδελφῶν; — Πάντων ἀριστος. Τίθεται ὅμως καὶ μεθ' ὀποιωνδήποτε ἐπιθέτων, ἐὰν δύνωνται νὰ σημαίνωσι μέρος ἐκ τοῦ ὅλου· οἱ σπουδαῖοι (ἀλλ' ἔχι καὶ οἱ θνητοὶ) τῶν ἀνθρώπων. — Οἱ Κυθήριοι Λακεδαιμόνιοί εἰσι τῶν περιοίκων.

ΣΗΜ. α. Ἡ διαιρετικὴ γενικὴ ἐπὶ τοπικῶν σχέσεων (ἐν ἄρθρῳ πάντοτε) σημαίνει τὸ μεγαλειότερον ὅλον. Ἀφίκοντο τῆς Ἀττικῆς εἰς Οἰνῆν. Ἀνάλογος δ' εἰς ταύτην εἶνε ἡ βαθμολογικὴ εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἦλθον.

ΣΗΜ. β. Ἐπίθετα, τὰ ὅποια ἔχουσι γενικὴν διαιρετικὴν ἐξηρητημένην, συμφωνοῦσι πρὸς ταύτην κατὰ γένος· οἶον, ὁ ἡμῖς (ἀντὶ τὸ ἡμῖς) τοῦ χρόνου. — Ἡ πλείστη τῆς χώρας.

ΣΗΜ. γ. Ἡ κατ' ἀντικείμενον γενικὴ (β, β.) δύναται νὰ παραφρασθῇ ἐν τῇ νέᾳ ἡμῶν γλώσσῃ διὰ παντοίων προθέσεων· οἶον, ἔννοια τῶν φίλων (ἢ πρὸς τοὺς φίλους ἀγάπη) — ἡσυχία ἐχθρῶν (ἢ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἡσυχία) — ἀγῶνες λόγων (ἀγῶνες ἐν λόγοις) — ἀπόστασις τῶν Ἀθηναίων (ἀπὸ τῶν Ἀθην.) — βία πολιτῶν (διὰ τῆς πρὸς τοὺς πολίτας ἐπιφερομένης βίας, εἰς τὸ πείσμι αὐτῶν).

2) Γενικὴ μετὰ ῥημάτων.

Πλεῖστα ῥήματα ἀπαιτοῦσι τὸ ἀντικείμενον των κατὰ γενικὴν. Ἰπόμενται δὲ καὶ ἐνταῦθα ὡς βάσεις αἱ ἐν 662 καταλεχθεῖσαι σχέσεις.

664 1) Ὡς κατηγορούμενον (622. 631) τίθεται ἡ γενικὴ εἰς τὰ ῥήματα, ὅσα σημαίνουσιν, εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν, ἐκλαμβάνειν, ὅπως ἀποδῶσθαι εἰς οὐσιαστικὸν ἰδιότητά τινα, ἥτοι καταγωγὴν, κτῆσιν, ὕλην ἢ ἄλλην τιὰ τῶν ἐν 662 καταλεχθεῖσῶν οἶον, Σωκράτης Σωφρονίσκου ἦν (1). Ἡ οἰκία τοῦ πατρὸς ἐγένετο (2). Τὸ τεῖχος λίθου

πεπονητα (3). Πολίτου αγαθοῦ νομίζεται θαρρῆειν (8). Οἱ Κυθήριας ἦσαν τῶν περιόικων (4).

ΣΗΜ. Μετὰ ῥημάτων αισθητικῶν ἢ ἀφηγηματικῶν εὐρηται γενική, ἥτις ὡς ἐν τῆς θέσεως ἐξαρτάται ἀπὸ δνόματος, ἀντωνυμίας, ἢ καὶ ὄλης προτάσεως (ειδικῆ ἀναφορικῆς, ἢ ἕξ πλαγίας ἐρωτήσεως), Τοῦτο ὅμῶν μάλιστα θασυμάζομεν — Ἐνθυμοῦ τῶν εἰδῶτων ὅτι λέγουσι καὶ ὅ,τι ποιοῦσιν.

665. 2.) Ἡ γενική τῆς ὕλης (662, 3) τίθεται καὶ μετὰ τὰ ῥήματα τὰ πλήρῳσιν ἢ ἔλλειψιν σημαίνοντα. Τὰ ὅσα ἐνέπλησαν δαιμονίας σοφίας. — Ὁ παρῶν καιρὸς πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα δ' εἶνε τὰ πῆμψημ, πληρῶ, πλήθω, γέμω, εὐπορῶ, ἀπορῶ, κενῶ, σπανίζω, δέω (ἀπρὸς. δεῖμοι), πλουτῶ, πένομαι.

666. 3) Ἡ διακριτικὴ γενική (662, 4) ἀποδίδοται εἰς πολλὰ ῥήματα, ὧν ἡ ἐνέργεια ἐπὶ μέρος τι μόνον τοῦ ἀντικειμένου ἐπέρχεται ὅσον, ἄ. Εἰς τὰ μεθεξὶν σημαίνοντα. Ἀνθρώπου ψυχὴ τοῦ θεοῦ μετέχει. — Τὸ ἀνθρώπινον γένος μετέβληχεν ἀθανασίας.

ΣΗΜ. ἄ. Τοιαῦτα εἶνε τὰ μετεῖναι, μεταδιδόναι, κοινωνεῖν, μεταλαμβάνειν, προσήκειν (οὐδὲν προσήκεν αὐτῷ τῆς ἀρχῆς).

ΣΗΜ. ε'. Τὰ ῥήματα ταῦτα δέχονται καὶ τὴν αἰτιατικὴν, ἐὰν ἡ πρᾶξις δὲν καταλαμβάνῃ μέρος τοῦ ἀντικειμένου, ἀλλὰ τὸ ὅλον ἀντικείμενον, ἢ δὲ γενικὴ ἐξαρτᾶται τότε ἀπὸ τῆς αἰτιατικῆς οἶον. Τὸ πέμπτον μέρος οὐ μετεβίβησε τῶν ψήφων. — Νοῦ ἀνθρώπων γένος θραχὺ τι μετέχει. — Τὰνάκαλιν δὲ ῥήματα μετ' αἰτιατικῆς ἄλλως συντάσσόμενα δέχονται γενικὴν διακριτικὴν (ἐναρθρον), ὅταν ἡ πρᾶξις ἀναφῆρηται εἰς ἀόριστόν τι μέρος τοῦ ὅλου τῆς γενικῆς. Ἀφίησιν τῶν αἰχμαλώτων (δηλ. τινῶν) — τῆς γῆς ἔεμεον (μέρος ἢ τι). — Ἐὰν ὅμως ἐκ τῆς γενικῆς πρέπη νὰ νοσηθῇ ἐν μόνον ἄτομον, τότε ἀνάγκη νὰ προστεθῇ ἕνα ἢ τινά. — Ἡ τοιαυτὴ γενικὴ διακριτικὴ δύναται νὰ ἐπέχη καὶ χώραν ὀνομαστικῆς. Ἦσαν Ἄνδριοι καὶ Αἰγυνητῶν τῶν ἐποικῶν.

ΣΗΜ. γ'. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ φράσις, κατέαχε, συμετριβη τῆς κεφαλῆς (καὶ τὴν κεφαλὴν).

ε'. Εἰς τὰ σημαίνοντα ἐπαρῆν καὶ ἔναρξιν. Λαμβάνω τινὰ τῆς χειρὸς. — Ὁ ἀνόνητων οὐδὲν ἄλγος ἄπτεται. — Ἦθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος. — Ἄρχομαι τοῦ ἔργου.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα δ' εἶνε τὰ ἐφ' ἀνθ' ἄπτομαι, ἐπι-ἀντι-λαμβάνομαι, ἀνε-ἔχσθαι, θιγγάνειν, πειρᾶσθαι (καὶ πειρᾶν), ἄρχειν. Ἀνάλογα δ' εἶνε καὶ τὰ ἀγειν τῆς ἡνίας τὸν ἔπτον — Τοῦ σκέλους κατασπᾶν τινα.

γ'. Εἰς τὰ ἐφετικά. Τί τῆς κακίστες δαιμόνων ἐφίεσαι, φιλοτιμίας; — Ἐτύχε τοῦ σκοποῦ. — Σοφίας ἐπεθύμησεν.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα εἶνε τὰ, ὀρέγομαι, γλιγομαι, σοχάζομαι, ἐξ-καὶ ἐφικνοῦμαι, ἐρῶ, ἀντι-μεταποιεῖσθαι ἄλλ' καὶ μετ' οὐδετέρου ἀντωνυμίας ἢ ἐπιθέτου ἀπο-ἐπιτυγχάνειν (τι, ἐλάχιστα) — μεταποιεῖσθαι (τι ἀρετῆς). — Τὰ ἐν-συν-παρα-περιτυγχάνειν καὶ ὡς ἐπιτοπλεῖσθαι ἐπιτυγχάνειν συντάσσονται μετὰ δοτικῆς. — Τὸ λαγχάνειν καὶ μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ ἀξιωμάτων, δικῶν καὶ ἐπαγγελμάτων (ἔργῳ, μοῖρᾳ λαγχάνειν. Χρῆ μὴδενὶ λαχεῖν δίκην). — Τὰ φιλῶ καὶ ποθῶ, ὡς δηλοῦντα μόνον τὸ αἰσθημᾶ καὶ ὄχι τὴν ἐφῆσιν, μόνον μετ' αἰτιατικῆς.

δ'. Εἰς τὰ γευστικά. Γεύεσθαι πόνων. — Τῶν λόγων ὑμᾶς λυσίας εἰς τλα. — εὐωχοῦ τοῦ λόγου. — Ἐνός ἀνδρὸς εὐ φρονήσαντος πολλοὶ ἀν ἀπολαύσειαν φίλοι. — Πόλις ἐλευθερίας διψήσασα.

ΣΗΜ. Ταῦτα, ὡς καὶ τὰ ἐσθίω, πίνω, συντάσσονται καὶ μετ' αἰτιατ. σημαίνουσας ὄχι μέρος, ἀλλὰ τὸ ὅλον (ἄ, σημ. ε'), ὁ δεσπότης ἀπολαύει πάντας.

ε. Τὰ σημαίνοντα τὸ ἐναντίον τοῦ δ, τι σημαίνουσι τὰ ἐν α-δ συμπεριληφθέντα ἤτοι ἀποκλεισμὸν ἀπὸ τῆς μεθέξεως (οἶον, χωρισμὸν, ἀποτυχίαν, ἀποχὴν, ἀπαλλαγὴν κ.λ.). Ἡ νῆσος οὐ πολὺ διεχέει τῆς Ἠ πείρου.—Λύσον με δεσμῶν.—Ἐπέσχον τῆς τειχίσεως.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα δ' εἶνε τὰ, διέχω, χωρίζω, εἴρω, (ἐπ-ἀπ-) ἔχω (ἐμποδίζω Ἑλληνικοῦ πολέμου ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἔχω τινὰ τῆς προόδου), (παρα)λύω (οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς), ἐλευθερῶ, μετήμι, ἀνίημι. (Σὺ οὐκ ἀνίης μωρίας), ὑφίεμαι, περιαιρῶ, γυμνῶ (καὶ ψιλῶ), καθαρεύω, φερίζομαι ὀφειδῶ, στερίζω, παύομαι, ἀποτυχῶ (πρὸς γ', σημ.), ψεύδομαι, σφάλλομαι, δι-ἀμαρτάνω, παραχωρῶ, ὑπ-εἶχω καὶ πολλὰ συντεθειμένα ἐκ τῆς ἀπὸ προθέσεως (671).

ΣΗΜ. δ'. Τὰ στερητικὰ (στερίζω, ἀποστερῶ, σιλῶ) δέχονται καὶ αἰτιατικήν. Τὸ ἡμισυ τῆς κατηγορίας ἐμαυτὸν ἀπεστέρησα.—Τὴν θεὸν τοὺς στεφάνους σεσυλήκασιν. Οὕτως ἔλεγον καὶ ἀφαιρεῖσθαι τινὰ τι καὶ τινός τι (σπανίως τινά τινος).

667. 4) Μετὰ γενικῆς συντάσσονται προσέτι τὰ αἰσθητικὰ (ἤτοι ὅσα σημαίνουσι σωματικὴν ἢ ψυχικὴν τινὰ αἴσθησιν ἢ πάθησιν οἶον, μνήμην, λήθην, φροντίδα καὶ ὀλιγωρίαν). Ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης.—Ψυχῆς ἐπιμελοῦ τῆς σαυτοῦ.—Μηδενὸς ὀλιγωρεῖτε. Νέος ὢν ἄκουε τῶν γεραιτέρων.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα εἶνε τὰ ἀκούω, ἀκροάομαι, αἰσθάνομαι, πυνθάνομαι (τινός τι), συνίημι, (ἀπο)δέχομαι, ἐνθυμοῦμαι, μνημονεύω, ἀμνημονῶ, ἐπιλανθάνομαι, μέλει, ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω, κήδομαι, προνοῶ, ὀλιγωρῶ, ἀμελῶ καὶ τὰ ὀσφραίνομαι (κρομύων), ὄζω (μύρου).

ΣΗΜ. Τὰ ἀκούω καὶ ἀκροῶμαι δέχονται καὶ αἰτιατικήν, ἐὰν τὸ ἀντικείμενον ᾖ ἐμέσως ἀκουστὸν (ὡς ἐπιτοπολὺ πρᾶγμα) οἶον, φθόγγον ἀκούω.

ΣΗΜ. δ'. Πλὴν τῶν αἰσθητικῶν τούτων καὶ τὰ γινώσκω, μανθάνω κ.λ. συντάσσονται μετὰ γενικῆς, ἐὰν ὑπάρχη καὶ μετοχή. Τὸ μανθάνειν ἡδιστον εὐλόγοντος.—Γινώσκεις ἐμοῦ φεγγομένου.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ἐνθυμεῖσθαι ὡς καὶ τὰ ἄλλα μνημονικὰ ἢ ἐπιληστικὰ ἔχουσι καὶ αἰτιατικὴν ἀντικειμένου (μάλιστα πρᾶγματος).—Διὸ τὰ ἐνεργ. ἀνα-ὑπομιμνήσκεις διδέχονται καὶ διπλὴν σύνταξιν, τινά τινος καὶ τινά τι.

668. 5) Κατὰ γενικὴν ἐκφέρεται καὶ ἡ τιμὴ ἢ ἡ ἀξία (662, 6) μετὰ τῶν ἀναλόγων ῥημάτων (ἐκτιμήσεως, πωλήσεως, ἀγορᾶς). Οἱ βάρβαροι Θεμιστοκλέα τῶν μεγίστων ἠξίωσαν.—Τῶν πάντων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰγάθ' οἱ θεοί.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα δ' εἶνε τὰ, πρίαμαι, (ἠνοῦμαι), τιμῶ (τινὰ θανάτου), τάττω (ὀρίζω τὴν τιμὴν τὸν σῆτον ἀργυρίου πολλοῦ), ἀποδίδωμι διαμείβομαι (ἀλλάσσω χρυσᾶ χαλκῶν). Ἡ γενικὴ τῆς τιμῆς τίθεται καὶ μετὰ τοῦ εἶναι, γίνεσθαι (664).—Ἄνει δὲ τοῦ σπανίου, πολλοῦ τιμᾶσθαι ἢ ποιεῖσθαι, συνηθέστερον εἶνε τὸ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι.—Ἡ ὁμοία γενικὴ, μεισθοῦ, εὔρηται καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων ῥη-

μάτων. Οἱ τύραννοι μισθοῦ φύλακας ἔχουσιν, ὡς περ θεριστάς. — Πόσου διδάσκει; Πέντε μῶν.

669. 6) Καὶ ἡ αἰτία ἐν τοῖς δικαστικοῖς ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν (662, 7). Οἱ Πέρσαι δικάζουσιν ἀχαριστίας. — Διόκω μὲν κακηνγορίας, φεύγω δὲ φόνου. — Κλοπῆς γράφεσθαι αἰσχρόν.

ΣΗΜ. α'. Τοιαῦτα εἶνε τὰ, κρίνω, αἰτιῶμαι, προσκαλοῦμαι (σε βλάβης), ἐπέε εἰμι (πατρὶ φόνου· ἐγκαλῶ τὸν πατέρα ἐπὶ φόνο), αἰρῶ (καὶ παθ. ἀλίσκομαι), ἄφλοκάνω, καταγιγνώσκω, τιμωρῶμαι (τινὰ τῆς ἐξαπάτης). Ἡ δὲ γεν. θανάτου μετὰ τῶν τοιούτων βημάτων σημαίνει τὴν τιμὴν (668). Οἱ Ἑφοροὶ Σφοδρίαν ὑπὲρ τὸν θάνατον. — Ἐάν τις ἀλόφκλοπῆς καὶ μὴ τιμηθῆθαι θανάτου, προστιμῶν αὐτῷ δεσμὸν.

ΣΗΜ. β'. Αἰτίαν σημαίνει ἡ γενικὴ καὶ μετὰ τῶν πάθους σημαντικῶν βημάτων θαυμάζω σε τῆς σωφροσύνης. Σοφίας φθόνησαι μᾶλλον ἢ πλούτου καλόν. Οὕτω καὶ συγχαίρω (τῶν γεγενημένων), οἰκτεῖρω (σε τῆς νόσου), ἔλεῶ (σε τῆς τύχης), ζηλῶ (σε τοῦ βίου), ὀργίζομαι (τινὶ τῶν ἀδικημάτων), μνησικακῶ (τινὶ τῆς ἐπιστρατείας), συγιγνώσκω (αὐτῷ τῆς ἐπιθυμίας), εὐδαιμονίζω (τινὰ τῶν μεγάλων ἀγαθῶν) καὶ μέφομαι (τινὶ τινος). Ὅμοια εἶνε ἡ γενικὴ καὶ εἷς τινα ἔριστικά βήματα· Ἡμφεσθήτησεν Ἐρεχθεὶ τῆς πόλεως· Θεμιστοκλῆς Ἀδμήτην χρεΐας τινὸς ἦσαν τι ὥθη ἀντιποιοῦμαι (βασιλεῖ τῆς ἀρχῆς).

ΣΗΜ. γ'. Τὰ ἀγαθαὶ καὶ θαυμάζω συντάσσονται καὶ μετὰ γενικὴν τοῦ προσώπου, ἀλλὰ μόνον ὅταν δὲν ὑπάρχη καὶ ἄλλη γενικὴ τοῦ πράγματος. Αἰτιατικὴ δὲ τίθεται πάντοτε (μάλιστα μετὰ τοῦ θαυμάζειν) ὅταν σημειῖται θαυμασμὸν ἐπ' ἀγαθῷ (ὄχι μομφῇ). Ὁ θάνατος οὐ θαυμάζει τοὺς ἀγαθοὺς.

670. 7) Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ τὰ συγκριτικὴν σημασίαν ἐμπεριέχοντα (ὑπεροχὴν ἢ ὑστέρησιν δηλοῦντα). Ἡ φύσις πάντων τῶν διδαγμάτων κρατεῖ (= κρείττων ἐστί). — Βαροβάρων Ἕλληνας ἄρχειν εἰκόσ.

ΣΗΜ. α'. Τοιαῦτα εἶνε καὶ τὰ βασιλεύω, τυραννῶ, ἡγοῦμαι, ἡγεμονεύω, πρόεχω, προφέρω, δεσπόζω, περιεἰμι, περιγιγνομαι, πλεονεκτῶ (= πλέον ἔχω), ὑπερέχω, ἔλασσοῦμαι, ἡττώμαι (= ἡττων εἰμι), λείπομαι, ὑστερῶ, μειοῦμαι (πρβ. 674).

ΣΗΜ. β'. Τριπλῆν σύνταξιν ἔχουσι τὰ ἡττώμαι καὶ νικῶμαι (τινὶ, τινὸς καὶ ὑπὸ τινος). — Τὸ δὲ κρατῶ συντάσσεται καὶ μετὰ αἰτιατ. ὅσάκις σημαίνει νικᾶν διδ., κρατεῖν μὲν τῶν ἀνδρῶν καὶ τοὺς ἀνδρας, ἀλλὰ μόνον, χωρίου, τῆς χώρας, τῆς θαλάσσης, θυμῷ, ὀργῆς κλ. — Τὸ δ' ἡγοῦμαι, συντάσσεται μετὰ δοτικ. ὅταν σημαίη προηγοῦμαι, ὀδηγῶ. Ὁ ἔρωσ ταῖς ἄλλαις ἐπιθυμίαις, ὡς περ δορυφόροις, ἡγεῖται. — Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ ἀρχοντος ἔλεγον μόνον, ἄρχειν τοῖς Ἀθηναίοις.

671. 8. Μετὰ γενικῆς τίθενται καὶ πολλὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα βήματα, ἢ διότι ἡ πρόθεσις ἀπαιτεῖ ἐν γένει τὴν γενικὴν, ἢ διότι ἐν τῇ συνθέσει ἔλαβε τὸ βῆμα μίαν τῶν ἀνωτέρω σημασιῶν. Οὕτως ἰδίως τὰ μετὰ τῶν ἀπὸ καὶ ἐκ, πρὸ καὶ ὑπέρ. — Ἀπογιγνώσκω (πράγματός τινος), — Ἐξηρημέθεα τῶν ἐλπίδων. — Πολλοῖς ἢ γλωττα προτρέχει τῆς διανοίας.

ΣΗΜ. Τὰ ἐκ τῆς κατὰ σύνθετα βήματα δέχονται γενικὴν προσώπου, ἐάν ση-

μαίνωσιν ἐχθρικήν κρίσιν ἢ ἔκφρασιν. Χρὴ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τίθεται πάντοτε κατ' αἰτιατικὴν. Κατηγορεῖν τί τις.

3) Γενική μετ' ἐπιθέτων (καὶ τῶν ἐκ τούτων ἐπιβρῆμάτων).

672. Ἡ γενική συντάσσεται καὶ μετ' ἐπιθέτων (ἢ συστοίχων ἐπιβρῆμάτων), τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ νοηθῶσι μόνον σχετικῶς πρὸς τι, καὶ σημαίνει αὐτὸ τοῦτο, πρὸς τὸ ὁποῖον σχετικῶς νοοῦνται.—Αἱ κυριώτεραι δὲ τούτων τάξεις εἶνε

1) Τὰ κτήσεως ἔννοιαν περιέχοντα (662, 2), κοινός, ἴδιος, οἰκεῖος, κύριος, ἐγκρατής κλ. Ναός ἱερός τοῦ Ἀπόλλωνος (ὡς κτῆμα).

2) Τὰ πλησμονὴν ἢ ἔνδειαν σημαίνοντα. Διήθης ἦν πλέως.—Ἐπιστήμης κενός ἔσθ, καὶ τὸ ἐπίθ. ἔλις,

ΣΗΜ. Προσέει τὰ ἔμπλεως, πλήρης, μεστός, πλούσιος, πένης, ἔνδεός, ἐπιδεός, ἐλλιπής.

3) Τὰ γνῶσιν ἢ ἀγνοίαν σημαίνοντα. Ὁ γραμματῶν ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.

ΣΗΜ. Ἐμπεριος, ἐπιστήμων, μνήμων, ἀμνήμων, ἐπιμελής, (τρίβων), ἀμελής, ἐπήβολος καὶ τὸ ἐπάνουμς (τινος).

4) Τὰ τιμὴν (ἀξίαν) σημαίνοντα (668). Αἵματος ἡ ἀρετὴ ὠνία.

ΣΗΜ. Τίμιος, ἄξιος, ὠνητός.

5) Τὰ μέθεξιν ἢ τούναντίον σημαίνοντα (666, α — ε). Σοφίας ὁ κατὰ λόγον ζῶν μέτοχος.—Ἐβούλετο ἡμᾶς ἀκλήρους εἶναι τῶν αὐτοῦ.

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα ἀνάγονται τὰ ἀπὸ τοῦ στερητικοῦ α σύνθετα καὶ πολλὰ ἄλλα ἀπλᾶ, ἀλλὰ συνώνυμα ἐκείνοις, ἀγευστος, ἀτελής ἀκρατής, γυμνός, φίλος, καθαρός, (ἀγνός), ἔρημος, ὀρφανός, ἐλεύθερος, ἄμοιρος, ἰσόμοιρος.—Δυστυχῆς ἢ Ἐλλάς τοιούτων ἀνδρῶν ὀρφανὴ γενομένη.

6) Τὰ εἰς ἰκός, δηλοῦντα τὸν ἐπιτήδειον εἰς τι πρᾶγμα. Παρασκευαστικὸν τῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν στρατηγὸν εἶναι χρή.

ΣΗΜ. Καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων σχετικῶν ἐπιθέτων ἡ γενική σημαίνει τὸ κατὰ τί ἢ τὸ ὡς πρὸς τί· οἶον, κόρη ὠραία γάμου, ὑπεύθυνος (ἧς ἤρχεν ἀρχῆς), φιλομαθής, κακοῦργος (ὁ ἀκρατής κακοῦργος μὲν τῶν ἄλλων, ἑαυτοῦ δὲ πολλῶν κακοῦργότερος), φιλόδωρος, ἄδωρος, ὑπ-(κατ-ἐπ-συν-ἀν)-ήκοος (Υπήκοον δεῖ εἶναι τῶν γονέων· ἀλλὰ τοῦτο καὶ μετὰ δοτ., ὡς καὶ τὸ ἐπήκοος, ἐάν σημαίνη ὅχι ὑποταγὴν, ἀλλ' ἐλευθερίαν προσοχὴν· οἶον, ἐπήκοοι εἰσι γονεῦσι πρὸς τέκνα θεοί).—Εἰς δὲ τὰ αἴτιος καὶ ὑπεύθυνος ἡ γενική σημαίνει τὴν ἐνοχλήν (669).

673. Ἐπιβρῆματα τοπικὰ καὶ ἄλλα τινὰ δέχονται γενικήν (διαίρητικὴν ὡς ἐπιτοπλεῖστον). Ἐγγὺς ἀγαθοῦ παραπέφυκε τὸ κακόν.—Ἔστι τι μετὰ ξὺ σοφίας καὶ ἀγαθίας.—Γῆς γε οὐδαμοῦ οἶμαι ἀγαθὴν πολιτείαν εἶναι.—Οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς, οὐδ' ὅποι γνώμης φέρει.—Οὕτω καὶ τὰ χρονικὰ ἢ ποιωτικὰ ἐπιβρῆματα· Πηνίκ' ἔστι τῆς ἡμέρας;—Γῆς ὥρας ἐγίγνετο ὀψέ.—Πῶς ἔχεις γνώμης;—λάθρα τῶν γονέων.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα εἶνε τὰ ἐντός, ἐκτός, εἴσω, ἔξω, χωρίς, πλὴν, εἰθὲς, (206, σημ.) πλεονάζον, πρόσω, πόρρω, ἐναντίον, (ἐμ)πρόσθεν, (ἐπ-) ὀπισθεν, κατόπιν, ἀμφοτέρωθεν, ἐκατέρωθεν. ἔνθεν καὶ ἐξθεν, πέραν (πέρα) (205, σημ.) (κατ-) ἀντιπέρας, καταντικρῶ.

674. Τὰ συγκριτικὰ δέχονται τὸν ὄρον τῆς συγκρίσεως κατὰ γενικὴν (ἀντὶ τῆς ὁποίας δύνανται νὰ τεθῶσιν ἀμφοτέροι οἱ ὄροι καὶ ὁμοιοππτώως μεσολαβοῦντος τοῦ ἤ). Νέοις τὸ *συγᾶν κρεῖττον* ἐστὶ τοῦ *λαλεῖν* (=Κρεῖττον σιωπᾶν ἐστὶν ἢ λαλεῖν μάττην).—Οὐ προσήκει τὸν ἀρχοντα πονηρότερον εἶναι τῶν ἀρχομένων (=ἢ τοὺς ἀρχομένους).

ΣΗΜ. α'. Πολλάκις ἡ γεν. ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸν ἢ καὶ τὴν ὀνομαστικὴν μετὰ τοῦ εἶναι, ἢ μετὰ τὸ ὥστε καὶ αὐστηχῶς τῆς γενικῆς ἀπαρέμφατον. Εὐαγόρας καταδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπιδος ἔλαβεν (=ἢ αὐτῷ ἐλπίς ἦν).—Κρεῖττον ἦν λόγου τὸ κάλλος αὐτοῦ (ἢ ὥστε λέγειν).

ΣΗΜ. β'. Ἐὰν σύγκρισις ἐπιτίμνεται παραλειπομένης τῆς γενικῆς, ἐὰν αὕτη δύνῃται νὰ προσνηθῇ ἐκ τοῦ προτέρου ὄρου οἷον, Παροικησις ἐπικινδυνότερα ἐτέρων (ἀντὶ τῆς ἐτέρων, δηλ. παροικήσεως). Οὕτω καὶ ἐὰν προσνηθῆται τὸ πρότερον ῥῆμα μετὰ τοῦ ἢ.—Μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἅπαντες εἶναι νομίζομεν τὸ πλεον ἔχειν τῶν ἄλλων (=ἢ οἱ ἄλλοι ἔχουσι).—ἢ ἰσοδυναμεῖ καὶ μετὰ τοῦ ἢ. Πλεῖον χρόνος, ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε (=ἢ τοῖς ἐνθάδε).

ΣΗΜ. γ'. Ἐὰν συγκρίνονται δύο ἰδιότητες τοῦ αὐτοῦ κειμένου, τίθενται ἀμφοτέραι κατὰ συγκριτικὰ. Οἱ δὲ μὲν μακρῶτεροι ἢ ἀνδρειώτεροι φύνται.

ΣΗΜ. δ'. Ἐὰν δὲ πρόκηται νὰ εἴπωσιν, ὅτι ὑποκειμένον τι ἔχει ἐν τινι περιστάσει ἰδιότητά τινα ἐν μείζονι βαθμῷ ἢ ἄλλοτε, τότε θέτουσι τὴν γενικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντανυμίας. Οἱ ἐπιστήμονες αὐτοὶ ἑαυτῶν θαρράλευτέροι εἶσιν, ἐπειδὴν μάθωσιν ἢ πρὶν μαθεῖν.

ΣΗΜ. ε'. Συγκριτικὸν τίθεται ἀνευ ἐτέρου ὄρου συγκρίσεως; α'. ὅταν δυνώμεθα νὰ πορισθῶμεν αὐτὸν ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου (τοῖς κρείσσοσι καλῶς προσφέρου). β') ὅταν ὁ ἕτερος ὄρος ἦνε τὸ, πρέπον, δίκαιον ἀμύζον (Πολλοὶ διὰ τὴν ἰσχὸν μείζουσιν ἔργοις ἐπιχειροῦσιν). γ') ὅταν τὸ ἐναντίον χρησιμεύῃ ὡς μέτρον. (ἄμεινόν ἐστὶ παντὶ ὑπὸ θεοῦ καὶ φρονίμου ἄρχεσθαι).

ΣΗΜ. β'. Τὰ πλεον, ἔλαττον, μεῖον, δύνανται καὶ ἐπιρρηματικῶς τιθέμενα νὰ ἀναφέρωνται ἀμέσως εἰς οὐσιαστικά, ἐὰν ἔπηται ἀριθμὸς τις κατὰ γενικὴν ἢ μετὰ τοῦ ἢ. Ἀπέθανον οὐκ ἔλαττον τῶν ἐλπίσιν (ἄνδρες οὐκ ἐλάττους). Τοῦτον μόνον λέγονται ἄσφατοι τὸν νόμον ἐν πλεον ἢ διακοσίαις ἔτεσιν (=ἐν κλείσιν ἢ δ. ἢ).

675. Καὶ τὰ ὑπερθετικὰ πολλάκις προσδέχονται γενικὴν παραθέσεως, τὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντανυμίας, δι' ἧς ἐκφέρεται ὅτι τὸ ὑποκείμεν. οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχε τὴν ἰδιότητα ἐν τοιοῦτῳ βαθμῷ (πρὸ. ἄνω σημ. γ'). Ταῦτ' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει βέλτιστος ὢν.

ΣΗΜ. α'. Τὰ ὑπερθετικὰ ἐπιτείνονται διὰ τῶν ὅτι, ὡς, ἢ. Δεῖ ὅτι μάλιστα εὐμαθεῖς εἶναι τοὺς νέους. Μετὰ δὲ τῶν, ὡς, ἢ, προσυπάρχον καὶ τὸ δύνασθαι ἢ ἄλλη τις συνώνυμος φράσις ἐπιτείνει τὸ ὑπερθετικόν. Διηγῆσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύναμαι διὰ βραχυτάτων. Ψυχὴ ἀγαθὴ τῇ αὐτῆς ἀρετῇ σῶμα παρέχει ὡς οἶόν τε βέλτιστον.

676. Κατὰ τὰ συγκριτικὰ συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ ἄλλα ἐπίθετα ἔννοιαν μόνον ἔχοντα συγκριτικὴν οἷον, τὰ εἰς-πλάσιος (ταῦτα καὶ

μετὰ τοῦ ἦ) καί—στὸς, πρότερος, δεύτερος, ὕστερος, (ἢ προτεραία, ὑστεραία, περιττός, ἕτερος. Οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ὕστερος. Μυριοπλάσια ἡμῶν πάντα ἔχει ἡ πόλις.—Τὰ περισσεύοντα τῆς δαπάνης.

4.) Ἀνεξάρτητος γενική.

677. Ἡ γενική, καὶ χωρὶς νὰ ἀναφέρηται ἀμέσως εἰς ὄνομά τι ἢ ῥῆμα σημαίνει

α.) Τὸ ἐν ᾧ τοῦ χώρου, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν ἐπιρρήματικῶν, αὐτοῦ, ποῦ; οἶον, Ἰπάγεθ' ἡμεῖς τῆς ὁδοῦ.—Ἐπορεύοντο τοῦ πρόσω.

ΣΗΜ. Ἡ τοπικὴ αὐτῆ σημασία τῆς γενικῆς εἶνε σπανιωτάτη· μεταχειρίζεται δ' οὕτω μάλιστα ὁ Ἑρῶτος τὴν γεν. ὁδοῦ μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων. Παρ6. καὶ Θουκυδ. Δ. 47: 2. Ἐπιτάχονοι τῆς ὁδοῦ.

β.) Τὸν χρόνον· καὶ δὴ ὡς διαιρετικὴ σημαίνει ὅλον τι φυσικὸν αὐτοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συμβαίνει τι· οἶον, Τρις τοῦ ἑνιαυτοῦ.—Ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιος ἐστὶ, τοῦ δὲ θέρους εὐσχίος.—Οἱ λαγῶ τῆς νυκτὸς νέμονται. Οὕτω καὶ τοῦ λοιποῦ.

ΣΗΜ. α. Μετὰ τοῦ ἄρθρου (καὶ τοῦ ἐκάστου ἢ ἄνευ τούτου) σημαίνει τὴν ὅλην παράτασιν τοῦ φυσικοῦ ὅλου· ὁ ὀπλίτης δραχμὴν ἐλάβανε τῆς ἡμέρας.

γ.) Αἰτίαν (662, 7. 669) ἐπὶ ἀναφωνήσεων οἶμοι τῆς τύχης.—Ὡς Πόσειδον, δεινῶν λόγων,

ΣΗΜ. β'. Αἰτίαν, χρόνον, συνθήκην καὶ πᾶσαν ἄλλην περίστασιν σημαίνει καὶ ἡ ἀπόλυτος μετοχικὴ γενική. Θεοῦ διδόντος οὐδὲν ἰσχύει φθόνος. Ἀλλὰ περὶ τούτου ὡς καὶ περὶ τῆς ἐνάρθρου ἀπαρρηματικῆς γενικῆς, αἰτίαν ἐπίσης σημαίνουσης γενήσεται λόγος ἔπειτα.

Ε. Δοτικὴ.

Ἡ δοτικὴ σημαίνει καθόλου πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ἔμμεσον ἢ περαιτέραν ἀναφορὰν πρὸς τὴν πράξιν.

678. Δοτικὴ σημαίνουσα πρόσωπον ἐνεχόμενον εἰς τὴν πράξιν ἔμμεσως. Τίθεται δ' αὕτη

α.) Μετὰ ῥημάτων μεταβατικῶν (ἔμμεσον ἀντικείμενον), τῶν σημαίνοντων δύοσιν, ὀφείλῃν, ἀνάμιξιν, ὁμοίωσιν, ἐπιτάξιν καὶ ἀφήγησιν, ἣν ἡμεῖς παραφράζομεν κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως εἰς ἢ μετὰ (κοιν. μὲ).—Ἡ μωρία δίδωσιν ἀνθρώποις κακά.—Βροτοῖς ἄπασιν ἀποθανεῖν ὀφείλεται.—Ὡς ἡδὺ συνέσει χρηστότης κεκραμένη.

ΣΗΜ. α. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα δέχονται τὸ προσεχὲς ἀντικείμενον (πρᾶγμα) κατ' αἰτιατικὴν καὶ εἶνε τὰ, παρέχω, δωροῦμαι, ἀπονέμω, παρασκευάζω (τινί τι), μηχανῶμαι, συγχωρῶ (τινί τι), συμβουλεύω, παραινῶ, λέγω, ὀφείλω, πιστεύω, μαρτυρῶ (τινί τι), ὑπισχνούμαι, ἐγκαλῶ, ἐπιτάττω, μίγνυμι, ξυναλλάσσω, ἰσῶ, κοινῶ, ὁμοίῶ, εἰκάζω, ὀνειδίξω, ἐγκαλῶ τι, ἐπιτιμῶ (τινί τι).—Τὸ δὲ τιμωρεῖν τινι θάνατον σημαίνει ἐκδικεῖσθαι τὸν θάνατόν τινος.

ΣΗΜ. Τὰ ἐπιτακτικὰ ἐπιστέλλω, ἐπιτάττω, παραγγέλλω, παραινῶ, συμβου-

λεῶν, καὶ ἀπαρέμφανον ὅταν ἔχωσιν, συντάττουσιν οἱ Ἄττικοι πάντοτε μετὰ δοτικῆς. Πᾶσι παρήγγειλεν ἐξοπλίσεσθαι. — Πλὴν ὅτι μετοχαλ τίθενται κατ' αἰτιατικὴν. — Ἐκ δὲ τούτων μόνον τὸ κελεύειν συντάσσουσιν οἱ Ἄττικοι μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου. Σωκράτης ἐκέλευεν Ἀλκιβιάδην διδόναι ἀριστεῖα τοὺς στρατηγούς. Τὰ δὲ παραγγέλλειν, διακελεύεσθαι, προστάττειν κλ. συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς, ὅταν δὲν διατάττηται τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ' ἀπλῶς ἀπαιτεῖται νὰ γείνη ἡ πράξις. Κύρος ἀπήγγειλεν ἐκ τῆς τάξεως μὴ δένα κινεῖσθαι. — Τὰ δὲ ἀφηγηματικὰ δέχονται καὶ κατ' αἰτία. μετὰ τῆς πρὸς, τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ διευθύνεται ὁ λόγος.

β'.) Μετὰ ρημάτων ἀμεταβάτων τίθεται κατὰ δοτικὴν τὸ πρόσωπον ἢ τὸ ὡς πρόσωπον νοούμενον πρᾶγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἡ πράξις. Τοιαῦτα δ' εἶνε τὰ σημαίνοντα χρεῖαν, τὸ πρέπον, ἐπάρκειαν, χρησίμευσιν, βοήθειαν, εὐχαρίστησιν, ὑπακοήν, ἐμφάνισιν, καὶ οἰανδήποτε διάθεσιν πρὸς τινα. — Μισθοφόρων ἀνδρὶ τυράννῳ δεῖ. — Τὰ παρόντα ἄρκει μοι. — Δικαιοσύνη φύσει λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι. — Πειθαρχεῖν τοῖς νόμοις δεῖ. — Εὐχομαί τοῖς θεοῖς. — Ἐμοὶ οὕτω δοκεῖ. — Ἄρεσκε πᾶσι μὴ σαυτῷ μόνον.

ΣΗΜ. α'. Τοιαῦτα εἶνε τὰ πρέπει, ἐλλείπει, προσήκει (666, α, σημ. α.), ἀρμόττει, συμφέρει, βοηθῶ (ἀρήγω), ἀμύνω, ὑποურγῶ, ὑπηρετῶ, λατρεύω, χαρίζομαι, δουλεύω, ἔπομαι, ἀκολουθῶ, ἀπειθῶ, ἀπιστῶ, πειθαρχῶ, ἀρέσκω, εὖνοῶ, χαλεπαίνω, ἄχομαι, ἀπεχθάνομαι, συγγινώσκω, ἀγανακτῶ, ὀργίζομαι, θυμοῦμαι, φθονῶ (τινὶ τι καὶ τινί τινος). — Πολλὰ ὁμως τούτων ἀντὶ τῆς δοτικῆς δέχονται καὶ αἰτιατικὴν οὐδετέρου ἐπιθέτου ἢ ἀντωνυμίας ὄσον, ἀγανακτῶ τοῦτο. Τὸ δὲ δυσχεραίνω ἔχει συνήθως τὴν αἰτιατικὴν. Δυσχεραίνουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν ἔνα μὲν ὀναρχόν. — Καὶ τὰ ἀρέσκειν καὶ ἀπαρέσκειν συντάττουσιν ὁ Πλάτων (καὶ ὁ Θουκυδ. α, 128) μετ' αἰτιατικῆς — ἀλλὰ παθ. ἀρέσκομαι τινι. — Τὸ μισῶ πάντοτε μετ' αἰτιατικῆς.

ΣΗΜ. β'. Δεῖ ἔμοι (ἀντὶ ἐμέ) μετ' ἀπαρεμφάτου εἶνε σπανιώτατον· ἀλλ' οὐδέποτε λέγουσιν οἱ πεζογράφοι χρὴ ἔμοι μετ' ἀπαρμφ.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ὑπακούω μετὰ δοτ. σημαίνει τὸ πράττειν κατὰ τι· οὐκ ἐσχόλαζε τοῖς τοιοῦτοις ὑπακούειν μετὰ γεν. δε, ἐξάρτησιν καὶ ὑποταγὴν. — Ἡ πόλις ἥμισυ τῶν πολεμίων ἀναγκάζεται ὑπακοῦειν. Σπανιώτατα δ' ἔλεγον πείθεσθαι τινος (Θουκυδ. ζ', 73). — Τὰ δὲ πείθεσθαι καὶ ἀκολουθεῖν ἀντὶ τῆς δοτικῆς δέχονται καὶ, μετὰ τινος ἢ σὺν τινι. — Τὸ δὲ εὐχομαι, ἐὰν ἔχη καὶ ἀπαρέμφανον, δέχεται ἐνίοτε ἀντὶ τῆς δοτικ. καὶ αἰτ. μετὰ τῆς πρὸς. Σωκράτης εὐχετο πρὸς τοὺς θεοὺς τάχα διδόναι.

ΣΗΜ. δ'. Τὸ ὠφελῶ (656, α, σημ.) συντάσσεται μετὰ δοτ. μόνον παρὰ ποιηταῖς καὶ μεταγενεστέροις. — Περὶ τοῦ μέφομαι, λοιδοροῦμαι. ἰδὲ 656 α, σημ.

ΣΗΜ. ε'. Πολλάκις κατὰ ἐκ τοιούτων ρημάτων οὐσιαστικὰ δέχονται τοιούτην δοτικὴν. Τὰ παρ' ἡμῖν δῶρα τοῖς θεοῖς. Ἡ τῶν χωρίων ἀλλήλοισι οὐκ ἀπόδοσις· σπανίως δὲ τὰ προσωπικὰ ρηματικά. Ὁ τοῖς νόμοις βοηθός. — (Ἡ ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς συμμάχοις βοήθεια).

γ'.) Μὲ τὰ εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα ἀναλογοῦντα ἐπίθετα, τὰ σημαίνοντα, ὠφέλειαν, βλάβην, χρησιμότητα, ὑπηρεσίαν, ἀκολουθίαν. — Ψεῦδος

θεοὺς μὲν ἀχρηστον, ἀνθρώποις δὲ χρήσιμον.—Τὰ ἐκάστω ὠφέλιμα κτήματα καλεῖς;—Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὐνοὶ εἰσιν.

ΣΗΜ. Προσέτι τὰ σύμφορος, βλαβερὸς, κακὸς, ἰκανὸς, ἐπιτήδειος, πιστὸς, ἀπιστος, εὖνους, κακόνους, εὐμενῆς, δυσμενῆς, φίλος, προσφιλῆς, ἐχθρὸς, πρῶτος, χαλεπὸς (680, β'. πρὸς. καὶ 678, σημ.).

679. Δοτικὴ περιποιητικὴ (καὶ ἀντιπεριποιητικὴ).

Αὕτη σημαίνει τὸ πρόσωπον, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει ἢ γίνεταί τι.

α.) Τὸ πρόσωπον, πρὸς ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ ὁποῖου γίνεταί τι.

Πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ πονεῖ.—Φθόνος μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν αὐτόν.

β.) Τὸν εἰς ὃν ἀνήκει (μετὰ τῶν ῥημάτων εἰμί γίγνομαι καὶ τῶν ὁμοίων), ἐν ᾧ ἢ γεν. σημαίνει ἀπλῶς τὸν κτήτορα ἢ τὸ κτῆμα.—Πολλοὶ μοι φίλοι εἰσίν.—Δύτης ἰατρός ἐστίν ἀνθρώποις λόγος.

γ.) Τὸ ψυχικῶς μετέχον τῆς πράξεως πρόσωπον (δοτικὴ ἴθακή, μάλις α προσωπικῆς ἀντωνυμίας).—Πῶς ἡμῖν ἔχεις;

ΣΗΜ. Ἡ ἠθικὴ δοτικὴ ἐκφράζει τὸ αἶσθημα.—Ἄλλη δὲ πάλιν εἶνε ἡ ἐκφράζουσα τὴν κρίσιν τοῦ νοῦς· θεὸς μέγιστος τοῖς φρονοῦσιν οἱ γονεῖς.

δ.) Κατὰ δοτικὴν τίθεται καὶ τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων. Τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις; Χρηστὸς πονηροῖς οὐ τιτρώσκειται λόγος.—Ἡ τοιαύτη δοτικὴ τίθεται πάντοτε εἰς τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα (τέος).—Πολεμητέον ἐστίν ἡμῖν.

ΣΗΜ. Μετὰ πολλῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων θέτουσιν οἱ ἀρχαῖοι τὴν δοτικὴν, ὅπου ἡμεῖς τὴν γενικὴν. Τοῦ ἕξενου ἡμῖν ἡδέως ἀν πυνθανοίμην.—Οἱ ἀνθρώποι ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἰσιν.—Διὰ τούτου ἀπέφυγον πολλάκις τὴν χρεῖσιν δευτέρας γενικῆς.—Ὁ ἡγεμὼν αὐτοῖς τῶν ὀδῶν ἐτύγγανε τεθνηκώς.—Ὅπου ὅμως ἐκ τῆς ἐνοίας ἡ δοτικὴ δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον, ἐκεῖ πρέπει καλ' ὑπέρθασιν νὰ τὴν ἀποδώσωμεν εἰς τὸ ῥῆμα.—Οὗτος μοι μῦθος ἐνταῦθα τελευτάτω.

ε.) Τὸ κατὰ δοτικὴν τιθέμενον πρόσωπον δύναται νὰ ἔχῃ καὶ ὅσον ἐνεσσι ἀπωτέραν σχέσιν πρὸς τὴν πράξιν. Νῦν οὐκέτ' εἰμί καὶ τέθνηχ' ἡμῖν πάλα.—Ἵπολαμβάνειν δεῖ τῷ τοιοούτῳ (=περὶ τοῦ τοιοούτου), ὅτι εὐθήης ἐστίν.

ΣΗΜ. β'. Οὕτως ἀπολύτως εὐρηναὶ πολλάκις ἐπὶ τοπικῶν περιγραφῶν μετοχαὶ ἔχουσαι παρ' ἑαυταῖς, ἢ καὶ μὴ, τὸ ὑποκείμενον (ὄνομα, ἀντωνυμίαν), τὰς ὁποίας παραφράζομεν διὰ τῶν ἐάν ἢ ὅταν, προσεπινοοῦντες τινὴ ἢ ἀνθρώποις. Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπέρῳ τὸν Ἰόνιον κόλπον. Ἀνάλογοι εἶνε καὶ αἱ φράσεις γίνεταί μοι βουλομένῳ (=κατὰ τὴν θέλησίν μου), (ὡς) συνελόντι εἰπεῖν (=ὡς ἔστιν ἐμοὶ εἰπεῖν συνελόντι).

3.) Δοτικὴ κοινωνικὴ.

680. Αὕτη τίθεται μετὰ ῥημάτων, ἐπιθέτων καὶ ἐπιρῥημάτων, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι φιλικὴν ἢ ἐχθρικήν τινα συνένωσιν, καὶ σημαίνει τὸ

πραγμα, πρὸς τὸ ὅποιον ὑπάρχει ἢ γίνεταί ἡ τοιαύτη συνένωσις ἢ συνεννόησις.

α.) Μετὰ ῥημάτων. Φήμη οὐ κοινωνεῖ διαβολῇ.—Σωκράτης μόνος ἠναντιώθη τοῖς Ἀθηναίοις παρανομοῦσιν.—Οὐκ αἰσχρὸν ἐστὶ τοῖς πονηροῖς διαφέρεσθαι.—Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστὶ καὶ τύχη καὶ αἰφραδίαις εἰς λόγους ἔρχεσθαι τινι, εἰς χεῖρας ἵεναί τινι.

ΣΗΜ. Προσέτι τὰ, συμφωνῶ, ὁμολογῶ, συνάδω, ὁμονοῶ, ὁμοιοῦμαι, (συν-)ὀμιλῶ, διαλέγομαι, (ξυν-)κατ-) ἀλλάσσομαι, διαφέρομαι (δια-)μάχομαι, ἐρίζω, ἀμφισβητῶ, στασιάζω.—Πολλὰ τούτων, μάλιστα τὰ ἐριστικά, δέχονται καὶ αἰτιατ. μετὰ τῆς πρὸς Ψυχὴ πρὸς σῶμα διαφέρειται. Τὸ δὲ πολεμῶ καὶ κατά τινος (Πολεμῶ τινα εἶνε μεταγενέστερον).—Τὸ πλησιάζω σπανίως μὲ γεν. ἀντὶ δοτικῆς.

β.) Μὲ ἐπίθετα ἀνάλογα τῶν ῥημάτων τούτων καὶ τινῶν τῶν ἐν

678. Φιλοσοφία ἐστὶν ἄλλο τρία πάσαις ταῖς πραγματείαις.

ΣΗΜ. Ἴσος, παραπλήσιος, ὁ αὐτός. Ὀπλισμένοι ἦσαν τοῖς αὐτοῖς Κύρῳ ἔπλοις. κοινός, ὁμόνομος, συγγενής, ἀδελφός, ἐναντίος, διάφορος ἐμποδῶν. Τινὰ τούτων, οἶον, φίλος, ἐχθρός, πολέμιος, ἐναντίος συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς καὶ ἐκλαμβάνονται τότε ὡς οὐσιαστικά (672, 1.) οὕτω καὶ τὰ ἴδιος, κοινός, οἰκεῖος καὶ ἀλλότριος, συγγενής, ἀδελφός, ἀκόλουθος, μετὰ γεν., ἐὰν δὲν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ ἀνήκον ἢ τὴν συμφωνίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν κτήσιν (672, 4).

γ.) Μὲ ἐπιρρήματα. Πλὴν τῶν τοῖς ἀνωτέρω ἐπιθέτοις συστοιχῶν δοτικῆν ἀπαιτοῦσι τὰ ἅμα, ὁμοῦ καὶ (ὡσπερ τοπλεῖστον) ἐφεξῆς. Τὸ ἔδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ πηλῶ.—Ἦξει Δωρικὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῶ.—Τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον.

ΣΗΜ. Τὸ ἐγγύς σπανίως εὐρηταί μετὰ δοτικῆς. Μόνον ἐπὶ συγγενείας ἔλεγον, ἐγγύς σοι εἰμι γένει ἢ γένους (καὶ σχεδὸν μόνον οἱ ἐγγυτάτω γένους).

681. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐκ πρόθεσων σύνθετα ῥήματα· οἷον, τῶν ἐν, σὺν, ἐπὶ, ὡς πολλάκις καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς, παρὰ, (δοτικῆ προσώπου), περὶ, ὑπὸ, ἀντὶ (ἐναντίον), ὅτε μὲν διὰ τὴν πρόθεσιν ἀπλῶς, ὅτε δὲ καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς συνθέσεως ἔννοιαν. Σωκράτης προεῖλετο μᾶλλον τοῖς νόμοις ἐμμένων (καὶ ἐπίθ. ψυχῇ ἔμμονον μάθημα) ἀποθανεῖν ἢ παρανομῶν ζῆν.—Ταῖς ἀτυχαίαις μὴ ἐπίχαιρσε τῶν ἄλλων.—Ἐπιστήμην ἐμποιεῖν τῇ ψυχῇ,—παρίστασθαί τινι, περιπίπτειν ἀμαρτήματι.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ πτωτικὸν ἢ πρόθεσις, οἷον ἢ ἐν, καὶ τότε ἢ σχέσις δὲν εἶνε τόσον ἐσωτερικὴ ὡς μετ' ἀποβέτου δοτικῆς.—ἐμβάλλειν τινι (ἐπὶ προσβολῆς) καὶ ἐμβάλλειν τινὰ εἰς ἀφροσύνην, ἐπιστρατεύειν τινι (καὶ σπανίως ἐπὶ τινα)—προσπαίξειν τινι (=παίζειν μετὰ τινος) καὶ προσπαίξειν τινὰ (=περιπαίξειν)—Τὸ δὲ προσκυνῶ οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς συντάσσουσι μετὰ αἰτιατικῆς.

682. Δοτικὴ ὀργανικὴ. Σημαίνει

α.) Τὸ μέσον ἢ τὸ ὄργανον· Κόπτω τῇ μαχαίρᾳ.—Ὄρωμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς.—Οὐδεὶς ἔπαινον ἀρεταῖς ἐκτίσασατο.—Ἀθηναῖοι Σωκράτην θανά-

τω ἐζημίωσαν. Ἐκ τούτου συντάσσεται καὶ τὸ χροῖμα μετὰ δοτικῆς, εἰς ἣν ἐνίοτε προτίθεται καὶ δευτέρα δοτικὴ κατηγορούμενου. — Τούτων τισὶν φύλαξιν ἐχρήστο.

683. β'.) Τὴν ἐνεργούσαν δύναμιν ἡ αἰτίαν. Πολλάκις ἀγνοία ἀμαρτάνομεν. — Οὐδεὶς οὐδὲν πενία δράσει.

Αἰτίαν σημαίνει καὶ ἡ εἰς τὰ πάθους σημαντικὰ ῥήματα προστιθεμένη δοτικὴ οἶον, Ἄπασιν εὖ πράττουσιν ἡδομαὶ φίλοις. Οὕτω καὶ χαίρω (τῇ μουσικῇ), λυπούμαι, ἀλγῶ, χαλεπαίνω (τοῖς κακοῖς), βαρέως χαλεπῶς φέρω, ἀπορῶ (=εἰμι ἐν ἀπορίᾳ), ἀγαπῶ, στέργω (εἶμαι εὐχαριστημένος).

ΣΗΜ. α'. Ἄθυμῶ, ἀλγύνομαι (τοῖς κακοῖς), (συν-)ἡδομαι, ἀλγῶ, ἄχομαι, ὀργίζομαι, χαλεπαίνω, ἀσχύνομαι, ἀγανακτῶ, φοβοῦμαι (Δημοσθένης τοῖς πεπραγμένοις ἐφοβείτο τοὺς Ἀθηναίους), ἀγάλλομαι, καλλωπίζομαι, σεμνύνομαι, ὅπου τίθεται πολλάκις καὶ ἡ ἐπὶ πρὸ τῆς δοτικῆς.

ΣΗΜ. β'. Πλὴν τῆς δοτ. τὰ φέρω, χαλεπῶς, ἀπορῶ, ἀγαπῶ, στέργω, δέχονται καὶ αἰτιατικῆν. Βαρέως φέρομεν τὰς συμφοράς. — Κινάδων βαρέως ἔφερε τῆ ἀτιμία. — Στέργω τὴν τύχην καὶ τῇ ἐμῇ τύχῃ.

γ'.) Μέτρον, καθ' ὃ μετρεῖται τι ἢ ὑπερέχει, ἢ διαφέρει ἄλλου. Τὰ μέλλοντα κρίνομεν τοῖς προγεγενημένοις. Δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν ἐν Μαραθῶνι. — Μικρῶ ὑπερέχουσιν ἢ μικρῶ ἐλλείπουσιν.

ΣΗΜ. Οὕτω τίθεται μετὰ συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν αἱ δοτικαὶ πολλῶ, μικρῶ, ὀλίγῳ, τοσούτῳ, ὅσῳ. Τέχνη ἀσθενεστέρα μακρῶ· καὶ αἱ αἰτιατικαὶ, πολὺ, μακρὸν, τί, τι, οὐδὲν, μηδέν.

684. Ἡ ἀνεξάρτητος δοτικὴ σημαίνει

α.) Τρόπον, (ἦτοι τὴν τὴν πράξιν συνοδεύουσαν κατάστασιν, τὸ ὅποιον ἡμεῖς πολλάκις παραφράζομεν διὰ μετοχῆς) οἶον, τούτῳ τῷ τρόπῳ. — Οὐδὲν γνῶμη ἀλλὰ τύχῃ ἔπραττον. — Δρόμῳ ἠπειγόντο πρὸς τὴν γέφυραν· οὕτω καὶ βία, σπουδῇ, σιγῇ, ἔργῳ, τῷ ὄντι, τῇ ἀληθείᾳ, (τῷ) λόγῳ, προφάσει, ὀνόματι. Ἰδίως ὅμως σημειωθῆτω ἡ δοτικὴ μετὰ τῆς ἀντωνυμίας αὐτῆς (σπανίως καὶ τῆς σὺν προθέσεως). Ὁ Φίλιππος πεντακοσίους ἑπτάς ἔλαβεν αὐτοῖς ἀνδράσιν.

β'.) Τόπον σημαίνει ἡ δοτικὴ (ἄνευ τῆς ἐν) σπανίως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ (συνηθέστερον ἐν τῇ ποιήσει) οἶον, ἠσχύνετο τὰ τρόπαια, τὰ τε Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς.

ΣΗΜ. Ἐύρηται δ' ἰδίως ἐπὶ πᾶν ὀνομάτων τῶν δῆμων τῆς Ἀττικῆς· οἶον, Μελίτη, Μαραθῶνι, ἀλλὰ πάντοτε ἐν Ἀθήναις.

γ'.) Τὸν χρόνον σημαίνει ἡ δοτικὴ ὡς τινα ὀρισμένον, πρὸς τὴν ἐρώτησιν, πότε; — Τῆδε τῇ νυκτὶ, τῇ ὑστεραία, τετάρτῳ ἔτει, Ὀλυμπιαῖς. — Οἱ Σάμιοι ἐξεπολιορκήθησαν ἐνάτῳ μηνί.

ΣΗΜ. Ἀλλὰ μόνον ἐν (τῇ) ἑορτῇ. Ἐὰν δ' ὑπάρχη καὶ δεικτική τις ἀντωνυμία, δύναται νὰ τεθῆ καὶ νὰ παραλειφθῆ ἢ ἐν· οἶον, (ἐν) τῇδε, ταύτῃ, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ἐν γένει δὲ ἡ χρονικὴ δοτικὴ ἄνευ μὲν τῆς ἐν σημαίνει ἀπλῶς τὴν χρονολογίαν, μετὰ δὲ ταύτης, χρονικὸν διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συμβαίνει τι.

§. ρβ' Ἄρθρον.

685. Τὸ ἄρθρον (ὁ, ἡ, τὸ) ἦτον ἀρχικῶς δεικτικὴ ἀντωνυμία, καὶ τοιαύτη εἶνε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἡ χρῆσις του παρ' Ὁμήρῳ· ἐν δὲ τῇ πεζῇ τῶν Ἀττικῶν γλώσσῃ ἐφύλαξε τὴν δεικτικὴν ταύτην ἔννοιαν εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις.

1) Εἰς τὰς ἀντιθέσεις, συναπτόμενον μετὰ τῶν συνδέσμων μὲν, δέ, καθ' ὅλας τὰς πτώσεις, ἐὰν δὲν ἐπιηται οὐσιαστικόν, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἀναφέρηται· οἶον, Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλείπειν· ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἡ δὲ ἀθάνατος· καὶ ἄνευ τοῦ πρώτου· Ἰνάρως Ἀθηναίους ἐπηγάγετο· οἱ δὲ ἦλθον.

ΣΗΜ. α. Τὰ οὐδέτερα, τὸ (τὰ) μὲν (τι)—τὸ (τὰ) δέ (τι), ἐπιρρηματικῶς τιθέμενα, παραφράζονται ἐπὶ τὸ ξενικώτερον διὰ τοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν (μέρους) ἀφ' ἑτέρου δέ.—Ἄντι δὲ τούτων εὐρηται καί, τοῦτο μὲν-τοῦτο δέ.—Τὰ μὲν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο. Τοῦτο μὲν κακὰ εἶχον, τοῦτο δὲ ἀπαλλύμενα.—Τὰ δέ, τῇ μὲν—τῇ δέ, εἶνε τοπικά καὶ σπανίως μεριστικά.

ΣΗΜ. β. Καὶ μεθ' ἐπομένου οὐσιαστικοῦ δύναται τὸ ἄρθρον νὰ ἦνε ἀντωνυμικόν, ἐὰν τὸ αὐτὸ οὐσιαστικόν ἀναφέρηται εἰς διττὸν ὁ· οἶον, τῇ μὲν δίδωμι χεῖρι, τῇ δὲ λαμβάνω.

2) Μετὰ τῶν συνδέσμων· καί, δέ· καὶ τὸν φάναι· ὅμοιαι δ' εἶναι καὶ αἱ φράσεις· τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τά.—Ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τόν.

ΣΗΜ. Ὡσαύτως δεικτικὴ εἶνε καὶ ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅς, εἰς τὰς φράσεις καὶ ὅς, καὶ ἦ, καὶ ὅ, ἢ δ' ὅς, ἢ δ' ἦ. Ἀπὸ δὲ Δημοσθένους ἐτίθετο καὶ ἡ ἀναφορικὴ μετὰ τῶν μὲν—δὲ δεικτικῶς. Ὅς μὲν δίδωσιν, οἷς δ' ἀφαιρεῖται θεός.

3) Εἰς τό, πρὸ τοῦ (προτοῦ)· οἶον, Μικρά δ' πρὸ τοῦ μεγάλα ἦν φαίνεται—ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ.

686. Τὸ δὲ κυρίως ἄρθρον συμβάλλει εἰς τὸ νὰ ἐξάρη ἀντικείμενόν τι, ἢ ὡς ἐν (ἄρθρ. διακριτικόν), ἢ ὡς εἶδος (ἄρθρ. εἰδοποιόν).

1) Τὸ διακριτικὸν ἄρθρον ἐξάγει ἐν ἀντικείμενον μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ὁμοειδῶν, καὶ δὴ

α.) Ὡς τι γνωστόν, ἢ ὡς τι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφίστησι τὴν προσοχὴν διὸ καὶ ἡ φύσις τοῦ τοιούτου ἄρθρου εἶνε πάλιν δεικτικὴ. Ἐπιπίπτει χιῶν κατακειμένων δὲ ἀλεσινὸν ἦν ἡ χιῶν ἐπιπεπτωκυῖα.—Οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον.

ΣΗΜ. α. Τὸ ἄρθρον προῦφαστώσαν γινῶσιν δηλοῖ. Ἀπολλών. περὶ ἀντωνυμιῶν· διὸ καὶ οἱ ἀρχαῖοι τὴν τοιαύτην σημασίαν τοῦ ἄρθρου ἐκάλουν ἀναφοράν.

687. Ἐν ταύτῃ τῇ περιστάσει δύνανται νὰ ἐξενεχθῶσιν ἐνάρθως καὶ τὰ κύρια ὀνόματα, καὶ ὅποια ἄλλως ἐκφέρονται ἀνάρθως· ἐπειδὴ εἶνε ἀφ' ἑαυτῶν ὠριμμένα.

ΣΗΜ. Κατὰ τὰ κύρια ὀνόματα τίθενται ἐνάρθως ἢ ἀνάρθως τὰ πληθυντικὰ τῶν ἐθνικῶν καὶ πατρωνυμικῶν, τὰ ὀνόματα τῶν ἐορτῶν, χωρῶν, ἀνέμων καὶ ἀστέρων (Ἥλιος, Σελήνη).

β.) Ἐάν τι χωρίζεται ἀπ' ἄλλων δι' ἐπιφερομένων προσδιορισμῶν· οἶον, ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. Ἡ πόλις ἦν πολιορκουμένη.

γ.) Τὸ ἄρθρον ἀντικαθιστᾷ πολλάκις ἐν τῇ κοινῇ γλώσσει κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἰσοδύναμον γενικὴν· οἶον, ἕκαστος τῶν δημιουργῶν τὴν τέχνην καλῶς ἐξεργάζετο (ἤγουν τὴν αὐτοῦ).

688. Πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει πολλάκις τὸ ἄρθρον, ὅτι ὁ ἐναρθρος ἀριθμὸς ἔχει ὠρισμένην τινὰ ἀναφορὰν πρὸς ἕτερον ἀριθμὸν (διάκρισις)· οἶον τὰ δύο μέρη (δηλ. τῶν τριῶν 394, σημ. α), Τῶν τριῶν τριακοσίων οὐσῶν τῶν πασῶν, τὰς διακοσίας ἡ πόλις παρέσχετο. Οὕτω καὶ ἐπὶ προσωπικῶν ἐπιθέτων διαφέρουσι τὰ ἀναρθρα τῶν ἐνάρθρων, πολλοὶ—οἱ πολλοί, πλέονες—οἱ πλέονες, ἄλλοι—οἱ ἄλλοι, ὀλίγοι—οἱ ὀλίγοι (οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἐκ τῶν ἀπάντων πολιτῶν).

ΣΗΜ. Ἐνάρθως ἐκφέρονται καὶ τὰ (ὡς ἐπιτοπλεῖστον μετὰ τῶν προθέσεων, ἀμφι, περι, εἰς, ὑπὲρ καὶ οὐδέποτε μετὰ τοῦ ὡς—ἕως) ἀριθμητικὰ, τὰ δηλοῦντα τὸ ὡς ἔγγιστα. Πλείονες τῶν ἐκατῶν ἐγένοντο. Λέγονται Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι.

689. 2. Τὸ εἶδος ποιοῦν ἄρθρον περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ ὁμοειδῆ ἀντικείμενα· οἱ πολῖται, ὁ ῥήτωρ· οἶον, δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα ἢ τοὺς στρατιώτας.

ΣΗΜ. Ἐκ τούτου καὶ τὰ κύρια ὀνόματα ἐν πληθ. ἀριθμῷ ἐκφέρονται ἐνάρθως· οἱ Σωκράται (δηλ. φιλόσοφοι ὡς ὁ Σωκράτης).

690. α. Παραλείπεται τὸ ἄρθρον, ἐὰν οὐσιαστικὸν παριστᾷ ἰδέαν τινὰ γενικῶς· οἶον, ἀνθρώπου ψυχὴ τοῦ θεοῦ μετέχει.

ΣΗΜ. α. Οὕτω τίθεται ἀνάρθως ὁ φυσικὸς χρόνος (μάλιστα μετὰ προθέσεων καὶ τῶν ἄμα καὶ μέχρι) ἢ ἱστορικαὶ ἐποχαί· οἶον, ἔαρ ὑπέφαινεν. Ὅτε ταῦτα ἦν, σχεδὸν ἦσαν μέσαι νύκτες· ἄμα ὄρθρω, ἔφ, ἐξ ἑωθινοῦ μέχρι δειλῆς, μετὰ ἡλίου ἔλωσιν.

ΣΗΜ. β. Ἀνάρθως τίθενται ὡς ἐπιτοπλεῖστον καὶ ἐμπρόθετοι τινες φράσεις ἐπιρρήματικαὶ ἢ τόπου δηλωτικαὶ, ἐν δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, ἐπὶ (εἰς) δόρυ, ἐπὶ καὶ παρ' ἀσπίδα, ἐπὶ πόδα, πρὸς ἄστν, ἐξ Ἀκροπόλεως, τὰ ἐντὸς τείχους, ἔξω πόλεως, διὰ νήσων ἔπλευσε, ἐπὶ θύραις, ἐξ ἀγορᾶς. Τὰ δὲ γῆ καὶ θάλασσα δέχονται τὸ ἄρθρον, ἐὰν ὁ λόγος γίνηται περὶ ὠρισμένης τινὸς χώρας ἢ θαλάσσης. Ὡς καὶ ὁ Θεὸς σημαίνει ὠρισμένον τινὰ θεὸν, Θεὸς, δὲ ἀπλῶς τὸ θεῖον· οἱ ἄνθρωποι καὶ ἄνθρωποι.

β. Τὸ ἄρθρον παραλείπεται προσέτι καὶ ἐπὶ τινῶν οὐσιαστικῶν, τὰ ὁποῖα ἐκ τῆς χρήσεως προσέλαβον ἔννοιαν κυρίων ὀνομάτων, Πρυτάνεις, ἐν Ἀκροπόλει (τῇ τῶν Ἀθηνῶν), Βασιλεὺς (ὁ Περσῶν).

γ) Τὸ κατηγορούμενον (622, β') κανονικῶς ἐκφέρεται ἀνάρθως. Πόνος ἐκκλησίας πατήρ. Οἱ Ἀθηναῖοι Περικλέα εἶλοντο στρατηγόν. (631)

691. Διὰ τοῦ ἄρθρου δύναται νὰ μεταπέσῃ εἰς οὐσιαστικὸν πᾶν ἐπίθετον, μετοχῇ, ἐπίρρημα καὶ ἀπαρεμφάτον· οἶον, ὁ γέρον, οἱ πλούσιοι, ὁ λέγων (=ὁ ῥήτωρ), οἱ πέλας (=οἱ γείτονες), οἱ παρόντες, τὰ κάτω, οἱ πάλοι, τὸ μισεῖν, οἱ ἀμφὶ Σωκράτην.

ΣΗΜ. β'. Ἡ ἔναρθρος μετοχῇ παραφράζεται συνήθως καὶ δι' ἀναφορικῆς προτάσεως· οἶον, ποιεῖτω ταῦτα ὁ βουλόμενος (=δεσὶν βούληται).—Μὴ ζητεῖτε τὸν ταῦτα λέγοντα.

ΣΗΜ. β'. Τὸ οὐδ. ἄρθρον τὸ δύναται νὰ τεθῇ ἐν οἰαδήποτε πτώσει πρὸ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ ὁποῖον καθ' ἑαυτὸ εἶνε οὐσιαστικόν, καὶ πρὸ ὅλης προτάσεως· οἶον, τὸ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν ὡς μέγιστον σημεῖον παιοῦμεθα. Οὐ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ δυνάμινα τρόπον χρῆσθην.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ γενική τοῦ ὀνομαστικῶ ἀπαρεμφάτου τίθεται ἀνάρθως μετ' οὐσιαστικῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουσι κατηγορηματικὴν χρῆσιν, ὥρα, καιρὸς, σχολή, νόμος, ἐλπίς, ἀνάγκη· Οὐκέτι ὀκνεῖν καιρὸς.—Οὐ σχολή κάμνειν.

692. Τὸ ἄρθρον τίθεται καὶ ὡς οὐσιαστικόν, ὅτε μὲν πρὸ γενικῆς (663 β'), ὅτε δὲ πρὸ ἐμπροθέτου τινὸς πτώσεως· οἶον τὰ τῶν Ἀθηναίων, οἱ ἐν τῇ πόλει, τὰ μετὰ ταῦτα.

693. Διὰ τοῦ ἄρθρου πολλὰ ἐπίρρηματα (τόπου, χρόνου, μέτρου, τρόπου), τιθέμενα μετὰ αὐτῶ καὶ τοῦ πτωτικῶ του, λαμβάνουσιν ἐπιθετικὴν ἔννοιαν· οἶον, Οἱ τότε ἄνθρωποι, ἡ παραυτίκα ἡδονή, αἱ ἐνθάδε γυναῖκες, ἡ ἄγαν ἐλευθερία, ἡ λίαν τροφή, ὁ ὁμολογουμένως δούλος.

ΣΗΜ. Τὸ αἰεὶ ἔναρθρον σημαίνει πάντοτε καὶ ἐκάστοτε.

694. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ γενικαὶ ἢ ἐμπρόθετοι οὐσιαστικῶν προσδιορισμοί, παρεντιθέμενοι μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τῆς πτώσεώς του, ἐπέχουσι χώραν ἐπιθετικῶν προσδιορισμῶν· οἶον, Τὰ τῶν Ἀθηνῶν πράγματα, οἱ ἐν τῇ πόλει ἄνθρωποι, ἡ καθ' ἡμέραν τροφή, αἱ ἀνευ λυπῶν ἡδοαί.

695. Τὸ ἐπίθετον ὡς προσδιορισμὸς (632) τίθεται μετὰ τοῦ οὐσιαστικῶ καὶ τοῦ ἄρθρου του. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος.—Ἐὰν δὲ τὸ οὐσιαστικὸν διακρίνηται καθ' ἑαυτὸ διὰ τοῦ ἄρθρου, τὸ δ' ἐπίθετον ἐπιφέρεται ἔπειτα ὡς προσθήκη (633), τότε προηγείται τὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἔπεται τὸ ἐπίθετον ἀνάρθως. Ἐν τιαύτῃ δὲ περιπτώσει.

696. α.) Τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν ἀνάρθως, ἐὰν αὐτὸ καὶ μόνον τιθέμενον δὲν ἤθελεν ἔχει ἄρθρον.—Τί διαφέρει ἄνθρωπος ἀκρατῆς θηρίου

τοῦ ἀκρατεστάτου. Ἐνθα διακρίνεται ἀκρατῆς τις ἀνθρώπος ἀπὸ τοῦ ἀκρατεστάτου θηρίου ὅπου θηρίον καὶ μόνον ἤθελε τετῆ ἀνάθρως.

β'.) Τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν ἐν ἀνάθρως, ἀν καὶ μόνον τιθέμενον ἤθελεν ἔχει τὸ ἄρθρον. Οἱ Χῖοι, τὸ τεῖχος περιεῖλον τὸ καινόν, ὅπου καὶ ἀνευ τοῦ καινόν, τὸ οὐσιαστικὸν ἤθελε τετῆ ἀνάθρως. Τὸ τεῖχος περιεῖλον.

γ'.) Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἐν 695 προσδιορισμοῦ. Ὁ Ἀθηναίων δῆμος (≡ Ἀθηναϊκὸς δῆμος) καὶ ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων (≡ δῆμος, ἦγουν ὁ Ἀθηναϊκός), ὁ μετὰ ταῦτα χρόνος (≡ ὕστερος χρ.) ὁ χρόνος ὁ μετὰ ταῦτα (≡ χρόνος, ὅς ἐπιγενήσεται).

697. Ἐπιθετον ἀνάθρουν, προτασσόμενον ἢ ἐπιτασσόμενον εἰς οὐσιαστικὸν ἐνάθρουν, εἶνε ὄχι προσδιορισμὸς ἀπλοῦς τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἀλλὰ κατηγορούμενον, δηλ. πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωμεν, ὅτι ἤδη πρῶτον ἀποδίδεται ἡ ἰδιότης αὐτῆ εἰς τὸ οὐσιαστικὸν οἶον, ἀγαθὸς ὁ ἀνὴρ, καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθὸς (δηλ. ἐστίν). Ἄπαντες ἔχομεν τὸ σῶμα θνητόν.

ΣΗΜ. α. Πολλάκις δύναται νὰ παραφρασθῆ τοῦτο δι' ὅλης ἀναφορικῆς προτάσεως οἶον, οἱ Ἀθηναῖοι ἠγόουν αὐτόνομον τὸ πρῶτον συμμάχων (≡ οἱ ἦσαν αὐτόνομοι). — Φαίνομαι μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιοῦμενος (≡ αἱ ὑποσχέσεις, ἀς ποιοῦμαι, μεγάλας εἰσίν).

ΣΗΜ. β'. Πολὺ ἕστατος εἶνε ἡ χρῆσις τοῦ ἄρθρου πρὸ κυρίων ὀνομάτων, εἰς τὰ ὅποια προστίθεται καὶ ἄλλο προσηγορικόν. — Καθάλου ὕμως τίθεται οἶον πάντοτε σγεδὸν ἐπὶ ποταμῶν καὶ ὄρεων. Εὐφράτης ποταμὸς καὶ ὁ ποτ. ὁ Εὐφ. — Ἐάν δ' ἦνε ἀνάθρουν πρέπει νὰ νοηθῆ οὕτω, Ποταμὸς τις καλούμενος κλ. Σπανιώτερον ἐπὶ πόλεων οἶον, ἡ Μένδη πόλις, νῆσος ἡ Σικελία, ἡ πόλις οἱ Ταρσοί. Οὕτω καὶ ἡ μόνιμος φράσις ἡ θουλή οἱ πεντακῆσιοι. Ἐάν δὲ τὸ προσηγορικὸν ἦνε ἡ λέξις ὄνομα ἢ ἄλλη τις τοιαύτη, ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἄρθρον, παραλείπεται δὲ ἐάν ὑπάρχῃ ἀναφορὰ τις οἶον, τίποτε νοεῖ τὸ ὄνομα οἱ δαίμονες. — Ὄνομα Ζάγκλη ἐκλήθη. — Κατὰ γενικὴν δὲ τίθεται πολλάκις τὸ οὐσιαστικὸν εἰς τὸ προσδιοριστικὸν οἶον, τὸ ὄρος τῆς Ἰστώνης ἔλεγον δὲ καὶ ἡ (τῶν) Ἀθηναίων πόλις, ἡ ἡ πόλις ἡ Ἀθηναίων, καὶ οὐδέποτε ἡ πόλις Ἀθῆναι.

ΣΗΜ. γ'. Οὕτω καὶ οἱ εἰς κύρια ὀνόματα προστιθέμενοι προσηγορικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται ἐνάθρως, ὅταν τίθωνται ὄχι ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς διακριτικοί οἶον Σεβίνας ὁ Ἄρκας στρατηγὸς ἀπέπλευσεν. — Κῦρος ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην ἐστρατεύετο. — Ζεὺς σωτὴρ καὶ ὁ Ζεὺς ὁ Σωτήρ. — Τὰ δὲ εἰς τὰ ἔθνικα ὀνόματα προστιθέμενα ἄλλα μερικώτερα ἔχουσι πάντοτε τὸ ἄρθρον οἶον Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι, Θράκες οἱ Βιθυνοί, οἱ Βιθυνοὶ Θράκες (καὶ ἡ Βιθυνία Θράκη), οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφοσσεῖς.

698. Ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία λαμβάνει τὸ ἄρθρον, ἐάν δι' αὐτῆς σημειώται ὠρισμένον τι ἀντικείμενον ὁ ἐμὸς ἑταῖρος, καὶ ἐμὸς ἑταῖρος (δηλ. εἷς τις).

ΣΗΜ. Ἐάν εἰς προσωπικὴν ἀντωνυμίαν προστεθῆ καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ, τίθεται πρὸ τούτου τὸ ἄρθρον, ἀν καὶ ἄλλως ἤθελε τετῆ τὸ ὄνομα ἐνάθρως οἶον, Ἡμεῖς οἱ Κρήτες οὕτω καὶ ἐάν ἡ ἀντωνυμία ἐμπεριέχεται εἰς τὸ ὄνομα οἶον, οὐ σφόδρα χρομέθα οἱ Κρήτες τοῖς ἐσθλοῖς ποιήμασιν.

699. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός, προτασσομένη ἢ ἐπιτασσομένη εἰς ἔναρθρον οὐσιαστικόν, ἔχει κατηγορηματικὴν ἔννοιαν, ἥτοι σημαίνει ὑποκειμενον, περὶ τοῦ ὁποίου ἤχιστα ἠλπίζε τις (μόνος του αὐτός καὶ ὄχι ἄλλος) οἶον, αὐτός ὁ πατήρ καὶ ὁ πατήρ αὐτός.—Παρεντιθεμένη δὲ μεταξὺ τοῦ ἀρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὡς ἀπλοῦς προσδιορισμός, σημαίνει, ὁ ἴδιος οἶον ὁ αὐτός ἀνὴρ.

700. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος, τίθενται κανονικῶς μετ' οὐσιαστικοῦ, ἐνάρθρος μὲν, ἐὰν αὐτὸ δὲν ἦνε κατηγορούμενον οὗτος ὁ ἀνὴρ, καὶ ὁ ἀνὴρ οὗτος· ἐκεῖνο τὸ δῶρον· ἀνάρθρος δ', ἐὰν τὸ οὐσιαστικόν ἔχη κατηγορουμένου ἔννοιαν. Ἐν Πέρσαις νόμος ἐστὶν οὗτος.

701. Πᾶς (ἅπας) προτασσομενον οὐσιαστικοῦ ἀνάρθρου, ἀναρθρον μὲν σημαίνει, ἕκαστος· οἶον πᾶς ἀνθρώπος, πᾶσα πόλις· ἔναρθρον δὲ, ὁλόκληρος (ἢ καὶ τὸ ὅλον ὁ πληθ. ἅπαντες). Ἡ πᾶσα πόλις, τοὺς πάντας πολίτας (=τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν)—Συνηθέστατα δὲ προτάσσονται ἢ ἐπιτάσσονται τὰ πᾶς καὶ ὅλος εἰς ἔναρθρα οὐσιαστικά· οἶον, πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν.—Τῆς ἡμέρας ὅλης διήλθομεν οὐ πλέον πέντε καὶ εἴκοσι σταδίων.

ΣΗΜ. Τὸ πᾶς ἔναρθρον προστιθέμενον εἰς ἀριθμητικὸν ὄνομα σημαίνει τὸ ἐν ὄλῳ. Δαρεῖος ἐθασίλευσε τὰ πάντα ἐξ καὶ τριάκοντα ἔτη.

702. Ὁρίσμοι μέτρων καὶ μερῶν ὅλου σημειοῦνται διαφόρως καθ' ἣν ἔχουσιν ἔννοιαν· οἶον, ἔσχατον τὸ ὄρος (=τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ ὄρους), τὸ ἔσχατον ὄρος (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ἄλλα)· οὕτω καὶ ἡ ἀγορὰ μέση (=τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς) καὶ ἡ μέση ἀγορὰ.

ρη'. Προθέσεις.

703. Ἡ χρῆσις τῶν προθέσεων εἶνε διττή· α) συντίθενται μετ' ῥήματος, ὅπως ὀρίσωσιν ἔτι μᾶλλον τὸν ὄρον, πρὸς ὃν φέρεται ἡ τοῦ ῥήματος ἐνέργεια· καὶ β) τίθενται καθ' ἑαυτάς, ἐκάστη μετ' ὀρισμένων πλαγίων πτώσεων, διὰ τὰ ὀρίσωσιν τὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν λέξεων τινῶν ἐν τῷ λόγῳ ἀκριβέστερον, ἢ ὅ,τι τοῦτο δύναται νὰ γείνη διὰ μόνης τῆς πτώσεως.

ΣΗΜ. α. Ἐπειδὴ τὸ ὄνομα πρόθεσις προήλθεν ἐκ τῆς πρώτης χρήσεως, διὰ τοῦτο αἱ προθέσεις ἐκείναι (ἄνευ, ἄχρι, μέχρι, μεταξὺ, ἕνεκα, πλὴν 116), αἵτινες δὲν δύναται νὰ συντεθῶσι μετ' ῥήματα, λέγονται κατὰ χρῆσιν καί. Ἐχουσι δ' αὐταὶ πᾶσαι (παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ ἕως) τὴν γενικὴν, πλὴν τῆς ὡς.

ΣΗΜ. β. Ἄπασαι αἱ προθέσεις ἦσαν ἀρχικῶς ἐπιρρηματικά, ὡς δεκνύει ἡ παρ' Ὀμήρῳ χρῆσις, ὅπου δύναται, καὶ χωρισθεῖσαι ἀπὸ τοῦ ῥήματος, νὰ τεθῶσι μόναι ἄνευ πτωτικοῦ.—Ἐν δὲ τῇ πεζῇ τῶν Ἀττικῶν γλώσσῃ μόνη ἡ πρὸς τίθεται ἐπιρρηματικῶς μετὰ τοῦ καὶ (καὶ πρὸς) καὶ τοῦ δὲ (πρὸς δέ). Ἀθλιον ἔφη εἶναι τὸν ἀδικῶς ἀποκτείναντα καὶ ἐλευσινόν γε πρὸς (Πλάτ.)

ΣΗΜ. δ'. Κανονικῶς συντάσσονται αἱ προθέσεις μετὰ οὐσιαστικῶν ἢ ἄλλων κλι-

τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἢ καὶ μετὰ ἀπαρέμφατον ἢ ἐπιρρήματα ἄναρθρα (693). Εὐρηται δὲ ἢ εἰς καὶ πρὸ ἀνάρθρων χρονικῶν ἐπιρρήματων, εἰς αἰεὶ, αὔθις, αὔριον, ἄπαξ, τρίς (τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ γράφονται ὑφ' ἑν, ἐπειδὴ εὐρηται καὶ κεχωρισμένα) Ἐς μὲν γὰρ αἰεὶ, εἰς μὲν ἄπαξ, ὡς καὶ παρ' αὐτίκα κατὰ Κρύγερον γραπτέον. Σπάνια δ' εἶνε μετ' αὐτῆς τὰ τήμερον, νῦν, αὐτίκα, ὕστερον, ἔπειτα, τότε (καὶ μέχρι τότε, Θουκυδ., ἕως τότε Πολύβ.), ὅποτε, ὅτε, ὅψε, (ἕως ὅψε, μέχρι ἔχθες καὶ πρῆν, καθ' ἄπαξ). — Παρὰ δὲ τοῖς μετέπειτα καὶ ἐκ τότε, ἐκ πάλαι, πρὸ πάλαι, ἀπ' ἐντεῦθεν, ἐπὶ μᾶλλον.

704. Εἶνε δὲ αἱ προθέσεις μονόπτωτοι, δίπτωτοι καὶ τρίπτωτοι, καθ' ὅσον συντάσσονται μετὰ μιᾶς μόνης, ἢ δύο, ἢ καὶ τῶν τριῶν πλαγίων πτώσεων.

Α. Προθέσεις μονόπτωτοι.

α.) Μετ' αἰτιατικῆς εἰς, ἀνά.

β.) Μετὰ γενικῆς ἐκ, πρὸ, ἀπὸ, ἀντί.

γ.) Μετὰ δοτικῆς ἐν, σύν.

Β. Δίπτωτοι.

Μετ' αἰτιατ. καὶ γεν. διὰ, κατὰ, μετὰ, ὑπέρ, ἀμφί.

Γ. Τρίπτωτοι.

περὶ, παρὰ, πρὸς, ἐπὶ, ὑπό.

Α. Προθέσεις μονόπτωτοι.

α.) Προθέσεις μετ' αἰτιατικῆς μόνης συντασσόμεναι, εἰς, ἀνά.

705. Εἰς ἢ ἐς σημαίνει κυρίως καὶ μεταφορικῶς τὸν σκοπὸν, πρὸς ὃν φέρεται ἡ πράξις (ἀντίθ. ταύτης ἢ ἐκ μετὰ γεν.)· καὶ δὴ

α.) Τόπον. Ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν. — Ὀρκους γυναικῶς εἰς ὕδωρ γράφω· — Λέγειν εἰς τὸ δικαστήριον.

ΣΗΜ. Εἰς μετὰ γεν. ζῆτει 663, γ'.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς πρὸς τίθεται ἢ εἰς μετὰ ὀνόματα τόπων καὶ ἔθνων καὶ προσώπων, (ὁσάκις ταῦτα ἔχουσι τοπικὴν ἔννοιαν, οἷον δικασταί = δικαστήριον). Πάρις ἤγαγ' Ἐλλάδ' εἰς Ἴλιον. — Βαδίζουσιν εἰς ἀλλήλους. — καὶ μετὰ τῶν ἀφηγηματικῶν, λέγειν εἰς τὸ δικαστήριον (πρὸς τοὺς δικιστάς).

β.) Χρόνον. Ἦκετε εἰς τὴν τριακοστὴν ἡμέραν, εἰς ὕστεραίαν, εἰς ἐσπέραν, ἔτος εἰς ἔτος.

γ.) Μέτρον καὶ ἀριθμὸν. Εἰς δύναμιν (= κατὰ δύναμιν). — Ζηλωτὸς, ὅστις εὐτύχησεν εἰς τέκνα, εἰς δύο (= ἀνά δύο), ξυμβοήθησαν, εἰς εἴκοσι (= περὶπου εἴκοσι).

δ.) Σκοπὸν νοητικῶς. Χρήσιμον εἰς τὸν πόλεμον. — Εἰς τὸδε ἤκομεν

ε.) Φράσεις. Εἰς καιρὸν (ἤλθες), εἰς καλὸν, εἰς δέον, εἰς ὑπερβολὴν (φοβοῦμαι), εἰς τέλος (τέλος πάντων).

ς.) Ἐν συνθέσει κίνησιν εἰς τὰ ἐντός· εἰσιέναι.

706. Ὡς συντάσσεται καθὼς ἢ εἰς, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ προσώπων. Διά τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.

707. Ἄν ἀ' σημαίνει τὴν ἐν τοῖς ἄνω φορὰν (πρὸς κατὰ).—οἶον, ἀ.) Τόπον. Ἄνὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν εἰρήνη ἔσται.

β'.) Χρόνον. Ἄνὰ πᾶσαν ἡμέραν.

γ'.) Διανομήν. Ἄνὰ πέντε.

δ'.) Μεταφορικῶς ἐν ταῖς φράσεσιν, ἀνὰ στόμα ἔχειν θεοῦ, ἀνὰ κράτος ἐλαύνει (=μὲ ὅλα του τὰ δυνατὰ), ἀνὰ λόγον (=κατ' ἀναλογίαν).

ΣΗΜ. Ἐπικοί καὶ Δυρικοί ποιηταὶ συντάττουσι τὴν ἀνὰ καὶ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς.

ε.) Ἐν συνθέσει σημαίνει τὸ ἐπάνω, ὀπίσω, πάλιν· ἀνέχω, ἀναχωρῶ, ἀναμάχομαι, καὶ ἰδίως τὴν ἀπὸ τῶν παραλίων εἰς τὰ μεσόγεια διεύθυνσιν (πρὸς κατὰ). ἀναβαίω, ἢ καὶ τὴν εἰς τὸ πέλαγος, ἀνάγομαι, ἀναίρω.

2.) Μετὰ γενικῆς μόνης συντάσσονται αἱ ἐκ, πρὸς, ἀντί, ἀπό.

708 Ἐκ (πρὸ φωνήεντος ἐξ') σημαίνει ἀναχώρησιν ἐκ τοῦ μέσου. (ἀντιθετος τῆς εἰς καὶ ἐν πολλοῖς συνώνυμος τῆς ἀπό) οἶον,

ἀ.) Τόπον. Ἐκ Σπάρτης φεύγει.—Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν (Ζ. ἀπό).

ΣΗΜ. Καὶ μετὰ πληθυντικῶν προσώπων. Κτήνη ἐκ τῶν Ταόχων ἔλαβον.

β'.) Χρόνον. Ἐκ παιδῶν (ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας), ἐκ τούτου, ἐκ τούτων (μετὰ ταῦτα).

γ'.) Ἀρχὴν (καταγωγὴν). Οὐκ ἂν γένοιτο χρηστὸς ἐκ κακοῦ πατρός. Ἀρχίνος ὁ ἐκ Κοίλης, ἐκ θαλάσσης ἤρτηται ἡ σωτηρία, κρεμάσαι τι ἐκ τινος.

δ'.) Μέτρον καὶ συνειρμόν. Ἐκ τῶν ἔργων χρὴ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν.—Λόγον ἐκ λόγου λέγειν.

ε.) Φράσεις. Ἐκ δεξιᾶς, ἐκ παντὸς τρόπου, ἐξ ἴσου.

ΣΗΜ. Τὸ ποιητικὸν αἴτιον σπανίως τίθεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μετὰ τῆς ἐκ ἀντι τῆς ὑπὸ, καὶ τοῦτο μόνον μετὰ τῶν δόσεως σημαντικῶν ῥημάτων. Ἐκ θεοῦ δέδοται (πρὸς 723, γ', σημ.).

709. Ἀπό' σημαίνει ἀποχωρισμὸν κυρίως καὶ μεταφορικῶς, καὶ συνωνυμεῖ πολλάκις μὲ τὴν ἐκ.

ἀ.) Τόπον. Οὐκ ἀπὸ τῆς αὐτῶν ὁρμῶνται οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ἐπικαλεσομένων.—Κατέδησαν ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους.

β'.) Χρόνον. Ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας.

γ'.) Αἰτίαν καὶ ἀφορμήν. Αὐτόνομος ἀπὸ τῆς εἰρήνης.

δ'.) Εἰς πολλὰ δὲ τίθεται ὄχι διὰ χωρισμοῦ ἔννοιαν, ἀλλὰ διότι ἢ πράξις ἐκεῖθεν φέρεται ἀλλαχόσε. Κύρος τὰ θηρία ἐτόξευσεν ἀπὸ ἵπ-

που, ἀπὸ στόματος (δηλ. λέγειν), ἀπὸ ταυτονόμου (ὁρμώμενον ποιεῖν), οἱ ἀπὸ σκηῆς (λέγοντες), ἀπὸ τοῦ προφανοῦς.

έ.) Φράσεις· ἀπὸ σκοποῦ, ἀπὸ τρόπου (=πέρα τοῦ σκοποῦ τοῦ καθήκοντος), ἀπὸ γνώμης (=κατὰ τῆς γνώμης).

ς'.) Ἐν συνθέσει χωρισμόν ἀπέρχεσθαι, ἀπομανθάνειν (λησμονεῖν) καὶ τὸ ὀπίσω ἀπαιτεῖν, ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν.

710 Ἄντι, ἀρχικῶς εἶχε τὴν ἐκλιπούσαν σημασίαν τοῦ ἐναντίου, ἀντικρῶ (Ἐν. Ἄν. Δ', ζ'), ἔπειτα δὲ προσέλαβε

ά.) Τὴν τῆς ἀντικαταστάσεως. Ἡδύγε πατὴρ φρόνησιν ἀντ' ὀργῆς ἔχων. Μάλιστα δ' ἐπὶ ῥημάτων ἀλλαγῆς Ἄντι θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀλλάξασθαι.

ΣΗΜ. Σπανίως τίθεται μετὰ συγκριτικῶν ἀντὶ τῆς ἀπλῆς γενικῆς ἢ τοῦ ἡ (709). Δίρετώτερος ὁ καλὸς θάνατος ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου.

β'.) Ἐν συνθέσει· ἐναντιότητα καὶ ἀνταλλαγὴν ἀντιλέγειν, ἀντιδιδόναι.

711. Πρὸ· ἐμπρὸς (κυρίως καὶ μεταφορικῶς).

ά.) Τόπον. Πρὸ θυρῶν ἕστηκαν.—Πολὺ σκότος ἐστὶ παρ' ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας.

β'.) Χρόνον. Οἱ πρὸ ἡμῶν γεγονότες.

γ'.) Προτίμησιν. Βούλου γονεῖς πρὸ παντὸς ἔχειν.

ΣΗΜ. Καὶ ἐπὶ συγκριτικῶν ἀντὶ τοῦ ἡ (πρὸς 674). Μῆτε παιδὰς περὶ πλείονος παιοῦ, μῆτε τὸ ζῆν μῆτ' ἄλλο μῆδὲν πρὸ τοῦ δικαίου.

δ'.) Φράσεις. Πρὸ πολλοῦ ποιεῖσθαι τι (=ἀντὶ πολλοῦ).

έ.) Ἐν συνθέσει· τὰ αὐτὰ προτιθέσθαι, προίστασθαι, προτιμᾶν.

3) Προθέσεις μετὰ δοτικῆς μόνης συντασσόμεναι, ἐν, σύν.

712. Ἐν σημαίνει πὸ ἐντὸς τῆς περιφερείας κείμενον· καὶ δὴ

ά.) Τόπον. Ἐν Ἀθήναις.—Ἦλθον εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλληνίδα, οἰκουμένην ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ.—Ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐκ ἐστὶ κακῶς λέγειν τοὺς ἄρχοντας.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ δὲ πληθυντικῶν ἢ καὶ περιληπτικῶν ὀνομάτων προσώπων σημαίνει μεταξὺ ἢ ἐνώπιον. Ὁχληρὸν ἐστὶν ἐν νέοις ἀνὴρ γέρων.—Ἐν πᾶσιν ἢ ἐν τῷ πλήθει λέγειν.

β'.) Χρόνον. Ἐν τούτῳ τῷ ἔτει (684, γ', σημ.).

γ'.) Ἐσωτερικὴν στάσιν. Ἐπὶ προσώπων ἐν σοὶ πάντα ἐστὶν καὶ ἐπὶ πραγμάτων (=διά) ἐν τῷ δικαίῳ ἐλπίδες σωτηρίας.

δ'.) Φράσεις. Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (684, β', σημ.), ἐν τοῖς πρώτοις καὶ πρώτῃ (=ἐν τοῖς γιγνομένοις), ἐν καιρῷ, ἐν προσθήκῃς μέρει (=ὡς

προσθήκη), ἐν παρασκευῇ εἶναι (παρασκευάζεσθαι), ἐν αἰτία ἔχειν τινά, ἐν ἄργῃ ἔχειν (ποιεῖσθαι) τινά, ἐν ἑαυτῷ (ἑαυτοῦ) εἶναι·

έ.) Ἐν συνθέσει τὸ ἐν τὸς ἔγγειος, ἐνοικεῖν.

ΣΗΜ. Ἐν μετὰ γεν. ζήτει 763, γ'.

713. Σὺν καὶ (ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἀθίδι) ξὺν σημαίνει ὁμοῦ (πρὸ μετὰ). Τῆς γῆς σὺν ἀνδράσι κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν.

ΣΗΜ. Τὰ σὺν τι καὶ μετὰ τινος διαφέρουσιν, ὅτι ἡ μὲν σὺν σημαίνει καὶ συνεννόησιν ἢ ὑποστήριξιν, ἐξ οὗ καὶ σὺν Θεῷ (θεοῖς) σημαίνει μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, οὕτω καὶ σὺν νόμῳ (τὸ ἐναντίον π α ρ ά)· ἡ δὲ μετὰ ἀπλῶς συνυπαρξιν. Τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐκ τῶν συνθέτων συνέχω καὶ μετέχω, συλλαμβάνω καὶ μεταλαμβάνω.

Β'. Προθέσεις δίπτωτοι. Μετ' αἰτ. καὶ γενικῆς διὰ, κατὰ, μετὰ, ὑπὲρ, ἀμφί.

ΣΗΜ. Ἐν τοῖς ἐπομένοις προτάσσεται ἡ ἀρχικὴ σύνταξις ἐκάστης προθέσεως.

714. Διὰ (συγ. τῷ δύο, δις), σημαίνει τὸ μεταξὺ καὶ διὰ μέσου.

1. Μετὰ γενικῆς.

ά.) Τόπον. Διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται. Ἐπορεύθησαν διὰ Χαλύβων (ἦτοι διὰ τῆς χώρας τῶν Χαλ.).—Ἡ ἀρετὴ βαίνει διὰ μόχθων β.) Ὀργανον ἔμφυχον ἢ ἄψυχον. Ἐλεγε δι' ἐρμηνέως.—Ἀπάτης μεστὴ ἢ διὰ τῶν ὁμμάτων σκέψις.

γ.) Τόπον καὶ χρόνον (τὸ μεταξὺ διάστημα, ἢ μετὰ παρέλευσιν διαστήματος τινος, μετὰ . . .). Διὰ δέκα ἐπάλλξεων πύργοι ἦσαν.—Μεσσήνην διὰ τριακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίξιν.

δ.) Φράσεις ἐκ τῆς τοπικῆς σημασίας προερχόμεναι· διὰ μάχης ἰέναι, ἐρχεσθαι (τινι 678, β'), δι' ἐχθρας γίνεσθαι (τινι), διὰ κινδύνων ἔχειν τὸ πλεόν, διὰ μέθης ἐστίν ἡ ξυνουσία, διὰ στόματος, διὰ χειρῶν ἔχειν, δι' οὐδενὸς ποιεῖσθαι, διὰ μακροῦ (μετὰ πολὺν χρόνον).

2. Μετ' αἰτιατικῆς.

ά.) Αἰτίαν (προερχομένην ἐκ τῆς ἐν 1, β' σημασίας), καὶ ἐπὶ μὲν προσωπικῶν ἀντικειμένων σημαίνει τὸ διὰ συνεργείας, ἐπὶ δὲ πραγμάτων, τὸ ἐξ αἰτίας (καὶ συνωνυμῆι τῇ ἕνεκα). Διὰ τοὺς εὖ μαχομένους αἱ μάχαι κρίνονται.—Διὰ τὴν νόσον χρώμεθα τῷ ἱατρῷ.

β.) Φράσεις. Δικαιοσύνη αὐτὴ δι' ἑαυτὴν τὸν ἔχοντα ὀνίνησιν (=αὐτὴ καθ' ἑαυτήν).—Διὰ τί;

γ.) Ἐν συνθέσει σημαίνει τὸ διὰ μέσου· διέρχεσθαι, διάγειν, διαβαίνειν.—Χρονικὴν τελείωσιν· διαμένειν, διατελεῖν.—Χωρισμὸν καὶ διανομήν· διέχειν, διίστασθαι, διαδιδόναι, διανέμειν.

715 Κατά. κυρίως κάτω.

1. Μετά γενικῆς.

α.) Τόπον (ἐκ τῶν ἄνω, ἀντιθ. ἀνά). Κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνει.—Κατὰ τῆς γῆς καταδύομαι ὑπὸ τῆς αἰσχύνης.

β.) Ἐκτασιν ἀπλῶς, μάλιστα μετὰ τῶν κατηγορίας σημαντικῶν ῥημάτων. Ὁ μαντεύομαι κατ' Ἴσοκράτους λέγειν ἐθέλω.

γ.) Φράσεις. Ἐκ πлагίου οἱ φιλοὶ καθέσταςαν καὶ κατὰ νότου (ἐκ τῶν ὀπισθεν, μάλιστα περὶ στρατιωτῶν λεγόμενον)—Ὁμόσαντες καθ' ἱερῶν (= ἐν θυσίᾳ).

2. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἔκτασιν, ἀναφορὰν καὶ διεύθυνσιν ἐπί τι.

α.) Τόπον. Οἱ Ἕλληνες ἐνίκων Πέρσας κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.—Ἡ εὐλάβεια σκότον ἔχει καθ' Ἑλλάδα.—Οἱ Ἕλληνες ἐνίκων τὸ καθ' ἑαυτοῦς.

β.) Χρόνον. Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον.

γ.) Ἀναλογίαν καὶ συμφωνίαν ἐν συγκρίσεσιν. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, κατὰ πάντα, κατὰ λόγον, κατὰ δύναμιν, κατὰ φύσιν, κατὰ τοὺς νόμους, καθ' Ἡρόδοτον.

δ.) Διανομήν (πρβ. ἀνά). Κατὰ ἔθνη, καθ' ἕνα, κατὰ τρεῖς, καθ' ἡμέραν, κατ' ἐνιαυτὸν, τὸ (τά) κατ' ἐμὲ, καθ' ἡμᾶς αὐτοῦς.

ε. Φράσεις. Κατὰ μόνας (δηλ. μοίρας).

3. Ἐν συνθέσει. Διεύθυνσιν ἐκ τῶν ἄνω εἰς τὰ κάτω οἶον καταβάλλειν καὶ δή. 1.) Ἐκ τῶν μεσογείων εἰς τὰ παραθαλάσσια, οἶον, καταβαίνειν. (Ζ. ἀνά). 2.) Περὶ τῶν εἰς τὴν πατρίδα ἐπανιόντων ἐξορίστων οἶον, κατάγειν, κατιέναι, κατέρχεσθαι, κάθοδος. 3.) Ἀποτελείωσιν πράξεώς τινος οἶον, καταπιμπράναι, καταναλίσκειν, καταπράττειν. Μετὰ δὲ τῶν ἐν 671, σημ. ῥημ., τὸ ἐναντίον κατακρίνειν.

716. Μετά. (συγγενῆς τῷ μέσα).

1) Μετὰ γενικῆς τὸ ὁμοῦ (πρβ. σὺν). Διάκός, ἕως ἦν μετ' ἀνθρώπων, μετὰ καλλίστης ὦν δόξης διετέλεσεν.

2) Μετ' αἰτιατικῆς τὸ ὕστερον, ἐν χρόνῳ καὶ τάξει. Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον. Μετὰ μουσικὴν γυμναστικὴν θρεπτέοι οἱ νέοι.

ΣΗΜ. Παρὰ ποιηταῖς καὶ μετὰ δοτικῆς, σημαίνουσα τὸ μεταξύ. Ἐκτορα, δὲ θεοὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν.

3) Φράσεις. Μετὰ χειρας ἔχειν, μεθ' ἡμέραν (= ἐν ἡμέρᾳ οἶον νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν.)

4) Ἐν συνθέσει. Μέθεξιν (713, σημ.), κοινωνίαν, καὶ μεταβολήν, μεταδιδόναι, μετέχειν μεθιστάναι, μετανοεῖν.

717. Ἰπέρ. κυρίως τὸ ἄνωθεν.

1) Μετὰ γενικῆς.

α.) Τόπον. Ὁ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς.

β.) Προστασίαν καὶ τὸ οὐ ἕνεκα (πρὸ, πρῶ), παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπλῶς=περὶ (τινος).—Οὐκ ἄθυμειν δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων κινδυνεύειν μέλλοντας.—Ὁ τῆ πατρίδι γεγενῆσθαι νομίζων ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιθεῖν δουλεύουσαν ἀποθνήσκειν ἐβελήσει.

2) Μετ' αἰτιατικῆς· ὑπέρβασιν μέτρου καὶ ἀριθμοῦ. Μανία ἕως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τόπου εὐρηται ἕως οὐδέποτε ἐν τῇ τοιαύτῃ σημασίᾳ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, πλὴν ἐνίστη μετὰ κινήσεως σημαντικῶν βημάτων· ὑπὲρ γῆς ὄρουσ ἀφανισθεῖς.

3) Ἐν συνθέσει τὸ ὑπεράνω. Καθ' ὕψος ὑπερέχειν, ὑπερβαίνειν. καὶ ἔπειτα ὑπερβολὴν, ὑπερμισεῖν, ὑπέρσοφος, — ἀλλὰ καὶ περιφρόνησιν· ὑπερορᾶν.

718. Ἄμφι (συγγενὴς τῇ ἄμφω). Κυρία σημασία περίξ (ζῆτει περί).

1) Μετὰ γενικῆς· συνανυμεῖ τῇ περι μετὰ γενικῆς καὶ εὐρηται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μόνον Ξενοφ. Κύρ. παιδ, Γ', α, 8, ὅπως τῆς δίκης ἀκούσης παρὼν τῆς ἀμφι πατρός. καὶ Ἀνάβ. Δ', ε, 17. ἀμφιῶν εἶχον διαφερόμενοι.

2) Μετ' αἰτιατικῆς· περίξ ἐπὶ τόπου χρόνου, μέτρου καὶ ἐπασχολήσεως. Ἄμφι τὰ ὅρια, ἀμφι τοῦτον τὸν χρόνον, ἧδη ἦν ἀμφι πλῆθουςαν ἀγοράν. Κλέαρχος ἦν ὅτε ἐτελευτα ἀμφι τὰ πεντήκοντα ἔτη.—ἀμφι δεῖπνον πονεῖν· οἱ πολέμιοι εἶχον ἀμφι τὰ αὐτῶν (κατεγίνοντο περὶ τὰ πράγματά των).

3) Φράσις, οἱ ἀμφι τινα.

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ δοτικῆς σύνταξις εἶνε ποιητικὴ.

4) Ἐν συνθέσει· ἀμφοτέρωθεν· ἀμφίστομος.

Γ'. Προθέσεις τρίπτωτοι περὶ, παρὰ, πρὸς, ἐπὶ ὑπό.

719. Περί. Πέριξ (πρὸς ἀμφί).

Μετὰ γενικῆς.

α.) Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταφορικῶς μετὰ βημάτων διανοήσεως, ἀφηγήσεως καὶ πράξεως. Βουλευόνται περὶ πολέμου.—Τίνα δόξαν ἔχετε περὶ τούτων.—Ὀρμάσθε ἀγωνίζεσθαι περὶ τῆς ἀρετῆς.

ΣΗΜ. α. Ὁτως εὐρηται ἢ περὶ καὶ μετὰ βημάτων, τὰ ὅποια ἄλλως συντάσσονται μετὰ μόνης γενικῆς μετὰ προφανῆ τὴν διαφορὰν τῆς ἐννοίας. Μέλει μοι τινος καὶ περὶ τινος, μὴνῆσκομαι, λανθάνομαι τινος ἢ περὶ τινος, Ὡσαύτως καὶ μετὰ βημάτων μετ' αἰτιατ. ἄλλως συνασσομένων, μανθάνω τι καὶ περὶ τινος, ὡς καὶ τὸ παρὰ Πλάτωνι εὐχρηστον, ἀλλὰ ποιητικόν, ἐπαῖω (τι, οὐδὲν) περὶ τινος.

ΣΗΜ. 6'. Καὶ ὅλης προτάσεως τόπον δύναται νὰ ἐπέχη ἢ περί μετὰ γεν. (ἴσον ἔστι τὸ, κατὰ τι). Περὶ μὲν τῆς μαρτυρίας, ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν, αὐτοὶ μοι δοκοῦσιν ἔργῳ ἐξελέγχειν αὐτήν.

6'.) Φράσεις. Περὶ πολλοῦ, μικροῦ, παντός, οὐδενός ποιεῖσθαι (ἡγεῖσθαι) τι, προελθούσαι ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων.

2) Μετὰ Δοτικῆς.

α.) Τόπον (σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς) οἱ Θράκες φοροῦσι χιτῶνας οὐ μόνον περὶ τοῖς στέροιν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς μηροῖς.—

β'.) Συνηθεστέρα εἶνε ἢ μετὰ δοτικῆς σύνταξις μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων. Ἔδεισαν περὶ τῷ χωρίῳ, ἀλλὰ καί, περὶ ἐαυτῶν φοβοῦνται καὶ ὑμῶν.

3) Μετ' αἰτιατικῆς σχεδὸν ὡς ἡ ἀμφί.

α.) Τόπον. Περὶ Αἴγυπτον.—Περὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ βαρβάρους (= Κατὰ τοὺς Ἕλλ. καὶ βαρβ. ἢ ἐν Ἕλλησι καὶ βαρβ.)

β'.) Χρόνον. Ἢδη ἦν περὶ πλήθουςαν ἀγοράν.

γ'.) Ἐπασχόλησιν. Περὶ τὴν φιλοσοφίαν σπουδάζειν.—ἀλλὰ καὶ μετὰ γεν. σπανίως Περὶ δόξης χρηστῆς μᾶλλον σπουδάζετε ἢ περὶ χρημάτων.—Τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας γιγνομένους περὶ τὴν πόλιν τιμάτε καὶ τοὺς κακοὺς ἀτιμάζετε.

4) Ἐν συνθέσει. Πέριξ· περιέρχεσθαι, περιβλέπειν.—ἐπίτασιν· περιβλεπτος, περιχαρής.—περιφρόνησιν· περιοράν.

720. Παρά. Κυρίως τὸ πλησίον.

1) Μετὰ γενικῆς. Τὸ ἐκ μέρους τινος, μάλιστα μετὰ τῶν κινήσεως καὶ σωματικῆς ἢ νοητικῆς καταλήψεως σημαντικῶν ῥημάτων. Παρ' ἀνδρὸς ὡς ἀνδρα ἐβάδιζεν.—Οἱ ἄξιοι παρ' ὑμῶν τὰ δίκαια ἔξουσιν.—παρὰ τῶν εἰδῶτων ἀκηκόατε.

ΣΗΜ. Οὕτω τίθεται καὶ μετ' οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων, φιλικὴν ἢ ἐχθρικήν διάθεσιν σημαινόντων (συνωνύμως κατὰ τι μὲ τὴν ἀπλήν γενικήν).—Αἱ παρὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ θεῶν τιμωρίαι.—Δόγον παρ' ἐχθροῦ μηδέποθ' ἠγήγη φίλον.

2) Μετὰ δοτικῆς· τὸ πλησίον, εἴτα κτῆσιν καὶ κρίσιν. Ἐν τῇ συνῆθει γλώσση μόνον ἐπὶ προσώπων. Παρ' ὑμῖν ἐτράφην. Τὸ βασιλικὸν χρυσίον παρὰ τούτοις, οἱ δὲ κίνδυνοι παρ' ἡμῖν. Παρὰ τοῖς εὐφρονοῦσι κρεῖττόν ἐστι ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπανσιν εὐδοκίμεῖν.

3) Μετ' αἰτιατικῆς.

α.) Τόπον. Ἐπὶ μὲν προσώπων κίνησιν λεγομένην ἢ προσνοουμένην. Ἔρχει παρὰ Πρωταγόραν, στήναι παρὰ τινα(=ἐλθεῖν καὶ στήναι), εἶναι μένειν, καθῆσθαι παρὰ τινα. Ἐπὶ δὲ πραγμάτων παράτασιν ἢ καὶ ἀπλῶς

τὸ πλησίον ἐν κινήσει καὶ στάσει. Παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπορευέτο. Ἦσαν κῶμαι παρὰ τὸν ποταμόν.— Παρὰ τὴν πόλιν ἐστὶ πυραμίς.

β.) Χρόνον (ὡσαύτως παράτασιν). Τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον· ἀλλὰ τὸ παρ' ἡμέραν σημαίνει ἐναλλάξ.

γ.) Σύγκρισιν καὶ διαφοράν. Δεῖ τὰς πράξεις παρ' ἀλλήλας τιθῆναι.— Παρὰ τρεῖς ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως· οὕτω καὶ τὰ παρὰ μικρόν, παρ' ὀλίγον, παρὰ τοσοῦτον, οὐ παρ' ἓνα τὰν Σπάρταν· ἐξ οὗ καὶ ἡ φράσις· παρ' οὐδὲν ποιῆσθαι τι.

δ.) Αἰτίαν. Παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν Φίλιππος ἐπνή-
ξεται.

ε.) Ἐναντιότητα ἢ ἐξαίρεσιν. Παρὰ φύσιν, παρὰ γνώμην, παρ' ἐλπίδα, παρὰ τοὺς νόμους· οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα ἄλλα.

4.) Ἐν συνθέσει· πλησίον· ἐν στάσει καὶ κινήσει. Παραῖναι, παρακαθῆσθαι, παραπλεῖν, παρέρχεσθαι, παρακαλεῖν· μεταφορικῶς, παράβασιν καὶ διαστροφὴν παραβαίνειν (νόμον), παρασπονδεῖν, παραπρεσβεύειν, παρακούειν, παρορᾶν.

721. Πρὸς (συγγενῆς τῇ πρό). Κυρία σημασία· πλησίον (πρὸ. παρὰ) ἢ ἐκ μέρους.

1) Μετὰ γενικῆς. 1.) Τὸ ἀπὸ μέρους· τοπικῶς ἢ καὶ ἄλλως. Χαλκίς τῷ τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται.— Ἀλιβιάδης πρὸς πατρός μὲν ἦν Ἀλκμαιωνιδῶν, πρὸς δὲ μητρός Ἰππονίου.— Καλλίας δοκεῖ πρὸς Πρωταγόρου εἶναι. 2) Μετὰ παθητ. ῥημάτων (σπανίως) φιλεῖσθαι πρὸς τινος. 3.) Πρέπον. Χρησοῦ πρὸς ἄνδρὸς μηδὲν ἔνοσεν κακόν. 4.) Τὸ δὲ πρὸς Θεῶν καὶ τὰ ὅμοια σημαίνουσιν, ἐνώπιον, ἐν ὀνόματι.

2) Μετὰ δοτικῆς. Τὸ πλησίον ἢ προσθήκην. Κύρος ἦν πρὸς Βαβυλῶνι—πρὸς τούτοις, πρὸς τοῖς ἄλλοις.

3) Μετ' αἰτιατικῆς.

α.) Τόπον. Διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπα καὶ πράγματα. Ἐρχονται πρὸς ἡμᾶς πρέσβεις. Σικανοὶ τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Σικελίας οἰκοῦσιν· καὶ μετὰ τῶν ἀφηγηματικῶν ῥημάτων, λέγειν πρὸς τινα, λογίσασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς.

β.) Χρόνον. Ἦν πρὸς ἡμέραν ἤδη.

γ.) Ἀναφοράν ἢ ἀναλογίαν πρὸς τι· δικάζεσθαι πρὸς τινα.— Τὰ σμικρὰ πρὸς τὰ μεγάλα σμικρὰ ἐστὶν· διαφέρειν πρὸς ἀρετήν.

δ.) Φράσεις. Πρὸς ἡδονήν, πρὸς χάριν, πρὸς εἶαν (βιαίως), οὐδὲν πρὸς ἐμέ.

4.) Ἐν συνθέσει. Πλησίασιν καὶ προσθήκην· προσιέναι, προσάγειν, προστιθέναι, προσαποβάλλειν.

722. Ἐπί, κυρίως ἐπάνω.

1.) Μετὰ γενικῆς.

α.) Τόπον. Ἐπάνω καὶ πλησίον, καί, ἐν κινήσει, σκοπόν. Κύρος προϋφάνετο ἐφ' ἄρματος.—Τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία.—Ἐπὶ Σάμου πλεῖν.

β.) Χρόνον. Ἐπὶ τοῦ Δεκελειακοῦ πολέμου τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ἀπόλειπε.

γ.) Ἀπλῶς ἀντικείμενον, εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ πράξις. Ἄ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀράτε, ταύτ' ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν ἀγνοεῖτε. Οὕτω καὶ τὰ ἐφ' ἑαυτοῦ (=καθ' ἑαυτόν) ἐπὶ τεττάρων (καὶ ἐπὶ τέσσαρας).

2.) Μετὰ ῥοτικῆς.

α.) Τόπον. Ὡς καὶ μετὰ γεν. Ἐπὶ νηὶ καὶ ἐπὶ νηός.

β.) Χρόνον καὶ τόπου ἀκολουθίαν. Ἐπὶ τούτοις.

γ.) Ἐσωτερικὴν ἀναφοράν. Ἐπὶ τοῖς πράγμασιν εἶναι.—Ἐπὶ τοῖς πολεμοῖς (εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐχθρῶν) ἐπὶ παιδείᾳ τοῦτο ἔμαθες, ἐπὶ τόκοις δαμιζεῖν.

3.) Μετ' αἰτιατικῆς. Κίνησιν ἐπὶ τινα καὶ ἔκτασιν. Ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους ἠγοῦντο.—Τὴν γῆν ἐμίσθωσαν ἐπὶ δέκα ἔτη.

4.) Ἐν συνθέσει. 1) Ἐπάνω· ἐποικοδομεῖν, ἐπιτιθένα· 2) ἐναντίον ἐπέρχεσθαι, ἐπιστρατεύειν· 3) ὀπισθεν· ἐπιστάτης (ὁ ὀπισθεν ἰστάμενος καὶ ὁ ἐφορῶν ἔπειτα), ἐπίγονος· 4) προσθήκην· ἐπίκτητος, ἐπιμετρεῖν.

723. Ἰπὸ· κυρίως ὑποκάτω.

1.) Μετὰ γενικῆς.

α.) Τόπον. Ἡ πηγὴ χαριστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου ῥεῖ.—Τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια.—καὶ ἔπειτα.

β.) Ἐξάρτησιν καὶ συνοδεῖαν. Χωρεῖν ὑπ' αὐλητῶν, ὑπὸ μαστίγων τοξεύειν.

γ.) Τὸ ποιητικὸν αἷτιον μετὰ τῶν παθητικῶν ῥημάτων (630, σημ.) Τιτρώσκεσθαι, αἰρεῖσθαι ὑπὸ τινος—(Τεῖχην ἀνάλωτα ὑπὸ πολεμίων)—Ἡ πόλις ἐάλω ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Πολλοὶ ἀπέθανον ὑπὸ τῶν βαρβάρων.

ΣΗΜ. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον τίθεται καὶ μετὰ τῆς παρὰ, ἐὰν ἡ πράξις θεωρῆται ὡς ἀπλῶς προερχομένη ὑπὸ τοῦ ἀντικείμενου. Οἶμαι με παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ κατῆς σοφίας πληρωθῆσεσθαι. Παρ' Ἡροδότῃ καὶ τοῖς ποιηταῖς διὰ τῆς πρὸς καὶ τῆς ἐξ μετὰ γενικῆς (708, ἐ, σημ.) καὶ μετὰ τῆς ἀπὸ ἐπὶ ῥημάτων τοῦ ποιεῖν καὶ λέγειν δηλωτικῶν, καὶ μετὰ πρὸ. 679, δ'.

δ.) Αἰτίαν. Ἰπὸ γήρας ἀσθενής.

2.) Μετὰ δοτικῆς· ὑποκάτω κυρίως καὶ μεταφορικῶς. — Τί ἔχεις ὑπὸ τῷ ἱματίῳ.— Ἦν ἔτι ὑπὸ νόμοις καὶ πατρί.

3.) Μετ' αἰτιατικῆς. Ὑποκάτω ἐν κινήσει ἢ κατέκτασει. Ἐπορευόμεν ὑπ' αὐτὸ τὸ τεῖχος.— Ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κώμαις ἠλιζόντο. Οὕτω καὶ χρονικῶς παράτασιν ὑπὸ τὴν νύκτα, ὑπὸ τὴν ἔω.

δ.) Ἐν συνθέσει. Ὑποκάτω καὶ κρυφίως· ὑπόγειος, υποχείριος, ὑποσπόνδειος· ὑποχωρεῖν, ὑπάγειν.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τισὶ συντάξεσιν ἐπέχουσιν ἐμπρόθετοι πτώσεις τὴν χώραν ἀπροθέτων οἶον, περὶ εἴκοσι ἀπέθανον, ἀπέκτειναν. Συνεθεθήθησαν εἰς εἴκοσι μάλιστα ἰππέας. Συνειλεγμένων ὡς περὶ ἑπτακόσιους. — Περιτυγχάνουσι τοῖς λελυμένοις ὡς περὶ ἑκατὸν οὔσιν.— Οὕτως εὔρηται ὡς ὄνομαστ. καὶ αἰτ. τὸ ἐπὶ δέκα σταδίου, ἔχον πολλάκις καὶ γενικὴν ἐξηρητημένην. Κατεσκάφη τῶν τε ἰχθῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα σταδίου. Οὕτω καὶ τὰ ἐπὶ πολὺ, ἐπὶ μέγα, καθ' ἑκάστου καὶ καθ' ἑκάστον ἀντ' ὄνομ. αἰτ. καὶ δοτ. Ἐσεσθῆρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου. Ἐνθμεῖσθαι καθ' ἑαυτοῦς τε καὶ ξύμπαντες.— Κατὰ τε ἔθνη—καὶ ξύμπασιν παρεκλεύετο.

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις ῥήματά τινα, καθ' ἑαυτὰ μὴ δηλοῦντα κινήσιν, προϋποθέτουσι κινήσιν προηγουμένην ἢ ἐπομένην, καὶ διὰ τοῦτο συντάσσονται ὡς τὰ κινήσεως σημαντικά· Παραγγέλλειν εἰς τὰ ὄπλα.— Ἀνέστη εἰς τὸ βαλανεῖον, πάρειμι εἰς ἄστυ, ἐνταυθοῖ πάρεισιν, καθέξεσθαι εἰς τὸ Ἑραῖον, ἐπὶ τὴν ἐστίαν, ἄλλοσε ποι.— Ἡ δὲ ἐν μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαίνει καὶ τὸν σκοπὸν καταληφθέντα, ἀλλὰ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μόνον μετὰ παρακ. καὶ ὑπερσ. καὶ τοῦ αἴχουμα. Οἱ δὲ ἐν τῷ Ἑραίῳ καταπεφευγότες ἐξήσαν (=οἱ καταπεφ. καὶ ὄντες ἐν τῷ Ἑρ.) Ὡσαύτως εὔρηται καὶ μετὰ τοῦ τίθημι καὶ τῶν ὁμοίων ἐν ἀντι εἰς ἐν χερσὶ τίθεται.

ΣΗΜ. γ'. Αἱ πρόθεσις ἀπὸ, ἐκ, παρὰ, μετὰ τοῦ ἄρθρου, προστίθενται ὡς προσδιορισμοὶ οὐσιαστικοῦ τινος ἀντὶ τῆς ἐν, παρὰ, μετὰ δοτικῆς, ἐὰν ὑποδεικνύηται μετὰθεσίς τις τοῦ ἀντικειμένου. Κλέανδρος ὁ ἐκ Βυζαντίου ἀρμοστής μέλλει ἤξειν.— Ὅστις ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς Κῦρον κλ.— Οὕτω καὶ, ἄγγελον τῶν ἐνθένδε. (πρβ. 720, α.)

ΣΗΜ. δ'. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τίθενται αἱ προθ. συνήθως πρὸ τῶν πτώσεων των, ἢ δ' ἐνεκα καὶ περὶ (πέρυ) μετὰ τὴν γενικὴν. Μέλει θεοῖσιν ὦν καὶ περὶ μὲλη πέρε· καὶ ἡ ἄνευ ἐνίοτε μετὰ τὸ ἀναφορικόν (ὦ, ἄνευ).— Τὰ δὲ πάρα=πάρεστι, μέτᾱ=μέτεστι καὶ ἐνι=ἐνεστιν.— Ὅχι δὲ συνήθης εἶνε καὶ ἡ μεταξύ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ θέσις τῆς πρόθεσεως. Τοιαῦδε ἐν τάξει, πᾶσαν ἐς ἀρετὴν, ἡμέρας πέρυ τεσσαρασκαδέκα.

ΣΗΜ. ε'. Μεταξὺ πρόθεσεως καὶ πτωτικοῦ τίθενται μόνον ἔννοιαι προσδιοριστικαὶ τοῦ πτωτικοῦ (ἐκ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας = ἐκ τ. ἐπ. τῶν ἐρ.) καὶ οἱ σύνδεσμοι τέ, γέ, μέν, δέ, γάρ, αὖ, οὖν, ἄρα· ἐνίοτε δὲ τινες ἐκ τούτων καὶ σύναμα ἐγκλιόμεναι ἀντωνυμῖαι. Πρὸς μὲν ἄρα σοι τὸν Πατέρα, (ἐν ταῖς δ' αὐταῖς ἡδοναῖς).— Προσέτι τὸ οἶμαι, ἐν οἶμαι πολλοῖς, παρὰ γὰρ οἶμαι τοὺς νόμους, ἐξ οἶμαι τῆς ἀκροτάτης ἑλευθερίας.

ΣΗΜ. ς'. Ἐπὶ παρομοιώσεων διὰ τῶν ὡς καὶ ὡσπερ (καθάπερ) ἐπαναλαμβάνεται συνήθως ἡ πρόθεσις, ἐὰν ἔπηται ἡ παρομοίωσις. Παρ' ἡμᾶς φοιτᾷ ὡς παρὰ φίλου· παραλείπεται δὲ εἰς τὸ δεῦτερον μέλος, ἐὰν προηγήται· ὡσπερ ἐν

ἀλλοπρία τῆ πόλει ἐκινδύνευον. Ὡσαύτως ἅπασι τίθεται ἡ πρόθεσις καὶ ἐπὶ συνδέτων (τε-καὶ) ἔννοιῶν, πολλάκις δὲ καὶ ἐπὶ ἐναντιωματικῶν (οὐκ-ἀλλὰ, ἡ μὲν-δὲ), ἢ καὶ τῶν κατ' ἐρωταπόκρισιν γιγνομένων. Τῶν θεῶν ἕνεκα καὶ τοῦ εὐσεβοῦς, ἔπειτα δὲ καὶ ὁμῶν αὐτῶν.—Οἱ τριάκοντα πολλοὺς μὲν ἔχθρας ἔνεκα, πολλοὺς δὲ χρεμάτων ἀπέκτειναν.—Πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦθ ἐπέρι; Τί νος δὴ; Τοῦ ὕπολαμβάνειν κλ.

§. ρδ'. *Περὶ Ἄντωνυμιῶν.*

724. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμιαί, ἐπειδὴ ὑποδεικνύονται διὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος (625), τίθενται μόνον ἐπὶ ἐμφάσεως ἢ ἀντιδιαστολῆς. Καὶ σὺ ὄψει αὐτὸν (δὴλ. οὐ μόνον ἐγώ).

ΣΗΜ. Ὡς τριτοπρόσωπος ἀντων. χρησιμεύει ἡ αὐτὸς, πληθ. αὐτοί· ἐπειδὴ τὸ σφίσις εὐρηται ἔνιστε μόνον ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν.

725. Ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀναπληροῦται συχνάκις διὰ τοῦ ἄρθρου (687, γ'). Περὶ δὲ τοῦ ἄρθρου τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν ἰδὲ 698.

α.) Ἄντι τῆς κτητικῆς προτιμῶσι τὴν γενικὴν τῆς ἀρμοδίας προσωπικῆς· ἡ δὲ γενικὴ αὕτη, ἐὰν τὸ εἰς θ' ἀναφέρεται οὐσιαστικὸν ᾗνε ἔναρθρον, τίθεται πρὸ τοῦ ἄρθρου ἢ μετὰ τὸ οὐσιαστικόν.—Σοῦ ὁ υἱὸς καὶ ὁ υἱὸς σου, ὄχι δὲ καὶ ὁ σοῦ υἱὸς (ἀλλὰ ὁ σὸς υἱός).

β.) Διὰ τὴν μεταλλαγὴν αὐτὴν τίθενται πολλάκις εἰς τὴν κτητικὴν προσδιορισμοὶ κατὰ γενικὴν. Τὰ μὰ δυστήνου κακά.

726. Ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία ἀναφέρεται ἡάμέσως εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἐν ᾗ ὑπάρχει· Μάλιστα τὴν σαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει· ἢ—ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν—εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας, ἐὰν ᾗνε διάνοια ἄλλοτρια. Εἰσιέναι ἐκέλευσεν, εἰ μέλλοις σὺν ἑαυτῷ πλεῖν.—ἢ κατ' ἔννοιαν μόνον εἰς τι τούτων. Τοὺς λαμβάνοντας τῆς ὀμιλίας μισθὸν ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν ἀπεκάλει (=εἶναι ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν).

ΣΗΜ. α. Ἄντι τῆς αὐτοπαθοῦς τίθενται καὶ αἱ πλάγια πτώσεις τῆς προσωπικῆς, ἐὰν τὸ ὑποκείμενον ἐξαντικεῖται αὐτῷ, ὡς τι ἄλλοτριον ὄν, περὶ οὗ κρίνεται, μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεως καὶ ἐμφάσεως. Ἐγὼ ὑμᾶς κελεύω ἐμὲ μιμεῖσθαι. Ἄτονος δὲ τίθεται εἰς τὸ δοκῶ μοι (ἀλλὰ καὶ δοκῶ ἐμοὶ καὶ ἑμαυτῷ).

ΣΗΜ. β. Αἱ δοτικαὶ τῆς τριτοπροσώπου ἀντωνυμίας (οἱ, σφίσι) τίθενται ἐπίσης εἰς ἐξηρητημένας (ἀπεκρεφατικὰς μάλιστα καὶ μετοχικὰς) προτάσεις, ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως. Λέγεται Ἀπόλλων ἐκδεῖραι Μαρσῶαν ἐρίζοντα οἱ περὶ σοφίας.—Οἱ δὲ τύποι οὐ καὶ εἶνε σπανιτάτοι ἐν τῇ Ἀττικῇ πεζογραφίᾳ.

ΣΗΜ. γ. Ἡ τριτοπρόσωπος πληθυντικὴ αὐτοπαθῆς ἀναπληροῖ πολλάκις καὶ ἄς τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου. Δεῖ ἡμᾶς ἀνερέσθαι ἑαυτούς (=ἡμᾶς αὐτούς).

727. Ὡς κτητικαὶ τῶν αὐτοπαθῶν χρησιμεύουσιν

α.) Ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ αἱ γενικαὶ ἑμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ. Ζεὺς

τὴν Ἀθηνᾶν ἔφυγεν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς. — Οὐ φροντίζω τῶν ἑμαυτοῦ κινδύνων.

β'. Ἐν δὲ τῷ πληθ. ἀριθμῷ αἱ κτητικαὶ τῶν προσωπικῶν, ἡμέτερος, ὑμέτερος, μετὰ τῆς γενικῆς αὐτῶν ἢ καὶ ἄνευ ταύτης ἢ δὲ σφέτερος εἶνε ἀποκλειστικῶς αὐτοπαθής. Νενικήκατε διὰ τὴν ὑμετέραν ἀρετὴν καὶ τὴν ἡμετέραν προθυμίαν. — Μᾶλλον πιστεύετε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἢ τοῖς τούτων λόγοις. — Βοιωτοὶ μέρος τὸ σφέτερον παρείχοντο.

728. Αἱ πληθυντικαὶ αὐτοπαθεῖς τίθενται καὶ ἀντὶ τῶν ἀλληλοπαθῶν, ἐὰν ὑπάρχη ἀντίθεσις πρὸς ἀλλότρια. Χρῆ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαφορὰς πρὸς τὸν βάρβαρον τραπέσθαι.

ΣΗΜ. Πολλάκις δὲ ἡ ἀλληλοπαθής, οὕσα ὑποκείμενον ἀπαρεμφάτου, ἢ καὶ κατὰ γενικὴν ἐξαρτωμένη ἀπὸ οὐσιαστικοῦ, ἀναλύεται εἰς τὰ, οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους, ἢ οἱ ἕτεροι (τῶ) τῶν ἑτέρων. Ἐγίνονται ἀλλήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι ἢ φύσει ἢ τύχῃ. — Οὐδ' ὠμολόγουν οἱ τρόποι οἱ ἀλλήλων.

729. Ἡ ἐπαναφορικὴ αὐτὸς ἐν ἐξηρημέναις προτάσεσι χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ἐπαναφέρῃ ἄνευ τόνου εἰρημένα ἤδη ὀνόματα, ὡς καὶ ἐὰν ἀναφέρηται εἰς προηγούμενα ἀναφορικὰ. Πειράσομαι τῷ πάππῳ ἀγαθῶν ἵππέων κράτιστος ὢν ἵππεὺς συμμαχεῖν αὐτῷ. — Οἱ τύραννοιοὺς τῶν πολιτῶν δεδίασι, χαλεπῶς αὐτοὺς ζῶντας ὀρῶσιν.

ΣΗΜ. α. Ἡ αὐτός, τιθεμένη μετ' ἀναφορικῶν, προηγείται τούτων συνήθως, ἢ καὶ ἔπεται, ἐὰν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις ἔχῃ ἔμφασιν.

ΣΗΜ. β'. Ἐν ἐμφάσει ἰσχυρᾷ ἐπαναλαμβάνεται αὐτὸ τὸ ὄνομα. Τὴν πόλιν ἐχθρᾶν τῇ πόλει πεποίηκεν.

730. Αἱ γενικαὶ αὐτοῦ, ἧς, ὧν, τίθενται, ὅταν δὲν ἦνε αὐτοπάθεια. Ἡ δὲ θέσις των εἶνε ἢ ἐν 725, α, ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ ὁ υἱός.

731. Μετ' ὀνόματος (ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμίας), λεγομένου ἢ προσνοουμένου, συνδυαζομένη ἢ αὐτὸς σημαίνει, αὐτὸς καὶ ὄχι ἄλλος, μόνος του (699). Ἄπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί, αὐτοὶ δ' ὅταν σφαλῶμεν οὐ γινώσκομεν (= ἡμεῖς δ' αὐτοί).

ΣΗΜ. α. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ὁ μετὰ κυρίου ὀνόματος καὶ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ συνδυασμός. Ἐστρατήγει Νικίας τρίτος αὐτὸς (μετὰ δύο ἄλλων καὶ αὐτός).

ΣΗΜ. β'. Ἐν τοιαύτῃ χρήσει εὐρηναὶ καὶ αἱ πλάγια πτώσεις τῆς αὐτῶς ἐν ἀντιθέσει. Ἰδίως δὲ, ὡς ὑποκείμενα γενικῶν ἀπολύτων ἀπαρεμφάτου ἢ καὶ εἰς μετοχὴν ἀναφερόμενα, ἀλλὰ τότε ἐξυπακούεται προσωπικὴ τις ἀντωνυμία, ἢ ἡ ἀόριστός τις. Λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκα. — Ἐσχάτον κακὸν ἄλλους τυράννοιοι αὐτὸν ὄντα βασιλέα βίον προσαιτεῖν.

732. Ἐκ τῶν δεικτικῶν ἢ οὗτος δεικνύει ὡς ἐπιτοπολὺ εἰς τὸ παρελθόν, ἢ ὅδε εἰς τὸ ἐπόμενον, καὶ ἡ ἐκεῖνος εἰς τι ὡς ἄπω κείμενον. Τόνδε τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνὴρ, στεφανοὶ ὁ δῆμος. — Τοῦτ' ἦν ἐκείνο, ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἢ ψυχῆ.

ΣΗΜ. Ἡ αὐτὴ διαφορά, ἥτις ὑπάρχει μεταξύ τῶν οὗτος καὶ ὄδε, ὑπάρχει καὶ μεταξύ τῶν τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικούτος, ταύτη, οὕτω καὶ τοιόςδε, τοσόςδε, τηλίκόςδε, τῆδε, ὄδε.

733. Ἡ ἀναφορικὴ ὄς εἶνε καθαρῶς πραγματικὴ (ἥτοι ἐπαναφορικὴ οὐσίας), ἢ δ' ὄστις καὶ ποιωτικὴ. Ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς, ὄς τὰ πάνθ' ὄρα. — Μακάριος ὄς τις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει (ἥτοι ὄστις ἐστὶν τοιοῦτος ὡς κλ.).

ΣΗΜ. Ἄ. Τοιαύτη σχέσις ὑπάρχει καὶ μεταξύ τῶν, ὄσος, οἶος, οὐ, οἶ, ἦ, ὅτε καὶ ὀπόσος, ὀπότις κλ.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ γένους τοῦ ἀναφορικοῦ ἰδὲ 646. Περὶ δὲ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ὡς δεκτικῆς 685, 2, σημ.

734. Δι' ἐρωτηματικὰ ἀντωνυμίαι τίς, πότερος, ποῖος, πόσος καὶ τὰ μόρια ποῦ, πῆ κλ. (74. 126) χρησιμεύουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς εὐθείας ἢ ἀνεξαρτήτους ἐρωτήσεις, αἱ δ' ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμεναι σύνθετοι ἀναφορικαὶ εἰς ἐξηρητημένας προτάσεις. — Ἄλλ' ὅμως συχνότατα τίθενται καὶ αἱ πρῶται ἀντὶ τῶν δευτέρων ὅχι ὅμως καὶ τάνάπαλιν· οἶον, τίς ἦν; — Εἰπέ μοι ὄστις εἶ καὶ εἰπέ μοι τίς εἶ. — Ἐρωτῶσε οὐ τί ἐστὶ καλόν, ἀλλ' ὄ, τι ἐστὶ τὸ καλόν.

ῥέ. Διαθέσεις τοῦ ῥήματος.

1) Ῥήματα ἐνεργητικά.

735. Τὸ ἐνεργητικὸν ἢ μεταβατικὸν (401, 1) πολλάκις μεταπίπτει εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ οὐδέτερου ἀμεταβάτου (3). Οὕτως ἐλαύνειν (ὁ ἵππεὺς ἐλαύνει τὸν ἵππον, καὶ ἐπὶ τοῦ ἵππου) — αἶρειν (οἱ Κορίνθιοι τὰς ναῦς ἀραντες, ἢ ἀπλῶς ἀραντες ἀπὸ τῆς γῆς ἐπλεον). — ἔχειν (τι καὶ καλῶς ἔχειν) — πράττειν (τι καὶ εὖ πράττειν) — ὀρμαῖν (ἢ φύσις αὐτὸν ὀρμαῖ καὶ αὐτὸς ὀρμαῖ ἐκείσε· τὸ δὲ ὀρμαῖσθαι σημαίνει ἀπλῶς τὸ παρ' ἡμῶν κινεῖν. Ἐν δ' ἐνεστ. καὶ παρ. καὶ = ὀρμητήριον ἔχειν).

ΣΗΜ. Ἄλλως ἔχουσι κ. θόλου οἱ ἐνεργητικοὶ τύποι ἐνεργητικὴν σημασίαν καὶ οἱ παθητικοὶ παθητικὴν, πλὴν ὅτε ἐνίοτε ὅπου συμπέσωσιν ἀόρ. ἄ. καὶ β', ὁ ἄ. ἔχει ἐνεργ. καὶ ὁ β'. οὐδαμῶς ἔσθησα, ἔστην, ἔβησα, ἔβην, καὶ ὅτι ἐν πολλοῖς ῥήμασιν ὁ β'. παρ. ἔχει οὐδετέρην σημασίαν· ἔαγα, ἐγρήγορα, πέποιθα, πέπηγα, ἔρρωγα, σέσηπα, τέτηκα, πέφηνα, ἔστηκα (ἔστήκειν), πέφυκα, τὰ δὲ ἐάλωκα καὶ ἐάλων εἶνε χρόνοι τοῦ παθ. ἀλίσκομαι. Τὸ οἰκεῖν (ἀσφαλῶς οἰκοῦσιν αἱ πόλεις) σημαίνει διακέεσθαι.

736. Ἄλλοτε πάλιν μεταβατικὰ τινὰ ῥήματα δὲν ἔχουσιν ἀντικείμενον, ἐπεὶδὴ οὐδ' ἀναφέρεται ἢ ἐνέργεια εἰς ὄρισμένον τι ἀντικείμενον. οὕτω δύνασθαι (= ἰσχύειν), ἔχειν (ἐν τῷ ἐνεστ. τῆς μετοχῆς, οἰέχοντες = οἱ πλούσιοι), διδόναι, δωρεῖσθαι, ἀσκεῖν (γυμνάσια ποιεῖν), τολμαῖν (τολμῆρον εἶναι), προστιθέναι (= προσθήκην ποιεῖν), εἰκάζειν (οἶον καλῶς).

737. Συνηθέστερον ὅμως ῥήματα μεταβατικὰ, συντεθέντα μὲ προθέσεις γίνονται ἀμετάβατα πραγματικῶς ἢ φαινομένως, ἐπεὶδὴ παρελείφθη ἔ-

πειτα τὸ ἀντικείμενον, ὡς εὐκόλως ἐκ τοῦ ῥήματος καὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου ὑπονοούμενον· ἐβάλλειν (ρίπτειν), μεταβάλλειν (δηλ. γνώμην), εἰσβάλλειν (ὁ ποταμὸς τὸ ὕδωρ) καὶ ἐμβάλλειν (στρατὸν εἰς τὴν χώραν)· διδόναι, ἐνδιδόναι, μεταδιδόναι, ἐπιδιδόναι· ἔχειν, ἀντ-ὑπερ-προ-ἐπέ-χειν, κόπτειν προκόπτειν, φέρειν διαφέρειν.

ΣΗΜ. β'. Ἐν ἄλλοις πάλιν εἶνε φαινομένη μόνον ἡ ἀμετάβατος χρῆσις· ἐλλείπειν, ἐπιλείπειν καὶ ἐκ-δια-ἀπολείπειν (ὁ χρόνος ἐπιλείπει τινὰ), ἀπαγορεύειν καὶ ἀπειπεῖν (ἀποκαμῖν, ἀλλ' ὄχι καὶ ἀπολέγειν), (δια)τελεῖν, καταλύειν (διαλλάττεσθαι, ἦτοι πόλεμον), ὑπολαμβάνειν (διακόπτειν τὸν λόγον τινος), ὁ λόγος κατέχει καὶ ὁ λόγος αἰρεῖ, ἀπο-ὑποστρέφειν, χαλᾶν (ἐπειδὴν αἱ ἐπιθυμίαι χαλάσωσιν).

ΣΗΜ. γ'. Πολλάκις συμπληροῦται ἔξωθεν οὐ μόνον τὸ ὑποκείμενον (623), ἀλλὰ καὶ ἀντικείμενον συνώνυμον τῷ ῥήματι· οἶον, ἐκέλευσεν ἐγγχεῖν (δηλ. οἶνον). Πέμπων (δηλ. ἄγγελον) ἐκέλευε· ἢ ἄλλο τι ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου, ἢ καὶ ἡ ἀόριστος ἀνωτυμ. τις.

2) Ῥήματα οὐδέτερα.

738. Τὰ οὐδέτερα (ἐνεργητικὸν τύπον ἔχοντα) ῥήματα εἶνε κατὰ σημασίαν ἢ ἐνεργητικὰ ἀμετάβατα· βαίνειν, φεύγειν, βοᾶν.—ἢ παθητικά, χωρὶς ὅμως νὰ ὑποδεικνύωσι καὶ ὁπόθεν προέρχεται τὸ πάθος· πάσχειν πενθεῖν.—Διὰ δὲ ταύτην τὴν πρὸς τὰ παθητικὰ συγγένειαν δέχονται πολλὰ καὶ ποιητικὸν αἷτιον, κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς ὑπό. Τοιαύτας ὕβρεις ἐγὼ ἀκήκοα γεγονέναι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου.—Ἦλθε τῇ Ἑλλάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων.—Οὐχ ὑπὸ τῶν πληγῶν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ ἀπέθανεν.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον τίθεται προσέτι 1) μετὰ ῥημάτων οὐδετέρων ἔχοντων παρ' αὐτοῖς ἢ ἐπιρρήματα. Οὕτω δι' ἀκείμαι ὑφ' ἡμῶν.—Οὐκ ἂν ἀξιώσαιτε κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων παίδων.—β') μετὰ ῥημάτων, τὰ ὅποια ἡμῶν μετὰ τὸ ἀντικείμενον μεταλαμβάνουσι παθητικὴν σημασίαν. Αἰτίαν ἔσχον ὑπὸ τῶν ἐτέρων.—Ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνδρὸς πάντα κακὰ ἀκούω.

3) Ῥήματα παθητικά.

739. Εἰς παθητικὰ μετατρέπονται ὅσα ῥήματα ἔχουσιν ἀντικείμενον (630, σημ.). Κατὰ τὴν τροπὴν ὅμως ταύτην τὰ κατὰ γενικὴν καὶ δοτικὴν ἀντικείμενα τῶν ἐνεργητικῶν εἶναι συνήθως προσωπικαὶ ἔννοιαι. Βουλεύονται πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι. Οὐχ ὑπό γε Θεῶν ποτε ὁ δίκαιος ἀμελεῖται.—Κρεῖττόν ἐστι πιστεῦεσθαι ὑπὸ τῆς πατρίδος ἢ ἀπιστεῖσθαι.

ΣΗΜ. α'. Ἐὰν τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα δέχεται δύο ἐτερόπρωτα ἀντικείμενα, τότε ἐν τῇ παθητικῇ συντάξει μένει ἀμετάβλητον τὸ κατ' αἰτιατικὴν οἶον, ἐκκόπτειν τινὲ τὸν ὄφθαλμόν, καὶ ἐκκόπτεται τις τὸν ὄφθαλμόν. Σπανίως γίγνεται τοῦτο ἐν τοῖς μετὰ γενικῆς συνασσομένοις. Βασιλεῖαν πασῶν δικαιοτάτην βασιλεύουσα (βασιλεύω τινος 670). Περί τῶν τρόπων καθ' οὓς τίθεσθαι τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἰδέ, 679, 8. 630. 708, 2. 720, 1.

ΣΗΜ. 6. Οὐδέτερα παθητικὰ μεταχῶν σχηματίζονται καὶ ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων. Τὰ στρατευόμενα, τὰ σοὶ πεπολιτευμένα. — Περὶ δὲ τῶν ἐξ ἀποθετικῶν ῥημάτων παθητικῶν ἀορίστων ἰδὲ 542, 6'.

3) Μέσα ῥήματα.

740. Ἡ κυρία ἔννοια τοῦ μέσου εἶνε ἡ αὐτοπάθεια, καθ' ἣν ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος ἐπιστρέφει διὰ τοῦ μέσου εἰς τὸ ὑποκείμενον, ἐξ οὗ προήλθεν. Διὸ καὶ τὸ μέσον δύναται νὰ ἦνε μεταβατικόν, ἐὰν ἔχη καὶ ἀντικείμενον. Πράττομαι χρήματα· καὶ ἀμειτάβατον, ἐὰν δὲν ἐπιδέχεται ἀντικείμενον· ἀπέχομαι.

741. Δύνανται δὲ τὰ μέσα κατὰ τοὺς διαφόρους τρόπους τῆς ἀντανακλάσεως τῆς πράξεως νὰ διαιρεθῶσιν ὡς ἐξῆς (πρὸς. 544).

742. α. Τὸ αὐτοπαθὲς (ἢ ἄμεσον) μέσον, ἐν ᾧ τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἐνταυτῶν καὶ ἄμεσον ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος· λούομαι=λούω ἑμαυτὸν, τρέπομαι=τρέπω ἑμαυτὸν, ἵσταμαι, τάττομαι.

ΣΗΜ. Πολλῶν ἐκ τῶν ῥημάτων τούτων ἔχουσιν ἔννοιαν αὐτοπαθείας καὶ οἱ παθητικοὶ τύποι τοῦ μέλλοντος καὶ μάλιστα τοῦ ἀορίστου. Ἡ θροίσθησαν ἀντιπαρτάξαντο.— Ἀυτερέται ἐκομισθησαν.— Εὐωχηθέντες ὑβρίζουσιν· αὐτως, ὠργισθην ἤσχύνθην, κατηλλάγην.— Τινὰ δὲ δέχονται καὶ ἀντικείμενον· περαιούσθαι (πέλαγος);

743. β.) Τὸ περιποιητικόν (ἢ ἔμμεσον ἢ ὠφελείας) μέσον, ἐν ᾧ τὸ ὑποκείμενον ἐμμέσις μόνον καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς πράξεως, ἥτις γίνεταί πρὸς ὠφελείαν αὐτοῦ. Ὅθεν δύναται νὰ παραφρασθῆ διὰ τῆς δοτικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Πορίζομαι χρήματα, ἀγομαι γυναῖκα, μισθοῦμαι στρατιώτας, μεταπέμπομαι τινα (ἤτοι μετακαλῶ ἑμαυτῶν)· διὸ καὶ οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον. Ὁ νομοθέτης τίθησι νόμους, καὶ ὁ δῆμος τίθεται νόμους.

744. Πολλάκις τὸ συμφέρον τοῦ ὑποκειμένου συνίσταται εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀπομάκρυνσιν ἀντικειμένου τινός· καὶ τα τοιαῦτα μέσα δέχονται ἐπίσης ἀντικείμενον. Ἀμύνεσθαι τὸν ἐπιόντα πολέμιον, τρέπεσθαι τοὺς πολεμίους, φυλάττεσθαι φθόνον, ἀποδόσθαι γαῦν.

745. γ.) Τὸ ἐπίμεσον μέσον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ τὴν πράξιν ὡς πηγάζουσαν ἐσῶθεν τοῦ ὑποκειμένου, ἤτοι ὅτι τοῦτο συντελεῖ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως καὶ σωματικῶς ἢ νοητικῶς. Διὸ καὶ ὑπὸ ταύτην μόνην τὴν ἐποψὴν διαφέρουσι πολλὰ μέσα ἀπὸ τῶν ἐνεργητικῶν οὕτω παρέχειν (=διδόναι) καὶ παρέχεσθαι (ἄλλ. ἐκ τῶν ἑαυτοῦ), δαπανᾶν καὶ δαπανᾶσθαι, εἰρήνην (πόλεμον) ποιεῖσθαι (εἰρ. πολ. ποιεῖν μετὰ κόπου καὶ δαπανῶν), λαμβάνειν καὶ λαμβάνεσθαι τινας, σκοπεῖσθαι (σκοπεῖν μετὰ προσοχῆς), ἐκδιδόναι θυγατέρα (ἀπλῶς ὑπανδρεύειν), ἐκδίδοσθαι (μετὰ προικὸς δαπανηρᾶς).

746. Ἐπίμεσα σχηματίζονται καὶ ἐξ ἀμεταβάτων ἐνεργητικῶν πολι-

τεύειν (=πολίτην εἶναι) πολιτεύεσθαι (=πράττειν τὰ τοῦ πολίτου), βουλευεῖν (βουλευτήν εἶναι, βουλὴν δίδοναι) βουλευέσθαι (παρ' ἑαυτῶ, ἀποφασίζειν), συμβουλευεῖν (ἄλλῳ) καὶ συμβουλεύεσθαι (συσκέπτεσθαι μετὰ τινος), στρατεύειν (=στρατείαν ποιεῖν) στρατεύεσθαι (ὕπηρετεῖν στρατιώτην ὄντα).

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα κατιλέγομεν καὶ ἄλλα τινὰ ῥήματα, ὧν τὸ μέσον διαφέρει παντοιοτρόπως ἀπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ· ἄρχω (εἶμαι πρῶτος, ἀντιθ. ὑστερῶ), καθ' ὅσον ἄλλος ἐπέρχεται, ἄρχομαι (ἀρχίζω ἀντιθ. παύομαι), καθ' ὅσον τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον μέλλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πρᾶξιν ὁ ῥήτωρ γράφει νόμον καὶ ὁ κατήγορος γράφεται τὸν ἀδικήσαντα, τιμωρῶ τινι (δοθῶ τινα) καὶ τιμωροῦμαι τινα (ἐκδικεῦμαι), αἰρῶ (λαμβάνω) αἰροῦμαι (ἐκλέγω), δανείζω δανείζομαι.

747. δ'.) Τὸ διὰ μέσον μέσον, σημαίνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον διατάσσον ἐκτελεῖ τι δι' ἄλλου. Ὁ πατήρ διδάσκει τὸν υἱὸν (διὰ διδασκάλου), παρατίθεται δεῖπνον (δι' ὑπηρετοῦ), δικάζομαι (δια τῶν δικαστῶν).

ΣΗΜ. Ταῦτὸ δὲ μέσον δύναται νὰ ἔχῃ διαφόρους σημασίας· οἷον, διδάσκω = διδάσκω ἑμαυτὸν καὶ δι' ἄλλου.

748. 4) Τὰ ἀποθετικὰ ὑπάγονται εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τῶν μέσων καὶ διακρίνονται ἀπ' ἐκείνων ἐκ τοῦ ὅτι στεροῦνται τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς. Οὕτω, ὑπισχνοῦμαι (=ὑπέχω ἑμαυτὸν), κτάομαι (ἑμαυτῶ), ἀγωνίζομαι (ἑμαυτῶ τι δι' ἀγῶνων πορίζω), ἀναβιώσασθαι (εἰς ζωὴν ἔπανα γαγεῖν).—Πρβ. περὶ αὐτῶν 541.

§. ρς'. Χρόνοι τοῦ ῥήματος.

749. Ἐν τῇ περὶ Ἑλληνικῶν χρόνων διδασκαλίᾳ πρέπει νὰ διακρίνωμεν δύο τινὰ.

α.) Τὴν διαδοχὴν, καθ' ἣν ὁ χρόνος διαιρεῖται εἰς παρόντα, παρελθόντα καὶ μέλλοντα.

β'.) Τὸ εἶδος, καθ' ὃ διαιρεῖται εἰς διαρκῆ (γιγνώσκειν), ἀκαριαῖον (γινῶναι), καὶ τετελεσμένον (ἔγνωκέμαι).

750. Ἐκφέρεται δὲ ἡ μὲν διαρκῆς πράξις διὰ τῶν ἐνεστώτων (καὶ τοῦ παρατ.) ἡ ἀκαριαία (ἦτοι ἡ ἀρξαμένη καὶ ἅμα λήξασα) διὰ τῶν ἀόριστων, καὶ ἡ τετελεσμένη διὰ τῶν παρακειμένων (καὶ τοῦ ὑπερσ.).

751. Ὁ δὲ μέλλων σημαίνει τὸ γενησόμενον, καὶ ὡς διαρκῆς καὶ ὡς ἀκαρῆς οἷον, γνῶσομαι (θέλω μάθει καὶ θέλω γιγνώσκει)· ὁ δὲ μετ' ὀλίγον μέλλων δεικνύει τὸ γενησόμενον ὡς συντετελεσμένον· ἔγνωκώς ἔσομαι.

752. Ὀρισμένην διαδοχὴν χρόνου δηλοῦσιν ὁ ἐνεστώς, ἀόριστος καὶ παρακειμένος μόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι καὶ τῇ μετοχῇ παρακολουθοῦσιν οἱ χρόνοι οὗτοι τοὺς ἐν τῇ ὀριστικῇ ἀναλόγως.

των μόνον κατὰ τὸ εἶδος, οὐγὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν διαδοχὴν, ὡς τὸ ἐξῆς διάγραμμα δεικνύει ἐποπτικῶς τὰς σχέσεις ταύτας τῆς διαδοχῆς καὶ τοῦ εἶδους τοῦ χρόνου.

Χρ. παρών		παρελθών		Μέλλον
διαρκῆς		ἐνεσ. ὀρις.		παρατ.
		προστακτικῆς, ὑποτ. εὐκτ. ἀπαρφ.		μετοχῆς ἐνεστῶς
ἀκαριαῖος		ὀρις. ἀόριστος		Μέλλον
		Προς. εὐκτ. ὑποτακτ. ἀπαρφ. ἀόριστος		
τετελεισμ.		πρκ. ὀρις.		ὑπερσ. ὀρις.
		Προς. Εὐκτ. ὑποτ. ἀπαρφ. μετοχ.		μετ' ὄλ. μέλ. παρακείμενος

Α'. Χρόνοι Διαρκείας.

α.) Ἐνεστῶς ὀριστικῆς.

753. Οὗτος δεικνύει τὴν ἐν τῷ παρόντι διαρκούσαν, ἢ οὕτω νοουμένην πρᾶξιν. Ἰκετεύομεν σε πάντες.—Ὁμολογεῖ τούτοις Ὀμηρος. Διὸ κατ' ἐνεστῶτα ἐκφέρονται πράξεις, αἵτινες ἰσχύουσιν εἰς τὸ ἅπαν τοῦ χρόνου, ἐπομένως καὶ ἐν τῷ παρόντι. Ἔστι θεός.—Πλοῖον εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν (δηλ. κατ' ἐνιαυτόν).

ΣΗΜ. Πράξεις παρελθοῦσαι μὲν, ἀλλ' ὧν τὰ ἀποτελέσματα διαρκοῦσιν ἔτι, ἐκφέρονται πολλάκις κατ' ἐνεστῶτα· οἶον, ἀκούω, (ἤκουσα καὶ ἔχω κατὰ νοῦν), πυνθάνομαι, αἰσθάνομαι, μανθάνω, νικάω, κρατῶ (ἐνίκησα καὶ εἰμι νικητής), ἠτῶμαι, φεύγω (εἶμι φυγᾶς), ἀλίσκομαι (συνελήφθην καὶ εἰμι αἰχμάλωτος), ἀδικῶ, θνήσκω. Τὰ δ' ἤκω καὶ οἴχομαι ἔχουσι πάντοτε τὴν σημασίαν ταύτην.

754. Ἐν ζωῇ καὶ συνεχεῖ διηγήσει δύνανται καὶ παρελθοῦσαι πράξεις νὰ ἐκτεθῶσιν ὡς παροῦσαι (ἱστορικὸς ἐνεστῶς): ἐξ οὗ προήλθεν καὶ ἡ συχνὴ μεταλλαγὴ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τῶν παρωχημένων. Ἐπεὶ ἠγεῖτο Ἀρχίδαμος καὶ ἐπορεύετο ἐπὶ τοὺς ἀντιπάλους, ἐνταῦθα οὗτοι οὐκ ἐξεδέξαντο τοὺς περὶ τὸν Ἀρχίδαμον, ἀλλ' ἐγκλίνουσιν.

β.) Παρατατικός.

755. Οὗτος εἶνε ὁ χρόνος τῆς διαρκούσης πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι. Διὸ ὁ Ἕλλην μεταχειρίζεται τὸν παρατατικόν, ὡς ἄν τις θέλει νὰ περιγράψῃ παρελθούσας καταστάσεις, (ἤγουν τὴν καθ' ἑαυτὰς καὶ πρὸς ἄλλας διάρκειαν πράξεων), ἢ καὶ ὅτι αὐταὶ ἐπανελαμβάνοντο. Ἐπὶ Κέρροπος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων ἡ Ἀττικὴ κατὰ πόλεις ὤκειτο καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολιτεύοντο.—Τοὺς μὲν οὖν πελταστὰς ἐδέξαντο οἱ βάρβαροι καὶ ἐμάχοντο—Οὐποτε μείον ἀπεστρατοπεδεύοντο οἱ βάρβαροι τῶν Ἑλλήνων ἐξήκοντα σταδίων.

ΣΗΜ. α. Ὁ παρατατικός σημαίνει πολλάκις καὶ πράξιν ἀπλῶς ἐπιχειρηθεῖσαν ἢ μελετηθεῖσαν, ἀλλὰ μήπω κατορθωθεῖσαν. Οὐς ἐδίδουν, ἔπειθον (ἠβουλόμην διδόναι, πείθειν).

ΣΗΜ. β'. Οἱ παρατατικοὶ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων, ὅσα σημαίνουσι τὸ δυνατόν, πρέπον, ἢ καὶ ἰδιότητα πράξεως δι' ἀπαρεμφάτου ἐκφραζομένης, σημαίνουσι ὅτι ἡ πράξις δὲν γίνεταί· οἷον, ἔδει τοῦτο γίνεσθαι (ὅπου προσηναγέον, ἀλλ' οὐ γίνεταί). Οὕτω καὶ χρῆν, ὄφελε, προσῆκε, ἐξῆν καὶ τὸ ἀπλοῦν ἦν μετ' οὐδετέρου ἐπιθέτου, εἰκόσ, δίκαιον κλ.

ΣΗΜ. Περὶ δὲ τοῦ παρατατικοῦ μετὰ τοῦ ἂν ἰδὲ 759, σημ. α.

γ.) Ἐνεστώσ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων καὶ τῆς μετοχῆς.

756. Οὗτοι σημαίνουσι ἀπλῶς διαρκῆ τὴν πράξιν, εἴτε αὐτὴ γίνεταί ἐν τῷ παρόντι, εἴτε ἐν τῷ παρελθόντι, εἴτε ἐν τῷ μέλλοντι. Μαινόμεθα πάντες ὁπόταν ὀργιζώμεθα. — Ἐλεγον τῷ Εὐθυδήμῳ, ὅτι πάντες ἔστοιμοι εἶεν μανθάνειν. — Οὕτω ποιήσω, ὅπως ἂν σὺ κελεύης. — Ἐσνοφῶντος κατηγορήσαντινες φάσκοντες παῖεσθαι ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὡς ὑβρίζαντος τὴν κατηγορίαν ἐποιοῦντο.

Β'. Χρόνοι τῆς ἐν ἀκαρεῖ συμβάσεως πράξεως.

α) Ἀόριστος ὀριστικῆς.

757. Ὁ ἀόριστος σημαίνει πράξιν συμβᾶσαν ἐν τῷ παρελθόντι καὶ μηδεμίαν ἄλλην χρονικὴν ἀναφορὰν ἔχουσαν πρὸς ἄλλας παρελθούσας ἢ παρούσας. Νοεῖται δὲ δι' αὐτοῦ ἡ πράξις ὡς γενομένη ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ. Μετὰ τὴν ἐν Κορωνεῖα μάχην οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέλιπον τὴν Βοιωτίαν. — Παισανίας ἐκ Λακεδαιμόνος στρατηγὸς ὑπὸ Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἰκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου, ξυμπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ καὶ ἐστράτευσαν εἰς Κύπρον καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο.

758. Ἐν ἐξηρημέναις καὶ παρένθεσι προτάσεσι (οἷον χρονικαῖς μετὰ τῶν ἐπει, ὡς, ὅτε), δύναται μὲν νὰ τεθῆ πολλάκις ὁ ἀόριστος, ὅπου λογικῶς ἀπηγεῖτο. Π. χ. ὁ ὑπερσυντελικός, πάντοτε ὅμως μὲ ἀνείρεσιν τῆς πρὸς ἄλλον παρελθόντα χρόνον ἀναφορᾶς, ἦν δηλοῖ ὁ ὑπερσυντελικός· ἐπειδὴ ὁ ἀόριστος δηλοῖ πράξιν ἀσχέτως πρὸς ἄλλην συμβούσαν. Δαρεῖος Κύρον μεταπέμπεται (754) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατράπην ἐποίησεν. — Ὡς ὁ Κύρος ἤσθετο κραυγῆς, ἀναπήδησεν ἐπὶ τὸν ἵππον, ὡσπερ ἐνθουσιῶν.

759. Ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα βεβαιοῦνται ἐκ τῆς πείρας, τίθεται ὁ ἀόριστος, ὅπως σημαίνει, ὅτι τι ἔγεινε μὲν ἀπαξ, γίνεταί δὲ καὶ πάντοτε οὕτως. Τῷ χρόνῳ ἡ δίκη πάντως ἤλθ' ἀποτισομένη. — Τὰς τῶν

φαιῶν διανοίας ὀλίγος χρόνος διέλυσεν. Ὁ δὲ χρόνος οὗτος δύναται νὰ ἐπικληθῆ γινωμολογικὸς ἀόριστος.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ συνήθως γιγνομένου τίθεται ἐνίοτε ὁ ἄν εἰς τὸν ἀόρ. καὶ παρατατ. ὅπως δειχθῆ, ὅτι πολλάκις γίγνεται τι. Ἐλεξεν ἄν (=εἰώθει λέγειν). Ἀναλαμβάνων αὐτῶν τὰ ποιήματα διηρώτων ἄν τί λέγοιεν.

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις σημαίνει ὁ ἀόριστος πρᾶξιν, ἥτις γίγνεται ἄμα ἐν τῷ λογῷ ἐγέλασα ἐπήνεσα ἔργον καὶ πρόνοιαν ἦν ἔθου. — Περὶ δὲ τοῦ ὑποθετικοῦ ἀορίστου ὅρα 798.

β'). Ἀόριστος προσ. εὐκτ. ὑποτακτ. καὶ ἀπαρεμφάτου.

760. Ὁ ἀόριστος ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι σημαίνει ἀπλῶς πρᾶξιν γενομένην καὶ εὐθύς παρερχομένην, εἴτε ἐν τῷ παρόντι, εἴτε ἐν τῷ παρελθόντι, εἴτε ἐν τῷ μέλλοντι. Σύ μοι ἀπόκριναι, ὦ παῖ. Οἱ τριάκοντα προσέταξαν ἀπαγαγεῖν Λέοντα, ἐν ἀποθάνοι. Νέος ἄν πονήσης, γῆρας ἔξεις εὐθαλές. Μέγα οἶμαι κέρδος τὸ ἀρχὴν καταπράξαι, πολὺ δ' ἔτι μείζον τὸ λαβόντα διασώσασθαι.

ΣΗΜ. α'. Ὁ ἀόριστος τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων διαφέρει ἀπο τοῦ ἐνεστώτος (756), καθ' ὅτι ὁ μὲν ἀόριστος παρίστησι συνήθως πρᾶξιν καθ' ἑαυτὴν νοουμένην, πολλάκις δὲ καὶ ταχέως παρερχομένην, ὁ δ' ἐνεστώς κατῴστασιν, ἥτις πολλάκις διαρκεῖ μακρότερον. Ἄνευ τοῦ γίνεσθαι τὸ γενέσθαι ἀδύνατον. — Χαλεπὸν τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ κελεῦσαι βᾶδιον. — Εὐτυχαίης καὶ τύχοις ὄσων ἔρας. — Προσέτι δὲ ὁ ἀόρ. τῆς ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. ἐκπληροῦ καὶ μέλλοντος τετελεσμένου ἔννοισαν ἐν προτάσεσιν ὑποθετικαῖς καὶ ταῖς μεθ' ὑποθέσεως χρονικαῖς (813) καὶ ἀναφορικαῖς (810). Ἐὰν (ὅταν, δε ἄν) μάθῃ, εἴσεται. Εἶπεν ὅτι, εἰ (ὅς) μάθοι, εἴσεται.

761. Ὁ ἀόριστος τῆς μετοχῆς σημαίνει κανονικῶς πρᾶξιν προηγηθεῖσαν τῆς τοῦ ῥήματος. Καὶ ζῶν ὁ φαῦλος καὶ θανῶν κολάζεσθαι. — Κροῖσος Ἄλυν διαβάς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.

762. Ὡς ὁ ἀόριστος τῆς ὀριστικῆς τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ λογικῶς ἀπαιτουμένου ὑπερσυντελικοῦ (758), οὕτως ὁ ἀόρις. τῆς εὐκτικῆς καθὼς καὶ ὁ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν ἀφηγηματικαῖς προτάσεσι σημαίνει κανονικῶς παρελθόν τι. Ἐλεγεν ἂ ἐκεῖ ἴδοι. — Κύκλωπες λέγονται ἐν Σικελίᾳ οἰκῆσαι.

ΣΗΜ. Πολλὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἐν τῷ ἐνεστώτι σημαίνουσι κατάστασιν, ἐν τῷ ἀορίστῳ δηλοῦσι τὴν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην εἴσοδον· οἷον βασιλεῦειν (εἶναι βασιλεύς)· βασιλεῦσαι (γενέσθαι βασ.), ἀρχεῖν· ἀρξαι, σιγᾶν· σιγήσθαι (πρβ. 753, σημ.)

Γ'. Μέλλων χρόνος.

763. Ὁ μέλλων σημαίνει τὸ ἐσόμενον, ἢ ὡς διαρκές, ἢ ὡς ἀκαρές, ἀρξῶ (=θά ἀρξῶ καὶ θά ἀρχῶ), ἔσομαι (=θά ἦμαι καὶ θά γείνω).

ΣΗΜ. Τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ οὐ ἰσοδυναμεῖ με ἀπαγόρευσιν μετρίαν (παρβ. 772 2, 774—5)· οὐκ ἐπιπορήσεις, (=μὴ ἐπιπορήσης), ἐν δ' ἐρωτήσεσι, καὶ με ζωρᾶν προσταχτήν. Οὐκ ἔλξετε, οὐ ποιήσετε, οὐκ ἀρξέτεται

764. Ἄξιοσημείωτος εἶνε ἡ χρῆσις τοῦ ὀριστικοῦ μέλλοντος ἐν ἀναφορικαῖς καὶ διὰ τοῦ ὅπως ἐξηρητημέναις προτάσεσιν, ἔνθα σημαίνει τὸν σκοπὸν ἢ τὸ δυνάμενον νὰ γείνη. Οὐκ ἔχομεν ὅτου σίτον ὠνησόμεθα. — Δεῖ ἅπαντα ἄνδρα τοῦτο παρασκευάζεσθαι, ὅπως ὡς σοφώτατος ἔσται' (809). Ὁμοίαν χρῆσιν ἔχει καὶ ὁ μέλλων τῆς μετοχῆς. Πολλὰ καὶ φύσει καὶ ἐπιστήμῃ δεῖ τὸν εὖ στρατηγήσοντα ἔχειν. — Τίς ἔσται ὁ ἠγηγόμενος; (πρβ. 833).

ΣΗΜ. Εἰς τὸν μέλλοντα τῆς ὀριστικῆς προστίθεται ἐπίστε καὶ ὁ ἄν, ὅπως δείξῃ ὅτι δυνατόν νὰ συμβῇ τι. Εὐ οἶδ' ὅτι ἄσμενος ἄν πρὸς ἄνδρα οἶος σὺ εἶ δὲ ἰα λ λ α γ ἡ σ ε ν α ι.

765. Εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀμέσως γενησομένου ἢ μελετωμένου μεταχειρίζονται περιφραστικὸν μέλλοντα, τὸν διὰ τοῦ ῥήματος μέλλω μετ' ἀπαρεμφάτου (τοῦ μέλλοντος ἢ ἐνεστώτος, σπανίως δὲ καὶ ἀορίστου). Μέλλων τι πράττειν μὴ προεῖπης μηδενί. — Δεῖσει ἀγαθοῦ αἰεὶ ἐπιστάτου, εἰ μέλλει ἡ πολιτεία σώζεσθαι.

ΣΗΜ. α. Καὶ δι' ἄλλων παρφηγημένων χρόνων χρησιμεύει τὸ ῥῆμα μέλλω εἰς σχηματισμὸν τοιούτων περιφραστικῶν μελλόντων, ἰδίως ὅμως διὰ τοῦ παρατατικοῦ. Παιδιάς τοιαύτας ἐξεύρισκεν αἱ ἰδρωτὰ ἔμελλον παρέχειν.

ΣΗΜ. β'. Διαλογικὸι τύποι εἶνε τὰ, πῶς ἢ τί οὐ μέλλω; — Τί οὐ μέλλει γελῶτον εἶναι; — Πῶς οὐ μέλλω ἀπορεῖν μέλλων λέξεσιν;

Δ'. Χρόνοι τετελεσμένοι.

766. α.) Ὁ παρακείμενος τῆς ὀριστικῆς σημαίνει πράξιν, ἥτις ἐτελέσθη σχετικῶς πρὸς τὸ παρόν. Εὐρηκα. — Ἡ πόλις ἐκτισται παρὰ τῶν Κορινθίων. — Τὰ χρήματα τοῖς πλουσίοις ἡ τύχη οὐ δεδώρηται, ἀλλὰ δεδάνεικεν.

ΣΗΜ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως δύναται νὰ διαρκῇ καὶ εἰς τὸ παρόν, δὲν εἶνε ὅμως τοῦτο ἀπαραίτητον γνῶρισμα τοῦ παρακειμένου. Ἐπιμελῶς οἱ θεοὶ ὄνει ἄνθρωποι δέονται κατεσκευάσασιν. — Ἄ σοι τύχη κέχρηκε ταῦτ' ἀφείλετο. Τὴν ἐν τῷ παρόντι διάρκειαν ἐξέφραζον καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ εἰμί ὁ δὲ μονογενὴς οὐρανὸς γεγονῶς ἐστί τε καὶ ἔσται.

767. Ὁ παρακείμενος εἶνε κυρίως ὁ ἐνεστώτῳ τῆς τετελεσμένης πράξεως διὸ καὶ πολλοὶ παρακείμενοι ἔχουσι σημασίαν ἐνεστώτος, ἥτοι διαφέρουσι μικρόν τι ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτός των ὡς οἶον, μιμησκόμαι καὶ μέμνημαι, καλοῦμαι καὶ κέκλημαι, πείθομαι καὶ πέποιθα, ὄλλυμαι καὶ ὄλωλα, κτάομαι καὶ κέκτημαι, ἵσταμαι καὶ ἔστηκα. Δοκῶ σοι παίζειν ἢ ἐσπουδακέναι; (πρβ. 768, σημ. β').

768 β'.) Ὁ ὑπερσυντελικὸς εἶνε ὁ παρακείμενος τοῦ παρατατικοῦ, ἥτοι σημαίνει τι τετελεσμένον σχετικῶς πρὸς τὸν παρατατικόν, ὡς

ὁ παρακ. πρὸς τὸν ἑνεσ. Ἐν τοῖς Δράκοντος νόμοις μία ἄπασιν ὄριστο τοῖς ἀμαρτάνουσι ζημία, θάνατος.

ΣΗΜ. α. Οὕτως ἠδύναντο νὰ εἰπωσιν, ὅτε πλέον δὲν ἴσχυον οἱ νόμοι· ἂν δὲ ἐργνητο ὁ λόγος ἐν ᾧ ἀκόμη ἴσχυον, τότε ἤθελε τεθῆ ὁ παρακείμενος ὄρισται.

ΣΗΜ. β'. Οἱ ὑπερσυντελικοὶ τῶν ἐν 767 σημειωθέντων παρακειμένων ἔχουσι σημασίαν παρατατικοῦ. Περὶ τοῦ ἀόριστου ἐπέχοντος χώραν ὑπερσυντελ. ἰδὲ 788.

769. γ.) Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων εἶνε ὁ παρακείμενος τοῦ μέλλοντος, ἥτοι σημαίνει πράξιν τετελεσμένην σχετικῶς πρὸς τι μέλλον. Ὁ μονοσχηματιστὸς μετ' ὀλίγον μέλλων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἔχει ὡς ἐπιτοπλεῖστον παθητικὴν σημασίαν, καὶ σπανίως μέσσην ὁ δ' ἐνεργητικὸς σχηματίζεται περιφραστικῶς, ὡς καὶ ὁ μέσος καὶ ὁ παθητ. ἐνίοτε· γεγραφῶς ἔσομαι, εἰργασμένος ἔσομαι, διεφθαρμένος ἔσομαι. Ἄν ταυτ' εἰδῶμεν, τὰ δεόντ' ἐσόμεθα ἐγνωκότερος.—Ἐάν με ἐξελέγξης, οὐκ ἀχθῆσθήσομαι σοι, ἀλλὰ μέγιστος εὐεργέτης ἀναγεγράφει.

ΣΗΜ. α. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων εἶνε εὐχρηστος μόνον ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσιν, (ἐπειδὴ ἐν ἄλλαις, ταῖς τελικαῖς, ὑποθετικαῖς, καὶ ταῖς μετ' ἀναφορᾶς καὶ χρόνου ὑποθετικαῖς θέτουσι ἀντ' αὐτοῦ τὸν ἀόριστον τῆς εὐκτικῆς καὶ ὑποτακτικῆς. 760 σημ.) Κύριος ὑπέσχετο τοῖς φυγάσιν, εἰ καλῶς καταπράξειεν ἐφ' ᾧ ἐστρατεύετο, μὴ πρόσθεν παύσασθαι πρὶν αὐτοὺς καταγάγοι οἴκαδε.

ΣΗΜ. β'. Οἱ μετ' ὀλίγον μέλλοντες τῶν ἐν 767 σημειωθέντων ῥημάτων ἔχουσι σημασίαν μέλλοντος· μνησσομαι, (κ)ἐκθήσομαι.

770. δ.) Ὁ παρακείμενος τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων καὶ τῆς μετοχῆς σημαίνει τὴν πράξιν τετελεσμένην· εἴτε ἐν τῷ παρόντι, εἴτε ἐν τῷ παρελθόντι, εἴτ' ἐν τῷ μέλλοντι. Οὐ βουλευέσθαι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλευῆσθαι.—Ἦλθεν ἀγγελία ὡς ἠλώκοι τὸ τεῖχος.

§. ρζ' Ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος.

Α.) Ἐν ἀπλαῖς προτάσεσιν.

771. Ἡ ὀριστικὴ παρίστησι τὴν ἰδέαν (θετικὴν ἢ ἀρνητικὴν), ὡς δεδομένην ἢ ὑποτιθεμένην πραγματικῶς, ἥτοι μόνον ἐξ ἀντικειμένου καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου. Ὡσαύτως διὰ τῆς ὀριστικῆς ἐρωτῶμεν ἀνεκδοιάστως καὶ κατ' εὐθείαν. Ἀνὴρ ἐπιεικῆς ἀπολέσας τι βῆσται οἶσει.—Πῶς τοῦτο ἐπραξας;

ΣΗΜ. α. Ὡσαύτως τίθεται μετὰ ζωρότητος ἡ ὀριστικὴ καὶ ὅταν ἀναφέρονται ὑποτιθέμεναι περιστάσεις· μάλιστα μετὰ τῶν, καὶ δὴ (καὶ). Ποιῶ ὅμως ἤκειν εἰς φῶσιν, καὶ δὴ καὶ ἀποκρίνομεν.—Ὡσαύτως καὶ ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσεσιν ὑποθετικὴν ἐχούσας ἔννοιαν. Ἄδικεῖ τις ἐκόν; ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τούτου· προσέτι ἐν ἐρωτήσεσιν ἐπιβεβαιούσας μετ' ἐμφάσεως τὸ ἀντίθετον τοῦ ἐν αὐταῖς ἐρωτῶμένου. Τί δ' οὐκ, ἔφην ἐγὼ, οἶδα; (=καὶ πάνυ γε οἶδα).—Πῶς ὁπίσω πορευόμενοι διέβησαν τὸν ποταμόν; (=οὐκ ἦν ὅπως διαβαῖεν); Ὁ τρόπος οὗτος εἶναι ἐντονώτερος τοῦ κατ' εὐκτικὴν ἢ καθ' ἱστορικὸν ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἂν (πῶς ἂν διαβαῖεν; ἢ πῶς ἂν διέβησαν;)

ΣΗΜ. 6'. Περὶ τῆς ὀριστ. μετὰ τοῦ ἄν καὶ ἄνευ τούτου ἐν ὑποθετικαῖς προτάσεσιν ἰδὲ 796 καὶ ἐξ., καὶ ἐν εὐχαῖς 773.—Περὶ δὲ τοῦ ὀριστικοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἄν εἰς σημείωσιν τοῦ πολλάκις γινομένου ἰδὲ 789, σημ. α. καὶ 805.

772. Ἡ ὑποτακτικὴ σημαίνει τὸ πρέπον νὰ γείνη ἀναφέρεται δὲ πάντοτε εἰς τὸ παρὸν καὶ πραγματικόν. Τίθεται δὲ

1) Εἰς παρορμήσεις, διὰ τῶν λεγομένων αὐτοποτάκτων. Ἰωμεν ὅπου προτάσσονται καὶ τὰ παρακλυστικά, ἴθι, ἄγε, ἄγετε ἢ φέρε (τὸ τελευταῖον προτάσσεται καὶ τοῦ ἄ. ἐνικοῦ προσώπου). Ἄλλ' ἴθι θαδίζωμεν. Φέρε δὴ τὰς μαρτυρίας ὑμῖν ἀναγνώ.

2.) Μετὰ τοῦ μὴ ἐν ἀπαγορεύσεσιν. Μὴ ἀτελῆ τὸν λόγον καταλίπωμεν.

3.) Εἰς ἀμφιβόλους ἐρωτήσεις. Τί φῶ; — Δέξεσθε ἡμᾶς ἢ ἀπιώμεν;

4.) Μετὰ τοῦ μὴ (ἢ ὅπως μὴ) ἐν προτάσεσιν, αἵτινες ἐκφράζουσι φόβον ἢ μέριμναν. Μὴ ἀγροικότερον ἢ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν.—(791).

773. 1) Ἡ εὐκτικὴ κατ' ἐαυτὴν (ἄνευ τοῦ ἄν) τίθεται, ὅπως ἐκφρασθῆ ἡ εὐχὴ τοῦ νὰ συμβῆ τι. Κακῶς ὄλουντο πάντες οἱ τυραννίδι χαίρουσιν ὀλίγων τ' ἐν πόλει μοναρχία.—Ἐρδοι τις ἢ ἕκαστος εἰδείη τέχνην—Μὴ ζῶην μετ' ἀμουσίας, ὧς εἰσχωγικὰ τῆς εὐχῆς δύνανται νὰ προταχθῶσι τὰ μόρια, εἰ, εἴθε, εἰ γὰρ, ὡς.—Ἴάν ἡ εὐχὴ μέλλῃ νὰ ἐκφρασθῆ ὡς ἀτέλεστος ἢ ἀδύνατος, μετατίθεται εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἐκφέρεται διὰ τοῦ παρατατικοῦ ἢ ἀορίστου τῆς ὀριστικῆς. Εἴθ' ἦσθα δυνατὸς δρᾶν ὅσον πρόθυμος εἶ.—Εἴθε σοὶ τότε συνεγενόμην.—Ἡ τοιαύτη εὐχὴ δύναται νὰ ἐκφρασθῆ καὶ διὰ τοῦ ὄφελον (εἴθ' ὄφελον, εἰ γὰρ ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου. Εἰ γὰρ ὄφελον οἶοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα ἀγαθὰ ἐξεργάζεσθαι.

2.) Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν σημαίνει τὸ ἐνδεχόμενον γενέσθαι, τυρούσης περιστάσεως. Οἱ κακοὶ ὥσπερ περὶ κάσ', οὔ ποτ' εὖ πράξειαν ἄν.—Πάντες ἄν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι πόλει διὰ

3) Τίθεται ἡ εὐκτικὴ καὶ ἐν ἀποφάνσεσιν ἢ ἐπιτάξεσι μετρίαις. Ἄνθρωπος ἀριστος οὐκ ἄν εἴη δυσμενής.—Οὐκ ἄν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν.—Λέγεις ἄν ὡς τάχιστα.

774. Ἡ προστακτικὴ τίθεται ἐπὶ ἐπιτάξεων (ἀπαιτήσεων, δεήσεων) ἢ ἀπαγορεύσεων.

ΣΗΜ. Καὶ εἰς τὴν προστακτικὴν τίθενται τὰ ἴθι (δὴ), φέρε (δὴ), ἄγε (δὴ), ἄγετε, ἐὰν ἡ ἐπίταξις ἀποβλέπῃ εἰς τινὰ πρᾶξιν. Ἰθι εἰπέ' Ἄγετε, ὦ ἄνδρες, δειπνήσατε ὄχι ὅμως ἐν αὐτῇ ἡμῶν γενικωτέρα, ἢ τοὶ νόμου ἢ ἀρχῆς διάταξις.

775. Ἡ κατὰ δευτερον πρόσωπον ἀπαγόρευσις δύναται νὰ γείνη δι-

πῶς, ἢ κατ' ἐνεστώσα προστακτικῆς (ἐπὶ διαρκούσης πράξεως), μὴ πρᾶττε ἢ κατ' ἀόριστον ὑποτακτικῆς (ἐπὶ ἀκαριαίας), μὴ πράξης. — Ταυτά μοι πράξον, τέκνον, καὶ μὴ βράδυνε μὴδ' ἐπιμνησθῆς ἔτι Τροίας. Ἐπὶ τρίτου ὁμοῦ προσώπου εὐρηται ὁ μὴ καὶ μετὰ τοῦ ἀορίστου τῆς προστακτικῆς μὴδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἀντὶ τῆς προστακτικῆς τιθεμένου, ὅρα ἐν τοῖς περὶ ἀπαρεμφάτου 828.

Β'. Ἐγκλίσεις ἐν συνδέτοις προτάσεσιν.

Προαναμνήσεις περὶ τῆς συνδέσεως τῶν προτάσεων.

776. Δύο ἀπλαῖ προτάσεις δύνανται τριχῶς νὰ συνδεθῶσι πρὸς ἀλλήλας

α.) οὕτως, ὥστε ἡ μία ὡς αὐτοτελῆς νὰ παρατιθῆται εἰς τὴν ἑτέραν, ἰσοδύναμος οὖσα. — Προτάσεις ὁμοταγεῖς (σύνδεσις ἐκ παρατάξεως). Τοῦτ' ἐγὼ οὐτ' εἶρηκα, οὔτε λέγομι ἄν.

ΣΗΜ. Τοὺς συνδέσμους, δι' ὧν συνδέονται αἱ ὁμοταγεῖς προτάσεις, ζῆται 876. — Αἱ τοιαῦται προτάσεις σπανίως ἐκφέρονται ἀσυνδέτως, καὶ ὁμολογεῖται διὰ τινὰ ῥητορικῶν λόγων. Εἶρηκα, ἀκηκόατε, ἔχετε, κρίνατε.

β.) οὕτως, ὥστε ἑκατέρωθεν νὰ ἀναφέρηται εἰς τὴν ἑτέραν καὶ μόνον ἐν συνδέσει νὰ συναποτελεῶσιν ἔννοιαν αὐτοτελεῆ. Προτάσεις συνημμέναι (σύνδεσις ἐκ συναφῆς). Ἐκ δὲ τῶν δύο τούτων προτάσεων ἡ μία παρασκευάζουσα τὴν ἑτέραν καὶ ταύτης ἀπαραιτήτως χρίζουσα, λέγεται ἡγουμένη ἢ κυρίως πρότασις, ἡ ἄλλη, συμπληροῦσα τὴν ἔννοιαν ἐκείνης, λέγεται ἐπομένη ἢ ἀπόδοσις· αὕτη δ' εἶναι καὶ κυρία πρότασις τοῦ λόγου. — Ἰφ' ὧν κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν αἰσχροῦ (πρότασις), τούτων ἐγράψαι ἄσκει πάντων (ἀπόδοσις).

ΣΗΜ. α. Ἡ ἀπόδοσις δὲν ἔχει πάντοτε ὀρισμένην τινὰ λέξιν, ἥτις νὰ δεικνῆται εἰς τὴν πρότασιν ἐπαναφορὰν. Ἄ μὲν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις, & δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλάβανε ταῖς ἐπιστήμας.

ΣΗΜ. β. Συνηθέστατα καὶ προηγείται τῆς προτάσεως ἡ ἀπόδοσις. Οὗτος ἐλλειπτοσ ἀν εἴη, ὅστις κοσμιώτατα τὰς συμφοράς φέρειν δύναται.

γ.) οὕτως, ὥστε ἡ μία μόνον νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ἄλλης, ὅχι δὲ καὶ αὕτη ἀπ' ἐκείνης. — Προτάσεις ὑποτελεῖς, (σύνδεσις ἐξ ὑποπάξεως) ἐκ δὲ τούτων ἡ μὲν μὴ ἐξηρητημένη, ἢ καὶ κυρία οὖσα, δύναται νὰ νοητῆται καὶ ἄνευ τῆς ὑποτεταγμένης, οὐχὶ δὲ καὶ τ' ἀνάπαλιον. — Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. — Μὴ φθόνει τοῖς εὐτυχοῦσιν, μὴ δοκῆς εἶναι κακός.

ΣΗΜ. Ἐκ μιᾶς κυρίας προτάσεως δύναται νὰ ἐξαρτῶνται ἐμμέσως ἢ ἀμέσως πλείονες δευτερεύουσαι. Κατ' ἐγκλίσειν δὲ τροποποιῶνται πολλαχῶς ὑπὸ τῆς κυρίας.

ΣΗΜ. β'. Ἐν συνημμένων ἢ ὑποτελῶν προτάσεων συναποτελεῖται ἡ συνθετος πρότασις, ἢ τὸ κῶλον, ἢ καὶ λόγος.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ αὐτὴ ιδέα δύναται νὰ ἐκφρασθῇ πολλακίς ἢ διὰ δύο ὁμοταγῶν προτάσεων, ἢ διὰ μιᾶς συνθετου. Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης, κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ὀράτον. = Ἐπεὶ ἡ τύχη κοινὴ ἐστὶ καὶ τὸ μέλλον ὀράτον, μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης.

ΣΗΜ. δ'. Πολλάκις λέξις τις δύναται νὰ μετατεθῇ ἐκ τῆς ἐξηρητημένης εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν (πρόληψις 652). Καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιμελεῖτο ὡς πολεμεῖν ἱκανοὶ εἴσαν· ἢ καὶ τανάπαυιν.

ΣΗΜ. ε'. Περὶ τῶν κατὰ σύνδεσιν διαφόρων εἰδῶν τῶν προτάσεων γενήσεται λόγος ἐν τοῖς περὶ μορίων· ἐνταῦθα δὲ καταλέγονται μόνον ὅσα εἶνε κυρία διὰ τὴν περὶ ἐγκλίσεων διδασκαλίαν.

Περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐγκλίσεων ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν ἰσχύουσιν οἱ ἐξῆς γενικοὶ κανόνες.

777. Ἡ ὀριστικὴ τίθεται συνηθέστατα καὶ ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς συνείρονται μόνον αἱ ἰδέαι ἄνευ ἐσωτερικῆς τινος συναφείας.—Μὴ μ' ἐρώτα τίς εἰμι.

778. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν σημαίνει πάντοτε τὸ τί πρέπει νὰ γείνη· διὸ καὶ ἀναφέρεται πάντοτε πρὸς τὸ παρὸν· τίθεται δὲ κανονικῶς ἐάν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἀρκτικοῦ χρόνου.—Ἀρκτικοὶ δὲ χρόνοι εἶνε ἐνταῦθα ὅσοι μεταφέρουσιν ὅπωςδῆποτε τὴν πράξιν εἰς τὸ παρὸν, ἦτοι ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς (πλὴν τοῦ ἱστορικοῦ ἐνεστώτος 754), ὁ παρακείμενος, ὁ μέλλων, καὶ ἅπαντες οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς καὶ προστακτικῆς.—Μανθάνομεν (μαθησόμεθα), ἵνα (ὡς ὅπως) παιδευόμεθα (παιδευθόμεν).—Ἐάν (ὅταν) μανθάνητε (μάθητε), παιδευθήσεσθε.

779. Ἡ εὐκτικὴ (ἄνευ τοῦ ἄν) τίθεται κανονικῶς ἐν ἐξαρτήσῃ ἀπὸ ἱστορικοῦ χρόνου.—Ἱστορικοὶ δὲ χρόνοι εἶνε ἅπαντες οἱ μετατιθέντες τὴν πράξιν εἰς τὸ παρελθόν, ἦτοι ὁ ἱσορκὸς ἐνεστώς (754), ὁ παρατακτικός, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντελικός. Προσέτι δὲ τίθεται εὐκτικὴ συνήθως ἐάν καὶ ἡ κυρία πρότασις ἦνε κατ' εὐκτικὴν. Ἐμανθάνομεν (ἐμάθομεν), ἵνα (ὡς, ὅπως) παιδευοίμεθα (παιδευθῆμεν).—Εἰ (ὅτε) μανθάνοιεν, ἐπαιδεύοντα.

780. Ἐν πλαγίῳ λόγῳ τίθεται ἡ εὐκτικὴ (ἄνευ τοῦ ἄν), ἀλλὰ μόνον ἀπὸ ἱστορικῶν χρόνων καὶ ἵνα δειχθῇ, ὅτι τὸ λεγόμενον εἶνε διάνοια ἀλλοτρία καὶ ὄχι τοῦ συγγραφέως. Ἡρώτα (ἠρώτησεν) εἰ ὀρώη (ἴδοι).—Ἄπεκρίναντο ὅτι μανθάνονεν οἱ μανθάνοντες ἀ οὐκ ἐπίσταντο.

ΣΗΜ. Καὶ ὁ μέλλων τῆς εὐκτικῆς εὐρηταί ὡσαύτως ἐν πλαγίῳ λόγῳ. Ἐλογίζετο ὡς, εἰ μὴ ἐμάχοντο, ἀποστήσοιν το αἰ πόλεις.

781. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα θέτουσι πολλάκις τὴν ὀριστικὴν ἐκλαμβάνοντες τὸ λεγόμενον ὄχι ὡς διάνοιαν τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ὡς ἔχον γενικώτερον κύρος ὥστε καὶ τίθενται πολλάκις παρ' ἀλλήλαις ὀριστικὴ καὶ εὐκτικὴ. Ἐπυθάνοντο αὐτῶν καὶ ὁπόσῃν χώραν διήλασαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα.—Οὐδέποτε ὅμως τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, οὐδὲ μετ' ἀρκτικὸν χρόνον· ἐπειδὴ αὐτῆς ἡ χρῆσις περιορίζεται εἰς τὰ ἐν 785 ῥηθισόμενα.

782. Ἡ δυνητικὴ εὐκτικὴ (773, 2) καὶ ἡ μετὰ τοῦ ἄν ὀριστικὴ (796) τίθενται ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσι καθ' ἣν ἔννοια καὶ ἐν ταῖς ἀνεξαρτήτοις, ὅπως δηλ. παρασταθῆ τι μόνον ὡς δυνατὸν ἢ μὴ πραγματικόν. Δέγω ὅτι τοῦτο οὐκ ἄν γένοιτο.—Ταῦτ' οἶδ' ὅτι ἄν ἐδρᾶτε.

Τὰ εἶδη τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων.

α.) Ἐγκλίσεις ἐν προτάσεσιν εἰδικαῖς καὶ ἐρωτήσεσι πλαγίαις.

783. Προτάσεις, αἰτινες περιέχουσι λόγον ἢ γνώμην καὶ ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἀφηγηματικοῦ ἢ γνωστικοῦ ῥήματος διὰ τοῦ ὡς ἢ ὅτι (ἐὰν δὲν ᾖ κατ' ἀπαρέμφατον ἢ μετοχὴν), λέγονται εἰδικαί.—Αἱ δὲ πλαγαὶ ἐρωτήσεις συνδέονται διὰ τῶν εἰ, πότερον—ἢ καὶ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἢ μορίων (734). Ἀνάγονται δὲ εἰς τὴν τάξιν τῶν ὑποτελῶν προτάσεων (776, γ').

784. Ἡ ὀριστικὴ τίθεται ἐνταῦθα, ἐὰν εἰς τὴν αὐτὴν πρότασιν, καὶ ἀνεξάρτητον οὔσαν, ἤθελε τεθῆ ἡ ὀριστικὴ καὶ δὴ

α.) Πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ τεθῆ ἡ ὀριστικὴ, ἐὰν τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ᾖ κατ' ἀρκτικὸν χρόνον. Δέγεται ὡς ὄντως ἔστι κοινὰ τὰ τῶν φίλων (ἐν ὀρθῷ λόγῳ, τὰ τῶν φίλων κοινὰ ἔστιν).—Εἰπέμοι τίνα γνώμην ἔχεις (ὀρθ. λόγ. τίνα γνώμην ἔχεις;)

β.) Δύναται νὰ τεθῆ ἡ ὀριστικὴ, ἐὰν τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ᾖ κατὰ χρόνον ἱστορικόν. Ἦκεν ἀγγέλλον τις ὡς Ἐλάτεια κατελήπται (ὀρθ. λ. Ἐλάτεια κατελήπται).—Εἶπον ἦν τίνα γνώμην εἶχον.—Πλὴν τῆς ὀριστικῆς τίθεται ἐνταῦθα καὶ ἡ εὐκτικὴ (786 α.).

785. Ἡ ὑποτακτικὴ δύναται νὰ τεθῆ μόνον ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσιν ἂν ἢ ἐρώτησις καὶ ὀρθῆ οὔσα (ὡς ἀπορηματικὴ 772, 3) ἢθελε τεθῆ καθ' ὑποτακτικὴν οἶον,

α.) Πρέπει νὰ τεθῆ ἡ ὑποτακτικὴ, ἐὰν ἡ κυρία πρότασις ᾖ κατὰ

χρόνον ἀρκτικόν.— Ἄπορῶ ὅ,τι χρήσωμαι τῷ πράγματι καὶ τίνος πρώτου μνησθῶ (ὄρθ. τί χρήσωμαι καὶ τίνος μνησθῶ; (772, 3).

β'). Δύναται νὰ τεθῆ ἡ ὑποτακτικὴ καὶ μεθ' ἱστορικόν χρόνον. Ἡ πόρου ὅ,τι χρήσωμαι τῷ πράγματι καὶ τίνος πρώτου μνησθῶ. Ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι τοὺς ἄνδρας, εἴτε ἄλλο τι χρήσονται.

786. Ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἂν δύναται νὰ τεθῆ. Ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς (784, β'), καὶ συνηθέστερον ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς (785, β'). ἐὰν ἡ κυρία πρότασις ἦνε κατὰ χρόνον ἱστορικόν. Εἶπον ἦν τινα γνώμην ἔχοιμι (ὄρθ. εἶχον). — Λυκομήδης ἔλεγεν ὡς μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατρίς εἶη (λόγ. ὄρθ. Μόνοις τοῖς Ἀρκ. Π. πατρίς ἦν). Ἡ πόρου ὅ,τι χρῆσαιμην τῷ πράγματι καὶ τίνος πρώτου μνησθειῖν (ὄρθ. λ. τί χρήσωμαι καὶ μνησθῶ).

ΣΗΜ. Δύναται δὲ ὀριστικὴ ἢ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ νὰ τεθῶσι καὶ παρ' ἀλλήλαις ἐν τῇ αὐτῇ ἐξαρτήσει. Ἐλεγον ὅ,τι Κύρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς ἐν τῷ σταθμῷ εἶη ὅθεν τῇ προτεραίᾳ ὤρμητο. Ἐπροντο ὅστις εἶη καὶ εἰ ζῆ.

ΣΗΜ. β'). Εἶνε λόγον ἄξιον νὰ διακρίνωσιν ἐκάστοτε οἱ μαθηταὶ ποῦ ἐν ταῖς τοιαύταις ἐρωτήσεσιν ἡ εὐκτικὴ ἐπέχει χώραν ὀριστικῆς καὶ ποῦ ὑποτακτικῆς. Οὐκ ἤδει τί λέγοι = οὐκ ἤδει ὅ,τι ἔλεγε καὶ οὐκ ἤδει τί λέγει (δὲν ἤξευρε τί ἔλεγε καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ λέγη).

787. Ἡ ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσι χώραν ὀριστικῆς ἐπέχουσα εὐκτικὴ ἢ καὶ ὀριστικὴ δύναται συνεχίζουσα τὸν πλάγιον λόγον νὰ τεθῆ καὶ ἄνευ τῶν συνδέσμων ὡς, ὅ,τι δύναται ὅμως καὶ νὰ συνδεθῆ διὰ τῶν γάρ, δέ. Ἐλεγον πολλοὶ, ὅτι παντὸς ἄξια λέγει (784, β'), χεμῶν γάρ εἶη καὶ οἴκαδε ἀποπλεῖν οὐ δυνατόν εἶη.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς μετοχῆς ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσι γενήσεται λόγος ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις 824, σημ.

Παραδείγματα ἀνάμικτα.

Πυθαγόρας ὁ Σάμιος πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὅτι τὸ μὲν σῶμα τεθνήσκει, ἡ δὲ ψυχὴ ἀναπτᾶσα οὐκ ἀθάνατος καὶ ἀγήρωσ.—Θεμιστοκλῆς νέος ἔτι ὢν ἔλεγεν ὡς καθεύδειν αὐτὸν οὐκ ἐφῆ τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον.—Οἱ Ἐπιδάμνιοι τὴν θεὸν ἐπύροντο, εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν.—Ὁ Κλέαρχος ἐβουλεύετο Πρόξενον καλέσας εἰ πέμπειν τινας ἢ πάντας ἴοιεν.

β'). Χρήσις τῶν ἐγκλίσεων ἐν τελικαῖς προτάσεσιν.

788. Διςκοπὸν ἢ τέλος δηλοῦσαι προτάσεις (ὑποτελεῖς 876, γ') συνδέονται διὰ τῶν μορίων ἴνα, ὡς, ὅπως, μὴ (ἀρνητικῶς ὅπως μὴ, ἴνα μὴ).—Τίθενται δὲ τὰ ῥήματα ἐν αὐταῖς καθ' ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν ὡς ἐξῆς:

789. Καθ' ὑποτακτικὴν.

α.) Ἀπαραιτήτως. Ἐάν τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ἦνε κατὰ χρόνον ἀρκτικόν. Πολλά με διδάσκεις ἀφθόνως διὰ φθόνον, ὅπως ἀκούων πολλά μὴδὲ ἐν μάθῳ.

β.) Σπανιώτερον, ἐάν προηγῆται χρόνος ἱστορικός. Ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς.

ΣΗΜ. Οἱ σύνδεσμοι ὡς, ὅπως, δύνανται νὰ ἔχωσι καὶ τὸν ἄν. Τοῦτ' αὐτὸ νῦν διδάσκει ὅπως ἂν ἐμάθῳ. Τότε δὲ ἡ ἐπιφύλαξις τοῦ σκοποῦ προϋποτίθεται καὶ ἄλλους ὅρους (ὡς ἐνταῦθα ἐάν με διδάξῃς πρὸς. 811).

790. Ἡ εὐκτικὴ τίθεται κανονικῶς ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς (789), ὡς ἂν προηγῆται ἱστορικός χρόνος. Ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγοις.

ΣΗΜ. α. Ἡ διαφορά μεταξὺ ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. συνίσταται μάλιστα εἰς τὸ ὅτι ἡ μὲν συνηθέστερον τιθεμένη ὑποτακτ. παρίστανει τὴν πρότασιν ὡς σκοπὸν προτεινόμενον καὶ ἀπαιτούμενον, ἡ δ' εὐκτικὴ παρίστανει αὐτὸν ἕξ ὑποκειμένου, ἡτοι σκοπὸν, ὅστις ἐνυπάρχει ἐν τῷ νῷ τοῦ λέγοντος. Δύνανται δὲ καὶ νὰ συνυπάρχωσιν ἀμφοτέρα παρ' ἀλλήλαις. Ναῦς οἱ Κορίνθιοι ἐπλήρουν, ὅπως ναυπηγίας τε ἀποπειράσασσι καὶ τὰς ὀγκάδας αὐτῶν ἦσσαν οἱ Ἀθηναῖοι κωλύοιεν.

ΣΗΜ. β. Περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ὅπως ἰδὲ 764 καὶ 809. Περὶ τῆς ὑποθετικῆς ὀριστικ. ἐν τελικαῖς προτάσεσι 807, σημ. β'. Καὶ περὶ τοῦ μὴ σκοπούμενου τέλους (ὥστε) 822.

791. Εἰς τὰς τελικὰς προτάσεις ἀνάγονται καὶ αἱ τοῦ φόβου (ἐνδοιαστικαί), αἵτινες συνδέονται διὰ τῶν μὴ, μὴ οὐ.—Δι' δὲ τοιαῦτα τίθενται μὲν ἀπαραιτήτως καθ' ὑποτακτικὴν, ἐάν ἐξαρτῶνται ἀπ' ἀρκτικῶν χρόνων. Οὐ φοβῆ μὴ ἤδη πρὸς ὑπέρθετος ἦς;—κανονικῶς δὲ κατ' εὐκτικὴν, ἐάν ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἱστορικῶν. Ἐφοβοῦντο μή τι πάθοι· ἀλλὰ καὶ καθ' ὑποτακτικὴν. Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς συμμάχους ἐδεδέεσαν μὴ ἀποστῶσιν.

ΣΗΜ. Σπανίως φέρονται τὰ, μὴ, ὅπως, εἰς παρακείμενον ὀριστικῆς, ἐάν δηλ. ὁ ἐνδοιασμός ἀναφῆται εἰς τετελεσμένην ἤδη πράξιν. Φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν.

Παραδείγματα ἀνάμικτα.

Τοῦτο προῆρημαι λέγειν, ἵνα τισὶν ὑμῶν ἀπεχθάνωμαι.—Κύρος φίλον ἔθετο δεῖσθαι ὡς συνεργοῦς ἔχει.—Δέδοικα μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἰκίας οδοῦ.—Φίλιππος ἐν φόβῳ ἦν, μὴ ἐκφύγοι τὰ πράγματα αὐτόν.—Λογάδας τῶν ὀπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἴψαν φύλακες, καὶ εἰ εἰς ἄλλο τι δέη, ταχὺ παραγίγνονται.

γ.) Ἐγκλίσεις ἐν ὑποθετικαῖς προτάσεσιν.

792. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀναγκαίως ἀλλήλαις συνημμένας (777, β'). Ἡ δὲ ἡγουμένη, ἡ καὶ κυρίως λεγομένη

πρότασις, περιέχει ὄρον, ὅφ' ὃν μέλλει νὰ συμβῆ ἢ ἐν τῇ ἀποδόσει πράξις. Ἀμφότεραι δ' αἱ προτάσεις ὁμοῦ συναποτελοῦσιν ὑποθετικὴν περίοδον.

793. Ἡ πρότασις συνδέεται μὲ τὴν ἀπόδοσιν διὰ τῶν εἰ, ἐάν (= εἰ ἂν), καὶ συνηρημ. ἦν, ἂν (ἄ). Ἡ δὲ ἀπόδοσις ἔχει ἐν ὠρισμέναις τισὶ περιπτώσεσι τὸν δυνητικὸν ἂν (ἄ), ὅπως δειχθῆ, ὅτι τὸ ἐν τῇ ἀποδόσει ἔχει κύρος ὑπὸ τινος ὄρους.

ἔχει δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ ἡ υποθετικὴ περίοδος τοὺς ἐξῆς τέσσαρας κυρίους τύπους.

1) Πρότασις καθ' ὀριστικὴν μετὰ τοῦ εἰ.

Ἀπόδοσις καθ' ὀριστικὴν ἄνευ τοῦ ἂν, ἢ κατὰ προστακτικὴν.

794. Ὁ τύπος οὗτος τῆς ὑποθετικῆς περιόδου εἶνε εὐχρηστος, ὅταν ἡ μεταξὺ προτάσεως καὶ ἀποδόσεως σχέσις εἶνε τελείως ἀναγκαία καὶ πραγματικὴ, χωρὶς ὁ λέγων νὰ ὑποδεικνῆ ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμην περὶ τοῦ πιθανοῦ ἢ ἀπιθάνου τῆς περιπτώσεως. Εἰ θεοὶ εἰσιν, ἔστι καὶ ἔργα αὐτῶν.—Σοὶ εἶ πῃ ἄλλη δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε.

795. Ὁ τύπος οὗτος δύναται νὰ ἔχη καὶ πάντας τοὺς ἄλλους χρόνους, ἐπομένως καὶ τοὺς ἱστορικούς. Ἀλλ', ἐὰν ὑπάρχωσιν οἱ ἱστορικοὶ, ἀπαιτεῖται προσοχὴ μὴ συγχέη τις τοῦτον τὸν κύριον τύπον τῆς ὑποθετικῆς προτάσεως μὲ τὸν ἐπόμενον. Ἐξῆν σοι ἀπιέναι ἐκ τῆς πόλεως, εἰ μὴ ἤρσκόν σοι οἱ νόμοι (Περὶ τοῦ παρόντος: ἔξεσι—εἰ μὴ ἀρῆσκουσι).—Ἐῖτι τῶν δεόντων ἐπράχθη, τὸν καιρὸν, οὐκ ἐμέ φησιν αἴτιον γενῆσθαι.

2) Πρότασις καθ' ἱστορικὸν χρόνον ὀριστικῆς μετὰ τοῦ εἰ.

Ἀπόδοσις καθ' ἱστορικὸν χρόνον ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἂν.

796. Ὁ τύπος οὗτος τῆς ὑποθετικῆς προτάσεως εἶνε εὐχρηστος, ὅταν ἦνε μὲν ἀναγκαία ἡ σχέσις τῶν δύο προτάσεων, ἀμφότεραι ὁμως παριστῶνται ὡς μὴ πραγματικαί. Τὴν δ' ὀριστικὴν ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσιν ὀνομάζουσιν ὑποθετικὴν ὡς παριστῶσαν τὸ ἀντίθετον τοῦ πραγματικοῦ (771).

ΣΗΜ. Δύναται δὲ τις πάντοτε ἐν τοιαύταις περιόδοις νὰ προσνοήσῃ πρότασιν ἐναντιουμένην εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Εἰ κλυστῆρσιν ἐχρήτηο, οὐκ ἂν ἐτεθνήσκει (ἀλλ' οὐκ ἐχρήτο).

Διὸ δύναται ἡ πρότασις νὰ λάβῃ ἐνταῦθα τοὺς ἐξῆς τύπους.

797. α.) Παρατακτικὸς τίθεται, ὅταν ἡ ὑπόθεσις δὲν ἔχη ἐν τῷ παρόντι οὕτως. Εἰ τὸν Φίλιππον τὰ δίκαια πράττοντα ἐώρων, σφύδρα ἂν θαυμαστὸν ἡγάουμην (νῦν δὲ οὐχ ὁρῶ αὐτὸν πράττοντα τὰ δίκαια· ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα τῆς προσνοητέας ἐνταῦθα προτάσεως εἶνε πάντοτε κατ' ἐνεστώτα).

798. β'.) Ἀόριστος τῆς ὀριστικῆς τίθεται, ὅταν πρόκηται νὰ ἐκφρασθῇ ὑπόθεσις μὴ λαβοῦσα χώραν ἐν τῷ παρελθόντι. Ἀπέθανον ἄν, εἰ μὴ ἢ τῶν τριάκοντα ἀρχὴ κατελύθη (=κατελύθη δὲ καὶ οὐκ ἀπέθ.).

799. γ'.) Ὑπερσυντελικὸς τίθεται, ἐὰν ἐκφέρηται ὑπόθεσις μὴ ἀποτελεσθεῖσα. Εἰ τοῦθ' ὠμολόγητο ἡμῖν, βραδίως ἂν διεμαχόμεθα, (=ἀλλ' οὐχ ὠμολόγηται).

800. Ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ τύπου τούτου δύναται νὰ τεθῇ ἕκαστος τῶν τριῶν ἱστορικῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἄν, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπὸ λόγον ὁ ἐν τῇ ὑποθέσει ὑπάρχων, εἰ μὴ μόνον καθ' ὅσον ἢ πράξις αὕτη θεωρεῖται ὡς διαρκοῦσα (παρατατικός), στιγμιαία (ἀόριστος), ἢ τετελεσμένη ἐν τῷ παρελθόντι (ὑπερσυντελικός). Εἰ τότε ἐβουλεύσαμεν, οὐκ ἂν ἠνώχλει Φίλιππος.—Εἰ αὐτάρκη τὰ φηρίσματα ἦν, Φίλιππος πάλαι ἂν ἐδεδώκει δίκην.

Σημ. Ὁ ἂν παραλείπεται ἐγίστε ἐν τῇ ἀποδόσει καὶ τότε δηλοῦται ὅτι ἢ δι' αὐτῆς ἐκφερομένη πράξις ἀναμφίβλως καὶ ἀμεταβίβως ἤθελε πραγματοποιηθῆ ἂν δὲν παρενέπιπτον κωλύματα. Πισχυνόμεν, εἰ ὑπὸ πολεμίου γε ὄντος ἐξηκατήθην.

801. Ὁ παρατατικὸς τίθεται ἐνίοτε ἐπὶ παρελθόντων ἐὰν πρόκηται νὰ ἐκφρασθῇ πράξις διαρκοῦσα. Εἰ ταῦτ' ἐποίει (ὄχι ἐποίησεν) ἕκαστος, ἐνίκων ἂν (διὸ ἐνταῦθα=ἀλλ' οὐκ ἐνίκων παρβ. 797, α').—Τάνάπαλιν τιθέμενος καὶ ὁ ἀόριστος περὶ παρόντος ἐκφράζει ταχύτητα τῆς πράξεως. Εἴ τίς σε ἤρετο, τί ἂν ἀπεκρίνω;

802. Ὑποθετικὴ ἀπόδοσις δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἄνευ προτάσεως, ἐὰν αὕτη δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ εὐκόλως. Ἐβουλόμην ἂν (εἰ ἠδυνάμην).—Δι' ὑμᾶς αὐτοὺς πάλαι ἂν ἀπολώλειτε (οἶον, εἰ ὑμῖν αὐτοῖς ἐπεποιθεῖτε).

3) Πρότασις καθ' ὑποτακτικὴν μετὰ τῶν ἐάν, ἦν, ἂν (ἄ).

Ἀπόδοσις κατ' ἀρκετικὸν χρόνον ὀριστικῆς ἢ κατὰ προσοκτικὴν.

803. Ὁ τύπος οὗτος τῆς ὑποθετικῆς περιόδου εἶνε εὐχρηστος, ὅταν ἐκφέρηται τι κατ' ἀναφορὰν εἰς δυνατὴν τινα ἢ προσδοκωμένην περίστασιν καὶ διὰ τοῦτο ἐγγωρεῖ μόνον εἰς παρόντα καὶ μέλλοντα χρόνον (πρβ. 778)· εὔρηται δὲ συνηθέστατα εἰς γνώμας. Ἄν ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται θνήσκειν.—Ἄν ἔχωμεν χρήματα, ἔξομεν φίλους.—Εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κ' ἂν ψευδεῖς ᾖσιν.

ΣΗΜ. Εὔρηται καὶ ὁ εἰ μεθ' ὑποτακτικῆς, ἀλλὰ σπανίως παρὰ τοῖς Ἰτατικοῖς, ἐὰν προεῖρξῃ ἡ ἔννοια τῆς πραγματικότητος ἢ πραγματοποιήσεως. Οὐ ναυικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, εἰ ξυστῶσιν αἰ κόλεις φοβηθεῖσαι.

4) Πρότασις κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ εἰ. ὅστις αὖτε (3) 807
 Ἀπόδοσις κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν.

804. Διὰ τοῦ τύπου τούτου τῆς ὑποθετικῆς περιόδου ἐκφέρεται ἡ ἐπίτηδες ὡς ἀβέβαιον ἢ μόνον δυνατόν, ἥτοι ὡς περιπτώσις αἰθαιρέτως ὑποτιθεμένη. Οὐκ ἂν φορητὸς εἴη, εἰ πράσσοις καλῶς (ὅθεν ἐπὶ ὑποθέσει, ὅτι πράσσει καλῶς, τότε οὐκ ἂν εἴη φορητὸς πρὸς 773, 2).

ΣΗΜ. Καὶ ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ τύπου τούτου δύναται νὰ τεθῇ ὁ δυνατικὸς ἄν. Εἴπερ τι ἄλλο φαίην ἄν, ὀλίγα δ' ἄν φαίην.

805. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἰ μετὰ τῆς εὐκτικῆς παριστᾶ τι ὡς ἀπλῶς δυνατόν, ἐκ τούτου ἐπὶ παρελθόντων ἐκφέρει τι, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ συμβῇ, καὶ δὴ πολλάκις. Ἡ ἀπόδοσις ἐκφέρεται τότε συνήθως καθ' ἱστορικὸν χρόνον ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἢ καὶ ἄνευ τούτου. Εἴπου ἐξελαύνοι Ἀστυάγης ἐφ' ἵππου χρυσοχαλίνου περιῆγε τὸν Κύρον.

806. Ὁ εἰ μετ' εὐκτικῆς ἐπέχει κατὰ 780 ἐν πλαγίῳ λόγῳ τὴν χώραν τοῦ εἰ μετ' ὀριστικῆς (τύπος I), ἢ τοῦ ἔαν μετὰ τῆς ὑποτακτικῆς (3), ἔαν ὑποθετικῆς πρότασις ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἱστορικοῦ χρόνου. Ἦδει Κύρος, ὅτι, εἴ τι μάχης ποτὲ δεήσει, ἐκ τῶν φίλων αὐτῷ παραστάτας ληπτέον εἶη.—Ἐν ὀρθῷ λόγῳ ἤθελεν εἰπεῖ ὁ Κύρος, Ἦν ποτε δεήσει—ληπτέον ἐστί, ἢ, εἴ ποτε δεήσει.—Ὁ δὲ μέλλον τῆς εὐκτικῆς τίθεται, ὅταν ἡ ὑπόθεσις, παραβαλλομένη πρὸς τὸν χρόνον τῆς κυρίας προτάσεως, κῆται εἰς τὸ μέλλον. Ἄλλ' ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει σπανιώτατα δύναται νὰ τεθῇ ὁ ἔαν μετ' ὑποτακτικῆς.

Περὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων καθόλου προσσημειοῦμεν ἔτι τὰ ἑξῆς.

807. Τὰ δύο μέρη τῆς ὑποθετικῆς περιόδου δὲν εἶνε οὕτως ἐξηρημαμένα ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε τὸ ἐν νὰ ἀπαιτῆ ἀπαραιτήτως ὠρισμένον τὸν τύπον τοῦ ἑτέρου. Τουναντίον μάλιστα δύναται πρότασις ἐκ τοῦ ἑνὸς τῶν τεσσάρων τύπων νὰ συνδεθῇ μετ' ἀπόδοσιν ἄλλου. Ἰδίως ὅμως εὐρηται συχνάκις, ὅτι εἰς πρότασιν τοῦ πρώτου καὶ τρίτου τύπου ἀκολουθεῖ ἀπόδοσις ἐκ τοῦ τετάρτου, ὅπως παρασταθῇ ἡ κρίσις ὡς μόνον δυνατῆ. Εἰ τοῦτο λέγεις, ἄμαρτάνοις ἄν.—Ἐὰν ἐβελήσῃτε πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, ἴσως ἂν μέγα τι κτήσασθε ἀγαθόν.

ΣΗΜ. α. Σπανιώτατα, καὶ ἴσως μόνον παρὰ ποιηταῖς, ἀπαντᾶται πρότασις τοῦ δευτέρου τούτου μετ' ἀποδόσεως τοῦ τετάρτου.

ΣΗΜ. β. Ὑποθετικὴ περίοδος δύναται ὅλη ἢ ἐν μέρει νὰ συγχανεθῇ εἰς ἄλλην πρότασιν. Ἰδίως δὲ παρεμπλέκονται οὕτω τελικαὶ προτάσεις μετ' ὑποθετικῶν. Εἰ γὰρ ὤφελον οἱοῖτε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἱοῖτε ἦσαν αὐ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα (=εἰ γὰρ οἱοῖτε ἦσαν—ἕξερ., οἱοῖτε ἄν ἦσαν γὰρ)

ΣΗΜ. γ'. Οὕτως ἡ ὑπόθεσις περιέχεται πολλάκις εἰς προτάσεις μετὰ τῶν γὰρ ἔνυ (καὶ ἄν, μὲν ται ἄν). Οὐκ ἐσθίουσι πλείω, διαρράγαγεν γὰρ ἄν (εἰ ἐσθίοιεν).

ΣΗΜ. δ'. Περί τῶν ὑποθετικῶν μετοχῶν καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου γενήσεται λόγος ἐν 838, 843, 827.

Παραδείγματα ἀνάμικτα.

Εἰ ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον. — Εἰ τὸ ἔχειν οὕτως ὥσπερ τὸ λαμβάνειν ἡδὺ ἦν, πολὺ ἂν διέφερον εὐδαιμονία οἱ πλούσιοι τῶν πενήτων. — Εἰ πᾶσι ταῦτό καλὸν ἔφου σοφὸν θ' ἄμα, οὐκ ἦν ἂν ἀμφίλεκτος ἀνθρώποις ἔρις. — Πλάτων πρὸς τινα τῶν παίδων μεμαστίγωσο ἄν, ἔφη, εἰ μὴ ὠργιζόμενν. — Ἐάν τι ὑμῖν δοκῶ ἀληθὲς λέγειν, ξυνομολογήσατε. — Εἰ πόλις ἀνδρῶν γένοιτο, περιμάχητον ἂν εἴη τὸ μὴ ἄρχειν, ὥσπερ νυνὶ τὸ ἄρχειν. — Ἦν τῶν στρατιωτῶν δόγμα, εἴτις, ὁπότε ἡ στρατιὰ ἐξίσι, ἰδίᾳ ληίζοιτο, δημόσια εἶναι τὰ ληφθέντα. (ἐν ὀρθ. λόγ. Ἐάν ληίζηται—δημόσια ἔστω). — Κύρος εἰ τινα ὀρήφει δεινὸν ὄντα οἰκονόμον ἐκ τοῦ δικαίου καὶ προσόδους ποιοῦντα, οὐδένα ἂν πώποτε ἀφείλετο, ἀλλ' αἰεὶ προσεδίδου.

δ'. Ἑγκλίσεις ἐν ἀναφορικαῖς προτάσεσιν.

Αὗται συνδέονται δι' ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρήματων.

808. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν ἐγχωροῦσιν ἅπανσαι αἱ ἐγκλίσεις κατὰ τὰς αὐτὰς ἐννοίας, ἅς ἔχουσιν ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι καὶ ὑποθετικαῖς περιόδοις οἷον, οὐκ ἔχωθ' ἅ τι πρῶτον λάβω (772, 3. 785). — Ὅρω σε διώκοντα ἂν μὴ τύχοις (773, 1). Ὑμεῖς ἐς παρ' ὧν ἀνκάλλιγά τις τοῦτο μάθοι (773, 2). Οὐκ ἤθελον λέγειν πρὸς ὑμᾶς τοιαῦτα, οἷα ἂν ὑμῖν ἤδιστ' ἦν ἀκούειν (δηλ. εἰ ἤθελον λέγειν). πρβλ. 802.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε, καὶ μάλιστα παρὰ ποιηταῖς, τίθεται ἐν τῇ ὑποθέσει ἡ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἂν καὶ ἐν ὀριστικῇ τιγὲν ἐκφράσει, ἀπαράλλακτα ὡς καὶ ἐν τῇ δυνητικῇ εὐκτικῇ, τῇ μετὰ τοῦ ἂν. Ὅν πόλις στήσῃς, τοῦδε χρὴ κλύειν.

809. Περί τοῦ μέλλοντος τῆς ὀριστικῆς ἐν ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, σκοπὸν δηλοῦσαι, ἰδὲ 764. Ἰδίως ὅμως φέρεται τὸ τελικὸν ὅπως συχνότατα εἰς μέλλοντα ὀριστικῆς (ἀλλὰ κατὰ 789 καὶ εἰς ἄλλους χρόνους ὑποτακτικῆς) μετὰ ῥήματα σημαίνοντα, προσέχειν, προνοεῖν, προσπαθεῖν, ἐνδοιάζειν. — Σκόπει, ὅπως τὰ παρόντα σωθήσεται. — Δεῖ ἐκ παντὸς τρόπου ἅπαντα ἄνδρα τοῦτο παρασκευάζεσθαι, ὅπως ὡς σοφώτατος ἔσαι.

ΣΗΜ. α'. Πολλάκις τίθεται ὁ ὅπως εἰς ἐπιτάξεις καὶ προτροπὰς οὕτως ὥστε ἀνάγκη νὰ προσνοηθῇ ἡ κυρία πρότασις. Ὅπως παρ' ἐσεῖ εἰς τὴν ἐσπέραν. — Ὅπως περὶ τοῦ πολέμου μηδὲν ἐρεῖς (ἦτοι σκόπει). 772, 4.

810. Εἰς τὸ ἀναφορικὸν προστίθεται ὁ ἂν, ὅταν ἡ ἀναφορικὴ πρό-

τασις σημαίνει τι μόνον κατὰ διάνοιαν τεθεμελιωμένον· ὥστε ἡ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει περιλαμβανομένη πρᾶξις τότε μόνον νὰ ἔχη κύρος, ἐὰν συμβῆ καὶ τὸ ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει.—Τὸ δὲ τοιοῦτον λεγόμενον ἀναφορικὸν ὑποθετικὸν, τίθεται μόνον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως εἶνε κατ' ἀρκτικὸν χρόνον, καὶ φέρεται πρὸς ὑποτακτικὴν. Τὴν δὲ τοιαύτην ἀναφορικὴν πρότασιν δύναται τις εὐκόλως νὰ μεταποιήσῃ εἰς ὑποθετικὴν τοῦ τρίτου τύπου (803). Πάν ὅ,τι ἂν μέλλῃς εἶρειν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ (=ἐὰν τι εἶρεῖν μέλλῃς).—Ἐπεσθε ὅπῃ ἂν τις ἠγῆται (=ἐὰν τις ἠγῆται πῃ), ἐπειδὴ πρότερον ἀπαιτεῖται νὰ ἴδωμεν ἂν τις μέλλῃ νὰ εἴπῃ ἢ νὰ ἠγῆθῃ.

ΣΗΜ. Πλὴν τούτου ὁμοῦς ὁ ἂν ἐμβάλλει εἰς τὸ ἀναφορικὸν καὶ τὴν σημασίαν τῆς γενικότητος, ἣν δυνάμεθα νὰ παραφράσωμεν διὰ τῶν ὁσάκις, ὅστις=δήποτε, ὅστις καὶ ἂν, ἐάν. "Ὅς ἂν τούτων τι θρᾶ τεθνάτω.—Λέγε ὅσ' ἂν θέλῃς. (=Ἐάν τι θέλῃς, λέγε).

ΣΗΜ. 6'. Οἱ ποιηταὶ μόνον μεταχειρίζονται ἐν τοιαύτῃ ἐννοίᾳ τὴν ὑποτακτικὴν καὶ ἀνευ τοῦ ἂν. Τῶν δὲ πημονῶν μάλιστα λυποῦσ' αἴφα νῶσ' αὐθαίρετοι (πρβ. εἰ μεθ' ὑποτακτ. 803, σημ.).

811. Ἐὰν τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ᾖ καθ' ἱστορικὸν χρόνον ἢ κατ' εὐκτικὴν, τότε τίθεται ἐν τῇ αὐτῇ ἐντελῶς ἐννοία ἡ εὐκτικὴ ἀνευ τοῦ ἂν, ἐπέχουσα χώραν ὑποτακτικῆς (779—780). Τὰ δ' ἀναφορικὰ ταῦτα τίθενται ἀπαράλλακτα ἀντὶ τῶν ἐν 810, ὡς καὶ ὁ τέταρτος τύπος τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων ἀντὶ τοῦ τρίτου (806). Ἐκέλευσεν αὐτοῖς ἔπεσθα ὅπῃ τις ἠγοῖτο (εἴ τις ἠγοῖτο).

ΣΗΜ. Ἐξαίρεσις εἶνε ἐν μεθ' ἱστορικὸν χρόνον ἀπανεῖται που ἡ ὑποτακτικὴ ἢ ἡ εὐκτικὴ μετ' ἀναφορικῶν καὶ τοῦ ἂν.

ε. Ἐγκλίσεις ἐν χρονικαῖς προτάσεσιν.

812. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἀνάγονται εἰς τὰς ἀναφορικὰς καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἐγκλίσεων συμφωνοῦσι πολὺ πρὸς ἐκείνας. Τὰ δὲ τοιαύτας προτάσεις συνδέοντα μόρια εἶνε τὰ, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὡς, ὅτε, ὁπότε, ἠνίκα, ἕως, ἔστε, πρὶν, ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ, ἐν ᾧ, ἄχρι (οὗ), μέχρι (οὗ), εἰς ὅ. Τίθεται δ' ἐν αὐταῖς ἡ ὀριστικὴ, ὅταν ἐκφέρηται τι πραγματικόν. Δύναται δὲ νὰ τεθῇ ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἐν πλαγίῳ λόγῳ μεθ' ἱστορικὸν χρόνον (780).

813. Ἐὰν χρονικὴ τις πρότασις ἐκφέρῃ τι μόνον ὡς νοητὸν, καὶ τὸ ὁποῖον μόνον ὑπότινας ὅρους δύναται νὰ συμβῆ, τότε προστίθεται ἡ προσαρπᾶται εἰς τὸ χρονικὸν μόριον καὶ ὁ ἂν, δι' οὗ συνίστανται τὰ χρονικὰ

πρόρια, ὅταν, ὀπόταν, ἐπειδὴν. Τοῦτο δὲ συμβαίνει κανονικῶς, ὅταν ἡ κυρία πρότασις ἔχη ἀρκτικὸν χρόνον καὶ ἡ χρονικὴ πρότασις ἐκφέρηται τότε ἀπαραιτήτως κατ' ὑποτακτικὴν (778). Ἐπειδὴν πάντα ἀκούσγητε, κρίνατέ.— Ὁ νομοθέτης τοὺς διδασκάλους τὰ διδασκαλεῖα καὶ τοὺς παιδοτροφῆας τὰς παλαιστρας ἀνοίγειν ἀπαγορεύει μὴ πρότερον πρὶν ἢ ὁ ἥλιος ἀνίσχη.

ΣΗΜ. Πολλὰ ἐκ τῶν μορίων τούτων (μάλιστα τὰ πρὶν καὶ μέχρι (οὐ) παρὰ θουκυδίδη) εὐρηνται καὶ ἄνευ τοῦ ἂν μεθ' ὑποτακτικῆς, ὅταν ἡ ἔννοια παρίσταται ὡς βεβαία. Οὐ χρὴ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι πρὶν ἢ ἡν ἔχομεν βεβαιωσώμεθα.

814. Ἐὰν τὸ κύριον ῥῆμα ἦνε καθ' ἱστορικὸν χρόνον, τίθεται ἐν τῇ αὐτῇ ἔννοια τὸ χρονικὸν μόριον μετ' εὐκτικῆς ἄνευ τοῦ ἂν. Ὅτε ἐξω τοῦ δεινοῦ γένοιντο, πολλοὶ τὸν Κλέαρχον ἀπέλειπον.

ΣΗΜ. α. Καὶ ἡ εὐκτικὴ αὕτη περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπαναλήψεως (πρὸ 810 σημ., 805), ὅτε εἰς τὸ σαφέστερον τὰ ὅτε, ὀπότε, ἐπεὶ, δύνανται νὰ παραφρασθῶσι διὰ τοῦ ὁσάκις. Ὅποτε οἱ Ἕλληνες τοῖς πολεμίοις ἐπίοισιν, ῥαδίως ἀπέφυγον.

ΣΗΜ. β. Κατ' ἐξαιρέσιν εὐρηνται καὶ ἐνταῦθα ἐνίοτε ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἂν μεθ' ἱστορικὸν χρόνον, ἥτις, παραλειπομένου τοῦ ἂν, μεταποιεῖται εἰς εὐκτικὴν. Ἦν ἡ γνώμη, ὅταν Ἀθηναῖοι ἐπὶ σφᾶς χωρῶσιν, ἐν μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους. (Ἐλεγεν, ὅτι νομίζοιτο, ὀπότε ἐπὶ δεῖπνον καλέσασα Σεύθης, δωρεῖσθαι αὐτῷ τοὺς κληθέντας).

ΣΗΜ. γ'. Περὶ τοῦ πρὶν μετ' ἀπαρεμφάτου ἰδὲ 821.

Παραδείγματα περὶ τῶν ἀναφορικῶν καὶ χρονικῶν προτάσεων.

Ἰμεῖς πάντα λογισάμενοι ταῦτα, χειροτονεῖθ' ὅτι ἀνὴρ ἰν δοκῇ μάλιστα συμφέρειν τῇ πόλει.—Οἱ τῶν βαρβάρων ἱππεῖς ᾤτιν ἐντυγχάνοισιν Ἕλληνι πάντας ἔκτεινον.—Μέχρις ἂν ἐγὼ ἦκω, αἱ σπονδαὶ μενόντων.—Μήποτ' ἐπαινέσης, πρὶν ἂν ἴδῃς ἄνδρα σαφηνῶς, ὀργῆν καὶ ῥυθμὸν καὶ τρόπον, ὡς τις ἂν ἦ.—Ἐπειδὴ τι ἐμφάγοισιν, ἀνίσταντο καὶ ἐπορευόντο.—Ὁ Σωκράτης τοὺς συνόντας ἐποίει οὐ μόνον ὀπότε ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὀρῶντο ἀπέχεσθαι τῶν ἀδίκων καὶ αἰσχρῶν, ἀλλὰ καὶ ὀπότε ἐν ἐρημίᾳ εἶεν.—Περιεμένομεν ἐκάστοτε, ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμοκτήριον ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, ἤμεμεν παρὰ τὸν Σωκράτην.

§. ρη. Ἀπαρεμφάτου.

Α.) Περὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ καθόλου.

815. Τοῦ ἀπαρεμφάτου ἡ χρῆσις εἶνε λίαν εὐρεία ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἕλληνικῇ γλώσσῃ. Πολλάκις δύναται τοῦτο νὰ καταλάβῃ τὴν χώραν συνδέτου τινὸς προτάσεως εἶνε ὅμως πάντοτε ἡ δι' ἀπαρεμφάτου ἐκφρασις ἀοριστοτέρα τῆς διὰ συνδέσμων καὶ τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων.

816. Χρησιμεῖε δὲ τὸ ἀπαρεμφάτου εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἔννοιας παντοειδῶν ῥημάτων οἶον,

α.) Τῶν σημαίνοντων ἱκανότητα, ἀφορμὴν καὶ οὐδὲν ποτε τροποποίησιν πράξεως. Τὸ ψεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν. — Οὐκ ἀπορῶ εἰπεῖν πολλά. — Ἡ ῥητορικὴ ἔχει τι δεῖξαι τῶν νέων σοφώτερον. — Ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι. — Δόξας πάρες ἄλλοις ἐπαινεῖν. — Ἡρξάντο λέγειν.

β.) Τῶν ἀφηγηματικῶν, δοξαστικῶν καὶ γνωστικῶν. Πρωταγόρας ἔλεγε πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον. — Ὅ,τι ἂν ποιῆς νόμιζ' ὄρα ἢ θεοῦ τινος. — Κριθέντες μὴδὲν συνειδέναι ἀφείθησαν.

γ.) Τῶν σημαίνοντων ἔφεσιν τινα ἢ παρόρμησιν πρὸς τι, καὶ τὰ ἐναντία τούτοις, ἦτοι ἀποστροφὴν ἢ ἀποτροπὴν ἀπὸ τινος ἢ ἐμπόδισιν. — Καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε. — Πάντες αἰτοῦνται τοὺς θεοὺς τὰ φαῦλα ἀποτρέπειν. — Ὁ παιδεύων λέγειν τε ἀδεῖ καὶ πράττειν, δικαίως ἂν τιμῶτο. — Οἱ νόμοι πάντα φιλανθρώπως καὶ δημοτικῶς φράζουσι πράττειν. — Τὰ δίκαια πάντες αἰσχύονται μὴ πράττειν. — Ὅσα τύραννος μὴ πείσας τοὺς πολίτας ἀναγκάζειν ποιεῖν παρανομία ἐστίν.

ΣΗΜ. Προσέτι τὰ φιλῶ, ἐπιθυμῶ, ἀξιῶ, φοβούμαι, ὀκνῶ, (οὐ φθονῶ), εὐλαβοῦμαι, ἐῷ, κελεύω, παραινῶ, βοῶ (οἱ Ἕλληνες ἐβῶν ἀλλήλοις μὴ θεῖν δρόμῳ, ἀλλ' ἐν τάξει ἔπεσθαι), ἀπαγορεύω, κωλύω, ἐνδίδωμι. — Τινὰ τούτων, οἷον τὰ παρακελευστικά καὶ ἀπαγορευτικά ἔχουσι καὶ πρότασιν διὰ τοῦ ὅπως ἐξηρητημένην, τὰ δὲ πείθω, δέομαι καὶ διὰ τοῦ ὥστε.

817. Καὶ ὁ σκοπὸς πράξεώς τινος δύναται νὰ ἐκφρασθῆ διὰ μόνου τοῦ ἀπαρεμφάτου (κοινῶς διὰ νά). Ξενοφῶν τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος κατέλιπε φυλάττειν τὸ στρατόπεδον. — Τὴν ἡλικίαν σου περιμένει ὁ πατήρ ἐπιτρέπειν τὰ πάντα.

ΣΗΜ. Τοιοῦτον ἀπαρέμφατον δέχονται μάλιστα τὰ ῥήματα, ὅσα σημαίνουσι, χειροτονεῖν, καθιστάναι, τοποθετεῖν, (πέμπειν, καταλείπειν), καὶ (σπανίως) τὰ ἐπίσημι, καθίστημι, ἐκλέγω, παρέχω, δίδωμι.

818. Τὸ ἀπαρέμφατον χρησιμεύει ἐπίσης εἰς τὸ νὰ προσδιορίσῃ ἐτι μᾶλλον τὴν ἔννοιαν ἐπιθέτων σημαίνοντων ἱκανότητα, προθυμίαν καὶ τούναντιον. Ἐπιστήμων ἐστὶ λέγειν τε καὶ σιγᾶν πρὸς οὐς δεῖ. — Χαλεπὸν εὐρεῖν. — Οἰκία ἡ δίστη ἐνδιδαιτᾶσθαι. — Ἄξιός ἐστι πληγᾶς λαβεῖν. — Γνώναι πάντων ὑμεῖς (ἔστε) ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα. — Ὁ χρόνος βραχὺς ἀξίως διηγήσασθαι τὰ πραχθέντα.

ΣΗΜ. α. Οἱ Ἄττικοι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μεταχειρίζονται μόνον ἀπαρέμφατα ῥημάτων ἐνεργητικῶν καὶ οὐδετέρων (ἔστω καὶ ἐν παθ. σημασίᾳ)· ἀλλὰ ὄχι ἄνευ ἐξαιρέσεων· οἷον, οἱ πρόγονοι ἄξιοι εἶναι εὐλογεῖσθαι.

ΣΗΜ. β. Τὰς τοιαύτας τῶν προσδιοριστικῶν ἀπαρεμφάτων ἐκφράσεις διὰ τὴν σαφήνειαν μεταφράζομεν ἡμεῖς πολλάκις ἑτεροπροσώπως, οἱ Ἕλληνες ὅμως πρέ-

κρινον νὰ ἀναφέρωσι τὸ ἐπίθετον εἰς τὸ οὐσιαστικὸν· ὅλον γὰρ λέγει αἱ τῶν Ἑλλήνων φύσεις ἄρξαι (= Δύσκολον εἶνε νὰ ἐξουσιάση τις τῶν Ἑλλ. 824, δ', σημ. γ.).

ΣΗΜ. γ'. Τοῦ ἀπαρέμφατου στερεῖται δυστυχῶς σχεδὸν παντελῶς ἡ κοινὴ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων γλῶσσα. Ἐκφράζομεν δ' ἀσθενῶς τὴν δύναμιν αὐτοῦ προσωπικῶς δι' ὑποτακτ. καὶ τῶν συνδέσμων νὰ καὶ ὅτι· δι' ὧν καὶ διακρίνομεν αὐτὰ εἰς τελικὰ, τὰ διὰ τοῦ νὰ, καὶ εἰδικὰ, τὰ διὰ τοῦ ὅτι παραφραζόμενα.

819. Τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται καὶ ὡς ὑποκείμενον προτάσεων, τῶν ὁποίων ῥῆμα μὲν λεγόμενον ἢ ἐξυπακουόμενον εἶνε τὸ ἐς (ἢ ἄλλο τι ὑπαρκτικόν), κατηγορούμενα δέ, οὐδετέρα ἐπιθέτων, ἢ οὐσιαστικὰ (ἢ καὶ ἀπαρέμφατα).—Ὡσαύτως δὲ ἀπαρέμφατον εἶνε καὶ τὸ ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων. Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον.—Τοῖς τυράννοις ἔθος καθέστηκε τοῖς τῶν ἄλλων πόνοις καὶ κακοῖς αὐτοῖς ἠδονὰς παρασκευάζειν.—Τὸ δίκην διδόναι πότερον πάσχειν τί ἐστὶν ἢ ποιεῖν;—Οὐδέποτ' ἀθυμεῖν τὸν κακῶς πράττοντα δεῖ.

820. Εἰς πολλὰς φράσεις τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μετριαστικοῦ ὡς (καὶ ἰσχυρότερον ὡς γε) ἢ καὶ ἄνευ τούτου, σχεδὸν ὡς ἀνεξάρτητος αἰτιατικῆ (660)· ὡς (ἔπος, συνελόντι, συντόμως, ἀπλῶς) εἰπεῖν, (ἀντίθ. εἰς τὸ, ἀκριβεῖ λόγῳ), τὸ ὅλον εἰπεῖν, (ὡς) ἐμοὶ δοκεῖν, (ὡς) οὕτως ἀκοῦσαι, (ὡς) εἰκάσαι, ὀλίγου (μικροῦ) δεῖν, (πρβ. 391, σημ. β'), τὸ νῦν εἶναι, κατὰ τοῦτο εἶναι (κοιν. ὅσον τὸ κατὰ τοῦτο), ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι.—Ἐῖ λέγει ὁ ἀνὴρ, ὡς γε νῦν ἀκοῦσαι. Περὶ δὲ τοῦ ἐκὼν εἶναι ἰδέ. 824, δ', σημ. α'.

821. Τὸ μόριον ὥστε φερόμενον εἰς ἀπαρέμφατον ἐκφέρει τέλος σκοπούμενον, ἢτοι ἐνέργειαν, ἢ ὁποία ἀναλογεῖ πρὸς ὅλην τὴν κυρίαν πρότασιν ἢ καὶ πρὸς μίαν αὐτῆς λέξιν. Κλέαρχος ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Μένωνας, ὥστε ἐκεῖνους ἐκπεπληχθαι.

822. Ἐὰν δὲ σημαίνῃ ἀπλῶς τέλος ἄνευ σκοποῦ, τότε φέρεται εἰς ἐγκλίσεις παρεμφατικὰς, καὶ μάλιστα εἰς ὀριστικὴν, τῆς ὁποίας, τὴν πρᾶξιν ἐκφέρει ὡς συνέπειαν καὶ δύναται νὰ παραφρασθῇ διὰ τῶν ὅθεν, ἔπειτα. Εἰς τὴν ὑσφαίαν οὐχ ἤκεν, ὥσθ' οἱ Ἕλληνες ἐφρόντιζον.

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ὥστε μετὰ ἀπαρρ. καὶ τοῦ ἢ συγκριτικοῦ ἰδέ 174, σημ. α.—Περὶ τοῦ ἐφ' ᾧ τε μετ' ἀπαρρ. 852.

823. Καὶ τὸ πρὶν συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου, ἀπὸ θετικῶν μάλιστα ἔξαρτώμενον προτάσεων. Ὁ προκαταγινώσκων, πρὶν ἀκοῦσαι σαφῶς, αὐτὸς πονηρὸς ἐστὶ πιστεύσας κακῶς.

ΣΗΜ. Πρὶν ἢ (ἀνεὶ τοῦ ἀπλοῦ πρὶν) πρὸ ἀπαρ. δὲν μαρτυρεῖται βεβαίως ἐξ ἠττικῶν συγγραφέων. Περὶ τοῦ πρὶν ἐν παρεμφατικαῖς ἀρηνητικαῖς προτάσεσιν ἰδέ 812.

Β.) Ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.

824. Ὅταν ᾖ ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ ἰδίως τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου (ἦτοι τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξέρχεται ἡ πρᾶξις τοῦ ῥήματος, εἰς δ' ἀνήκει τὸ ἀπαρέμφατον), τότε τοῦτο, ὡς καὶ τὰ εἰς αὐτὸ ἀναφερόμενα κατηγορούμενα, τίθενται ὡς ἑξῆς

α.) Τὸ ὑποκείμενον τίθεται συνηθέστατα κατ' αἰτιατικὴν Ἠγγεῖλαν τὸν Κύρον νικῆσαι.— Πάντες ὁμολογοῦσι τὴν ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι.— Συνέβη μὴδένα τῶν στρατηγῶν παρεῖναι.

ΣΗΜ. α. Περὶ τῆς αἰτ. τοῦ ἀπαρεμφ. εἰς τὰ κλειστικά ἰδὲ 678, α, σημ. β'.

ΣΗΜ. β'. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τοῦ ῥήματος καὶ ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἐν 652, 776, σημ. δ'. σημειωθείσης προλήψεως· ἐπειδὴ ἡ ἀνωτέρω πρότασις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν, ἠγγεῖλαν ὅτι ὁ Κύρος ἐνίκησε=ἠγγεῖλαν τὸν Κύρον, ὅτι ἐνίκησε=ἠγγεῖλαν τὸν Κύρον νικῆσαι.— Ἐὰν δὲ τὸ κύριον ῥῆμα ᾖ ἀμετάθετον ἢ παθητικόν, τότε ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε ἀνεξάρτητος (660). Ἐλπὶς ἐστὶ πάντα καλῶς εἶχειν.

ΣΗΜ. γ'. Τὰ ἀπρόσωπα δεῖ καὶ χρῆ ἔχουσιν ἀπαρέμφατον μετ' αἰτιατικῆς, Οὐδέποτε· ἀθυμεῖν τὸν κακῶς πρᾶττοντα δεῖ. 677, β', σημ. β'.

ΣΗΜ. δ'. Ἐν πλαγίοις λόγοις δύναται νὰ συνεχισθῇ ἡ τοιαύτη κατ' ἀπαρέμφατον μετ' αἰτιατικῆς πρότασις καὶ δι' ἄλλων ὁμοίων, αἵτινες καὶ νὰ συνδέονται δι' ἀναφορικῶν ἢ μωρίων χρονικῶν καὶ ἄλλων (ὡς, ὅτε, ἐπεὶ, ἐπειδὴ). Τοιαῦτ' ἄττα σφᾶς ἔφη διαλεχθέντας εἶναι, ἐπεὶ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τῇ Ἀγάθωνος ἀνεφγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν.— Οἱ Λακεδαιμόνιοι δέκα ἄνδρας Σπαρτιατῶν προσέειλοντο βασιλεῖ, ἀνεὼν μὴ κύριον εἶναι ἀπάγειν στρατιάν ἐκ τῆς πόλεως (πρβ. 787).

β.) Καὶ τὸ εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀναφερόμενον κατηγορούμενον τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Τὸν ἄδικον καὶ πονηρὸν ἄνδρα φησὶ ἄθλιον εἶναι.

ΣΗΜ. Πολλῆς εὐρηται παρὰ τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ μόνον κατηγορούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξυπακούεται ὠρισμένον τι ἢ καὶ ἀπροσδιόριστον (αὐτοῦς, ἀνθρώπους, τινάς) ὑποκείμενον. Ἄριστα οἶμαι ζῆν τοὺς ἄριστα ἐπιμελομένους τοῦ ὡς βελτίστους γίγνεσθαι.— Δυσίτελεῖ τὸ ἐκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα.— Οὐκ ἔστιν ἀδικοῦντα δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι.

γ.) Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ᾖ τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τῆς κυρίας προτάσεως, τότε κανονικῶς οὐδὲ σημειοῦται. Νομίζω νενικηθέναι.— Ἐλπίζεις τεύξεσθαι ὧν ἂν δέῃ.— Ἰπέσχετο παρέσεσθαι εἰς τὴν ἐσπέραν.— Ἄλλ' ἐν ἐμφάσει ἢ ἀντιθέσει δύναται μὲν νὰ τεθῇ ἐπίσης κατ' αἰτιατικὴν. Φησὶ δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέθησεν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι.— συνηθέστερον ὅμως κατ' ὀνομαστικὴν. Οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἐκείνον στρατηγεῖν.

δ.) Καὶ κατηγορηματικοὶ προσδιορισμοί, οἵτινες ἀναφέρονται εἰς

τὸ ὑποκειμένον τῆς κυρίας προτάσεως, τίθενται κατ' ὀνομαστικὴν. Ἀλέξανδρος ἔφρασκεν εἶναι Διὸς υἱός.—Ἐγὼ οὐχ ὁμολογήσω ἄκλητος ἦκειν, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ κεκλημένους.—Οἱ δοκοῦντες σοφοὶ εἶναι.

ΣΗΜ. α'. Ἡ φράσις ἐκὼν εἶναι προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι τὸ κατηγορούμενον ἐκὼν ἔγεινεν ἐκ τῆς συνηθείας ἀχώριστον ἀπὸ τοῦ ἀπαρέμφατου εἶναι. Ἐκὼν εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι (820).

ΣΗΜ. β'. Καὶ ἡ ταυτοπρόσωπος σύνταξις ἐξηγεῖται ἐκ τῆς προλήψεως (ἀ, σημ. β'). Ἐπειδὴ τὸ ἠγγέλλθη, ὅτι ὁ Κῦρος ἐνίκησε=ἠγγέλλθη ὁ Κῦρος, ὅτι ἐνίκησε=ἠγγέλλθη ὁ Κῦρος νικήσας.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ μεταξὺ ταυτοπροσωπίας καὶ ἑτεροπροσωπίας διαφορὰ καταφαινεσάι μάλιστα ἐν τῷ ῥήματι λέγεται καὶ τισιν ἄλλοις, τὰ ὅποια εἶνε προσωπικά καὶ ἀπρόσωπα. Λέγεται τὸν Κῦρον ἀγαθὸν γενέσθαι βασιλέα, καὶ λέγεται ὁ Κῦρος ἀγαθὸς γενέσθαι βασιλεύς. Ἠγγέλλθη τὸν Κῦρον νικήσας καὶ ἠγγέλλθη ὁ Κῦρος νικήσας. Τοῦτου ὁμοίως, ὡς καὶ πολλῶν ἄλλων, προτιμῶσιν οἱ ἀρχαῖοι τὴν προσωπικὴν σύνταξιν, καὶ ὅπου ἡ κοινὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται ἑτεροπροσωπίαν· οἷον, ἐπὶ τῶν δοκεῖ, ἔοικε, ὁμολογεῖται, συμβαίνει, δίκαιος, ἐπιτήδειος, ἐπιχειρῶν, ἐπίδοξος, ἀναγκαῖός ἐστι (818, σημ. β'). Αὐτός μοι δοκῶ ἐνθάδε καταμενεῖν.—Δίκαιος εἰσάγειν ἀνθρώπους.—Ἐπίδοξοι εἰσι τὸ αὐτὸ πείσασθαι.

ε.) Κατηγορηματικοὶ προσδιορισμοὶ, οὔτινες ἀναφέρονται εἰς γενικὴν ἢ δοτικὴν τίθενται ὁμοιοπτῶτως πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον. Ἰλλοὺν ἐπὶ τινὰ τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι.—Ἐλεγον τοῖς δοκοῦσι σοφοῖς εἶναι.—Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι.—Παντὶ ἄρχοντι προσήκει φρονίμῳ εἶναι.—Ἄλλ' ὅμως ἐξ ὑπαγωγῆς διὰ τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται καὶ τότε τὸ κατηγορούμενον κατὰ αἰτιατικὴν. Συμφέροι ἐκείνοις φίλους εἶναι μᾶλλον ἢ πολεμίους.

Γ.) Ἀπαρέμφατον ἑναρθρον.

825. Τὸ ἀπαρέμφατον ἑναρθρον πλησιάζει ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν φύσιν τοῦ οὐσιαστικοῦ· οὐδὲν ἦν τὸν ὅμως ἔχει καὶ τότε ὑποκειμένον, ἀντικείμενον, ἄλλους ἐπιρρηματικούς προσδιορισμούς, καὶ πάντα τὰ ἐν 824 καταλεχθέντα. Τὸ τὰς ἡδονὰς φεύγειν.—Τὸ καλῶς ζῆν.—Τὸ προειδέναι τὸν θεὸν τὸ μέλλον καὶ τὸ προσημαίνειν ᾧ βούλεται, καὶ τοῦτο πάντες καὶ λέγουσι καὶ νομίζουσιν.

826. Προτασομένου τοῦ ἄρθρου τὸ ἀπαρέμφατον γίγνεται πτωπικόν, ἔχον

(ἀ.) ὀνομαστικὴν. Τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας πρῶτον ὑπάρχει.—Τὸ ἀμαρτάνειν (αὐτοὺς) ἀνθρώπους ὄντας οὐδὲν θαυμαστόν.

ΣΗΜ. Τὸ ὀνομαστικὸν ἀπαρέμφατον μετὰ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ὑποκειμένου εὐρηται πολλάκις ὡς ἡ ἀνεξάρτητος αἰτιατικὴ (660), ἀναφερόμενον περαιτέρω εἰς ἐπίθετον ἢ ῥήμα. Οἱ Πελοποννήσιοι ἀνέλπιστοί εἰσι τὸ εἰς τὴν γῆν ἡμῶν εἰσβάλλειν.

β.) Αἰτιατικὴν. Αὐτὸ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φοβεῖται.—Ση-

μειώσεως δ' ἀξία εἶνε μάλιστα ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τῶν προθέσεων εἰς, κατὰ, διὰ. Κύριος διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶναι πολλά τοὺς παρόντας ἀνθρώπους.—Πρὸς τὸ μετρίων δεῖσθαι καλῶς πεπαιδευμαί.

γ.) Γενικὴν Ἐπιθυμία τοῦ πιεῖν.—Τὸ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίγνεται.—Ἐμοὶ οὐδὲν πρᾶσιον τοῦ ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι (674).—Σημειωθῆτω δ' ἰδίως ἡ μετὰ τῶν προθέσεων, ἐκ, πρὸ, ἔνεκα, ὑπὲρ, διὰ, καὶ ἄνευ σύνταξις τοῦ ἀπαρεμφάτου.—Οἱ ἄνθρωποι πάντα ποιῶσιν ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην.

ΣΗΜ. Ἡ γενικὴ τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ ἄνευ προθέσεως σημαίνει πολλάκις αἰτίαν. Τοῦ μὴ διαφεύγειν τὸν λαγὼν ἐκ τῶν δικτύων σκοποῦς καθίσταμεν.

δ.) Ἡ δοτικὴ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἔχει ὡς ἐπιτοπολὺ ὀργανικὴν ἔνοιαν (682). Φίλιππος κεκράτηκε τῷ πρότερος πρὸς τοὺς πολεμίους ἰέναι. Καὶ μετὰ τῶν προθέσεων ἐν, ἐπί, πρὸς καὶ ἄλλ. Πρὸς τῷ μηδὲν ἐκ τῆς προσβείας λαβεῖν τοὺς αἰχμαλώτους ἐκ τῶν ἰδίων ἐλυσάμην.

ΣΗΜ. Τὸ ὀνομαστικὸν ἀπαρέμφατον, κατ' ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν ὄν, δύναται νὰ μὴ ἔχῃ καὶ τὸ ἄρθρον· οὐδέποτε ὅμως ἐὰν ᾖ ἐμπρόθετον.—Ἡ δὲ γενικὴ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐκφέρεται κανονικῶς ἀνάρθρως, ἐὰν ἐξαρτᾶται ἀπὸ οὐσιαστικῶν (ὄρα, καιρὸς, ἀκμὴ, σχολή, ἀνάγκη, ἐλπὶς, κίνδυνος κλ.) θεθεμένων ἐν κατηγορηματικῇ ἔνοια, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἐξυπακούεται τὸ ἐστί. Οὐ σχολὴ κάμνειν.—Οὐ σμικρὸς κίνδυνός ἐστιν ἐξαπατηθῆναι. Ὁσαύτως καὶ ἐὰν τὸ ἀφ' οὗ ἐξαρτᾶται οὐσιαστικὸν μετὰ τοῦ ῥήματος ἰσοδυναμῇ μὲ ἄλλο ῥῆμα. Γνώμην εἶχον μὴ ἐκπλεῖν (ἐγνώσαν).

827. Δ'. Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ἂν ἔχει ἔνοιαν τοῦ δυνατοῦ καὶ ὑποτιθεμένου, ἤγουν ἢ τοῦ ὅτι τι δύναται νὰ γείνη, ἢ ὅτι ἤθελε συμβῆ ἢ συμβαίνειν ὑπότινας ὄρους. Διὸ δύναται νὰ ἀναλυθῇ·

α. Εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν· Οἶμαι πάντας ἂν τοῦτο ὁμολογήσειαν (= ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσειαν). Δοκεῖτέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου βουλευσάσθαι (= ὅτι ἂν βουλευσάσθε), εἰ τὸν τόπον τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμεῖτε, ἐνθυμηθείητε.

ΣΗΜ. Ὅθεν τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ἂν ἰσοδυναμῇ ἢ μὲ τὴν δυναμικὴν εὐκτικὴν (782) ἢ μὲ τὴν ἀπόδοσιν ὑποθετικῆς περιόδου (804).

β. Εἰς ὑποθετικὴν ὀριστικὴν μετὰ τοῦ ἂν, (796).—Κύριος εἰ ἐβίωσεν, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι (οἶμαι ὅτι ἂν ἐγένετο)—Τοὺς ταῦτα ἀγνοοῦντας Σωκράτης ἀνδραποδώδεις ἂν κεκλήσθαι ἤγειτο (= ἤγειτο ὅτι, εἴ τινες ταῦτα ἠγνόουν, ἐκέκληντο ἂν ἀνδραποδώδεις).

ΣΗΜ. Ἡ ἀκολουθία τοῦ λόγου πρέπει νὰ μᾶς διδάξῃ ἐκάστοτε πῶς ἔχομεν νὰ

ἀναλύωμεν τὸ μετὰ τοῦ ἀν' ἀπαρέμφατον. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ δευτέρα περίπτωσις με ὑποθετικὴν περίοδον τοῦ δευτέρου τρόπου (796).

828. Ἐ. Τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ β'. προσώπου προστακτικῆς εἴρηται καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς, ἔχον τὸ ὑποκειμένον του κατ' ὀνομαστικὴν. Σὺ Κλεαρίδα, τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν. — Εὐχὴν δὲ σημαῖνον τίθεται ἀντὶ α. καὶ γ'. προσώπου καὶ δέχεται τὸ ὑποκειμένον κατ' αἰτιατικὴν. Θεοί, μὴ με δουλείας τυχεῖν.

§. ρθ'. Μετοχή.

829. Τριττῇ εἶνε ἡ χρῆσις καὶ σημασία τῆς πάντοτε εἰς ἄλλην τιὰ κυρίαν πρότασιν ὁμοιοπτῶτως πρὸς τὸ ἐαυτῆς ὑποκειμένον, προσαπτομένης μετοχῆς. 1) προσδιοριστικῆ. 2) προσθετικῆ. 3) κατηγορηματικῆ.

830. Α'. Ἡ προσδιοριστικὴ μετοχὴ ἀναφέρεται εἰς οὐσιαστικὸν ὅπως ἐμβάλη εἰς αὐτὸ ιδιότητά τινα μονίμως. Ἰσοδυναμεῖ δὲ τότε ἢ με ἐπίθετον ἢ με ἀναφορικὴν πρότασιν. Χώρα πολλοὺς ἀνθρώπους ἔχουσα = πολυάνθρωπος = ἢ ἔχει πολλοὺς ἀνθρώπους. Ὁ παρὼν καιρὸς = ὁ καιρὸς, ὃς πάρεστιν (633).

ΣΗΜ. α'. Ὡς πᾶν ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ προσλαμβάνουσα τὸ ἄρθρον δέχεται φύσιν, οὐσιαστικῶν οἱ παρόντες (691), ὁ τυχῶν, οἱ λέγοντες (= οἱ ἄηταρες), τὸ συμφέρον (= ἡ ὠφέλεια), τὰ δέοντα, τὸ καθήκον. Διάφέρει ἀμπόλου μαθὼν μὴ μαθόντος καὶ ὁ γεγυμνασμένος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου.

ΣΗΜ. β'. Περὶ ἰδιοτρόπου χρήσεως τοῦ ἐνάρθρου μέλλοντος τῆς μετοχῆς ἴδὲ 764.

831. Β'. Ἡ προσθετικὴ μετοχὴ τίθεται ἵνα ἀποδώσῃ εἰς οὐσιαστικόν τι τῆς κυρίας προτάσεως ιδιότητά τινα ἢ πρᾶξιν ἐν παρόδῳ (ὄχι μόνιμον). Ἐν δὲ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ μετοχὴ εἶνε συντομώτερος καὶ ἄοριστότερος τρόπος ἐκφράσεως ἢ ὁ διὰ προσδιοριστικῶν συνδέτων προτάσεων προσδιορισμός (776—814). — Εἶνε δὲ ἡ τοιαύτη μετοχὴ.

832. α). Χρονικῆ, ἀλλὰ με τὰς ἐν §. ρς'. (μάλιστα 761) δευχθεῖσας διαφορὰς. Προσέχετε τούτοις ἀναγινώσκοντές τὸν νοῦν.

ΣΗΜ. α'. Ἰδίας σημειώσεως ἄξια εἶνε αἱ περιγραφικαὶ μετοχαί, ἔχων, φέρων (αἱ ὅποια δύνανται νὰ παραφρασθῶσι καὶ διὰ τῆς μετὰ. Τὰς ναῦς ἀπέστειλαν ἔχοντα Ἀνακλίδαν), χρώμενος (ὡσαύτως περιφραστικῆ. Πολλὴ τέχνη χρώμενος), ἀρχόμενος (ἐν ἀρχῇ), τελευτῶν (τέλος πάντων), διαλιπὼν χρόνον (μετὰ τινα χρόνον), εὔ (καλῶς ἀδίκως οὐκ ὀρθῶς) ποιῶν, οὔ (οὔτι) χαίρων (ταῦτα τολμήσεις λέγειν), τί παθῶν (ἤρητο τί δὴ παθῶν οὕτω θαυμάζει τὴν τέχνην; = τί τὸν ἀναγκάζει); Ὁ Ἑρμῆνος εἰς παθῶν μεταβάλλει καὶ τὸ τί μαθῶν (τί σοι ἐπῆλθεν εἰς νοῦν); ἐπιρριζόμενον παρ' Ἀριστοφάνει ἄχαρν. 826 (καὶ Δημ. τί μαθόντες).

ΣΗΜ. β'. Τῆς χρονικῆς μετοχῆς τὸν μὲν ἐνεστώτα, σημαίνοντα κυρίως πρᾶξιν σύγχρονον τῇ τοῦ κυρίου ῥήματος, ἀναλύωμεν ἡμεῖς διὰ τῶν ὅτε, ὅταν ἐφ' ὅσον, ἐν ᾧ, τὸν δ' ἀόριστον (761) διὰ τοῦ ἐφ' οὔ.

833. β.) Αἰτιολογική καὶ τελική. Οὐκ ἔστιν ἀδικοῦντα δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι.—Τὸν ἀδικοῦντα παρὰ τοὺς δικαττάς ἄγειν δεῖ δίκην δῶσοντα.

ΣΗΜ. Ὁ μέλλων τῆς μετοχῆς ἔχει ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἔννοιαν σκοποῦ.

834. γ.) Ἐναντιωματική (ὄχι τόσον συνήθης). Πολλοὶ ὄντες εὐγενεῖς εἰσι κακοὶ (=καὶ τοι εἰσὶν εὐγενεῖς).

ΣΗΜ. Ταύτην παραφράζομεν χυδαῖκῶς διὰ τοῦ, μολονότι ἢ τοῦ, ἂν καί.

835. δ.) Ἰποθετική, ἰσοδυναμοῦσα μὲ ἓνα ἐκ τῶν ἐν 792—807 σημειωθέντων ὑποθετικῶν τρόπων. Τοὺς φίλους εὐεργετοῦντες καὶ τοὺς ἐχθροὺς δυνήσεσθε κολάζειν (ἐὰν εὐεργετήτε κλ.).—Ὁ μὴ δαρεῖς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται.

ΣΗΜ. Ἰποθετικὴ μετοχὴ μετὰ τοῦ μὴ δύναται πολλάκις νὰ παραφρασθῇ κοινῶς διὰ τοῦ χωρὶς. Οὐκ ἔστιν ἄρχειν μὴ διδόντα μισθόν.

ΣΗΜ. ε'. Ἡ χρῆσις τῆς προσθετικῆς μετοχῆς εἶνε λίαν εὐρεία. Διὸ δὲν πρέπει νὰ συγχωμέθα, ἐὰν δὲν δυνώμεθα πολλάκις ἀναλύοντες νὰ ἐκφράσωμεν ἀκριβῶς τὴν δυνάμιν τῆς ἐπειδὴ ἡμεῖς πάντοτε ἀναλύομεν τὰς μετοχὰς διὰ μορίων, ὁ δὲ τρόπος οὗτος εἶνε πολὺ ὀριστικώτερος, ἢ ὁ τῶν φιλομετόχων Ἑλλήνων, οἵτινες διὰ τῆς μετοχικῆς ἐκφράσεως μόνον ὑπεδείκνυον τὴν περίστασιν. Οὕτω Π. γ. δύναται πολλάκις ἡ χρονικὴ μετοχὴ μάλιστα ἐν ἐννοιαῖς γενικαῖς νὰ περιέχη καὶ ὑπόθεσιν: Ὁ θυμὸς ἀλγῶν ἀσφάλειαν οὐκ ἔχει (ἐὰν καὶ ὅταν ἀλγῇ).

ΣΗΜ. ς'. Σπανίως εὐρηται ὁμότροποι μετοχαὶ ἀσυνδέτως τεθειμέναι. Τὰ δέκα τάλαντα ὀρώντων, φρονούντων, βλεπόντων ἔλαβον ὑμῶν ὀφελόμενοι. Συνήθως δὲ συνδέονται διὰ συμπλεκτικῶν καὶ ἐναντιωματικῶν συνδέσμων καὶ μετοχαὶ ἑτερόσημοι καὶ ἑτερότυποι. Ἐφη κατὰ τὸ εἶδος κρατήσῃσιν σφᾶς τῶν πολέμιων, ἀνδρίας μὲν σφίσιν ὑπαρχοῦσης (αἰτιολογική), εὐταξίας δὲ γενομένης (ὑποθετική). Ἄσυνδέτως δὲ πρὸς ἀλλήλας τίθενται αἱ μετοχαί—1) Ἐὰν προσδιορίζωσι τὸ ῥῆμα ἑτεροτρόπως. Ὄμοσαν σφᾶξαντες κάπρον βᾶπτοντες οἱ μὲν ἑλληνες ξίφος, οἱ δὲ βέρβαροι λόγχην.—2) Ἐὰν ἡ μία προσδιορίξῃ τὴν ἄλλην ἢ κατηγορηταί εἰς αὐτήν. Φανήσεται ὁ θεσμοθέτης πεισθεὶς ἀργυρίῳ καθυφείς τὸν ἀγῶνα (ἐπεὶ κείσθη ἀργυρίῳ καθυφῆκε τ. ἀγ). Ὁ Κῦρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας συλλέξας στράτευμα ἐπολιόρκει Μίλητον (=ὑπολαβὼν συνέλεξε καὶ ἐπολιόρκει). Οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματαῖα λυπηρότεροι ἦσαν.—3) Ὅταν ἡ ἑτέρα ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ ῥήματος μίαν ἔννοιαν. Φοβηθέντες ψυχόντο ἀποδράντες ἐπὶ θάλασσαν.

836. Γ'. Εἰς τὴν προσθετικὴν μετοχὴν ἀνάγεται καὶ ἡ ἀπόλυτος, ἣτις, ἀναφερομένη εἰς ἀνεξάρτητόν τινα γενικὴν ἢ αἰτιατικὴν (ὀνόματος ἢ ἀντωνυμίας 677, 660), χρησιμεύει εἰς ἐκφρασιν τῶν ἐν 833 καὶ ἐξ. καταλεχθεῖσιν σχέσεων.—Ἡ δὲ πτώσις, εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ μετοχὴ, εἶνε τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς. Διὸ καὶ ἀναλυομένης τῆς μετοχικῆς ταύτης προτάσεως ἐκ παρεμφατικῆν διὰ τινος μορίου συνδεομένην πρότασιν ἢ πρῶ-

εις εκείνη τρέπεται εἰς ὀνομαστικὴν. Τούτων ἀναγιγνωσκόμενων τὸν νοῦν προσέχετε (ἕως ταῦτα ἀναγιγνώσκονται πρὸς καὶ 832).

837. Γενικὴ ἀπόλυτος (676) ἀναλυομένη διὰ χρονικῶν, αἰτιολογικῶν, ἐναντιωματικῶν καὶ ὑποθετικῶν μορίων. Περικλέους ἡγουμένου πολλά καὶ καλὰ ἀπεδείξαντο οἱ Ἀθηναῖοι.—Ναυμαχίας γενομένης τέτταρας τριῆρεις λαμβάνει Γοργώπας (χρονικαὶ καὶ αἰτιολογ.). Ὄλης τῆς πόλεως ἐν τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις ἐπιτρεπομένης (αἰτιολ.) τῷ στρατηγῷ, μεγάλα τὰ τ' ἀγαθὰ κατορθοῦντος (ὑποθετ.) αὐτοῦ καὶ τὰ κακὰ διαμαρτάνοντος (ὑποθ.) εἰδὸς γενέσθαι.

ΣΗΜ. Τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπολ. γεν. δύναται νὰ παραλειφθῆ, καθ' ἃς περιπτώσεις παραλείπεται καὶ ἐν προτάσει παρεμφατικῇ (625) οἶον, προϊόντων (αὐτῶν), ὄντος (τοῦ Διός), ἐξαγγελθέντος (εὐρίσκουσι τοῦτον), ἀλλὰ καὶ κατὰ πληθ. (ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων, ἐστὶ, γίγνεται, τίθεται τὸ οὐδέτ. ὑποκείμενον καὶ κατὰ πληθ. ἀρθ. Καταστάντος τοῦ Μίνω ναυτικοῦ πλωϊώτερα ἐγένετο). Αἱ πόλεις φκίσθησαν ἦδη πλωϊτέρων ὄντων. Σημανθέντων τῷ Κύρῳ ὅτι πολέμιοί εἰσιν ἐν τῇ χώρῳ ἐξεβοήθει.

ΣΗΜ. Τὰ ἐπίθετα ἐκῶν καὶ ἄκων ἐπέχουσι χώραν μετοχῆς· διὸ καὶ μόνον (ἕνεκ τῆς ὄντος) ἀποτελοῦσι μετοχικὴν ἀπόλυτον πρότασιν. ἐμοῦ ἐκόντος (=ἐθέλοντος).

ΣΗΜ. γ'. Καὶ ἀπόλυτοι γενικαὶ μετοχῶν συνδέονται μετ' ἄλλων ἑτεροτρόπων καὶ ἑτεροπτῶτων. Τὰ ἐπιτήδεα εἶχον ἐκ τῆς ἐν μέσῳ χώρας πολλῆς καὶ ἀγαθῆς οὔσης καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐνόντων.—Οἱ Ἕλληνας παρεσκευάζοντο ὡς ταῦτη προσιόντος (βασιλέως) καὶ δεξόμενοι.

838. Ἡ ἀπόλυτος αἰτιατικὴ εἶνε εὐχρηστος ἐν τισὶν ἀπροσώποις ῥήμασιν, δέον, ὄν, ἐξόν, παρόν, προσήκον, εἰρημένον προσταχθέν, εἰς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ ὡς, ὡσπερ—Ἰμεῖς ἂν οὐ χρεῶν ἄρχοιτε.—Ἐκβῆναι οὐκ ὄν ἀναγκαῖον ἦν ἐπ' ἀγκύρας ἀποσαλεύειν—Πολλάκις ὑμῖν ἐξ ὄν πλεονεκτῆσαι οὐκ ἠθελήσατε.—Σιωπῇ ἐδείπνου ὡσπερ τοῦτο ἐπιτεταγμένον αὐτοῖς.

ΣΗΜ. α'. Ἐὰν δὲ προστεθῆ καὶ ὑποκείμενον ἀντωνυμία, τούτου, τούτων, τότε τίθεται γενικὴ ἀπόλυτος. Τούτου ὑπάρχοντος, τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέα.—Δόξαντος τούτου ᾤχετο.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τοῦ ταῦτα εὐρηται, δόξαντα ταῦτα καὶ δόξαν ταῦτα (παρὰ 626). Δόξαντα ὑμῖν ταῦτα εἴλεσθε ἄνδρας εἴκοσι (Ἄνδρα.) καὶ Δόξαν ἡμῖν ταῦτα ἐπορευόμεθα (Πλάτ.).—Περὶ ἄλλης ἀπολ. μετοχικῆς αἰτ. ἰδὲ 887, 1, α'.

ΣΗΜ. γ'. Τινὲς παραδέχονται καὶ τὴν ὑπαρξιν ἀπολύτου ὀνομαστικῆς τῆς μετοχῆς· ἐξ ἀπάντων ὁμῶς τῶν χωρίων καταφαίνεται ὅτι τὸ ὑποκείμενον τῆς μετοχῆς ἢ α' εἶνε κατὰ μέρος καὶ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος. Δισθόμενοι οἱ ἔνδον τοῦ θορύβου ἐκθέουσι τινες ἀνοίξαντες τὰς πύλας. ἢ β'. αὐτὸ εἶνε μέρος τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ῥήματος. Πίστεις ἔδοσαν ἀλλήλοισι οἱ Ἕλληνας μνηστεύσαντες—νομίζων ἕκαστος—ἢ γ'. εἶνε ἀνακολουθία, διότι ἀντὶ τῆς τεθειμένης κυρίας καὶ ἑτεροπροσώπου προτάσεως εὐκόλως δύναται νὰ ἐξυπακουσθῆ ἄλλη συνώνυμος αὐτοπροσώπουσα τῇ μετοχῇ. Μετὰ ταῦτα ξύνοδος ἦν (=ξυνήσαν), Ἄργεῖοι μὲν ὄργη χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως.

Δ'. Μόρια Μετοχικά.

839. Εἰς μείζονα σαφήνειαν συνοδεύεται ἡ κατὰ προσθήκην μετοχῇ

καὶ μὲ τινα μόρια, τὰ ὅποια καθιστῶσι προφανέστερον τὸν τρόπον αὐτῆς.

α.) Ἄμα, τιθέμενον πρὸ τῆς μετοχῆς ἢ μετ' αὐτὴν, εἰς δεῖξιν τοῦ συγχρόνου δύο πράξεων. Ἄμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη.

β.) Μεταξὺ (πρὸ τῆς μετοχῆς) εἰς δεῖξιν τοῦ συγχρόνου ἐπίσης. Τίς ἂν εἶη τοιοῦτος ἰατρός, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ ἀσθενοῦντι μὴδὲν συμβουλεύοι.

3.) Αὐτίκα καὶ εὐθύς εἰς δεῖξιν τῆς ἀμέσου ἀκολουθίας. Τοῖς καλοῖς εὐθύς ἰδόντες εὖνοι γιγνόμεθα.

4.) Τότε, εἶτα, ἔπειτα, οὕτως, προστίθενται εἰς τὸ κύριον ῥῆμα, καὶ ἀναλαμβάνουσι τὴν προγενομένην πράξιν τῆς μετοχῆς. Καταλιπὼν φρουρὰν οὕτως ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησεν.

5) Καίπερ (σπανίως μόνον καὶ, ἐν δ' ἀρνήσειν οὐδὲ, μὴ δὲ) ἐναντιωματικόν. Συμβουλεύω σοι καίπερ νεώτερος ὢν, (καὶ δοῦλος ὢν τίμιος πλουτῶν ἀνὴρ). Ἐξάριε δ' ἐτι μᾶλλον τὴν ἀντίθεσιν προστιθέμενον καὶ τὸ ὅμως εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν μετὰ τοῦ καίπερ ἢ καὶ ἄνευ αὐτοῦ. Ὅμως πρὸς γε τὰς ἄλλας τέχνας καίπερ οὕτω πραττούσης φιλοσοφίας τὸ ἀξίωμα μεγαλοπρεπέστερον καταλείπεται. Ἰμεῖς ὑφορῶμενοι τὰ πεπραγμένα καὶ δυσχεραίνοντες ἤγετε τὴν εἰρήνην ὅμως.

ΣΗΜ. Ἄλλο ἐναντιωματικὸν μόριον εἶνε τὸ καίτοι, ἀλλὰ τοῦτο εὐρηται σχεδὸν μόνον πρὸ παρεμφατικῶν προτάσεων παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς (ἀλλὰ καὶ πρὸ μετοχ. Πλάτ. ἐν πολιτ. 511. δ'). Παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις μόνοις συναλλάσσεται, ὡς παρ' ἡμῖν, καὶ πρὸς τὸ καίπερ, τὸ ὅποσον οἱ Ἀττικοὶ θέτουσι μόνον πρὸ μετοχῆς.

6) Ἄτε (σπανίως οἷα δὴ) αἰτιολογικόν, ἀλλ' εὐχρηστον ἐὰν ἡαίτια κῆται ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου, ἤγουν ἐν τῷ πράγματι αὐτῷ. Κατέδαρθε πάνυ πολὺ ἄτε μακρῶν τῶν νυκτῶν οὐσῶν, (οἷα δὴ ἀπιόντων ἀπελαύουσι).

7) Ὡς, ὡσπερ αἰτιολογικὰ ἐπίσης, ἀλλὰ δεικνύουσιν ὅτι ἡ αἰτία εἶνε γνώμη καὶ διάνοια τοῦ λέγοντος ὑποκειμένου, ἢ καὶ ὅτι εἶνε ψευδής. Τίθενται δὲ εἰς τὴν κατὰ προσθήκην μετοχὴν καὶ τὴν ἀπόλυτον γενικήν, ἢ καὶ (τοῦτο σύνθηες 839) αἰτιατικὴν ἀπροσώπου. — Δεδίασι τὸν θάνατον ὡς εὖ εἰδότες ὅτι μέγιστον τῶν κακῶν ἐστίν. — Ἐρωτᾷ ὡς τάληθῆ ἐροῦντος. — Ἀποβλέψατε πρὸς ἀλλήλους ὡς αὐτὸς μὲν ἕκαστος οὐ ποιήσων τὸ δόξαν, τὸν δὲ πλησίον ἄρξοντα. Παρβ. καὶ 881, α.

ΣΗΜ. Τὰ μόρια ἄτε, ὡς (σπανιώτερον καίπερ) τίθενται καὶ (ἄνευ ὄν) μετὰ μόνου ὀνόματος. — Ἀναβαίνει ὁ Κύρος λαβὼν Τισαφέρνην ὡς φίλον (ψευδὲς αὐτοῦ).

840. Ἐ. Ἡ κατηγορηματικὴ μετοχή, ἀπαράλλακταὺς τὸ ἀπαρέμ-
 φατον (816), χρησιμεύει καὶ εἰς τὸ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἔννοιαν ῥήμα-
 τός τινος, προσθέτουσα εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως ἔννοιαν, ἣτις δὲν εἶνε
 μὲν αὐτοτελής, ἀλλ' ὅμως οὐσιῶδες μέρος τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἐκφε-
 ρομένης κρίσεως.—Δύναται δ' ἡ τοιαύτη μετοχὴ ν' ἀναφέρηται.

1) Εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως. — Παύσεθε αἰεὶ περὶ τῶν
 αὐτῶν βουλευόμενοι.

2) Εἰς λέξιν ἄλλην ἀναφερομένην που ἐν τῇ προτάσει.—Ὁ πόλεμος
 ἔπαυσε τοὺς Ἀθηναίους αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευομένους.

841. Ῥήματα δὲ, τὰ ὅποια δέχονται τοιαύτην τῆς ἐννοίας των συμ-
 πληρωτικὴν μετοχὴν, εἶνε τὰ ἑξῆς

α.) Τὰ δηλοῦντα κατάστασιν τινὰ (ὡς ἐπιτοπολὺ ἀμετάβατα). Τὰ
 τῆς πόλεως οὕτως ὑπῆρχεν ἔχοντα. — Μὴ κάμῃς φίλον ἄνδρα
 εὐεργετῶν. — Ἄλλα μυρία ἐπιλείπω λέγειν. Καὶ τὰ τυγχάνω,
 λανθάνω, καὶ φαίνομαι (φανερὸς, δῆλός εἰμι). Ἄρχων ἄνῆρ πᾶς ξύνεσιν ἦν
 ἔχων τύχῃ. Ἐλάθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παιδῶν οὐδὲν διαφέροντες.
 Δῆλος εἶ καταφρονῶν μου.

ΣΗΜ. Τοιαῦτα εἶνε μέγιστα τὰ σημαίνοντα ἀρχήν, διάρκειαν καὶ παῦσιν κατα-
 στάσεώς τινος· διατελῶ, διάγω, διαγίνομαι, ἀνέχομαι, ἡττῶμαι, ἐλλείπομαι, καρ-
 τερῶ, κάμνω, φθάνω, ἀπειρήκα, ἄρχομαι, παύομαι, ἐκλείπω, λήγω, ἀνέχομαι, καρ-
 τερῶ, ἀδικῶ (ἀδικεῖτε πολέμου ἄρχοντες), ἀμαρτάνω, εὖ, καλῶς ποιῶ.

ΣΗΜ. β'. Καὶ τὸ ῥῆμα εἰμί δύναται νὰ συνταθῇ μὲ τοιαύτην μετοχὴν, ὅτε ἡ
 πρᾶξις παρίσταται ὡς διαμένουσα. Ἦσαν ἀπιστοῦντες εἰς τινες Φιλίππων καὶ
 νοῦν ἔχοντες. Οὕτως εὐρηται εἰς τινὰς ῥηματικούς τύπους, 480, σημ. β', 488 σημ.
 β', 494, σημ., ἐξ ὧν τὸν ἐνεργ. μετ' ὀλίγον μέλλοντα σχηματίζει οὐ μόνον διὰ τοῦ
 παρακ. τῆς μετοχῆς (769), ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἀορίστου. Ὁ παιδοτρίβης ἂν ἀπο-
 κτείνῃ αὐτὸν εἴη. — Εὐρηνται δὲ καὶ, ἔστιν ὢν, γιγνόμενος, ἔστιν (οὕτως)
 ἔχων. — Ἰσαύτως καὶ τὸ ἔχω μετὰ μετοχῆς σημαίνει τὴν κτήσιν καὶ τὴν διαρκῆ
 κατοχὴν· ἤρπακός ἔχει=ἤρπακε καὶ ἔχει. Ἡ δὲ τοῦ ἔχω μετ' ἀορίστου σύνταξις
 (θελῶσας ἔχει) εἶνε τῶν Ἰώνων καὶ τῶν Ἀττικῶν δραματικῶν. — Κατὰ δὲ τὸ εἰμί συν-
 τάσσεται καὶ τὸ, συμβαίνει μέγιστον κακὸν (οὕσα) ἢ ἀδικία.

β.) Τὰ αἰσθητικὰ καὶ γνωστικά. ὡς εἶδον αὐτοὺς πελάζον-
 τας οἱ λεηλατοῦντες, εὐθὺς ἀφέντες τὰ χροῖματα ἔφρευγον. Ἦκουσά ποτε
 Σωκράτους περὶ φίλων διαλεγομένου. — Χερρόνησον κατέμαθε πόλεις ἔν-
 δεκα ἢ δώδεκα ἔχουσαν.

ΣΗΜ. α. Προσέτι τὰ αἰσθάνομαι, ἀκούω, πυνθάνομαι, κατα-
 μανθάνω, οἶδα, ἐπίσκα-
 φται, γιγνώσκω, μέμνημαι, ἐπιλανθάνομαι, εὐρίσκω. Ἐχουσι δὲ ταῦτα πάντα τὴν
 μετοχὴν κατ' αἰτιατικὴν μὲν, ἐὰν ἦνε ἐνεργητικὰ. Ἀνθρώπων ὄντα σαυτὸν ἀναμί-
 μνησκ' αἰεὶ. κατ' ὀνομαστικὴν δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐὰν ἔχωσι παθ. σημασίαν. Ὁφθῆ-
 μεν οὐ νῦν πρῶτον ὄντες ἄθλιος.

ΣΗΜ. 6'. Τὸ σύνουθα (συναισθάνομαι) δέχεται μετοχὴν συμφωνοῦσαν ἢ μὲ τὸ ὑποκειμένον ἢ μὲ τὴν δοτικὴν ἐμοί. Ἐμαυτῷ ξιγήσειν οὐδὲν ἐπισημαίνοντος καὶ ἐπισταμένω. — Ἐν δὲ τῇ σημασίᾳ τοῦ, μετ' ἄλλων γινώσκειν, δέχεται καὶ ἀπαρέμφατον μετ' αἰτιατικῆς.

γ'). Τὰ ψυχικὴν πάθησιν σημαίνοντα. Μεταμέλομαι (μεταμέλει μοι) ψευδόμενος (ψευδομένω), χαίρω (ὄρων τὸ φῶς).

ΣΗΜ. Ὡσαύτως ἤδομαι, τέρπομαι, ἀγαπῶ, ἀγανακτῶ, ἄχομαι, ἀνιῶμαι, αἰσχύνομαι, ὀργίζομαι, χαλεπῶς φέρω, ἠττώμαι.

δ'). Τὰ δεικτικὰ καὶ ἀφηγηματικά: Φίλιππος πάντα ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελέλησχεταί, — Ἀποφαίνουσι τοὺς φεύγοντας πάλαι πονηροὺς ὄντας· καὶ τὰ ἐπι-ἀπο-δείκνυμι, ὁμολογῶ, ἀγγέλω, φαρῶ, καταλαμβάνω, ποιῶ (περιγράφω διὰ ποιήσεως), ἐγγράφω (ἐγκαλῶ).

842. Πλεῖστα τῶν ἀνωτέρω ῥημάτων συντάσσονται ἐπίσης καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου, (816), ἀλλὰ μὲ τινα διαφορὰν τῆς ἐννοίας· οἷον, ἄρχομαι διδάσκων (εἰμί ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς διδασκαλίας), ἄρχομαι διδάσκειν (μηδὲν ἄλλο ποιεῖν). — Αἰσχύνομαι ποιῶν (ἐντρέπομαι διὰ τὴν πράξιν, ἀλλ' ὅμως πράττω), αἰσχύνομαι ποιεῖν (ὕπ' αἰσχύνῃς δὲν πράττω).

ΣΗΜ. α'. Τὸ φθάνω εὔρηται σπανίως παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μετ' ἀπαρεμφάτου. Ἰδιότροπος δ' εἶνε ἢ φράσις, οὐκ ἂν φθάνοις λέγων (εἰπέ γρήγορα), καὶ κατ' αὐτὴν, οὐκ ἂν φθάνοιμι καὶ οὐκ ἂν φθάνοι, συνωνύμως μὲ τὰ θετικὰ, φθάνοιμι ἂν, φθάνοι ἂν (ἀνωπερβέτως θέλω ἢ θέλει εἰπεῖν, ἢ δὲν θέλω παύσει τοῦ νὰ λέγω). — Μετὰ δὲ τὸ οὐ φθάνω τίθεται καὶ ὁ καὶ εἰς δεξιῶν τῆς ἀμέσου ἐπακολουθήσεως τῶν πράξεων. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθασαν τὴν ἀρχὴν κατασχόντες καὶ τοῖς Θεβαίοις ἐπεβούλευσαν.

ΣΗΜ. β'. Τὸ δὲ φαίνομαι (καὶ δῆλός εἰμι) μετὰ μετοχῆς μὲν δεικνύει τὴν κρίσιν ὡς καθ' ἑαυτὴν ἀληθῆ, μετ' ἀπαρεμφάτου δὲ ὡς κρίσιν τοῦ ὑποκειμένου. Μετὰ τὸ φανερὸς καὶ δῆλός εἰμι δύναται ὅμως νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ πρότασις μετὰ τοῦ ὅτι. — Τὸ δὲ φαίνομαι, ὡς καὶ ἐνίστα τὸ τυγχάνω, εὔρηται καὶ ἄνευ μετοχῆς. Ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς Θεὸν πίθηκος φανεῖται. — Τὸ δὲ ἔοικα ἔχει μὲν, ὡς τὸ φαίνομαι, καὶ τὰς μετὰ μετοχῆς καὶ ἀπαρεμφάτου συντάξεις, ἀλλὰ καὶ τρίτην τὴν μετὰ δοτικῆς. Ἐοικας τὴν εὐδαιμονίαν οἴομένω (οἴομενος, αἰεσθαί) τρυφήν καὶ πολυτέλειαν εἶναι.

ΣΗΜ. γ'. Τὰ δὲ εἰδέναί, γινώσκειν, ἐπίστασθαι, μανθάνειν, μετ' ἀπαρεμφάτου συνωνυμοῦσι σχεδὸν τῷ δύνασθαι. Λύπην οἶδεν εὐνοῦς ἰᾶσθαι τρόπος. Ἀρχεσθαι μαθὼν ἄρχειν ἐπιστήση· ἀλλὰ τὸ γινώσκειν δέχεται ἀπαρέμφατον καὶ ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ κρίνειν, ἐννοεῖν, ἀποφασίζειν. Γίγνωσκετ' ἀνθρώπεια μὴ σέβειν ἄγαν.

ΣΗΜ. δ'. Τὸ μεμνησθαί μετ' ἀπαρεμ. σημαίνει, εἶναι ἔτοιμον. Ἰῆψε καὶ μέμνησ' ἀπιστεῖν.

ΣΗΜ. ε'. Τὰ δὲ ἀγγέλλειν, αἰσθάνεσθαι, πυνθάνεσθαι, καὶ μάλιστα τὸ ἀκοῦειν, δέχονται ἀπαρέμφ., ὅταν ἢ πρᾶξις ἐκφέρηται ὄχι ὡς πραγματικῆ, ἀλλ' ὡς ἐπίνοια τοῦ ὑποκειμένου (ἀβέβαιος). Ἦσθε το αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ Δαρσίφ δύνασθαι.

ΣΗΜ. γ'. Ἄντι δὲ μετοχῆς ἢ ἀπαρεμράτου τίθεται πρότασις διὰ τοῦ ὅτι (ὡς) ἐκπεφομένη, εἰς τὰ γνωστικά, αἰσθητικά, παθητικά, καὶ μάλιστα τὰ ἀφηγηματικά· ἐὰν ἡ πράξις ἦναι ἀληθὴς καὶ πραγματικῆ. Ἐπύθοντο, ὅτι Μένανδρος ἐν Κυζικῆ εἶη.—Τὰ δὲ μνημονικά δέχονται καὶ τὸ χρονικὸν ὅτε, ἐὰν ἡ πράξις τίθεται εἰς ὠρισμένον χρόνον. Μέμνησ' ὅτε οὐδ' ἀναγρύζειν μοι ἐξουσίαν ἐποίησας.

843. Στ'. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἄν ἐμβάλλεται εἰς τὴν μετοχὴν, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον (827), ἡ ἔννοια δυναμικὴ ἢ ἡ ἔννοια κυρίας προτάσεως ἀναφερομένης εἰς ἄλλην ὑποθετικὴν.—Διὸ καὶ δύναται ἡ μετὰ τοῦ ἄν μετοχὴ νὰ ἀναλυθῇ

α.) Διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν (773, 2. 804). Ἐγὼ εἰμι τῶν ἡδέως μὲν ἄν ἐλεγχθέντων, ἡδέως δ' ἄν ἐλεγχάντων (=οἱ ἄν ἐλεγχθεῖεν—ἐλέγξειαν).—Εὐρίσκω ταύτην ἄν μόνην γενομένην τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπῆν (=ὅτι ἄν γένοιτο).—Ἴσμεν καὶ ὑμᾶς ἄν καὶ ἄλλους, ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους, δρῶντας ἄν αὐτὸ (=ὅτι, εἰ γένοισθε, δρῶτε ἄν).

β.) Διὰ τῆς μετὰ τοῦ ἄν ὑποθετικῆς ὀριστικῆς (794). Φίλιππος Ποτίδαιαν ἐλὼν καὶ δυνηθεὶς ἄν αὐτὸς ἔχειν, εἰ ἐβουλήθη, Ὀλυθίοις ἀπέδωκεν (=ὅτε ἡδυνήθη ἄν).

Ζ'. Ῥηματικά ἐπιθετα εἰς τέλος.

844. Ταῦτα εἶναι εἶδος τι μετοχῆς. Συντάσσονται δὲ προσωπικῶς καὶ ἀπροσώπως προστιθεμένου ἢ καὶ ἐξυπακουομένου πολ-
λάκις τοῦ ἐς τὴν.

α.) Προσωπικῶς. Τὸ ἀντικείμενον ἀναγκαστῆς τινος πράξεως γίγνεται ὑποκείμενον καὶ τὸ ῥηματικὸν ἀντικείμενον ἀναφέρεται εἰς ἐκεῖνο ὡς κατηγορούμενον. Ὁ πατήρ σοι τιμητέος ἐστίν.—Ἡ πόλις τοῖς πολίταις ὠφελήτεια.—Ἐν δὲ τῇ συντάξει ταύτῃ ἐξαιρεται τὸ ὑποκείμενον.

β.) Ἀπροσώπως. Τὸ ἀντικείμενον τῆς πράξεως τίθεται καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα τοῦ ἐπιθέτου. Διωκτέον τὴν ἀρετὴν. Ἀπτέον τοῦ πολέμου. Βοηθητέον ἡμῖν ἐστὶ τοῖς πράγμασιν.—Διὰ τοῦτου τοῦ τρόπου ἐξαιρεται μᾶλλον ἡ πράξις καὶ ὄχι τὸ ὑποκείμενον.

845. Τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πράξῃ τι, τίθεται ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσι κατὰ δοτικὴν. Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐνίοτε καὶ κατ' αἰτιατικὴν κατ' ἀναλογίαν τοῦ δεῖ (824, α, σημ. γ'). Οὐδενὶ τρόπῳ ἐκόντας ἀδικητέον ἢ καὶ πρὸς ἀποφυγὴν δύο δοτικῶν. Οὐ δουλεύτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς κακῶς φρονοῦσιν.

ΣΗΜ. δ. Τὸ δηματικὸν ἐπιθετὸν ἔχει ἐνίοτε καὶ σημασίαν μέσων βημάτων. Τῷ νόμῳ πειστέον (δεῖ πείθεσθαι).—Φυλακτέον τὸν ἔρωτα.—Εἶπεν ὅτι ἐκτέον μου εἶη. Οὕτω καὶ ἀφεκτέον (τινός), μεθεκτέον (παιδιάς), ἀπαλλακτέον.

ΣΗΜ. ε'. Ἐν τῇ οὐδετέρᾳ συντάξει τίθεται πολλάκις καὶ ὁ πληθυντικὸς. Πολεμητέα ἡμῖν ἐστίν, κατὰ 640.

ρί. Ἰδιώματά τινα τῶν ἀναφορικῶν προτάσεων. 518

846. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐν τῷ λόγῳ κατὰ μὲν γένος καὶ ἀριθμὸν συμφωνεῖ πρὸς τὸ προηγούμενον.—ἴτοι τὸ πτωτικὸν εἰς θ ἀναφέρεται—κατὰ δὲ τὴν πτώσιν ρυθμίζεται πρὸς τὴν λέξιν τῆς προτάσεως τῆς ἐκείνην, εἰς ἣν ἀναφέρεται. Μέννησθε τοῦ ὄρκου, ὃν ὁμωμόκατε.

847. Ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου εἶνε ἡ ὑπαγωγὴ (κοινῶς ἐφέλικυσις), καθ' ἣν τὸ ἀναφορικὸν συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἡγούμενον καὶ κατὰ πτώσιν. Μέννησθε τοῦ ὄρκου, οὗ ὁμωμόκατε.

848. Ἡ ὑπαγωγὴ συνεπάγει πολλάκις καὶ συντομίαν.

α.) Παραλείπεται μὲν τὸ ἄρθρον τοῦ ἡγουμένου πτωτικοῦ ἢ ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, συγχωνεύεται δὲ τὸ ἀναφορικὸν καὶ ἡ λέξις, πρὸς ἣν αὐτὸ ἀναφέρεται, εἰς μίαν πρότασιν. Μέννησθε οὗ ὁμωμόκατε ὄρκου.

β.) Ἐάν ἡ ἡγουμένη λέξις ᾖ ἡ μόνη δεικτικὴ ἀντωνυμία, τότε μένει τὸ ἀναφορικὸν μόνον, ἀλλὰ καθ' ἣν πτώσιν ἤθελε τεθῆ ἡ ἀντωνυμία. Μέννησθε οὗ ὁμωμόκατε—Μέννησθε τούτου ὃ ὁμωμόκατε.—Ἄμελῶ ὧν με δεῖ πράττειν—ἄμελῶ τούτων ἃ με δεῖ πράττειν.

849. Ἄλλ' ἡ ὑπαγωγὴ ἐγχωρεῖ ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους:

α.) Ἐάν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις ὀρίζη οὐσιωδῶς τὴν ἡγουμένην λέξιν· διὸ δὲν ἐγχωρεῖ ὅπου διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως προστίθεται ἀπλῶς παρατήρησις τις ἢ ἐξακολουθήσις τοῦ λόγου, ἥτις ἡδύνατο καὶ νὰ λείπη ἢ νὰ συνδεθῆ μετὰ τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν διὰ τοῦ καί. Πάντων ὧν εἶχον ἀγαθῶν σοι μετέδωκα, ἃ (ὄχι ὧν) σὺ τότε μὲν λόγῳ ἐμεγάλυνες, νῦν δὲ φαυλίζεις.

β.) Ἡ δὲ ἀναφορικὴ πρότασις πρέπει νὰ ᾖ τοιαύτη, ὥστε ν' ἀπαιτῆ τὸ ἀναφορικὸν κανονικῶς κατ' αἰτιατικὴν. Τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὕσα ἀπὸ τῶν δώρων ὧν παρ' ὑμῶν λαμβάνουσιν;—Εἰσφέρετε ἀπ' ὅσων ἕκαστος ἔχει.—Βοηθήσατε τοῖς ὄρκοις οἷς ὁμωμόκατε.—Λέγεις οὐ σύμφωνα οἷς τὸ πρῶτον ἔλεγες.

850. Ἄπαντες οἱ κλιτοὶ προσδιορισμοὶ τοῦ ἀναφορικοῦ συμφωνοῦσι πρὸς αὐτὸ καὶ ἐν τῇ ὑπαγωγῇ. Οἷς οὖσιν ὑμετέροις ἔχει τούτοις πάντα τᾶλλα ἀσφαλῶς κέκμηται (= ἃ ὄντα ὑμέτερα ἔχει, τούτοις κλ.).

ΣΗΜ. Σπανιώτατα ἐγχωρεῖ ἡ ὑπαγωγή καὶ ἐπὶ ἄλλης σχέσεως τῶν πτώσεων. Ἐν ἐντυγχάνω μάλιστα ἄγαμαί σε (=μάλιστα τούτων ἄγαμαί σε, οἷς ἐντυγχάνω). Παρ' ὧν βοηθεῖς οὐκ ἀπαλήψη χάριν (=παρὰ τούτων, οἷς βοηθεῖς). Συνηθέσσερον δὲ τίθεται κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν προσωπικὸν ἀναφορικόν, τὸ ὁποῖον ἄλλως ἔπρεπε νὰ τεθῆ κατ' ὀνομαστικὴν (ὁμοφωνοῦσαν τῇ αἰτιατικῇ). Ἐμμένειν οἷς ἄρτε ἔδοξεν ἡμῖν (=ἐμμ. ἐκείνοις, ἂ κλ.).

851. Τὸ οἶος (καὶ ἡλικίος) ὑπάγεται εἰς ἴδιον εἶδος ὑπαγωγῆς. Ὅπου δηλ. ἔπρεπε νὰ τεθῆ κατ' ὀνομαστικὴν ὡς κατηγορούμενον τοῦ εἶναι ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν πλαγίαν πτῶσιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται· ἐάν δ' ἔχη τὸ οἶος καὶ ὑποκείμενον, τοῦτο συνήθως μὲν τίθεται κατ' ὄνομας., σπανιώτερον δ' ἐξομοιοῦται καὶ αὐτό. Ὁρῶ νεανίας οἶους σὺ διαδεδρακότας (=οἶος σὺ εἶ).—Πολλῶ ἡδίστον ἐστὶ χαρίζεσθαι οἷφ σοι ἀνδρὶ ἢ ἀπέχεσθαι.—Οὔτω καὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου, ὅπου ἐξηπακούεται τὸ τοιοῦτος· Σόλων ἐμίσει τοὺς οἶος οὔτος ἀνθρώπους.—Ἐκείνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκοισι νῶν.

ΣΗΜ. Ἐξ ὁμοίας παραλείψωσ τοῦ εἶναι προήλθε καὶ ἡ ἔννοια τοῦ ὅστις οὖν. Οὐκ ἐστὶ δικαίου ἀνδρὸς βλάπτειν ὄντινοῦν ἀνθρώπων (=βλάπτειν τινά, ὅστισοῦν ἀνθρώπων ἐστὶ)· οὔτω καὶ, ὅς τις βούλει (=οὔτος, ὃν βούλει)· ὡς καὶ ἐλλειπτικαὶ ἐκφράσεις, ὅσημέραι (καθ' ἡμέραν), ὅσοι μῆνες (κατὰ μῆνα), ὅσα ἔτη (δηλ. εἰσίν).

852. Ἄλλαι ἀναφορικαὶ τροπολογίαι, προσελθοῦσαι ἢ ἐκ βραχυλογίας ἢ ἐξ ὑπαγωγῆς εἶνε αἱ ἐξῆς

Ἀνθ' ὧν (=ἀντὶ τούτων, ἂ, ἢ ἀντὶ τούτων ὅτι, ἢ ἀπλῶς διότι). Σὺ εὖ ἐποίησας ἀνθ' ὧν ἔπαθες.

Ἐφ' ᾧ, ἐφ' ᾧτε (παρ' Ἡροδότῃ ἐπὶ τούτῳ, ἐπ' ᾧ τε) ἰσοδύναμον τῷ, ἐπὶ τούτῳ ὥστε διὸ καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου συντάσσεται. Οἱ τριάκοντα ἤρεθθησαν ἐφ' ᾧτε ζυγγραψαὶ νόμους.—Παρά δὲ Θουκυδ. (καὶ Ξενοφ.) καὶ μετὰ μέλλοντος ὀριστικῆς. Πάντα κίνδυνον ὑποδύονται ἐφ' ᾧ πλεόνα κτῆσονται. Ξενοφ.

Ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ, ἐν ᾧ, εἰς ὃ, ἄχρι οὗ, ὅπου προσνοεῖται ἡγούμενον ἢ προσήκουσα πτῶσις τοῦ οὐσιαστικῶν χρόνου. Περί δὲ τῶν ἐν ᾧ, εἰς ὃ ἄχρι οὗ ὅρα καὶ 812.

Οἶος (τὸ πλήρες, τοιοῦτος οἶος) ἢ οἶός τε, μετ' ἀπαρεμφάτου. Οὐκ ἦν ὥρα οἶα ἄρδεν τὸ πεδίον (=τοιαύτη ὥστε). Οὐχ οἶοί τε ἦσαν βοηθῆσαι (πρὸς. 818). Οὔτω καὶ τὸ ὅσον (ἀντὶ τοσοῦτον, ὅσον ἡ ὥσα) ἔχομεν ὅσον ἀποζῆν.

ΣΗΜ. Τὸ τὲ εἰς τὰ οἶός τε, ὥστε, ἐφ' ᾧτε καὶ ἄτε οὐδεμίαν σχεδὸν ἔχει ἔννοιαν, καθὼς εὐρηται παρ' Ὀμήρῳ καὶ μετ' ἄλλων ἀναφορικῶν.

853. Πολλάκις, ἐάν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις προηγῆται τῆς κυρίας, ἐγχωρεῖ ἄλλη τις ὑπαγωγή ἐναντία τῇ προηγουμένῃ· ἐάν τὸ ὄνομα, εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ ἀναφορικόν, προηγῆται τούτου, συνεξομοιοῦται πρὸς αὐτό.

Τὴν οὐσίαν ἣν κατέλιπε τῷ υἱεὶ οὐ πλείονος ἀξία ἐστίν, (= ἡ οὐσία ἦν κτλ.). Οὕτω καὶ ὅπου ὑπάρχει τὸ ἄλλος. Ἐγγυώμεθα ἡμεῖς, ἐγώ, Φορμίων, ἄλλον εἶτινα θούλεται. Ἐπίσης συμφωνοῦσι τὰ οὐδεῖς, μηδεῖς μὲ ἐπόμενον ἀναφορικόν (κατ' ἐπιτομὴν ἀπὸ τοῦ οὐδεῖς ἐστίν, οὐ, ᾧ, ὃν κτλ.). Οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατὴρ εἶην (= οὐδεῖς πάντων ὑμῶν ἐστίν ὅτου κλ.). — Οὐδενὶ ὅτω Σωκράτης οὐκ ἀπεκρίνετο ἐρωτῶντι (= οὐδεῖς ἦν, ὅτω κλ.). Ὅμοιοι δ' εἶνε καὶ αἱ φράσεις, θαυμαστός ὅσος (= θαυμαστόν ἐστίν ὅσος), θαυμαστῶς ὡς (= θαυμαστόν ἐστίν ὡς).

854. Ἀξιοσημείωτον ἀνωμαλίαν παρέχουσιν αἱ μετὰ τὸ ῥῆμα ἐστίν ἀναφορικαὶ προτάσεις, ἐν αἷς τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἀπροσδιόριστον (625, δ', σμ. α') ἐξ οὗ καὶ τίθεται τὸ ῥῆμα καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὅπου καὶ τὸ ἀναφορικόν εἶνε κατὰ πληθυντικόν· Ἔστιν ὅς, ἐστίν οἱ (ἐστίν οἷς οὐχ ὅλως ἐδόξεν), ἐστίν ὅτε, ἐστίν οὗ, ἐστίν ἧ.

ΣΗΜ. Ἐκ τῆς συνενώσεως τοῦ ἀναφορικοῦ πρὸς τὸ ῥῆμα ἐς τὸ προηλθὸν τὰ ἔνιοι, ἐνίστε, ἐνιαχοῦ, κλ. ἐπειδὴ ἔνι=ἐνεστίν, ὡς πάρα=πάρεστι, μέτα=μέτεστιν.

855. Εἶδος ὑπαγωγῆς εἶνε καὶ ὅταν τὸ ἀναφορικόν τίθηται ὄχι καθ' ἦν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ κύριον ῥῆμα τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως ἀλλὰ καθ' ἦν ἄλλο τι πλησιέστερον, προσδιοριστικὸν ἐκείνου· καὶ οὕτως ἀναπληροῖ τὴν χώραν δύο ἑτεροπτώτων προσδιορισμῶν. Καταλαμβάνουσι τεῖχος ὃ τειχισάμενοί ποτε Ἀχαρναῖες κοινῶ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο (= ᾧ ἐχρῶντο τειχισάμενοι αὐτό).—Λίρούμεθα αὐτομόλους, οἷς ὅπταν τις πλείονα μισθὸν διδῶ μετ' ἐκείνων ἀκολουθήσουσιν (οἷ, ὅπι: τ. αὐ. πλ. μ. δ., ἀκολουθήσουσιν).

ΣΗΜ. Ἐν ἀναφορικόν αἰτιατικῆς πτώσεως ἦνε ὑποκείμενον ἀπαρεμφάτου, τοῦτο ἡμεῖς, μὴ ἔχοντες τὸ ἀπαρεμφάτον, παραφράζομεν ἐμπροθέτως· οἱ παλέμιοι, οὐς ᾤοντο ἀποφυγεῖν, παρήσαν (περὶ ᾧ ἐνόμιζον ὅτι ἀπέφυγον).

856. Ὡς ἐν τῇ προηγουμένη περιπτώσει τὸ ἀναφορικόν ἀνεπλήρου τὴν χώραν δύο ἑτεροπτώτων προσδιορισμῶν, οὕτω, καὶ ὅταν συνείρωνται ἀλλήλαις πολλαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις, τιθέμενον τὸ ἀναφορικόν ἀπαξ προσνοεῖται καὶ εἰς τὰς ἄλλας, ἔττω καὶ κατ' ἄλλην πτώσιν. Ἀρσένος, ὃν ἡμεῖς ἠθέλομεν βασιλεῖα καθιστάναι, καὶ [ᾧ] ἐδώκαμεν, καὶ [παρ' οὗ] ἐλάβομεν πιστά, οὕτως ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν πειράται.

ΣΗΜ. Πολλάκις ὅμως ἀντὶ δευτέρου ἀναφορικοῦ τίθεται ἡ αὐτὸς καθ' ἦν πτώσιν ἀπαιτεῖ ἡ πρότασις. Οἱ πρόγονοι οἷς οὐκ ἐχαρίζοντο οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλουσαν αὐτούς, ὥσπερ ἡμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἤρξαν ἐκόντων.

ρια'. Ερωτηματικά προτάσεις.

857. Ἐν τῇ ὀρθῇ ἐρωτήσει δύνανται νὰ προταχθῶσι μόνον αἱ ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμεναι ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι ἢ τὰ ἐρωτηματικά ἐπιρρήματα (734). — Πρὸς δὲ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ δύνανται καὶ πλείους τῆς μιᾶς ἐρωτήσεως νὰ συγχωνευθῶσιν ἀσυνδέτως ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει. Ἀπὸ τούτων φανερὸν γενήσεται, τίς τίνος αἰτιὸς ἐστίν.

ΣΗΜ. α'. Εἰς τὴν ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν δύνανται νὰ προστεθῇ καὶ δεικτική. Ἀγγελίαν φέρω βαρεῖαν· τίνα ταύτην; (= τίς ἐστίν αὕτη ἢ ἀγγ., ἣν φέρεις);

ΣΗΜ. β'. Ἡ ἐρώτησις δύνανται νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἐν ἐξηρητημένῃ ἢ μετοχικῇ προτάσει. Πότε ἂ γρή πράξετε; Ἐπειδὴν τί γένηται; — Τί ἰδὼν τὸν Κριτόβουλον ποιοῦντα, ταῦτα κατέγνωκας αὐτοῦ; — Οἱ πάλιν Ἀθηναῖοι οὐ διελογίσαντο, ὑπὲρ οἷα πεποικηκότων ἀνθρώπων κινδυνεύουσιν. — Πρὸς. καὶ τὴν μετοχικὴν ἔκφρασιν, τί παθὼν 832, α', σημ.

858. Ἐὰν ἡ ἐρώτησις ἀνάγῃται ὄχι εἰς μίαν μόνην λέξιν, ἀλλ' εἰς ὅλην πρότασιν, τότε δύνανται νὰ ἐκφρασθῇ α.) διὰ μόνου τοῦ τόνου τῆς φωνῆς. Ἕλληγες ὄντες βαρβάρους δουλεύσομεν; — β.) δι' ἐρωτηματικῶν μορίων, ὧν τὰ κυριώτατα εἶνε, ἄρα καὶ ἦ. Ἄρ' εἰμι μάντις; — Ἢ οὔτοι πολέμιοι εἰσιν;

ΣΗΜ. α'. Τὰ ἄρα καὶ ἦ καθ' ἑαυτὰ δὲν προσημαίνουσιν ὁποῖα ἔσται ἡ ἀπόκρισις· ἐὰν ὅμως θέλῃ τις νὰ προσημάνῃ καταφατικὴν ἀπόκρισιν, προσθέτει εἰς τὸ ἄρα καὶ τὸ οὐ (ἄρ' οὐ)· εἰς δὲ τὴν ἀρνητικὴν τὸ μὴ (ἄρα μὴ).

ΣΗΜ. β'. Ἄλλους τρόπους ἐρωτήσεως σημειῶσαι τοὺς, ἦ γάρ; (δὲν εἶνε οὕτως);, ἦπου (βέβαια); ἄλλο τι ἦ (= ἄλλο τί ἐστίν ἦ); καὶ παραλειπομένου τοῦ ἦ. Ἄλλο τι οὖν πάντα ταῦτα ἂν εἴη μία ἐπιστήμη; — Τὸ οὐ ὡς ἐρωτηματικὸν προδηλοῖ καταφατικὴν ἀπόκρισιν. Ζῶα οὐ ταῦτα καλεῖς ἂν ψυχὴν ἔχῃ; Τὸ δὲ μὴ, ὡς καὶ τὸ ἐξ αὐταῦ προελθὼν μὴ οὖν, προσημαίνουσιν ἀποφατικὴν πάντοτε ἀπόκρισιν. Μὴ Ἀχιλλέας οἶει φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου; — Τῶν πολλῶν καλῶν μὴν τί ἐστίν ὃ οὐκ αἰσχρὸν φανήσεται;

859. Ἢ πλαγία ἐρώτησις κατὰ τὴν χοῆσιν τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων δὲν διακρίνεται ἀκριβῶς ἀπὸ τῆς ὀρθῆς.

860. Ἐν ἀπλῇ πλαγίᾳ ἀπορηματικῇ ἐρωτήσει τίθεται εἰ (783), σπανιώτερον ἐάν, καὶ ἐνίοτε ἄρα. Σκοπεῖτε εἰ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ. Ἄθρει, ἐάν πως ἀποτελεσθῇ. — Καὶ ὁ μὴ, ἐξαρτώμενος ἀπὸ ρημάτων ἐνδοιαστικῶν. Ὅρα, μὴ παίζων ἔλεγεν.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσεσι προλήψεως τοῦ ὑποκειμένου ἰδὲ 652, 776, δ', σημ. δ'.

861. Ἢ μὲν ὀρθῇ διμελῆς ἐρώτησις σημειοῦται συνήθως διὰ τῶν πότερον (πότερα) — ἦ. Οἱ φαίνονται καὶ λέγοντες ἂ μὴ ἴσασι καὶ πράττοντες πότερά σοι δοκοῦσιν ἐπὶ τοῖς τοιαύτοις ἐπαίνου μᾶλλον ἢ

φόγου τυγχάνειν, και πότερον θαυμάζεσθαι μάλλον ἢ καταφρονεῖσθαι; Ἐν δὲ τῇ πλαγίᾳ διμελεῖ ἐρωτήσει πλὴν τούτων τίθενται και τὰ εἰ—ἦ, εἶτε—εἶτε. Ἀποροῦμεν, εἶτε ἄκων, εἶτε ἐκὼν δέδρακεν.

ριβ'. Περὶ ἀρνήσεων.

Α. Ἀπλαῖ ἀρνήσεις.

862. Ἐκ τῶν δύο ἀπλῶν ἀρνητικῶν μορίων, οὐ και μή, διὰ συνθέσεως και παραγωγῆς σχηματίζονται πολλαὶ ἄλλαι ἀρνητικαὶ λέξεις· οἷον, οὔτε—μήτε. οὐδεῖς—μηδεῖς, οὐδαμῶς—μηδαμῶς κλ. Ἡ δὲ κυριωτέρα διαφορὰ τοῦ οὐ και μή και τῶν ἀπ' αὐτῶν παραγομένων εἶνε, ὅτι τὸ μὲν οὐκ ἀρνεῖται, τὸ δὲ μή ἀπαγορεύει.

863. Τὸ οὐ τίθεται εἰς ἅπαντας τοὺς ὀρθοὺς λόγους εἰς ἀνάφρασιν παντός, τὸ ὁποῖον ἐκφέρεται, εἶτε ὡς πραγματικὸν διὰ τῆς ὀριστικῆς (και μετὰ τοῦ ἂν ἐν τῇ περιπτώσει 796—9), εἶτε ὡς δυνατὸν ἢ πιθανὸν διὰ τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν (773, 3). Φίλιππος οὐκ ἄγει εἰρήνην.—Φίλιππος οὐκ ἂν ἄγοι εἰρήνην.—Οὐκ ἂν δύναιο μή καμῶν εὐδαιμονεῖν.

864. Τὸ οὐ, τιθέμενον ἐν ὄρθαις ἐρωτήσεσιν, ὑποδηλοῖ καταφατικὴν ἀπάντησιν, τὸ δὲ μή, ἀρνητικὴν (858, σμ. β').

865. Τὸ μή ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι τίθεται πρὸ τῆς ὑποτακτικῆς (772, 2, 4), τῆς εὐχετικῆς εὐκτικῆς (773, 1), τῆς εὐχετικῆς ὀριστικῆς (773, 1), και τῆς προσακτικῆς (775).—Μὴ θορυβήσητε.—Μὴ γένοιτο—Ἥμαρτεν, ὡς μή ὠφελε.—Μὴ θορυβεῖτε.

866. Οὐ τίθεται πρὸ τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων, ὅσαι δὲν ἐκφράζουσι σκοπὸν ἢ ὑπόθεσιν (ἀρνητικῶς). Ἥδειν ὅτι οὐ ῥάδιον εἶη.—Ἄ οὐκ εἶτε τοὺς παῖδας ποιεῖν, ταῦτα αὐτοὶ ἐποιεῖτε.

ΣΗΜ. α. Ἐν πλαγίαις ἐρωτήσεσι δύναται μετὰ τοῦ εἰ (εἶτε) νὰ τεθῇ οὐ και μή, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁ μὲν οὐκ παρίστησι τὴν ἀρνήσιν ὡς ἀληθῶς ἀμφίβολον, ὁ δὲ μή, ὡς ἀμφίβολον μόνον (ἐξ ὑποκειμένου). Σκοπῶμεν εἰ ἡμῖν πρέπει ἢ οὐ.—Βούλομαι ἐρέσθαι εἰ μαθῶν τίς τι και μεμνημένος μή οἶδεν.

ΣΗΜ. β. Ἐν ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἱ ὁποῖαι ἐκφέρουσι γενικὴν τινα ἔννοιαν, δύναται νὰ τεθῇ ὁ μή. Ἄ μή οἶδα οὐδὲ οἶμαι εἰδέναι.

867. Ὁ μή τίθεται καθόλου ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσιν, ὅσαι ἐκφράζουσιν ἀρνητικῶς σκοπὸν ἢ ὑπόθεσιν· οἷον,

1). Ταῖς τελικαῖς (788). Ἐάν τις κάμη, παρακαλεῖς ἰατρόν, ὅπως μὴ ἀποθάνῃ.

2). Ταῖς πλαγίαις ἐρωτήσεσι και ταῖς ἀναφορικαῖς προτά-

εσιν, ὅσαι ὑποδεικνύουσιν ὅπως δῆποτε σκοπὸν κωλύσεως. Ὅρα ὅπως μὴ σοι ἀποστήσονται.—Ψηφίσασθε τοιαῦτα, ἐξ ὧν μὴδέποτε ὑμῖν μεταμελήσει.

3.) Ταῖς προτάσεσιν ὑποθετικῆς περιόδου (792 καὶ ἐξ.). Ἐξῆν σοι ἀπέναι ἐκ τῆς πόλεως, εἰ μὴ ἤρσσκόν σοι οἱ νόμοι.

4.) Ταῖς ἀναφορικαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσιν, ὅσαι ἐμπεριέχουσιν ὑπόθεσιν. Ὡς σαθρόν ἐστι πᾶν ὅ,τι ἂν μὴ δικαίως ἢ πεπραγμένον. — Μεγίστη γίγνεται σωτηρία, ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ.

ΣΗΜ. α. Καὶ ἐν ταῖς τοιαύταις προτάσεσι τίθεται ὁ οὐ, ἐὰν ἡ ἄρνησις ἀναφέρῃται εἰς μίαν μόνην λέξιν. Πάντως οὕτως ἔχει, ἐὰν τε οὐ φῆτε, ἐὰν τε φῆτε.

ΣΗΜ. β. Μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν βημάτων τὸ μὴ δὲν ἔχει ἀρνητικὴν ἔννοιαν, ἀλλ' εἶνε ἀπλῶς συνδετικόν. Δέδοικα μὴ ἐπιλαθῶμεθα τῆς οἰκαδεδοῦ (868, σημ. γ' καὶ 791).

868. Πρὸ τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται ὡς ἐπιτοπλείστον τὸ μὴ, μάλιστα ὅπου ἀπαγορεύεται τι καὶ ὅπου τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε ὑποκείμενον ἀπροσώπων φράσεων καὶ ἔναρθρον. Ἐλεγον αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν. — Χρὴ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους. — Σκαιὸν τὸ πλουτεῖν κἄλλο μὴδὲν εἰδέναί.

ΣΗΜ. α. Οὐ, τίθεται καὶ μετὰ τὰ ἀφηγηματικὰ (ἐκτός ἐν ὑπάρχει προτροπῇ ἢ ἀπαγόρευσις, ἀλλὰ μάλιστα ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον δύνηται νὰ ἀναλυθῇ διὰ τοῦ ὅτι), καὶ τὰ ὀξεστικὰ βήματα. Ὁμολογῶ οὐ κατὰ τούτους εἶναι βῆτωρ—Δοκεῖς χαίρησεν ἢ οὐκ ἀποθανεῖσθαι;

ΣΗΜ. β. Ὡστε, μετ' ἀπαρεμφάτου ἔχει συνήθως μὴ καὶ σπανίως οὐ.

ΣΗΜ. γ. Μετὰ τὰ κωλύσεως, ἀπαγορεύσεως καὶ ἀπαρνήσεως σημαντικὰ βήματα τίθεται μὴ, τὸ ὅποσον, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, δὲν ἔχει δύναμιν ἀρνητικὴν. Κωλύμεθα μὴ μαθεῖν.—Ἐρνοῦντο μὴ πεπτωκέναι (867, 4, σημ. β').

869. Μὴ, προτάσσεται τῆς μετοχῆς (καὶ τῆς ἐνάρθρου), ἐὰν δύνηται ν' ἀναλυθῇ εἰς πρότασιν ὑποθετικὴν. Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν (=εἰ μὴ κάμοις). Οὕτω καὶ μετὰ τῆς ἐνάρθρου μετοχῆς, ἐὰν αὕτη δύνηται ν' ἀναλυθῇ εἰς ὑποθετικὴν πρότασιν, ἢ ἀναφορικὴν ἐνέχουσαν ὑπόθεσιν. Ὁ μὴ δαρεῖς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (=Ἐὰν τις μὴ δαρῇ, ἢ, ὅς ἂν μὴ δαρῇ).—Ἄλλως δέχεται ἡ μετοχὴ τὸ οὐ.

ΣΗΜ. α. Λέξεις μονήρεις (οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ἐπιρρήματα, ἐμπρόθετα πτωκὰ), ἔχουσαι τὸ μὴ, πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ὑποθετικαὶ προτάσεις. Δεινόν ἐστιν ἡρῆ μπειρία (ἐὰν μὴ τις ἔχη ἐμπειρίαν). Ἄλλως τίθεται κανονικῶς τὸ οὐ.

ΣΗΜ. β. Μετοχῇ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη μονήρης λέξις, δέχεται μὴ ἀντὶ οὐ, ἐὰν ἀποτελῇ μέρος προτάσεως (ὑποθετικῆς, ἀπαγορευτικῆς ἢ ἀπαρεμφατικῆς), ἥτις καὶ καθ' ἑαυτὴν ἀπαιτῇ τὸν μὴ. Ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δεινόν (=μὴδὲ φοβηθῆτε).—Τὸ μὴ καλῶς λέγειν κακόν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς.

ΣΗΜ. γ'. Καὶ ἐνταῦθα τίθεται ὁ ὑπὲρ μὴ, ἐὰν πρόκηται νὰ νοηθῆ ἀπλῶς τὸ ἐναντίον τοῦ λεγομένου. Βουλεύεσθε βραδέως ὡς οὐ περὶ βραχέων (=ὡς περὶ μεγάλων).

Β'. Πολλὰ ἀρνήσεις σύνδετοι.

870 1.) Ἄρνησις, εἰς ἣν παρακολουθεῖ ἄλλη σύνθετος καὶ ὁμοειδής, δὲν αἴρεται δι' αὐτῆς, ἀλλὰ συνεχίζεται. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρείσσον ἢ νόμοι πόλει.—Οὐδεὶς πώποτε Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς οὐδὲ ἀνόσιον οὐτε πράττοντος οὐτε λέγοντος ἤκουσεν.—Ὡσαύτως καὶ ἀπλὰ ἀρνήσεις, ἀκολουθοῦσαι ἀλλήλαις, σώζουσιν ἐκάστη τὴν σημασίαν τῆς. Οὐ θέμις τῷ ὀρθῶς λέγοντι μὴ συγχωρεῖν. Αἴρεται ὅμως τὸ πρῶτον παράγωγον ἀρνητικόν, ἐὰν τὸ δεύτερον (ὁμοειδὲς) ᾖ ἀπλοῦν. Οὐδεὶς ἀθρόπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

871. Οὐ μὴ, φερόμενα εἰς ὑποτακτικὴν ἢ μέλλοντα ὀριστικῆς, ἔχουσιν ἔμφρασιν ἀρνήσεως. Ἡ δὲ συνύπαρξις αὐτῆ τῶν δύο ἀρνήσεων ἐρμηνεύεται ἐκ τινος ἐλλείψεως, καθ' ἣν μετὰ τὸ οὐ πρέπει νὰ προσνοηθῆ ῥῆμα φόβου σημαντικόν. Οὐ μὴ ποιήσω (=οὐ φοβητέον μὴ ποιήσω).—Οὐδεὶς μήποτε εὐρήσει τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθέν.—Οὐ μήποτε ἔξαρνος γένωμαι.

872. Μὴ οὐ, ἔχουσι παντοειδῆ χρῆσιν ὄϊον,

α.) Μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων αἴρουσιν ἀπλῶς τὴν πράξιν (μήπως δέν). Δέδοικα μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ (867, 4, σημ. β'). Ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ κυρίου ῥήματος παραλειπομένου. Μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ (772, 4).

β.) Ἐν πλαγαίαις ἐρωτήσεσιν ὑποδηλοῦσιν ἀποφατικὴν ἀπάντησιν καὶ εἶνε ἀρνησις τοῦ ἀπλοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ (360) ὄϊον, ἀθρεῖ μὴ οὐ τοῦτο ἦ τὸ ἀγαθόν

ΣΗΜ. Ἐν ταῖς περιπτώσεσιν α. καὶ β'. τὸ μὴ οὐ εἶνε μόριον συνδετικόν τὸ δὲ οὐ, ἀρνητικὸν μιᾶς μόνης λέξεως (μὴ ἢ ἀθεμιτὸν, τὸ κακόν).

γ.) Μὴ οὐ, τίθενται πρὸ ἀπαρεμφάτου, ἐξαρτωμένου ἀπὸ ἀρνητικῆς τῆς κυρίας προτάσεως. Οὐδεὶς οἶός τε ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι.

δ.) Ὡσαύτως τίθενται τὰ μὴ οὐ πρὸ ἀπαρεμφάτου ἐξαρτωμένου ἀπὸ ἀρνητικῶν ῥημάτων, τῶν κωλύσεως, ἀπαγορεύσεως, ἀρνήσεως καὶ ἀποποιήσεως σημαντικῶν ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει προτάσσεται πολλάκις τοῦ ἀπαρεμφάτου τὸ ἄρθρον. Οὐ κωλυόμεθα μὴ οὐ μαθεῖν.—Μὴ παρῆς τὸ μὴ οὐ φράσαι.—Τίνα οἶε ἀπαρνήσασθαι μὴ οὐχὶ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια;

Γ'. Φράσεις τινές ἀρνητικαί.

873. 1.) Οὐδέν, μηδέν· οὔτι, μήτι, λαμβάνονται ἀντὶ πῶν ἀπλῶν ἀρνητικῶν οὐ καὶ μή, ἢ καὶ ἔστιν ὅτε ἐμφαντικώτερον.

2.) Οὐπω, μήπω, ἀκριβῶς διακριτέα ἀπὸ τῶν οὐκέτι, μηκέτι· οἶον, οὐπω πεποίηκα, οὐκέτι ποιήσω. Οὐπω καιρὸς ταῦτα ποιεῖν καὶ οὐκέτι καιρὸς ταῦτα ποιεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ πω οὐδέποτε φέρεται εἰς χρόνον μέλλοντα καὶ εὔρηται μόνον ἐν ἀρνητικαῖς προτάσεσιν ἢ ἐν ἐρωτηματικαῖς, καὶ ταῦταις ὡς ἀρνησιν περιεχούσαις.

3.) Οὐχ ὅτι (ὄχι μόνον ὅτι), κατ' ἔλλειψιν ἐκ τοῦ, οὐ λέγω, ὅτι.—Καὶ οὐχ ὅτι ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ. Ὁμοίαν ἔνοιαν ἔχει καὶ τὸ οὐχ ὅπως. Ἀξιοῦσιν οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος ἕκαστος εἶναι.

4.) Μὴ ὅτι, κατ' ἔλλειψιν ἐκ τοῦ μὴ εἶπω ὅτι (μὴ ὅπως), σημαίνει ἐν ἀρνητικαῖς προτάσεσιν ἀποποίησιν τοῦ νὰ μνημονεύσωμέν τι (διὸ πολλάκις δηλοῖ ὄχι μόνον ὅτι δέν). Μὴ ὅτι θεός, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωποι οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστοῦντας.—Ὁμοίαν ἔνοιαν ἔχει καὶ τὸ μὴ ὅπως.

5.) Μόνον οὐ, μόνον οὐχι (σχεδόν). Καταγελαῖ ὑπ' ἀνδρῶν οὐς σὺ μόνον οὐ προσκυνεῖς.—Τὸ δὲ ὅσον οὐ (καὶ μετὰ τοῦ ἤδη ἢ πω) ἐμπεριλαμβάνει καὶ χρόνου ἔνοιαν. Χρὴ πρὸς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον χωρίον προσλαβεῖν.

6.) Οὐ μὴν ἀλλά, οὐ μὲν τοι ἀλλά (ἐν τούτοις, μολοντούτο), ἐρμηνεύονται ἐπίσης ἐξ ἐλλείψεως. Ὁ ἵππος μικροῦ ἐκεῖνον ἐξετραχήλισεν· οὐ μὴν (δηλ. ἐξετραχήλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος.

7.) Οὐπω, μή μοι, κατ' ἔλλειψιν λεκτικοῦ ῥήματος. Μή μοι μύριους ξένους (δηλ. λέξητε).

8.) Καὶ εἰς τὰς διὰ τοῦ οὐ (δῆτα, οὐδαμῶς), μὴ (δῆτα, μηδαμῶς), ἐκφερομένης ἀποφατικᾶς ἀποκρίσεις προσνοεῖται ἡ τῆς ἐρωτήσεως φράσις. Ἔστιν ὅτι ἂν ἄλλω ἴδοις ἢ ὀφθαλμοῖς; Οὐ δῆτα.

874. Τίθενται δὲ τὰ ἀρνητικὰ συνήθως πρὸ τῆς ἀποφατικομένης ἰδέας· διὸ Π. γ. πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὰ, Οὐ πάντα ὀρθῶς ἐποίησας (δηλ. ὄχι πάντα—, ἀλλ' ὅμως τινά).—Πάντα οὐκ ὀρθῶς ἐποίησεν (πάντα ὄχι ὀρθῶς—, ἀλλὰ κακῶς)—Ὄρθῶς πάντα οὐκ ἐποίησεν (εὐλόγως δὲν ἔκαμεν ἅπαντα).

ΣΗΜ. Τίθεται ὅμως καὶ μετὰ τὸ ἀρνούμενον ἢ ἀρνησιν, ἐὰν ἀμφοτέρω πρέπη νὰ ἔχωσιν ἔμφασιν, καὶ μάλιστα ἐν ἀντιθέσεσιν (ὅπου τίθεται καὶ πρὸ φωνήεντος

οῦ). Πάντες μὲν οὐκ ἦλθον, Ἀριαῖος δὲ καὶ Ἀρτάξος. — Ἦν ὁ ποταμὸς θαλάσσης
 δένδρεσι, παχέσι μὲν οὐ, πυκνοῖς δέ.

ριγ'. Μόρια.

875. Τὰ ἰδίως λεγόμενα μόρια ἢ συνδέουσι τὰς προτάσεις (σύνδε-
 σμοι), ἢ ἐξαιροῦσι ὅλας προτάσεις, ἢ καὶ μέρη τούτων (μόρια ἐμφαντικά).

ΣΗΜ. α. Περί τῶν μορίων τῶν μὴ δυναμένων νὰ τεθῶσιν ἐν ἀρχῇ λόγου ἴδε 127.

ΣΗΜ. β. Πολλοὶ σύνδεσμοι κατὰ τὰς διαφόρους σημασίας τῶν δύνανται νὰ ἀ-
 νάγονται καὶ εἰς διαφόρους τάξεις, ἀλλ' ἡμεῖς ἐνταῦθα περιλαμβάνομεν ἕκαστον
 τούτων εἰς τὴν τάξιν ἐκαίνην, ὅπου ἀρχικῶς καὶ κυρίως ἀνήκεν.

Α.) Μόρια συνδετικά.

876. Ἐν ταῦθα καταλέγομεν τοὺς συνδέσμους χωρὶς ν' ἀποβλέψωμεν
 εἰς τὰ εἶδη τῶν προτάσεων, ἐν αἷς ὑπάρχουσι (776 καὶ ἐξ.). Εἶνε δὲ ἡ
 σύνδεσις διττή

α.) Ἐκ παρατάξεως (προτάσεις ὁμοταγεῖς 776), εἰς ἣν ἀνήκουσιν
 ἅπαντες οἱ συμπλεκτικοὶ διάζευκτικοὶ καὶ ἐναντιωματικοὶ (πλὴν τοῦ
 ὅμως, τὸ ὁποῖον τίθεται κυρίως ἐν ἀποδόσει 839, 5), ἐκ τῶν αἰτιολο-
 γικῶν ὁ γάρ, καὶ οἱ συλλογιστικοὶ (πλὴν τοῦ ὥστε, 821).

β.) Ἐξ ὑποτάξεως ἢ κατ' ἐξάρτησιν (προτ. ὑποτελεῖς), εἰς τὴν
 ὁποῖαν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἡγουμένην πρότασιν συνημμένων περιόδων (776
 β.—γ.), ὑπηρετοῦσιν ἅπαντες οἱ ἄλλοι σύνδεσμοι.

ΣΗΜ. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεδεμένα προτάσεις εἶναι πάντοτε ὅμοιαι πρὸς
 τὴν πρώτην ἤτοι, ἐὰν μὲν ἡ πρώτη εἶνε κυρία τοῦ λόγου πρότασις, κυρίαί εἶ-
 ναι καὶ αἱ ἄλλαι, ἐὰν δ' ἐκαίνη ὑποτελής, ἡ συνημμένη, τοιαῦται εἶναι καὶ αἱ
 ἐπόμεναι.

877. α. Σύνδεσμοι συμπλεκτικοί.

1.) Καί, μετὰ τοῦ ἐπιφερομένου τε. Διὰ τούτων συνείρονται αἱ προ-
 τάσεις ἐκ παραλλήλου ὡς ἐξῆς· καί—καί, τε—καί, τε—τε. Πολλὰ καὶ
 χαλεπά.—Καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.—Ὁ πλεῖστον νοῦν ἔχων
 μάντις τ' ἀριστός ἐστι σύμβουλος θ' ἅμα.

ΣΗΜ. Εὐρητα ἔστιν ὅπου καὶ τε—δὲ, δι' ὧν τὸ δεύτερον μέλος ἐξαιρεται μᾶλ-
 λον ὡς ἀντίθεσις.

2.) Ὁ καὶ εἶνε καὶ ἐπιδοτικός, (δι' οὗ συνδέεται τι πρὸς τι πρό-
 ρωθεν προσνοούμενον). Τὸ μὴδὲν ἀδικεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖ.—Ὁ δὲ
 τοιοῦτος καὶ τίθεται πολλάκις καὶ δις. (Καὶ ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ ἅπερ καὶ
 βασιλεῖ)· ἡ δὲ σημασία αὕτη προβαίνει καὶ μέχρις ἐμφάσεως, ὅτε προσ-
 τίθεται πολλάκις καὶ ὁ δέ. Τύραννον εἶναι μωρία τὸ καὶ θέλειν.— Δί-
 καιον καὶ πρέπον δὲ ἅμα.

3.) Μετὰ λέξεις ὁμοιώσεως καὶ ἰσότητος σημαντικᾶς, ὡς αὐτός, ἴσος, ὁμοῖος, παραπλήσιος, καὶ τὰ τούτων ἐπιρρήματα, ὡσαύτως κλ., εἶνε ὁ καὶ ὡς οἶον, Αἰ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρῖν.

4.) Ἄλλως τε καὶ (=μάλιστα), ἐξάγει τὰ ἐπόμενα. Χαλεπὸν ἐστὶ διαβαίνειν τὸν ποταμὸν, ἄλλως τε καὶ πολεμίων ἐγγὺς ἄντων.—ὡσαύτως ἐπιτείνουσι καὶ τὰ, καὶ δὴ καὶ.

5.) Ἡ βαθμολογικὴ παράταξις τῶν προτάσεων γίνεταί διὰ τῶν οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ. Περὶ τῶν οὐχ ὅτι, μὴ ὅτι, οὐχ ὅπως, ἰδὲ 873, 3—4.

878. Προτάσεις ἀρνητικαὶ συνείρονται διὰ τῶν οὐδὲ, μὴδὲ οὔτε, μήτε, ἐξ ὧν τὰ πρῶτα ἔχουσι δύο διαφόρους σημασίας.

α.) ἢ συνδέουσιν ἀπλῶς ἀρνητικὸν τι πρὸς ἄλλο ἠγούμενον. Πρὸς οὐ οὐδ' ἐμοῦ φράσω.

β.) ἢ εἶνε βαθμολογικά. Ἐλπίζω οὐδὲ τοὺς πολεμίους μὲνεῖν ἔτι (οὐ μόνον ἄλλους ἀλλ' οὐδὲ τ. π.)—Οὐδὲ τοῦτο ἐξῆν.

2.) Οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε, αἴρουσιν ἰσοδυνάμους ἐννοίας. Πολλάκις δὲ καὶ εἰς ἀρνητικὸν σύνδεσμον ἀκολουθεῖ θετικὸς—οὔτε, μήτε—τε. ἔμοσαν μήτε προδώσειν ἀλλήλους. σύμμαχοι τ' ἔσσεσθαι.

ΣΗΜ. Ἐὰν εἰς δύο ἀρνητικὰ μέλη, τὰ ὁποῖα αἴρονται διὰ τῶν οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε, προστεθῆ καὶ τρίτον, γίνεταί τοῦτο διὰ τῶν οὐδὲ, μὴδὲ. Τούναντιον δ' εἶνε ἀνωμαλία, ἐὰν μετὰ ἀπλᾶ τὰ οὔτε, μήτε, ἀκολουθήσῃ οὐδὲ, μὴδὲ, (πρὸς τε—δὲ 877, 2), καὶ τότε τὸ δεύτερον μέλος ἔχει ἔμφασιν. Ἄλλα γὰρ οὔτε τούτων οὐδὲν ἴστιν ἀληθές, οὐδὲ γ' εἴ τις ἀκηκόατε ὡς ἐγὼ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ.

879. β'. Σύνδεσμοι διαζευκτικοί.

1.) Ἡ συνηθέστερον τιθέμενον δίς, ἢ—ἢ. Ἡ λέγει τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγῆν ἔχε. Ἀντὶ δὲ τούτου τίθεται καί, ἦτοι—ἦ, δι' οὐ ἐξαιρεται τὸ πρῶτον μέλος τῆς διαζεύξεως. Αὐτοὶ ἦτοι κρίνουμέν γε ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς τὰ πράγματα.

β.) Τίθεται καὶ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ συγκριτικὴν ἐννοίαν ἔχοντα ἐπιθετα (ἄλλος, ἕτερος, διάφορος, ἐναντίος κλ.). Τίνι ἂν μάλλον πιστεύσαιμι ἢ σοί;—Οὐδὲν ἄλλο ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθηήσκειν (674).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ πλέον (πλεῖν) μετὰ τοῦ ἢ καὶ ἄνευ τούτου ἰδὲ 383, σημ. α.

2.) Εἴτε—εἴτε, ἐάν τε—ἐάν τε, ὅπου εἶνε ἀδιάφορον ὁπότερον τῶν δύο μελῶν τῆς διαζεύξεως προτιμηθῆ. Εἴτε ἀληθές εἴτε ψεύδος οὐ καλὸν μοι δοκεῖ τοῦτο τοῦνομα ἔχειν.

880. γ'. Σύνδεσμοι ἐναντιωματικοί.

1.) Μὲν—δὲ σημαίνουσι 1.) μετρίαν τιὰ ἀντίθεσιν. Ὁ μὲν βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρά· 2.) ἀπλῆν διάκρισιν. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται πῆλιδες δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κύρος.—Μόνον ὁ δὲ ποιεῖ μετριωτέραν τὴν σύνδεσιν.

2.) Ἀλλὰ (ἐκ τοῦ ἄλλος) σημαίνει ἰσχυροτέραν ἀντίθεσιν ἢ ὁ δέ. Αἰσχρὰν γυναῖκα ἔγημας, ἀλλὰ πλουσίαν.

ΣΗΜ. Μετὰ ὑποθετικὴν πρότασιν, λεγομένην ἢ ἐξυπακουομένην, τίθεται ὁ ἀλλὰ, εἰς ὃν προσαρτᾶται καὶ ἐντακτικὸν γε. Εἰ μὴ πάντα, ἀλλὰ πολλὰ γ' ἴστε. Ὡς Θεοὶ πατέροι συγγένεσθε γ' ἀλλὰ νῦν (δηλ. εἰ μὴ πρότερον συγγένεσθε, ἀλλὰ νῦν).

ΣΗΜ. β'. Χρησιμεῖται πολλάκις ἐν τῷ λόγῳ, ὅπως ὑποληφθῆ μακροτέρα ἀφήγησις ἄλλου. Τίνα καὶ ἀναβιδάσωμαι δεησόμενον ὑπὲρ ἑμαυτοῦ; τὸν πατέρα; ἀλλὰ τίθησκεν· ἀλλὰ τοὺς ἀδελφούς, ἀλλ' οὐκ εἰσίν· ἀλλὰ τοὺς παῖδας; ἀλλ' οὐπω μέμνηται.

ΣΗΜ. γ'. Ἀλλ' ἢ, ἀλλὰ μετ' ὀρνήσεις=πλὴν ἢ. Ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω, ἀλλ' ἢ μικρὸν τι.—Περὶ τοῦ οὐ μὴ ἀλλὰ ὅρα 873, β.

Ἄλλοι ἐναντιωματικοὶ σύνδεσμοι εἶνε οἱ

3.) Αὐ, αὐτε (πάλιν, τούναντίον). — Οἱ Ἕλληες ἐπήσαν· οἱ δ' αὖ βάρβαροι οὐκ ἐδέχοντο.

ΣΗΜ. Εὐρήνεται δὲ καὶ πλεοναστικῶς, πάλιν αὐ, αὐ πάλιν αὐθις, αὐ, αὐθις πάλιν, πάλιν αὐθις.

4.) Μέντοι, ὅρα 889, 13.

5.) Καίτοι, καὶ περ πρβ. 839, 5, σημ.

6.) Ὅμως. Εἰς δῆλωσιν ἰσχυροτέρας ἀντιθέσεως. Περὶ δὲ τοῦ ὅμως μετὰ μετοχῆς ὅρα 839, 5.

881. δ'. Σύνδεσμοι ὁμοιωματικοί.

1.) Ὡς (κυρίως τὸ ἐπιρῶμα τοῦ ἀναφορικοῦ ἐπιθέτου ὄς).

α'. Ὁμοιωματικόν. Τὸ κυρίως συγκριτικὸν ὡς τίθεται ἐν παρομοιώσεσιν. (πρβ. σελ. 252, σημ. ζ'.) οὕτω καὶ, μακρὸν ὡς γέροντι (δηλ. ὅσον διὰ γέροντα). Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ μετ' ὑπερθετικῶν ἐπιτακτικῆς χρῆσις (ιδεὶ ὅτι καὶ 675, σημ.) ὡς τάχιστα. — Μετ' ἀριθμητικῶν σημαίνει τὸ περίπου. Ἐδωκεν ὡς μυρίας δραχμάς· ὡς καὶ ἐν τῇ φράσει, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. — Ἐπὶ κινήσεως ἢ πράξεως σημαίνει ἀπλῶς τὸ φαινόμενον μόνον, ἀλλ' ὄχι καὶ πραγματικόν, μάλιστα μετὰ τῶν προθέσεων, εἰς, ἐπὶ, πρὸς κλ. Ἀπῆει ὡς εἰς τοὺς πολεμίους· ἐξ οὗ καὶ ἡ μετὰ τῶν μετοχῶν χρῆσις (839, 7). — Περὶ δὲ τοῦ ὡς μετ' ἀπαρεμφ. ὅρα 820, καὶ μετὰ

μετοχικῆς αἰτιατικῆς ἀπολύτου 838 καὶ 839, 7. — Πλὴν δ' ἐκείνων εὔρηται μετὰ τοῦ ὡς (ὡσάν) μετοχῆς αἰτιατικῆ ἀπόλυτος, ἔχουσα πάντοτε καὶ ὑποκείμενον παρ' αὐτῆ. Τοὺς υἱεῖς οἱ πατέρες, καὶ ὡς σωφρονες, εἴργουσιν ὅμως ἀπὸ τῶν σονηρῶν ἀνθρώπων, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὀμιλίαν, ἀσκησιν οὖσαν ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν.

β.) Χρονικόν (=ἄμα). Ὡς τάχιστα ἕως ὑπέβαινε, ἐθύοντο.

γ.) Αἰτιολογικόν. Δέομαι σου παραμειναι, ὡς ἐγὼ ἡδιστα ἀκούσαιμί σου.

δ.) Ἐπεξηγητικόν (=ὅτι). Ἦκεν ἀγγέλλων τις, ὡς ἐλάτεια κατελήπται (783, καὶ ἐξ.).

ε.) Ἀποτελεσματικόν (=ὥστε) ἔχειν τι εἰπεῖν ὡς μὴ μισεῖσθαι;

ς.) Τελικόν. Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται (πρβ. 788 καὶ ἐξ.).

ζ.) Ἀναφωνητικόν. Ὡς οὐδὲν ἢ μάθησις, ἀν μὴ νοῦς παρῆ.

η. Εὐχετικόν. Ὡς ὄφελον.

2.) Ὡς περ ἰσχυρότερον τοῦ ὡς καὶ μόνον ὡς ὁμοιωματικόν εὐχρηστον, πρβ. σελ. 252, σημ. ς'. §. 838.

3.) Ὅπως, κυρίως τελικόν προσσημαῖον καὶ τὸν τρόπον (788 καὶ ἐξ.).—Περὶ τοῦ οὐχ ὅπως, μὴ ὅπως 874, 3—4.

4.) Ὡστε, σπανίως ὁμοιωματικόν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποτελεσματικόν, ὅτε συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων. 822.

882. ε. Σύνδεσμοι ἐπεξηγητικοί.

1.) Ὅτι (ἀρχῆθεν = ὅτι, οὐδέτ. τοῦ ὅστις, διό). ἔχει δύο σημασίας, ἐπεξηγητικὴν καὶ αἰτιολογικὴν περὶ τῆς μετὰ τῶν ὑπερθετ. 675, σημ.

α.) Ἐπεξηγητικόν εἶνε μετὰ τὰ ἀφηγηματικὰ καὶ γνωστικὰ ῥήματα (783 καὶ ἐξ.). Ἡράκλειτος λέγει, ὅτι πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει. Ἐξ οὗ αἱ ἐπιόρηματικαὶ φράσεις δῆλον ὅτι (ἢ δηλονότι) καὶ, εὐ οἶδ' ὅτι.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε εὔρηται καὶ πρὸ ὀρθοῦ λόγου. Ἐβήλου ἢ γραφῆ, ὅτι θεμιστοκλῆς ἦκε παρὰ σέ. Εὔρηται δὲ (καθὼς καὶ τὸ ὡς) καὶ ἀνακλούθως μετ' ἐπομένου ἀπαρεμφάτου, ἐάν παρεμπέτη μακρότερος λόγος. Νομίζω ὅτι, ὅστις ἐν τῇ πολέμῳ ὦν στασιάζει πρὸς τὸν ἄρχοντα, τοῦτον πρὸς τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν στασιάζειν.

β.) Ὅτι μὴ (ἐκτός ὅτι, πλὴν). Οὐκ ἦν κρίνη, ὅτι μὴ μία.

2.) Ὡς 881, δ'. *Ὡς 881, δ'.*

3.) Διότι. 884, 2. *Διότι.*

883. ς'. Σύνδεσμοι χρονικοί.

(Περὶ τῆς μετ' αὐτῶν χρήσεως τῶν ἐγκλίσεων ὄρα 812).

1.) Ὅτε, ὁπότε· ὅταν, ὁπόταν. Ἦν ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μετ' ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν.—Μετ' εὐκτικῆς σημαίνουσι, κατὰ §. 814, ὅταν τύχη ἢ ὁσάκις. Ὅποτ' εὖ πράσσοι πόλις, ἔχαιρεν.—Ὅχι σπανίως τὸ ὅτε μετὰ τῆς χρονικῆς σημασίας ἔχει καὶ ἐπεξηγητικὴν, τὴν τοῦ ὅτι, 842, σημ. ς'.

2.) Ἠνίκα, ὁπηνίκα ὀρίζουσι μᾶλλον τὸ μόριον τοῦ χρόνου (τὴν ὥραν). Ἠνίκα ἦν δειλὴ, ἐξαπίνης ἐπιφαίνονται οἱ πολέμιοι.

3.) Ἐπεὶ, ἐπὴν (ἐπάν). Κῦρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἐκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς, ἐπ' ἅν εἰς Βαβυλῶνα ἦκωσιν.

4.) Ἐπειδὴ, ἐπειδάν, (αὐτὸ τὸ ἐπεὶ ἐπιτεταμένον διὰ τοῦ δ ἡ). Ἐπειδὴ ἀνεψύχθη τὸ δεσμοτήριον, εἰσήλθομεν.

6.) Ἔστε

7.) Μέχρι

8.) Ἄχρι

} = ἕως 812.

5.) Ἔως (ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἐλπίς). Ἔως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμοτήριον.

9.) Πρὶν συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων (822): ἡ δ' ἐπιρρηματικὴ τοῦ σημασία ἐφυλάχθη ἐν τῷ, τὸ πρὶν.

884. ζ'. Σύνδεσμοι αἰτιολογικοί.

1.) Ὅτι ἰδὲ 882, 1. *Ὅτι ἰδὲ 882, 1.*

2.) Διότι (διὰ τοῦτο ὅτι). *Διότι (διὰ τοῦτο ὅτι).*

} Τριῆρης ἢ σεσαγμένη ἀνθρώπων διὰ τὴν ἄλλο φοβερὸν ἐστὶ πολέμιοις ἢ φίλοις ἀξιοθέατον ἢ ὅτι ταχὺ πλεῖ; διὰ τί δὲ ἄλλο ἄλυτοι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ συμπλέοντες ἢ διότι ἐν τάξει κάθηνται;

3.) Ἐπεὶ, ἐπειδὴ, 883, 3. Μέγα τὸ ὁμοῦ τραφῆναι, ἐπεὶ καὶ τοῖς θηρίοις πόθος τις ἐγγίγνεται τῶν συντρόφων.—Γίγνεται πόλις, ἐπειδὴ τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος πολλῶν ἐνδεής.

5.) Ὅτε, ὁπότε. Ὅπότε πόλις τὰς ἰδίας συμφορὰς οἶα τε φέρειν, πῶς οὐ χρὴ πάντας ἀμύνειν αὐτῇ;

ΣΗΜ. Ὡς αἰτιολογικὰ τὰ μόρια ταῦτα φέρονται πάντοτε εἰς ὀριστικὴν.

6.) Γάρ. Κατὰ τὰς κυριωτέρας αὐτοῦ σημασίας εἶνε

α.) Αἰτιολογικός, ὅτε καθ' ὑπέρβασιν ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις δύναται καὶ νὰ προηγήται τῆς αἰτιολογουμένης. Φέρε δὴ, ῥητορικῶς γὰρ φῆς ἐπιστήμων τέχνης εἶναι, ἡ ῥητορικὴ περὶ τί τῶν ὄντων τυγχάνει οὕτως;

β.) Διηγηματικός, ἐκθέτων τὸ περιεχόμενον προαγγελθέντος τινὸς λόγου. Οὕτω καὶ μετὰ τὰ, τεκμήριον δὲ, μαρτύριον δὲ (δηλ. ἐστι), εἰσάγεται ἡ διήγησις διὰ τοῦ γὰρ (661, σημ. ε').

γ.) Ἐν ἀποκρίσει σιν εἶνε ἐπιβεβαιωτικός. Ἀγωνιστέον μὲν ἄρα ἡμῖν πρὸς τοὺς ἄνδρας; ἀνάγκη γὰρ, ἔφη.

δ.) Τὰς δ' ἐρωτήσεις ἐντείνει. Τί γάρ; — ἦ γάρ; (εἶνε τῶνόν τι οὕτως); — οὐ γάρ (δὲν εἶνε οὕτως); Πῶς γὰρ οὐ; — Τί γάρ (διὰ τί); Εἰ γάρ, (= εἶθε), ἀλλὰ γάρ (= ἀλλ' ὅμως), οὐ γὰρ ἀλλὰ (= ἐπειδὴ δὲν ἔχει οὕτως, ἀλλὰ).

885. ἡ. Σύνδεσμοι συλλογιστικοί.

1.) Ἄρα, ἀναφέρει τὴν διάνοιαν εἰς τι γνωστὸν ἢ ἐκ τῶν προηγουμένων ἐξαγόμενον. Τί περὶ ψυχῆς ἐλέγομεν; ὁρατὸν εἶναι ἢ οὐχ ὁρατὸν; Οὐχ ὁρατὸν. Ἄειδὲς ἄρα. Ναί. Ὁμοίωτερον ἄρα ψυχὴ σώματός ἐστι τῷ αἰδεῖ, τὸ δὲ τῷ ὁρατῷ. — Οὕτω καὶ εἰς τὰ, ὡς ἄρα, εἰ ἄρα, ἐάν ἄρα. — Περὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ ἄρα ζῆται 858.

2.) Οὖν, συμπερασματικὸν καὶ ἐπιβεβαιούμενον ἐκ τῶν προτέρων. Ἀναρχία ἂν καὶ ἀταξία ἐνόμιζον ἡμᾶς ἀπολέσθαι· δεῖ οὖν πολὺ τοὺς ἄρχοντας ἐπιμελεστέρους εἶναι τοὺς νῦν τῶν ἔμπροσθεν. Ἐπιβεβαιωτικὸν δ' εἶνε ἐν τοῖς, μὲν οὖν, δ' οὖν, ἀλλ' οὖν, γὰρ οὖν, καὶ ὁριστολογικὸν μετὰ τῶν ἀναφορικῶν, ὅστισοῦν (851. σημ.).

3.) Ἐκ τῆς μετὰ τοῦ οὖν συνθέσεως προῆλθε τὸ ἀρνητικὸν οὐκοῦν (λοιπὸν δὲν), διακριτέον ἀπὸ τοῦ ἐρωτηματικοῦ οὐκοῦν (λοιπὸν ὄχι); — Ἐπειδὴ δὲ κατὰ 858, σημ. β'. ἡ μετὰ τοῦ οὐ ἐρώτησις προσημαίνει καταφατικὴν ἀπόκρισιν, ἐκ τούτου τὸ οὐκοῦν μεταπίπτει εἰς θετικὴν σημασίαν (λοιπὸν). Οὐκοῦν ἔμοι γε δοκεῖ (λοιπὸν δὲν μοι φαίνεται) — Οὐκοῦν ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

4.) Τοίνυν, σημαίνει ὅτι ἡ δι' αὐτοῦ ἐκφερομένη ἔννοια εἶνε ἀλόγος τῇ προλαβούσῃ· ἐνίοτε ὅμως σημαίνει ἀποτέλεσμα καὶ εἶνε ἀπλῶς μεταβατικὸν (=δέ).

5.) (Τοίγαρ ποιητ.) τοιγάρτοι, τοιγαροῦν, ἐπιβεβαιούσιν ἀπόδειξιν τινα ὡς βεβαίαν. — 6.) ὥστε 881, 4.

886. θ'. Τελικοί σύνδεσμοι (περὶ τῶν ἐγκλίσεων 788).

1.) Ἴνα. Πλὴν τῆς τελικῆς ἐννοίας ἔχει καὶ τὴν τοπικὴν ἀναφορικῶς (ἔπου), καθ' ἣν ἐπιδέχεται ἀπάσας τὰς συντάξεις τῶν ἀναφορικῶν καὶ αὐτὴν τὴν ἐν πλαγαίαις ἐρωτήσεων· Οὐχ ὄραξ ἴν' εἰ κακοῦ;

ΣΗΜ. ἄ ἢν σύνταξιν ἐπιδέχονται, εἰ ἔσπανιώτερον, ἔ τὰ τελικά, ὡς, ὅπως.

ΣΗΜ. θ'. Περὶ τοῦ ἴνα πρὸς ὀριστ. 807, σημ. θ'.

2.) Ὡς μόνον σκοποῦ τίθεται καὶ εἰς τὴν ἑλλειπτικὴν φράσιν, ἵνα τί; (δηλ. γένηται).

3—4.) Ὡς, ὅπως. 881, 1, ἄ—ή, 3. — Μῆ 788, καὶ ἐξ. 767, —καὶ μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων 867, σημ. θ'.

887. ι.) Ἰποθετικοὶ σύνδεσμοι.

(Περὶ τῶν ἐγκλίσεων ὄρα 792 καὶ ἐξ.).

1.) Εἰ. Ἐν πλαγαίαις ἐρωτήσεων 860—861. Ἐνεύχαις (ὡς τὰ εἶθε, εἰ γάρ) 773, 1.—Προσέτι σημειωθήτωσαν τὰ εἰ μὴ ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ πλὴν ἑλλειπτικῶς. Ἡμῖν οὐδὲν ἐστὶν ἀγαθὸν ἄλλο, εἰ μὴ ὄπλα καὶ ἀρετὴ (δηλ. εἰσίν), καὶ, εἰ μὴ εἰ (ἐκτὸς ἂν)· τὸ δὲ εἴπερ σημαίνει ἔντονον βεβαίωσιν. Ἡ καὶ γεγηθῶς ταῦτ' ἀεὶ λέξουσιν δοκεῖς; Εἴπερ τί γ' ἐστὶ τῆς ἀληθείας σθένος.

2.) Ἐάν=εἰ ἂν (ἂν, ἦν)· ἐν πλαγαίαις ἐρωτήσεων 860.

3.) Ἄν, δυνητικὸς σημαίνει ὅτι τι μόνον ὑπὸ τινος ὄρους δύναται νὰ συμβῇ.

Περὶ τοῦ ἂν μετὰ τῆς δυνητικῆς εὐκτικῆς 773, 2. 782.

» » » » » (ὑποθετικῆς) ὀριστικῆς 796, καὶ ἐξ. 805.

» » » » » ὀριστικῆς, σημαίνοντος ἐπανάληψιν 759, σημ. α'.

α » » » » μέλλοντος ὀριστικῆς 764, σημ.

» » » » » ὑποτακτικῆς μετ' ἀναφορικῶν 810.

» » » » » μετὰ χρονικῶν μορίων 813.

» » » » » μετ' ἀπαρεμφάτου 827.

» » » » » μετὰ μετοχῆς 843.

ΣΗΜ. *Οὐκ σπανίως τίθεται ὁ ἂν ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει καὶ δις. Οὐκ ἂν ὀρθῶς οὐδ' ὕγιως ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐθενὸς ἂν λογίσαιτο (ἂν ὁ μὲν πρῶτος κολάζει τὰ ἐπιβήματα, ὁ δὲ δευτέρος, τὸ ῥῆμα).

888. θ'. Σύνδεσμοι ἐνδοτικοί.

1.) Εἰ καὶ (ἐὰν καὶ) σημειώνει ἀπλῶς ὑποχώρησιν ἢ ὁμολογίαν τινά. Μὴ ἀτιμιάσωμεν εἰπεῖν εἰ καὶ τῷ σμικρότερον δοκεῖ.

2.) Καὶ εἰ (καὶ ἐάν), σημαίνει ὁμολογίαν ἔντονον. Ἠγεῖτο ἀνδρὸς εἶ-
 ναὶ ἀγαθοῦ ὠφελεῖν τοὺς φίλους, καὶ εἰ μηδεὶς μέλλοι γινώσκεισθαι.

ΣΗΜ. Ἐν μὲν τῷ εἰ καὶ ἡ ὁμολογία, ἥτις καὶ νὰ συμβῆ δύναται, ἔννοεῖται ὡς ἀδιάφορος διὰ τὴν κυρίαν πρότασιν. — ἐν δὲ τῷ καὶ εἰ νοεῖται ἡ κυρία πρότασις ὡς ἀφεικτος ὑπ' οἰονδήποτε ὄρον, καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν λεχθέντα, ὅστις εἶνε ὁ ἀκρότατος. Ἦτοι παρὰ μὲν τῷ πρώτῳ (εἰ καὶ) ἐξαιρεται ἡ κυρία πρότασις, παρὰ δὲ τῷ δευτέρῳ, ἡ ὁμολογητικὴ. Πρέπει ὅμως νὰ διακρινώμεν τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ἐν τῷ, εἰ καὶ, τὸ καὶ (ὡς καὶ τὸ μηδὲ μετὰ τοῦ εἰ) ἀνήκει εἰς μόνην τὴν ἐπομένην λέξιν. Δεινὸν γ' εἶπας, εἰ καὶ ζῆς θανάων.

3.) Καίπερ μετὰ μετοχῆς 840, 5.

ΣΗΜ. Σπανιώτατα εὑρηται τὸ καίπερ ἐν παρεμφατικῇ προτάσει, ὡς τὸ καίτοι ἐν μετοχικῇ (839, 5, σημ.). οἶον, Πλάτ. Καίπερ ἐκεῖνο γε ᾧμην τι εἶνε.

889. Β'. Μόρια βεβαιωτικά.

1.) Γε· ἐπιτείνει τὴν λέξιν, εἰς ἣν προσαρτᾶται, ἐπιβεβαιοῦν ἢ καὶ περιορίζον αὐτήν. Πολλὰί γε πολλοῖς συμφοραὶ εἰσι βροτοῖς (ναὶ τῷ ἀληθείᾳ).—Ζητητέον ὅστις ἡμᾶς ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ βελτίους ποιήσει.

ΣΗΜ. Ἰδίως προσαρτᾶται εἰς ἀντωνυμίας, ἔγωγε, δε γε. (62 σημ.).

2.) Γοῦν (τούλάχιστον) ἐκ τοῦ γε οὖν· διὸ καὶ ἐντονώτερον τοῦ ἀπλοῦ γε.

3.) Περ (ἐκ περὶ τοῦ ἐπιρῶ., ἐξ οὗ περισσός), ἐπιτείνει τὰ ἀναφορικὰ δεσπερ, ὡσπερ. Ὁ αὐτὸς ὡσπερ (αὐτὸς ὁ ἴδιος ὅστις).

4.) Δή, ποιεῖ καταφανεστάτην ἔννοιαν μονήρη ἢ καὶ πρότασιν. Εἶνε δὲ ἡ χρῆσις του τριτητῆ.

α'. Ἐξαιρεὶ λέξεις μονήρεις. Μάλιστα δῆ, καὶ τότε δῆ, νῦν δῆ (= ἄρτι). Ποῖα ἐστὶν ἡ ἡμᾶς ὠφελεῖ; Ὑγίεια καὶ ἰσχύς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δῆ.—Οὐδὲν ἄλλο σκεπτόν ἢ ὅπερ νῦν δῆ ἔλεγον· οὕτω καὶ δῆλα δῆ; νῦν ὁρατε δῆ, ἄγε δῆ, τί δῆ; πρβλ. καὶ 877, 4 περὶ τοῦ καὶ δῆ καὶ.

β'. Ἐπιτείνει ὅλην πρότασιν, περιορίζον εἰς μίαν περίστασιν τὰ προηγούμενα, γενικὰ ὄντα. Πάντες οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες μέσον ἔχοντες τὸ αὐτῶν ἡγοῦνται· καὶ βασιλεὺς δῆ τότε μέσον εἶχε τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς.

γ'. Χρονικόν, πλησιάζον πολὺ εἰς τὸ ἡδ η. Καὶ πολλὰ δῆ ἄλλα λέξιας εἶπεν.

5.) Δήπου, δήπουθεν (βέβαια)· πολλάκις εἰρωνικῶς ἐν ἀποφάνσεσιν, αἵτινες δὲν ἐπιδέχονται ἐνστάσιν. Οὐ δήπου τὸν ἄρχοντα τῶν.

ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἶναι.— Ἄνθρωπος εἶ δ' ἡ πουθεν.— Οὐκ ἔστ' οὐδὲ εἷς, ᾧ μὴ κακόν τι γέγονεν, ἢ γενήσεται.

6.) Δὴ τα' σημειοὶ ἐπικύρωσιν ἀναγνωρίζουσιν τὰ λεγόμενα.— Ἐν δ' ἐρωτήσεσιν ἀπαιτεῖ καταφατικὴν καὶ ἀνευδοκίαν ἀπάντησιν. Τί δὴτα; ΣΗΜ. Περί τῶν διὰ τούτου ἀποκρίσεων ὅρα 873, 8.

7.) Δὴθεν (πρὸς τὸ θεαθῆναι). Γνώμης παραίνεσι δὴθεν τῷ κοινῷ ἐπρεσβεύσαντο.

8.) Δαί (=δὴ) μόνον ἐν ἐρωτήσεσιν. Τί δαί;

9.) Ἡ ἐντείνει ἐπιβεβαίωσιν. Ἡ βαρὺ φόρημ' ἄνθρωπος εὐτυχῶν ἀφρων. Συνηθέστερος ἐν τῷ ὀρκωτικῷ τύπῳ, ἢ μὴν. Ὄμυμί σοι ἢ μὴν μὴ μνησικαχῆσιν. Περί τοῦ ἐρωτηματικοῦ ὅρα 858.

10.) Τοι (τῇ ἀληθείᾳ) ἐμφαντικώτερα τούτου εἶνε τὸ τοιγάρτοι, τοιγαροῦν. (885, 5).

11.) Ἡ τοι ὅρα 879, 1.

12.) Μὴν βεβαιωτικὸν καὶ (συνηθέστερον) ἐναντιωματικόν. Συνήθως δέ, ἀλλὰ μὴν, καὶ μὴν, τί μὴν; ὦν τὸ τελευταῖον προστίθησι τι νέον κατ' ἐναντίωσιν (διὰ τί ὄχι;). Ταῦτα χρὴ δρᾶν, εἰ Τιμαίῳ ξυνδοκεῖ. Δοκεῖ μὴν.

13.) Μέν τοι (καὶ ὅμως). Ἐς Οἰνιάδας ἐστράτευσαν καὶ ἐπολιόρκουν, οὐ μὲν τοι εἰλόν γε, ἀλλ' ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

14.) Ναί, καταφατικὸν ὡς καὶ παρ' ἡμῖν.

15—16.) Νή, μὰ εὐρηται ἀμφοτέρα μετ' αἰτιατικῆς θεοῦ ὀνόματος, ἀλλὰ τὸ μὲν μὰ ἐν ἀρνήσεσιν (ἀπομοτικόν), διὸ καὶ μετὰ τοῦ οὐ, ἐπομένου ἢ ἡγουμένου, ἀλλ' ὅμως καὶ μετὰ τοῦ καταφατικοῦ ναί, Ναί μὰ. Τὸ δὲ νή εἶνε κατομοτικόν. Οὐ μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ ἐβάλλετο. Μὰ Δία (δηλ. οὐκ ἐβάλλετο). Ἐλλειπτικῶς δ' εὐρηται μὰ (ὡς καὶ νή) τὸν— τήν—, ἐάν ὁ λέγων ἐκ τινος αἰτίας δὲν θέλη νὰ ἐξείπη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, εἰς δὲ ὀμνύει.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000016218